ASRIN FELAKETİNİN 3. YILI:

İNŞA VE İHYA ÇALIŞMALARI

TÜRKİYE YÜZYILI

CUMHURBAŞKANLIĞI
İLETİŞİM BAŞKANLIĞI YAYINLARI

ISBN: 978-625-6281-87-5

Asrın Felaketinin 3. Yılı: İnşa ve İhya Çalışmaları

© 2026 CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI YAYINLARI

Bu kitabın tüm hakları saklıdır ve Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı Yayınlarına aittir. Kitabın hiçbir bölümü yayıncının izni olmadan fotokopi ve bilgisayar ortamında yeniden üretilemez ve çoğaltılamaz.

Yayıncı Sertifika No: 45482

1. Baskı, İstanbul, 2026

İletişim
Kızılırmak Mahallesi Mevlana Bulv. No:144 Çankaya
Ankara/TÜRKİYE
T +90 312 590 20 00 | webinfo@iletisim.gov.tr

Baskı
Basım: Seçil Ofset
Matbaa Sertifika No: 44903

ASRIN FELAKETİNİN 3. YILI:

İNŞA VE İHYA ÇALIŞMALARI

İLETİŞİM BAŞKANLIĞI YAYINLARI
CUMHURBAŞKANLIĞI

içindekiler

Takdim
Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan / 7

1. Bölüm YIKIM VE YENİDEN DOĞUŞ: DÜNYAYI SARSAN AFETLERİN HARİTASI / 10

2. Bölüm KAHRAMANMARAŞ DEPREMLERİ: ASRIN FELAKETİNİN İZLERİ / 30

3. Bölüm AFET YÖNETİMİNDE GÜÇLÜ BİR GELECEK: TÜRKİYE ULUSAL RİSK KALKANI MODELİ / 44

4. Bölüm TÜRKİYE TEK YÜREK: ASRIN FELAKETİNE KARŞI ULUSAL VE ULUSLARARASI DAYANIŞMA / 56

5. Bölüm

TÜRKİYE'NİN İNŞA VE İHYA SEFERBERLİĞİ / 68

5.1. Kamu Güvenliği ve Denetim / 70

5.2. Kapsayıcı Sağlık Hizmetleri / 80

5.3. Ulaşım ve Haberleşme Alanındaki Hizmetler / 122

5.4. Barınma ve Güvenli Konut Hizmetleri / 160

5.5. Kesintisiz Eğitim / 186

5.6. Adalet Hizmetlerinin Sürekliliği / 264

5.7. Ekonomik İstikrar İçin Destekler ve Tedbirler / 282

5.8. İş ve Toplum Yaşamına Yönelik Çalışmalar / 322

5.9. Sanayiyi Destekleyici Adımlar / 340

5.10. Tarım Dostu Düzenlemeler / 354

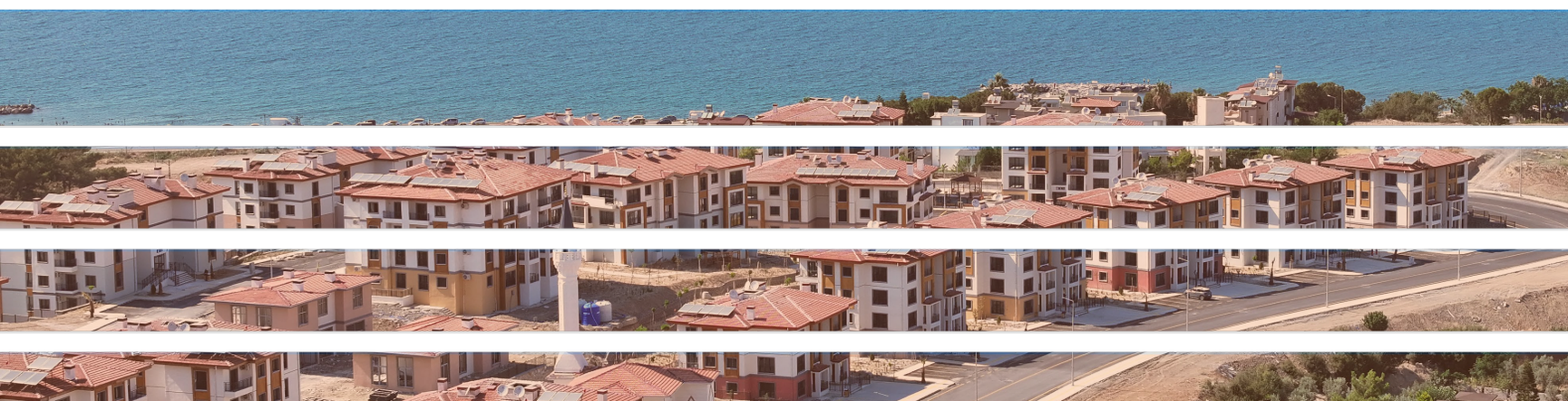
5.11. Kültür ve Sanatla İlgili Çalışmalar / 396

5.12. Gençlik ve Spor Alanındaki Destekleyici Çalışmalar / 438

5.13. Dinî Hizmetler / 474

5.14. Sosyal Hizmetler / 494

5.15. Medya, İletişim ve Yayınlar / 536

TAKDİM

Merkez üssü Kahramanmaraş olan ve 11 ilimizi, 14 milyon insanımızı derinden etkileyen 6 Şubat 2023 depremlerinin üzerinden üç yıl geçti. Bu büyük felaketin ilk anından itibaren insan onurunu merkeze alan bir anlayışla hareket ettik. Bir yandan yitirdiğimiz binlerce canımızın acısını yüreğimizde taşırken diğer yandan geride kalan vatandaşlarımızın barınma, güvenlik ve diğer temel ihtiyaçlarının karşılanmasını öncelikli sorumluluğumuz olarak gördük.

Bu zorlu süreç bize, dayanışmanın, birlikte hareket etmenin ve yaraları hep birlikte sarmanın ne denli hayati olduğunu bir kez daha gösterdi. Devletimizin tüm imkânları ve aziz milletimizin büyük fedakârlığıyla, depremden etkilenen bölgelerimizde hayatı yeniden inşa etmek için canla başla çalıştık.

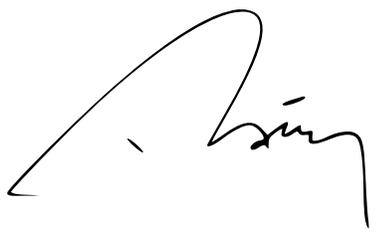
Eğitimden sağlığa, hukuktan iletişime kadar tüm alanlarda hizmetlerin kesintisiz sürdürülmesi, vatandaşlarımızın bu zorlu süreci daha sağlıklı atlatabilmeleri ve hayata yeniden tutunabilmeleri için yoğun, özverili bir çaba gösterdik.

Aradan geçen üç yılda, "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın!" şiarının gereği olarak söz verdiğimiz üzere 455 bin konut ve iş yerini vatandaşlarımızın hizmetine sunduk. Felâketin dayanılması güç yıkımından dolayı boynu bükük kalan vatandaşlarımızın artık geleceğe umut ve güvenle bakabilmesi, bizim için tarifi mümkün olmayan bir mutluluk ve övünç kaynağı oldu.

Bu zorlu süreçte depremden etkilenen şehirlerimizin dönüşümünü büyük ölçüde tamamladık. Devlet ve millet el ele vererek toplumsal hafızamızın temel değerlerini yeniden canlandırdık. Medeniyet aklımızın ortaya koyduğu perspektif doğrultusunda, estetik, erişilebilir ve yaşanabilir kentler oluşturmak, önceliklerimiz arasında yer aldı. Bununla birlikte, göreve başladığımız ilk günden itibaren üzerinde durduğumuz şehirlerimizin yerinde dönüşümü çalışmalarına da hız verdik.

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığımız tarafından hazırlanan “Asrın Felaketinin 3. Yılı: İnşa ve İhya Çalışmaları” adlı eser, geçen üç yıllık süreçte devletimizin depremden etkilenen illerimizde yürüttüğü bütün çalışmaları kapsamlı bir şekilde ortaya koyması ve kamuoyunu bilgilendirmesi açısından son derece kıymetli. Unutulmamalı ki oluşturulan ortak hafıza, risklerin önünü almak için önleyici ve karar alıcı bir mekanizmanın anahtarı.

Böylesine büyük felaketlerin bir daha yaşanmaması için yüksek bir bilinç ve sorumlulukla kararlar almaya devam ettiğimizi ve bu hedef doğrultusunda tüm imkânlarımızı seferber edeceğimizi bir kez daha vurgulamak istiyorum. Bu vesileyle, Kahramanmaraş merkezli 6 Şubat depremlerinde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza bir kez daha Allah’tan rahmet, geride kalan vatandaşlarımıza sabır ve metanet diliyorum.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANI
RECEP TAYYİP ERDOĞAN

1. Bölüm

YIKIM VE YENİDEN DOĞUŞ: DÜNYAYI SARSAN AFETLERİN HARİTASI

YIKIM VE YENİDEN DOĞUŞ: DÜNYAYI SARSAN AFETLERİN HARİTASI

Dünyada Büyük Depremler

Dünya tarihindeki en şiddetli depremler Ateş Çemberi olarak adlandırılan bölgede yer alan ülkelerde meydana gelmektedir. Ateş Çemberi, tektonik depremlerin en fazla yaşandığı ve bununla birlikte volkanik patlama riskinin de bulunduğu Pasifik Deprem Kuşağı'nı tanımlamak için kullanılmakta, Japonya, Şili, Meksika, Peru ve Yeni Zelanda'nın da aralarında bulunduğu Orta ve Güney Amerika ile Asya-Pasifik ülkelerini kapsamaktadır. Geçmişten bugüne dünya çapında en büyük depremler incelendiğinde bu bölgede meydana gelen depremlerin dünyadaki tüm depremlerin yüzde doksanını oluşturması, bahse konu coğrafyanın ne kadar büyük bir tehlike potansiyeline sahip olduğunun bir göstergesidir. Bunun yanında tarih boyunca çok sayıda can kaybına ve büyük hasara yol açan depremler söz konusu bölge dışında da yaşanmıştır. Dünya çapında 1900'den itibaren meydana gelen bu depremler yol açtıkları tahribat sebebiyle en yıkıcı depremler olarak kayıtlara geçmiştir.

ORTAYA ÇIKAN ENERJİNİN PATLAYICIYA EŞ DEĞERİ (KG/TNT)

- **56 Trilyon** — Şili
- **1,8 Trilyon** — ABD, Alaska; Endonezya, Sumatra; Japonya, Tohoku
- **Dünyanın en büyük nükleer testine eş değer (SSCB) (50 megaton TNT)**
- **56 Milyar** — Türkiye, Kahramanmaraş
- **1.8 Milyar** — Pakistan, Keşmir; Türkiye, İzmit
- **Hiroşimaya atılan atom bombası (0,015 megaton TNT)**
- **56 Milyon** — Haiti
- **1,8 Milyon** — ABD, Northridge; Japonya, Kobe

31 Ocak 1906'da Ekvador ve Kolombiya kıyıları yakınlarında meydana gelen 8.8 büyüklüğündeki depremde yaklaşık bin kişi yaşamını yitirmiştir. Depremin ardından oluşan tsunami okyanusu geçerek Japonya'ya kadar ulaşmış ve depremin verdiği zararı katlayarak artırmıştır.

16 Aralık 1920'de Çin'in Haiuyan bölgesinde meydana gelen 7.8 büyüklüğündeki deprem bu bölgede ağır tahribata yol açmış ve 200 bin kişinin hayatını kaybetmesine sebep olmuştur. Deprem sonrasında arazide büyük değişiklikler meydana gelmiştir. Heyelan sebebiyle bazı köyler haritadan silinmiş ve bazı dere yataklarının yerleri değişmiştir.

1 Eylül 1923'te Japonya'da meydana gelen 7.9 büyüklüğündeki Kanto Depremi, Tokyo ve çevresinde büyük bir yıkıma sebep olmuştur. Bu felakette 143 bin kişi hayatını kaybetmiştir.

5 Ekim 1948'de Türkmenistan'da meydana gelen 7.3 büyüklüğündeki deprem çok sayıda can kaybına sebep olmuştur. Aşkabat Depremi'nde şehirde yaşayan 198 bin kişiden 176 bini hayatını kaybetmiştir.

15 Ağustos 1950'de Tibet'te meydana gelen 8.6 büyüklüğündeki depremde en az 1500 kişi hayatını kaybetmiştir. Depremin yol açtığı tahribat sadece Tibet'le sınırlı kalmamış, Çin ve Hindistan'ın birçok şehrini de etkilemiştir. Deprem nedeniyle yüzlerce yapı zarar görmüştür.

4 Kasım 1952'de Rusya'nın doğusundaki Kamçatka Yarımadası'nda meydana gelen 9 büyüklüğündeki deprem can kaybına yol açmamış olsa da deprem sonucu oluşan metrelerce yükseklikteki dalgalar Hawai'ye kadar ulaşmıştır. Pasifik Ateş Çemberi'nin kuzey ucunda yer alan bölgede yaşanan bu deprem sonucunda 1 milyon dolarlık hasar oluşmuştur.

22 Mayıs 1960'ta Şili'de meydana gelen ve merkez üssü Valdivia şehri olan 9.5 büyüklüğündeki deprem dünya tarihinin en şiddetli depremi olarak kayıtlara geçmiştir. Yaklaşık 1000 kilometrelik alanda hissedilen dünyanın en şiddetli depreminde 1655 kişi yaşamını yitirmiş, 3 bin kişi yaralanmış ve 2 milyon kişi evsiz kalmıştır. Ülkede 550 milyon dolarlık hasara yol açan deprem sonucu oluşan tsunami, 10 bin kilometrelik alana yayılarak Güney Afrika'nın sahil bölgelerini, Hawaii, Japonya ve Filipinler'i de etkilemiş; tsunami sonucunda Hawaii'de 61, Japonya'da 138, Filipinler'de 32 kişi yaşamını yitirmiştir. Ülkenin güneyinde bulunan Puyehue Yanardağı depremden etkilenirken sarsıntı sonrası haftalarca aktif kalmıştır.

28 Mart 1964'te Alaska'da meydana gelen ve 3 dakika süren 9.2 büyüklüğündeki deprem, tsunamiyi tetiklemiştir. Deprem ve ardından oluşan tsunami, 128 kişinin hayatını kaybetmesine yol açmış ve yaklaşık 310 milyon dolarlık hasara sebep olmuştur. Alaska'da meydana gelen bu deprem, dünya tarihinde en şiddetli ikinci deprem olarak kayıtlara geçmiştir. Bu depremin ardından Alaska'nın Rat Adaları açıklarında 4 Şubat 1965'te meydana gelen ve 8.7 büyüklüğündeki diğer deprem ise 10 metre yüksekliğindeki tsunamiye neden olmuş ve depremde can kaybı yaşanmamıştır.

27 Temmuz 1976'da Çin'in Tangşan bölgesinde meydana gelen 7.5 büyüklüğündeki deprem 243 bin kişinin ölümüne yol açmış ve bölgeyi harabeye çevirmiştir. Hasarın Pekin'e kadar uzandığı depremde 799 bin kişi yaralanmıştır.

Depremler sadece şiddetleriyle değil aynı zamanda süreleri itibarıyla da önemlidir. Depremin süresi, enerjinin ne kadar süre boyunca salındığını göstermektedir. Uzun süreli depremlerde daha fazla enerji boşaltıldığından hareketle hasar potansiyelinin de enerjiyle doğru orantılı olarak artacağı aşikârdır. Öyle ki 26 Aralık 2004'te Endonezya Sumatra'da meydana gelen 9.1 büyüklüğündeki depremin süresi 8-10 dakika olarak hesaplanmıştır. Tarihin en uzun süreli depremi olarak kayıtlara geçen bu depremde 230 bin kişi hayatını kaybetmiştir.

Etkisi Endonezya'nın dışında 40 ülkeye yayılan deprem sonucunda oluşan on metrelerce yükseklikteki tsunami Endonezya'nın yanı sıra Asya'nın kuzeyi ve Afrika'nın doğusunda 14 ülkeyi etkilemiş, denize kıyısı olan ülkelerde büyük hasarlara yol açmıştır. En çok can kaybına yol açan doğal afetlerden biri olan bu deprem ve sonrasında meydana gelen tsunami nedeniyle 1 milyon 700 bin kişi evsiz kalmıştır. 28 Mart 2005 tarihinde, yerin 30 kilometre derinliğinde meydana gelen 8.6 büyüklüğündeki ikinci depremle sarsılan Endonezya'da 1400'den fazla kişi hayatını kaybetmiş ve depremin ardından oluşan tsunami nedeniyle yüzlerce kişi yaralanmıştır.

8 Ekim 2005'te Pakistan'da meydana gelen 7.6 büyüklüğündeki depremde yaklaşık 75 bin kişi yaşamını yitirmiştir. Keşmir Depremi olarak da bilinen depremin etkileri oldukça yıkıcı olmuş ve bölge büyük zarar görmüştür.

12 Mayıs 2008'de Çin'in Şiçuan eyaletinde meydana gelen 7.9 büyüklüğündeki depremde 87 bin kişi yaşamını yitirmiş veya kaybolmuştur. Deprem sonucunda 370 bin kişi yaralanmış ve bölgede ağır maddi kayıplar meydana gelmiştir.

12 Ocak 2010'da Haiti'nin başkenti Port-au-Prince'te meydana gelen 7 büyüklüğündeki deprem nedeniyle 316 bin kişi ölmüş, 300 bin kişi yaralanmıştır. Haiti'nin güneyinin yerle bir olmasına neden olan deprem, 1 milyon 300 bin kişiyi evsiz bırakmıştır.

27 Şubat 2010'da Şili'de yerin 35 kilometre altında meydana gelen 8.8 büyüklüğündeki depremde 500'den fazla kişi yaşamını yitirmiş ve binlerce kişi yaralanmıştır. Deprem sonrası oluşan tsunami ise depremin yol açtığı hasarı daha artırarak Şili'nin yanı sıra Peru, Ekvador, Kolombiya, Kosta Rika ve Panama gibi Latin Amerika ülkeleri etkilemiştir. 1,8 milyon kişiyi mağdur eden depremde 30 milyar dolarlık hasar oluşmuş ve 500 binden fazla ev onarılamayacak hale gelmiştir.

11 Mart 2011'de Japonya'nın Tohoku bölgesinde yerin 24 kilometre altında meydana gelen 9 büyüklüğünde deprem okyanus tabanında 1 kilometrelik kırık oluşturmuştur. Japonya'nın aletsel olarak kaydedilmiş en büyük depremi olan Büyük Japonya Depremi'nin etkisi bununla sınırlı kalmamıştır. Deprem sonrası oluşan on metrelerce yükseklikteki tsunami yaklaşık 20 bin kişi hayatını kaybetmesine ve çok büyük zarara yol açmıştır. Ulaşım ağının ve altyapının ağır hasar gördüğü deprem sebebiyle Kuzeydoğu Japonya'da 4,4 milyon ev elektriksiz kalmış, 1.5 milyon ev su tedarikinde sorun yaşamış ve gıda sıkıntısı meydana gelmiştir. Bununla birlikte Fukuşima Nükleer Santrali'nde meydana gelen sızıntı çevre güvenliği açısından büyük bir risk oluşturmuştur.

28 Eylül 2018'de Endonezya'nın Sulawesi Adası'nda meydana gelen 7.5 büyüklüğündeki deprem ve sonrasında oluşan tsunami 4 bin 340 kişinin yaşamını yitirmesine sebep olmuştur. Bu felaket sadece Sulawesi Adası ile sınırlı kalmayıp Donggala, Palu ve Sigi bölgelerini de etkilemiştir.

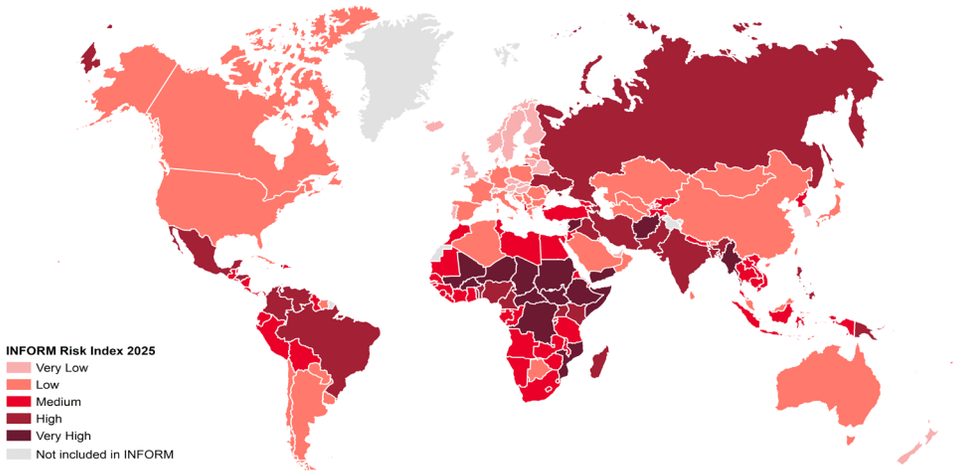
14 Ağustos 2021'de Haiti açıklarında meydana gelen 7.2 büyüklüğündeki deprem 11 yıl önce yine Haiti'de meydana gelen felaketi hatırlatmıştır. Yaklaşık 2 bin 500 kişinin ölümüne sebep olan 2021 Haiti Depremi 12 bini aşkın kişinin yaralanmasına ve binlerce kişinin de evsiz kalmasına yol açmıştır.

Dünyada En Fazla Can Kaybına Yol Açan Depremler

Türkiye'de Büyük Depremler

Dünya, tarih boyunca pek çok doğal afetle karşı karşıya kalmıştır. Doğal afetler içinde özellikle yer kabuğundaki levhaların hareketi, fay hatları boyunca gerçekleşen çatlamalar veya volkanik aktivite nedeniyle ortaya çıkan depremler, şiddetleri ne olursa olsun toplumlar için önemli bir sınama olarak karşımıza çıkmaktadır. Depremler sırasında oluşan yer sarsıntıları, can kayıplarına, binaların yıkılmasına, heyelan, tsunami gibi birçok doğal afete yol açmakta; etkisi uzun süren sosyolojik, ekonomik, psikolojik olumsuzluklara neden olmaktadır.

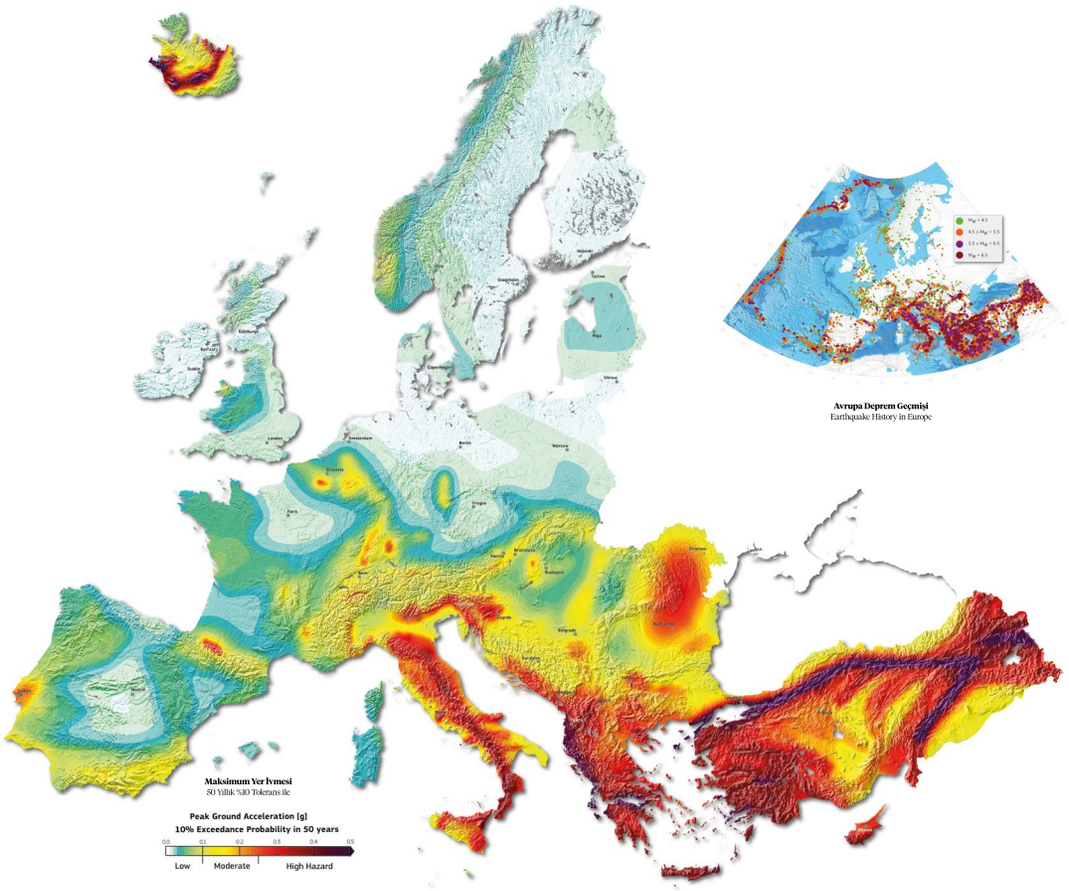

Avrupa Birliği, INFORM Risk Endeksi

Sıralama Düzeyi Ranking Level	**INFORM**																					
Kavram Düzeyi (Boyutlar) Concept Level (Dimensions)	**Tehlike ve Maruziyet** Hazard and Exposure							**Zarar Görebilirlik** Vulnerability					**Başa Çıkma Kapasitesi** Coping Capacity									
Fonksiyonel Düzey (Kategoriler) Functional Level (Categories)	**Doğa Kaynaklı** Natural					**İnsan Kaynaklı** Human-induced		**Sosyoekonomik** Socio-economic			**İncinebilir Gruplar** Vulnerable Groups		**Kurumsal** Institutional		**Yapısal** Structural							
Bileşenler Seviyesi Components Level	**Deprem** Earthquake	**Tsunami** Tsunami	**Sel/Su Baskını** Flood	**Tropikal Kasırga** Tropical Hurricane	**Kuraklık** Drought	**Mevcut Çatışma Yoğunluğu** *Ongoing Conflict Intensity*	**Öngörülen Çatışma Riski** *Potential Conflict Risk*	**Kalkınma & Mahrumiyet** Development & Deprivation	**Eşitsizlik** Inequality	**Yardım Bağımlılığı** Dependence on Aid	**Yerinden Edilmiş İnsanlar** Displaced People	**Diğer İncinebilir Gruplar** Other Vulnerable Groups	**Afet Risk Azaltma** Disaster Risk Reduction	**Yönetim ve Denetim** Management and Inspection	**Haberleşme** Communication	**Fiziki Altyapı** Physical Infrastructure	**Sağlık Sistemine Erişim** Access to Healthcare System					

INFORM Endeksi Kavramsal, Fonksiyonel ve Bileşenler Seviyesi

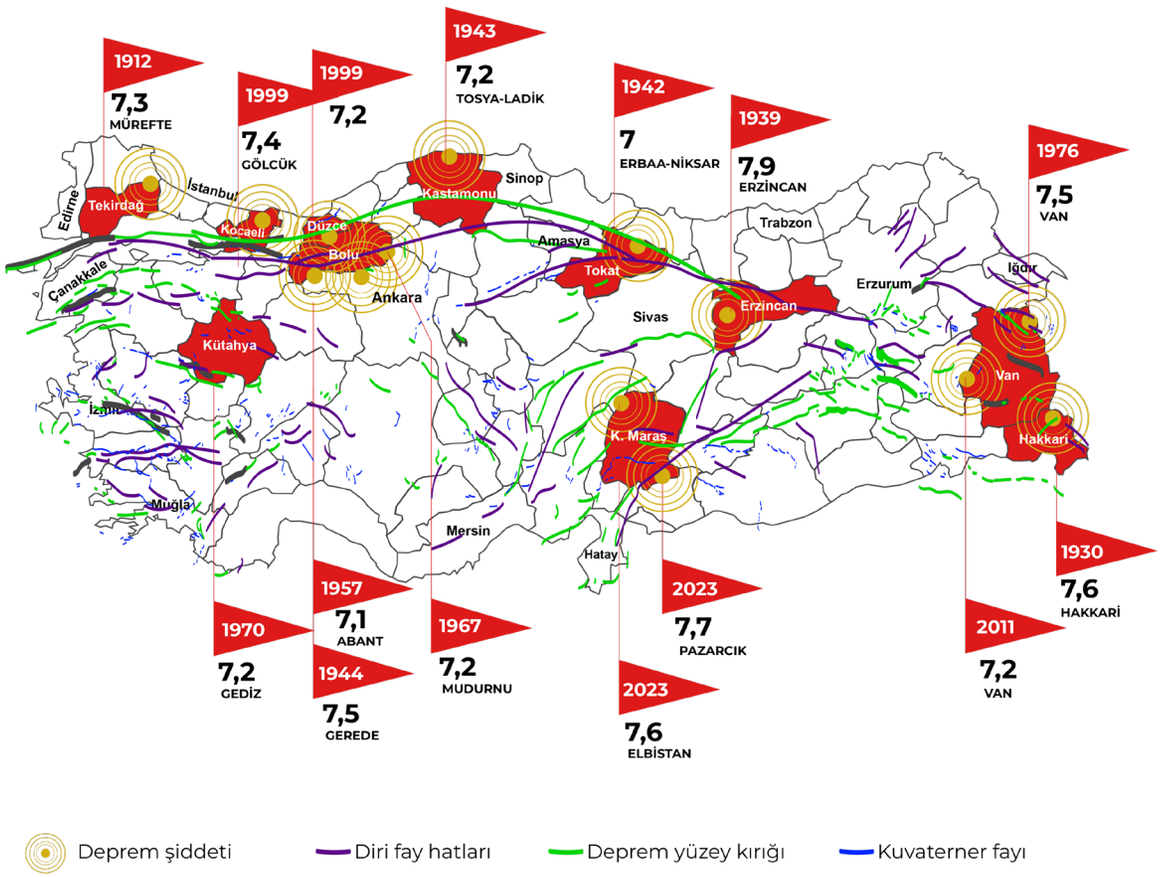
Dünyanın en aktif deprem kuşaklarından biri olan Akdeniz-Alp-Himalaya kuşağında yer alan ülkemiz bu sınamalardan nasibini almaktadır. Bahse konu kuşak dünyadaki toplam depremlerin beşte birinin meydana geldiği bir alana tekabül etmektedir. Afetler ve insani krizler açısından riskleri ölçmek ve ülkelerin sıralamasını yapmak amacıyla oluşturulan Risk Yönetim Endeksi 2024 (INFORM)'e göre Türkiye, 191 ülke arasında 40'ıncı sırada yer almakta ve 4,8 endeks puanı ile "orta risk" grubundaki ülkeler arasında bulunmaktadır. Aynı endeks raporunda, Türkiye'nin deprem kaynaklı risk endeksi 9,3 olarak belirlenmiştir ki bu da ülkemizin en üst düzeyde bir risk oranına sahip olduğunu göstermektedir.

AFAD, Avrupa Sismik Tehlike Haritası

Jeopolitik konumu itibarıyla insani krizlerle karşı karşıya kalmasının yanında karmaşık jeolojik yapısı ve jeodinamik konumundan dolayı çok sayıda aktif fay bulunan ülkemiz, tarih boyunca sık sık depremlerle karşılaşmıştır. 1900'lü yıllardan itibaren kayıtlara geçen Türkiye tarihinin en şiddetli depremleri sosyal, ekonomik ve psikolojik olarak büyük bir tahribata yol açmıştır.

Türkiye'de son 23 yılda meydana gelen en büyük depremler

Muş

28 Nisan 1903

6.7

28 Nisan 1903'te Muş'ta meydana gelen 6.7 büyüklüğündeki depremde yaklaşık 3 bin kişi hayatını kaybetmiştir. Muş Depremi sadece meydana geldiği ili değil çevre illeri de etkilemiştir.

Malatya

4 Aralık 1905

6.8

4 Aralık 1905'te Malatya'da meydana gelen 6.8 büyüklüğündeki depremde çok sayıda kişi hayatını kaybetmiş, birçok köyde ağır hasar meydana gelmiştir.

Tekirdağ

9 Ağustos 1912

7.3

9 Ağustos 1912'de Tekirdağ'da meydana gelen 7.3 büyüklüğündeki Mürefte Depremi'nde 2 bin 836 kişi yaşamını yitirmiştir. Ayrıca yüzlerce köy ve yerleşim alanı büyük hasar görmüştür.

Hakkari

7 Mayıs 1930

7.6

7 Mayıs 1930'da Hakkari-İran sınırında meydana gelen 7.6 büyüklüğündeki depremde sınırın Türkiye tarafında 2 bin 514 kişi yaşamını yitirmiş ve 80 köy tamamen yıkılmıştır. Tahribatın büyük olduğu depremde binlerce bina hasar görmüştür.

Erzincan

27 Aralık 1939

7.9

27 Aralık 1939'da Erzincan'da meydana gelen 7.9 büyüklüğündeki deprem 33 bin kişinin hayatını kaybetmesine, 100 bin kişinin yaralanmasına yol açmıştır. Dünyadaki en yıkıcı depremler arasında yer alan Büyük Erzincan Depremi'nde ayrıca 116 bin bina yıkılmış ve ağır maddi kayıplar oluşmuştur.

Tokat

20 Aralık 1942

7

20 Aralık 1942'de Tokat'ta meydana gelen 7 büyüklüğünde deprem çok büyük hasara yol açmıştır. Depremde 3 bin kişi hayatını kaybetmiş ve 6 bin 300 kişi yaralanmıştır.

Kastamonu

26 Kasım 1943

7.2

26 Kasım 1943'te Kastamonu'da meydana gelen 7.2 büyüklüğündeki Lâdik Depremi, Kuzey Anadolu Fay Hattı'nın orta kesiminde yıkıcı bir hasara yol açmıştır. Binlerce insan yaşamını yitirmiş, 5 bin kişi yaralanmış ve çok sayıda insan evsiz kalmıştır.

Bolu

1 Şubat 1944

7.5

1 Şubat 1944'te Bolu'nun Gerede ilçesinde meydana gelen 7.5 büyüklüğündeki deprem birçok il ve ilçede hissedilmiş ve çok sayıda can kaybına yol açmıştır. Etkilenen bölgelerde yaşamını yitirenlerin sayısı 7 bine yakın, hasar gören evler de 20 binden fazla olarak kayıtlara geçmiştir.

Bingöl

17 Ağustos 1949

6.7

17 Ağustos 1949'da Bingöl Karlıova'da meydana gelen 6.7 büyüklüğündeki deprem çok sayıda can kaybı ve hasara yol açmıştır.

Çankırı

13 Ağustos 1951

6.9

13 Ağustos 1951'de Çankırı'nın Kurşunlu ilçesinde meydana gelen 6.9 büyüklüğündeki depremde can kaybının yanı sıra bölgede ağır tahribata neden olmuştur.

Çanakkale

18 Mart 1953

7.2

18 Mart 1953'te Çanakkale'de meydana gelen 7.2 büyüklüğünde yıkıcı bir depremde 8 binden fazla yapı yıkılmış ya da ağır hasar görmüş, 250 kişi hayatını kaybetmiştir.

Bolu

26 Mayıs 1957

7.1

26 Mayıs 1957'de Bolu Abant'ta meydana gelen 7.1 büyüklüğündeki depremde can kaybı yaşanmış ve binlerce ev hasar görmüştür.

Muş

19 Ağustos 1966

6.9

19 Ağustos 1966'da Muş'un Varto ilçesinde meydana gelen 6.9 büyüklüğündeki deprem binlerce kişinin hayatını kaybetmesine yol açarak en yıkıcı depremler arasında yer almıştır.

Sakarya

22 Temmuz 1967

6.8

22 Temmuz 1967'de Sakarya'da meydana gelen 6.8 büyüklüğündeki depremde binlerce evde hasar oluşmuş ve 83 kişi hayatını kaybetmiştir.

Bartın

3 Eylül 1968

6.5

3 Eylül 1968'de Bartın açıklarında meydana gelen 6.5 büyüklüğündeki deprem, özellikle Bartın'da ağır hasara neden olmuş, deprem nedeniyle 29 kişi hayatını kaybetmiş, binlerce bina hasar görmüştür.

Kütahya

28 Mart 1970

7.2

28 Mart 1970'te, Kütahya'da meydana gelen 7.2 büyüklüğündeki depremde 3 bin 500 ev tamamen yıkılmış, 7 bin bina ağır hasar almıştır. Depremde bin 86 kişi hayatını kaybetmiş ve bin 260 kişi de yaralanmıştır.

Diyarbakır

6 Eylül 1975

6.6

6 Eylül 1975'te Diyarbakır'ın Lice ilçesinde meydana gelen 6.6 büyüklüğündeki depremde 2 bin 385 kişi hayatını kaybetmiş, 8 bin 149 bina hasar görmüştür.

Van

24 Kasım 1976

7.5

24 Kasım 1976 tarihinde Van'da meydana gelen 7.5 büyüklüğündeki Çaldıran Depremi'nde 3 bin 840 kişi yaşamını yitirmiş ve yaklaşık 10 bin konut hasar görmüştür. Deprem en çok Muradiye ve çevre ilçeler Erciş ve Özalp mevkilerinde can ve mal kaybına sebep olmuştur. 3 bin 304 kişilik nüfusa sahip Çaldıran'da evlerin yüzde 95'i yıkılmıştır.

Erzincan

13 Mart 1992

6.8

13 Mart 1992'de Erzincan'da 6.8 büyüklüğünde meydana gelen depremde yüzlerce kişi yaşamını yitirmiş, binlerce konut zarar görmüştür.

Adana

27 Haziran 1998

6.2

27 Haziran 1998'de Adana'da meydana gelen 6.2 büyüklüğündeki depremde 145 kişi hayatını kaybetmiş bin 500'den fazla kişi yaralanmıştır.

Kocaeli

17 Ağustos 1999

7.4

17 Ağustos 1999'da Kocaeli'de 7.4 büyüklüğündeki 45 saniye süren Gölcük Depremi'nin etkisi sadece bir şehirle sınırlı kalmamıştır. Ankara'dan İzmir'e kadar geniş bir bölgede hissedilen ve 17 bin 480 kişinin hayatını kaybettiği, 25 bine yakın kişinin yaralandığı, Türkiye tarihinin en uzun depreminin acısı tüm Türkiye'de hissedilmiştir. Depremde ayrıca 285 bin 211 ev ile 42 bin 902 iş yeri hasar görmüştür.

Düzce

12 Kasım 1999

7.2

12 Kasım 1999'da Düzce'de meydana gelen ve 30 saniye süren 7.2 büyüklüğündeki 17 Ağustos depreminde meydana gelen kırılmaların 43 kilometre uzunluğundaki Düzce fayının doğu bölümünü tetiklemesi sonucunda oluşmuştur. Deprem sebebiyle 845 kişi yaşamını yitirmiş, 2 bin 678 kişi yaralanmıştır. Bunun yanında binlerce konut ve iş yeri hasar görmüştür.

Bingöl

1 Mayıs 2003

6.4

1 Mayıs 2003'te Bingöl'de meydana gelen 6.4 büyüklüğündeki deprem Türkiye'nin doğusunu etkilemiştir. Etkilenen bölgede en az 176 kişi hayatını kaybetmiş, 625 bina hasar görmüştür.

Van

23 Ekim 2011

7.2

23 Ekim 2011'de Van'da meydana gelen ve merkez üssü Tabanlı köyü olan 7.2 büyüklüğündeki deprem ve 9 Kasım 2011'de Van'ın Edremit ilçesinde meydana gelen 5.6 büyüklüğündeki deprem ağır tahribata ve büyük tedirginliğe yol açmıştır. Depremler bölgenin yapı stoku nedeniyle yıkıcı hasar oluşturmuş ve çok sayıda can kaybına sebep olmuştur. 23 Ekim ve 9 Kasım 2011 depremlerinde toplam 644 kişi hayatını kaybetmiş ve bin 966 kişi yaralanmıştır.

Elazığ

24 Ocak 2020

6.8

24 Ocak 2020'de Elazığ'ın Sivrice ilçesi Çevrimtaş köyü civarında 8,05 kilometre derinlikte meydana gelen 6.8 büyüklüğündeki deprem bölgede hasar ve can kaybına yol açmıştır. Depremde 41 kişi hayatını kaybetmiş ve binin üzerinde insan yaralanmıştır.

İzmir

30 Ekim 2020

6.6

30 Ekim 2020'de İzmir'in Seferihisar ilçesi açıklarında meydana gelen 6.6 büyüklüğündeki deprem 117 kişi hayatını kaybetmesine ve bin 34 kişinin yaralanmasına yol açmıştır. Deprem, yerin yaklaşık 16,54 kilometre derinliğinde gerçekleşmiştir. Deprem sonrasında birçok artçı sarsıntı meydana gelmiştir.

Kronolojik olarak bakıldığında en son gerçekleşen ve çok geniş bir alanı etkileyen 6 Şubat 2023 tarihinde merkez üssü Kahramanmaraş olan, saat 04.17'de, 7.7 ve 9 saat sonra 7.6 büyüklüğündeki iki depremle ülkemiz "Asrın Felaketi"ni yaşamıştır. Ülkemizin sınırlarını aşarak Lübnan, Mısır, Irak, İran ve Suriye'yi kapsayan 1.2 milyon kilometrekarelik alanda hissedilen depremin Cumhuriyet tarihimizdeki 1939 Erzincan ve 1999 Marmara depremlerinden bile katbekat şiddetli olduğu gözlemlenmiştir.

Bingöl Depremi
1 Mayıs 2003

Kocaeli Depremi
17 Ağustos 1999

Erzincan Depremi
13 Mart 1992

Kocaeli Depremi
17 Ağustos 1999

Kahramanmaraş Depremi
6 Şubat 2023

Van Depremi
23 Ekim 2011

Koçaeli Depremi
17 Ağustos 1999

İzmir Depremi
24 Ocak 2020

Düzce Depremi
12 Kasım 1999

Kahramanmaraş Depremi
6 Şubat 2023

Bingöl Depremi
23 Mayıs 1971

Diyarbakır Depremi
6 Eylül 1975

Kocaeli Depremi
17 Ağustos 1999

Van Depremi
24 Kasım 1976

Düzce Depremi
12 Kasım 1999

Van Depremi
23 Ekim 2011

Erzurum Depremi
30 Ekim 1983

Elazığ Depremi
24 Ocak 2020

Kocaeli Depremi
17 Ağustos 1999

Kahramanmaraş Depremi
6 Şubat 2023

2. Bölüm

KAHRAMANMARAŞ DEPREMLERİ: ASRIN FELAKETİNİN İZLERİ

AVUKAT
Mehmet YÜZGEÇ
HUKUK & DANIŞMANLIK
ARABULUCULUK
EMTAKO

KAHRAMANMARAŞ DEPREMLERİ: ASRIN FELAKETİNİN İZLERİ

Türkiye, 6 Şubat 2023 günü, benzerine çok az rastlanabilecek bir felakete uyanmıştır. Sabah saat 04.17'de, merkez üssü Kahramanmaraş'ın Pazarcık ilçesi olan 7.7 büyüklüğünde bir deprem meydana gelmiştir. Aynı gün öğlen saat 13.24'te merkez üssü Kahramanmaraş'ın Elbistan ilçesi olan 7.6 büyüklüğünde bir deprem daha meydana gelmiştir.

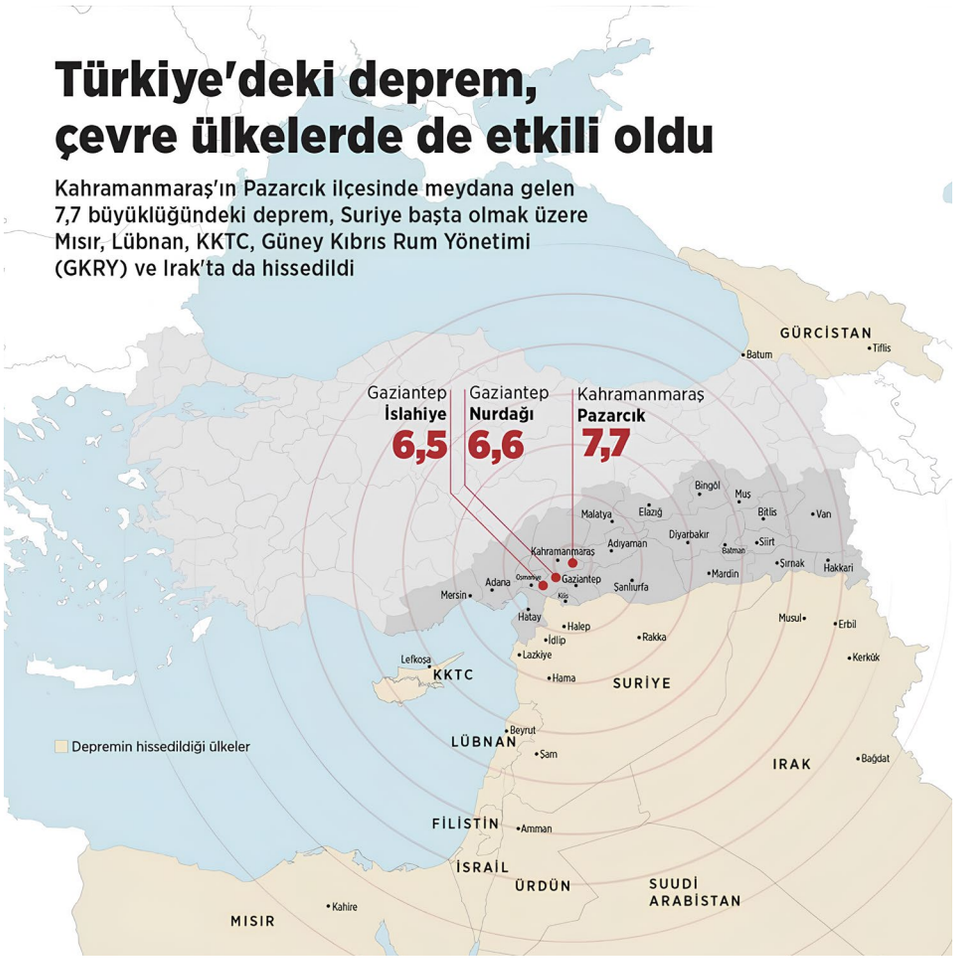
Söz konusu depremlerin, büyüklüklerinin yanı sıra yeryüzüne oldukça yakın derinlikte gerçekleşmesi depremlerin yıkıcı etkisini arttırmıştır. 7.7 büyüklüğündeki deprem yerin 8.6 km derinliğinde, 7.6 büyüklüğündeki deprem yerin 7 km derinliğinde meydana gelmiştir. Aynı gün içerisinde bu büyüklükte iki depremin meydana gelmesi tarihte eşi görülmemiş bir durumdur.

Aynı gün içerisinde oldukça yıkıcı iki büyük depremin yanı sıra, Gaziantep'in Nurdağı ilçesinde 6.4 büyüklüğünde ve İslahiye ilçesinde 6.5 büyüklüğünde artçı depremler meydana gelmiştir. 6 Şubat günü yaşanan ve ikisi ana depremler olmak üzere çok sayıda artçı depremden sonra da sayısı on binlerle ifade edilen artçı depremler yaşanmıştır.

20 Şubat 2023 tarihinde, saat 20.04'te Hatay'ın Defne ilçesi merkezli 6.4 büyüklüğünde ve üç dakika sonra saat 20.07'de Hatay, Samandağ merkezli 5.8 büyüklüğünde olmak üzere iki deprem daha meydana gelmiştir. 26 Şubat 2023 tarihinde Malatya'da meydana gelen 5.6 büyüklüğündeki depremde 29 bina yıkılmış, 110 kişi yaralanmıştır.

6 Şubat depremlerini diğer depremlerden ayıran en önemli faktörler depremin yıkıcı etkisinin yanı sıra etki alanının çok geniş olmasıdır. Bu depremlerden, Genel Hayata Etkililik Olur'u alınan, Sivas, Bingöl Kayseri, Mardin, Tunceli, Niğde, Batman, Elazığ, Kahramanmaraş, Gaziantep, Osmaniye, Malatya, Adıyaman, Adana, Diyarbakır, Kilis, Hatay ve Şanlıurfa olmak üzere 18 ilimiz etkilenmiştir. Bu durum, yaklaşık 120 bin kilometrekarelik alanı kapsayan söz konusu depremlerin yaklaşık 14 milyon kişiyi etkilediği anlamına gelmektedir.

İfade edilen alan Almanya'nın toplam yüz ölçümü kadar bir alana tekabül etmektedir. Bir başka örnekle açıklamak gerekirse deprem Danimarka, İsviçre ve Hollanda'nın yüz ölçümünün yaklaşık üç katı kadar alanı etkilemiştir.

6 Şubat depremleri yalnızca Türkiye'yi etkilemekle kalmamış, Suriye, Lübnan, Mısır, Irak ve İran'ı kapsayan 1,2 milyon kilometrekarelik alanda hissedilmiş ve Suriye'de de ağır yıkımlara ve can kayıplarına neden olmuştur.

Bunların yanı sıra depremin meydana geldiği bölge, ağır kış şartlarının yaşandığı bir bölgedir. Depremin meydana geldiği 6 Şubat günü, depremden etkilenen illerin birçoğunda şiddetli tipi ve kar yağışı etkisini göstermiştir.

Aynı gün içerisinde iki büyük ana depremin yaşanmış olmasının yanında, depremin etkilediği alan ve nüfus bakımından da 6 Şubat depremleri dünyada benzeri görülmemiş depremlerdir.

Türkiye, topraklarının hemen hemen tamamı faylar üzerinde olan ve sismik hareketlerin yoğun yaşandığı bir ülkedir.

Kuzey Anadolu Fay Hattı, Doğu Anadolu Fay Hattı ve Batı Anadolu Fay Hatları Türkiye'den geçmektedir ve söz konusu fayların üzerinde, en büyüğü 7.9 büyüklüğünde pek çok deprem yaşanmıştır.

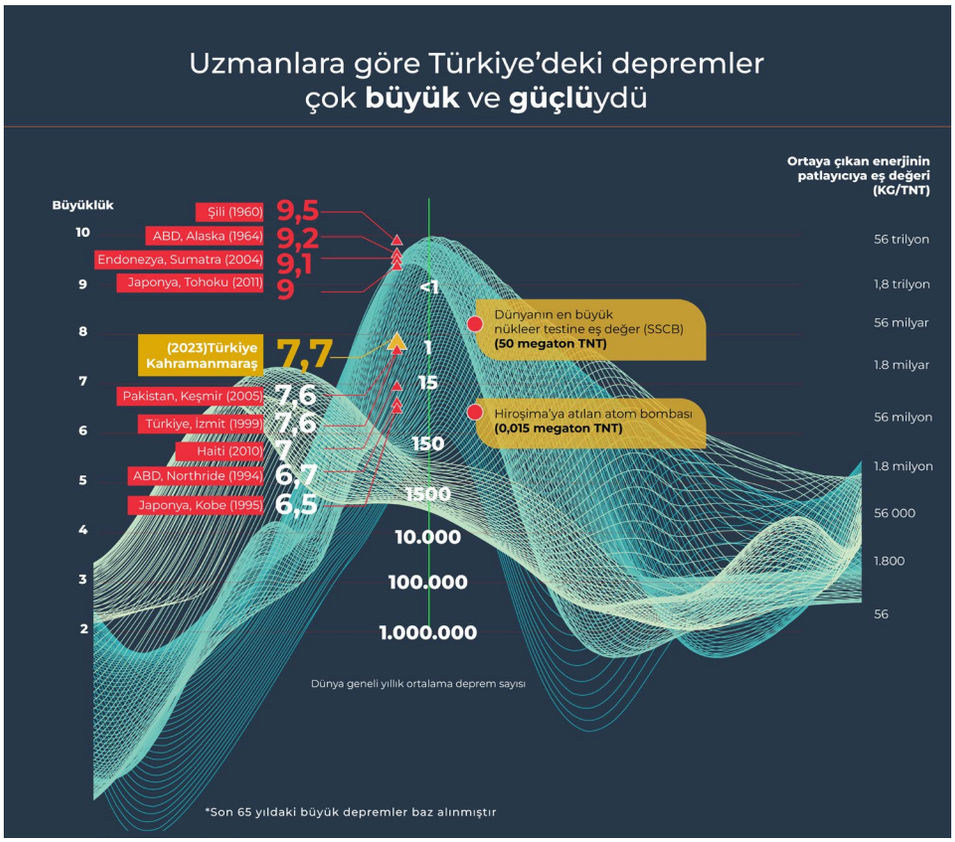
Bugüne dek pek çok yıkıcı depremin yaşandığı Türkiye, özellikle son 20 yılda, başta depremler olmak üzere afetlerle mücadele bakımından kurumsal kapasitesini geliştirmiştir.

6 Şubat depremlerinin, Türkiye'nin geçmişte etkilendiği diğer depremlerle mukayese edilmesi, bu depremlerin yıkıcılığının daha iyi anlaşılmasını sağlayacaktır. Türkiye'de, 6 Şubat depremlerinden önce, deprem denildiğinde akla ilk gelen, 1999 depremidir. 6 Şubat depremleri söz konusu depremden üç kat daha büyük ve yıkıcı etki üretmiştir. Son yüzyılda yaşanan diğer depremlerle yapılacak kıyaslamalar da benzer sonuçlar içerecektir.

6 Şubat depremleri, 1939 Erzincan depremine göre çok daha geniş alanda ve çok daha yıkıcı sonuçlar ortaya çıkarmıştır. Bu depremlerin sonuçları 1943 Çankırı, 1953 Çanakkale, 1944 Gerede, 1966 Varto, 1967 Mudurnu, 1970 Gediz, 1976 Muradiye depremleri ile de kıyaslanamaz düzeydedir. Fay kırığı açısından yine türünün neredeyse tek örneği olan 6 Şubat depremlerinin 30 katrilyon jul enerji yoğunluğu ortaya çıktığı ifade edilmiştir. Depremlerin sonucunda levhalar kayarak yer değiştirmiş, koordinatlarda değişimlere neden olmuştur. Yapılan bilimsel analizlere göre depremlerden sonra Anadolu Platosu üç metreden fazla kaymıştır.

6 Şubat depremlerinin dünyada meydana gelen ve akıllarda yer edinmiş diğer depremlerle kıyaslanması da yaşanan felaketin büyüklüğünü ortaya koyacaktır. Yeryüzünde ölçülmüş en büyük deprem 22 Mayıs 1960 tarihinde Şili'nin Valdivia kentinde meydana gelen 9.5 büyüklüğündeki depremdir. Bunun yanı sıra, 27 Mart 1964 tarihinde Alaska'da gerçekleşen 9.2 büyüklüğündeki deprem, 26 Aralık 2004 tarihinde meydana gelen merkezi Endonezya'nın Sumatra adasının açıklarında 9.1 ve 9.3 şiddetindeki depremler, 11 Mart 2011 tarihinde, Pasifik Okyanusu'nda yaşanan ve merkez üssü Japonya'nın Tohoku bölgesi olan 9 büyüklüğündeki depremler dikkat çekicidir.

İfade edilen depremler 6 Şubat depremlerinden daha büyük görünse de depremden etkilenen alan, yıkıcılık ve ölümcüllük gibi faktörler göz önüne alındığında, 6 Şubat depremlerinin 21. yüzyılda oluşan en ölümcül depremler listesinde 2004 Endonezya, 2010 Haiti, 2008 Sichuan, 2005 Keşmir depremlerinin ardından beşinci sırada olduğu ifade edilebilir.

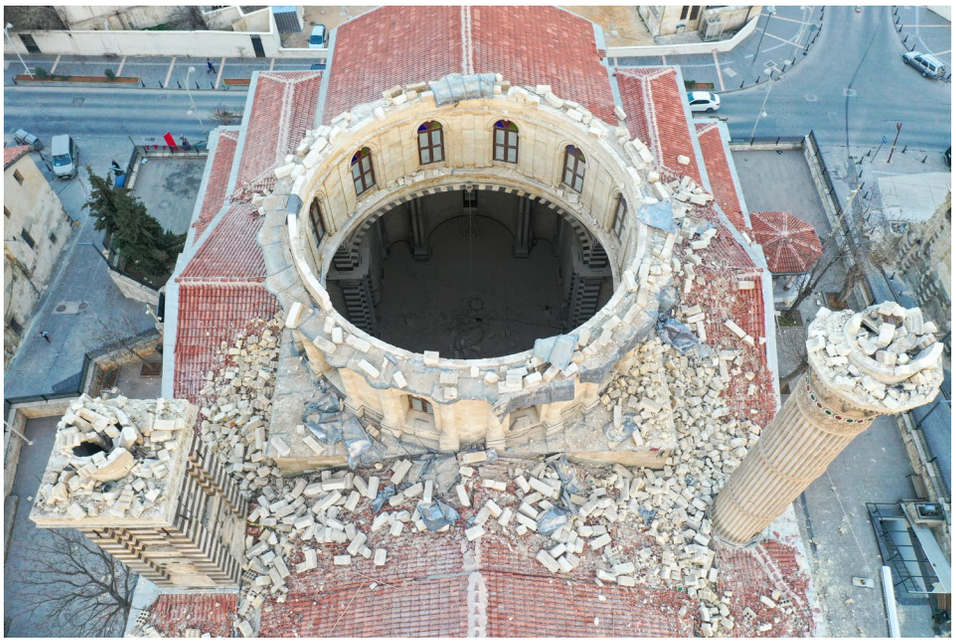
Asrın Felaketinin Farklı Boyutlarla Değerlendirilmesi

Depremler, çok sayıda can kaybına neden olmasının yanı sıra eğitim, tarım ve hayvancılık hizmetleri ile doğal, tarihî ve kültürel varlıkları da etkilemiştir. Depremden etkilenen illerdeki birçok okul yıkılırken çok sayıda okul binası da zarar görmüştür. Afetten etkilenen öğrencilerin eğitimlerinin uzun süreli aksamaması için eğitimlere örgün eğitim sistemi kapsamında devam edilmiştir. Destek faaliyetleri de örgün eğitime paralel olarak gelişmektedir. Kendi illerinde eğitimini sürdüremeyecek öğrencilerden eğitimine başka ilde devam etmek isteyenlere ise nakil kolaylığı sağlanmıştır.

6 Şubat tarihli depremlerde şehir merkezlerinin yanı sıra kırsal alanlar da önemli ölçüde etkilenmiştir. Tarımsal üretimin kalesi olan kırsalın bu süreçte hızla ayağa kalkabilmesi için depremden etkilenen birçok çiftçiye olduğu gibi arı yetiştiriciliği yapan çiftçilere de yönelik şeker dağıtımı gerçekleştirilmiş, tarımsal destek ödemeleri kapsamında çiftçilerin hesaplarına destekleme ödemeleri yapılmıştır.

Bununla birlikte, Anadolu topraklarında binlerce yıldır varlığını sürdüren eserlerin bir kısmı depremlerin ardından tamamen yok olurken bir kısmı da ağır hasar görmüştür. Hasar gören yapılarda hasar tespit çalışmalarına başlanarak aslına uygun bir şekilde restorasyon süreci başlatılmıştır.

Afetin ekonomik boyutu değerlendirildiğinde; deprem bölgesine yapılan acil yardım ve harcamaların, enkaz kaldırma faaliyetlerinin, sigorta ödemelerinin, gelir kaybı ödemelerinin, diğer tüm destek ve harcamaların millî gelirde büyük zarara yol açtığı görülmektedir.

Deprem Sonrası Arama ve Kurtarma Çalışmaları

Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP)'na göre Kahramanmaraş depremleri 4. seviye olarak sınıflandırılmıştır. TAMP esas alınarak tüm illerdeki afet grupları bir araya getirilmiştir. AFAD, tüm devlet yetkililerini alarma geçirmiş; başta arama-kurtarma ekipleri olmak üzere tüm ekipleri bölgeye sevk etmiştir.

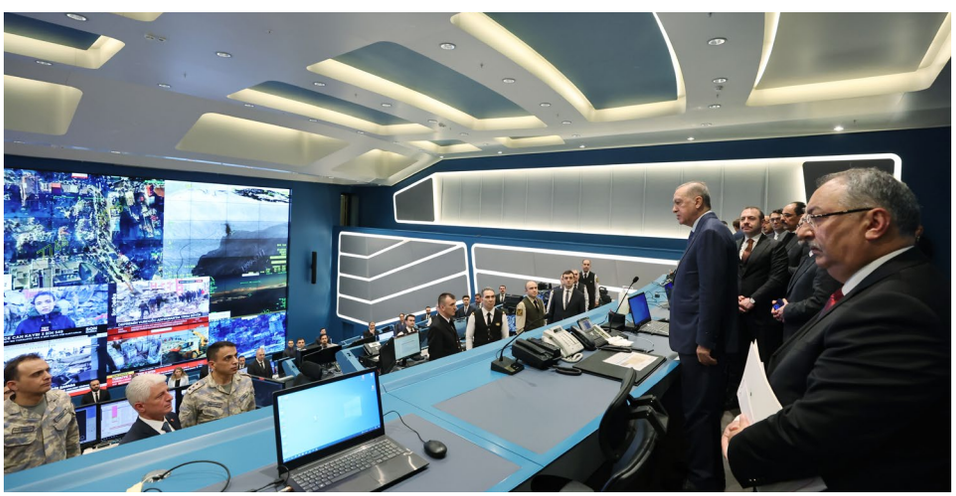
Depremler sonrası müdahale çalışmaları kapsamında 93 ülkeden 11.488'i uluslararası olmak üzere 35.250 arama kurtarma personeli ve 142 bin güvenlik personeli görev yapmıştır.

Deprem bölgesinde toplamda 650 bin personel müdahale ve iyileştirme çalışmalarında görev almıştır.

Dışişleri Bakanlığı ile yapılan görüşmelerde, ERCC (Acil Müdahale Koordinasyon Merkezi) aracılığıyla kentsel arama kurtarma operasyonları alanında uluslararası yardım talep edilmiştir. Ayrıca AFAD il müdürlükleri alarma geçirilirken arama kurtarma ekipleri başta olmak üzere tüm ekipler bölgeye sevk edilmiştir. Bölgeye sevk edilen ekipler, Genelkurmay Başkanlığı tarafından sabaha karşı iki uçakla taşınmıştır.

Hollanda, Azerbaycan ve İngiltere INSARAG (Uluslararası Arama Kurtarma Danışma Grubu) ekibi başta olmak üzere birçok ülkeden 6 Şubat 2023 saat 10.00 itibarıyla yardım teklifleri gelmeye başlamıştır. Cumhurbaşkanlığı Külliyesi bünyesinde kurulan Devlet Bilgi Koordinasyon Merkezi (DBKM), krizin başladığı andan itibaren etkin bir şekilde faaliyetlerini sürdürmüştür. Devlet Bilgi Koordinasyon Merkezi (DBKM), ülkemizde ve dünyada meydana gelen siyasi, ekonomik, askeri, sağlık, güvenlik ve benzeri alanlara ilişkin tüm gelişmelerin sürekli izlendiği ve değerlendirildiği, ayrıca olağanüstü durumlarda Cumhurbaşkanımızın talimatıyla Harekât Merkezine dönüşen, karar destek mekanizması olarak üst makamlara düzenli, kesintisiz, hızlı ve güvenilir bilgi akışının sağlandığı bir Merkezdir. DBKM'de bütün Bakanlıklar ile kolluk ve güvenlik birimlerinin temsilcileri görev ifa ve icra etmekte olup (7/24 esaslı) kesintisiz ve vardiyalı çalışma sistemine uygun olarak çalışılmaktadır.

AFAD Başkanlığı Afet Yönetimi Merkezi, depremin meydana geldiği andan itibaren yirmi dört saat yoğun bir şekilde çalışmalarını sürdürmüştür. Ayrıca AFAD, PAK, JAK, JÖAK, DİSAK, Sahil Güvenlik, DAK, Güven, İtfaiye, Tahlisiye, MEB, STK'ler ve uluslararası arama kurtarma ekiplerinden oluşan çok sayıda arama kurtarma ekibi de bölgede görev yapmıştır.

Depremlerden etkilenen Kahramanmaraş, Hatay, Adana, Gaziantep, Osmaniye, Kilis, Adıyaman, Malatya, Diyarbakır ve Şanlıurfa'daki depremzedeleri ziyaret ederek incelemelerde bulunan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, deprem bölgesindeki çalışmaları yakından takip etmiştir.

Afetlere Karşı
Dirençli Bir Türkiye için
ULUSAL RİSK
KALKANI MODELİ
SEMPOZYUMU
04
SETA

3. Bölüm

AFET YÖNETİMİNDE GÜÇLÜ BİR GELECEK: TÜRKİYE ULUSAL RİSK KALKANI MODELİ

JAK
JANDARMA
ARAMA KURTARMA
JAK
İHH
ARAMA KURTARMA
AFAD
Gönüllüsü

AFET YÖNETİMİNDE GÜÇLÜ BİR GELECEK: TÜRKİYE ULUSAL RİSK KALKANI MODELİ

Depremler sonrası afet bölgesi başta olmak üzere tüm Türkiye'de ülkemizi etkileme potansiyeli olan bütün risk ve tehditlere karşı şehir ve toplum direncini artıracak çalışmalara akademik ve teknik katkı sunması amacıyla Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın öncülüğünde Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli (URK) oluşturulmuştur. Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli kapsamında 3 Mart 2023 tarihinde çalışmalara başlanmış; saha çalışması, teknik inceleme, bilimsel toplantı ve çalıştaylar yapılmıştır.

Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli, afet yönetiminin afet öncesi, afet anı ve afet sonrası bütün aşamalarını kapsayan; sürecin tüm açılardan izlenmesini, yönetimini, ihya ve yeniden inşa politikalarını belirlemek üzere Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın himayelerinde ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum'un başkanlığında hayata geçirilmiştir. Türkiye'de sürdürülebilir afet yönetimini sağlamak üzere kurulmuş olan bu model bir Başkan Yardımcısı, Danışma Kurulu, Genel Sekreterlik ve on üç alt kuruldan oluşmaktadır. Bu alt kurullar şunlardır: Destek Hizmetleri ve Sosyal Politikalar Kurulu, Deprem ve Yer Bilimleri Kurulu, Şehirleri İhya ve İnşa Kurulu, Kentsel ve Kırsal Altyapı Kurulu, Kentsel ve Kırsal Dönüşüm Kurulu, Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Akıllı Şehirler Kurulu, Tarihî ve Kültürel Miras Kurulu, Hasar Tespit Kurulu, Enkaz ve Atık Yönetimi Kurulu, Mekânsal Planlama Kurulu, Yeni Yapı Teknolojileri Kurulu, İklim Dostu Yeşil Dönüşüm Kurulu, Kriz Yönetimi ve İletişim Kurulu.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, bu kurullarla afet yönetimi sürecinin her aşamasını kapsayan sürdürülebilir, iklim dostu ve afetlere dirençli şehirler kurma anlayışı temelinde tüm çalışmalara bilimsel ve teknolojik anlamda büyük bir katkı sağlamıştır. Dirençli şehirler hedefi için büyük önem taşıyan bu kurullarda jeolojiden inşaat mühendisliğine, mimarlıktan sosyolojiye kadar çok sayıda akademisyen ve bakanlıkların bürokratlarından temsilciler yer almıştır.

Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli'nin amacı, "model kapsamında oluşturulan kurulun çevre, şehircilik ve iklim değişikliği konularında afet bölgesinde yürütülecek çalışmalara akademik ve teknik katkı sunmak" olarak belirlenmiştir. Topraklarının büyük bir kısmı deprem riski altında olan ülkemizin, başta depremler olmak üzere sel, heyelan, yangın gibi iklim krizinden kaynaklanan diğer bütün afetlere karşı hazırlıklı olması ve afetlerle mücadele kapasitesinin her anlamda geliştirilmesi, afetlere dirençli şehirlerin ve toplumsal yapının oluşturulmasında bu modelin sağlayacağı katkılar çok önemli hâle gelmiştir. Kurullar çevre, şehircilik ve iklim değişikliği konularında afet bölgesinde ve ülkemizin tamamında yürütülecek çalışmalara akademik ve teknik katkı sunmakta; birikimleriyle, sahadaki tecrübeleriyle akademik destek sağlamıştır.

RİSK KALKANI PLANI KAPSAMINDA 13 KURUL OLUŞTURULDU

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Kurum: Şehirlerimizi afetlere dirençli hâle getirmek için alt komisyonları belirledik.

Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Kapsamında Yürütülen Çalışmalar

Dolmabahçe Toplantısı: Kurulun Kamuoyuna İlanı (3 Mart 2023)

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın öncülüğünde, ülkemizi etkileme potansiyeli olan bütün risk ve tehditlere karşı "Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli" 3 Mart 2023 tarihinde oluşturulmuştur. Kurulun 7 saati aşan, çok verimli ve sonuçlarından istifade edilen ilk toplantısı gerçekleştirilmiş ve URK Modeli kamuoyuna ilan edilmiştir. Toplantının bir diğer önemli çıktısı da Cumhurbaşkanlığı Yerel Yönetim Politikaları Kurulu'nun adının 28/3/2025 tarihli ve 32855 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan 183 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Yerel Yönetim ve Afet Politikaları Kurulu olarak değiştirilmesi olmuştur. Bu karar ülkemizde afet yönetiminin en üst düzeyde bir kamu politikasına dönüşmesi anlamına gelmektedir.

Gaziantep Toplantısı: Alt Kurulların Oluşturulması (10 Mart 2023)

Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli'nin ikinci toplantısı 10 Mart 2023 tarihinde 13 kurulun tüm üyelerinin katılımıyla dönemin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum'un başkanlığında Gaziantep'te gerçekleştirilmiştir. Gaziantep Toplantısı, modele kurumsal bir nitelik kazandırılması ve toplantının deprem bölgesinde yapılması bakımından özel bir önem taşımaktadır. Bu toplantı ile birlikte alt kurul sayısı 13 olarak belirlenmiş, kurulların amaçları ve çalışma prensipleri kararlaştırılmıştır.

Deprem Bölgesi Saha İncelemesi (30 Mart - 1 Nisan 2023)

Kurumsal yapısı oluşturulan kurullar 30 Mart - 1 Nisan 2023 tarihleri arasında deprem bölgesinde sahada teknik inceleme çalışmalarını gerçekleştirmişlerdir.

Dolmabahçe Değerlendirme Toplantısı (7 Nisan 2023)

Kurul Başkanı ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum'un başkanlığında 7 Nisan 2023 tarihinde Dolmabahçe Çalışma Ofisi'nde Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli Kurulu üyeleriyle geniş kapsamlı bir değerlendirme toplantısı gerçekleştirilmiştir. Kurulduğu günden bu yana yapılan çalışmaların değerlendirildiği toplantı sonucunda 26 Nisan tarihinde bir çalıştay düzenlenmesi kararlaştırılmış ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum alınan kararları kamuoyuna ilan etmiştir.

Söz konusu kararlar şunlardır:

1. Tüm afet türlerine dair erken uyarı gözlem istasyonlarının 81 ilde yaygınlaştırılması,

2. Ortaöğretim, lisans ve lisansüstü eğitim statülerinde afet bilgisi derslerinin yaygınlaştırılması, vatandaşlarımızın bilinçlendirilmesi adına bu çalışmaların da hayata geçirilmesi,

3. Tüm iletişimin tek elden AFAD koordinasyonunda yürütülmesi ve şehirlerimizdeki sabit ve mobil baz istasyonlarına dair verimlilik çalışmalarının ivedilikle yapılması,

4. Zemin etüt çalışmasını kamusal bir denetimin yapılmasını zorunlu hâle getirecek düzenlemenin hayata geçirilmesi,

5. Gerekirse radye temel kullanımının bazı bölgelerde zorunlu hâle getirilmesi için gerekli adımların atılması,

6. Türkiye'de dere yatakları ve sıvılaşma riski yüksek bölgeleri imara kapatma, kat eksiltme dâhil olmak üzere tüm çalışmaları içeren planlama sürecinin kararlılıkla hayata geçirilmesi,

7. Kamu hizmeti veren binaları riskli bölgelerden kaldırma, taşıma, güçlendirme ve yeniden yapım sürecinde her türlü yeni teknolojinin kullanılması,

8. Afet anlarında binalara yaklaşacak ve hatta içinde gezebilecek kabiliyette insansız hava ve kara araçlarının geliştirilmesi,

9. Türkiye'nin bina envanterinin hazırlanıp hasar tespitiyle risk durumunun tamamlanması,

10. Dijital veri tabanı havuzundaki bu bilgilerden tüm kurumların istifade edebilmesi,

11. Bina kimlik belgesi sisteminin, binaların denetimini düzenli yaparak hayata geçirilmesi,

12. Türkiye'deki tüm binaların periyodik muayeneye tabi tutulması,

13. Yapılaşmada enerji verimli, iklim duyarlı, sıfır atık uyumlu ve ekolojik özellikli malzemelerin kullanımlarının 81 ilimizde yaygınlaştırılması,

14. Türkiye'yi afetlere karşı dirençli bir ülke hâline getirmek için afet merkezli, yeni bir finansal yapılanma ve yeni bir teşvik sisteminin hayata geçirilmesi,

15. Mesleki mesuliyet sigortası ve yetkin mühendislik uygulamasının zorunlu kılınması.

İstanbul Çalıştayı (26/27 Nisan 2023)

Daha verimli ve uygulanabilir sonuçlar elde etmek üzere Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli Kurulu Başkan Yardımcısı ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakan Yardımcısı Fatma Varank başkanlığında kurul üyeleri ile 26/27 Nisan 2023 tarihlerinde İstanbul'da iki günlük çalıştay düzenlenmiştir. Yuvarlak masa, karma kurul toplantıları ve kurul toplantıları şeklinde düzenlenen çalıştay sonucunda çok geniş kapsamlı bir rapor hazırlanmıştır.

Söz konusu çalıştayda, tüm kurullarca yürütülen çalışmalar ve alınan taslak kararlara yönelik sunumlar yapılmıştır. Ayrıca Destek Hizmetleri ve Sosyal Politikalar Kurulu olarak çalışma toplantısı gerçekleştirilmiş ve sekretarya tarafından öncelikli olarak hayata geçirilmesi gereken şu çalışma konuları belirlenmiştir:

1. Afetlere daha etkin müdahale için kesintisiz ve güvenli haberleşme altyapısının kurulmasına yönelik ihtiyaç duyulan tüm telsiz ve diğer haberleşme sistemlerinin ülke geneline yaygınlaştırılması gerekmektedir.

2. Afet müdahale ekiplerinin, araç ve ekipmanlarının, aynı zamanda gıda, erzak ve ilaç gibi temel yaşam malzemelerinin afet bölgelerine ivedi intikali için alternatif rotaları ile birlikte kara, deniz ve hava yolu güzergâhlarının belirlenmesi ve bu güzergâhların afet konusunda yetki ve görev sahibi olan kurumlar ile paylaşılması gerekmektedir.

3. Afetin ilk anından itibaren afet bölgesine giriş ve çıkışlar başta olmak üzere afet bölgesindeki enkaz, barınma ve hizmet alanlarının güvenliğinin sağlanmasına yönelik ilgili kolluk kuvvetlerince uygulama planlarının hazırlanması gerekmektedir.

4. Arama kurtarma çalışmalarının daha etkin hâle getirilmesi amacıyla, itfaiye teşkilatının bu konuda yerelde yetkilendirilmesi sağlanmalı, daha fazla arama kurtarma gönüllüsünün yetiştirilmesi için yerel kapasitenin güçlendirilmesi, arama kurtarma ekiplerinin koordine edilmesi amacıyla yerli bir uygulamanın/yazılımın geliştirilmesi gerekmektedir.

5. Afet durumunda acil beslenme ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla yetkili kuruma gerekli bütçenin tahsis edilmesi, afetler için kurumların beslenme kapasitelerinin arttırılması gerekmektedir.

6. Ülke genelinde, özellikle afet riski yüksek olan illerde başta sağlık ve eğitim kurumları olmak üzere tüm hizmet birimlerine ait binaların risk analizlerinin yapılması, depreme dirençli hâle getirilmesi, yerelde ilk kademe acil sağlık hizmetinin karşılanabilmesi amacıyla aşı, ilaç, ekipman stoklarının zorunlu olarak tutulması, merkezî sistemle stok seviyelerinin takip edilmesi, gereksinim duyan sağlık kuruluşuna nereden ve ne şekilde ulaştırılabileceğinin planlaması gerekmektedir.

7. Her ölçekteki afetler dikkate alınarak önceden belirlenen barınma alanlarının altyapı hizmetlerinin hazır hâle getirilmesi, bu alanlara ilişkin kamp yönetim standartlarının belirlenmesi (sosyal donatılar, güvenlik, su, sanitasyon, vb) ve bir afet anında bu standartların uygulanması gerekmektedir.

8. Afet bölgesindeki insani yardım ihtiyaçlarının tespiti, sürekliliği ve adil dağıtımının sağlanması amacıyla sorumluluğu bulunan tüm kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarının ortak bir sistem üzerinden koordinasyon hâlinde görev yapmaları sağlanmalıdır.

9. Afet müdahale ve iyileştirme aşamalarında önceden bilgileri mevcut hassas bireylere ilişkin bilgilerin ilgili hizmet grupları ile paylaşılması gerekmektedir.

10. 2023-2024 eğitim öğretim yılı için eğitim ve öğretimin aksamadan devam etmesi amacıyla geçici barınma alanlarında entegre konteyner /çadır sınıfların ve oyun alanlarının oluşturulması gerekmektedir.

11. Millî Eğitim Bakanlığınca afet bilinci, afetlere hazırlık temalı dersler okul öncesi eğitimden başlayarak ilk ve ortaöğrenim müfredatlarına dâhil edilmelidir. Ayrıca mesleki ve teknik anadolu liselerinde lojistik, itfaiyecilik, yapı ve inşaat alanlarında afet yönetimine ilişkin konuların müfredata dâhil edilmesi sağlanmalıdır.

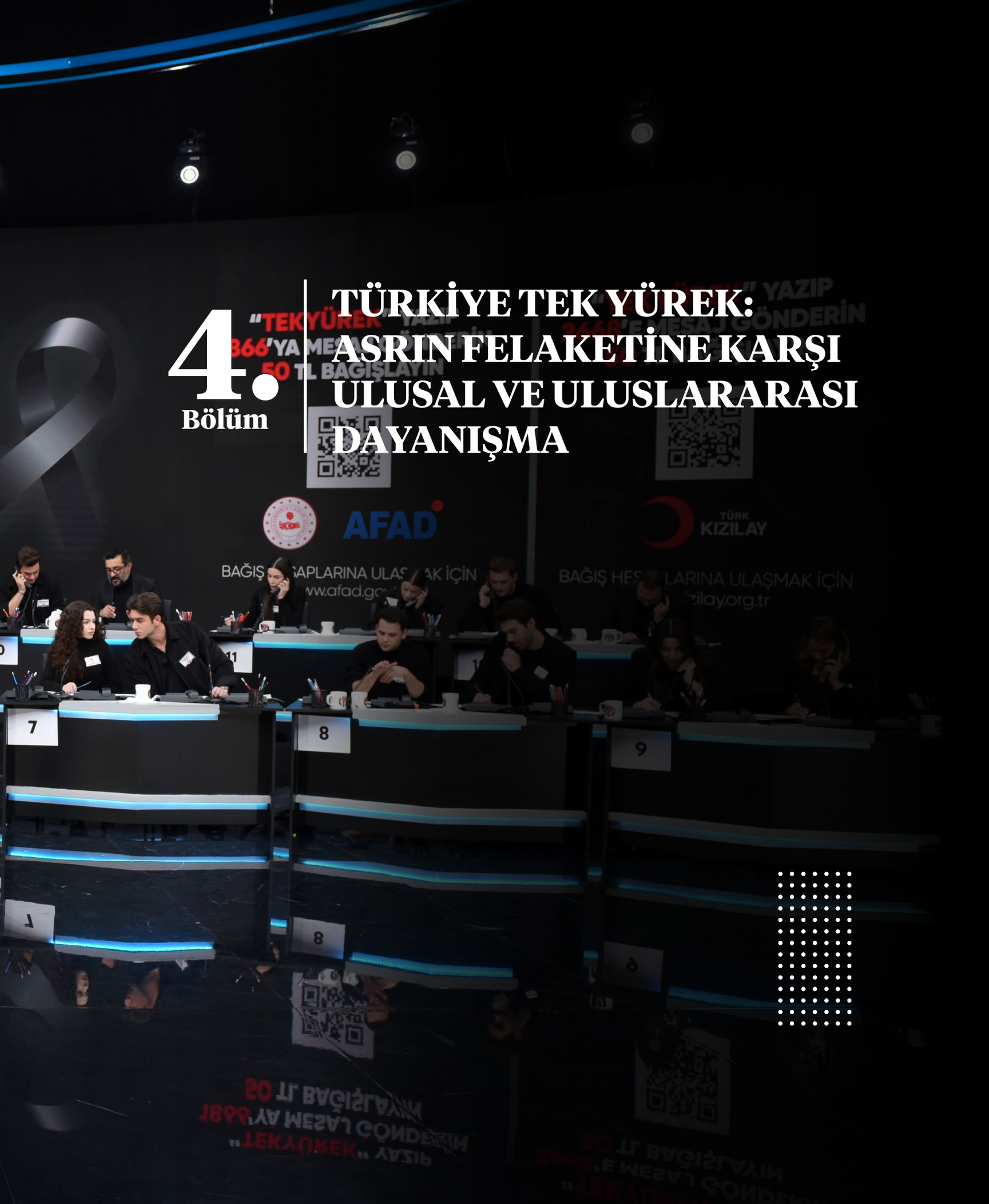
12. Afet bölgesinde sosyal ve ekonomik kalkınmanın sağlanması ve iş gücü kaybının azaltılması amacıyla, proje ve hibeler yolu ile işletmeler desteklenmeli, afet sonrasında işini kaybetmiş olan ve/ veya işi olmayan kişilerin geçici veya kalıcı istihdamına yönelik Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve İŞKUR tarafından istihdam imkânları oluşturulmalıdır.

13. Risk/toplum temelli bütünleşik bir afet yönetim sisteminin sağlanması amacıyla, koordinasyondan sorumlu kurum olan AFAD Başkanlığının Cumhurbaşkanlığına doğrudan bağlı, güçlendirilmiş ve yetkilendirilmiş bir kurum hâline dönüştürülmesi önem arz etmektedir.

Çalışma Toplantısı (8-9 Mayıs 2023)

Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli Çalıştayı'nda Kurul olarak tavsiye kararların nihai hâle getirilmesi amacıyla Ankara'da çalışma toplantılarının yapılması kararlaştırılmıştır. Bu karar uyarınca 8-9 Mayıs 2023 tarihlerinde İller Bankası tesislerinde yapılan çalışma toplantılarında Kurulun tavsiye kararları belirlenmiştir.

APLARI
TÜRK KIZILAY
T.C ZİRAAT BANKASI A.Ş.
ÇUKURAMBAR ANKARA KURUMSAL ŞUBESİ
TL IBAN
TR26 0001 0021 1000 0028 6852 62
USD IBAN
TR96 0001 0021 1000 0028 6852 63
EURO IBAN
TR69 0001 0021 1000 0028 6852 64
SWIFT
TCZBTR2A
İÇİN
www.kizilay.or
BAŞIMIZ SAĞ OLSUN
7,7
7,6
2
3
6

4. Bölüm

TÜRKİYE TEK YÜREK: ASRIN FELAKETİNE KARŞI ULUSAL VE ULUSLARARASI DAYANIŞMA

ONE WAY
WALK
BIKE
U.S. POLO ASSN.
SINCE 1890
sunglass hut
STREAM EVERY
MARRIOTT
MARQUIS
We stand with Türkiye
westandwithturkiye.com
DOT# 3339404

TÜRKİYE TEK YÜREK: ASRIN FELAKETİNE KARŞI ULUSAL VE ULUSLARARASI DAYANIŞMA

Büyük bir ortak acıya sebep olan ve "asrın felaketi" olarak nitelendirilen Kahramanmaraş merkezli 6 Şubat depremlerinin sonrasında yedi gün süreyle millî yas ilan edilmiş, bütün yurtta ve dış temsilciliklerimizde 12 Şubat 2023 Pazar günü güneşin batışına kadar bayrağımız yarıya indirilmiştir. Bölgedeki çalışmaların daha sağlıklı ve hızlı yürütülebilmesi amacıyla Anayasa'nın 119. maddesine dayanarak deprem bölgesinde 10 ili kapsayacak şekilde 3 ay süre ile OHAL ilan edilmiş, uluslararası yardımları içeren 4. seviye alarm ilan edilmiş ve Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP) acil kodlu olarak uygulamaya alınmıştır. Ayrıca Acil Müdahale Koordinasyon Merkezi (ERCC) üzerinden kentsel arama ve kurtarma alanında uluslararası yardım çağrısında bulunulmuştur.

Yaşadığımız bu derin acıya uluslararası toplum duyarsız kalmamış ve yasımıza ortak olmuştur. Depremin ilk gününden itibaren dünya liderleri tarafından taziye mesajları yayımlanarak asrın felaketinden duyulan derin üzüntü dile getirilmiş, Türk halkıyla dayanışma vurgusu yapılmıştır.

Ulusal kapasitenin tamamının müdahaleye katılmasını ve gerektiğinde uluslararası yardım çağrısında bulunulmasını kapsayan dördüncü seviye alarm ilanıyla birlikte pek çok ülke, binlerce arama-kurtarma ekibini ve sağlık personelini ülkemize yönlendirmiştir.

BM Genel Kurulu üyeleri, Türkiye ve Suriye'deki depremlerde hayatını kaybedenler için bir dakikalık saygı duruşunda bulunmuş; birçok devlet ve hükûmet yetkilisi, uluslararası kuruluş, akademisyen, sanatçı, sporcu, gazeteci, STK temsilcisi ve medya figürü, sosyal medya üzerinden Türkiye'ye destek mesajları paylaşmışlardır.

Devletimizin tüm kurumlarıyla ilk anlarından itibaren milletimiz için seferber olduğu, büyüklüğü ve yıkıcılığı ile istisnai bir doğal afet olarak değerlendirilen bu felaketin yarattığı yaraların bir nebze sarılması ve insanların ortak bir duyguyla bir araya getirilmesi için ayrıca ulusal ve uluslararası kampanyalar düzenlenmiştir.

Kampanyalarla, kamuoyunu doğru bilgilendirmek, bu zorlu süreç boyunca yanımızda olduğunu gösteren ülkelere yönelik stratejik iletişim faaliyeti gerçekleştirmek, depremin yıkıcı etkileri konusunda tüm kesimlerde farkındalık oluşturmak, dayanışma ruhunun sürekliliğini tesis etmek, depremin en genel manada yıkıcı psikolojik etkilere yol açtığı toplumumuzun toparlanmasına yardımcı olmak, Türkiye'nin doğusu ve batısı arasında ortak duyguyu paylaşan bir iletişim köprüsü kurmak amaçlanmıştır.

Ulusal Yardım Kampanyaları

"Evim Yuvan Olsun" Kampanyası

"Evim Yuvan Olsun" kampanyası, 6 Şubat 2023'te yaşanan Kahramanmaraş depremlerinden etkilenen vatandaşların barınma sorununun çözümüne katkı sağlamak üzere başlatılmıştır. Ülkenin dört bir yanında, kullanmadıkları evlerini depremzedelere açmak ve onları misafir etmek isteyen hayırsever vatandaşların güvenilir bir kampanya ile evlerini bedel beklemeden ya da indirimli bir bedelle ihtiyaç sahiplerine sunabilecekleri bir sistem hayata geçirilmiştir. Ev tahsis etme imkânı olmayan vatandaşlara ise nakdî bağış yolu ile depremzedelere barınma desteği verme fırsatı tanınmıştır. Kampanyayla sağlanan konaklama imkânlarının, depremden etkilenen vatandaşların istifadesine sunulması planlanmıştır.

Kampanya, İçişleri Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, AFAD koordinasyonunda yürütülmüş, bakanlıklarca gerekli açıklamalar ve tanıtımlar yapılmıştır. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığınca da kampanyanın tanıtımına, ilgili bakanlıkların basın bültenlerinin, sosyal medya paylaşımlarının yayılımına destek verilmiş, ayrıca kamu spotu, tanıtıcı film, sosyal medya içerikleri ve açık hava tanıtım çalışmları yapılmıştır.

"Türkiye Tek Yürek" Kampanyası

"Türkiye Tek Yürek", 2023 Kahramanmaraş depremlerinden etkilenen depremzedeler için televizyon ve radyoların ortak yayınında düzenlenen toplumsal yardım kampanyasıdır. 15 Şubat 2023 tarihinde yapılan yardım kampanyası canlı yayınına dijital, yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası 213 televizyon kanalı ile 562 radyo katılmıştır.

Bağışçılar, banka havalesi ve SMS yoluyla bağışta bulunmuşlardır. Yardım kampanyasında yayın boyunca 9 milyonu aşkın SMS bağışları da dâhil olmak üzere, 115 milyar 597 milyon 28 bin TL bağış taahhüt edilmiştir. En yüksek bağışı 30 milyar TL ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının (TCMB) yaptığı kampanyaya Ziraat Bankası da 20 milyar TL bağış ile katılmıştır.

Türk halkının dayanışma ve iş birliği ile her türlü zorluğun üstesinden gelebileceği anlayışıyla başlatılan "Türkiye Tek Yürek" kampanyasının sloganı, birlik, beraberlik ve dayanışma duygusunu vurgulamaktadır. Kampanyayla ülkemizin bu felaketi devlet-millet dayanışması ve kolektif bir iyilik seferberliğiyle aşabileceğinin gösterilmesi amaçlanmıştır.

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri António Guterres'in videolu mesaj gönderdiği "Türkiye Tek Yürek" kampanyasına Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan da telefonla katılıp "Amacımız 1 yıl içinde, yıkılan her binanın yerine, insanımızın güvenle, huzurla oturabileceği konutları teslim etmeye başlamaktır. İnşallah el birliğiyle bu imtihanın da üstesinden geleceğiz." mesajını vermiştir.

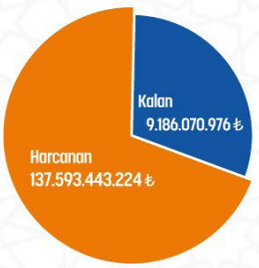
AFAD Bağış hesaplarında (Türkiye Tek Yürek, Kira Yardımı, AFAD Market, Zekât Kampanyası, Deprem Kampanyası) toplam 146,7 milyar TL gelir elde edilmiştir. Depremzedelerimizin ihtiyaçları kapsamında 137,6 milyar TL harcanmıştır.

30 Ekim 2023 tarihinden itibaren 15 günde bir AFAD Kurumsal website ve sosyal medya hesaplarında bağış hesaplarına ait güncel veriler paylaşılmaktadır.

15.01.2026

KAHRAMANMARAŞ DEPREMİ HARCAMALARI

BAĞIŞ HESABI
146.779.514.200 ₺

Bağış Hesabından Yapılan Harcamalar
137.593.443.224 ₺

Afetzedelere Yapılan Nakdi Yardım Ödemeleri :	**71.122.539.504 ₺**
Kira Ödemesi :	38.439.498.500 ₺
10 Bin TL Hasar Hane Ödemesi :	19.959.780.000 ₺
15 Bin TL Taşınma Yardımı :	8.529.360.000 ₺
100 Bin TL Vefat Ödemesi :	4.136.700.000 ₺
Tahliye Ödemesi :	57.201.004 ₺

Barınma Giderleri :	**66.470.750.470 ₺**
Çadır-konteyner alım ve konteyner altyapısı :	60.396.015.763 ₺
Esenkart ödemeleri :	4.920.961.842 ₺
Gıda-hijyen seti alımı :	1.153.772.865 ₺

AFAD

Uluslararası Yardım Kampanyaları

"Seninleyiz Türkiye" Kampanyası

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığınca, 6 Şubat'ta meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremlerin ardından ortaya konulan küresel dayanışma ve yardım seferberliğinden hareketle uluslararası kamuoyuna yönelik "Seninleyiz Türkiye" (We Stand With Türkiye) kampanyası başlatılmıştır.

"Seninleyiz Türkiye" ana mesajıyla, uluslararası toplumun yaşanan afet sonrası ortaya koyduğu küresel dayanışmanın vurgulanması; insani diplomasi bağlamında öncü faaliyetlere imza atan, muhtelif kriz bölgelerinde ihtiyaç sahiplerine dost elini uzatan ve istikrarlaştırıcı bir güç olan ülkemizin, mevcut felaket karşısında küresel dayanışma açısından örnek teşkil ettiğine dikkat çekilmesi ve oluşan uluslararası dayanışma ruhunun güçlendirilmesi amaçlanmıştır.

Bu kapsamda kampanya, ABD, İngiltere, Fransa, İspanya, Belçika, Almanya, İtalya, Hollanda, Macaristan, Meksika, Kanada, Güney Kore, Malezya, Endonezya, Çin, Japonya, Suudi Arabistan ve Azerbaycan olmak üzere 18 ülkede başlatılmıştır. Kampanyada, asrın felaketinin hemen ardından Türkiye'ye gerek arama kurtarma ekipleri, sağlık personeli ve yardım göndererek gerekse destek mesajı vererek yardım eli uzatan ülkelerin gösterdiği küresel dayanışmanın önemi vurgulanmıştır. Kampanya dâhilindeki 18 ülkenin hem geleneksel hem de dijital medya mecralarında "Seninleyiz Türkiye" sloganları ile afetin büyüklüğü, yapılan yardımlar ve Türkiye ile dayanışma vurgusunu içeren görsel ve içerikler paylaşılmıştır.

Asrın felaketinin mahiyetine, bilimsel verilere ve afetin hemen ardından gerçekleştirilen çalışmalara ilişkin bilgilendirici içerikler, kampanya özelinde Türkçe ve İngilizce hazırlanan "https://seninleyizturkiye.com/" ve "https://westandwithturkiye.com" internet sitelerinde yayımlanmıştır.

Yine afete yönelik dayanışmayı artırmak amacıyla New York'ta Times Meydanı gibi önemli meydanlarda ve ledli mobil kamyonlar aracılığıyla dış mekân ilanları yayımlanmıştır. Ülkelerin önemli gazetelerinde de "We Stand Türkiye" sloganlarıyla ilanlara yer verilmiştir.

Ayrıca aralarında BM Genel Sekreteri Antonio Guterres, dünyaca tanınmış oyuncular Morgan Freeman, Aamir Khan, Reshat Strik, şarkıcı Jamala, Della Miles, sporcu Matwe Middelkoop'un da aralarında bulunduğu ünlü isimlerin Türkiye'ye destek mesajlarını içeren videolar farklı mecralarda paylaşıma sunulmuştur.

"Together for The People in Türkiye and Syria" Uluslararası Bağışçılar Konferansı

AB Komisyonu ve İsveç'in AB Konseyi Dönem Başkanlığı ev sahipliğinde, depremlerden etkilenen Türkiye ve Suriye'deki insanları desteklemek üzere 20 Mart 2023 tarihinde Brüksel'de "Together for the people in Türkiye and Syria" başlıklı Uluslararası Bağışçılar Konferansı (UBK) düzenlenmiştir. 65 ülke ve 26 uluslararası teşkilat ve finans kuruluşunun katıldığı konferansa Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan çevrim içi hitap etmiş, dönemin Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu da bizzat katılarak taahhüt oturumunun başında konuşma yapmış ve konferans marjında ikili görüşmeler gerçekleştirmiştir.

Konferansta ülkemize 1,7 milyar avrosu hibe, 4,3 milyar avrosu da uygun koşullu kredi olmak üzere toplam 6 milyar avro taahhüt açıklanmıştır. Dışişleri Bakanlığı, ilgili kurumlarla söz konusu taahhütlerin takibini iş birliği içinde gerçekleştirmiş, ayrıca yeniden imar çalışmalarına katkıda bulunmak isteyen devletleri, uluslararası kuruluşları, sivil toplum kuruluşlarını ve gerçek kişileri irtibatlandırmıştır.

5. Bölüm

TÜRKİYE'NİN İNŞA VE İHYA SEFERBERLİĞİ

5.1. Kamu Güvenliği ve Denetim

Deprem sırası ve sonrası dönemde kamu güvenliği ile denetim, deprem bölgesinde yaşayan vatandaşların huzurunun sağlanması ve kamu düzeninin sürekliliği için elzemdir. Türkiye Cumhuriyeti devleti de 6 Şubat 2023 tarihinde merkez üssü Kahramanmaraş olan deprem felaketlerinin ardından gerekli önlemleri alarak depremzede vatandaşların can ve mal güvenliğini sağlamıştır.

Bu doğrultuda ilk olarak arama kurtarma faaliyetlerinin ve sonrasındaki çalışmaların hızla yürütülebilmesi için Anayasa'nın 119'uncu maddesine dayanarak deprem bölgesindeki illerde 8 Şubat 2023 tarihinde üç ay süreyle olağanüstü hal (OHAL) ilan edilmiş; böylelikle acil ve hayati ihtiyaç malzemelerinin karşılanması, tehlike riski olan binaların yıkılması, yıkılma riski olan binaların bulunduğu alanlara girişin sınırlandırılması gibi işlerin OHAL kapsamında ivedilikle gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır.

Depremin Ardından, Hatay, 23 Şubat 2023

Olağanüstü hâl kapsamında, bölgedeki devlet idaresinin güçlendirilmesi ve işlerliğinin artırılması amacıyla; Kahramanmaraş'a Kayseri Valisi, Hatay'a Mersin Valisi, Gaziantep'e Mardin Valisi, Adıyaman'a Tunceli Valisi, Osmaniye'ye Bingöl Valisi ve Malatya'ya Sivas Valisi görevlendirilmiştir. Genelkurmay Başkanlığı tarafından, bölgeye yönlendirilen yetkilileri taşımak üzere iki uçak hizmete sunulmuştur.

Benzer biçimde, her il ve ilçe için ayrı kriz masaları oluşturulmuş, vatandaşların temel ihtiyaçları, can ve mal güvenliğinin sağlanması için devletin taşra ve merkez teşkilatındaki görevliler, kurulan kriz masalarında eş güdümlü görev almıştır.

Arama kurtarma ve acil müdahale faaliyetlerinde de bu kapsamında toplam 650 bin personel görev almıştır. 35.250 arama kurtarma personeli, 142 bin güvenlik personeli, 35.409 AFAD gönüllüsü ve 16.158 yerel destek ekibi sahada çalışmalara katılmıştır. Çalışmalarda 20 bin araç ve iş makinesi, 141 helikopter, 182 uçak ve 23 gemi görevlendirilmiş, toplam 17.500 sorti gerçekleştirilmiştir.

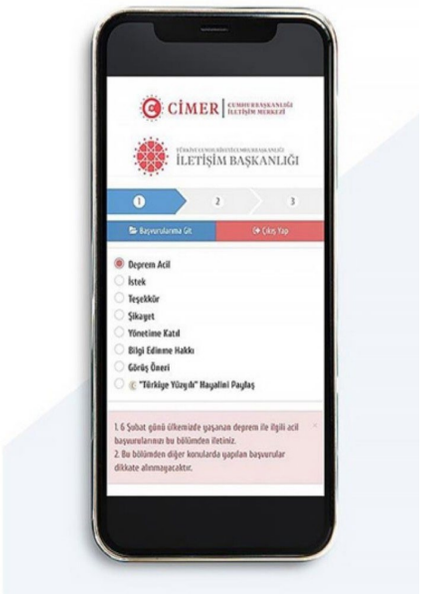

Arama Kurtarma Çalışmaları, Malatya, 6 Şubat 2023

Böylelikle kamu güvenliği ve denetim; devletin bütün kurumlarının el birliğiyle gerçekleştirilmiş, Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CİMER) kanalıyla vatandaşlar tarafından dile getirilen talepler, ilgili kurumlar ve kriz masalarına ulaştırılarak eş güdümlü çalışma prensibi, etkin iletişim kanallarıyla hızla uygulanmıştır.

Kahramanmaraş merkezli deprem felaketi üzerine 6 Şubat günü saat 08.30'da CİMER'de "Deprem Acil" butonu vatandaşların kullanımına açılmıştır. Depremzede vatandaşlardan gelen başvurular, 50 bini aşkın Excel raporu hâlinde depremden etkilenen 11 il için ayrı ayrı oluşturulmuş, ilgili kurum ve kuruluşlarla paylaşılmıştır.

Deprem sonrası dönemde etkin sürdürülen denetim mekanizması, hasar tespit çalışmalarıyla da yoğun olarak devam etmiştir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı bünyesinde yürütülen çalışmalar sonucunda, afetin yaşandığı bölgede 6 milyon 168 bin 844 bağımsız bölüm içeren yapının hasar tespiti yapılmış ve yaklaşık 633 bini konut, 108 bini iş yeri, 24 bini ahır olmak üzere yaklaşık 766 bin bağımsız bölümün orta hasar ve üstü olarak kullanılamaz hâle geldiği tespit edilmiştir.

CİMER Deprem Acil Butonu

Malatya'da Hasar Tespit Çalışmaları, 10 Şubat 2023

Hasar tespiti amacıyla yapılan denetimler sonucunda, kullanılamaz durumda olan ağır hasarlı binalar mühürlenerek olası artçı sarsıntılarda yaşanabilecek yeni felaketlerin önüne geçilmiş ve böylece vatandaşların can güvenliği sağlanmıştır.

12 Ocak 2026 itibarıyla, depremin 1.071'inci gününde yürütülen çalışmalar kapsamında, hasar tespit ve enkaz kaldırma çalışmaları sonucunda acil yıkılacak ve yıkık durumda bulunan 60.727 binanın enkazı tamamen kaldırılmış, ağır hasarlı binaların yüzde 95'ine karşılık gelen 187.361 binanın enkazı temizlenmiştir.

Depremin İzleri Siliniyor, Diyarbakır, 10 Ocak 2025

Deprem sonrası dönemde gerçekleştirilen koordineli denetim işlemleri, kamu güvenliğinin sağlanması konusunda da benzer işleyiş göstermiştir. İçişleri Bakanlığı ve Millî Savunma Bakanlığının idaresinde bölgeye sevk edilen kolluk güçleri, deprem bölgesinde yaşanması muhtemel güvenlik endişesini gidermek için yoğun çaba harcamıştır.

Komandolar Deprem Bölgesinde, Kahramanmaraş, 9 Nisan 2023

Bu kapsamda, depremin ilk gününden itibaren Millî Savunma Bakanlığı bünyesindeki Deprem Arama Kurtarma (DAK) birlikleri bölgeye sevk edilmiştir. Depremin ilk gününde 3 bini aşkın Mehmetçik, arama kurtarma çalışmalarına katkı sağlamıştır. Depremin üçüncü günü, 8 Şubat 2023 tarihinde, bölgede arama ve kurtarma çalışmalarını sürdüren birlik sayısı 31 olmuştur.

Bu duruma paralel olarak kamu güvenliğinin tesisi için, 2'nci Ordu bölgesine bağlı 17, 2'nci Ordu Bölgesi dışında kalan 19 tabur bölgeye ivedilikle sevk edilmiştir. 28 Şubat 2023 tarihi itibarıyla deprem bölgesinde kurulan çadır/konteyner kentlerde kamu güvenliğinin sağlanması için görev alan tabur sayısı 57'dir.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin Yangın Gözcüleri, Kahramanmaraş, 25 Şubat 2023

Toplumun huzur ve sükûnunun sağlanmasında etkin rol üstlenen Türk Silahlı Kuvvetleri personeli; il, ilçe ve köylerde 24 saat esasıyla görev yapmış, depremzedelerin başta güvenlik olmak üzere bütün temel ihtiyaçlarının karşılanmasında mesai mefhumu gözetmeden çalışmıştır.

Deprem bölgesinin güvenliği ve denetimi için 5 bin 3 personelin görevli olduğu hava-deniz koridoru, yine Türk Silahlı Kuvvetlerinin envanterindeki 50 uçak, 31 helikopter ve 8 gemi ile zorlu hava koşullarına karşın depremin ilk iki gününde işler hâle getirilmiştir.

Türk Hava Kuvvetleri Bünyesinde Yürütülen Deprem Yardım Çalışmaları, Adana, 14 Şubat 2023

Hava koridoru TİHA ve İHA'larla desteklenmiş, aynı zamanda Göktürk Uydusu'ndan alınan fotoğraflar; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı başta olmak üzere ilgili bakanlık ve birimlerle paylaşılarak olayların olabildiğince yakından takip edilmesi sağlanmıştır.

Öte yandan, kamu güvenliğinin temini için deprem bölgesinden başka illere yaklaşık 21 bin vatandaş; hava, deniz ve kara yollarıyla Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından tahliye edilmiş, temel insani ihtiyaç malzemeleri de hava yoluyla İncirlik üzerinden toplam 32 ilçede 311 köye nakledilmiştir.

Millî Savunma Bakanlığına bağlı Türk Silahlı Kuvvetleriyle birlikte, deprem bölgesinde asayişe destek olan diğer önemli kolluk güçleri, İçişleri Bakanlığına bağlı Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı olmuştur. Depremin ilk iki gününde; depremden etkilenen Kahramanmaraş, Hatay, Malatya, Gaziantep, Adıyaman, Diyarbakır, Şanlıurfa, Kilis, Adana ve Osmaniye'ye 16 bin 421 jandarma, 6 bin 148 polis, 391 Sahil Güvenlik personeli takviye olarak görevlendirilmiştir.

Emniyet Güçleri Deprem Bölgesinde, Hatay, 15 Şubat 2023

Sahil Güvenlik Komutanlığına bağlı 18 araç, bir SG korveti ve iki helikopter de arama kurtarma ve bölgeden tahliye çalışmalarına depremin ilk gününden itibaren destek vermiştir. 11 Şubat tarihi itibarıyla İçişleri Bakanlığınca bölgede görevlendirilen kolluk gücü sayısı; 70 bini polis memuru, 60 bini jandarma ve 1000'i sahil güvenlik personeli olmak üzere, toplam 130 binin üzerine çıkmıştır.

Türk Polisi Deprem Sonrası Güvenliği Sağlarken, Kahramanmaraş, 6 Nisan 2023

Deprem sonrası süreçte, Emniyet teşkilatının Polis Arama Kurtarma ekipleri, depremden etkilenen 11 ildeki arama-kurtarma faaliyetlerinde etkin görev almış; arama-kurtarma çalışmalarının tamamlanmasının ardından, asayişin sağlanmasında mesai mefhumu gözetmeksizin deprem nedeniyle sessiz kalan cadde ve sokaklarda güvenliği sağlamıştır.

Motorize ve yaya devriyelerle vatandaşların güvenliğini sağlayan Emniyet teşkilatı, enkazların çevresinde olası yağma ve hırsızlık olaylarına karşı da güvenlik önlemleri almıştır.

Polis ekipleri, depremden etkilenen kentlerin farklı bölgelerine kurdukları uygulama noktalarında kimlik sorgusu ve olası güvenlik tehlikelerine karşı araçlarda arama yapmıştır.

Deprem Bölgesinde Polis Devriyesi, Kahramanmaraş, 6 Nisan 2023

Deprem nedeniyle çöken binaların enkazlarını da kontrol eden kolluk kuvvetleri, olası asayiş olaylarına karşı caydırıcı bir unsur olmuştur.

Çetin şartlarda hayata tutunan depremzedeler için kolluk güçlerinin gösterdiği bireysel özveri ve onlarla kurduğu duygu bağı, deprem sonrası oluşan psikolojik travmaların azalmasına da katkı sağlamıştır.

Kadınlar Deprem Bölgesindeki Mücadelede Ön Safta, Hatay, 7 Mart 2023

5.2. Kapsayıcı Sağlık Hizmetleri

Depremde İlk Müdahale

6 Şubat 2023 tarihinde saat 04.17'de gerçekleşen ve 11 ilimizi etkileyen Kahramanmaraş merkezli depremlerden 14 milyon vatandaşımız etkilenmiştir. Sağlık Bakanlığına bağlı ekipler kış koşullarına rağmen hızlıca bölgeye intikal ederek Malatya'ya 07.15'te, Hatay'a 07.45'te, Adıyaman'a 08.00'de, Kahramanmaraş'a 08.02'de ulaşmıştır.

Depremin ilk günlerinden itibaren UMKE ve ambulans birimleri, çadırlarda acil müdahale üniteleri ve gezici sağlık hizmeti sunan birimler ile depremzede vatandaşlarımıza sağlık hizmeti verilmeye başlamıştır. İlk gün itibarıyla 11 ilimize 1.810 ambulans, 245 UMKE aracı, 16 hava ambulansı 15 bin 883 UMKE ve acil sağlık personeli sevk edilmiştir. Acil müdahale ünitelerinin kurulumunda ve işletilmesinde, saha taramalarında görev alan UMKE ve 112 Acil Sağlık Ekipleri yıkılan binalarda yürütülen arama kurtarma çalışmalarında da yer almıştır. Devletimizin tüm kurumları koordinasyon içinde 2 bin 580'i hava, 48 bin 758'i kara ve 327'si de deniz yoluyla toplam 51 bin 665 hasta ve yaralı sevki ile tarihin en büyük hasta nakil operasyonu gerçekleştirilmiştir.

UMKE ve 112 Acil Sağlık Ekipleriyle Entegre Acil Müdahale ve Hasta Nakli

06.02.2023–31.03.2024 döneminde yenidoğan taraması kapsamında toplam 570.125 numune kabul edilmiştir. Yenidoğan tarama hizmetleri bölge genelinde etkin ve yaygın şekilde yürütülmektedir.

Yenidoğan Taraması Kapsamında Gelen Numune Sayıları (2023-2024)

İller	06.02.2023-31.03.2024
Adana	83.910
Adıyaman	17.151
Diyarbakır	82.674
Gaziantep	118.347
Hatay	48.062
Kahramanmaraş	33.885
Kilis	8.363
Malatya	16.660
Osmaniye	20.547
Şanlıurfa	140.526
Toplam	**570.125**

2025 yılı içerisinde toplam 826.380 gebe izlemi ve 676.320 lohusa izlemi gerçekleştirilmiştir. En yüksek izlem sayıları Şanlıurfa ve Gaziantep illerinde kaydedilmiş olup bu durum nüfus yoğunluğu ile paralellik göstermektedir. Anne ve bebek sağlığı hizmetleri bölge genelinde düzenli ve yaygın biçimde sunulmaktadır.

01.01.2025-31.12.2025 Tarihleri Arasında Yapılan Gebe ve Lohusa İzlem Sayıları

İller	Gebe İzlem Sayısı	Lohusa İzlem Sayısı
Adana	110.013	85.570
Adıyaman	30.393	26.452
Diyarbakır	122.923	92.858
Gaziantep	164.331	136.061
Hatay	77.265	62.749
Kahramanmaraş	55.244	43.680
Kilis	11.191	8.995
Malatya	30.719	27.178
Osmaniye	31.249	28.952
Şanlıurfa	193.052	163.825
Toplam	**826.380**	**676.320**

Sahadaki Sağlık Personeli

Deprem bölgesindeki sağlık tesislerinde deprem öncesinde Sağlık Bakanlığına bağlı 113 bin 759 personel çalışmakta iken; deprem sonrasında ülkemizin dört bir yanından 15 bin 883 UMKE ve Acil Sağlık Hizmetleri personeli, 21 bin 204 hekim, 62 bin 590 sağlık personeli, 38 bin 513 destek personeli olmak üzere toplam 138 bin 190 personel görevlendirilmiştir. 2024 yılında bölgede görevli personel sayısı 190 bin 814'e ulaşmıştır.

Deprem Bölgesinde Çalışan UMKE, Acil Sağlık Personeli, Hekim, Sağlık Personeli ve Destek Personeli Sayısı

İller	Acil Tıp Teknikeri/ Teknisyeni	Hekim	Toplam Sağlık Personeli (Hekim Hariç)	Sağlık Sınıfı Harici Personel	Genel Toplam
Adana	1.363	5.789	17.659	11.706	36.517
Adıyaman	485	986	4.674	2.722	8.867
Diyarbakır	1.003	3.680	12.184	9.709	26.576
Gaziantep	1.098	4.432	15.167	12.242	32.939
Hatay	960	2.623	10.210	6.899	20.692
Kahramanmaraş	855	2.125	7.981	5.143	16.104
Kilis	159	348	1.602	1.169	3.278
Malatya	512	1.978	8.088	5.159	15.737
Osmaniye	561	822	4.195	2.717	8.295
Şanlıurfa	869	2.989	11.121	6.830	21.809
Toplam	**7865**	**25772**	**92.881**	**63.666**	**190.814**

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, 2024

Hasar Tespiti

Depremler sonucunda Sağlık Bakanlığına, üniversitelere ve özel sektöre ait 20 hastane binası depremde ağır hasar almış, 114 hastane binasının da az ve orta hasar aldığı belirlenmiştir. Deprem sonrasında yıkılan, ağır ve orta hasar olan birinci basamak sağlık tesisi sayısı toplam 243'tür.

Beslenme Hizmetleri ve Sağlıklı Gıdaya Erişim

Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP) kapsamında afetlerde beslenme hizmetlerinden sorumlu ana çözüm ortağı olan Türk Kızılay, asrın felaketi olarak adlandırılan depremlerin ardından sıcak yemek üretimi ve dağıtımı konusunda kapsamlı bir müdahale ve koordinasyon süreci yönetmiştir. Bu süreçte beslenme hizmetleri; kumanya, sıcak yemek ve gıda kolisi formunda sunulmuş; planlamalar yapılırken bebekler, çocuklar, hamile veya emziren kadınlar, yaşlılar, engelli bireyler, kronik rahatsızlığı bulunanlar ve çölyak hastaları gibi hassas grupların özel ihtiyaçları ile bölgedeki sosyokültürel farklılıklar titizlikle dikkate alınmıştır.

Sahra mutfak kitleri ve mobil mutfaklar, deneyimli personeller eşliğinde, en zorlu arazi ve yol şartlarına rağmen ekipman güvenliği korunarak hızla afet bölgelerine ulaştırılmıştır. Halihazırda bünyesinde aşevi bulunan illerde, şube başkanlıklarının koordinasyonuyla afetin ilk 24 saati dolmadan çorba üretimine ve dağıtımına başlanmıştır. Müdahale süresince sabah, öğle ve akşam olmak üzere üç ana öğünün yanı sıra, akut dönemin zorlu şartları nedeniyle gece öğünü de eklenerek toplamda dört öğün üzerinden kesintisiz sıcak yemek hizmeti sunulmuştur.

Türk Kızılay, tek başına toplamda 85.394.263 öğün beslenme desteği sağlamıştır. Bu rakamın dağılımı; 30.013.007 sabah öğünü, 21.020.300 öğle öğünü, 34.311.606 akşam öğünü ve 49.350 gece öğünü şeklindedir. TAMP kapsamında Afet Beslenme Grubu destek çözüm ortakları olan Millî Eğitim Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Tarım ve Orman Bakanlığı ve sahada aktif görev alan diğer tüm kurum ve kuruluşlar toplamda 344.031.870 öğün dağıtım gerçekleştirmiştir. Afet alanında beslenme hizmeti sunan tüm kamu kurumları, belediyeler ve sivil toplum kuruluşlarının ortak emeğiyle genel toplamda 429.426.133 öğün sıcak yemek dağıtımı yapılmıştır. 920 paydaş kurum kuruluş ve STK beslenme hizmetine 11 ilde 1.402 sıcak yemek üretim noktası ve 5.125 dağıtım noktası ile destek sağlamışlardır.

İllerde Dağıtılan Sıcak Yemek Miktarları

İller	Dağıtım Tarihleri	Türk Kızılay	Bakanlıklar	Paydaşlar	Toplam
Adana	06.02.2023-21.07.2023	674.795	1.491.652	0	2.166.447
Adıyaman	06.02.2023-09.04.2024	17.003.326	8.978.654	26.151.475	52.133.455
Diyarbakır	06.02.2023-09.04.2024	561.505	4.999.590	2.332.177	7.893.272
Gaziantep	06.02.2023-09.04.2024	6.946.747	6.113.411	24.289.833	37.349.991
Hatay	06.02.2023-09.04.2024	18.585.222	33.933.620	92.489.760	145.008.602
Kahramanmaraş	06.02.2023-14.04.2024	12.298.837	13.972.829	85.785.200	112.056.866
Kilis	06.02.2023-19.06.2024	347.225	681.093	925.747	1.954.065
Malatya	06.02.2023-09.04.2024	26.426.087	6.498.897	23.430.581	56.355.565
Osmaniye	06.02.2023-01.04.2024	2.375.210	4.467.203	4.103.876	10.946.289
Şanlıurfa	07.02.2023-14.09.2023	175.309	3.287.815	98.457	3.561.581
Toplam		**85.394.263**	**84.424.764**	**259.607.106**	**429.426.133**

Kapasite dahilinde bulunan mobil araçlar, afet bölgesinde ekmek üretimine katkı sağlamış ve üretilen ekmeklerin paketlenmesi sırasında gıda güvenliğine özen gösterilmiştir. Çölyak hastalarının beslenme ihtiyaçlarına yönelik glutensiz sıcak yemekler hazırlanmış olup, bunun yanı sıra çölyak hastalarına özel gıda kolileri dağıtılmıştır.

Türk Kızılay Yemek Dağıtımı

Sıcak yemek dağıtımının Ramazan ayına denk gelen kısımlarında sahurluk malzemeler akşam yemeği ile birlikte afetzedelere ulaştırılmıştır. Sahur için genellikle kahvaltılık ürünler tercih edilmiştir.

Depremlerden etkilenen şehirlerde konteyner kentlerde yaşayan ihtiyaç sahiplerine paketlerle ulaştırılmıştır. Toplamda 25.000 kurban eti paketlenmiş, 50 tonluk kurban payını konteyner kentlerde yaşayan ailelere ulaştırmışlardır.

1. Basamak Muayene Hizmetleri ve Köy Sağlık Taramaları

Deprem bölgesinde sağlık hizmetlerine erişimi kolaylaştırmak amacıyla çadır kentler, konteyner kentler ve geçici barınma merkezlerinde birinci basamak sağlık hizmet sunum noktaları kurulmuş, 18 milyonun üzerinde 1. basamak muayene gerçekleşmiştir. Deprem bölgesinde köy sağlık taramaları kapsamında yaklaşık 3 milyon muayene yapılmıştır. Afetin ilk haftalarında mobil ekipler ve UMKE ekipleri tarafından mobil sağlık hizmeti sağlanmıştır. Deprem illerinde 144 ekip ile mobil sağlık hizmetleri sunulmaya devam etmiştir.

Deprem İllerinde Mobil Sağlık Hizmetleri

Deprem bölgelerinde birinci basamak sağlık hizmetleri; aile hekimliği ve bu birimlere bağlı yapılar aracılığıyla sunulmakta, destekleyici halk sağlığı, göçmen sağlığı ve özel amaçlı sağlık birimleriyle hizmet çeşitliliği sağlanmaktadır. Bölge genelinde, toplam 7.918 birim aracılığıyla birinci basamak sağlık hizmetleri sunulmaktadır.

Deprem İllerinde Mobil Sağlık Hizmetleri

Türk Kızılay ekipleri de afet müdahalesi kapsamında birinci basamak sağlık hizmetlerini sahaya entegre etmiştir. Bu kapsamda doktor, hemşire, röntgen teknisyeni ve psikologlardan oluşan sağlık ekipleri oluşturulmuştur. Mobil sağlık araçlarıyla, özellikle köy ve beldeler öncelikli olmak üzere, Kahramanmaraş, Hatay, Malatya, Gaziantep, Adıyaman ve Osmaniye illerinde İl Sağlık Müdürlükleriyle koordineli şekilde hizmet sunulmuştur.

Sunulan sağlık hizmetleri kapsamında:

- 47.127 hasta muayene edilmiştir.
- 997 hastaya röntgen, 117 hastaya kalp grafisi çekilmiştir.
- Hastalara yazılan reçetelere istinaden toplam 75.156 kutu ilaç ücretsiz olarak temin edilmiştir.
- 1.051 hastanın evine veya çadırına gidilerek evde bakım hizmeti sağlanmıştır.
- Bulaşıcı hastalıkların önlenmesine yönelik hijyen malzemeleri dağıtılmıştır.

Deprem İllerinde Mobil Sağlık Hizmetleri

Deprem Bölgelerinde Birinci Basamak Sağlık Hizmeti Dağılımı

Sağlık Hizmeti			Adana	Adıyaman	Diyarbakır	G.Antep	Hatay	Malatya	K.Maraş	Ş.Urfa	Kilis	Osmaniye	Toplam
Toplum Sağlığı Merkezi (TSM)			9	6	5	2	1	9	3	-	4	5	44
İlçe Sağlık Müdürlüğü (İlçe SM)			6	3	12	7	14	4	8	13	-	2	69
Aile Sağlığı Merkezi (ASM)			202	87	180	179	198	98	131	200	18	70	1363
Aile Hekimi Birimi (AHB)			806	226	627	811	551	293	452	778	56	205	4805
TSM / İlçe SM Bağlı Birimler	Sağlık Evi (SE)		58	33	46	99	113	109	140	15	26	35	674
	Verem Savaş Birimi (VSB)		4	1	3	3	2	1	2	3	1	1	21
	Çocuk Ergen Kadın ve Üreme Sağlığı (ÇEKÜS) Birimi		-	-	2	1	1	-	2	2	-	-	8
	Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezi (KETEM) Birimi		-	1	4	1	5	2	3	2	-	-	18
	Hemoglinopati Tanı Birimi		-	-	1	1	1	-	1	-	-	-	4
	Deri ve Zührevi Hastalıklar Birimi		1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2
	Sıtma Savaş Birimi		1	1	1	1	1	1	1	1	-	1	9
	Çalışan Sağlığı Merkezi (ÇASMER)		1	2	1	1	2	1	1	1	1	-	11
	Sağlıklı Hayat Merkezi (SHM)		8	4	3	4	3	3	8	7	1	3	44
	Göçmen Sağlığı	Yabancı Uyruklular Polikliniği (YUP)	7	4	2	9	3	1	11	1	1	3	42
		Güçlendirilmiş Göçmen Sağlığı Merkezi (GGSM)	4	2	-	4	4	1	-	4	2	1	22
		Göçmen Sağlığı Eğitim Merkezi (GSEM)	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	2
		Göçmen Sağlığı Merkezi (GSM)	7	1	3	7	16	3	6	11	2	1	57
		**Göçmen Sağlığı Birimi	58	15	6	87	100	15	30	74	29	15	429
	*Entegre Sağlık Hizmeti Sunan Merkez (ESM)		-	-	-	-	-	1	2	-	1	1	5
Askerî Sağlık Birimi			2	1	11	4	8	4	1	8	-	2	41
Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimi (OSGB)			64	7	29	39	28	19	16	21	2	13	238
Halk Sağlığı Laboratuvarı			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
Toplam			**1239**	**395**	**938**	**1262**	**1052**	**566**	**819**	**1143**	**145**	**359**	**7918**

Deprem Bölgesindeki Bebek ve Çocukların Sağlık İzlemleri

Bebek ve çocuk izlemleri kapsamında 170 bini aşkın yenidoğanın sağlık izlemi yapılmış, 2,3 milyonun üzerinde bebek ve çocuk sağlık izlemi gerçekleştirilmiş ve 166 binden fazla SMA taraması uygulanmıştır.

Anne ve bebek sağlığının korunmasına yönelik deprem anından itibaren demir ve D vitamini desteği kapsamında sahada preparatların bulundurulması sağlanmıştır. Yenidoğan Tarama Programı kapsamında biotinidaz eksikliği tanısı konan bebeklerin tedavilerinin aksamaması için bölgeye ilaç sevk edilmiştir.

Deprem Bölgesinde Anne ve Bebek Sağlığı Hizmetleri Kapsamında Bebek Muayenesi

Aşılama Çalışmaları

Depremden etkilenen illerde deprem sonrası acil müdahalenin ardından salgın önleme kapsamında aşılama çalışmaları başlatılmıştır. Tetanos hastalığını önlemek için enkazdan çıkarılan yaralılara zorunlu olarak ve enkaz arama çalışmalarında görev alan tüm personele ise koruyucu amaçla tetanos aşısı uygulanmıştır. Bunun yanı sıra KKK, kuduz ve hepatit B aşıları ile Genişletilmiş Bağışıklama Programı kapsamında bebek ve çocukluk çağı aşıları da gerçekleştirilmiştir.

Deprem Bölgesinde Çevre Sağlığı

Çevre sağlığı ekipleri tarafından şebeke sistemleri kontrolü, şebeke olan yerlerde klor ölçümü ve numune alımı, şebeke olmayan yerlerde tankerlerin klorlanması, çadır kentler ziyareti ile su ve hijyen konusundaki eksikliklerin saptanması ve müdahale çalışmaları yapılmıştır.

Deprem Bölgesinde Hijyen Çalışmaları

Laboratuvar Hizmetleri

Sağlık Bakanlığınca oluşturulan mobil laboratuvarlarda düzenli olarak yapılan analizlerle olası salgın ve hastalık tehditleri kontrol altına alınmıştır. Tüm muayene noktalarında bildirilen hastalık ve şikâyetler değerlendirilmiş, vaka artışları merkezden analiz edilerek yakından izlenmiştir. Biyogüvenlik Düzeyi 2+ olan mobil laboratuvarlar 08.02.2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta, 16.02.2023 tarihinde Hatay'da hizmet vermeye başlamıştır.

Deprem Bölgesinde Mobil Laboratuvar Hizmetleri

Salgın Hastalıklara Karşı Önlemler

Deprem bölgelerinde salgın hastalık riskine karşı ilk etapta 20 bin litre dezenfektan, 896 bin adet N95 maske, 330 kutu klor tablet, 2 milyon 400 bin adet cerrahi maske, 680 kg granül klor dağıtımı gerçekleştirilmiştir. Ayrıca bit, uyuz ve mantar tedavilerinde kullanılmak üzere gerekli ilaçlar ile biyotinidaz eksikliği olan bebeklerin tedavilerinin aksamaması amacıyla biotin tabletler bölgeye gönderilmiştir. Bunun yanı sıra, bölgedeki tüberküloz hastalarının rutin tedavilerinin sürdürülebilmesi için gerekli ilaç sevkiyatları yapılmıştır.

Deprem illerinde kullanılacak şebeke suyunun kontaminasyon riski dikkate alınarak, Laboratuvar Bilgi Yönetim Sistemi (LBYS) üzerinden su numunesi analiz sonuçları 06.02.2023-19.09.2024 tarihleri arasında düzenli (günlük ve haftalık) olarak izlenip değerlendirilmiştir.

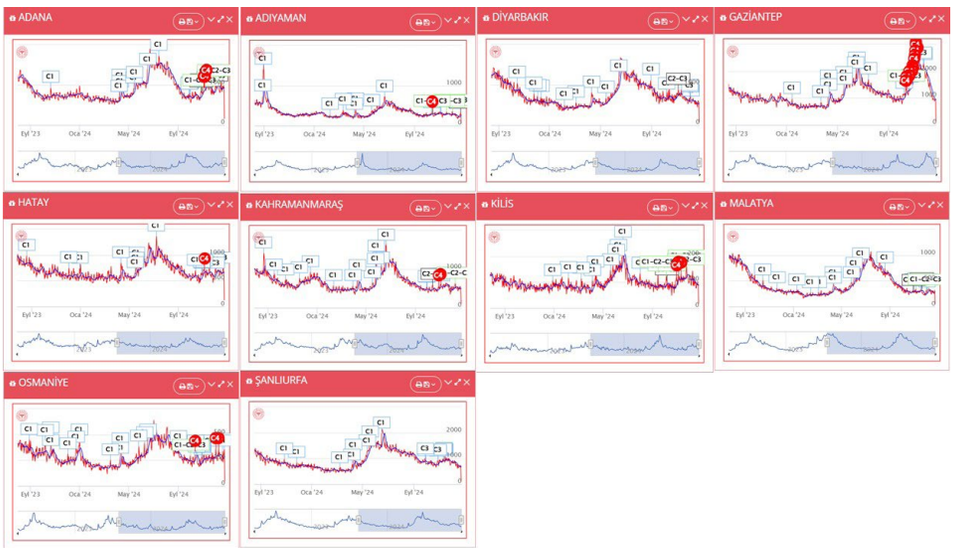
2024 yılında deprem bölgesindeki halk sağlığı laboratuvarları tarafından 42.448 kontrol izlemesi ve 6.088 denetim izlemesi öncelikli olmak üzere toplamda 66.425 su numunesi analiz edilmiştir. Bu kapsamda, su güvenliğini sağlamak için yoğun bir çalışma yürütülmüştür.

Deprem İlleri Su Analiz Sonuçları, 2023-2024

06.02.2023-19.09.2024				
İller	**Toplam Numune (n)**	**Uygunsuz Numune (%)**	**Mikrobiyolojik Uygunsuz Numune (n)**	**Kimyasal Uygunsuz Numune (n)**
Adana	6074	11,0	411	184
Adıyaman	10466	43,4	4186	254
Diyarbakır	5744	39,4	1952	74
Gaziantep	5323	28,4	923	223
Hatay	20853	14,4	2419	388
K.Maraş	3070	39,5	917	359
Kilis	2431	29,7	558	150
Malatya	6844	57,3	1987	1893
Osmaniye	2200	34,1	381	179
Şanlıurfa	11978	18,6	1525	1829
Toplam	**84.862**	**24,6**	**15.253**	**5.573**

Depremden etkilenen illerden tahliye edilerek toplu barınma alanlarına yerleştirilen depremzedeler arasında bulaşıcı hastalıkların önlenmesi ve erken dönemde tespit edilmesi amacıyla gerekli tedbirler alınmış ve düzenli izlem çalışmaları yapılmıştır. Diğer olası risk faktörlerinin izlenmesi ve ihtiyaç duyulan müdahalelerin zamanında gerçekleştirilmesi için il sağlık müdürlükleri ve ilgili kurumlarla iş birliği içinde çalışmalar sürdürülmüştür. Bu kapsamda Hatay ili influenza sürveyansına dâhil edilmiş, solunum yolu numuneleri alınarak Adana Halk Sağlığı Laboratuvarı'nda analiz edilmiştir.

Ülke çapında tüm sağlık birimlerinde tanı alan ve bildirilen bulaşıcı hastalık vakalarına yönelik saha süreçleri (vaka inceleme, saha inceleme, temaslı inceleme vb.) ve raporlamaları, vaka sayıları ve artışları, elektronik ortamda ve tam zamanlı olarak "İZCİ" sistemiyle anlık takip edilmiştir.

Deprem Bölgesinde Bulaşıcı Hastalık Sürveyansı: İZCİ Sistemi

Eczacılık Hizmetleri

Depremin hemen sonrasında kullanılması öngörülen ilaç ve tıbbi sarf malzemelerin sevkiyatı başlatılmış, tıbbi malzeme, sarf ve ilaç için lojistik depolar oluşturulmuş, Adana ve Gaziantep illeri lojistik üssü olarak belirlenmiştir.

Lojistik Yönetimi

İhtiyaç duyulan ilaç, tıbbi malzeme ve cihazların temini için lojistik depolar oluşturulmuş ve "Afet Tedarik ve Lojistik Yönetimi Yazılımı" geliştirilmiştir. Bölgeye depremin ilk gününden itibaren aşı, ilaç antiserum ve sarf malzeme sevkiyatlarına aralıksız devam edilmiş, yurt içi ve yurt dışından gönderilen tüm sağlık malzemeleri kontrol edildikten sonra lojistik üssü olarak belirlenen illere teslim edilmiştir.

Hastane bahçelerine kurulan çadırlarda eczane hizmeti verilmiş, eczacı odaları ile koordinasyon sağlanarak sahra eczaneleri kurulmuştur. Deprem illerinde taşınabilir eczane açılmasına ve sahra eczanelerinden ücretsiz ilaç verilmesine yönelik yasal düzenleme yapılmıştır. Depremin etkisini en ağır şekilde gösterdiği Hatay, Kahramanmaraş, Adıyaman ve Malatya illerimizde depremin 8. gününde her üç eczaneden biri hizmet vermeye başlamıştır.

Afet bölgesindeki vatandaşların raporlu ilaçlarını reçetesiz alabilmeleri sağlanmış, Kronik Hastalıklar İlaç Listesi'nde bulunan ilaçlar tedarik edilmiştir. Bayraktar ve Sancaktar gemileri için stok ve koordinasyon yönetimi sağlanarak ihtiyaç duyulan ilaç ve tıbbi sarf malzemeler tedarik edilmiştir.

Kan Hizmetleri

Depremin hemen ardından Türk Kızılay koordinasyonunda hızlı ve çok yönlü bir kriz yönetimi süreci başlatılmıştır. Afet Koordinasyon Ekibi (AFOM) kurulmuş ve 24 saat esasına göre hizmet vermeye başlanmıştır. Kızılay AFOM kriz masası ve Sağlık Bakanlığı Sağlık Afet Koordinasyon Merkezi'ne personel görevlendirilmiştir. Bölge Kan Merkezleri (BKM) arasında bölgesel stok takibi ve ihtiyaç analizi yapılmış, deprem bölgesindeki BKM'ler önceliklendirilmiştir.

Depremden etkilenmeyen diğer Bölge Kan Merkezleri'nde kan alma ekiplerinin çalışma saatleri kan bağışına ilginin artışı nedeni ile uzatılmıştır. Tüm süreçlerde Sağlık Bakanlığı ile kan ve kan bileşeni ihtiyaçlarının karşılanması hususlarında bilgi paylaşımı yapılmıştır, sahra hastanelerinin yeri ve konumu hakkında bilgi alınmıştır.

İlk dört haftada deprem bölgesinde bulunan; Adana BKM, Malatya BKM ve Gaziantep BKM'lerin stoklarını güçlendirmek amacı ile 34.150 ünite kan bileşeni transferi yapılmıştır.

Bu transferler:

- 29.018 ünitesi Eritrosit Süspansiyonu,
- 2.560 ünitesi Taze Donmuş Plazma,
- 1.791 ünitesi Havuzlanmış Trombosit,
- 720 ünitesi Cryo,
- 61 ünitesi Aferez Trombosit Süspansiyonudur.

Afetin ilk dört haftasında, Adana, Malatya, Diyarbakır ve Gaziantep BKM'lerin sorumluluk sahasında bulunan 184 hastaneye toplam 72.288 ünite kan bileşeni sevk edilmiştir:

- 48.687 ünite Eritrosit Süspansiyonu
- 18.663 ünite Taze Donmuş Plazma
- 3.527 ünite Havuzlanmış Trombosit
- 788 ünite Cryo
- 623 ünite Aferez Trombosit

Deprem sonrasındaki ilk üç gün 88.211 ünite kan bağışı toplanmış ve ihtiyaçlara göre diğer günlerde kontrollü kan bağış kampanyaları düzenlenmiştir. Ülke genelinde afetten etkilenmeyen BKM ve bağlı kan bağış merkezlerinde ilk dört haftada 299.590 ünite kan bağışı toplanmıştır.

Kan bağışı sürecinde; resmî sosyal medya, SMS ve 168 çağrı merkezi kanalları aracılığıyla bağışların düzenli ve sürdürülebilir olması yönünde bilgilendirme yapılmış, ihtiyaç duyulan kan gruplarına yönelik hedefli iletişim sağlanmıştır. Yanıltıcı paylaşımlar takip edilerek resmî duyurular öne çıkarılmış, bağış alımının yavaşlatıldığı dönemlerde nedenlerine ilişkin bilgilendirici içerikler hazırlanmış ve bağışçılara teşekkür edilerek gelen tüm sorular anlık olarak yanıtlanmıştır.

Psikososyal Destek Hizmetleri (PSD)

Afetin yaşanmasının ardından Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü koordinasyonunda destek çözüm ortağı olan Sağlık Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türk Kızılay ile koordinasyon toplantıları gerçekleştirilmiştir. 6 Şubat sonrası 81 ilde psikososyal destek birimleri aktifleştirilmiş ve afet yönetimi hakkında bilgi akışı sağlanmıştır. Akut dönemde PSD sorumluları ve il müdürleri ile online toplantılar gerçekleştirilmiştir.

Afet bölgesinde ihtiyaç duyulan psikiyatri hizmetleri için gönüllü havuzundan, yetişkin ve çocuk-ergen psikiyatri uzmanları görevlendirilmiştir. Görevlendirmeler 12 Şubat 2023 itibarıyla yapılmış, afet bölgesinde ve diğer 70 ilde gönüllü ekiplerimizle psikososyal destek hizmetleri verilmiştir. Hastanelerde tedavi gören afetzedeler ve yakınlarına ihtiyaçları doğrultusunda bilgi verme, güvenli alana yönlendirme, temel ihtiyaçlarını karşılama konusunda psikoeğitim gerçekleştirilmiştir.

Psikososyal destek çalışmaları kapsamında; yurt gibi toplu yaşam alanlarına yerleştirilen afetzedeler veya bireysel yaşam alanı olup sağlık hizmetlerinden yararlanmak isteyen bireylere ihtiyaç tespiti, depremzede ve yakınlarına psikolojik ilk yardımın yanında olası risk faktörlerinin tespiti, bireysel görüşme, psikoeğitim, grup çalışmaları, sevk ve yönlendirmeler yapılmıştır. Hâlen sağlıklı hayat merkezlerinde takip edilen danışanlar bulunmaktadır. Ayrıca kronik ruhsal bozukluğu olan veya ileri tedaviye ihtiyaç duyan bireylerle de psikiyatrik görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) koordinatörlüğünde Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı iş birliğinde ülkemizde nitelikli toplum temelli ruh sağlığı hizmetlerinin sağlanması yoluyla ruhsal engelli bireylerin sosyal içermesine katkıda bulunmak amacıyla 2018-2023 yıllarında yürütülen "Ruhsal Engelli Bireyler İçin Sosyal İçerme Projesi"nin deprem bölgesini de kapsayacak şekilde 2024-2026 yıllarında da uygulanması kararlaştırılmıştır.

Bu çerçevede, öncelikle deprem bölgesi olmak üzere ruhsal engelli bireyler için; toplum temelli bakım hizmetlerinin geliştirilmesine, hizmetlere ilişkin politika geliştirme, planlama, uygulama ve düzenleme çalışmalarını kanıta dayalı biçimde yürütmek üzere çalıştay ve odak grup toplantılarının düzenlenmesine ve toplum temelli bakım hizmetlerinde yetkin iş gücünü geliştirmek üzere eğitimler düzenlenmesine yönelik faaliyetler yürütülmeye devam etmektedir.

Ayrıca Türk Kızılay afetin akut döneminden itibaren gönüllü desteğini de sahaya taşıyarak; İbn Haldun Üniversitesi ve İstanbul Medeniyet Üniversitesi ile iş birliği yapmıştır. Adıyaman ili ile Hatay'ın Antakya ve İskenderun ilçelerinde psikiyatrist, psikolog ve sosyal hizmet uzmanlarından oluşan gönüllü ekiplerle saha çalışmaları yürütmüştür. Ayrıca, Human Appeal ile geliştirilen iş birliği sayesinde Hatay'ın Antakya ilçesinde Kızılay Yaşam Merkezi'nde psikososyal destek alanı oluşturulmuş ve faaliyetler aktifleştirilmiştir. Afet bölgesindeki bu gönüllülük esaslı süreçlerde, yerel paydaşlarla koordineli olarak toplam 129 gönüllü ve 135 profesyonel personel hizmet sunmuştur.

Türk Kızılay Psikososyal Destek Faaliyetleri

İller	Bireysel Görüşme	Çalışana Destek	Grup Çalışması	MHPSS Çalışması	Psikolojik İlk Yardım	Seminer	Toplam
Adana	-	-	-	-	2.674	-	2.674
Adıyaman	1.728	384	10.416	509	3.735	586	17.358
Diyarbakır	1	-	34	-	293	19	347
Gaziantep	636	77	1.359	142	9.101	215	11.530
Hatay	3.362	747	13.854	1.704	30.270	409	50.346
K.Maraş	1.465	238	16.058	581	7.138	2.530	28.010
Kilis	49	13	14	3	695	-	774
Malatya	1.399	429	6.868	346	11.068	35	20.145
Osmaniye	436	299	5.269	-	7.129	74	13.207
Şanlıurfa	9	14	36	-	4.169	-	4.228
Toplam	**9.085**	**2.201**	**53.908**	**3.285**	**76.272**	**3.868**	**148.619**

Özel Çocuklar Destek Hizmeti

Mobil telefonlara indirilebilen "Özel Çocuklar Destek Sistemi" uygulamasıyla depremzede çocuklara ve ergenlik çağındaki bireylere 300'e yakın gönüllü hekim ile ruh sağlığı destek hizmeti sunulmuştur.

14 Şubat 2023 tarihinde aktif olan uygulamada 7/24 görevli operatörler, gönüllü çocuk ve ergen ruh sağlığı uzmanları ile randevu oluşturularak randevu saatinde görüntülü görüşme olanağı sunulmuştur. Kurulan sistemle depremzede çocuklarımızın aynı hekimden uzun süreli destek almaları sağlanmıştır.

Otizmli, Down Sendromlu ve Diğer Özel Gereksinimli Çocuklarımıza Destek

Depremden etkilenen otizm spektrum bozukluğu (OSB), Down sendromu ve nadir hastalıkları olan kişilerin aynı konteyner kentlerde konuşlanması için AFAD ile irtibat kurulmuş, sahadaki ilgili STK'lerle oluşturulan hasta listeleri AFAD ile paylaşılmıştır.

Hatay ilinde OSB tanılı bireylerin aileleriyle birlikte konakladıkları Otizm Konteyner Kenti'ne Selçuklu Otizmli Bireyler Eğitim Vakfı (SOBE) desteği ile erken müdahale konteyneri kurulmuştur. Ruh sağlığı hizmeti ve özel eğitim hizmeti aynı konteynerde verilmekte olup hizmet sunumuna devam edilmektedir.

Malatya ilinde OSB tanılı kişilerin aileleri ile kaldıkları Otizm Konteyner Kenti'ne Tohum Otizm Vakfı Desteği ile destek eğitim konteyneri kurulmuş olup özel eğitim hizmeti, gelişim takibi ve ruh sağlığı hizmeti aynı konteyner içinde verilmektedir. Süreç içinde konteynerde sunulan hizmetin koordinasyonu İl Sağlık Müdürlüğüne devredilmiş olup ruh sağlığı hizmetleri İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi (Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı) desteği ile yürütülmektedir.

Yaşanmış veya olası afet durumlarında yararlanılmak üzere 18 videodan oluşan "Afet Durumu Çocuk Ruh Sağlığı Destek Eğitim Programı" hazırlanmıştır. Alanında uzman akademisyenlerin katkısıyla oluşturulan program, Ekip Portal uygulaması üzerinden sağlık personelinin erişimine açılmıştır. Toplam 1.087 sağlık çalışanı eğitime katılmıştır.

Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Otizm Zihinsel Özel Gereksinimler ve Nadir Hastalıklar Daire Başkanlığı ile Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü iş birliğinde COVID pandemisi döneminde geliştirilen Özel Çocuklar Destek Sistemi Mobil Uygulaması, 14 Şubat 2023'ten itibaren depremden etkilenen illerdeki otizmli çocuklara hizmet vermek üzere tekrar aktive edilmiştir. Uygulamanın tekrar başlatılmasına yönelik duyuru, sosyal medya ve sivil toplum kuruluşları tarafından yapılmıştır.

Özel Çocuklar Destek Hizmeti kapsamında 7/24 operatör hizmeti verilmiş olup 337 gönüllü çocuk ergen ruh sağlığı uzmanına randevu oluşturulmuştur. Danışanlara en az 30 dakika süren çevrim içi görüntülü görüşme ile psikiyatri desteği sağlanmıştır.

Deprem Bölgesinde Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetleri

Kahramanmaraş, Hatay ve Adıyaman'daki ağız ve diş sağlığı merkezlerine 15 diş hekimi ve 15 yardımcı sağlık personeli gönderilmiştir. Hatay'da iki, Kahramanmaraş'ta bir mobil ağız diş sağlığı aracı ile çadır kentlerde hizmet verilmeye başlamıştır. Mobil araçlarda muayenenin yanı sıra acil kanal tedavisi, diş çekimi, protez tamiri ve dolgu işlemleri yapılmıştır. Malatya ve Kahramanmaraş'ta kurulan çadır kentlerde görev yapmak üzere dört araç daha gönderilerek toplam dokuz mobil araç ile ağız ve diş sağlığı hizmeti verilmiştir. 2024 yılı boyunca da Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illerimizde rutin ağız ve diş sağlığı hizmetlerine devam edilmiş olup fiziki şartlarla ilgili sahadan gelen talepler değerlendirmeye alınmıştır.

Depremzede Sağlık Hizmet Hattı: Alo 184

Sağlık Bakanlığı bünyesindeki deprem bilgilendirme platformu (deprem.saglik.gov.tr) içerik ve tasarım açısından geliştirilerek zenginleştirilmiştir. Deprem bölgesine 300 bin broşür ve 12 bin afiş ulaştırılmış, hastanede yakınlarını arayan vatandaşlar için ALO 184 SABİM hattı devreye alınmıştır. Sağlık Bakanlığı İletişim Merkezi (SABİM) ALO 184 Hattı, olağanüstü hâl ve kriz durumlarında sağlık hizmetlerinin kesintisiz sürdürülmesi, kamuoyunun doğru bilgilendirilmesi ve etkin kriz yönetiminin sağlanmasında önemli bir görev üstlenmektedir. Deprem sürecinde ALO 184, ilave görevlerle güçlendirilmiş ve depremin ilk anından itibaren vatandaşların her türlü talebini 7/24 kesintisiz karşılamıştır. Bu kapsamda hatta toplam 130.565 başvuru alınmıştır.

Depremzede Sağlık Hizmet Hattı aracılığıyla; hastaların bulundukları hastanelere ilişkin bilgilendirme yapılmış, kayıp çocuklara yönelik ilgili kurumlarla koordinasyon sağlanmış, barınma ve sosyal destek talepleri AFAD ile paylaşılmış, sağlık çalışanlarının idari taleplerine yönelik yönlendirmeler gerçekleştirilmiş ve tedavi, ilaç, aşı ile tıbbi malzeme talepleri karşılanarak gerekli bilgilendirmeler yapılmıştır.

Depremzede Risk Gruplarına Çağrı Merkezinden Ulaşılması

Adıyaman, Hatay ve Kahramanmaraş'ta depremden etkilenen 75 yaş ve üstü 42 bin 406 depremzede vatandaşımız aranarak durumları ile ilgili bilgi alınmıştır. Vatandaşlarımız tekrar aranarak sağlık durumları takip edilmiş ve talepleri alınmıştır.

Deprem bölgesinde yer alan otizmli, zihinsel özel gereksinimli ve nadir hastalıklara kayıtlı özel gereksinimli çocuklarımızın aileleri aranarak durumları ile ilgili bilgi alınmıştır. Bu kapsamda 270 aile bireyine ulaşılmıştır.

Depremden etkilenen çölyak hastası 503 vatandaşımıza ulaşılarak talepleri alınmıştır. Depremden etkilenen ve yakınlarını kaybeden 18 yaş altı özel gereksinimli bireylere ulaşılarak Özel Çocuklar Destek Sistemi uygulaması hakkında bilgi verilmiştir.

Deprem Bölgesindeki Sağlık Tesisleri

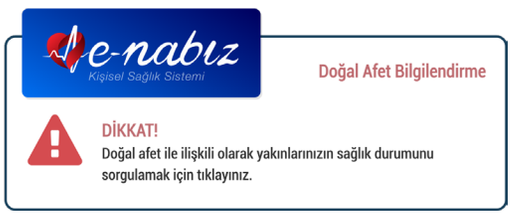
Deprem sonrasında acil durum hastaneleri başta olmak üzere yeni hastane projelerinin yürütülmesi, hasar alan binaların onarımı, güçlendirilmesi ve sağlık tesislerinin makine-teçhizat ihtiyaçlarının giderilebilmesi kapsamında 2023 yılında yaklaşık 16,7 milyar TL tutarında sağlık yatırımı harcaması gerçekleştirilmiştir. 2024 yılında ise 10.585 yatak, 165 ünite kapasitesine sahip ikinci basamak hastane projeleri ile 311 birinci basamak sağlık tesisinin yapımı, makine-teçhizat temini ve onarım-güçlendirme çalışmaları için 28,2 milyar TL tutarında kaynak tahsisi yapılmıştır.

Sağlık Bilgi Sistemi Hizmetleri

SBSGM bünyesinde çalışan bilişim personeli hastanelerimizin bilişim altyapı ihtiyaçlarını tespit etmek ve veri bağlantılarını sağlamak üzere görevlendirilerek deprem bölgesine intikal ettirilmiştir.

Siber Olaylara Müdahale Ekibi (SOME)'ne ve ihlal bildirim sistemleri üzerinden bildirilen AFAD ve yardım kuruluşlarına benzer sahte içerikli web sayfalarının USOM ile irtibata geçilerek engellenmesi ve/veya yayından kaldırılması sağlanmıştır. Afet odaklı geliştirilen uygulamalara güvenlik testleri yapılarak oluşabilecek muhtemel zafiyetlerin ve ihlallerin önüne geçilmiştir.

e-Nabız Kişisel Sağlık Sistemi aracılığıyla vatandaşlarımıza depremden etkilenen yakınlarının sağlık durumlarını öğrenebilmeleri imkânı sağlanmıştır.

Çalışma kapsamında; afet durumunda tedavi gören hastaların hangi sağlık kuruluşunda olduğuna ilişkin bilginin hastanın 1. ve 2. derece yakınlarına e-Nabız profili aracılığıyla gösterilmesi; vatandaşın afet durumunda ulaşamadıkları yakınlarının fotoğraflarını e-Nabız profili aracılığıyla sisteme yükleyebilmeleri sağlanmıştır. TÜBİTAK ve profesyonel paydaşların da katılımıyla yapay zekâ teknolojisi kullanılarak fotoğraf eşleştirme işlemine yönelik çalışmalar da bulunulmuştur. İl sağlık müdürlükleri ve SABİM ekipleri tarafından kullanılmak üzere depremzede hastaların hangi hastanede olduğu bilgisinin e-Nabız altyapısından sorgulanabilmesi sağlanmıştır. Sağlık Pano Uygulaması üzerinden; depremden etkilenen illerin, depremden önceki kadın-erkek nüfusu grafikler aracılığıyla görselleştirilerek harita üzerinde karar alıcıların hizmetine sunulmuştur. Depremden etkilenen illerimizde hizmet veren UMKE ekiplerinin hizmet noktaları konumsal olarak takip edilerek anlık harita üzerinde gösterilmiş, ayrıca tespit edilen bulaşıcı hastalıklara ilişkin oluşturulan C1, C2, C3, C4 alarm seviyelerinin harita üzerinde gösterilmesi sağlanmıştır.

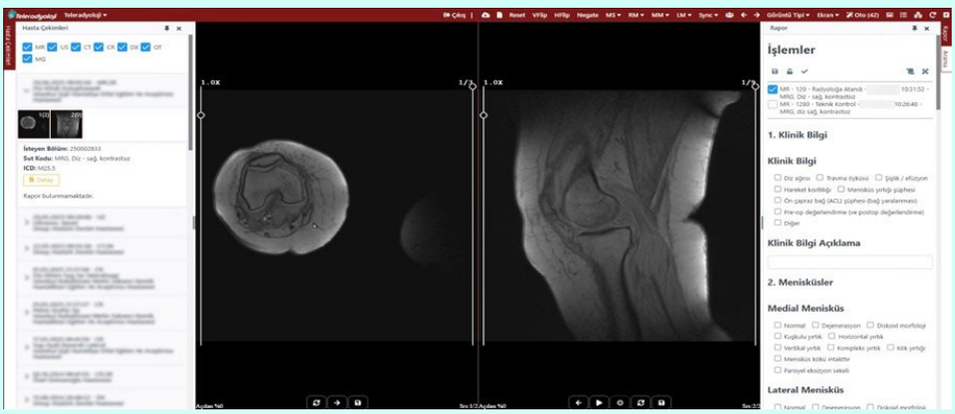
MİZ-UMKE Planlama Uygulaması; 6 Şubat depremleri sonrasında, tüm afet türlerinde UMKE'nin müdahale kapasitesini artırmak üzere personel, seyyar hastane, acil müdahale ünitesi ve araç planlamasının yapılmasının yanı sıra görevlendirme, teçhizat yönetimi ve lojistik faaliyetlerinin bütüncül yürütülmesini sağlamak amacıyla geliştirilmiştir. Uygulama, CBS tabanlı yapısı sayesinde afet öncesi, sırası ve sonrasında gerekli planlama ve koordinasyon süreçlerini mekânsal verilerle destekleyerek raporlar oluşturmaktadır.

*Kimliği tanımlanamayan ve bilinci yerinde olmayan erişkin, çocuk ve bebek hastaların fotoğraflarının hastaneler tarafından yüklenebileceği ve merkezde toplanabileceği yeni bir uygulama olan **Afet Destek Sistemi** geliştirilmiştir. Yeni uygulama hem web hem de mobil uygulama olarak faaliyet göstermiştir.*

***Sağlıkta İstatistik ve Nedensel Analizler (SİNA) Platformu** üzerinden yönetim ekranları hazırlanarak yöneticilerin afet bölgelerindeki saha verilerini anlık izleyebilmesi sağlanmıştır. **SİNA-Olay Yönetim Sistemi (OYS)** üzerinden toplanan verilerle, depremzedelere ilişkin kişi bazlı arama yapılabilmesi ve bu verilerin raporlanabilmesi sağlanmıştır.*

***Teleradyoloji Sistemi Uzaktan Raporlama Sistemi** kullanıma sunulmuştur. İhtiyacı olan illerimiz için Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile birlikte uzaktan raporlama havuzu oluşturularak gönüllü hekimlerin uzaktan raporlama hizmeti verebilmesi sağlanmıştır.*

Araç Planlama Modülü ile Personel Planlama Modülü 25.08.2025 tarihinde, Acil Müdahale Ünitesi Planı, Seyyar Hastane Planı ve Personel Barınma modülleri 27.10.2025 tarihinde Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğünün kullanımına açılmıştır.

Afet ve acil durum süreçlerinde birinci basamak sağlık hizmetlerinin elektronik ortamda da kesintisiz yürütülebilmesini sağlamak amacıyla Muayene Bilgi Yönetim Sistemi (MBYS)'nde geliştirmeler yapılmıştır. Bu geliştirme ile afet/deprem sahasında görevlendirilen hekimlerin sistem üzerinden yetkilendirilebilmesi; muayene, aşı, bebek-çocuk izlemi, gebe ve lohusa izlemi gibi hizmetlerin afet/deprem bilgisi ile ilişkilendirilerek kaydedilmesi sağlanmıştır. Ayrıca sahadaki yaşam koşullarının izlenebilmesi için olay-afet listesindeki tüm aktif ve pasif olaylara göre il bazlı görüntüleme ve bu olaylara ilişkin vakaların listelenebilmesi imkânı getirilmiştir.

Acil Müdahale Üniteleri

Deprem bölgesinde kurulan 176 Acil Müdahale ünitesi ile depremzede vatandaşlarımıza, bulundukları noktaya en yakın lokasyonlarda sağlık hizmeti sunulmuştur.

Deprem Merkezleri Acil Müdahale Üniteleri

Sahra Hastaneleri

Deprem bölgesinde kullanılır durumdaki hastanelere ek olarak 23'ü yabancı dostlarımız tarafından olmak üzere, tam teşekküllü ameliyathanesi olan toplam 34 sahra hastanesi kurulmuştur. Hatay'da 19, Kahramanmaraş'ta 6, Adıyaman'da 5 ve Gaziantep'te 4 olmak üzere toplam 34 sahra hastanesinden Hatay'da yer alan Payas, Altınözü, Erzin ve Yayladağı Sahra hastaneleri hâlen hizmet vermeye devam etmektedir. Sahra hastaneleri ve acil müdahale ünitelerinde toplam 590 bin 468 hasta tedavi altına alınmıştır. Deprem sonrası acil sağlık hizmeti sunumu amacıyla kurulan sahra hastaneleri, 2024 yılı sonu itibarıyla kademeli olarak kapatılmıştır. Sağlık hizmet sunumu, konteyner hastaneler ve yeni inşa edilen kalıcı sağlık tesisleri üzerinden sürdürülmektedir.

Sahra Hastaneleri

Konteyner Hastaneleri

Hatay Kocaeli Konteyner Hastanesi: Hatay'ın Antakya ilçesinde 6 Mart 2023 tarihinde hizmete başlayan, tamamı 94 konteynerden oluşan Kocaeli Konteyner Hastanesi, 2 bin metrekare kapalı alanda, 17 branşta poliklinik hizmeti vermektedir. Hastanede günlük ortalama 1.200 hasta muayenesi yapılabilmektedir.

Hatay Eğitim ve Araştırma Hastanesi Konteyner Yerleşkesi: Hatay'ın Antakya ilçesinde tamamı konteynerden oluşan 40 yataklı Hatay Eğitim ve Araştırma Hastanesi Konteyner Yerleşkesi, sahra çadırlarının kaldırılması ile 2023 yılı haziran ayında tam kapsamlı hizmete geçmiştir. Hastanede 741 bin metrekare kapalı alanda, bir ameliyathane, bir doğumhane ve fizik tedavi merkezi ile birlikte 25 branşta poliklinik hizmeti verilmektedir. Günlük ortalama 2 bin hastaya sağlık hizmeti sunulan hastanede diyaliz merkezi de kurulmuştur.

TCG Sancaktar ve TCG Bayraktar Gemileri İle Hastane Hizmeti

Depremin hemen ardından hızla hastane gemisine dönüştürülen TCG Sancaktar ve TCG Bayraktar gemilerinde; başta acil tıp, göğüs cerrahisi, anestezi ve reanimasyon, kalp ve damar cerrahisi, ortopedi ve travmatoloji, kadın doğum, çocuk, dâhiliye olmak üzere pek çok branşta sağlık hizmeti sunulmuştur.

TCG Sancaktar ve TCG Bayraktar Hastane Gemileri

Deprem bölgelerinde sağlık hizmetlerinin sürdürülebilmesi amacıyla toplam 191 hastane aktif hizmet vermektedir. Bu kapsamda, Sağlık Bakanlığına bağlı 115 hastane, 8 üniversite hastanesi ve 68 özel hastane, bölge halkının sağlık ihtiyaçlarını karşılamak üzere faaliyetlerini sürdürmektedir. Söz konusu sağlık kuruluşları, acil ve rutin sağlık hizmetlerinin kesintisiz sunulmasına önemli katkı sağlamaktadır. Ayrıca 18 ağız ve diş sağlığı merkezi, 16 ağız ve diş sağlığı polikliniği, 8 diş hastanesi, 2 diş tedavi ve protez merkezi ve 8 diş eğitim hastanesi ile birlikte 422 poliklinik hizmet birimi faaliyet göstermektedir. Bu dağılım, deprem sonrası dönemde ağız ve diş sağlığı hizmetlerinin hem yaygınlık hem de erişilebilirlik açısından sürdürülebilir bir yapı içinde organize edildiğini ortaya koymaktadır.

Deprem Bölgelerinde Hizmet Veren Hastane Sayıları

İller	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Tüm Sektörler
Adana	16	2	14	32
Adıyaman	10	-	1	11
Diyarbakır	18	1	9	28
Gaziantep	13	1	19	33
Hatay	15	1	5	21
Kahramanmaraş	10	1	5	16
Kilis	2	-	-	2
Malatya	13	1	4	18
Osmaniye	5	-	5	10
Şanlıurfa	13	1	6	20
Toplam	**115**	**8**	**68**	**191**

Kaynak: Sağlık Bakanlığı

Deprem Bölgelerinde Yer Alan Ağız ve Diş Sağlığı Tesislerinin Kurumsal Dağılımı

Sağlık Bakanlığı					Üniversite	Özel	
İller	Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi Sayısı	Ağız ve Diş Sağlığı Polikliniği Sayısı	Diş Hastanesi Sayısı	Diş Tedavi ve Protez Merkezi Sayısı	Diş Eğitim Hastanesi Sayısı	Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi Sayısı	Poliklinik Sayısı
Adana	-	3	2	2	1	4	104
Adıyaman	2	1	-	-	1	-	1
Diyarbakır	3	3	1	-	1	1	43
Gaziantep	3	2	1	-	1	1	115
Hatay	4	-	-	-	1	-	22
K.Maraş	1	3	1	-	1	-	52
Kilis	1	1	-	-	-	-	3
Malatya	-	2	1	-	1	4	30
Osmaniye	2	-	-	-	-	-	24
Şanlıurfa	2	1	2	-	1	-	28
Toplam	**18**	**16**	**8**	**2**	**8**	**10**	**422**

Kaynak: Sağlık Bakanlığı

Depremin Ardından Yeni Hizmete Açılan Hastaneler

Hatay Defne Devlet Hastanesi: İnşaatının başlamasından 57 gün sonra 21 Mayıs 2023 tarihinde hizmete açılan Hatay Defne Devlet Hastanesi; 300 yatak kapasitesi, 36 polikliniği, 11 ameliyathanesi ve son teknolojiye sahip cihazlarıyla 5 Ocak 2024 itibarıyla tam kapasite hizmet sunmaya başlamıştır.

Hatay Defne Devlet Hastanesi

İskenderun Devlet Hastanesi: 2023 yılı kasım ayında hasta kabulüne başlamış olan hastane, ağır çelik malzeme kullanılarak 63 dönümlük arazi üzerine inşa edilmiştir. Hastane, 200 yatak kapasitesi, 42 poliklinik, 35 yoğun bakım yatağı, yedi ameliyathane, altı görüntüleme odası, bir MR, bir tomografi, bir tam kapsamlı laboratuvar, bir bronkoskopi, bir endoskopi, altı FTR, üç onkoloji, bir KVC merkezi ve bir anjiografi ünitesi ile sağlık hizmeti sunulmaktadır.

İskenderun Devlet Hastanesi

Hatay Eğitim ve Araştırma Hastanesi: Depremin ardından kısa bir sürede yapımı tamamlanarak 03.02.2024 tarihinde hizmete giren Hatay Eğitim ve Araştırma Hastanesi; 129 bin m² arsa alanı, 65 bin 350 m² kapalı alan, 1 helikopter pisti, 550 yatak kapasitesi (126 yoğun bakım, 30 diyaliz, 68 acil yatağı), 12 ameliyathane, 101 poliklinik, 2 anjiyo, 2 MR ve 13 röntgen cihazı ile hizmet vermektedir.

Hatay Eğitim Araştırma Hastanesi

Gaziantep Şehir Hastanesi: Gaziantep Şehir Hastanesi, Şahinbey ilçesinde hizmet vermekte olup 638 bin m² kapalı alan üzerine kurulmuştur. 6 Ekim 2023'te hasta kabulüne başlayan hastane 115 bin 183 m² oturum alanına sahiptir. Bünyesindeki 5 branş hastanesi ve 1.875 yatak kapasitesi ile geniş yelpazede hizmet verilmektedir.

Gaziantep Şehir Hastanesi Açılışı

Deprem Bölgesinde İnşaatı Tamamlanan Diğer Sağlık Kuruluşları
(2023 Yılı İçerisinde)

Sağlık Kuruluşu	Tamamlanma Tarihi
Adana İmamoğlu Cumhuriyet İSM(T4)+ ASM (6 AHB)+112 ASHİ	01.06.2023
Adana Kozan Şevkiye 1 Nolu Aile Sağlığı Merkezi (4 AHB)+ 112 ASHİ	02.05.2023
Diyarbakır Çermik Devlet Hastanesi (50 Yatak)	23.05.2023
Diyarbakır Çermik Şeyhandede 6 Nolu Aile Sağlığı Merkezi (2 AHB)+ Lojman (2 Daire)	05.09.2023
Diyarbakır Ergani ADSM (20 Ünit)	05.02.2023
Diyarbakır-Ergani Kemertaş İlçe Sağlık Müdürlüğü(T6)+Verem Savaş Dispanseri+112 ASHİ+Aile Sağlığı Merkezi (6 AHB)	02.01.2023
Gaziantep Araban 112 ASHİ	08.12.2023
Gaziantep Nizip Alahacı 112 ASHİ	08.12.2023
Hatay Merkez Acil Durum Hastanesi (250 yatak)	29.12.2023
Hatay Defne Acil Durum Hastanesi (250 Yatak)	29.12.2023
Hatay İskenderun Acil Durum Hastanesi (150 Yatak)	30.12.2023
Hatay İskenderun Devlet Hastanesi Semt Polikliniği	20.12.2023
Kahramanmaraş Onikişubat Kültür 112 ASHi	17.11.2023
Kilis-Merkez Yavuzlu Aile Sağlığı Merkezi (2 AHB)+112 Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonu	14.05.2023
Malatya Battalgazi Alacakapı MH. GSM/ASM (12 AHB)	07.07.2023
Osmaniye Bahçe Devlet Hastanesi (50 Yatak)	03.12.2023
Osmaniye Düziçi İrfanlı 5-6 Hekimli Aile Sağlığı Merkezi+112 ASHİ	08.02.2023
Osmaniye Sumbas Alibeyli Aile Sağlığı Merkezi (2 AHB)	24.01.2023

Deprem Bölgesinde İnşaatı Tamamlanan Diğer Sağlık Kuruluşları (2024 Yılı İçerisinde)

Sağlık Kuruluşu	Tamamlanma Tarihi
Adana Yüreğir Devlet Hastanesi (100 Yatak)	04.03.2024
Adıyaman Besni Kızılin Sağlık Evi	31.12.2024
Adıyaman Kadın Doğum ve Çocuk Hastanesi	16.11.2024
Diyarbakır-Dicle Kocalan Aile Sağlığı Merkezi (2 AHB)	13.04.2024
Diyarbakır Ergani Ahmetli Aile Sağlığı Merkezi (3 AHB)	11.04.2024
Diyarbakır-Ergani Kesentaş 112 Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonu+Aile Sağlığı Merkezi (2 AHB)	05.07.2024
Diyarbakır Kayapınar Metropol Sağlıklı Hayat Merkezi+Aile Sağlığı Merkezi (9 AHB)+112 ASHİ	02.04.2024
Diyarbakır Kulp İlçe Hastanesi Ek Bina	28.10.2024
Diyarbakır-Kulp M.Eski 112 Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonu	19.10.2024
Elazığ Karakoçan 1 Nolu Merkez Aile Sağlığı Merkezi (9 AHB)+ 112 Acil Sağlık İstasyonu	01.09.2024
Elazığ-Kovancılar İsmetpaşa ASM(4AHB)+112 ASHİ	13.09.2024
Elazığ Merkez Bizmişen ASM (2 AHB)	19.12.2024
Elazığ Merkez Şahinkaya ASM (4 AHB)	11.10.2024
Gaziantep Nizip Devlet Hastanesi (400 Yatak)	12.05.2024
Gaziantep Nurdağı Acil Durum Hastanesi (72 Yatak)	24.03.2024
Gaziantep Oğuzeli Acil Durum Hastanesi (72 Yatak)	18.04.2024
Gaziantep Cengiz Gökçek Kadın Doğum Ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi (300 Yatak)	21.11.2024
Hatay Altınözü Acil Durum Hastanesi (120 Yatak)	25.08.2024
Hatay Erzin Acil Durum Hastanesi (72 Yatak)	25.08.2024
Hatay Payas Acil Durum Hastanesi (72 Yatak)	01.06.2024
Kahramanmaraş Nurhak Acil Durum Hastanesi (56 Yatak)	30.12.2024
Kahramanmaraş Acil Durum Hastanesi (250 Yatak)	31.12.2024
Kahramanmaraş Onikişubat Yörükselim Aile Sağlığı Merkezi (9 AHB)	03.08.2024
Kahramanmaraş Türkoğlu Acil Durum Hastanesi (120 Yatak)	29.08.2024
Kilis-Merkez Yenişehir Aile Sağlığı Merkezi (4 AHB)+Toplum Sağlığı Merkezi (T5) + 112 ASHİ	14.09.2024
Malatya Yeşilyurt Fahri KAYHAN Aile Sağlığı Merkezi (9 AHB) +Sağlıklı Hayat Merkezi +112 ASHİ	22.05.2024
Osmaniye Bahçe İslam Toplum Sağlığı Merkezi (T11)+ASM (9AHB)	14.06.2024
Osmaniye Düziçi Devlet Hastanesi (150 Yatak)	19.02.2024
Osmaniye Merkez Çona Aile Sağlığı Merkezi (2 AHB)	10.09.2024
Şanlıurfa Harran Devlet Hastanesi Ek Bina	02.07.2024

Deprem Bölgesinde İnşaatı Tamamlanan Diğer Sağlık Kuruluşları (2025 Yılı İçerisinde)

Sağlık Kuruluşu	Tamamlanma Tarihi
Adıyaman Çelikhan Acil Durum Hastanesi (56 Yatak)	05.02.2025
Adıyaman Çelikhan Pınarbaşı Aile Sağlığı Merkezi (2 AHB)	29.03.2025
Adıyaman Gölbaşı 3 Nolu Aile Sağlığı Merkezi +112 ASHİ (6 AHB)	14.06.2025
Adıyaman Kahta Bölükyayla Aile Sağlığı Merkezi (1 AHB)+ 112 ASHİ	08.02.2025
Adıyaman Merkez Dağkuyucak 1 Hekimlik ASM	18.02.2025
Diyarbakır Bismil 2 Nolu ASHİ	06.01.2025
Diyarbakır Çermik TSM(T9)+2 Nolu ASM(9AHB)+SHM+112 ASHİ	14.04.2025
Diyarbakır-Çınar Ovabağ 112 Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonu	12.02.2025
Diyarbakır Çüngüş Yeniköy 112 Acil Sağlık İstasyonu+Lojmanlı Aile Sağlığı Merkezi (3 AHB)	30.05.2025
Diyarbakır-Ergani İncehıdır 11 Nolu Aile Sağlığı Merkezi (2-3 AHB)	25.05.2025
Diyarbakır-Ergani Selman 112 Acil Sağlık İstasyonu+Lojmanlı Aile Sağlığı Merkezi (4 AHB)	30.06.2025
Diyarbakır Gazi Yaşargil EAH Ek Bina (Mutfak+Yemekhane)	31.01.2025
Diyarbakır Gazi Yaşargil EAH Kadın Doğum Ek Bina	23.02.2025
Diyarbakır Kayapınar Memur-Sen Aile Sağlığı Merkezi (6 AHB)	01.06.2025
Diyarbakır Sur Çarıklı Aile Sağlığı Merkezi (6 AHB)	29.05.2025
Elazığ Kovancılar Avlağı Aile Sağlığı Merkezi(1-2AHB)	11.03.2025
Elazığ Kovancılar Bağlar Aile Sağlığı Merkezi (4 AHB)	07.05.2025
Elazığ Merkez Kızılay Aile Sağlığı Merkezi(2-3AHB)	13.03.2025
Elazığ Merkez Yemişlik Aile Sağlığı Merkezi (4AHB)	21.02.2025
Gaziantep 25 Aralık Devlet Hastanesi Ek Binası (300 Yatak)	07.08.2025
Gaziantep Şehitkamil Akın YILDIZ Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonu(112 ASHİ) (HS)	10.10.2025
Hatay Yayladağı Devlet Hastanesi Ek Bina (2000 m²)	30.03.2025
Kahramanmaraş Dulkadiroğlu Yenişehir Aile Sağlığı Merkezi(10 AHB) +Sağlıklı Hayat Merkezi	24.08.2025
Kahramanmaraş Onikişubat 35 Nolu Üngüt Aile Sağlığı Merkezi (9 AHB)	06.10.2025
Kahramanmaraş Onikişubat 47 Nolu ASM (6 AHB)	02.09.2025
Malatya Hekimhan Hasançelebi Aile Sağlığı Merkezi (1AHB)+ 112 ASHİ	17.12.2025
Malatya Yeşilyurt Bostanbaşı 2 Nolu ASM (5-6 AHB)	02.09.2025
Malatya Yeşilyurt Topsöğüt 3-4 Hekimlik Aile Sağlığı Merkezi	03.03.2025
Osmaniye Sumbas Entegre İlçe Hastanesi (10 Yatak)	17.04.2025

11 İlde İnşaatı Devam Eden Hastane ve Diğer Sağlık Birimleri
Adana Seyhan Yeşilyuva Meydan Güçlendirilmiş Göçmen Güçlendirilmiş Sağlığı Merkezi(Aile Sağlığı Merkezi) (12 AHB)
Adana Yüreğir Bölge Aşı Deposu
Adana Yüreğir Halk Sağlığı Laboratuarı (L1)
Adana Yüreğir Karşıyaka Yenidoğan 2 Nolu Göçmen Sağlığı Merkezi(Aile Sağlığı Merkezi) (8 AHB)
Adana Yüreğir Yakapınar Aile Sağlığı Merkezi (3 AHB)
Adana Yüreğir Yavuzlar Güçlendirlmiş Göçmen Sağlığı Merkezi(Aile Sağlığı Merkezi) (12 AHB)
Adıyaman Besni Beşyol Aile Sağlığı Merkezi (2 AHB)
Adıyaman Besni Devlet Hastanesi Ek Bina
Adıyaman Besni Köseceli 112 ASHİ (JICA)
Adıyaman-Besni Suvarlı Aile Sağlığı Merkezi (2AHB)+112 ASHİ
Adıyaman Çelikhan Devlet Hastanesi 35 Yatak+20 Daireli Lojman
Adıyaman Gölbaşı Cumhuriyet 112 ASHİ(JICA)
Adıyaman Gölbaşı Harmanlı Aile Sağlığı Merkezi (2 AHB)
Adıyaman Kahta Atatürk 2 Nolu Aile Sağlığı Merkezi (6 AHB)
Adıyaman Kahta Çobanlı 112 ASHİ (JICA)
Adıyaman Kahta Devlet Hastanesi Ek Bina (50 Yatak)
Adıyaman Kahta Hürriyet 5 Nolu Aile Sağlığı Merkezi (7 AHB)
Adıyaman Merkez 12 Nolu Aile Sağlığı Merkezi (6 AHB)
Adıyaman Merkez 17 Nolu Aile Sağlığı Merkezi (6 AHB)
Adıyaman Merkez 23 Nolu(İndere-1) ASM (5 AHB)
Adıyaman Merkez 24 Nolu (indere-1) ASM (5 AHB)
Adıyaman Merkez 25 Nolu(İndere-1) ASM (5 AHB)
Adıyaman Merkez 26 Nolu(Örenli) ASM (5 AHB)
Adıyaman Merkez 4 Nolu ASM (5 AHB)
Adıyaman Merkez Cumhuriyet 12 Nolu ASM (5 AHB)
Adıyaman Merkez Devlet Hastanesi (150 Yatak)
Adıyaman Merkez Halk Sağlığı Laboratuvarı (L2)+Toplum Sağlığı Merkezi T4+ Aile Sağlığı Merkezi (6 AHB)
Adıyaman Merkez Kap Cami Mah. Kap Göçmen Sağlığı Merkezi(Aile Sağlığı Merkezi) (10 AHB)
Adıyaman Merkez Kuyulu ASM (2 AHB)+112 ASHİ
Adıyaman Merkez Siteler Mah. 112 ASHİ (JICA)
Adıyaman Merkez Sümerevler 112 ASHİ (JICA)
Adıyaman Samsat Yeni Samsat Mah. 112 ASHİ (JICA)
Adıyaman Sincik İnlice Aile Sağlığı Merkezi (2 AHB)

11 İlde İnşaatı Devam Eden Hastane ve Diğer Sağlık Birimleri
Adıyaman Sincik Yarpuzlu Aile Sağlığı Merkezi (2 AHB)
Diyarbakır Bağlar Oğlaklı 1. Etap Asm (8 Ahb)
Diyarbakır Bismil 8 Nolu (Çöltepe) Aile Sağlığı Merkezi (1 AHB)
Diyarbakır Bismil ADSM (20 Ünit)
Diyarbakır Bismil Aralık ASM (3AHB)
Diyarbakır Bismil Merkez Cahit Sıtkı Tarancı ASM(6AHB)
Diyarbakır Bismil Merkez Dumlupınar ASM(4AHB)
Diyarbakır Çınar Karabudak Aile Sağlığı Merkezi(6AHB)
Diyarbakır Çınar Toplum Sağlığı Merkezi(T8) + 1 Nolu Aile Sağlığı Merkezi (9 AHB)
Diyarbakır Çınar Yuvacık ASM (4 AHB)
Diyarbakır Dicle Devlet Hastanesi (60 Yatak)
Diyarbakır Dicle Döver 112 Acil Sağlık İstasyonu+Lojmanlı Aile Sağlığı Merkezi (4 AHB)
Diyarbakır Eğil Devlet Hastanesi (25 Yatak)
Diyarbakır Ergani Merkez 13 Nolu ASM (5 AHB)
Diyarbakır Ergani Merkez Kemaliye ASM (5AHB)
Diyarbakır Kayapınar Huzurevler 1 Nolu ASM (6AHB)
Diyarbakır Hani Devlet Hastanesi (35 Yatak)
Diyarbakır Kayapınar 39 Nolu ASM (6AHB)
Diyarbakır Kayapınar Çölgüzeli ASM (6 AHB)
Diyarbakır Kayapınar Fırat 36 Nolu ASM (6 AHB)
Diyarbakır Kayapınar Peyas 112 ASHİ (JICA)
Diyarbakır Kayapınar Peyas SHM+ ASM (9 AHB)
Diyarbakır Kayapınar Şehir Hastanesi (1000 Yatak)
Diyarbakır Kayapınar Talaytepe Maliye ASM (5AHB)
Diyarbakır Lice 112 ASHİ (JICA)
Diyarbakır Lice Devlet Hastanesi (25 Yatak)
Diyarbakır Silvan ADSM (20 ünit)
Diyarbakır Silvan Çatakköprü 112 ASHİ (JICA)
Diyarbakır Silvan Kale 112 ASHİ (JICA)
Diyarbakır Sur Büyükakören 112 ASHİ (JICA)
Diyarbakır Sur Mermer 112 ASHİ (JICA)
Diyarbakır Sur Mermer ASM(3 AHB)
Diyarbakır Yenişehir Köşkler 112 ASHİ (JICA)
Diyarbakır-Yenişehir Toplum Sağlığı Merkezi(T4)+Sağlıklı Hayat Merkezi
Elazığ Ağın Entegre İlçe Hastanesi (10 Yatak)
Elazığ Karakoçan 112 ASHİ (JICA)

11 İlde İnşaatı Devam Eden Hastane ve Diğer Sağlık Birimleri
Elazığ Keban Devlet Hastanesi (25 Yatak)+112 ASHİ+Lojman (10 Daire)
Elazığ Kırklar 112 ASHİ (JICA)
Elazığ Merkez Çatalçeşme ASM (5 AHB)
Elazığ Merkez Kesrik Doğukent/Balakgazi Göçmen Sağlığı Merkezi(Aile Sağlığı Merkezi) (6 AHB)+ 112 ASHİ
Elazığ Merkez Yeşilkent Aile Sağlığı Merkezi (5-6 AHB)
Elazığ Palu Kovancılar Bölge Hastanesi (150 Yatak)
Gaziantep İslahiye ADSM (20 Ünit)
Gaziantep İslahiye Aydınlık Mah. 2 Nolu ASM (5 AHB)
Gaziantep Nurdağı Bademli ASM (6 AHB)
Gaziantep Nurdağı Sakçagözü ASM (5 AHB)
Gaziantep Şahinbey Beydilli Mah. Ünaldı Göçmen Sağlığı Merkezi(Aile Sağlığı Merkezi) (10 AHB)
Gaziantep Şahinbey Burç Esentepe Sabiha - Halil Gökdemir ASM (3-4 AHB) + 112 ASHİ (HS)
Gaziantep Şahinbey Güneyşehir Aile Sağlığı Merkezi (9 AHB)
Gaziantep Şahinbey K.Kızılhisar 112 ASHİ (JICA)
Gaziantep Şahinbey Mavikent Hakan Özgüçlü ASM (9 AHB) (HS)
Gaziantep Şahinbey Şahintepe Yeni 500 Evler Güçlendirilmiş Göçmen Sağlığı Merkezi (Aile Sağlığı Merkezi) (10 AHB)+112 ASHİ
Gaziantep Şahinbey Tekstilkent Mahmet Musa Özgüçlü SHM+ ASM(2-3 AHB)) (HS)
Gaziantep Şehitkamil Beykent ASM (9 AHB)
Gaziantep Şehitkamil Devlet Hastanesi (500 Yatak)
Gaziantep Şehitkamil Dündarlı Aile Sağlığı Merkezi (9 AHB)
Gaziantep Şehitkamil Karahöyük ASM (3 AHB)
Gaziantep Şehitkamil Seyrantepe 2 Nolu ASM (9 AHB)
Gaziantep Şehitkamil Umut 112 ASHİ (JICA)
Gaziantep Şehitkamil Ünzile- Mehmet KAPLAMA ASM(6 AHB) (HS)
Gaziantep Şehitkamil Vahide - Nazmi Kulakoğlu ASM (3AHB) (HS)
Hatay Altınözü Karsu Toki Sağlıklı Hayat Merkezi+Aile Sağlığı Merkezi (4 AHB)
Hatay Antakya Demirköprü ASM (3 AHB)+ 112 ASHİ
Hatay Antakya Kuzeytepe 112 ASHİ (JICA)
Hatay Antakya Maraşboğazı 112 ASHİ (JICA)
Hatay Antakya Narlıca 1 Nolu Göçmen Sağlığı Merkezi(Aile Sağlığı Merkezi) (12 AHB)
Hatay Antakya Serinyol 70. Yıl Aile Sağlığı Merkezi (9 AHB)
Hatay Arsuz Micana Mah. 112 ASHİ (JICA)
Hatay Arsuz Sağlıklı Hayat Merkezi
Hatay Arsuz Şarkkonak Aile Sağlığı Merkezi (9 AHB)
Hatay Arsuz Üçgüllük Aile Sağlığı Merkezi (1 AHB)

11 İlde İnşaatı Devam Eden Hastane ve Diğer Sağlık Birimleri
Hatay Belen Tiftik ASM (4 AHB)+112 ASHİ (HS)
Hatay Defne Aşağıokçular ASM (4 AHB)
Hatay Defne Bostancık 112 ASHİ (JICA)
Hatay Defne Subaşı ASM (4AHB)
Hatay Dörtyol Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi (30 Ünit)
Hatay Dörtyol Altınçağ 112 ASHİ (JICA)
Hatay Dörtyol Kışlalar 2 Nolu Doğan Yiğit ASM (5AHB)
Hatay Dörtyol Ocaklı 6 Nolu ASM(3 AHB)
Hatay Dörtyol Özerli 4 Nolu ASM(4 AHB)
Hatay Dörtyol Sağlıklı Hayat Merkezi+1 Nolu Aile Sağlığı Merkezi (8 AHB) + 112 ASHİ
Hatay Dörtyol Yeşilköy ASM (4AHB)
Hatay Erzin 1 Nolu Aile Sağlığı Merkezi (2 AHB)+112 Acil Sağlık İstasyonu
Hatay-Erzin TSM (T10)+3 nolu Aile Sağlığı Merkezi+(8AHB) 112 Acil Sağlık İstasyonu
Hatay Hassa Akbez 112 ASHİ (JICA)
Hatay Hassa Aktepe 1 No'Lu Aile Sağlığı Merkezi (8 AHB)
Hatay Hassa Demrek ASM (2AHB)
Hatay Hassa Küreci 112 ASHİ (JICA)
Hatay Hassa TSM (T8)+Sağlıklı Hayat Merkezi+Aile Sağlığı Merkezi (6 AHB)
Hatay İskenderun 16 Nolu ASM (8 AHB)
Hatay İskenderun Aile Sağlığı Merkezi (4 AHB)+SHM+112 ASHİ ASHİ+ TSM (T5) (Restorasyon)
Hatay İskenderun Denizciler 1 Nolu Aile Sağlığı Merkezi(8AHB)+112 ASHİ
Hatay İskenderun Devlet Hastanesi (600 Yatak)
Hatay Kırıkhan ASM(2 AHB)+112 ASHİ+ TSM (T6)
Hatay Kırıkhan Devlet Hastanesi Acil Servis Ek Bina (2000 m²)
Hatay Kırıkhan Kadriye Reşit Gürbüz ASM (8 AHB) (HS)
Hatay Kırıkhan Menderes ASM (5 AHB)
Hatay Kumlu Cumhuriyet 112 ASHİ (JICA)
Hatay Kumlu Killik Aile Sağlığı Merkezi (5-6 AHB)
Hatay Payas Yakacık 112 ASHİ (JICA)
Hatay Reyhanlı ADSM (20 Ünit)
Hatay Reyhanlı ASM (2 AHB)+112 ASHİ+ TSM (T7)
Hatay Reyhanlı Mustafa Kemal Mah. (Bayır) Gani Bahadırlı Güçlendirilmiş Göçmen Sağlığı Merkezi(Aile Sağlığı Merkezi) (10 AHB)
Hatay Samandağ ASM (8 AHB)+112 ASHİ+TSM (T7)
Hatay Samandağ Çöğürlü ASM (3 AHB)
Hatay Samandağ Teknepınar ASM (2AHB)

11 İlde İnşaatı Devam Eden Hastane ve Diğer Sağlık Birimleri
Hatay Samandağ Uzunbağ 112 ASHİ (JICA)
Hatay Yayladağı Bezge ASM(2 AHB)
Hatay Yayladağı Karaköse ASM (2 AHB)
Hatay Yayladağı Kışlak ASM (2 AHB)
Kahramanmaraş Afşin Devlet Hastanesi (150 Yatak)
Kahramanmaraş Afşin Gerger ASM (7 AHB)
Kahramanmaraş Afşin Sağlıklı Hayat Merkezi+ 112 ASHİ
Kahramanmaraş Çağlayancerit Bozlar ASM(2 AHB)
Kahramanmaraş Çağlayancerit İstiklal 112 ASHİ (JICA)
Kahramanmaraş Devlet Hastanesi (600 Yatak)
Kahramanmaraş Dulkadiroğlu 13 nolu Şirikçioğlu Aile Sağlığı Merkezi (5 AHB)
Kahramanmaraş Dulkadiroğlu 16 Nolu Beşenli ASM (2 AHB)
Kahramanmaraş Dulkadiroğlu 3 Nolu Erkenez Aile Sağlığı Merkezi (2 AHB)
Kahramanmaraş Dulkadiroğlu Ağyar ASM (3 AHB)
Kahramanmaraş Dulkadiroğlu Aslanbey Güçlendirilmiş Göçmen Sağlığı Merkezi (5 AHB)
Kahramanmaraş Dulkadiroğlu Ballıca(Aslanbey) Göçmen Sağlığı Merkezi(Aile Sağlığı Merkezi) (8 AHB)
Kahramanmaraş Dulkadiroğlu Ferhuş ASM (8 AHB)
Kahramanmaraş Dulkadiroğlu Y.gazipaşa 112 ASHİ (JICA)
Kahramanmaraş Ekinözü İçmeler 112 ASHİ (JICA)
Kahramanmaraş Elbistan Battalgazi ASM (9AHB)
Kahramanmaraş Elbistan Güneşli Göçmen Sağlığı Merkezi(Aile Sağlığı Merkezi) (10 AHB)
Kahramanmaraş Elbistan Karaelbistan 112 ASHİ (JICA)
Kahramanmaraş Elbistan Karaelbistan-2 ASM (8 AHB)
Kahramanmaraş Elbistan Kızılcaoba TSM(T8)+ Sağlıklı Hayat Merkezi
Kahramanmaraş Elbistan Taşburun-1 ASM (5 AHB)
Kahramanmaraş Göksun Çardak ASM (2 AHB)
Kahramanmaraş Göksun Kanlıkavak ASM (2 AHB)
Kahramanmaraş Göksun Yantepe 112 ASHİ (JICA)
Kahramanmaraş İl Sağlık Müdürlüğü Hizmet Binası(İ6)+ HSL (L2)+ Umke-Aşı Deposu
Kahramanmaraş Onikişubat 23 nolu Önsen ASM (4 AHB)
Kahramanmaraş Onikişubat Fatih Serintepe ASM(8 AHB) (DB)
Kahramanmaraş Onikişubat Karamanlı Ortaseki Göçmen Sağlığı Merkezi(Aile Sağlığı Merkezi) (10 AHB)
Kahramanmaraş OnikiŞubat Kavaklı 112 ASHİ (JICA)
Kahramanmaraş Yörükselim Şehir Hastanesi (1000 Yatak)
Kahramanmaraş Pazarcık Sağlıklı Hayat Merkezi + 4 Nolu Aile Sağlığı Merkezi(4 AHB)
Kahramanmaraş Pazarcık Yukarı Pazarcık ASM (8 AHB)

11 İlde İnşaatı Devam Eden Hastane ve Diğer Sağlık Birimleri
Kahramanmaraş Türkoğlu Merkez ASM (8 AHB)
Kahramanmaraş Türkoğlu Merkez SHM
Kilis Merkez Albay İbrahim Karaoğlanoğlu ASM (5 AHB)
Kilis Merkez Bölük Beşyüzevler Güçlendirilmiş Göçmen Sağlığı Merkezi(Aile Sağlığı Merkezi) (12 AHB)+112 ASHİ
Kilis Merkez Martavan 2 Hekimli Aile Sağlığı Merkezi
Kilis Merkez Nedim Ökmen 112 ASHİ (JICA)
Kilis Merkez Nedim Ökmen Mah. Osmangazi Güçlendirilmiş Göçmen Sağlığı Merkezi(10 AHB)
Kilis Prof. Dr. Alaeddin Yavaşça Devlet Hastanesi Onarımı
Malatya Akçadağ Cezaevi 112 ASHİ (JICA)
Malatya Arapgir Toplum Sağlığı Merkezi+Aile Sağlığı Merkezi+112 ASH (T12+5AHB +112ASH)
Malatya Battalgazi Alacakapı Aile Sağlığı Merkezi (4 AHB)
Malatya Battalgazi Aytaçpaşa ASM (4 AHB)
Malatya Battalgazi Beydağı Sağlıklı Hayat Merkezi+Aile Sağlığı Merkezi (6 AHB)+112 ASHİ
Malatya Battalgazi Dh Hastanesi 112 ASHİ (JICA)
Malatya Battalgazi Fırat Aile Sağlığı Merkezi (9 AHB) +Sağlıklı Hayat Merkezi+112 ASHİ
Malatya Battalgazi Gelincik Tepe TOKİ ASM (4 AHB)
Malatya Battalgazi Gelinciktepe TOKİ Sağlıklı Hayat Merkezi+Aile Sağlığı Merkezi(9 AHB)+112 ASHİ
Malatya Battalgazi Hanımın Çiftliği Aile Sağlığı (5 AHB)
Malatya Battalgazi İnönü Üniversitesi ASM (3 AHB)
Malatya Battalgazi Sıtmapınarı 1 Nolu ASM (4 AHB)
Malatya Battalgazi TSM(T6)+Sıtmapınarı Sağlıklı Hayat Merkezi+ Aile Sağlığı Merkezi (9 AHB)+112 ASHİ
Malatya Doğanşehir Devlet Hastanesi 112 ASHİ (JICA)
Malatya Hekimhan Toplum Sağlığı Merkezi (T11)+Aile Sağlığı Merkezi (7AHB)+ 112 Acil Sağlık İstasyonu
Malatya Kale Devlet Hastanesi 112 ASHİ (JICA)
Malatya Pütürge Acil Durum Hastanesi
Malatya Pütürge Pazarcık 112 ASHİ (JICA)
Malatya Merkez İl Sağlık Müdürlüğü Hizmet Binası (İ6)
Malatya Yeşilyurt Adafı 3 Nolu ASM (4 AHB)
Malatya Yeşilyurt Bentbaşı 112 ASHİ (JICA)
Malatya Yeşilyurt Bostanbaşı 112 ASHİ (JICA)
Malatya-Yeşilyurt Bostanbaşı Aile Sağlığı Merkezi (8 AHB)+112 ASHİ
Malatya Yeşilyurt Çavuşoğlu Aile Sağlığı Merkezi (8 AHB) +Genel Arşiv+112 ASHİ
Malatya Yeşilyurt İkizce ASM (5 AHB)
Malatya Yeşilyurt İkizce TOKİ Sağlıklı Hayat Merkezi+Aile Sağlığı Merkezi(9 AHB)+112 ASHİ
Malatya Yeşilyurt Karakavak Aile Sağlığı Merkezi (8-9 AHB)

11 İlde İnşaatı Devam Eden Hastane ve Diğer Sağlık Birimleri
Malatya Yeşilyurt Tecde Aile Sağlığı Merkezi (6 AHB)
Malatya Yeşilyurt Yeşilevler Şehit Mehmet ÖZBEK ASM (3 AHB)
Osmaniye Düziçi Gökçayır Mah. TOKİ ASM (4 AHB)
Osmaniye Düziçi Karacaören Aile Sağlığı Merkezi (4 AHB)
Osmaniye Hasanbeyli Entegre İlçe Hastanesi (10 Yatak)
Osmaniye Kadirli Cengiztopel 112 ASHİ (JICA)
Osmaniye Kadirli Devlet Hastanesi Ek Bina (135 Yatak)+ADSM (20 Ünit)
Osmaniye Şehit Mustafa Gülseven ASM (10 AHB)
Osmaniye Merkez 2 No'lu Kurtuluş Aile Sağlığı Merkezi (9 AHB)+SHM+112 ASHİ
Osmaniye Merkez Başmahalle Mah.18 Nolu Göçmen Sağlığı Merkezi (Aile Sağlığı Merkezi) (8 AHB
Osmaniye Merkez Cevdetiye ASM (6 AHB)
Osmaniye Merkez Esenevler 112 ASHİ (JICA)
Osmaniye Merkez Fakıuşağı Aile Sağlığı Merkezi (6 AHB)+112 ASHİ
Osmaniye Merkez Şehit Durmuş Tokay ASM (10 AHB)
Osmaniye Merkez Yaveriye TOKİ Aile Sağlığı Merkezi (3 AHB) + 112 ASHİ
Osmaniye Küçüktüysüz ASM(3 AHB) (Osmaniye Toprakkale Türkmen Cumhuriyet ASM (3 AHB))
Şanlıurfa Akçakale Fatih Sultan Mehmet Mah. 1 Nolu Güçlendirilmiş Göçmen Sağlığı Merkezi (Aile Sağlığı Merkezi) (12 AHB)
Şanlıurfa Birecik Meydan Mah. 1 Nolu Güçlendirilmiş Göçmen Sağlığı Merkezi (Aile Sağlığı Merkezi) (12 AHB)
Şanlıurfa Ceylanpınar Yeni Mah. 2 Nolu Güçlendirilmiş Göçmen Sağlığı Merkezi (Aile Sağlığı Merkezi) (12 AHB)
Şanlıurfa Eyyubiye Yenice 112 ASHİ (JICA)
Şanlıurfa Eyyübiye Osmanlı Mah. Güçlendirilmiş Göçmen Sağlığı Merkezi (Aile Sağlığı Merkezi) (12 AHB)
Şanlıurfa Mehmet Akif İnan Eğitim ve Araştırma Hastanesi Ek Bina (150 Yatak)
Şanlıurfa Şehir Hastanesi (1700 Yatak)
Şanlıurfa Harran Devlet Hastanesi (100 Yatak)
Şanlıurfa Harran Harran Mah. 1 Nolu Güçlendirilmiş Göçmen Sağlığı Merkezi (Aile Sağlığı Merkezi) (12 AHB)
Şanlıurfa Karaköprü Mehmetçik 112 ASHİ (JICA)
Şanlıurfa Karaköprü Merkez Mah. 1 Nolu Güçlendirilmiş Göçmen Sağlığı Merkezi (Aile Sağlığı Merkezi) (12 AHB)
Şanlıurfa Siverek Hacıömer 1 Nolu ASM (5 AHB)
Şanlıurfa Siverek Hacıömer 2 Nolu ASM (5 AHB)
Şanlıurfa Siverek Hasan Çelebi Güçlendirilmiş Göçmen Sağlığı Merkezi (Aile Sağlığı Merkezi) (12 AHB)
Şanlıurfa Siverek Hayriye ASM(5 AHB)
Şanlıurfa Siverek Kadın Doğum Çocuk Hastanesi (200 Yatak)
Şanlıurfa Viranşehir Devlet Hastanesi Ek Bina (200 Yatak)
Şanlıurfa Viranşehir Yenişehir Mah. 3 Nolu Güçlendirilmiş Göçmen Sağlığı Merkezi (Aile Sağlığı Merkezi) (12 AHB)

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Aralık, 2025

TÜSEB tarafından desteklenen projeler kapsamında, deprem sonrası ortaya çıkan sağlık ve rehabilitasyon ihtiyaçlarına yönelik ileri protez teknolojileri, yapay zekâ destekli biyonik sistemler ve psikososyal destek odaklı araştırmalar hayata geçirilmiştir.

TÜSEB Tarafından Depreme Yönelik Desteklenen Projeler

Sıra No	Çağrı Kodu	Proje Destek Grubu	Proje Başlığı	Kurum / Kuruluş
1	2023-C2-Myoelektrik	C	4 Kanallı Myoelektrik El	Proted Protez Ortez Anonim Şirketi
2	2023-C3- Biyonik	C	Yapay Zekâ Destekli Biyonik El Protezi	Proted Protez Ortez Anonim Şirketi
3	2023-C3- Biyonik	C	Çok Kanallı EMG Tabanlı Biyonik El Protez Prototipi Geliştirilmesi	Ege Üniversitesi
4	2023-A4-02	A	Depremden Etkilenmiş Ergenlerin Pozitif Psikoterapi Temeli Psikoeğitim ile Ruh Sağlıklarını Destekleme, Olumlu Gelecek Beklentisi Oluşturma ve Baş Etme Becerileri Geliştirme Projesi: Bir Köy Okulu Örneklemi	Harran Üniversitesi
5	2023-Ar-Ge-01	D	3-6 Yaş Çocuklarının Afet Sonrası Psikososyal İhtiyaçlarının Belirlenmesi ve Okul Öncesi Eğitim Programıyla Bütünleştirilmiş Psikososyal Destek Programının Geliştirilmesi	TÜSEB
6	2024-A4-01	A	Toplumda Bulaşıcı Hastalıkları Önlemeye Yönelik Bilgi, Algı ve Davranışların Geliştirilmesinde Omaha Sistemi Temelli Bir Mobil Sağlık Uygulaması (Buhos): Deprem Bölgesi Örneği	İstanbul Atlas Üniversitesi
7	2023-C2-YZ Protez	C	Fizyolojik Bilinçli Özgün Bir Üretken Çekişmeli Ağa Sahip Üst Uzuv Protez Geliştirilmesi	Yıldız Teknik Üniversitesi
8	2023-C3- Biyonik	C	Venus Biyonik Protez El	Venus Robotik Medikal ve Protez Anonim Şirketi
9	2023-C2-Myoelektrik	C	Myoelektrik Denetimli Üst Uzuv Protez Prototipi Tasarımı ve İmalatı	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
10	2023-C2-YZ Protez	C	Yapay Zekâ Kullanan Emg Tabanlı Myoelektrik Protez El	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Ülkelerce Yapılan Yardımlarla Gerçekleştirilen Faaliyetler

- Dortmund Büyükşehir Belediyesince, Hatay ile kardeş şehir ilişkileri bulunan Kiel ve Aalen belediyeleriyle birlikte Hatay'da 1.000 hasta kapasiteli bir rehabilitasyon merkezi inşa edilmesinin öngörüldüğü, inşa masraflarının Kiel ve Aalen belediyelerince üstlenildiği, tefrişat ve medikal malzemelerin ise Dortmund Belediyesince karşılanacağı duyurulmuştu. Anılan rehabilitasyon merkezinin inşa süreci Kiel ve Aalen belediyelerince takip edilmekte olup merkezin 2026 yılının ilk çeyreği içinde tamamlanması öngörülmektedir. Anılan rehabilitasyon merkezinde kullanılacak malzemeler Dortmund Büyükşehir Belediyesince tedarik edilecektir.

- Berlin'de kain Türkiyemspor, Berlin Türk Sağlık Elemanları Derneği ile Dosteli Hasta ve Yaşlı Bakımevleri'nin da katkılarıyla, Hatay'da Sağlık Bakanlığına bağlı olarak faaliyet göstermekte iken depremde hasar alan Hassa 1 Nolu Aile Sağlığı Merkezi'ni 2023 yılı kasım ayında yeniden inşa ettirmiştir.

- Oberhausen Türk Birliği tarafından Gaziantep'in Şatırhöyük Köyü'nde Aile Sağlık Merkezi ve Krefeld Ekin Derneğinin desteğiyle Hatay'ın Yayladağ ilçesinde anaokulu projeleri hayata geçirilmiştir.

- Belçika B-FAST ekiplerince Kırıkhan/Hatay'da bir sahra hastanesi kurulmuştur (9 Mart 2023 tarihinde, B-FAST hastanesi Sağlık Bakanlığına devredilmiştir). 207 B-FSAT personeli, deprem sonrasında ülkemizde görev yapmıştır.

- Birleşik Krallık, 77 kişilik arama kurtarma ekibini ülkemize göndermiş, Türkoğlu'nda bir sahra hastanesi kurmuş ve aynı zamanda 100'den fazla sağlık personeli görevlendirmiştir.

- Fransa tarafından Gölbaşı/Adıyaman'da ESCRIM sahra hastanesi kurulmuştur (hastane sahadaki görevini tamamlamış olup ülkemizden ayrılmıştır).

- İtalya tarafından Kırıkhan/Antakya'da sahra hastanesi kurulmuştur.

- İtalya tarafından ülkemize; 1680 kilo tıbbi ekipman (San Marco gemisiyle) gönderilmiştir.

- Lüksemburg ülkemize; tıbbi malzeme, seyyar jeneratör, kesme makinesi, ışıklandırma sistemi, "emergency.lu" mobil uydu telekomünikasyon platformu, 8.000 uyku tulumu, 2.000 hijyen kiti, 12 elektrikli jeneratör, cerrahi maske, kompres, şırınga. B Medical Systems şirketi ilaç ve kan infüzyonu taşımak için 50 adet taşıma kutusu, 48.500 avro değerinde 50 adet mobil tuvalet, 20.000 avro değerinde tıbbi malzeme bağışlamıştır.

- Birleşik Arap Emirlikleri yardım operasyonu kapsamında, 13 Şubat'ta Gaziantep/Islahiye'de faaliyete geçen 3. Tip Sahra Hastanesi'ne ilave olarak, BAE makamlarınca 200 yataklı, 2. Tip bir sahra hastanesi de "Şeyh Mohamed bin Zayed Sahra Hastanesi" adıyla Hatay'da kurulmuş olup 19 Şubat 2023 itibarıyla hasta kabulüne başlanmıştır.

- Katar Hamad Medical Corporation'a bağlı 25 kişilik sağlık ekibi deprem bölgesine sevk etmiş; Nurdağı/Gaziantep'te inşa ettiği 24 kişilik küçük bir sahra hastanesine ilaveten, Payas/Hatay'da 250 kişilik bir sahra hastanesi kurmuş; 60'ın üzerinde uçakla yaklaşık 1.500 tonluk insani yardım malzemesi göndermiştir.

- 10 Şubat 2023 tarihinde, Ürdün tarafından Kahramanmaraş'a 1 sahra hastanesi (111 personel) 4 uçakla gönderilmiştir. Ürdün tarafından ülkemize 112 arama-kurtarma personeli ve 10 ambulans görevlendirilmiştir.

- İran, depremde zarar görenlere ulaştırılmak üzere ülkemize sağlık ve arama-kurtarma ekipleri ile 2 sahra hastanesini de taşıyan 14 uçak göndermiştir. Ayrıca 10 medikal konteyner ve 8 ton ilaç gönderilmiştir.

- 28 ton ilaç ve tıbbi malzeme 22 Şubat'ta iki Mısır askerî uçağıyla ülkemize ulaştırılmıştır.

- ABD'li "Samaritan's Purse" isimli sivil toplum kuruluşu Sahra 3 tipi hastane yardımında bulunmuştur. 15 doktor, 30 hemşire, 5 sağlık görevlisi ile eczacılar ve teknikerlerden müteşekkil, üç ameliyat odası ve bir yoğun bakım ünitesine sahip hastane, 10 Şubat 2023 tarihinde ülkemize ulaşmış, Hatay'da kurulmuştur.

- ABD Savunma Bakanlığına ait 100 yatak kapasiteli bir sahra hastanesinin, USAID tarafından koordine edilmek suretiyle, Hatay'da teşkil edilmesine yönelik çalışmalara 25 Şubat'ta başlanmıştır. Türk sağlık personelinin görev yaptığı hastanenin devir-teslimi 7 Mart'ta yapılmıştır.

5.3. Ulaşım ve Haberleşme Alanındaki Hizmetler

Demir Yolları Kapsamında Yapılan Hizmetler

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü (TCDD)

06.02.2023 tarihinde Kahramanmaraş Pazarcık merkezli depremlerin meydana geldiği bölgede yer alan 11 ilden geçen ve toplam uzunluğu 1.275 km olan demir yolu hatları şunlardır:

- Mersin-Adana-Osmaniye-Narlı
- Toprakkale-İskenderun
- Fevzipaşa-İslahiye
- Köprüağzı-Kahramanmaraş
- Nizip-Gaziantep-Narlı
- Narlı-Malatya
- Çetinkaya-Malatya
- Malatya-Elazığ
- Malatya-Yolçatı-Diyarbakır

Depremden Etkilenen Yollar

Depremin hemen ardından bakım ekipleri tarafından ilk kontroller yapılmıştır. Bakım ve onarım çalışmaları sonucunda ilk aşamada toplam 1.232 km uzunluğundaki hat, acil kullanım ve deprem yardım trenleri için işletmeye açılmıştır.

Depremden etkilenen illerimize, kuzey ve güneyden demir yolu ulaşımının en kısa sürede gerçekleşmesi için çalışmalara devam edilmiş, deprem bölgesine akaryakıt ve her türlü yaşam malzemesinin taşınması için ilk aşamada lojistik destek sağlanmıştır.

Misafirhaneler, sosyal tesisler ve şantiyelerin yanı sıra istasyonlarda, yolcu ve personel servis vagonlarında toplam 6 bin kişiye konaklama hizmeti verilmiştir.

Depremden itibaren Giresun Valiliği ile müştereken, depremden sonraki 3 ay boyunca günlük ortalama 1.500 depremzede vatandaşımıza TCDD Malatya Aile Lokali'nde 3 öğün ücretsiz yemek hizmeti verilmiştir.

TCDD Genel Müdürlüğü, 6 Şubat 2023 tarihinden itibaren tüm personeliyle, deprem bölgesinde lojistik destek görevini, başarıyla yerine getirmiştir.

Deprem öncesi operasyonel koşulların sağlanması, depremden etkilenen ve sınırlı işletmeye açılan hatlar üzerindeki yıkılan veya hasar gören bina ve tesislerin iyileştirilmesi ile depremin hemen ardından lojistik destek sağlamak üzere acil kullanımlar için açılan hatların yeniden inşa ve rehabilite edilmesi çalışmaları devam etmektedir.

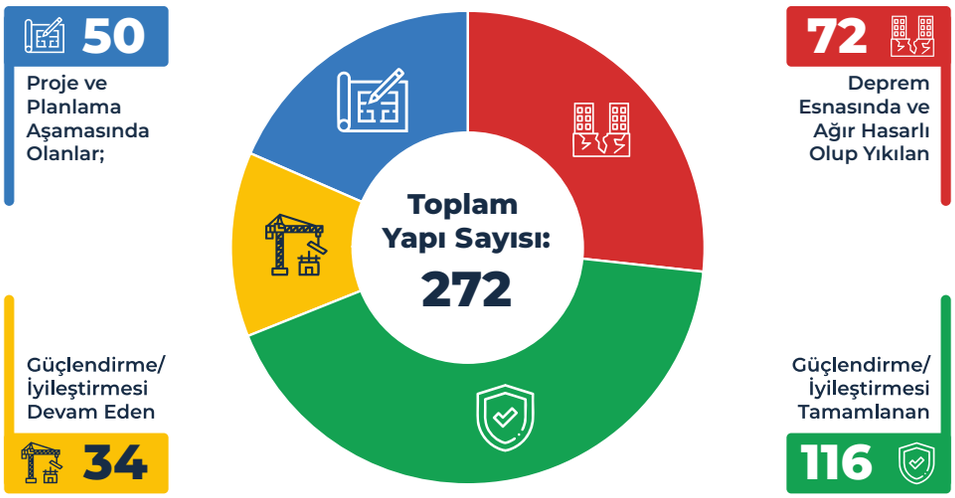
TCDD'nin hatlarıyla birlikte binaları da depremden etkilenmiştir. Bölgedeki 1.628 bina ve tesisten 272'sinin hasar aldığı tespit edilmiştir. Bu binalardan 116'sının güçlendirme, bakım ve onarımı tamamlanmış, 34'ünde ise çalışmalar devam etmektedir. Deprem esnasında veya ağır hasarlı olması sebebiyle daha sonra yıkılanlarla birlikte toplam 122 bina ve tesiste etüt, proje ve planlama çalışmaları devam etmektedir. TCDD'nin depremden etkilenen bölgedeki operasyonel faaliyetlerinin sürekliliğini sağlamak amacıyla öncelikle personeline çalışma ortamı sunmak için konteyner alanları ve prefabrik yapılar tesis edilmiştir.

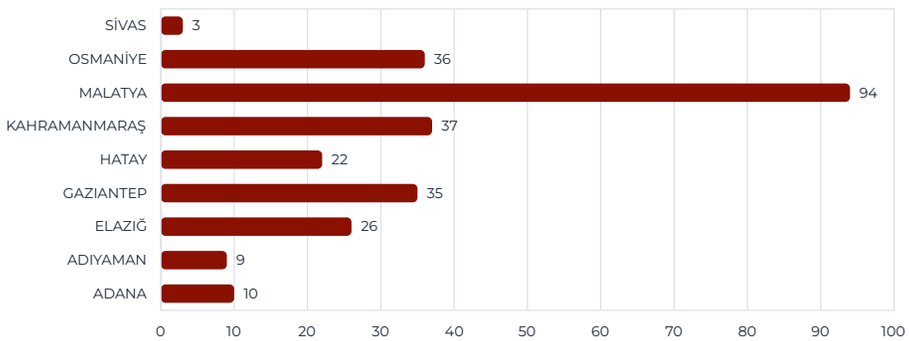
Görev Yapan Personel İçin Temin Edilen Konteynerler

Depremden Etkilenen Bölgedeki Hasarlı Binalara İlişkin Çalışmalar

Bölgede TCDD'ye ait 1.628 bina bulunmaktadır. Deprem, 272 binayı etkilemiştir.

Hasarlı Binalar ve Tesisler

Depremden Etkilenen İllerdeki Hasarlı Bina Sayısı

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı il müdürlüklerinden hasar tespit belgelerinin alınması ve depremden etkilenen bölgedeki hasarlı binaların yapısal inceleme çalışmaları yapılmıştır. Malatya 5. Bölge ve Adana 6. Bölge Müdürlüğü sınırları dâhilinde 2 idari bina, 11 istasyon binası ve 29'u ofis binası olarak kullanılmak üzere toplam 42 prefabrik bina yapılmıştır. Ayrıca 5. ve 6. bölge müdürlüklerinde görev yapan personelin çalışma, barınma ve konaklaması için 416 konteyner temin edilerek hizmete sunulmuştur.

Depremde Hasar Gören Demir Yollarının Onarımı

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları (TCDD) ve AFAD ile eş güdümlü yürütülen çalışmalar neticesinde, depremden etkilenen 11 ilden geçen toplam 1.275 kilometrelik demir yolu hattının depremden etkilendiği belirlenmiştir.

Onarılan Demir Yolları

Deprem sonrası, bakım ekipleri tarafından ilk kontroller yapılmış ve hatların uygunluk durumları tespit edilerek kısıtlı işletmeciliğe geçiş için gerekli çalışmalar başlatılmıştır. Bu çalışmaların sonucunda, acil kullanım ve deprem yardım trenleri için 1.232 kilometrelik hat, tren trafiğine açılmıştır.

Bölgeye demir yolu ile yapılan lojistik desteğin ardından, depremde hasar gören hat kesimlerinin yenilenmesi ve iyileştirilmesi için çalışmalar sürdürülmüştür. Yatırım programına dâhil edilen "Deprem Hasarlarının Giderilmesi Projesi" kapsamında altyapı, üstyapı, elektrifikasyon, sinyalizasyon ve telekomünikasyon tesislerinin yenileme ve iyileştirme çalışmaları devam etmektedir.

Onarım Çalışmaları Tamamlanan Fevzipaşa-İslahiye Tren Hattı

Bu kapsamda, yeniden yapım ve onarım çalışmalarının hız kazandığı 2024 yılında Fevzipaşa–İslahiye ile Köprüağzı–Kahramanmaraş etaplarında altyapı ve üstyapı yenilemeleri tamamlanarak bu kesimler yeniden tren trafiğine açılmış, böylece 2023–2024 döneminde bölge demir yollarına yapılan toplam yatırım 18,8 milyar liraya ulaşmıştır. 2025 yılında ise ilave 5 milyar liralık yatırımla çalışmalar tamamlanmış; 235 kilometrelik Malatya–Gölbaşı–Narlı–Nurdağı Demiryolu Hattı 15 Eylül 2025'te hizmete açılmıştır. Böylece deprem sonrası dönemde demir yollarında onarım, iyileştirme ve güçlendirme için yapılan toplam yatırım 23,8 milyar liraya yükselmiştir.

Depremden Etkilenen Malatya-Gölbaşı-Narlı-Nurdağı Demir Yolu Hattı Hizmete Açıldı, 15 Eylül 2025

Yardım Amacıyla Yürütülen Diğer Faaliyetler

Depremin ilk gününden itibaren bölgedeki istasyonlar, yolcu ve personel servis vagonları, misafirhaneler, sosyal tesisler ve şantiyelerde 6 bin kişiye barınma hizmeti sunulmuştur.

İskenderun Limanı'nda, beton alanlarda ve raylarda oluşan çatlakların onarılmasına yönelik inşaat çalışmaları devam etmekte olup devrilen konteynerlerde çıkan yangın ise başarıyla söndürülmüştür. Depremden etkilenen konteynerlerin tasnifi tamamlanmıştır.

Demir yolu çalışanlarının topladığı ısıtıcılar, battaniyeler, giysiler, hijyen malzemeleri, bebek bezleri ve yiyecekleri taşıyan iki tır, depremzedelere teslim edilmiştir.

AFAD koordinasyonunda, Adıyaman'da çadır ve konteyner kurulumlarına Sivas, Ankara, Samsun ve Kayseri'den tesisatçı, elektrikçi, kaynakçı, tamirci ve marangozlardan oluşan dört teknik ekip destek vermiştir.

Ayrıca, TCDD tarafından temin edilen 151 seyyar tuvalet Adıyaman'a gönderilmiştir. Bunlar arasında dokuz adet tek kişilik, üç adet çift kişilik, dört adet altılı tuvalet, bir adet üçlü tuvalet/üçlü banyo ve üç adet üçlü tuvalet ile dört kabinli 25 adet seyyar tuvalet bulunmaktadır.

Konteyner Evler ve Yaşam Alanları

Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü (AYGM)

Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü Başkanlığında, Genel Müdür Yardımcısı, Daire Başkanı, Marmara Bölge Müdürü ve ilgili personelden oluşan bir ekip, araştırma, kurtarma ve yardım faaliyetlerinde bulunmuştur. 7 Şubat 2023'te Genel Müdür'ün de katılımıyla 10 depremzede enkaz altından çıkarılmıştır.

Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğünün proje yürütmekte olan 34 şantiyesi ve Genel Müdürlük tarafından çeşitli yardım malzemeleri ve personel gönderilmiştir. Bu kapsamda 371 inşaat ekipmanı, bin 521 personel, 10 bin 588 yardımcı malzeme, 73 bin 77 barınak, 49 bin 71 giyim malzemesi, 966 bin 919 gıda malzemesi ve 102 bin 291 tıbbi malzeme temin edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğü (TCDD Taşımacılık)

TCDD Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğü, depremden etkilenen 11 ilde vakit kaybetmeden hasar tespit, lojistik ve yardım çalışmalarına başlamıştır.

Bir yandan demir yolu güzergâhındaki ve demir yolu araçlarındaki hasar tespit çalışmaları sürdürülerek deprem bölgesine demir yolu ulaşımı sağlanmaya çalışılmış; diğer yandan ise depremzedelere barınma ve gıda temini konusunda destek verilmiştir.

Depremde, TCDD Taşımacılık A.Ş. filosundaki bir dizel tren seti (DMU), dört lokomotif ve otuz yük vagonu hasar görmüş, bu araçların kaldırılması ve demir yolunun trafiğe açılması için gerekli çalışmalar hızla yapılmıştır.

Demir Yolu Hasar Giderme Çalışmaları

Vatandaşların barınma ihtiyacını karşılamak amacıyla toplam 4 bin 767 kişinin konaklamasına imkân sağlayan 64 yolcu vagonu, dört dizel tren seti (DMU) ve üç elektrikli tren setinden (EMU) oluşan tren setleri ve vagonları hizmete açılmıştır.

Diğer taraftan TCDD Taşımacılık A.Ş. bünyesindeki Ankara, Kayseri, Diyarbakır, Elazığ, Samsun, Ulukışla, Halkalı ve Edirne'deki personel yatakhaneleri depremzedelerin barınması için tahsis edilmiştir.

Genel Müdürlük tren üstü personeli tarafından bağışlanan 68 bin 1 adet kumanya ile tüm demir yolu çalışanlarının topladığı ısıtıcı, battaniye, giyim, hijyen malzemeleri, bebek bezi ve gıda malzemeleri, iki tırla bölgeye ulaştırılarak depremzedelere dağıtılmıştır.

Depremzedelere Gıda Yardımı

Ayrıca deprem bölgesindeki iş makineleri, ambulanslar vb. araçlar için toplam 16 bin 912 litre akaryakıt desteği sağlanmıştır.

İskenderun Limanı'nda çıkan yangına Genel Müdürlük filosunda bulunan yangın söndürme vagonu ile müdahale edilmiştir.

Genel Müdürlük tarafından işletilen 450 yolcu treni ile 06 Şubat - 13 Nisan 2023 tarihleri arasında afetzedelerin yanı sıra gönüllü, doktor ve askerî personelin de aralarında bulunduğu 77 bin 974 yolcu ücretsiz taşınmıştır.

Gönüllü Doktor ve Askerî Personelin Deprem Bölgesine Gidişi

Diğer taraftan Genel Müdürlük tarafından 17 vagon iş makinesi, 498 vagon insani yardım malzemesi, 2 bin 290 vagon ile 4 bin 617 yaşam konteyneri, 266 vagon ile 320 konteyner ısıtıcı, battaniye ve jeneratör, 30 vagon kömür, 4 vagon 26 seyyar tuvalet, 5 ısıtma jeneratör vagonu, 24 barınma amaçlı vagon, 30 servis vagonu olmak üzere toplam 171 trenle 3 bin 164 vagon afet bölgesine gönderilmiştir.

Ayrıca Almanya, Avusturya, Çin, Macaristan, Romanya ve Slovakya'dan yardım amaçlı gönderilen 77 vagon 1.560 ton malzemenin (çadır ve insani yardım malzemesi) ithalat önceliği verilerek deprem bölgesine sevki gerçekleştirilmiştir.

Deprem bölgesine sevk edilen yaşam konteynerlerinin nakledildikleri konteyner kentlerdeki sıhhi tesisat ve jeneratör bağlantılarının yapılması gibi işlerde Genel Müdürlük teknik personeli tarafından gerekli teknik destek sağlanmıştır.

Demir Yolu Ağıyla Deprem Bölgesine Ulaştırılan Yardımlar

Deprem bölgesinde yardım çalışmalarına katılmak üzere Genel Müdürlüğe bağlı 108 personel toplam 2 bin 419 adam-gün süre ile deprem bölgesinde görevlendirilmiştir.

İletişim Kapsamında Yapılan Sosyal Yardımlar

Haberleşme Genel Müdürlüğü (HGM)

Kahramanmaraş merkezli ilk depremin hemen ardından Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile BTK koordinasyonunda işletmecilerin mobil baz istasyonları, jeneratörler ve saha ekiplerinin bölgeye intikali sağlanmış, haberleşmede meydana gelen kesintiler işletmecilerce giderilmiştir.

Deprem bölgelerine mevcut kapasiteye ilave olarak 500'e yakın mobil, karavan ve römork tipi baz istasyonu, acil iletişim araçları, 2 bin 200'den fazla personel ile yaklaşık 3 bin 500 jeneratör sevk edilmiştir.

Mobil Baz İstasyonu Örneği

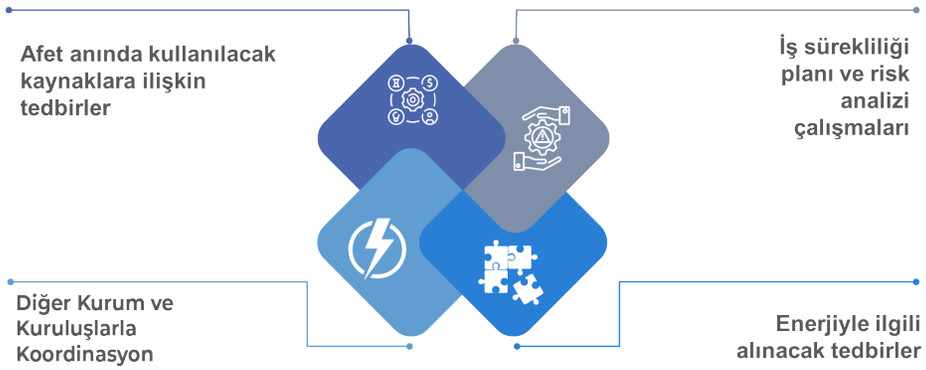
Depremden Etkilenen Bölgelere İnternet Altyapısının Yeniden Sağlanması Çalışmaları

Evrensel hizmet kapsamında kırsal bölgelerde iletişim ihtiyaçlarının giderilmesi amacıyla yürütülen projelerde hazırlanan ve acil durumlarda kullanılabilecek şekilde projelendirilmiş olan 40 römork tipi baz istasyonu da afet sonrası deprem bölgesine sevk edilerek faaliyete geçirilmiştir.

Konteyner kentlere ve büyük çadır kentlere fiber bağlantı, ücretsiz Wi-Fi kablosuz internet hizmeti ve Türksat 5B uydusu üzerinden uydu internet hizmeti sağlanmıştır. Ayrıca, bu alanların mobil kapsama ihtiyaçları da karşılanmıştır.

Deprem bölgesinin yeniden imar ve inşası sürecinde, haberleşme altyapıları için işletmecilerin gerekli planlamaları yapması ve 1.350'den fazla kalıcı baz istasyonunun kurulması sağlanmıştır. İşletmeciler, yeni yerleşim alanlarındaki TOKİ ve Emlak Konut'un kalıcı konut projelerinin planlama ve altyapı inşası faaliyetleriyle paralel olarak mobil ve sabit iletişim altyapılarını kurmaya devam etmektedir.

Kahramanmaraş Merkezli Depremler Sonrasında Alınan Önemli Tedbirler ve Devam Eden Çalışmalar

Depremler sonrasında, haberleşme ağının güçlendirilmesi ve gelecekteki afetlere karşı daha etkili tedbirler alınması amacıyla bir süreç başlatılmıştır. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, afet ve acil durumlarda haberleşmenin aksamaması için İstanbul başta olmak üzere afet riski taşıyan illerde işletmecilerin alması gereken tedbirleri belirleyerek bu tedbirlerin uygulanmasını takip etmektedir.

Baz istasyonlarının afetlerde fiziksel zarar görmemesi ve enerji kesintilerinden en az etkilenmesi için risk azaltma çalışmaları işletmecilere yaptırılmaktadır. Bu kapsamda alınan tedbirler şunlardır:

- İstanbul ve afet riski taşıyan diğer illerdeki baz istasyonları ve transmisyon noktalarının bulunduğu binalar gözden geçirilmekte, afetlerde hasar görebilecek riskli alanlar tespit edilerek gerekirse bu alanlar kaldırılmaktadır.
- Yeni kurulacak baz istasyonlarının afete dayanıklı şekilde inşa edilmesi için gerekli önlemler alınmaktadır.
- Sabit ve mobil haberleşme altyapılarının il ve ilçe düzeyinde yedekleri sağlanmakta, baz istasyonlarının yedek olma durumu artırılmaktadır.
- Afetlerde iletişimde kesinti yaşanmaması için mobil baz istasyonları, uydu destekli mobil baz istasyonları, acil iletişim araçları gibi afetle ilgili kaynaklar sürekli artırılmaktadır.
- Baz istasyonlarının elektrik kesintilerinden etkilenmemesi için Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, EPDK ve dağıtım şirketleriyle iş birliği yapılarak enerji temini için öncelik tanınması sağlanmaktadır.

- Haberleşme altyapısının enerji kesintilerinden minimum düzeyde etkilenmesi için akü, jeneratör ve alternatif enerji kaynaklarının kapasitesi sürekli artırılmaktadır.
- Geçmiş yıllarda mobil şebekelerde yapılan optimizasyonlar ve çağrı kapasitesinin artırılmasıyla, son depremlerde kapasite sorunu yaşanmamıştır. Bu çalışmaların devamlılığı işletmeciler tarafından takip edilmektedir.
- İşletmeciler, hizmet sürekliliğini sağlamak ve olası kayıpları en aza indirmek için iş sürekliliği planları hazırlamakta, bu planları her yıl tatbikat ve simülasyonlarla test etmektedir. BTK, işletmecilere düzenli denetimler yaparak ihlaller tespit edilenlere yaptırım uygulamaktadır.
- Afet toplanma alanlarında mobil kapsama ve kapasite artışları sağlanmış, yeni toplanma alanları için çalışmalar sürdürülmektedir.
- AFAD il müdürlüklerinin mobil kapsama ölçümleri tamamlanmış ve bina dışı kapsama sağlanmıştır. Bina içi (in-door) kapsama ihtiyaç duyulan illerde güçlendirilmesi için çalışmalar devam etmektedir.

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK)

Kahramanmaraş depreminin ardından BTK tarafından aşağıdaki düzenleme, faaliyet ve çalışmalar yürütülmüştür:

- Depremin ardından UAB, BTK ve operatörlerden oluşan Afet Acil Yardım Koordinasyon Grubu Haberleşme Afet Planı çerçevesinde bir araya gelerek depremin ilk anından itibaren hemen çalışmalara başlamıştır.
- Operatörlere, iletişimin sürekliliği için depremzedelere ücretsiz dakika, SMS ve internet sağlamaları ve kısıtlı tüm mobil hatları açmaları talimatı verilmiştir.
- UAB ve BTK tarafından afet bölgelerine mobil baz istasyonları gönderilmiştir. Baz istasyonlarına enerji sağlayan jeneratörlerin çalışması için gerekli petrol ikmali acil olarak deprem bölgelerine sevk edilmiştir.
- OHAL bölgesi ve döneminde altyapı kurulum izni basitleştirilmiş ve frekans kullanım ücretleri iptal edilmiştir.
- 06 Nisan 2023 tarih ve 140 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi kapsamında depremzedelerden üç aylık telsiz ücreti alınmamıştır.

- İdari ücret ve evrensel hizmet bedeli ödemeleri ertelenmiştir.
- Dışişleri Bakanlığının bilgisi dâhilinde, deprem kapsamında ülkemize gelen yabancı ülkelerin yardım ekipleri arasında haberleşme amacıyla kullanılacak telsiz sistemine yönelik frekans tahsis talepleri karşılanmıştır.
- Deprem bölgesinden bilgi akışı ve iletişim için 2,4 GHz uydu bandının kullanımına izin verilmiştir.
- Yurt dışından gelen amatör telsizcilerin, Türkiye'deki amatör telsizcilerle iş birliği (ekipman, teknik destek) yapılarak bölgeye taşınması sağlanmıştır.
- Deprem bölgesindeki abone ve kullanıcılara en az bir ay boyunca ücretsiz hizmet verilmesi, fatura ücreti alınmaması ve bazı hizmetlerin ücretsiz verilmesi sağlanmıştır.
- Depremden etkilenen aboneler için SIM kart değişimi, abonelik devri gibi bazı işlemler ücretsiz hâle getirilmiştir.
- Ön ödemeli mobil aboneliklerde, kredi veya borç yetersizliğinden dolayı hizmetler kısıtlanmamış veya durdurulmamıştır.
- Depremde kimlik ve SIM kartlarını kaybeden abonelerin yeni SIM kartlarını temin edebilmeleri kolaylaştırılmıştır.
- BTK tarafından, Adıyaman ve Hatay illerinde 16 çadır kentte yaklaşık 2 bin 500 öğrenciye "mBot" ve "Makey Makey" setleri ile temel seviye kodlama ve robotik kodlama eğitimleri verilmiştir.
- TK Akademi, mobil sınıfa dönüştürdüğü konteyneri, gerekli bilgisayar, internet ve elektrik altyapısıyla donatıp robotik kodlama setleriyle afetzede çocuklar için yazılım projesini hayata geçirmek üzere deprem bölgesine göndermiştir.
- Adıyaman'da konuşlandırılan mobil sınıfta eğitime katılan çocuklar, yazılımın temelini öğrenmeye başlamıştır. Eğitim sayesinde deprem psikolojisinden biraz da olsa uzaklaşan çocuklar, eğlenceli anlar yaşamıştır.
- Depremler sonrası farklı bir proje için yola çıkan Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, gerekli robotik kodlama setleri, bilgisayarlar, internet ve elektrik altyapısıyla deprem bölgesine intikal etmiştir.

Posta ve Telgraf Teşkilatı (PTT)

Depremin ilk gününde 40 mobil PTT şubesi bölgeye sevk edilerek vatandaşların finansal hizmetlere erişiminin sağlanmasına çalışılmıştır. Deprem bölgesinde müşterilerin PTT hizmetlerine taleplerinin karşılanabilmesi için Adana'da 5, Adıyaman'da 6, Diyarbakır'da 1, Gaziantep'te 2, Hatay'da 1, Kahramanmaraş'ta 3 ve Malatya'da 1 olmak üzere toplam 19 mobil PTT şubesi faaliyetlerine devam etmektedir.

2024 yılı kasım ayı sonu itibarıyla bölgede aktif olan 355 Pttmatik (ATM) üzerinden yaklaşık 19,7 milyon ve 32 milyar TL'lik işlem gerçekleştirilmiştir.

Bölgedeki 64 ana posta hattından Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş dışındaki yedi ilimizde 53 ana posta hattı aktif olarak işletilmiştir.

Ücretsiz yardım kargosu kampanyası kapsamında yurt içi ve yurt dışı kabul edilen 43 bin 350 adet yardım kolisi ihtiyaç sahiplerine ulaştırılmıştır.

Erzak, kuru şeker, gıda, su, ekmek vb. deprem bölgesinde acil ihtiyaç duyulan gıda malzemeleri ile giyim, temizlik malzemeleri, elektrik malzemeleri, soba, powerbank, hırdavat malzemeleri, ilaç, bebek bezi, kablo, priz, çay, mutfak malzemeleri, jeneratör, akaryakıt ve benzeri tüm temel ihtiyaçlar temin edilerek bölgeye sevk edilmiştir.

Ayrıca diğer illerdeki yatak, baza, battaniye, nevresim vb. malzemelerin deprem bölgesine sevkiyatı da yapılmıştır.

Ülke genelindeki tüm PTT misafirhaneleri depremzedelerin hizmetine açılmıştır.

Ayrıca Kahramanmaraş, Hatay, Adıyaman ve Malatya'da mutfaklar kurularak çalışanlara ve vatandaşlara günde üç öğün yemek servis edilmiştir.

60 adet konteyner şube/iş yeri temin edilerek bölgeye sevk edilmiştir ve vatandaşlarımızın PTT hizmetlerine kesintisiz erişimi sağlanmıştır.

Hasarsız iş yeri, 40 mobil ve 60 konteyner şubesi ile PTT, hizmetlerin kesintisiz sunulmasını sağlamıştır. Bu sayede yaklaşık 61,2 milyon adet ve 117,6 milyar TL'lik PTTBank (ATM dâhil) işlemi gerçekleştirilmiştir.

PTT A.Ş. tarafından, AFAD Başkanlığından alınan iş talepleri doğrultusunda 27 ilde bulunan afet lojistik ana depoları ile 53 ildeki cep (destek) depolardan, depremin ilk 48 saatinde 1.618 tır ile yardım malzemelerinin sevki gerçekleştirilmiştir. İlk 48 saat içerisinde AFAD depolarında bulunan toplam 85 bin 82 çadır, 175 bin 360 battaniye, 174 bin 492 yatak, 170 bin 234 yastık ve çarşaf seti ile 10 bin 227 mutfak setinin deprem bölgesine ulaştırılması sağlanmıştır.

Belirtilen sevkiyatlarla birlikte özel işler kapsamında 31.12.2023 tarihine kadar PTT A.Ş. tarafından yine AFAD Başkanlığının talepleri doğrultusunda hem yurt içi hem yurt dışı bağlantılı yardım malzemeleri ile yaşam konteynerlerinin deprem bölgesine ulaştırılması, toplam 32 bin 842 tır sevkiyatı ile başarıyla gerçekleştirilmiştir.

AFAD Koordinasyonunda Deprem Bölgesine Taşınan Konteynerler

Hatay ve Mersin illerinde bulunan limanlardan günlük 250-300 tır ile 7/24 Katar, Çin ve KKTC'den gemilerle gönderilen yaklaşık 50 bin konteynerin AFAD'ın koordinatörlüğünde oluşturulan yerleşim bölgelerine sevkiyatları yapılmıştır.

Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV İşletme A.Ş.

Kahramanmaraş merkezli 6 Şubat depremlerinde tüm iletişim altyapısının kesilmesi nedeniyle ilk gününden itibaren bölgeye destek yollayan Türksat, kurduğu uydu haberleşme sistemleri ile AFAD ve Türk Kızılay başta olmak üzere tüm acil yardım ekiplerinin iletişimini sağlamıştır.

Ek olarak Adana ve Gaziantep il müdürlükleri üzerinden lojistik süreçlerini yürütmüş ve bölgeye 1.000'in üzerinde haberleşme sistemi kurulumu yapılabilecek teknik donanım göndermiştir.

Bölgede kurduğu 35 baz istasyonu ile mobil iletişimi de sağlayan Türksat; deprem yaralarının sarılması için AFAD ve Kızılaya 60 milyon TL, depremzedelere de 6,5 milyon TL'nin üzerinde nakdî yardım yapmıştır.

Deprem Bölgesinden TÜRKSAT Kablo TV Altyapı Çalışmaları

Uydu üzerinden yayın yapan yerel TV kanalı müşterilerinden 2023 yılı şubat, mart ve nisan aylarına ait tahakkuk eden faturalarından (3 milyon 631 bin 155 TL), Kablo TV ve internet hizmeti satın alan abonelerin şubat ayına ait faturalarından (14 milyon 152 bin 738,53 TL) feragat edilmiştir.

Borç nedeniyle kapatılan OHAL illerinde Türksat'ın kablolu TV ve internet hizmeti verdiği abonelikler devreye alınmış, OHAL süresince borç iptali ve hukuki işlemlerin yapılmaması sağlanmıştır.

Bölgeye 50 binin üzerinde muhtelif destek paketi yollayan Türksat, deprem bölgesinde Kablo TV ve interaktif hizmetleri alan abonelerin şubat ayı faturalarının tahsilinden vazgeçmiş, 6 ay tüm işlemleri ücretsiz yapmıştır.

Gaziantep'in İslahiye ilçesindeki konteyner kentte Türksat 6A Kütüphanesi, Malatya Samanköy Yeni Hayat Geçici Konaklama Merkezi Türksat Kütüphanesi, Adıyaman Geçici Konaklama Merkezi'nde Türksat 5A Kütüphanesi, Adıyaman Gölbaşı ilçesinde Türksat 5B Kütüphanesi olmak üzere Türksat'ın sponsorluğunda 4 kütüphane hizmete açılmıştır.

Türksat, 6 Şubat depremlerinden sonra Kuzeyşehir TOKİ ve Güneyşehir TOKİ konutlarında teslimi yapılan deprem konutlarına internet hizmeti veren ilk operatör olmuştur. Toplam 300 bina ve 2 bin 618 daireye en kısa sürede hizmet verilirken bu projeler için 3 milyon TL yatırım yapılmıştır.

Denizcilik Kapsamında Yapılan Hizmetler

Denizcilik Genel Müdürlüğü tarafından bölgeye yönelik deniz yolu ulaşımı alanında depremden günümüze kadar gerçekleştirilen ihya faaliyetlerinin bazıları şunlardır:

- 44 ticari gemi ve 52 destek gemisi ile 10 bin 346 yaşam konteyneri, 1.171 tır/konteyner insani yardım malzemesi, 403 iş makinesi bölgeye ulaştırılmıştır.
- Söz konusu gemilerle bölgeden 3 bin 561 kişi ve 338 muhtelif araç taşınmıştır.
- Bölgede üç yolcu gemisinde 1.800 depremzedeye konaklama imkânı sağlanmıştır.
- Ayrıca, Hatay iline ulaştırılmak üzere 28 bin 320 TL tutarında çadır ve yardım malzemesi gönderilmesine ilişkin "Yük Taşıma Gideri" tertibinden ödeme gerçekleştirilmiştir.

İnsani Yardım Malzemesi Taşıyan Gemiler, Kargo ve Gezi Bilgileri

İskenderun ve Mersin Limanlarına Yardım Taşıyan Gemiler:

- NDMA Pakistan yardım gemisi; 3 bin 425 kışlık çadır, 38 bin battaniye yükü,
- İTAL BONNY; Slovenya'dan İslahiye ve Gaziantep devlet hastanelerine yatak, battaniye, jeneratör, bebek bezi, yaşam konteyneri, yatak ve radyatörler.
- MSC POLARIS; Katar'dan 92 kabin satın alınmıştır.
- BSG BAHAMALAR; Katar'dan 75 kabin satın alınmıştır.
- CMA CGM KONGO; Katar Doha Limanı'ndan 180 kabin yüklenmiştir.
- MSC VIDHI; Katar Doha Limanı'ndan 54 kabin yüklenmiştir.
- HIRVATİSTAN; Katar Doha Limanı'ndan 60 kabin yüklenmiştir.

- JPO BALIK; Katar Doha Limanı'ndan 75 kabin yüklenmiştir.
- HERBERT; Katar Doha Limanı'ndan 1000 kabin yüklenmiştir.
- CMA CGM MEKONG; Katar Doha Limanı'ndan 150 kabin yüklenmiştir.

MSC TAMARA, HAMMONIA BALTICA, MSC NADRIELY, HUTTON; Toronto Kanada Başkonsolosluğunda toplanan yardım malzemelerinin Türk Hava Yolları tarafından gönderilemeyen kısmı için dört gemi görevlendirilmiştir.

Gemiler ve Taşınan Yükler

PERGAMON SEAWAYS RO-RO GEMİSİ:

- 74 kamyon, 35 tır, 15 römork, 11 römork ve 34 vinç, 21 kova, 41 ekskavatör, bir jeneratör ve insani yardım taşıyan 31 araç sevk edilmiştir.
- İstanbul'a varan 25 depremzede ve altı araç tahliye edilmiştir.

ULUSOY-5 RO-RO GEMİSİ:

- Çeşme İzmir'den hareket etmiştir / İskenderun Limak Limanı'na insani yardım malzemesi taşıyan 114 tır, 74 iş makinesi, dört tanker ve 221 gönüllü ve araç sürücüsü tahliye edilmiştir. Çeşme 23 depremzedeyle limana dönmüştür.
- Ulusoy'a ait beş gemi, 158 yolcu (49'u barınak ihtiyacı olan), 30 araç, sekiz motosiklet, 23 römork, üç komple, altı vals, üç lowbed yük ile İskenderun limanından ayrılarak Çeşme Limanı'na dönmüştür.

ADNAN MENDERES FERİBOTU:

- İstanbul Mersin Limanı'ndan daha sonra İskenderun Limanı'na yanaşma, iki büyük jeneratör, altı küçük jeneratör, 10 motopomp, iki palet, polar mont, bere, atkı, eldiven, ayakkabı, 10 çuval battaniye, 320 ton içme suyu, 1074 siyah maske, 31 karton kutu, battaniye, üç karavan ve üç araba, iki seyyar büfe, 20 bin yetişkin kıyafeti ve 20 bin çocuk kıyafetinin tahliyesi tamamlanmıştır.
- İskenderun'dan 626 depremzede ve 11 araçla Mersin-Alanya-Antalya-İzmir limanlarına ulaşarak depremzedeleri tahliye etmiştir.

ASOS SEAWAYS RO-RO GEMİSİ:

- Mersin MIP, İtalya'dan gelen çeşitli yardım malzemelerini taşıyan 23 tırla limana yanaşarak yükü tahliye etmiştir.
- İnsani yardım taşıyan 39 yarı römork ve gaz sobası içeren 33 yarı römork ile yükünü Mersin Limanı'na boşaltmıştır.
- 22 insani yardım malzemesi, tır, 33 soba, soba ve ısıtıcı Mersin Limanı'na tahliye edilmiştir.

KAPADOKYA SEAWAYS RO-RO GEMİSİ:

- Pendik Limanı'ndan 21 yaşam konteyneri, beş kamyon (tuvalet kabini, yaşam malzemesi), altı treyler, 59 hafriyat kamyonu, 16 ekskavatör, bir vinç, yedi kova, 78 yaşam konteyneri ve beş seyyar tuvalet sevk edilmiştir.
- 1*45 konteyner, 3*20 konteyner, bir komple araç, üç yarı römork yükü taşınmıştır.
- 8*20 konteyner ev, bir adet yarı römork insani yardım, 2*20 hijyenik konteyner, 1*45 insani yardım kargosu nakledilmiştir.

ÇANAKKALE SEAWAYS RO-RO GEMİSİ:

- İnsani yardım malzemeleri ve araçları sevk edilmiştir.
- 6 yarı römork ile 1.813 adet insani yardım malzemesi, 33 adet ısıtıcı, 64 adet elektrikli ekipman ve 1.193 adet çeşitli yardım malzemesi taşınmıştır.
- İki yarı römorkör ve bir tam römorkör insani yardım, bir jeneratör, bir konteyner kıyafet, sevk edilmiştir.
- 33 ısıtıcı ve 932 insani yardım malzemesi ulaştırılmıştır.

OLYMPOS SEAWAYS RO-RO GEMİSİ:

- 12 tır içerisinde çeşitli boyutlarda konteynerler, banyo ve mutfak ünitesi, yataklar, ilaç ve ilaç kitleri, çeşitli gıda kargoları taşınmıştır.
- 3*45 konteyner insani yardım, altı tır yükü sevk edilmiştir.

ARTEMIS SEAWAYS RO-RO GEMİSİ:

- 3*45 konteyner insani yardım, 1312 gaz sobası ve 33 yardım malzemesi taşınmıştır.

Barınma Amaçlı Gemiler

MSC AURELİA Yolcu gemisi; yardım malzemeleriyle birlikte İtalya'nın Napoli Limanı'ndan yola çıkarak 20.02.2023 tarihinde saat 20.00'de İskenderun Limanı'na yanaşmıştır. 940 kişi kapasiteli gemi barınma amaçlı kullanılmaya başlanmıştır.

SÜHEYLA SULTAN Katamaran tipi yolcu gemisi; İskenderun balıkçı barınağına yanaştırılarak barınak olarak kullanılması amaçlanmaktadır. Geminin kapasitesi 1.500 kişidir.

RAUF BEY Katamaran tipi yolcu gemisi; İskenderun balıkçı barınağına yanaştırılan ve barınma amacıyla kullanılan geminin yatak kapasitesi 2 bin kişiye kadar çıkmaktadır.

İKİZLER Yolcu gemisi; 1056 yatak kapasiteli olup depremzedelere barınma hizmeti vermiştir.

Yapımı Gerekli Görülen Çalışmalar

- **İşin Adı:** İskenderun Balıkçı Barınağı Onarımı İnşaatı

  İhale Tarihi: 31.08.2023

  İskenderun Balıkçı Barınağının dalgakıran kesiti anroşman malzemesiile güçlendirilerek depreme dayanıklı hâle getirilmektedir.

- **İşin Adı:** İskenderun Balıkçı Barınağı Etkileşim Bölgesi I. Kısım İnşaatı

  Deprem sonrasında denizden su girişi olduğu belirlenen alanda sahil tahkimatı yapılarak emniyetli hâle getirilmektedir.

Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü

Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğünce yapılan çalışmalar kapsamında; 10 personel, üç iş makinesiyle (yüzer ekskavatör, duba ve römorkör) gerçekleştirmiştir. Çalışmalar uhdesinde İskenderun Balıkçı Barınağı'nda depremzedelere yaşam alanı oluşturabilecek yüksek tonajlı gemilerin rıhtıma yanaşmasını sağlayabilmek maksadı ile Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü tarafından 46 bin m^3 deniz dibi tarama faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

Kara Yolları Kapsamında Yapılan Hizmetler

Karayolları Genel Müdürlüğü (KGM)

Kahramanmaraş ve Hatay depremleri sonrasında kara yollarında çatlak, çökme, heyelan, tünel ve köprü hasarları gibi yapısal hasarlar meydana gelmiştir. Depremden etkilenen bölgelerde acil durum planlarına uygun hareket eden Karayolları Genel Müdürlüğü, özellikle lojistik trafik akışının ve yol güvenliğinin sağlanması, kar ve buz temizleme çalışmaları ile zarar gören yolların geçici onarımlarının yapılarak gerekli tedbirleri almıştır.

Teknik ekiplerin yaptığı ön incelemeler sonucunda; kurumun sorumluluk ağında bulunan 68 bin 550 km uzunluğundaki yolun 9 bin 176 km'sinin, şebekenin %13'üne karşılık gelen deprem bölgesinde yer aldığı, %0,7'sinin ağır hasarlı, %1,3'ünün ise orta derecede hasarlı olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca 3 bin 796 km'lik otoyol ağının %18'ine karşılık gelen 634 km'sinin deprem bölgesinde olduğu, 61 km'sinin etkilendiği; 789,4 km uzunluğundaki tünellerin 66 km'sinin (%8) afet bölgesinde olduğu, 17,3 km'sinin etkilendiği; 797,4 km uzunluğundaki köprülerin 102 km'sinin (%13) deprem bölgesinde olduğu, 5,1 km'sinin etkilendiği belirlenmiştir.

Karayolları Genel Müdürlüğü, deprem bölgesinde 4 bin 865 personel, 3 bin 284 makine ve teçhizatla deprem sonrası trafikte aksamaların önlenmesi için gerekli tedbirleri almış, şehir içi trafiğin sağlanması ve özellikle arama kurtarma amaçlı yoğun çalışmalar yürütmüştür.

Arama kurtarma çalışmalarının yanı sıra bölgeye konteyner ve çadır desteği sağlanırken, kurulan mobil tesislerde temel gıda, erzak, kıyafet, battaniye, soba, yatak, tuvalet kabini, hijyen malzemesi gibi temel ihtiyaçlar karşılanarak yeni yaşam alanları yaratılmıştır. Ayrıca kurtarma ve yardım çalışmalarında kullanılmak üzere araç ve gereçler temin edilmiştir. Ülke genelindeki sosyal tesisler, misafirhaneler, çeşitli şantiyeler, idari binalar ve müştemilatlar deprem bölgesinden farklı şehirlere göç eden depremzedelerimizin kullanımına açılmıştır.

Deprem sonrası otoyol ve otoyol elemanları envanterlerinin hasar tespiti ve durum analizine yönelik panoramik görüntüleme ile çekim çalışmaları sonucunda deprem öncesi görüntüler sisteme dâhil edilerek deprem sonrası durum karşılaştırması yapılmıştır.

Kritik altyapıların ulaşım kısmındaki başlıca mühendislik yapıları (köprüler, viyadükler ve tüneller) risk kategorisinde incelenmiştir. Görüntü Tabanlı Bilgi Yönetim Sistemi üzerinden görsel inceleme girişleri yapılmış ve detaylı değerlendirme için insansız hava araçlarıyla test atışları yapılmıştır.

Öte yandan depremlerin zararları/maliyetleri uluslararası standartlara yakınsama açısından sektörel bağlamda ele alınmıştır. Bu bağlamda, zararlar sosyal sektörler (konut, eğitim, sağlık, istihdam, çevre), altyapı sektörleri (ulaşım, iletişim, içme suyu-kanalizasyon, belediye hizmetleri, enerji) ve ekonomik sektörler (tarım, madencilik, imalat sanayi, turizm) açısından incelenmiştir. Bunların yanı sıra her sektöre ait kısa, orta ve uzun vadeli hedeflere yönelik öneriler de sunulmuştur.

Depremden etkilenen yolların onarımı ve bu yollardaki sinyalizasyon, korkuluklar, yatay ve düşey işaretlemelerin yenilenerek trafik güvenliği önlemlerinin artırılması, köprülerin deprem sismik güçlendirme izolatörlerinin değiştirilmesi, tünellerin yapısal olmayan hasarlarının onarılması, hasar gören tarihî köprülerin, hizmet tesislerinin, huzurevlerinin ve diğer hizmet binalarının onarılması için kalıcı onarım çalışmaları devam etmektedir.

Depremden Sonra Kara Yolları Kapsamında Yürütülen İnşa Çalışmaları: Genel Değerlendirme

Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında Karayolları Genel Müdürlüğü; depremlerden etkilenen bölgelerde acil durum planlarına uygun olarak hareket ederek öncelikle hasarlı yolların geçici onarımlarını yapıp özellikle lojistik trafik akışının ve yol güvenliğinin sağlanması ile kar ve buz mücadelesi çalışmalarıyla gereken önlemleri almıştır.

Türkiye Afetle Mücadele Planı kapsamında AFAD'a düzenli olarak destek veren ve ülkemizde meydana gelen afetlerde (yangın, deprem, sel vb.), ilgili kurumlarla iş birliği yaparak ihtiyaç olan yerlere anında müdahale eden KGM; 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş ve sonrasında Hatay merkezli yaşanan ve "Asrın Felaketi" olarak adlandırılan depremler nedeniyle 1.374'ü Karayolları Genel Müdürlüğüne, 1.910'u yüklenici firmalara ait toplam 3 bin 284 araç ile anında destek vermiştir.

Bununla birlikte; 1.682'si Karayolları Genel Müdürlüğü personeli, 3 bin 183'ü yüklenici firma personeli olmak üzere toplam 4 bin 865 personel ile anında harekete geçilerek deprem bölgesine araç ve personel desteği sağlamıştır. Ayrıca sağlanan bu personel desteği dışında Karayolları 5. Bölge Müdürlüğü (Mersin), 8. Bölge Müdürlüğü (Elazığ) ve 9. Bölge Müdürlüğü (Diyarbakır) yerleşkelerinde 523 daimi personel bulunmaktadır.

Deprem sonrası yol ve yol üstü envanterlerin hasar tespiti ve durum incelemesi için panoramik görüntüleme ile çekim çalışmaları neticesinde depremden önceki görüntüler de sistemde yer almak suretiyle deprem sonrası durum karşılaştırması yapılmıştır.

Kritik altyapılar içinde ulaşım bölümünde yer alan büyük sanat yapıları (köprü, viyadük ve tüneller) risk kategorisinde incelenmiştir. Köprü, viyadük ve tüneller için; Görüntü Tabanlı Bilgi Yönetim Sistemi üzerinden gözle muayene girişleri ile detaylı değerlendirme için insansız hava araçları vasıtasıyla test çekimleri yapılmıştır.

11 ilde otoyol, devlet yolu ve il yolunda yer alan tünellerimizin deprem sonrası hasar tespiti ve durum incelemesi için Panoramik Görüntüleme Lidar tarama ile (Lidar nokta bulutu ile mm ölçeğinde) çekim çalışmaları başlamıştır. İlk etapta deprem bölgesinde; Erkenek Tüneli ve Karahan Tüneli'nin çekimleri yapılmıştır.

Sistemde iş makinelerinin de yer aldığı 8 bin araç takip cihazı konum bilgileri; 1.400 kameralı takip cihazı online kamera görüntüleri bilgileri AFAD ile paylaşılmıştır.

Depremin hasarları/maliyetleri; uluslararası standartlara yakınsaması açısından sektörel kapsamda ele alınmıştır. Bu çerçevede hasarlar; sosyal sektörler (konut, eğitim, sağlık, istihdam, çevre), altyapı sektörleri (ulaştırma, haberleşme içme suyu-kanalizasyon, belediye hizmetleri, enerji) ve ekonomik sektörler (tarım, madencilik, imalat sanayi, turizm) ayrımında incelenmiştir. Ayrıca her sektörde kısa, orta ve uzun vadeli hedeflere ilişin öneriler sunulmuştur.

Depremden Etkilenen Ulaşım Yapıları

Toplam Yol Ağı (Türkiye)	Deprem Bölgesinde 11 İlimize Ait Toplam Yol Ağı	Ağır / Orta Hasar Gören Yol
68,510 Km	9,176 Km	184 Km
Toplam Otoyol	**11 İlimize Ait Toplam Otoyol**	**Ağır / Orta Hasar Gören Otoyol**
3,796 Km	634 Km	61 Km (20 Km Ağır Hasarlı - 41 Km Orta Hasarlı)
Toplam Taşıt x Km	**11 İlimize Ait Toplam Taşıt x Km**	-
163 Milyar	20,2 Milyar	-
Toplam Tünel	**11 İlimize Ait Toplam Tünel**	**Ağır / Orta / Az Hasar Gören Tünel**
538 Adet 846,6 Km	37 Adet 66 Km	2 x 50 Erkenek Tüneli,
		2 x 1.816 Erkenek Tüneli Elektromekanik
		İşler - Orta Hasar 4 Adet Tünel (Taşoluk Ayran, Kızılaç, Aslanlı) Az Hasar
		Çift Tüp Uzunluğu 5,350 M
		Tek Tüp Olarak 10,700 M
Toplam Köprü	**11 İlimize Ait Toplam Köprü**	**Ağır / Orta / Az Hasar Gören Köprü**
10,192 Adet 818,6 Km	1,401 Adet 102 Km	50 M - Yıkılmış 2 Adet 172 M Ağır Hasar Otoyol 6 Adet Viyadük 3,100 M Orta Hasar
		4 Adet Köprü 1,768 M Orta Hasar

Depremden etkilenen yolların onarımı ve bu yollardaki sinyalizasyon, oto korkuluk, yatay ve düşey işaretlemelerin yenilenerek trafik güvenliği tedbirlerinin arttırılması, köprülerimizin bakım ve onarımı ile deprem sismik takviye izolatörlerinin değişimi, tünellerimizin yapısal olmayan hasarlarının giderilmesi, hasar gören tarihî köprülerin onarımı, hizmet tesisleri, bakımevleri ve diğer hizmet binalarında oluşan hasarların onarımı için kalıcı onarım çalışmaları devam etmektedir.

Depremden etkilenen yollar için 2023 yılında 6,3 milyar TL, 2024 yılında 7,9 milyar TL, 2025 yılında ise 5,1 milyar TL'lik harcama yapılmıştır.

Deprem Konutları Bağlantı ve İmar Yolları; 14 Ağustos 2023 tarih ve 171271 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile rezerv alanlarının imar ve bağlantı yolları Karayolları Genel Müdürlüğüne verilmiştir.

Bu kapsamda sekiz ilde 32 ayrı kesimde toplam 418 km uzunluğunda bağlantı ve imar yolunun, altyapılarıyla (su, kanalizasyon, yağmur suyu ve elektrik) birlikte yapılmasıyla ilgili olarak 24 adet yapım, 12 adet etüt ve 1 adet trafik güvenliği ihalesi yapılmıştır. Çalışmalara yoğun bir şekilde devam edilmekte olup bu işlerin toplam proje bedeli 47 milyar TL' dir.

Bu kapsamda Hatay ilinde; Gülderen'de 2 bin 663 konut için 14,9 km imar ve bağlantı yolu tamamlanmıştır

Defne Orhanlı'da 3 bin 69 konut için 11,9 km imar ve bağlantı yollarında çalışılmakta olup 7,6 km'lik imar ve 4,3 km'lik bağlantı kesimi tamamlanmıştır. Ayrıca iş kapsamında Orhanlı FSK (1x50 m) tamamlanmıştır.

Antakya 1, 5, 6, ve 7. bölgelerinde 15 bin 107 konut için 57 km imar ve bağlantı yollarında çalışılmakta olup 53,2 km'lik kesimi tamamlanmıştır. Ayrıca Antakya-Çevreyolu üzerinde bulunan Kuzeytepe Farklı Seviyeli Kavşağı (5. Bölge), Dikmece Farklı Seviyeli Kavşağı (6. Bölge), Büyükdalyan Farklı Seviyeli Kavşağı (7. Bölge) ve Ekinci Farklı Seviyeli Kavşağı (1. Bölge) tamamlanmıştır.

İskenderun ilçesi; Cebike bölgesi için 1.628 konut ve Erzin-Dörtyol arası bağlantı yolu için toplam 16,4 km imar ve bağlantı yollarında çalışılmış olup tamamı bitirilmiştir.

Hatay havaalanı alternatif yol güzergâhı için 10 km'lik bağlantı yolunda çalışılmakta olup 2 km'lik kesim tamamlanmıştır. Ayrıca iş kapsamında Hatay Havalimanı Köprüsü (2x58 m) tamamlanmıştır.

Kilis ilinde; Deveciler ve Tahtalı bölgelerinde 2 bin 340 konut için 8 km imar ve bağlantı yollarında çalışmalar tamamlanmıştır. Kilis TOKİ Farklı Seviyeli Kavşağı tamamlanmıştır.

Osmaniye ilinde; Akyar'da 1.820 konut için 16 km imar ve bağlantı yollarında çalışılmakta olup 15,5 km'lik kesimi tamamlanmıştır. Ayrıca Düziçi ilçesi Gökçayır konut bölgesinde 1.209 konut için 6,3 km'lik kesimde çalışmalar tamamlanmıştır.

Diyarbakır ilinde; Bağlar ilçesi Oğlaklı 1. ve 2. bölgelerinde 13 bin 490 konut için 68,8 km imar ve bağlantı yollarında çalışılmakta olup 57,1 km'lik kesimi tamamlanmıştır.

Şanlıurfa ilinde; Karaköprü ve Haliliye bölgelerinde 3.893 konut için 53,1 km imar ve bağlantı yollarında çalışılmakta olup 24 km'lik kesimi tamamlanmıştır.

Malatya ilinde; Yeşilyurt ilçesi İkizce bölgesinde 9 bin 200 konut için 45,4 km imar ve bağlantı yollarında çalışılmakta olup 42,4 km'lik kesimi tamamlanmıştır.

Adana ilinde; Seyhan ilçesi Karakuyu bölgesinde 4 bin 500 konut için 6,7 km imar ve bağlantı yollarında çalışılmış olup 2,5 km'lik kesimi tamamlanmıştır. Ayrıca Otoyol Köprüsü (2x102 m) tamamlanmıştır.

Kahramanmaraş ilinde; Dulkadiroğlu ilçesi Akyar bölgeleri ve Kahramanmaraş-Çağlayancerit Yolu, Kahramanmaraş İli Karacasu ve Önsen Mevkileri TOKİ Konutları Bağlantı Yolları ile Elbistan ilçesi Karaelbistan ve Taşburun bölgelerinde 16.317 konut için 42,3 km imar ve bağlantı yollarında çalışılmakta olup, 37,4 km'lik kesim tamamlanmıştır. Ayrıca Pazarcık İlçesi İncirli TOKİ bölgesinde 1,3 km TY-BSK Bağlantı Yolu tamamlanmıştır.

Ayrıca Defne, İskenderun ve Antakya Acil Durum Hastanelerinin bağlantı ve iç yollarında da çalışmalara başlanılmış olup Hatay Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İskenderun Acil Durum Hastanesi ve Defne Acil Durum Hastanesi bağlantı yolları ile hastane iç yolları tamamlanarak hizmete sunulmuştur. Ayrıca Erzin Acil Durum Hastanesi bağlantı yolu ve Nurhak Acil Durum Hastanesi kavşağı ve bağlantı yolları tamamlanmıştır.

Havacılık Kapsamında Yapılan Hizmetler

Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü (DHMİ)

Depremden etkilenen havalimanlarına düzenlenen insani yardım ve tahliye amaçlı uçuşların, çoklu koordinasyon yapılarak emniyetli ve en az bekleme süresi ile gerçekleşmesi sağlanmıştır. DHMİ tarafından işletilen havalimanlarında kritik altyapının korunarak sürekliliğinin sağlanması, depremzede arama/kurtarma faaliyetlerine iştirak edilmesi, depremzedelerin tahliyesi ve depremzedelere yardımcı olunması amacıyla 7/24 hizmet verilmiştir.

Gaziantep'te Havalimanı Kurtarma ve Yangınla Mücadele (ARFF) Ekipleri

Felaketin ilk gününden itibaren AFAD ekiplerince yürütülen arama kurtarma faaliyetlerine bilfiil iştirak etmek üzere 528 kişilik Havalimanı Kurtarma ve Yangınla Mücadele (ARFF) ekibi görevlendirilmiş olup söz konusu ekip 210 depremzedeyi göçük altından sağ çıkarmıştır.

Deprem Bölgesinde Havalimanı Kurtarma ve Yangınla Mücadele (ARFF) Ekipleri

Yaşanan deprem sonrasında depremden etkilenen havalimanlarında personelin barınma sorununu ortadan kaldırmak ve sosyal hayata geçişlerini kolaylaştırmak amacıyla;

- Adana Havalimanı için 45 adet,
- Kahramanmaraş Havalimanı için 100 adet,
- Hatay Havalimanı için 75 adet,
- Adıyaman Havalimanı için 60 adet,
- Malatya Havalimanı için 90 adet banyolu, mobilyalı, aile tipi konteyner temin edilmiş, havalimanı sınırları içerisinde konteyner kentler kurulmuştur.

Bu konteyner kentlerde; ortak alanlarda derslik/çalışma merkezleri, çamaşırhane, çocuk oyun alanları, mescit, kütüphane vb. mevcuttur.

Deprem felaketinden zarar gören vatandaşlarımızın konaklama ihtiyaçları için DHMİ'ye ait tüm misafirhaneler ücretsiz tahsis edilmiştir.

Deprem Bölgesine Yapılan Sevkiyata Destek Veren DHMİ Çalışanları

Türk Hava Yolları

Türk Hava Yolları, deprem felaketinin sosyal ve ekonomik olumsuz sonuçlarının olabildiğince ortadan kaldırılmasına katkıda bulunmak amacıyla tüm imkânlarını seferber etmiştir. THY, AFAD koordinasyonuyla, yetkili makamlarla iş birliği içerisinde yurt içi ve yurt dışından insani yardımları, tıbbi malzemeleri ve arama-kurtarma ekiplerini deprem bölgesine ulaştırmıştır.

THY, personelinin de arama-kurtarma çalışmalarına katılmasını sağlamış, afetzedelerin barınma ihtiyaçlarının karşılanması için çadır sevkiyatı gerçekleştirmiştir. Süreç boyunca aralıksız sürdürülen operasyonlar kapsamında binlerce yolcu ve kargo seferi icra etmiştir. Vatandaşlarımızın bölgeden tahliyesi için operasyonları hızlıca başlatmıştır.

6 Şubat – 31 Mayıs tarihleri arasında 433 bin vatandaşımız ile arama-kurtarma ve yardım ekipleri bölgeye ulaştırmıştır. 430 bin vatandaşımızın bölgeden tahliyesini gerçekleştirirken 36 bin ton yardım malzemesini de afet bölgelerine sevk etmiştir.

Toplumsal yardım kampanyası olarak başlayan "Türkiye Tek Yürek" projesi kapsamında 24.02.2023 tarihinde Yönetim Kurulu ve İcra Komitesi Başkanı Prof. Dr. Ahmet Bolat, dönemin İstanbul Valisi Ali Yerlikaya'ya 2 milyar TL (100 milyon USD) nakdî bağışı teslim etmiştir. Ayrıca deprem felaketinin yıkıcı etkilerinin azaltılması ve vatandaşlarımızın mağduriyetini gidermek amacıyla deprem bölgesinde 1.000 konut inşa edilmesi (100 milyon USD) için AFAD'la protokol imzalamıştır.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığının 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş Depremleri Kapsamında Yaptığı/Yapacağı Harcamalar

Afet Bölgesinde Deprem Öncesi Durumda Mevcut Ulaşım Altyapıları

Afet bölgesinde yer alan toplam demir yolu uzunluğu 1.275 km'dir. Adana-Hatay-Osmaniye Gaziantep-Kahramanmaraş-Malatya arasında, yük ve yolcu taşımacılığı yapılan konvansiyonel hatlar bulunmaktadır.

Adana, Elâzığ, Hatay, Adıyaman, Şanlıurfa, Diyarbakır, Malatya, Gaziantep ve Kahramanmaraş'ta sivil hava trafiğine açık havalimanları bulunmaktadır. Adana'da 2, Hatay ve Diyarbakır'da birer heliport bulunmaktadır. Yedek pist olma özelliği ile öne çıkan "acil durum pisti" ise yalnızca Diyarbakır Havalimanı'nda yer almaktadır.

2025 yılı itibarıyla Türkiye'de mevcut otoyol ağının (3.796 km) %17'si (634 km) ve devlet-il yolu ağının (64.714 km) %13'ü (8.542 km) depremden etkilenen illerde bulunmaktadır. Toplam yol ağımızın (68.510 km) %13'üne denk gelen 9.176 km'si deprem bölgesindedir. Ayrıca 847 km olan tünellerimizin 66 km'si (%8) ve 817 km uzunluğundaki köprülerimizin 102 km'si (%13) deprem bölgesinde bulunmaktadır. Kuzey ve batı bölgelerinin Habur Sınır Kapısı'yla Mersin ve İskenderun limanlarına bağlantısı kara yolu ile sağlanmaktadır.

Deniz yolu altyapısı olarak ise İskenderun Körfezi'nde özel sektör eliyle işletilen 13 liman, Hatay ilinde bulunan balıkçı barınakları ve su sporları merkezi gibi unsurlar bulunmaktadır.

Depremin Yol Açtığı Maddi Hasarlar

6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli gerçekleşen depremlerin ardından, bölgedeki fiziksel koşulların iyileştirilmesi ve hasarların giderilmesi için yapılan tespit çalışmaları sonucunda, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile Bakanlığa bağlı, ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşlarının toplam 78,7 milyar TL harcama yapması gerektiği belirlenmiştir. Şu ana kadar, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, bu tutarın yaklaşık 39,3 milyar TL'lik kısmını harcamıştır.

Afet bölgesinde yapılması planlanan 78,7 milyar TL'lik harcamanın 67,3 milyar TL'lik kısmı yatırım harcaması olarak öngörülmüş ve bunun 29,4 milyar TL'lik kısmı gerçekleştirilmiştir. Kalan 11,4 milyar TL ise cari bütçe kapsamında kullanılacak olup şu ana kadar bu tutarın 9,9 milyar TL'lik kısmı harcanmıştır.

Sektör Bazında Oluşan Maddi Hasarlar

Demir Yolu Ulaştırması

Demir yolu ağı, Kahramanmaraş merkezli depremden Mersin-Adana-Osmaniye-Narlı, Toprakkale-İskenderun, Fevzipaşa-İslahiye, Köprüağzı-Kahramanmaraş, Nizip-Gaziantep-Narlı, Narlı-Malatya, Çetinkaya-Malatya, Malatya-Elazığ ve Malatya-Yolçatı-Diyarbakır güzergâhlarında (toplam 1.275 km) etkilenmiştir. Depremin hemen ardından bakım ekipleri, ilk kontrolleri yaparak hatların uygunluk durumlarını belirlemiş ve kısıtlı işletmeye geçiş için gerekli düzenlemeleri başlatmıştır. Yapılan bakım ve onarımlar sonucunda toplam 1.232 km'lik hat, acil kullanım ve deprem yardım trenleri için işletmeye açılmıştır.

Bölgelere en hızlı şekilde demir yolu ulaşımının sağlanması için çalışmalar sürdürülürken ilk etapta akaryakıt ve yaşam malzemelerinin deprem bölgesine taşınmasında lojistik destek sağlanmıştır. AFAD ile Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı koordinasyonunda, deprem bölgesinden yaklaşık 78 bin vatandaşımız demir yoluyla tahliye edilmiştir. Gar ve istasyonlarda yolcu ve personel servis vagonları, misafirhane, sosyal tesis ve şantiyelerde ise günlük 6 bin kişiye barınma hizmeti sunulmuştur.

Hasar tespitlerinin ardından, Bahçe-Nurdağ-Narlı-Gölbaşı-Malatya, Köprüağzı-Kahramanmaraş, Fevzipaşa-İslahiye hatlarında yenileme ve iyileştirme çalışmaları devam etmektedir. Tünel ve köprülerdeki deformasyonlar, hatlara düşen kaya ve taş parçaları, üstyapıdaki bozulmalar, elektromekanik ve sinyalizasyon sistemlerindeki hasarlar ile bina ve tesislerdeki zararlar sonrası yapılan incelemeler sonucunda 27,3 milyar TL tutarında yatırım harcaması öngörülmektedir.

2023 yılı yatırım programına alınan Deprem Hasarlarının Giderilmesi Projesi kapsamında şu ana kadar 13,8 milyar TL tutarında yatırım harcaması gerçekleştirilmiş olup ayrıca 120 milyon TL'lik cari harcama yapılmıştır.

Hatlarla birlikte işletmecilik faaliyetleri de depremden etkilenmiştir. Depremde zarar gören Dizel Tren Seti (DMU), Lokomotif ve Yük Vagonlarının onarımı için yaklaşık 29 milyon TL cari harcama yapılmış ve araçlar tekrar hizmete alınmıştır. Ayrıca deraylı (raydan çıkmış) demir yolu araçlarının kaldırılması, personel giderleri, depremzedelerin barınma ihtiyaçlarını karşılamak için kullanılan yatakhane giderleri, barınma amaçlı yolcu vagonları ve tren setlerinin bakım masrafları, yakıt ve diğer giderler ile deprem bölgesine yapılan taşımacılık için toplam 235,6 milyon TL cari harcama gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda, deprem bölgesine taşınan 450 yolcu treni ve 171 yük treninin giderleri de dikkate alınmıştır.

Sonuç olarak demir yolu sektöründe toplamda 27,7 milyar TL tutarında harcama yapılması öngörülmektedir.

Hava Yolu Ulaştırması

Kahramanmaraş depremleri, Hatay, Adıyaman, Kahramanmaraş ve Malatya havalimanlarının altyapı, üstyapı ve/veya teçhizatlarında hasarlara yol açmıştır. Bu hasarların giderilmesi için toplam 10,9 milyar TL (2024 yılı fiyatlarıyla) yatırım harcaması yapılması öngörülmektedir. 2023 ve 2024 yıllarında ise 4,5 milyar TL (2024 yılı fiyatlarıyla) tutarında yatırım harcaması gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, personel görevlendirilmesi ve yakıt sarfiyatları gibi cari harcama kalemlerine toplam 18,4 milyon TL (2024 yılı fiyatlarıyla) harcanmıştır.

Kahramanmaraş Havalimanı'nda yapılan güçlendirme çalışmalarını kapsayan "Kahramanmaraş Havalimanı Güçlendirme ve Onarım İşleri" ihalesi 22 Eylül 2023 tarihinde gerçekleştirilmiş olup 17 Temmuz 2024 tarihinde geçici kabulü yapılmıştır. Önümüzdeki yıllarda tamamlanması hedeflenmektedir.

Malatya Havalimanı'ndaki güçlendirme çalışmaları ise "Malatya Havalimanı Yeni Terminal Binası ve Mütemmim Tesisler Yapımı" projesi kapsamında yürütülmektedir ve 2026 yılında tamamlanması planlanmaktadır.

Hatay Havalimanı'nda yapılması gereken onarım ve güçlendirme işlemlerini içeren "Hatay Havalimanı PAT Sahaları Onarımı ve Gelişimi" işinin ihalesi 12 Ekim 2023 tarihinde yapılmış olup çalışmalar %40 seviyesinde tamamlanmıştır. İşin 2026 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

Kara Yolu Ulaştırması

Kara yolu ağının; TAG (Tarsus-Adana Gaziantep) Otoyolu, İslahiye-Hassa-Kırıkhan Yolu, Antakya-Reyhanlı Yolu, Topboğazı - Kırıkhan Yolu, Antakya-Samandağ Yolu, Malatya-Çelikhan-Adıyaman Yolu, Çelikhan-Sürgü Yolu, Kahramanmaraş-Nurdağı Yolu, Kozan-Feke-Saimbeyli-Tufanbeyli Yolu, Pazarcık--Çağlayancerit Yolu, Elbistan-Nurhak-Kapıdere İl Yolu, Kahramanmaraş-Göksun Yolu, Gölbaşı -Adıyaman Yolu, Şanlıurfa-Adıyaman Yolu (toplam 184 km) depremden etkilenmiştir.

Deprem nedeniyle bu yollar ve üzerindeki sanat yapılarında sürdürülen onarım ve güçlendirme çalışmaları devam etmektedir. Öne çıkan çalışmalar şunlardır:

- TAG Otoyolu üzerinde 61 km'lik bir kesimde hasar meydana gelmiş olup Km: 215+726-216+726 (sağ taşıma) arası 0,5 km BY-BSK Onarım, Doğu Anadolu fay hattı ile otoyol güzergahının kesiştiği kesimi de kapsayan Km: 220+500-222+500 arasında 2 km BY ve Başpınar Viyadüğü kesimi Km: 219+200-222+500 arası 1,3 km BY-BSK Onarım ve Şehitler Viyadüğü Km: 214+830-215+900 1 km BY-BSK onarım ve Km: 223+000 ile Km: 224+750 arasında 1,75 km BY-BSK onarım imalatı gerçekleşmiştir.
- Nurdağı Viyadüğünde bulunan 9 elevasyonun tamamında çelik zırh ve mini kazık, temel mantolama çalışmaları ile FRP yapılacak 2 elevasyonda imalatlar tamamlanmıştır. Devlet yolu dolgusunda kalan elevasyonun açığa çıkarılması kapsamında 105 adet fore kazık ve ankraj imalatları tamamlanmıştır. Ayrıca çelik kiriş onarımı, döşeme onarımı, fuse-box genleşme derzi montajı, membran çalışması, mastik asfalt ve TMA çalışmaları kapsamında sağ platform trafiğe kapatılarak imalatlara başlanmıştır. İskele kurulum çalışmaları tamamlanarak krikolar yerleştirilmiş olup çelik kiriş askıya alınarak hasarlı kesimin demontajı yapılmıştır. Mesnet montaj çalışmaları ile kiriş imalatı tamamlanmış olup döşeme ve üstyapı imalatları devam etmektedir. Ayrıca 1 adet genleşme derzi montajı tamamlanış olup 16 adet betonarme kiriş kesiminde 2 adet çelik kiriş kesiminde olmak üzere 18 adet mesnet değişimi gerçekleşmiştir.

- Başpınar Viyadüğü'nde 14 elevasyonda çelik zırh imalatları ile FRP yapılacak 10 elevasyonun tamamında FRP imalatları tamamlanmıştır. Temel mantolama çalışmaları kapsamında 14 elevasyonun tamamında mini kazık imalatları temelin mantolama çalışmaları tamamlanmıştır. Viyadük üstyapısında döşeme onarımı, fuse-box genleşme derzi montajı, mastik asfalt ve TMA çalışmaları tamamlanmıştır. Ayrıca 32 adet mesnet değişimi ile 8 adet damper montajı tamamlanmış olup damper imalatları devam etmektedir.

- Şehitler Viyadüğünde 14 elevasyonun tamamında çelik zırh, FRP kaplama ve mini kazık imalatları ile 14 adet temelin tamamında mantolama çalışmaları tamamlanmıştır. Viyadük üstyapısında döşeme onarımı, fuse-box genleşme derzi montajı, mastik asfalt ve TMA çalışmaları tamamlanmıştır. Ayrıca 32 adet mesnet değişimi ile 16 adet damper montajı tamamlanmıştır.

- Atatürk Viyadüğü yaklaşımında istinat duvarı çalışmaları tamamlanmıştır. Km: 220+500-221+000 arasında otoyol gövdesinde sağ taşıma platformunda fore kazık imalatları, başlık kirişi imalatları ve otoyol gövdesindeki plastik kazık imalatları tamamlanmıştır. Yol dolgusu ve üstyapı imalatlarında çalışmalar tamamlanarak trafiğe açılmıştır.

- TAG Otoyolu Nurdağı Kavşağı Kesimi Km: 223+000 ile Km: 224+750 arasında yürütülen Geoteknik Rapor doğrultusunda, ilgili kesimin zemin yapısının zayıf matriksli ve bloklu seviyeler içerdiği ve bu alanın aktif bir fay zonunda bulunması nedeniyle dolgu stabilitesinin depremsellikten yoğun şekilde etkilendiği belirlenerek zemin iyileştirme çalışmalarının yürütülmesi gerektiği belirlenmiştir. Bu kapsamda Gaziantep istikameti trafiğe kapatılarak zemin iyileştirme çalışmalarına kapsamında 47.211 metre olan 1.758 adet Ø120 cm çapında plastik kazık, taş dolgu ve üstyapı imalatları tamamlanarak (1,75 Km TY) trafiğe açılmıştır.

Diğer önemli yol projeleri ve onarımlar şu şekildedir:

- Antakya-Reyhanlı Yolundaki iki gözlü menfezin yaklaşım dolgusunda ve Mobilyacılar Kavşak Köprüsünün derzlerinde meydana gelen hasarların onarımı devam eden ihale kapsamında yapılmıştır. Km: 19+800- 20+800 arasında yer alan Demirköprü Köprüsü (2x100 m) ile 3,4 km BY-BSK Onarım tamamlanmıştır.

- Islahiye-Hassa-Kırıkhan Yolunda Km: 26+200-80+780 arasında muhtelif kesimlerde toplam 7,5 km BY-BSK Onarım tamamlanmıştır.

Hatay Havalimanı yolunda geoteknik proje doğrultusunda DSM kolon imalatları ve geoduvar imalatları tamamlanmıştır. 4,8 km'lik kesimin üstyapı onarımı tamamlanmıştır.

- Antakya-Samandağ yolunda eksik kalan imalatlar ve depremde hasar gören kesimlerin yapım ihalesi 13.12.2023 tarihinde yapılmış olup, 03.01.2024 tarihinde sözleşmesi imzalanmıştır. Projesi 26,4 kkm'dir. Önceki ihaleler kapsamında 5,5 km BY-SK>BSK ve 2 adet köprü tamamlanmıştır. 2025 yıl sonu itibarıyla mevcut ihalede 14,8 km BY-BSK ve 6 adet noktada heyelan ıslah çalışmaları tamamlanmıştır. Ayrıca depremde hasar gören Favvar Köprüsü (2x35 m) tamamlanmıştır. Antakya-Samandağ yolunda Km: 11+000-15+500 arasında deplase işlerinin tamamlanmasını müteakip çalışmalara devam edilecektir.

- Kahramanmaraş, Gaziantep ve Hatay ilinde hasar gören tarihi köprülerde, 4 adet ihale kapsamında çalışmalar devam etmektedir.

- Depremde Hasar Gören Erkenek Tüneli ve Erkenek Tüneli-Karanlıkdere arası hasar gören kesimlerin ihalesi yapılmış olup onarım çalışmalarına başlanmıştır. Trafo Bölgesinde heyelan eden yarma şevi tanzim edilerek yıkılan iksa duvarı yeniden yapılmış ve fore kazık imalatları tamamlanmış olup, yol gövdesi taş dolgu imalatları tamamlanmıştır. Ayrıca eski Erkenek tüneli servis yolunda 4,3 km TY – SK>BSK aşınma seviyesinde tamamlanarak trafiğe açılmıştır. Servis yolu Km: 1+050 – 1+525 arası sol yarma şevinde çelik ağ şev koruma çalışmaları tamamlanmıştır. Erkenek Tüneli Sağ Tüpte yapım çalışmalarına başlanılmıştır. Anayolda 5 km (Km: 87+000 – 92+000 arası) tamamlanarak binder seviyesinde trafiğe açılmıştır. Sağ tüpte onarım çalışmaları devam etmektedir.

- Adıyaman-Çelikhan arasının (55 km) yapım ihalesi 25.10.2024 tarihinde yapılmış olup, 31.12.2024 tarihinde sözleşmesi imzalanmıştır. Proje tamamlandığında güzergâh 39,4 km'ye düşecek ve yaklaşık 16 km kısalma sağlanacaktır. Çalışmalar devam etmektedir.

- Çelikhan-Sürgü yolunda depremin etkisiyle hasar gören muhtelif kesimlerin yapılması planlanmaktadır. Onaylı projesi bulunmakta olup, yatırım programında yer almaktadır.

- Sismik Etkiye Maruz Kalan Özel Köprülerde (Tohma, Ağın, Beylerderesi köprüleri) mevcut projesine uygun olarak bakım, onarım ve tadilat yapım işlerinin 19.09.2023 tarihinde ihalesi yapılmıştır. Köprülerde bakım, onarım ve tadilat çalışmaları tamamlanmıştır.

- Adıyaman-Çelikhan güzergâhı üzerindeki Bulam I, II ve III köprülerinin projeleri onaylanmıştır. Bulam II Köprüsünün depremde hasar görmesi ve geçici onarımın yapılarak trafiğe geçici olarak geçit vermesinin sağlanması sebebiyle ilk etapta bu köprü olmak üzere Bulam II ve III köprülerinin de yıkılıp yeniden yapımına yönelik ihale yapılması planlanmaktadır.

- Elâzığ-Maden-Diyarbakır Devlet Yolu'ndaki Dicle II (Maden) Köprüsü ve (Elâzığ -Maden) Ayr. Hazar İl Yolundaki Hazar Köprüsü'nün yeniden yapımı için 22.08.2023 tarihinde ihale yapılmış olup, ihale kapsamında hasar gören 122,3 m uzunluğunda Dicle II Köprüsü ve 40,6 m uzunluğundaki Hazar Köprüsü yapım çalışmaları tamamlanarak trafiğe açılmıştır. Elâzığ-Bingöl Devlet Yolundaki Korikhan Köprüsü'nün ise yıkım oluru bulunmakta olup söz konusu köprünün yeniden ihale edilmesi planlanmaktadır.

- Gölbaşı-Adıyaman yolunun 20 km'lik kesiminde depremin etkisiyle dolgularda, sanat yapılarında ve yol üstyapısında hasar meydana gelmiştir. Yol üstyapısında bozulan kesimlerde üstyapı onarım çalışmaları yapılmıştır.

- Şanlıurfa-Bozova-Adıyaman Devlet Yolu Km: 2+000-8+000 Arası 2 km'lik muhtelif kesimlerde İstinat duvarında çökme, yolun özellikle banket kesimlerinde oluşan enine boyuna geniş çatlaklar ve menfezde hasar oluşmuştur.

- Hasarların oluştuğu kesimlerde ilk etapta gerekli trafik işaretlemeleri yapılmış olup, trafik akışı güvenli bir şekilde sağlanmıştır.

- Hazırlanan araştırma raporu doğrultusunda 3 adet doğrudan temin işi kapsamında hasar gören 2 km'lik muhtelif kesimlerde onarım çalışmaları, 265 m'lik istinat duvarı ile 1 adet menfez (2mx2m) imalatı 2023 yılı sonu itibarıyla tamamlanmıştır.

- Nissibi Köprüsü'ne hafif çelik prefabrikten köprü bakım ve kontrol binasının yapılması yapım işi tamamlanmıştır.
- Siverek-Şanlıurfa yolunda Cehennem Deresi Köprüsü'nün elastomer mesnet ve genleşme derzleri vb. değişim çalışmalarının yapılması gerekmektedir. Köprü yaklaşım onarımı ve köprü derzlerinin onarımı yapılarak tamamlanmıştır.

Deprem bölgesindeki altyapı ve üstyapı çalışmalarının toplam maliyeti 24,8 milyar TL olarak öngörülmektedir. Şu ana kadar yapılan yatırımlar ise 16,8 milyar TL'yi bulmuştur.

Yol ve köprülerde yapılan bu büyük onarım çalışmaları, bölgenin ulaşımını hızla iyileştirmeyi ve vatandaşların güvenli bir şekilde seyahat etmelerini sağlamayı hedeflemektedir.

Deniz Yolu Ulaştırması

Afet sonrası yapılan incelemelere göre denizyolu altyapı ve üstyapısında deprem sonrası hasar görmüş gözetleme istasyonları, balıkçı barınakları, lojman binaları ve su sporları merkezine toplamda 3,2 milyar TL harcanması öngörülmektedir ve bu tutarın 843 milyon TL'si gerçekleştirilmiştir.

Haberleşme, Taşımacılık ve Posta Ulaştırması

Afet bölgesinde yer alan 11 ilde, depremler nedeniyle hasar gören PTT'ye ait bina ve iş yerlerinin bakım, onarım, güçlendirme ve tadilat işleri ile hasar gören makine, donanım, teçhizat alımı, ATM bakım ve onarımı, jeneratör, kesintisiz güç kaynağı, klima, CCTV kamera ve alarm sistemi altyapısı alımı gibi işlemler için toplam 180,1 milyon TL harcanmıştır. Ayrıca, cari harcamalar (kumanya, giyecek, barınma ve diğer yardım harcamaları, akaryakıt, görevlendirilen personel harcırahları, mobil araç kiralama, para taşıma giderleri, hizmet konteyneri, konteyner şube ve demirbaş harcamaları, ücretsiz deprem yardımı kolisi taşınması, ek seferlerle yardım kolilerinin taşınması, hamaliye işlemleri ve diğer yatırım harcamaları) için 137,4 milyon TL harcama gerçekleştirilmiştir. Bu işler için toplam 317,5 milyon TL'lik harcama yapılmış olup ilave olarak 2,5 milyar TL daha harcama yapılması öngörülmektedir. Ayrıca Diyarbakır Bölge Müdürlüğüne ait Bilgi ve Teknoloji Kurumu hizmet binası da zarar görmüştür. Ancak binanın SİT alanı kapsamında olması nedeniyle onarım çalışmaları devam etmektedir.

5.4. Barınma ve Güvenli Konut Hizmetleri

Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında vakit kaybetmeden bölgeye intikal edilerek arama-kurtarma ve yardım çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalardan hemen sonra durum tespiti yapılarak bölge için ihya ve inşa çalışmalarına başlanmıştır. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, asrın felaketi olarak nitelendirilen depremlerde en kısa zamanda yüzlerce depremzedenin yeniden hayata tutunması için gereken tüm adımların atılacağını ve konutları, iş yerleri ve kültürel varlıklarıyla şehirlerin ihyasına başlayacaklarını belirtmiştir.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan Arama Kurtarma Çalışmaları Hakkında Yetkililerden Bilgi Aldı ve Depremzede Vatandaşlar ile Görüştü, 8 Şubat 2023

AFAD verilerine göre, depremin ilk anından itibaren geçici barınma kapsamında 1 milyon çadır sevk edilmiştir. 350 çadır kent alanında 645 bin çadır kurulmuş ve yaklaşık 2,5 milyon afetzedemiz buralarda geçici olarak barındırılmıştır. 20 Eylül 2023 itibarıyla çadır kentlerde kalan afetzedelerimiz konteynere ve konutlara geçirilmek suretiyle tahliye edilmiştir.

Aynı şekilde geçici barınma hizmeti verilen KYK yurtlarında 477 bin 952 kişi, MEB yurtlarında 710 bin 266 kişi olmak üzere tesislerde toplam 1 milyon 188 bin 218 afetzede misafir edilmiştir. Bu süreçte sadece öğretmenevi ve akşam sanat okullarında 754 bin 180 kişiye konaklama sağlanmıştır. 8 Eylül 2023 tarihi itibarıyla KYK yurtlarında kalan afetzedelerimize, istekleri doğrultusunda kira ve konteyner desteği sağlanarak yurtlardan tahliyeleri sağlanmıştır.

Alt yapısıyla, güvenlik hizmetleri de dâhil olmak üzere, sosyal donatıları (okul, mescit, oyun parkları, mobil mutfak, psiko-sosyal destek hizmeti alanları) ve sağlık ocağı ile 11 ilimizde 428 konteyner kentte, 220 bin kurulu konteynerde 707 bin afetzedemiz misafir edilmiştir.

Kalıcı konutların teslim edilmesiyle birlikte konteyner kentler aşamalı olarak kapatılmaya başlanmıştır. 28 Ocak 2026 tarihi itibarıyla; 241 konteyner kentte 69 bin 856 konteynerde 221 bin 613 vatandaşımıza hizmet verilmeye devam edilmektedir. Kurulan konteynerlere mevsim şartlarına uygun olarak 105 bin vantilatör ve 149 bin 305 klima takılmış, altyapı iyileştirmeleri tamamlanmıştır.

> “Hak sahibi ailelerin konteynerlerden kalıcı konutlara taşınması sürecinde, boşalan konteyner kentler planlı ve aşamalı olarak kapatılmaktadır.”

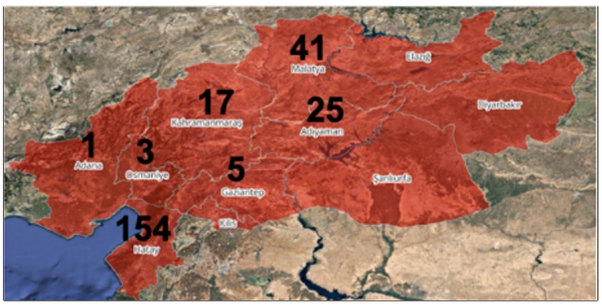
Bugün geldiğimiz noktada 246 konteyner kentte, 73.476 konteynerde 227.227 vatandaşımız misafir edilmektedir.

Kentlerin dışında kırsalda bireysel kullanımda olan 56.404 konteynerde 137.580 vatandaşımız kalmaktadır.

Konteyner Kentlere Dair Bilgiler

Adana	Konterner Kent Sayısı: 1		
	Toplam	Kent	Kırsal
Kurulu Konteyner	802	528	274
Yaşam Olan Konteyner	259	12	247
Yaşayan Kişi	609	28	581

Adıyaman	Konterner Kent Sayısı: 24		
	Toplam	Kent	Kırsal
Kurulu Konteyner	26.583	14.584	11.999
Yaşam Olan Konteyner	16.091	10.020	6.071
Yaşayan Kişi	43.269	33.383	9.886

Diyarbakır	Konterner Kent Sayısı: 0		
	Toplam	Kent	Kırsal
Kurulu Konteyner	527	-	527
Yaşam Olan Konteyner	226	-	226
Yaşayan Kişi	1.305	-	1.305

Elazığ	Konterner Kent Sayısı: 0		
	Toplam	Kent	Kırsal
Kurulu Konteyner	1.979	-	1.979
Yaşam Olan Konteyner	1.979	-	1.979
Yaşayan Kişi	6.023	-	6.023

Gaziantep	Konterner Kent Sayısı: 5		
	Toplam	Kent	Kırsal
Kurulu Konteyner	12.970	2.350	10.620
Yaşam Olan Konteyner	7.880	2.035	5.845
Yaşayan Kişi	22.021	5.960	16.061

Hatay	Konterner Kent Sayısı: 152		
	Toplam	Kent	Kırsal
Kurulu Konteyner	59.632	41.953	17.679
Yaşam Olan Konteyner	55.773	38.094	17.679
Yaşayan Kişi	159.318	112.375	46.943

Kahramanmaraş	Konterner Kent Sayısı: 15		
	Toplam	Kent	Kırsal
Kurulu Konteyner	28.167	11.488	16.679
Yaşam Olan Konteyner	19.298	5.677	13.621
Yaşayan Kişi	56.046	16.894	39.152

Kilis	Konterner Kent Sayısı: 0		
	Toplam	Kent	Kırsal
Kurulu Konteyner	756	-	756
Yaşam Olan Konteyner	694	-	694
Yaşayan Kişi	2.082	-	2.082

Malatya	Konterner Kent Sayısı: 41		
	Toplam	Kent	Kırsal
Kurulu Konteyner	24.966	17.050	7.916
Yaşam Olan Konteyner	24.818	16.902	7.916
Yaşayan Kişi	67.765	56.265	11.500

Osmaniye	Konterner Kent Sayısı: 3		
	Toplam	Kent	Kırsal
Kurulu Konteyner	2.583	1.487	1.096
Yaşam Olan Konteyner	1.622	736	886
Yaşayan Kişi	3.285	2.322	963

Şanlıurfa	Konterner Kent Sayısı: 0		
	Toplam	Kent	Kırsal
Kurulu Konteyner	3.482	-	3. 482
Yaşam Olan Konteyner	1.240	-	1.240
Yaşayan Kişi	3.084	-	3.084

Bölgede hayatın normale döndürülmesi çalışmaları kapsamında yürütülen asrın inşa seferberliği neticesinde, 2025 yılı sonu itibarıyla 21 bin 690 iş yeri yapımı tamamlanarak hak sahibi afetzedelere teslim edilmiştir. Bu ticari alanlar; 367 bin 995 konut ve 65 bin 672 köy evi ile eş zamanlı olarak inşa edilerek bölgedeki ticari hayatın ve istihdamın hızla canlanması sağlanmıştır.

Afetzedelere yönelik kira destek ödemelerinde 2026 yılı ocak ayında 34. kira ödemeleri yapılmış olup kira destek ödemeleri hak sahibi afetzede ailelere devam etmektedir. Kiracı ailelerimizin ise kira destek ödemeleri 2024 yılı haziran ayında yapılan 15. ve sonuncu ödeme ile tamamlanmıştır.

Bugüne kadar 166 bin 596 ev sahibine toplam 32 milyar 979 milyon 213 bin 167 TL, 184 bin 920 kiracıya toplam 10 milyar 540 milyon 430 bin TL olmak üzere toplam 351 bin 516 haneye 43 milyar 519 milyon 643 bin 167 TL kira yardımı yapılmıştır.

Gıda ve market alışverişleri için dağıtılan 'Esen Kart' uygulaması kapsamında ise AFAD tarafından Nisan 2025'e kadar yükleme yapılmış, bu tarihten sonra süreç sosyal yardımlaşma vakıflarına devredilmiştir. Toplamda 72 bin 749 karta yaklaşık 4,9 milyar TL yüklenmiştir.

1 milyon 995 bin 978 haneye, hane başına 10 bin TL olmak üzere 19 milyar 959 milyon 780 bin TL destek ödemesi, 568 bin 624 haneye, hane başına 15 bin TL olmak üzere 8 milyar 529 milyon 360 bin TL taşınma yardımı, 57 milyon 201 bin TL de tahliye destek ödemesi, vefat eden 41 bin 377 vatandaşımızın yakınlarına, kişi başı 100 bin TL olmak üzere toplam 4 milyar 137 milyon 700 bin TL nakdi yardım yapılmıştır.

Bölgeye kira, taşınma, tahliye, yakını vefat edenlere yardım ve diğer kalemler dâhil olmak üzere toplam 76 milyar 204 milyon TL nakdi kaynak aktarılmıştır.

Ayrıca; Valiliklere aktarılan ödenekler, yıkım/enkaz giderleri ve kurumsal transferlerle birlikte bu kalemlerde bölgeye sağlanan toplam kaynak 171 milyar 133 milyon TL'ye ulaşmıştır.

Deprem bölgesindeki altyapı hizmetleri için ise İller Bankası bugüne kadar toplam 65 milyar TL tutarında hibe desteği sağlamıştır.

Deprem bölgesinde gerçekleştirilen hasar tespit çalışmaları kapsamında; 2 milyon 301 bin 685 bina ve 6 milyon 168 bin 844bağımsız bölümde hasar tespiti yapılmıştır.

Yıkık, acil yıktırılacak, ağır hasarlı ve orta hasarlı 292.612 bina ve 633.065 konut, 107.867 iş yeri, 24.437 ahır nitelikli olmak üzere toplam 765.369 bağımsız bölüm tespit edilmiştir. Acil yıktırılacak ve yıkık binaların (60 bin 730 bina) enkazları 68 günde kaldırılmıştır.

Tescilli taşınmaz kültür varlığı ve kamu binaları dışındaki yıkımı yapılacak ağır hasarlı binaların %95 oranında enkaz kaldırma işlemi gerçekleştirilmiş durumdadır.Orta hasarlı yıkımı yapılacak 29.540 binanın 14.867'sinin yıkımı tamamlanmıştır. Yıkımı yapılabilecek bina sayısı 11.674, mahkeme sürecinde olan bina sayısı ise 2.999'dur. Gerçekleşme oranı hacme göre %53, bina sayısına göre %50'dir.

Adana'da Depremlerde Orta Hasar Alan Ancak Güçlendirme Başvurusu Yapılmayan Binaların Yıkım Çalışmaları, 20 Kasım 2024

11 ilde, şehir merkezlerinin 174 noktasındaki 3.481 şantiyede ve 4.333 köyde yürütülen asrın inşa seferberliği, 200 bin mimar, mühendis ve işçinin 7/24 vardiya esasına dayalı özverili çalışmasıyla yürütülmüştür.

Hak Sahipliği Süreçleri

18 il, 179 ilçe, 8 bin 474 mahalle ve 2 bin 472 köy için 30 Mayıs 2023 tarihinde başlayan hak sahipliği süreci 25 Aralık 2023 tarihinde, sadece 211 günde tamamlanmıştır. Hak sahipliği sürecinde, 120 milyon evrak ilgili komisyonlar tarafından incelenmiştir. 110 bin komisyon kararı alınmıştır. Başvuruların %65'i e-Devlet, %35'i AYDES üzerinden alınmıştır. Süreç sonunda 18 il için 359 bin 157 konut, 39 bin 121 iş yeri ve 12 bin 57 ahır olmak üzere toplam hak sahibi sayısı 410 bin 335 olarak kesinleşmiştir.

Bu sürecin ardından yürütülen asrın inşa seferberliği neticesinde, 2025 yılı sonu itibarıyla 367 bin 995 konut, 65 bin 672 köy evi ve 21 bin 690 iş yeri olmak üzere toplam 455 bin 357 bağımsız bölüm inşası tamamlanarak hak sahibi afetzedelere teslim edilmiştir.

Kura Törenleri

2024 yılı ocak ayı itibarıyla başlayan ve sonuncusu 27 Aralık 2025 tarihinde gerçekleştirilen kuralar ile il ve ilçe merkezlerinde 367.995 konut, kırsalda 65.672 köy evi ile birlikte toplam 433.667 konut ve 21.690 iş yeri olmak üzere toplamda 455.357 bağımsız bölümün kurası çekilerek afetten etkilenen vatandaşlarımıza teslim edilmiştir.

455 Bininci Konut Kura Listesi					
İller	Konut			Ticaret	Genel Toplam
	Yeni Yerleşim Yeri	Şehir Merkezi	Köy Evi		
Adana	11.334	-	739	-	12.073
Adıyaman	28.132	3.291	9.088	2.855	43.366
Diyarbakır	16.050	-	1.150	6	17.206
Elazığ	11.912	-	2.959	23	14.894
Gaziantep	21.367	3.870	4.463	1.353	31.053
Hatay	83.040	50.645	12.868	7.202	153.755
Kahramanmaraş	34.156	18.419	15.615	5.766	73.956
Kilis	1.713	-	852	4	2.569
Malatya	47.753	14.787	13.032	4.088	79.660
Osmaniye	8.642	1.735	1.807	373	12.557
Şanlıurfa	10.914	-	2.495	20	13.429
Bingöl	62	-	27	-	89
Kayseri	9	-	279	-	288
Sivas	164	-	-	-	164
Tunceli	-	-	298	-	298
Toplam	**275.248**	**92.747**	**65.672**	**21.690**	**455.357**
	433.667				

- **1. Kura Töreni (3 Şubat 2024):** İl/ilçe merkezinde 41 bin 332 konut, kırsalda 4 bin 483 köy evi toplam 45 bin 815 konut

- **2. Kura Töreni (19 Mart 2024):** İl/ilçe merkezinde 28 bin 272 konut, kırsalda 2 bin 355 köy evi toplam 30 bin 627 konut

- **3. Kura Töreni (12 Eylül 2024):** İl/ilçe merkezinde 20 bin 324 konut, kırsalda 4 bin 488 köy evi toplam 24 bin 812 konut

- **4. Kura Töreni (26 Ekim 2024):** İl/ilçe merkezinde 27 bin 220 konut, kırsalda 2 bin 91 köy evi toplam 29 bin 311 konut

- **5. Kura Töreni (30 Kasım 2024):** İl/ilçe merkezinde 22 bin 341 konut, kırsalda 2 bin 218 köy evi toplam 24 bin 559 konut

- **6. Kura Töreni (24 Ocak 2025):** İl/ilçe merkezinde 29 bin 682 konut, kırsalda 16 bin 625 köy evi toplam 46 bin 307 konut ve 149 iş yeri

- **7. Kura Töreni (19 Haziran 2025):** İl/ilçe merkezinde 36 bin 926 konut ve 4 bin 689 iş yeri, kırsalda 7 bin 441 köy evi toplam 44 bin 367 konut

- **8. Kura Töreni (6 Eylül 2025):** İl/ilçe merkezinde 43 bin 727 konut ve 4 bin 69 iş yeri, kırsalda 6 bin 404 köy evi toplam 50 bin 131 konut

- **9. Kura Töreni (15 Kasım 2025):** İl/ilçe merkezinde 36 bin 884 konut ve 3 bin 282 iş yeri, kırsalda 5 bin 176 köy evi toplam 42 bin 60 konut

- **10. Kura Töreni (27 Aralık 2025):** İl/ilçe merkezinde 81 bin 287 konut ve 9 bin 501 iş yeri, kırsalda 14 bin 391 köy evi toplam 95 bin 678 konut

Konut Projeleri

27 Aralık 2025 itibarıyla 433 bin 667 konut ve 21 bin 690 iş yeri olmak üzere toplamda 455 bin 357 bağımsız bölüm, kurası çekilerek teslim edilmiştir.

Deprem Bölgesi Kalıcı Konut ve İşyerleri

İller	Genel Toplam					
	TOKİ		EKGYO		YİGM	Toplam
	Konut	İş yeri	Konut	İş yeri	Köy Evi	
Adana	11,334	-	-	-	739	12,073
Adıyaman	8,613	219	22,810	2,636	9,088	43,366
Bingöl	62	-	-	-	27	89
Diyarbakır	16,050	6	-	-	1,150	17,206
Elazığ	11,912	23	-	-	2,959	14,894
Gaziantep	25,237	1,353	-	-	4,463	31,053
Hatay	114,148	4,046	19,537	3,156	12,868	153,755
K.maraş	38,585	1,324	13,990	4,442	15,615	73,956
Kayseri	9	-	-	-	279	288
Kilis	1,713	4	-	-	852	2,569
Malatya	61,709	1,250	831	2,838	13,032	79,660
Osmaniye	10,332	249	45	124	1,807	12,557
Sivas	164	0	-	-	-	164
Şanlıurfa	10,914	20	-	-	2,495	13,429
Tunceli	-	-	-	-	298	298
Toplam	**310,782**	**8,494**	**57,213**	**13,196**	**65,672**	**455,357**
Genel Toplam	**319,276**		**70,409**		**65,672**	**455,357**
	389,685				**65,672**	

Adana

11 bin 334 konut ve 739 köy evi olmak üzere toplam 12 bin 73 bağımsız bölümün tamamı hak sahibi afetzedelere teslim edilmiştir.

Adıyaman

31 bin 423 konut, 9 bin 88 köy evi ve 2 bin 855 iş yeri olmak üzere toplam 43 bin 366 bağımsız bölümün tamamı hak sahibi afetzedelere teslim edilmiştir.

Depremlerde Yıkıma Uğrayan Adıyaman İndere Bölgesindeki Kalıcı Konutların İnşası, Günlük Yaklaşık 9 Bin İşçinin Hummalı Çalışmasıyla Sürdürüldü, 13 Kasım 2024

Adıyaman'ın Gölbaşı İlçesine Bağlı Balkar Beldesinde, Afetzedeler İçin Yapılan 154 Kalıcı Konut, 4 Ekim 2024

Adıyaman Köy Konutları

Diyarbakır

16 bin 50 konut, 1.150 köy evi ve 6 iş yeri olmak üzere toplam 17 bin 206 bağımsız bölümün tamamı hak sahibi afetzedelere teslim edilmiştir.

Elazığ

11 bin 912 konut, 2 bin 959 köy evi ve 23 iş yeri olmak üzere toplam 14 bin 894 bağımsız bölümün tamamı hak sahibi afetzedelere teslim edilmiştir.

Elazığ'da Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ) tarafından inşa edilen dirençli konutlar, 1 Mart 2024

Gaziantep

25 bin 237 konut, 4 bin 463 köy evi ve 1.353 iş yeri olmak üzere toplam 31 bin 53 bağımsız bölümün tamamı hak sahibi afetzedelere teslim edilmiştir.

Gaziantep/Islahiye

Hatay

133 bin 685 konut, 12 bin 868 köy evi ve 7 bin 202 iş yeri olmak üzere toplam 153 bin 755 bağımsız bölümün tamamı hak sahibi afetzedelere teslim edilmiştir.

Hatay/Arsuz TOKİ Konutları

Kahramanmaraş

52 bin 575 konut, 15 bin 615 köy evi ve 5 bin 766 iş yeri olmak üzere toplam 73 bin 956 bağımsız bölümün tamamı hak sahibi afetzedelere teslim edilmiştir.

Kilis

1.713 konut, 852 köy evi ve 4 iş yeri olmak üzere toplam 2 bin 569 bağımsız bölümün tamamı hak sahibi afetzedelere teslim edilmiştir.

Depremlerde Hasar Gören Kilis'te, İnşası Tamamlanan Evlere Depremzedeler Yerleşmeye Başladı, 16 Ağustos 2024

Malatya

62 bin 540 konut, 13 bin 32 köy evi ve 4 bin 88 iş yeri olmak üzere toplam 79 bin 660 bağımsız bölümün tamamı hak sahibi afetzedelere teslim edilmiştir. Bölgenin en büyük şantiyesi olan İkizce'nin de içinde bulunduğu bu süreçle Malatya bütünüyle ayağa kaldırılmıştır.

Malatya/Yeşilyurt TOKİ Konutları

Osmaniye

10 bin 377 konut, 1.807 köy evi ve 373 iş yeri olmak üzere toplam 12 bin 557 bağımsız bölümün tamamı hak sahibi afetzedelere teslim edilmiştir.

Şanlıurfa

10 bin 914 konut, 2 bin 495 köy evi ve 20 iş yeri olmak üzere toplam 13 bin 429 bağımsız bölümün tamamı hak sahibi afetzedelere teslim edilmiştir.

Şanlıurfa/Birecik TOKİ Konutları

455 Bin Konut Teslim Töreni

Yerinde Dönüşüm Projesi

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı denetiminde, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ) güvencesinde başlatılan, depremzede vatandaşlara hibe ve kredi desteği sağlayan "Yerinde Dönüşüm Projesi" ile vatandaşlara; kendi yerlerinde evlerini Bakanlık kontrolünde yapma imkânı sunulmuştur.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın kararıyla proje dâhilinde vatandaşlara sağlanan hibe ve krediler şu şekilde güncellenmiştir:

- Konutlar için 750 bin TL hibe, 750 bin TL kredi,
- Köy evleri için 750 bin TL hibe, 750 bin TL kredi,
- Ahırlı köy evleri için 750 bin TL hibe, 1 milyon TL kredi,
- İş yerleri için 400 bin TL hibe, 400 bin TL kredi,
- Vatandaşlara sağlanan bu krediler iki yıl ödemesiz olmak üzere 10 yıl vadeli ve faizsiz olacaktır. Hibe ve kredilerin ödemesi yüzde 10'u peşin, geri kalanı ise inşaat ilerleme seviyesi esas alınarak yapılacaktır.

Bu kapsamda depremden etkilenen 18 ilde projeye yönelik 254 bin 644 aktif başvuru yapılmıştır. Yerinde Dönüşüm Projesi ve kentsel dönüşüm desteğiyle toplam 121 bin bağımsız bölüm süreçlere dâhil edilmiş; bu bölümlerden yapımına başlanan 104 bin 102 birimin 41 bini 2025 yılı sonu itibarıyla tamamlanarak hak sahiplerine teslim edilmiştir.

Hatay'ın Merkez Antakya İlçesinde Yerinde Dönüşüm Projesi, 5 Ağustos 2024

Adıyaman'da, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca Hayata Geçirilen "Yerinde Dönüşüm Projesi", 6 Aralık 2023

Kahramanmaraş Merkezli 6 Şubat 2023'teki Depremlerin Etkilediği Gaziantep'te "Yerinde Dönüşüm Projesi"ne Başvuran Yaklaşık 13 Bin Vatandaştan 1300'ü Yeni Evlerine Yerleşti, 24 Kasım 2024

Köy Evleri

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından afetten etkilenen 11 ilde 4 bin 333 köyde ve 3 bin 481 şantiyede yöresel mimariye ve bölgenin yaşam koşullarına uygun, altyapı, üstyapı ve sosyal donatı alanlarıyla toplam 65 bin 672 köy evi tamamlanarak hak sahibi afetzedelere teslim edilmiştir. 2025 yılı sonu itibarıyla bu kapsamdaki tüm inşa faaliyetleri bitirilerek kırsal alanlardaki ihya süreci başarıyla tamamlanmıştır.

Adana, Pozantı, Dağdibi

Adana, Sarıçam, Kılıçlı

Adana, Tufanbeyli, Çatalcam

Adana, Yüreğir, Akpınar

Gaziantep, Nurdağı, Çakmak

Gaziantep, İslahiye, Kozdere

Gaziantep, Şehitkamil, Yeşilce

Gaziantep, Nizip, Günaltı

Hatay, Altınözü, Alakent

Hatay, Kırıkhan, Balarmudu

Hatay, Hassa, Sapanözü

Hatay, Kırıkhan, Saylak-Taşoluk

Kahramanmaraş, Onikişubat, Döngele

Kahramanmaraş, Türkoğlu, Kadıoğluçiftliği

Kahramanmaraş, Göksun, Kale

Kahramanmaraş, Nurhak, Tatlar

Malatya, Akçadağ, Ören

Malatya, Akçadağ, Karapınar

Malatya, Doğanşehir, Altıntop

Malatya, Yeşilyurt, Kuyulu

Şanlıurfa, Bozova, Arıkök

Şanlıurfa, Haliliye, Gürpınar

Şanlıurfa, Haliliye, Yedikuyu

Şanlıurfa, Bozova, Eskin

Kilis, Polateli, Yılanca

Kilis, Polateli, Bağarası

Kilis, Merkez, Yavuzlu

Kilis, Musabeyli, Karadut

Osmaniye, Düziçi, Bayındırlı

Osmaniye, Kadirli, Topraktepe

Osmaniye, Merkez, Issızca

Osmaniye, Merkez, Kazmaca

Elazığ, Alacakaya, Bakladamlar

Elazığ, Arıcak, Kambertepe

Elazığ, Merkez, Gümüşbağlar

Elazığ, Merkez, Aydıncık

Adıyaman, Kahta, Akdoğan

Adıyaman, Merkez, Bozhüyük

Adıyaman, Kahta, Cumhuriyet

Adıyaman, Gölbaşı, Çatalağaç

Hatay, Altınözü, Alakent

Hatay, Kırıkhan, Balarmudu

Hatay, Hassa, Sapanözü

Hatay, Kırıkhan, Saylak-Taşoluk

Kahramanmaraş, Onikişubat, Döngele

Kahramanmaraş, Türkoğlu, Kadıoğluçiftliği

Kahramanmaraş, Göksun, Kale

Kahramanmaraş, Nurhak, Tatlar

Adana, Pozantı, Dağdibi

Adana, Sarıçam, Kılıçlı

Adana, Tufanbeyli, Çatalcam

Adana, Yüreğir, Akpınar

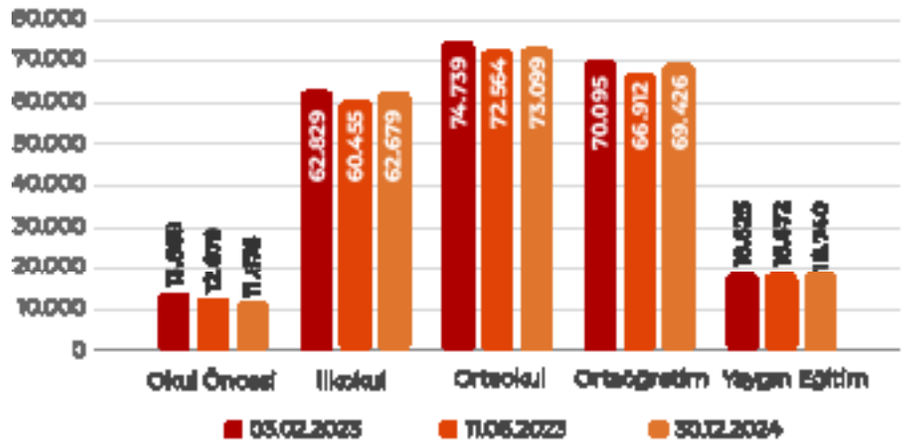
5.5. Kesintisiz Eğitim

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremler Cumhuriyet tarihinde en çok can ve mal kaybına yol açan felaketlerden biri olmuştur. Yıkımın ve yıkım alanın oldukça büyük olduğu, ağır kış şartlarında yaşanan deprem, hayatın tüm yönlerini olduğu gibi eğitim öğretim ortamlarını ve faaliyetlerini de derinden etkilemiştir. Depremin yaşandığı dönemde, Türkiye'deki tüm öğrencilerin yüzde 21,4'ü depremin yaşandığı 11 ilde eğitim alırken, toplam öğretmenlerin ise yüzde 19,1'i bölgede görev yapmaktadır.

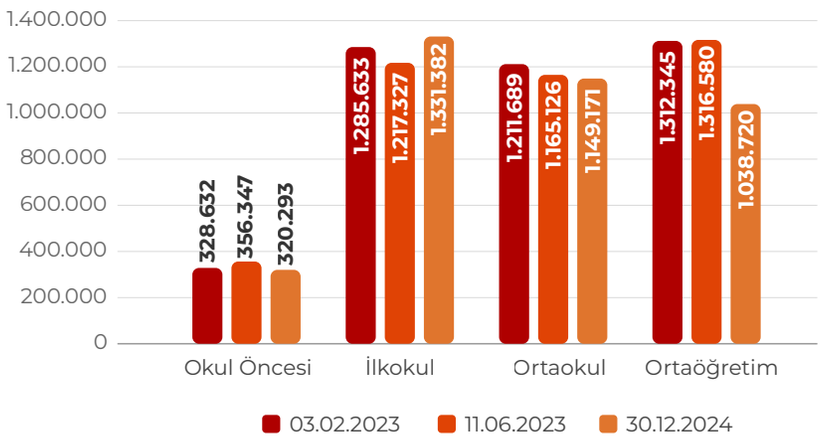
Türkiye'nin dört bir yanından gönüllü öğretmenlerce arama-kurtarma faaliyetleri gerçekleştirilmiş, depremzede vatandaşların yaşadığı olumsuz duyguları en aza indirmek için psikososyal destek faaliyetleri yürütülmüştür. Öğrencilerin istedikleri illere nakilleri gerçekleştirilmiş, yüz bin öğrenciye ek kontenjan tanınarak burs imkânı sağlanmıştır.

Öğretmenlerin deprem bölgesi dışındaki illere tayin istekleri yerine getirilmiş, deprem bölgesi dışındaki illerde görev yapan öğretmenlerden gönüllü olanlar deprem bölgesine görevlendirilmiş, farklı zamanlarda yapılan atamalarla öğretmenlerin sağlık özrü ve aile birliğine dayanan yer değiştirme işlemleri gerçekleştirilmiştir.

Deprem Bölgesindeki 11 İlin Öğretmen Sayıları

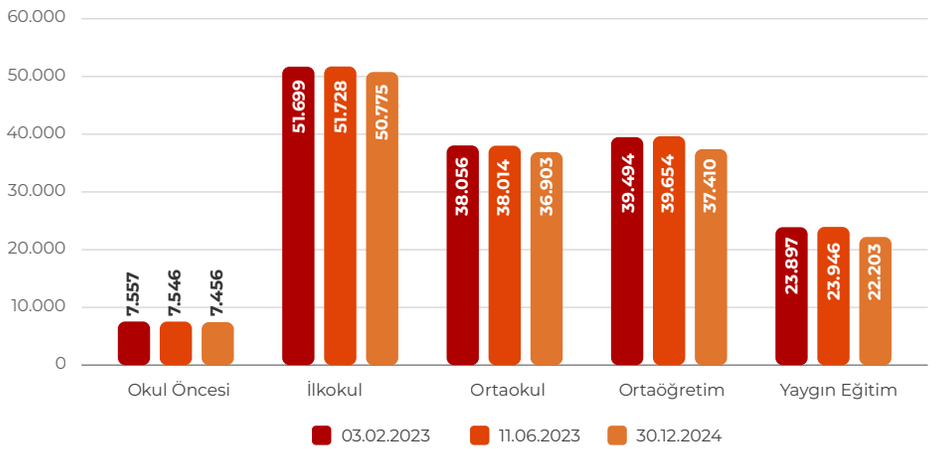
Deprem Bölgesindeki 11 İlin Toplam Öğrenci Sayıları

Taşımalı eğitim hizmetleri ile hem öğrencilerin hem de öğretmenlerin eğitime erişimleri sağlanmıştır. Öğrenme kayıplarının telafisi için destekleme ve yetiştirme kursları ve yaz okulları açılmış, örgün öğretim dışında kalan vatandaşlar için giyim, el sanatları, nakış, sanat tasarım, görsel sanatlar, dekoratif sanatlar, moda tasarım, yiyecek içecek vb. alanlarda halk eğitimi kursları açılmıştır. İkinci dönem konuları belirlenerek ders kitaplarının basımı sağlanmış, yardımcı kaynaklar ve kırtasiye setleriyle birlikte öğrencilere ulaştırılmıştır. Öğrencilerin eğitim materyallerini dijital ortamlarda takip edebilmesi için Millî Eğitim Bakanlığı kaynaklarıyla ve hayırseverlerin bağışlarıyla edinilen tabletler öğrencilere ulaştırılmıştır.

Millî Eğitim Bakanlığınca yürütülen ve bu çalışmada başlıklar hâlinde, detaylı anlatılan kapsamlı çalışmalarla; deprem bölgesindeki eğitim ortamlarının fiziki altyapı durumları önemli oranda iyileştirilmiş, eğitim faaliyetlerinin niteliği artırılmış, depremzede öğrencilerin ve vatandaşların maddi-manevi her türlü ihtiyaçları karşılanmaya ve asrın felaketinin olumsuz etkileri giderilmeye çalışılmıştır. Faaliyetlerin önemli bir bölümü bölgede halen yürütülmektedir.

Deprem Bölgesindeki 11 İlin Toplam Derslik Sayıları

Millî Eğitim Bakanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatı Birimlerince Gerçekleştirilen Faaliyetler

Arama-Kurtarma Hizmetleri

Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde görev yapan öğretmenler, yalnızca eğitimin devamlılığını sağlamakla kalmamış; arama kurtarma, insani yardım, barınma, psikososyal destek ve toplumsal iyileşme süreçlerinde de aktif sorumluluk üstlenmiştir. Millî Eğitim Bakanlığı Arama Kurtarma Birimi (MEB AKUB) çatısı altında görev alan 5000 öğretmen, afet gönüllüleriyle birlikte enkaz alanlarında arama kurtarma çalışmalarına katılmış, koordinasyon merkezlerinde 24 saat esasına göre görev yapmıştır.

Millî Eğitim Bakanlığı Arama Kurtarma Birimi (MEB AKUB)

Deprem bölgesinde görevli 225 ekibin sahadaki hareket durumları ve lokasyonlarının takibi, deprem bölgesinin ihtiyacı olan afet ve acil durum yönetim merkezine ulaşan taleplere göre il/ilçe ekip eksikliğinin giderilmesi, malzeme ihtiyacı, enkaz bölgesinde operasyon gerektiren ihbarların takibi ve bölgeye yönlendirilmesi konularında çalışmalar yürütülmüştür.

81 ilin millî eğitim müdürlüğünde bulunan 173 ilk yardımcı eğitmen personel, deprem bölgesinde acil müdahalelerde destek çalışmaları yürütmüştür.

Barınma ve Beslenme Hizmetleri

Türkiye'nin 81 ilinde bulunan ve Millî Eğitim Bakanlığına bağlı pansiyon, öğretmenevi, uygulama oteli ve okul bahçelerine kurulan çadırlar, barınma ihtiyacının karşılanması amacıyla depremzede vatandaşların kullanımına açılarak çok sayıda vatandaş misafir edilmiştir. Pansiyon ve okullarda görevli personel tarafından da temizlik ve sıcak yemek hizmeti verilmiştir. Deprem bölgesindeki pansiyonlar, öğretmenevleri, hizmet içi eğitim enstitüleri ve uygulama otellerinde ise 465 bin kişiye konaklama hizmeti ve günlük 1,5 milyon kişiye sıcak yemek hizmeti sunulmuştur.

127 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 7'nci maddesi kapsamında 06.02.2023 ve 27.09.2023 tarihleri arasında Millî Eğitim Bakanlığına ait öğretmenevi ve akşam sanat okullarında toplam 754 bin 180 depremzedeye konaklama hizmeti ve konaklayan depremzedelere toplam 1 milyon 325 bin 976 yemek hizmeti verilmiştir. Ayrıca, bu kurumlar tarafından depremzedelere 10 milyon 642 bin 867 öğün toplu yemek hizmeti verilmiştir. Bu hizmetler için öğretmenevi ve akşam sanat okullarına Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinden 30 Haziran 2023 tarihi itibarıyla toplam 627 milyon 920 bin 827,13 TL tutarında ödenek gönderilmiştir.

Muş'ta Öğrenci ve Velilerin Yaptıkları Yemeklerin Depremzedelere İkramı

Depremden etkilenen bölgedeki illerde öğretmenlerin barınma ihtiyaçlarını tespit etmek ve bu ihtiyaçları gidermek amacıyla hâlihazırda görev yapan ve yeni atanan öğretmenlerle yapılan bire bir görüşmeler neticesinde öğretmenler için ihtiyaç duyulan konteyner sayıları, ilçe bazlı olarak tespit edilmiştir. Konteyner ihtiyaç planlaması öğretmenlerle birlikte ailelerinin de konaklamasını sağlayacak şekilde yapılmıştır. Belirlenen konteyner ihtiyacı AFAD Başkanlığına iletilmiş ve toplam 11 bin 76 konteynerin illere sevki AFAD tarafından yapılmıştır. İl bazında kurulan konteynerlere ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

İller ve Konteyner Sayıları

İller	Konteyner Sayısı
Hatay	6.343
Adıyaman	1.278
Kahramanmaraş	1.500
Malatya	893
Şanlıurfa	51
Gaziantep	411
Osmaniye	400
Kilis	200
Toplam	**11.076**

Üretim Faaliyetleri

Hayat boyu öğrenme kurumlarında, olgunlaşma enstitülerinde, halk eğitim merkezlerinde ve meslek liselerinde çalışan gönüllü usta öğretici, öğrenci ve öğretmenlerden oluşan ekipler tarafından uyku tulumu, eşofman, yelek, battaniye, bebek pikesi, ayakkabı, bot, terlik, atkı, eldiven, şal, bere, triko, yorgan, nevresim, sünger yatak, ekmek, soğuk sandviç, kurabiye, sıcak yemek, çocuk maması, hijyen malzemesi, maske, kefen, odun sobası, elektrikli soba gibi pek çok temel ihtiyaç malzemesiz üretilerek deprem bölgesindeki illere ve diğer illerde bulunan depremzedelere dağıtılmıştır.

11 üretim atölyesinde 375 tekstil üretim makinesinin kurulumu tamamlanmış, ev tekstili ve ev giyim ürünleri başta olmak üzere birçok türde toplam 12 bin 7 adet ürün imalatı yapılmış, tüm süreç boyunca çadırlarda ve diğer alanlarda kalan vatandaşların terzilik ihtiyaçları da karşılanmıştır. Ayrıca bölgenin acil ihtiyaçlarının karşılanması ve afet bölgesi dışındaki 70 ilde mevcut üretim ve malzeme teminlerinin sağlanması için 388 bin 306 TL ödenek aktarımı yapılmıştır.

Meslek Liseli Öğrenciler Tarafından Depremzedeler İçin Yatak Üretimi

Afet bölgesinde Millî Eğitim Bakanlığı uhdesinde halk eğitimi merkezleri, olgunlaşma enstitüleri ve açık öğretim okulları tarafından yürütülen yaygın eğitim faaliyetlerinin devamı ve bölge halkına destek sağlanması amacıyla, AFAD tarafından oluşturulan konteyner ya da çadır kentlerin lokasyonlarına bağlı olarak belirlenen bölgelerde, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü Destek ve Koordinasyon Merkezleri kurulmuştur.

Merkezlerin kurulması ve bölge illerindeki kurumların acil ihtiyaçlarının karşılanması için 8 milyon 771 bin 39 TL ödenek aktarımı yapılmıştır. Destek ve Koordinasyon Merkezlerinin izlenmesi için Millî Eğitim Bakanlığınca veri tabanı oluşturulmuştur.

10 ilde 93 noktada destek ve koordinasyon merkezi açılmıştır. Bu merkezlere (6 Şubat-13 Mart 2023 tarihleri arasında) bölge dışı 23 ildeki 42 kurumdan 329 personel, bölge içindeki kurumlardan ise 670 personel görevlendirilmiştir.

Psikososyal Destek Hizmetleri

Afet sonrası ortaya çıkabilecek psikolojik uyumsuzlukların, bozuklukların önlenmesi, aile ve toplum düzeyinde ilişkilerin yeniden kurulması/geliştirilmesi, depremzedelerin "normal" yaşamlarına geri dönmesi sürecinde kendi kapasitelerini fark etmeleri ve güçlenmelerinin sağlanması, toplumda gelecekte ortaya çıkması muhtemel afet ve acil durumlarla başa çıkma/iyileşme/toparlanma becerilerinin artırılması amacıyla il millî eğitim müdürlükleri tarafından psikososyal ekipleri oluşturularak hem deprem bölgesindeki hem de deprem bölgesinden farklı illere gelen vatandaşlara psikososyal destek sağlanmıştır. İl millî eğitim ve ilçe millî eğitim müdürlükleri tarafından oluşturulan ekiplerde yer alan uzman öğretmenler, psikososyal destek vermek üzere deprem bölgesi illerinde birer hafta nöbetleşe görevlendirilmiştir.

Depremzede Çocuklara Psikososyal Destek Hizmeti

10 afet ilinde yürütülen psikososyal destek hizmetleri incelendiğinde, müdahalelerin ağırlıklı olarak koruyucu-önleyici ve yaygın erişim sağlayan çalışmalar üzerine kurulduğu görülmektedir. En yüksek hizmet hacmi Psikolojik İlk Yardım ile Sosyal İyileştirme Etkinliklerinde gerçekleşmiştir.

10 İlde Sunulan Psikososyal Destek Hizmetlerine Ait Sayısal Veriler

Psikososyal Müdahale Çalışmaları	Kadın Sayısı	Erkek Sayısı	Çocuk Sayısı	Personel Sayısı	Yatay Toplam
Psikolojik İlk Yardım	582.743	389.929	567.398	-	1.540.070
Psikoeğitim ve Eğitim	189.503	94.968	243.597	-	528.068
Grupla Psikolojik Danışmanlık	60.755	32.310	137.241	-	230.306
Çalışana Destek	-	-	-	41.573	41.573
Bireysel Görüşme	143.536	72.729	88.571	-	304.836
Psikiyatri Kliniğine Yönlendirme	4.489	2.668	3.348	-	10.505
Sosyal İyileştirme Etkinlikleri	230.867	113.461	1.029.033	-	1.373.361
Okul Temelli Psikososyal Destek	-	-	175.804	-	175.804
PSD Saha Oryantasyon Eğitimi Alan	-	-	-	9.183	9.183
Dikey Toplam	**1.211.893**	**706.065**	**2.244.992**	**50.756**	**4.213.706**

Öğrenci, öğretmen ve velilerin yaşadıkları zorlu yaşam karşısında psikolojik sağlamlıklarını artırmak, bu olayların travmatik etkileriyle baş etmelerini ve normalleşme sürecine uyumlarını kolaylaştırmak için psikososyal destek hizmeti sunan rehber öğretmen/psikolojik danışmanların becerilerini geliştirmek ve yapılandırılmış psikoeğitim destek materyallerini ve donanımlarını yaygınlaştırmak amacıyla Psikososyal Destek Projesi hazırlanmıştır.

Projenin 1. dönemi 06 Mart 2023 – 02 Haziran 2023 tarih aralığını kapsamaktadır. Bu dönemde yapılan çalışmalar aşağıda yer almaktadır:

- İllerdeki rehber öğretmen/psikolojik danışmanlara yönelik ileri düzeyde etkilendiği düşünülen öğrencilere uygulanmak üzere hazırlanan Travma Sonrası Grup Temelli Müdahale Programı (TSGTM) Eğitici Eğitimi'nin verilmesi planlanmıştır. Bu kapsamda yedi eğitim ili (Ankara, İstanbul, İzmir, Mersin, Antalya, Van, Samsun) belirlenmiş olup söz konusu eğitim bölgelerinde 81 ilden 598 rehber öğretmen/ psikolojik danışman eğitim almıştır.

- Psikososyal Destek Projesi kapsamında; zorlayıcı yaşam olayları esnasında ve sonrasında öğrenci etkinliklerinde kullanılmak üzere Destek Eğitim Kiti hazırlanmıştır. Her kitten 1.250 adet çoğaltılmış, öncelikle deprem bölgesi olmak üzere dağıtımı yapılmıştır.

- Zorlayıcı Yaşam Olaylarında Psikoeğitim Projesi (ZOYOP) kapsamında hazırlanan; "18 adet hikâye kitabı, bir adet afiş, beş adet broşür, iki adet bilgilendirme rehberi, iki adet ilk yardım psikolojik danışman/rehber öğretmen uygulama kitabı, sekiz adet psikoeğitim programı, bir adet travma sonrası grup temelli müdahale programının 10 bin adet basımı yapılmış ve öncelikle deprem bölgesindeki öğretmen, öğrenci ve velilere verilmek üzere ülke geneline dağıtımı yapılmıştır.

- ZOYOP kapsamında hazırlanan kitapların görme yetersizliği olan öğrenciyle birlikte görme yetersizliği olmayan ebeveynlerin, öğretmenlerin ve akranların da aynı anda okumasına imkân vermek amacıyla hem Braille (kabartma) baskı hem de gören yazı baskısı şeklinde olacak şekilde 12 adet psikolojik sağlamlık hikâye kitabı hazırlanmıştır ve 2023-2024 eğitim-öğretim yılı başında öğrencilere ulaştırılmıştır.

- Bireylerin özellik ve ihtiyaçlarına göre sürecin yönetilmesine katkı sağlanması amacıyla dokuz okul öncesi ve dokuz ilkokul kademesinde olmak üzere 18 adet iyileştirici çocuk hikâye kitapları ve 30 okul öncesi ve 30 ilkokul kademesinde olmak üzere 60 oyundan oluşan iki adet iyileştirici çocuk oyunları kitapçığı hazırlanmıştır.

- Deprem sonrası psikososyal destek hizmetlerinin daha hızlı, etkili, verimli bir şekilde yürütülmesi amacıyla Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde 39 uzmandan oluşan Psikososyal Koordinasyon Birimi oluşturulmuştur.

Yürütülecek psikososyal destek çalışmalarının planlanmasına katkı sağlaması amacıyla, Psikososyal Koordinasyon Birimi tarafından il millî eğitim şube müdürleri, rehberlik ve araştırma merkezi müdürleri ile çevrim içi toplantılar düzenlenmiştir.

Afet bölgesi illeri ve afetten doğrudan etkilenmeyen diğer illere yönelik Psikososyal Destek Eylem Planı hazırlanarak il millî eğitim müdürlükleri ile paylaşılmıştır. Psikososyal destek çalışmalarında kullanılacak dokümanlar Millî Eğitim Bakanlığı web sitesine yüklenmiş ve rehber öğretmen/psikolojik danışmanlarla paylaşılmıştır. Çalışmalara ait uygulamalar, hazırlanan Psikososyal Destek Eylem Planı Uygulama Esasları çerçevesinde yürütülmüştür.

11 ilde, 416 çadır/birimde, 4 bin 574 rehber öğretmen/psikolojik danışman ile psikososyal destek çalışmaları yürütülmüştür. 11 ilde, depremden etkilenen kişilerin temel fiziksel ya da psikolojik ihtiyaçlarının karşılanması, olası travma sonrası stres belirtilerinin olabildiğince azaltılması, kısa ve uzun dönemde daha uyum sağlayıcı bir işlevselliğin ve baş etmenin artırılması amacıyla rehber öğretmen/ psikolojik danışmanlar tarafından öğrenci, öğretmen ve velilere psikolojik ilk yardım (PİY) uygulanmıştır.

Çocuklara Umut Veren Dokunuşlar

Psikososyal destek çalışmalarının daha etkin yürütülebilmesi amacıyla depremden doğrudan etkilenen illere 4 bin 267 psikososyal destek kiti hazırlanarak gönderilmiştir. Psikososyal destek kiti; oyun kitabı, resim defteri, boya kalemleri, gibi malzemelerden oluşmaktadır.

Deprem bölgesi illerinde bilgilendirici içeriklerin yer aldığı; ailelere, öğretmenlere ve yetişkinlere yönelik broşürler hazırlanmıştır. Bu doğrultuda deprem bölgesindeki illerde toplam 1 milyon 518 bin 286 adet broşür dağıtılmıştır.

Travmayla Başa Çıkmak İçin Ailelere Verilen Rehberlik Broşürleri

Deprem bölgesinde görevlendirilen saha koordinatörleri tarafından yürütülen psikososyal destek hizmetlerine ilişkin günlük olarak veriler alınmıştır. Böylelikle toplamda deprem bölgesi 11 ilde Aralık 2023'e kadar; 1 milyon 59 bin 854 öğrenci ve 513 bin 650 veli olmak üzere toplam 1 milyon 573 bin 504 kişiye psikososyal destek hizmeti sunulmuştur.

Depremlerin etkilediği bölgelerde psikososyal destek hizmetleri sürerken, bölgeden ayrılmak zorunda kalarak diğer illere giden ve Bakanlık bünyesindeki kurum ve kuruluşlara yerleştirilen veliler ve öğrencilere yönelik psikososyal destek çalışmaları da yürütülmüştür.

20 Şubat 2023 tarihinde okulların açıldığı 70 ilde ilk gün öğrencilerle bir araya gelecek öğretmenlere rehber niteliğinde bilgilendirici bir metin hazırlanarak okul/kurumlar ile paylaşılmıştır.

Sahada yürütülen çalışmaların daha etkili ve verimli olabilmesi için saha da karşılaşılabilecek sorularla ilgili cevapların yer aldığı video hazırlanmıştır.

Afet bölgesi dışındaki 70 ilde, psikososyal eylem planının ikinci aşamasında yer alan öğretmen ve velilere yönelik "deprem eğitim içerikleri" 20-24 Şubat 2023 tarihleri arasında rehber öğretmen/ psikolojik danışmanlar tarafından okullarda uygulanmıştır. Afet bölgesi dışındaki 70 ilde, psikososyal eylem planının ikinci aşamasında yer alan deprem psikoeğitim programı, 20-24 Şubat 2023 tarihleri arasında 954 bin 414 öğretmen ve 3 milyon 425 bin 502 veliye yönelik olarak toplam 4 milyon 379 bin 916 kişiye, rehber öğretmen/ psikolojik danışmanlar tarafından okullarda uygulanmıştır.

81 ilde okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise kademesindeki 10 milyon 788 bin 182 öğrenciye psikososyal destek kapsamında Deprem Psikoeğitim Programı uygulanmıştır. Öğretmenlere ve velilere; kayıp ve yas konularında rehber öğretmen/ psikolojik danışmanlar tarafından eğitimler verilmiştir.

Kayıp yaşayan öğrencilere yönelik; kayıp ve yas konularında her kademeye özgü hazırlanan "Yas Psikoeğitim Programı" rehber öğretmen/ psikolojik danışmanlar tarafından uygulanmaya başlamıştır.

Rehber öğretmen/psikolojik danışmanlar tarafından öğretmen ve ailelerin gözlemleri ile belirlenen depremden ağır derecede etkilenen öğrencilere; travmatik bir olaya bağlı mevcut belirtileri azaltmak, travmatik stres ve kaygıyla başa çıkmaya yönelik beceriler geliştirmek, kontrol algısı oluşturmak ve psikolojik sağlamlığı artırmak, uyum bozukluğu riskini azaltmak, akran ve veli desteği sağlamak destek sunmak amacıyla rehber öğretmen/psikolojik danışmanlara "Travma Sonrası Grup Temelli Müdahale Programı (TSGTM) Eğitimleri"ne başlanmıştır. Söz konusu eğitim, toplam 550 rehber öğretmen/psikolojik danışmana verilmiştir. Eğitim alan rehber öğretmen/psikolojik danışmanlar tarafından "Travma Sonrası Grup Temelli Müdahale Programı" uygulanmaya başlamıştır.

Psikososyal destek hizmetleri kapsamında sahada çalışan personele ihtiyaç duyulması hâlinde çalışana destek çalışmaları yürütülmektedir. Bu kapsamda üniversiteler ile iş birliğinde akademisyen desteği sağlanmaktadır.

İzleme değerlendirme çalışmaları kapsamında günlük saha verileri, e-Rehberlik modülü üzerinden takip edilmektedir. Rehber öğretmen/psikolojik danışmanlar tarafından travma sonrası stres tepkilerini yoğun olarak yaşadığı değerlendirilen öğrenciler sağlık kurumlarına yönlendirilmiştir.

Okulların tatil olduğu dönemde psikososyal destek hizmetler birimleri hizmet sunmakta olup depremden yoğun etkilenen 10 ilde bulunan 41 rehberlik ve araştırma merkezinde psikososyal destek hizmetleri yaz döneminde de sunulmaya devam etmiştir. Türkiye'de yaşanması muhtemel afet durumlarında kullanılmak üzere psikososyal destek hizmetleri kapsamında içerikler hazırlanmıştır. Kahramanmaraş depremi sonrasında yapılan çalışmalarda yararlanılan kitaplar, psikoeğitim programları, animasyonlar, eğitici videolar, hikâye kitapları, kılavuzlar, sunular, broşürler, afişler gibi materyaller sunulmuştur.

2023-2024 eğitim-öğretim yılının başlamasıyla birlikte Hatay, Kahramanmaraş, Adıyaman, Malatya ve Adana illerinde yürütülen çalışmalarda Gaziantep'in İslahiye ve Nurdağı ilçeleri ile birlikte toplam 49 ilçede görev yapan 2 bin 744 rehber öğretmen/psikolojik danışmana yönelik akademik eğitimler ve psikososyal çalışmalar yürütülmüştür.

2023-2024 eğitim öğretim yılının başlamasıyla birlikte rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri kapsamında; "Gelişimsel ve Önleyici Hizmetler", "İyileştirici Hizmetler ve Destek Hizmetleri" konularında toplam 1.370 öğretmene bilgi verilmiştir.

Depremzede vatandaşlara yönelik hem deprem bölgesinde hem de depremzedelerin geçici olarak kaldıkları diğer illerde halk eğitim merkezlerinde el sanatları teknolojisi, din eğitimi, giyim üretim teknolojisi, spor, müzik ve gösteri sanatları, sağlık, çocuk gelişimi ve eğitimi, okuma yazma, yabancı diller, kişisel gelişim ve eğitim, bilişim teknolojileri, güzellik ve saç bakım hizmetleri, sanat ve tasarım, geleneksel oyunlar ve zekâ oyunları, yiyecek içecek hizmetleri, öğretmenlik ve öğretim, güvenlik hizmetleri, aile okulu, büro yönetimi ve sekreterlik alanlarında kurslar açılmış ve çok sayıda katılımcı bu kurslara devam etmiştir.

Deprem Bölgesinde Bulunan Öğrencilerin Nakil İşlemleri

Deprem sonrasında 2022-2023 eğitim-öğretim yılı ikinci döneminde depremden etkilenen illerde kayıtlı öğrencilerin "Doğal Afet Nedeniyle Nakil" seçeneğinden faydalanabilmeleri amacıyla e-Okul Yönetim Bilgi Sistemi'nde gerekli güncellemeler yapılmıştır.

2023-2024 eğitim öğretim yılında tekrar deprem bölgesindeki yerleşimlerine dönen vatandaşların adresleriyle ilgili süreçlerinin henüz tamamlanamaması sebebiyle öğrencilerinin okula kayıt ve nakillerinde sorunlar yaşanmaması için 1. ve 5. sınıfa kayıt ve nakiller ile ara sınıflarda nakil işlemlerinde adres kayıt bölgesi kontrolü yapılmamasına yönelik ve ara sınıflarda nakil işlemlerinde adres kayıt bölgesi kontrolü yapılmamasına yönelik e-Okul Sistemi'nde gerekli güncellemeler yapılmıştır. Böylece öğrencilerin nakil işlemleri herhangi bir mağduriyete sebebiyet vermeden ivedilikle gerçekleştirilmiştir.

07.09.2023 tarihi itibarıyla tüm eğitim öğretim kademelerinde deprem sonrası 11 ilden diğer illere gerçekleşen nakil sayısı ve kendi şehirlerine dönen öğrencilere ilişkin veriler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Deprem Sonrası Öğrenci Nakilleri ve Geri Dönüş Sayıları

İller	Deprem Öncesi Öğrenci Sayısı	Nakil Sayısı	Geri Dönen Öğrenci Sayısı
Adana	505.454	6.256	3.528
Adıyaman	157.046	27.921	16.920
Diyarbakır	477.980	5.010	2.075
Elazığ	115.919	562	360
Gaziantep	637.302	19.105	12.281
Hatay	451.150	95.832	42.113
Kahramanmaraş	290.889	62.570	40.630
Kilis	54.563	526	404
Malatya	170.575	47.241	26.200
Osmaniye	137.484	5.531	3.231
Şanlıurfa	710.694	6.395	2.192

Taşıma ve Yemek Hizmetleri

Millî Eğitim Bakanlığı Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliği'nin 22'nci maddesi gereğince depremde yıkılan ya da hasar gören okullarda eğitim gören öğrencilerin eğitim öğretimlerine başka bir okulda devam etmeleri yönünde alınan karar ile birlikte bu öğrenciler Öğrenci Taşıma Uygulaması kapsamında taşınmış ve ücretsiz öğle yemeğinden faydalandırılmıştır. Öğrenci Taşıma Uygulaması kapsamında öğle yemeği hizmeti verilen okullarda eğitim ve öğretimine devam eden ve yemek hizmeti almayan öğrenciler ile destekleme ve yetiştirme kurslarında görev alan öğretmenler de ücretsiz öğle yemeği hizmetinden faydalandırılmıştır.

Destekleme ve Yetiştirme Kursları

Depreme bağlı olarak meydana gelen öğrenme kayıplarının giderilmesi çalışmaları ve özellikle deprem bölgesindeki öğrencilerin iyi olma hâllerinin desteklenmesi amacıyla destekleme ve yetiştirme kursları açılmıştır.

LGS ve YKS sınavlarına hazırlanan öğrenciler için deprem bölgelerinde oluşturulan geçici sınıflarda destekleme ve yetiştirme kurslarına gönüllü öğretmenler görevlendirilmiştir. DYK kurslarında kullanılmak üzere Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan ders materyalleri basılarak deprem bölgesine ulaştırılmıştır.

Osmaniye'de LGS'ye Hazırlanan Öğrencilere Çadırlarda Kurs Desteği

Ayrıca afet bölgesinde yer alan 11 ilde 2022-2023 eğitim öğretim yılının 2. dönemine yönelik oluşan öğrenme kayıplarının giderilmesi amacıyla 2. sınıftan 12. sınıf düzeyine kadar Millî Eğitim Bakanlığınca belirlenen kritik kazanımlar dikkate alınarak hazırlanan programlar doğrultusunda 1 Ağustos-1 Eylül 2023 tarihleri arasında destekleme ve yetiştirme kursları kapsamında yaz okulları açılmıştır.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Millî Eğitim Bakanlığı arasında imzalanan Afet Bölgesi Eğitim Destek Programı İş Birliği Protokolü kapsamında afet bölgesinde yer alan 11 ilde 2. sınıftan 12. sınıf düzeyine kadar öğrenim gören öğrenciler için 24 Temmuz-1 Eylül 2023 tarihleri arasında destekleme ve yetiştirme kursları kapsamında görsel sanatlar, spor, müzik ve bilişim alanlarında kurslar açılmıştır.

Destekleme ve Yetiştirme Kursları Kapsamında Enstrüman Çalışmaları

Depreme bağlı olarak meydana gelen öğrenme kayıplarının giderilmesi çalışmaları için 2022-2023 eğitim-öğretim yılında okutulan ders kitaplarının ikinci dönemini kapsayan bölümleri yeniden basılarak öğrencilere dağıtılmıştır. Ayrıca 2022-2023 eğitim-öğretim yılının ikinci döneminde öğrenme kaybı yaşayan öğrenciler için Türkçe, matematik, sosyal bilgiler, din kültürü ve ahlak bilgisi, fen bilimleri ve İngilizce derslerine yönelik programlar hazırlanmış ve 11 Eylül 2023 tarihi itibarıyla uygulanmaya başlamıştır.

Deprem Bölgesindeki Öğrenciler İçin Eğitim Öğretim Faaliyetlerine İlişkin Destek Çalışmaları

- Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan imzasıyla, "Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Resmî Okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal Yardımlar ve Okul Pansiyonları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" Resmî Gazete 'de yayımlanmıştır.

- 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli meydana gelen ve bölgedeki 11 ili etkileyen deprem nedeniyle 05.03.2023 tarihinde yapılması planlanan Eğitim Kurumları Yönetici Seçme Sınavı (EKYS) ertelenerek 24.05.2023 tarihinde yapılmıştır.

- Deprem nedeniyle olağanüstü hal ilan edilen illerde kayıtlı olan öğrenciler, Sınavla Öğrenci Alacak Ortaöğretim Kurumlarına İlişkin Merkezi Sınav'a talep ettikleri illerde sınava girebilmiştir. İl ve ilçe tercihinde bulunmayanların sınava girecekleri okullar ise Millî Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenerek öğrencilere mağduriyet yaşatılmamıştır.

- 8/2/2023 tarihli ve 6785 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı'yla ilan edilen olağanüstü hâl kapsamında; 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş depremleri nedeniyle yalnızca Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya, Osmaniye illeri ile Gaziantep ilinin Nurdağı ve İslahiye İlçelerinde 2023-2024 eğitim öğretim yılını tamamlayan öğrenciler yerel yerleştirme ile öğrenci alan okulları tercihleri sırasında 2023-2024 eğitim öğretim yılını tamamlamış oldukları illerde mevcut ortaöğretim kayıt alanlarına göre tercihte bulunabilmiştir. Ayrıca öğrenciler bu illerin dışındaki diğer illerde bulunan yerel yerleştirme ile öğrenci alan okulların tamamını ise "kayıt alanında" olarak tercih edebilmişlerdir.

- 6 Şubat 2023'teki Kahramanmaraş merkezli depremlerden etkilenen Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa'daki öğrenciler için İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Bursluluk Sınavı kapsamında 30 bin ilave kontenjan hakkı tanınmıştır. Kontenjandan, 2022-2023 eğitim öğretim yılının birinci dönemini depremlerden etkilenen illerde tamamlayan öğrenciler yararlanmıştır. Toplam kontenjanın yüzde 30'u ayrıldıktan sonra kalan kontenjan 2023-2024 eğitim öğretim yılında geçerli olmak üzere dağıtılmıştır. Depremzede öğrencilerin mağduriyetini gidermeye yönelik olarak yapılan ek kontenjan düzenlemesi olağanüstü hâl (OHAL) kapsamında ertesi yıl da devam etmiş ve Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya, Osmaniye ile Gaziantep'in Nurdağı ve İslahiye ilçelerinde 2023-2024 eğitim öğretim yılını tamamlayan öğrenciler için de "ek kontenjan" hakkı tanınmıştır.

- Tercih dönemlerinde yerel yerleştirme ile öğrenci alan okullara yerleştirme tercihi yapmış ancak herhangi bir okula yerleşemeyen öğrenciler, bulundukları il ve ilçe öğrenci yerleştirme ve nakil komisyonlarına başvurarak yerel yerleştirme ile öğrenci alan okullarda kontenjan olup/olmama durumuna bakılmaksızın okul ve şube dengesi gözetilerek yerleştirme işlemlerini tamamlamışlardır. Ayrıca bu illerin dışındaki diğer illerde bulunan yerel yerleştirme ile öğrenci alan okulların tamamını ise "kayıt alanında" olarak tercih edilebilmiştir.

- Liseye Geçiş Sistemi sürecinde tercih döneminde merkezî sınavla öğrenci alan okullara yerleştirme tercihi yapmış, deprem nedeniyle olağanüstü hâl ilan edilen illerde kayıtlı olan öğrenciler için her 30 kontenjana 2 öğrenci olacak şekilde ek kontenjan verilmiştir. Ek kontenjanlara yerleştirme işlemleri merkezî yerleştirme esasları çerçevesinde puan üstünlüğü ve tercih önceliğine göre yapılmıştır. 2024-2025 yıllarında toplam 6722 ek kontenjan verilmiştir.

- Deprem bölgelerinde Aralık 2025 itibariyle toplam 70 e-Sınav salonları faaliyete geçirilmiştir.

- 2023-2024 eğitim öğretim yılında 8, 11, 12. sınıf ve mezun öğrenciler için açılan Destekleme ve Yetiştirme kurslarında Afet Bölgesinde yer alan illerimizdeki veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

2023-2024 Eğitim Öğretim Döneminde Afet Bölgesindeki İllerde Açılan Kurs Verileri

	İller	Kurs Merkezi Sayısı	Öğrenci Sayısı	Öğretmen Sayısı	Rehber Öğretmen Sayısı
1	Adana	106	4582	551	45
2	Adıyaman	95	4931	612	44
3	Diyarbakır	93	6096	682	57
4	Elazığ	22	938	104	5
5	Gaziantep	77	3834	497	38
6	Hatay	183	7946	1065	55
7	Kahramanmaraş	130	6431	810	32
8	Kilis	23	906	122	10
9	Malatya	41	1757	224	7

2023-2024 eğitim öğretim yılında yaz okulları kapsamında Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okul/kurumlarda yaz dönemi boyunca öğrencilerin zihinsel, sosyal, duygusal, fiziksel ve ahlaki açıdan çok yönlü gelişimini esas alan bir yaklaşımla ilk defa 81 ilde açılan yaz okullarında 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11. ve 12. sınıflarda öğrenim gören öğrencilere yönelik spor, görsel sanatlar bilişim ve müzik alanlarında kurslar açılmıştır. Afet bölgesinde yer alan illerimizdeki veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Afet Bölgesindeki İllerde Açılan Yaz Okulu Verileri

	İller	Kurs Merkezi Sayısı	Öğrenci Sayısı	Öğretmen Sayısı
1	Adana	27	986	42
2	Adıyaman	9	305	18
3	Diyarbakır	25	2.071	62
4	Elazığ	3	142	5
5	Gaziantep	31	1.395	57
6	Hatay	58	2.775	92
7	Kahramanmaraş	29	2.487	62
8	Kilis	8	365	16
9	Malatya	8	334	14
10	Osmaniye	13	501	21
11	Şanlıurfa	16	1.184	36

8., 12. sınıf ve mezun öğrenciler için ise 2024 yaz döneminde açılan Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına ilişkin afet bölgesinde yer alan illerimizdeki veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Afet Bölgesindeki İllerde Açılan Yaz Dönemi Kurs Verileri

	İller	Kurs Merkezi Sayısı	Öğrenci Sayısı	Öğretmen Sayısı	Rehber Öğretmen Sayısı
1	Adana	31	1572	144	9
2	Adıyaman	60	2777	303	18
3	Diyarbakır	21	996	110	3
4	Elazığ	5	257	33	0
5	Gaziantep	47	2933	255	8
6	Hatay	100	4626	468	14
7	Kahramanmaraş	70	4044	339	11
8	Kilis	3	724	37	0
9	Malatya	13	497	59	3
10	Osmaniye	24	1410	145	3
11	Şanlıurfa	42	1684	164	12

Deprem Bölgesinde Yaz Spor Okulu

Bu kapsamda 13.03.2023-30.12.2025 tarihleri arasında bölgede 240.945 kurs açılmış, açılan kurslardan 3.534.863 kursiyer faydalanmıştır.

Deprem Bölgesi- İl Bazlı Yaygın Eğitim Kurs Kursiyer Sayıları

İller	Açılan Kurs	Toplam Kursiyer	Erkek Kursiyer	Kadın Kursiyer
Adana	37.805	549.092	184.488	364.604
Adıyaman	8.454	137.477	42.535	94.942
Diyarbakır	45.597	609.926	223.211	386.715
Gaziantep	48.862	734.457	246.442	488.015
Hatay	12.039	211.426	59.586	151.840
Kahramanmaraş	9.300	177.049	51.573	125.476
Kilis	9.008	112.082	25.295	86.787
Malatya	6.913	110.110	36.192	73.918
Osmaniye	24.379	329.673	88.980	240.693
Şanlıurfa	38.588	563.571	211.145	352.426
Genel Toplam	**240.945**	**3.534.863**	**1.169.447**	**2.365.416**

Yardımcı Kaynak Hazırlama

Deprem bölgesindeki öğrencilerin öğrenme eksikliklerini gidermek için UNICEF iş birliği ile yardımcı kaynaklar hazırlanmıştır. Proje kapsamında üç çalıştay düzenlenmiş ve alanında uzman 252 öğretmenin katılımı sağlanmıştır. 9., 10., 11. ve 12. sınıftaki öğrencilere yönelik 16 adet dört dörtlük konu pekiştirme testleri ile 26 adet telafi eğitim kaynak kitabı hazırlanmıştır. Hazırlanan dört dörtlük konu pekiştirme test kitapları ile 9., 10., 11. ve 12. sınıf telafi eğitimine yönelik 26 adet yardımcı kaynak dijital ortamda https://ogmmateryal.eba.gov.tr/ sitesinde öğretmen ve öğrencilerin kullanımına sunulmuştur. Deprem bölgesindeki öğrencilere bu kapsamda 5 milyon 280 bin 846 yardımcı kaynak kitap basılarak dağıtılmıştır.

Depremzede Öğrencilere Yönelik Eğitim Setlerinin Paketlenmesi

Deprem bölgesindeki öğrenciler ile bu bölgeden başka illere nakillerini yaptıran öğrencilere 7,5 milyon ders kitabı, 5,5 milyon yardımcı kaynak ile 130 bin kırtasiye seti ulaştırılmıştır.

Depremden Etkilenen Öğrencilere Verilen Eğitim Setleri

Tablet Temini ve Dağıtımı

Bağışçılar tarafından, 38 bin adet tablet alımı şartıyla 112 milyon 51 bin 757,62 TL nakdî bağış yapılmış, ayrıca 27 bin adet tablet bağışı gerçekleştirilmiştir. Tahsis edilen bütçeden 23 bin adet tablet alımı yapılarak bu kapsamda 44 milyon 100 bin TL harcanmıştır. Bağışlanan tabletler ile tablet alımı için bağışlanan tutar ve Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinden temin edilen tabletler, depremden etkilenen illerdeki öğrencilere gönderilmiştir. Tabletler, depremden etkilenen 8. ve 12. sınıf öğrencilerine öncelikli olarak dağıtılmıştır. İllere göre dağıtımı yapılan tablet bilgileri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

İllere Göre Dağıtılan Tablet Sayıları

İller	Tablet Sayıları
Adana	5.000
Adıyaman	12.000
Diyarbakır	5.000
Elazığ	2.000
Gaziantep	5.750
Hatay	16.000
Kahramanmaraş	14.000
Kilis	2.000
Malatya	12.000
Osmaniye	4.000
Şanlıurfa	5.000
Toplam	**82.750**

Televizyon Alımı ve Dağıtımı

Tahsis edilen bütçeden 30 bin adet televizyon alımı yapılmış, bunun için ise 67 milyon 172 bin 500 TL harcanmıştır. Alınan televizyonlar ile depremden etkilenen illerde bulunan öğrencilerin TRT EBA kanallarından yayımlanan dersleri takip etmeleri amaçlanmıştır. İllere göre dağıtımı yapılan televizyon bilgisi aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Bazı Deprem Bölgelerinde Dağıtılan Televizyon Sayıları

İller	Televizyon Sayısı
Adıyaman	6.300
Gaziantep	3.500
Hatay	7.010
Kahramanmaraş	2.900
Malatya	7.800
Osmaniye	2.500
Toplam	**27.110**

İnternet Altyapı Çalışmaları

Eğitimde FATİH Projesi kapsamında deprem bölgesinde yer alan okullar için internet altyapı çalışmalarına devam edilmiş olup 2024 yılında 948 okula Mobil İnternet Erişimi, 97 okula VSAT Uydu İnternet Erişimi ve 22 okula ise Fiber İnternet Erişimi sağlanmıştır. 2025 yılında ise 218 okula Mobil İnternet Erişimi, 30 okula VSAT Uydu İnternet Erişimi ve 453 okula ise Fiber İnternet Erişimi sağlanmıştır.

Mobil Bilim Merkezi (Bilim Otobüsü)

Deprem sonrasında bölgede bulunan öğrencilere yönelik gerçekleştirilen psikososyal destek çalışmalarına Mobil Bilim Merkezi Projesi ile destek verilmiştir. Mobil Bilim Merkezi faaliyetlerinde sunulan bilimsel deney setleri ile öğrencilerin astronomiden fiziğe, matematikten coğrafyaya, biyolojiden kimyaya birçok farklı disiplinde yaşayarak öğrenmeleri, öğrenirken de eğlenmeleri sağlanmıştır.

Mobil Bilim Merkezi deprem bölgesi faaliyetleri kapsamında Kahramanmaraş, Gaziantep, Malatya illerinde bulunan bütün çadır kentlere, depremzede vatandaşların kaldığı yurt ve konteyner bölgelerine gidilerek faaliyetlerde bulunulmuştur. Bu bölgelerde bulunan yaklaşık 25 bin öğrenciye hizmet verilmiştir.

Mobil Bilim Merkezleri

Depremden etkilenen öğrenciler; bilimsel bilgiye ulaşarak bilim ve teknoloji arasındaki etkileşimi etkinlikler yoluyla öğrenmişlerdir. Psikososyal destek çalışmaları doğrultusunda bilimin yaraları sarıcı etkisi ile öğrencilerin bir nebze de olsa yaşadıklarını unutmalarına katkı sağlanmıştır.

Etkileşimli Tahta Kurulumları

Deprem bölgesinde ilk etapta hasarlı okullardaki etkileşimli tahtaların taşınması için illerin ödenek talepleri karşılanmıştır. Yıllar içerisinde etkileşimli tahta kurulumları bilgisi aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Deprem Bölgelerinde Etkileşimli Tahta Kurulumları

İller	Etkileşimli Tahta Kurulumları
Adana	2.569
Adıyaman	2.830
Diyarbakır	3.800
Elazığ	1.102
Gaziantep	5.135
Hatay	4.920
Kahramanmaraş	2.748
Kilis	229
Malatya	1.437
Osmaniye	814
Şanlıurfa	5.900
Toplam	**31.484**

Ölçme Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri

Destekleme ve yetiştirme kursları kapsamında, Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) ile Liseye Geçiş Sistemi için uygulanan sınava hazırlanan depremzede öğrencilere İskenderun'da bulunan Karadeniz Lifeship Rauf Bey Yaşam Gemisinde 24-27 Nisan tarihleri arasında farklı branşlarda 14 öğretmen tarafından eğitim verilmiştir.

Depremzede Öğrenciler İçin Rauf Bey Yaşam Gemisinde YKS ve LGS Hazırlık Eğitimi

Deprem bölgesine Liselere Geçiş Deneme Sınavı (LGS) için altı adet, Temel Yeterlilik Deneme Testi (TYT) için 12 adet ve Alan Yeterlilik Deneme Testi (AYT) için altı adet olmak üzere toplam 24 adet test kitapçığı gönderilmiş ve Millî Eğitim Bakanlığı koordinesinde gönüllü öğretmenlerle bölgedeki öğrencilere deneme sınavları uygulanmıştır.

Deprem bölgesindeki illerde Sınavla Öğrenci Alacak Ortaöğretim Kurumlarına İlişkin Merkezi Sınav'a girecek öğrenciler için mevcut binalara ek olarak 49 binada yedek salon açılmış ve bu salonlar için 7 bin 900 yedek sınav evrakı gönderilmiştir. Ayrıca depremden etkilenen öğrencilerin farklı illerde sınava katılımları göz önüne alınarak yedek salon işlemlerinde kullanılan kitapçık ve cevap kâğıdı sayıları 12 adetten 20 adede çıkartılmıştır.

Deprem bölgesindeki illerde İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Bursluluk Sınavı'na girecek öğrenciler için mevcut binalara ek olarak 23 binada yedek salon açılmış ve bu salonlar için 6 bin 500 yedek sınav evrakı gönderilmiştir.

Liseye Geçiş Sistemi için uygulanan Sınavla Öğrenci Alacak Ortaöğretim Kurumlarına İlişkin Merkezî Sınav'a ve İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Bursluluk Sınavı'na katılan öğrenciler sorumlu oldukları derslerin birinci dönem konu, kazanım ve açıklamalarından sorumlu tutulmuş, 2. dönem konularından muaf bırakılmıştır.

Burs, Eğitim Desteği ve Parasız Yatılılık Hizmetleri

03.03.2023 tarihli ve 131 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Eğitim Alanında Alınan Tedbirlere İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi kapsamında öğrencilerin aynı illerdeki veya ülke genelindeki diğer öğrenci pansiyonlarına parasız yatılı olarak yerleştirilmeleri sağlanmıştır. Bu kapsamda olan öğrencilerden burslu olanların bursları, özel okula geçiş yapmış olanlar da dâhil olmak üzere Kararname hükmü gereği 2022-2023 eğitim öğretim yılı süresince kesilmemiştir. Ayrıca 2023-2024 eğitim öğretim yılında da bu kapsamdaki öğrencilerin istemeleri hâlinde ülke genelindeki pansiyonların boş kontenjanlarına parasız yatılı olarak yerleştirilmeleri sağlanmıştır.

03.03.2023 tarihli ve 131 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Eğitim Alanında Alınan Tedbirlere İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi kapsamında 6 Şubat 2023 tarihli depremler nedeniyle annesi, babası ya da vasisi vefat eden ve ortaöğretim okullarına devam eden 820 öğrencinin 2023 şubat ayından itibaren 2022-2023 eğitim öğretim yılı sonuna kadar 2684 sayılı Kanun uyarınca ödenen burs miktarı kadar aylık eğitim desteği alması sağlanmıştır.

Ayrıca 6 Şubat 2023 tarihinde ve devamında meydana gelen depremlerde; anne veya babasını ya da her ikisini kaybedip (veli/vasi atanan) maddi sıkıntı içinde olanlar ile deprem nedeniyle orta-ileri ve çok ileri düzeyde özel gereksinimi olan öğrencilere burs desteği sağlanmasına yönelik Millî Eğitim Bakanlığı ile Türk Eğitim Derneği (TED) ve Türk Eğitim Vakfı (TEV) arasında 22.03.2023 tarihinde İş Birliği Protokolü imzalanmıştır.

Kütüphaneler Kurulması

2024–2025 eğitim öğretim yılında, 6 Şubat depremlerinden etkilenen 11 ilde bulunan 11 okulda; öğrencilerin eğitim ortamlarını güçlendirmek, okuma kültürünü desteklemek ve eğitime erişimi artırmak amacıyla kütüphaneler kurulmuş ve hizmete açılmıştır. Bu kapsamda, kütüphanelerin öğrenci ve eğitim camiasına kazandırılmasını temsilen, Emine Erdoğan Hanımefendi ile Gaziantep Karakuyu Ortaokulunda bir açılış töreni düzenlenmiştir.

Depremden etkilenen bölgelerde eğitime destek sağlamak amacıyla yürütülen çalışmalar kapsamında; Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illeri başta olmak üzere toplam 52 okulda kütüphane kurulumu gerçekleştirilmiştir. Söz konusu çalışmalarla, deprem sonrası eğitim ortamlarının güçlendirilmesi, öğrencilerin güvenli ve nitelikli öğrenme alanlarına erişiminin artırılması ve okuma kültürünün yaygınlaştırılması hedeflenmiştir. Kurulan kütüphaneler, öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimlerine katkı sunacak şekilde hizmete alınmıştır.

Emine Erdoğan Hanımefendi ile Gaziantep Karakuyu Ortaokulunda Bir Açılış Töreni

Türk Kızılay, depremden en çok etkilenen Kahramanmaraş, Hatay, Adıyaman, Malatya, Gaziantep ve Osmaniye illerinde toplam 13 adet Türk Kızılay 100. Yıl Kütüphanesi faaliyete geçirerek öğrencilere güvenli, sessiz ve destekleyici bir eğitim ortamı sunmuştur.

Osmaniye Türk Kızılay Kütüphanesi

Fiziksel çalışma alanlarının oluşturulmasına ek olarak, proje kapsamı örgün eğitimi destekleyecek eğitim materyallerinin teminini de içerecek şekilde genişletilmiş; bölgedeki okulların ihtiyaç duyduğu malzemeler tedarik edilerek dağıtımı gerçekleştirilmiştir. Bu bütüncül yaklaşım ile afetin eğitim üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılması, eğitim sürekliliğinin sağlanması ve çocuklar ile gençlerin akademik gelişimlerinin yanı sıra sosyal iyileşme süreçlerine katkı sunulması hedeflenmiştir.

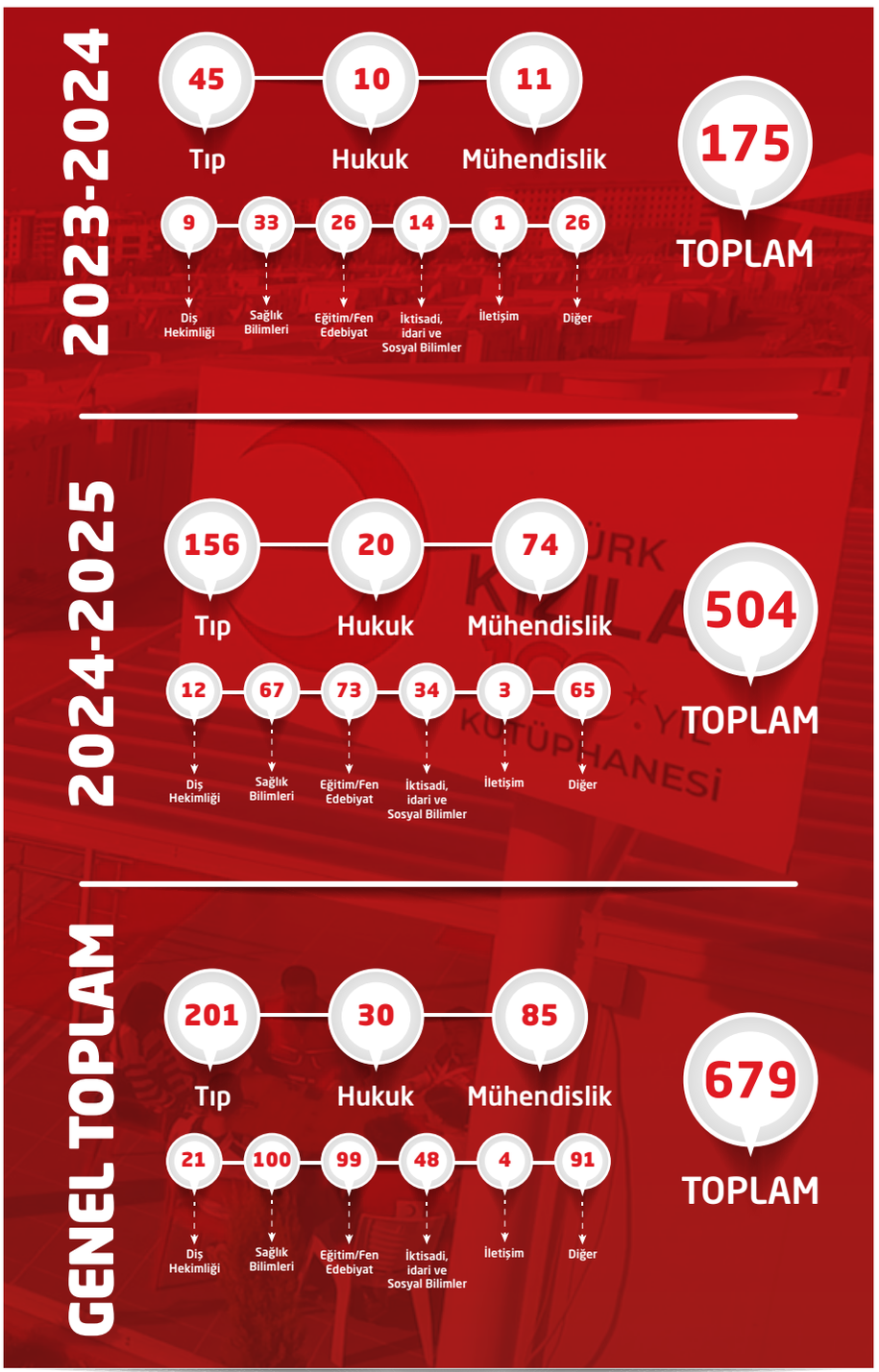
Hatay Türk Kızılay Kütüphanesi

Öğrencilerin aylık talepleri doğrultusunda teslim edilen sınav hazırlık kitapları, okuma kitapları ve kırtasiye setlerinden 2025 yılında 1.365 öğrenci faydalanmıştır. Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) ve Liselere Geçiş Sistemi (LGS)'nin yanı sıra KPSS'ye hazırlanan faydalanıcıların da sınav hazırlık süreçleri eğitsel materyallerle desteklenmiştir.

Öğrencilerin resmî sınavlara hazırlanma düzeylerini artırmak ve pratik yapma fırsatı sağlamak amacıyla haziran ayında ulusal lise ve üniversite giriş sınavları yapılana kadar; 2024 yılında toplam 4997 öğrenci 2025 yılında ise 15.522 öğrenci olmak üzere toplamda 20.519 öğrenci deneme sınavı organizasyonundan faydalanmıştır. Eğitim faaliyetlerinin sürdürülebilirliğini desteklemek amacıyla teknolojik donanım, tefrişat desteği ve eğitsel materyal desteği kapsamında 2025 yılı sonuna kadar 49 okulun talepleri karşılanmıştır.

Öğrencilere, yeni eğitim-öğretim döneminde ihtiyaç duyacakları kırtasiye malzemelerini içeren kitlerden; 2023–2024 yıllarında 3.000, 2025 yılında 7.607 olmak üzere toplam 10.607 öğrenciye dağıtılmıştır.

Türk Kızılay 100. Yıl Kütüphanelerinden faydalanan 2024–2025 yılında 42 öğrenciye, 2025–2026 yılında ise 200 öğrenciye olmak üzere Türk Kızılay 100. Yıl Kütüphaneleri kapsamında toplam 242 öğrenciye burs desteği sağlanmıştır.

Mehmetçik Okulları

Çocukların eğitimlerinin aksamaması için Millî Savunma Bakanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığı ile koordineli olarak çadır ve konteyner kentlerde Mehmetçik okulları kurulmuştur. Bu kapsamda depremin vurduğu illerde kurulan 232 "Mehmetçik Okulu" hizmet vermiştir.

2'nci Ordu Komutanlığı tarafından Malatya merkez başta olmak üzere Akçadağ ve Doğanşehir'de toplam 67, 7'nci Kolordu Komutanlığı tarafından Adıyaman'ın merkez, Kahta, Besni, Gölbaşı Çelikhan'da ise toplam 50 Mehmetçik Okulu kurulmuştur. 6'ncı Kolordu Komutanlığı personelince ise Hatay'ın Antakya, İskenderun, Defne ve Serinyol ilçelerinde 54, Osmaniye'nin merkezi ve Bahçe ilçesinde 8, Kahramanmaraş'ın merkezi ile Elbistan ve Göksün ilçelerinde 20, Gaziantep'in Nurdağı ve İslahiye ilçelerinde 33 Mehmetçik Okulu uygulaması hayata geçirilmiştir.

Mehmetçik İlkokulu'ndan Görüntüler

Özel Okullarda Öğrenim Gören Öğrencilere Yönelik Uygulamalar

6 Şubat 2023 tarihinden itibaren, e-Devlet uygulamasında öğrencisi özel okullarda kayıtlı velilere, depremlerden en çok etkilenen illerdeki özel okullardan diğer okullara nakil ve geçiş için, yetki verilmiştir. Bu kapsamda; 2022-2023 eğitim öğretim yılının 2. döneminde, e-Devlet sistemi üzerinden deprem bölgesindeki 10 ilin ilköğretim kademesinde 24 bin 226, ortaöğretim kademesinde de 12 bin 986 öğrenci olmak üzere toplam 37 bin 212 öğrencinin nakil işlemi gerçekleşmiştir.

Depremlerden etkilenen öğrenciler için özel okullarda %3 olan ücretsiz öğrenci okutma kontenjanı %10'a çıkarılmıştır. Artırılan kontenjan dâhilinde 2022-2023 eğitim öğretim yılında ilköğretim kademesinde 15 bin 76, ortaöğretim kademesinde 6 bin 818 olmak üzere toplam 21 bin 894 öğrenci ücretsiz okutma kontenjanından faydalanmıştır.

131 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Eğitim Alanında Alınan Tedbirlere İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde yer alan "depremler sebebiyle annesi veya babası ya da vasisi vefat eden okul öncesi eğitim, ilköğretim ve ortaöğretim öğrencilerine; parasız yatılılığa yerleşip yerleştirilmediğine bakılmaksızın, örgün öğretime devam etmek şartıyla, 2022-2023 eğitim öğretim yılı sonuna kadar 2684 sayılı Kanun uyarınca ödenen burs miktarı kadar aylık eğitim desteği verilmesi" hükmü gereği özel okullarda öğrenim gören 148 öğrenci için toplam 667 bin 768,25 TL eğitim desteği ödemesi yapılmıştır.

Kanunlarla özel hak tanınan kapsamı dışındaki depremlerden etkilenen burslu öğrencilerin özel okula nakil olsalar bile bursluluk haklarının 2022-2023 eğitim öğretim yılının sonuna kadar devam ettirilmesi sağlanmıştır. Bu kapsamda, depremlerden etkilenen burslu öğrencilerden özel okula nakil olan 1.200 öğrencinin burs ödemesi Millî Eğitim Bakanlığınca gerçekleştirilmiştir.

Deprem bölgesinde faaliyet göstermekte olan özel okullardan Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 62'nci maddesine göre bursluluk sınavını ocak, şubat ve mart aylarında gerçekleştirememiş olan okullar ile deprem bölgesindeki illerden nakli yapılan öğrenciler için okulların sadece bu öğrencilerle sınırlı olmak üzere Valilikten izin almak kaydıyla 2022-2023 eğitim öğretim yılı içerisinde istedikleri tarihte bursluluk sınavı yapabilmelerine imkân tanınmıştır.

2023-2024 eğitim ve öğretim yılında Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya illeri ile Gaziantep ilinin İslahiye ve Nurdağı ilçelerindeki Özel Okullarda Öğrenim Gören/ Görecek Öğrenciler için Eğitim ve Öğretim Desteği Verilmesine İlişkin Tebliğ'in 29 Kasım 2023 tarihli ve 32384 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmasıyla, eğitim ve öğretim desteği Millî Eğitim Bakanlığı bütçesine bu amaçla konulan ödenekten karşılanmak üzere, depremden etkilenen adı geçen iller ve ilçelerdeki öğrencilere eğitim ve öğretim desteğinden yararlanma imkânı tanınmıştır.

Bu kapsamda, bu illerdeki özel okulların ve öğrencilerin eğitim ve öğretim desteğine ilişkin yerleştirme işlemleri tamamlanarak 357 özel okulda 22 bin 901 öğrenci, eğitim ve öğretim desteği kapsamına alınmıştır. Bu öğrenciler için 2023- 2024 eğitim ve öğretim yılında 348 milyon 905 bin 408 TL eğitim ve öğretim desteği ödemesi yapılmıştır.

2024- 2025 eğitim ve öğretim yılında verilecek eğitim ve öğretim desteği tutarları, 26 Eylül 2024 tarihli ve 32674 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tebliğ'de belirlenmiştir. Bu kapsamda üç taksit halinde olmak üzere 12.689 öğrenciye toplam 348.905.408 TL eğitim ve öğretim desteği ödemesi yapılmıştır.

2025- 2026 eğitim ve öğretim yılında deprem bölgesi illerindeki özel okullarda öğrenim gören ve önceki yıllarda eğitim ve öğretim desteği kapsamına alınıp öğretim kademesini tamamlamayan öğrenciler için verilecek eğitim ve öğretim desteği tutarları, 12 Ağustos 2025 tarihli ve 32984 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tebliğ ile belirlenmiştir. Bu kapsamda, eğitim ve öğretim desteğinin ilk taksit ödemesi, 2025 yılı sonu itibarıyla yapılmıştır.

Okul Öncesi Eğitim Kademesinde Deprem Bölgesi İçin Yapılan Faaliyetler

Depremin hemen ardından bölgede çadır kent, konteyner ve depremzedelerin konakladığı kamu kurumlarında ana sınıfları kurulmuş, bu sınıflara eğitim materyali, donatım ve kırtasiye malzemeleri ile hikâye setleri gönderilerek eğitim öğretim faaliyetlerine başlanmıştır.

Deprem Sonrası Geçici Yerleşim Alanlarında Okul Öncesi Eğitim

Depremden etkilenen ve ailesi çadır kent, konteyner veya kamu kurumlarında konaklayan 12 bin çocuğa, şartları elverişsiz hanelerde yaşayan ve okul öncesi eğitime erişimi olmayan çocukları ev ortamında desteklemek amacıyla geliştirilen ve 52 eğitim materyalini içeren "Benim Oyun Sandığım" materyal seti dağıtılmıştır. Söz konusu set okul öncesi öğretmeni ve okul müdürü aracılığıyla çocuklara ve ailelerine teslim edilmiştir.

Okul Öncesi Çocuklara "Benim Oyun Sandığım" Desteği

Benzer şekilde, depremden etkilenen çocukların ihtiyaçları göz önünde bulundurularak çeşitli oyuncak, kırtasiye, öz bakım ve hijyen materyalleri içeren 2 bin 400 sırt çantası çocuklara ulaştırılmıştır.

Depremin etkilediği 10 ilde 5 bin 632 resmî eğitim kurumlarındaki çocuklara ikinci eğitim öğretim yılının başlayacağı 6 Şubat 2023 tarihi itibarıyla ücretsiz beslenme desteği sağlanması amacıyla gıda tedariki ve diğer hazırlıklar yapılmıştır. Deprem felaketi yaşanmasının ardından okullarımızda konaklayan 435 bin depremzede vatandaşımızın yemek hizmetinden faydalanması sağlanmıştır.

Okullarda Konaklayan Depremzedelere Yemek Desteği

2022-2023 eğitim öğretim yılı yaz döneminde okul öncesi eğitime devam edip etmemesi fark etmeksizin depremden etkilenen tüm okul öncesi çağı çocukların yaz eğitiminden faydalanması sağlanmıştır.

Depremden Etkilenen Okul Öncesi Çocuklara Yaz Eğitimi Desteği

2023-2024 eğitim öğretim yılında, depremin etkilediği illerdeki tüm resmî okul öncesi eğitim kurumlarındaki çocuklara yönelik bir öğünlük ücretsiz beslenme uygulaması gerçekleştirilmiştir.

2022-2023 eğitim öğretim yılında depremden etkilenen illerdeki 100 okul öncesi eğitim kurumuna PIKTES Koordinatörlüğü iş birliğinde nakit desteği sağlanmıştır.

Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'ne "6/2/2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremden etkilenen 11 ilde bulunan okul öncesi eğitim kurumlarında, 2023-2024 eğitim ve öğretim yılında katkı payı alınmaz." ifadesi eklenerek söz konusu illerde katkı payı alınmaması sağlanmıştır.

Çeşitli okul öncesi materyallerinden oluşan 1000 adet gezici öğretmen sınıfı seti, deprem felaketinden etkilenen bölgelerde kurulan ana sınıflarına dağıtılmıştır.

Kahramanmaraş (15), Adıyaman (6), Gaziantep (8), Diyarbakır (28), Urfa (21), Adana (22), Malatya (4) illerimize toplam 104 adet 2 derslikli konteyner ana sınıfı kurulmuştur. Depremde hiç hasar görmeyen, bu sınıflar, depremzede vatandaşlarımızın ilk sığınak yeri olmuştur. Konteyner ana sınıfları eğitim öğretim hizmeti vermeye devam etmektedir.

Özel Yetenekli Öğrencilere Sağlanan Destekler

Depremden etkilenen illerdeki 60 bilim ve sanat merkezinin (BİLSEM) fiziki koşullarının iyileştirilmesi amacıyla toplam 65 milyon 189 bin 915 TL ödenek gönderilmiş olup bu ödenek bina bakım, onarım, malzeme, atölye yapımı, atölye malzemesi vb. ihtiyaçlar için kullanılmıştır.

TURKCELL ile yapılan iş birliği protokolü kapsamında depremden etkilenen özel yetenekli öğrencilere sunulacak eğitim ortamlarının zenginleştirilmesi kapsamında Hatay'da bir adet BİLSEM Teknoloji ve Eğitim Konteyneri hizmete sunulmuştur. Konteynerde BİLSEM öğretmenleri tarafından öğrencilere robotik kodlama, astronomi, eğitici oyun, spor, müzik, resim ve sanat atölyeleri düzenlenmektedir.

Mahallî Eğitimler

Depremden etkilenen Şanlıurfa, Gaziantep, Kahramanmaraş, Hatay, Adana, Malatya ve Diyarbakır illerinde eğitim-öğretim faaliyetlerinin sürekliliğini sağlamak ve ders kitaplarının incelenmesine yönelik kaliteyi artırmak amacıyla, kitap inceleme sistemimize kayıtlı 1472 panelistin katılımıyla, 26 Eylül - 22 Aralık 2024 tarihleri arasında, "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Kapsamında Taslak Ders Kitabı İnceleme ve Değerlendirme Semineri" kapsamında mahallî eğitimler düzenlenmiştir.

Deprem Bölgesinde Özel Eğitim Hizmetlerinin İyileştirilmesi Çalışmaları

Özel Öğretim Kurumlarında Öğrenim Gören Kursiyerlere ve Engelli Bireylere Yönelik Uygulamalar

Depremlerden etkilenen illerde bulunan özel yaygın eğitim kurumlarına kayıtlı kursiyerlerin talepleri hâlinde, kalan eğitimlerine yeni ikamet ettikleri il/ilçede bulunan özel yaygın eğitim kurumlarında devam edebilmeleri ve eğitimler sonundaki teorik/uygulama sınavlarına bu il/ilçelerde katılabilmeleri sağlanmıştır.

Deprem bölgesinde faaliyet göstermekte olan özel öğretim kurumlarından Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 62. maddesinin altıncı fıkrasına göre bursluluk sınavını ocak, şubat ve mart aylarında gerçekleştirememiş olan kurumlar ile deprem bölgesindeki illerden nakli yapılan kursiyer için, kurumların sadece bu öğrencilerle sınırlı olmak üzere valilikten izin almak kaydıyla 2022-2023 eğitim öğretim yılı içerisinde istedikleri tarihte bursluluk sınavı yapabilmelerine imkân tanınmıştır. Depremlerden etkilenen illerdeki özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde kayıtlı engelli bireylerin kayıtlarının, Özel Eğitim Kurumları Yönetmeliği'nin 21. maddesi gereğince engelli bireyin veya veli/vasisinin talep etmesi hâlinde; bireyin yeni kaydolacağı kurumun bağlı bulunduğu il/ilçe millî eğitim müdürlüklerince silinebilmesi sağlanmıştır.

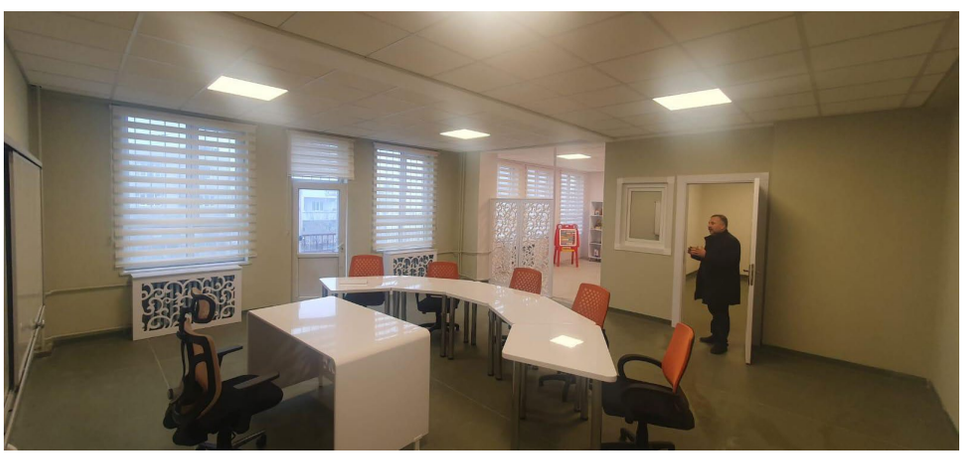
Depremden etkilenen illerdeki özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin eğitimlerinin aksamaması için destek eğitim raporlarının uzatılması, üç hekim imzasıyla düzenlenen raporların tek hekim imzasıyla ya da daha kolaylıkla alınabilmesi gibi hususlarda Millî Eğitim Bakanlığı ve diğer bakanlıkların ilgili birimleri ile koordineli bir şekilde çalışılarak sorunların çözümüne yönelik ortak çalışma yürütülmüştür.

Depremlerden etkilenen illerdeki arama ve kurtarma çalışmaları ile gönüllü yardım kuruluşları veya sivil toplum kuruluşları aracılığıyla yapılan çalışmalara katılan kursiyerlerin, bu süre içerisinde katılamadıkları teorik ve uygulama ders ve sınavları için, görev yaptıkları birimlerden sonradan alacakları görevli veya gönüllü çalışma sürelerini gösterir belge ile görevlerinin bitim tarihinden itibaren bir ay içerisinde kurum veya il/ilçe Millî Eğitim müdürlüklerine başvurmaları hâlinde bu süreçteki ders devamsızlıklarının silinerek eğitimin telafi edilmesi şartıyla katılamadıkları sınav hakları iade edilmiştir.

Depremlerden etkilenen illerde bulunan çeşitli kurslarda kayıtlı kursiyerlerin il/ilçede eğitim öğretim faaliyetlerinin başladığı tarihten itibaren üç ay içerisinde kurum veya il/ilçe millî eğitim müdürlüklerine başvurmaları hâlinde bu süreçteki ders devamsızlığının silinerek eğitimin telafi edilmesi şartıyla kullanılmayan sınav haklarının dondurulabilmesi sağlanmıştır. Çeşitli kurslarda kayıtlı olan üniversite öğrencilerinin iki ay içerisinde kuruma başvurmaları hâlinde üniversitelerin yüz yüze eğitime başladığı tarihe kadar eğitim ve sınav haklarının korunmasına imkân tanınmıştır.

Deprem bölgesinde bulunan özel motorlu taşıt sürücüleri kurslarından sertifika almış olup sertifikalarını sürücü belgesine dönüştürmeyenler için Millî Eğitim Bakanlığı Özel Motorlu Taşıt Sürücüleri Kursları Yönetmeliği'nin 45. maddesinin üçüncü fıkrasındaki süre 1 yıl uzatılmıştır.

Türkiye Kızılay Derneği ile Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü arasında 2022 yılında yapılan iş birliği protokolü doğrultusunda özel eğitim sınıflarının standartlaştırılma çalışmaları yapılmakta ve öğrencilerin gelişim özellikleri ile eğitim ihtiyaçları doğrultusunda materyal desteği sağlanmaktadır.

Deprem Bölgesinde Özel Eğitim Sınıflarına Yönelik Çalışmalar

Söz konusu protokol çerçevesinde, depremden etkilenen illerde özel eğitim sınıflarının standartlaştırılması çalışmaları devam etmektedir. Bu kapsamda 2024 yılı itibarıyla deprem bölgesinde yer alan 5 özel eğitim sınıfı öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun şekilde standart hâle getirilerek hizmete açılmıştır.

Deprem Bölgesinde Özel Eğitim Sınıflarına Yönelik Çalışmalar

Özel Öğretim Kurumlarına Yönelik Uygulamalar

Kahramanmaraş, Adıyaman, Malatya, Hatay illeri ile Gaziantep'in Nurdağı ve İslahiye ilçelerinde faaliyette bulunmakta iken kurum binasının sağlam ve dayanıklı olduğunu belgelendiremeyen kurucunun farklı bir kurucuya ait sağlam ve dayanıklı olduğu belgelendirilen aynı türdeki başka bir kurum binasında, öğrenci/kursiyerlerin güvenliği ile ilgili gerekli önlemleri almak ve derslik ve ders yapılan diğer bölümleri oluşturmak şartıyla Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 12'nci maddesinin birinci fıkrasına bakılmaksızın 2023-2024 öğretim yılı sonuna kadar normal veya ikili eğitimle faaliyetlerine devam edebilmeleri sağlanmıştır. Ancak deprem felaketi yaşanan illerde ilgili mevzuatına uygun kurum binası bulunması güçlüğünün devam etmesi nedeniyle "aynı türdeki" şartı ile "derslik ve ders yapılan diğer bölümleri oluşturmak" şartı, 2023-2024 öğretim yılı sonuna kadar aranmamıştır.

Depremden etkilenen illerdeki özel öğretim kurumları ile özel öğrenci barınma kurumlarından faaliyetine ara vermek isteyen veya faaliyetine ara vermiş kurumlara tanınan sürenin iki yıla kadar uzatılabileceği belirlenmiştir.

Deprem bölgesindeki illerde faaliyet gösteren ve uygulama alanı bulunan çeşitli kurslar için, eğitim ve sınav uygulama alanlarının kullanılamayacak hâlde olduğunun valilikçe tespit edilmesi durumunda, en fazla bir yıl süreyle aynı ildeki diğer kurumlara ait uygulama alanının kullanılabilmesi sağlanmıştır. Ancak, bunun mümkün olmaması hâlinde eğitim ve uygulama alanının ilgili mevzuata göre yeniden belirlenmesi gerektiği ifade edilmiştir.

131 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Eğitim Alanında Alınan Tedbirlere İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun 7. maddesinin birinci fıkrasında belirtilen kurum açma izni aldıktan sonra iki yıl içinde faaliyete başlamayan veya faaliyete ara veren kurumlara ilişkin uygulanacak müeyyidelerle ilgili olarak süre hesabı, üç ay süreyle durdurulmuştur. Kapanan ya da kapatılan kurumlardan, 5580 sayılı Kanun'da düzenlenen defter, dosya, evrak, belge vb. teslim etmeyenlere idari para cezası uygulanmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Bazı il/ilçe millî eğitim müdürlüklerince deprem felaketi nedeniyle gerçekleştirilemeyen özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi fatura onayları Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğünce gerçekleştirilerek destek eğitim ödemelerinin zamanında yapılması sağlanmıştır.

Deprem bölgesindeki illerde faaliyet gösteren özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinden binasının kullanılamayacak durumda olduğunu belgelendirenlerden destek eğitim ödemelerine esas teşkil eden kameralı görüntüleme sistemi zorunluluğu aranmamıştır.

Deprem bölgesindeki illerde bulunan muhasebe birimlerinden hizmet veremeyenlerin yerine yakın bölgedeki başka muhasebe birimlerinin yetkilendirildiği belirtilmiş olup böylece özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerine yapılan ödemelerin aksamadan gerçekleştirilmesi sağlanmıştır.

Depremden önce gerçekleştirilen eğitimlere ilişkin, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezine yapılacak ödemelerde faturaların ibraz edilememesi hâlinde harcama yetkilisi ve gerçekleştirme görevlisince hazırlanacak tutanağa istinaden ödemenin yapılabilmesi sağlanmıştır.

Deprem bölgesindeki illerde bulunan özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde 2023 yılı şubat ve mart aylarında verilen destek eğitimleri için, TTKB'nin 14/09/2021 tarihli ve 35 sayılı Kararı'nın "Eğitim Personeli ve Uygulamalar ile İlgili Açıklamalar" başlığının birinci maddesinde yer alan "Bir destek eğitim programının eğitimini alacak engelli bireye, zorunlu eğitim personeli tarafından ayda en az 2 (iki) saatlik eğitim verilir." hükmünde belirtilen zorunlu eğitim personeli şartı aranmamıştır.

Özel öğretim kurumlarının açılışı ve nakil aşamasında Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 5. maddesinin ikinci fıkrasının (h) bendi doğrultusunda istenen bina tapusu ve yapı kullanım izin belgesinin aranmaması uygulamasına son verilmiştir.

Depremden etkilenen illerde, binası kullanılabilecek durumda olan özel öğretim kurumları ile özel öğrenci barınma kurumlarının sağlamlık ve dayanıklılık belgesi almaları hâlinde faaliyete başlayabilmeleri sağlanmıştır. Ancak, binasının kullanılamayacak durumda olduğunu belgelendiren özel öğretim kurumlarının en fazla bir yıl süreyle mevzuattaki standartlar aranmaksızın yetkili merciinin uygunluk verdiği farklı bina veya geçici eğitim mekânlarında (çadır, konteyner, prefabrik vb.) faaliyet göstermesine yönelik düzenleme yapılmıştır.

Öğretim Kurumlarında Görevli Personele Yönelik İşlemler

Depremzede Öğretmen Ziyaretleri

Depremden etkilenen eğitim çalışanları ve öğretmenlerin sorunlarının çözümüne katkı sağlayarak depremin vermiş olduğu psikolojik ve maddi hasarın atlatılmasına yardımcı olunması amacıyla acil müdahale edilen ve çevre illerdeki hastanelere sevki yapılan öğretmenler ziyaret edilmiş, öğretmenlerin tedavi süreçleri hakkında hastane yönetimlerinden detaylı bilgi alınmıştır. Tedavileri devam eden 104 öğretmenin talepleri dinlenmiş ve ihtiyaçlarının giderilmesine ve sorunlarının çözümüne destek olunmuştur.

Deprem Bölgesinde Psikososyal Destek ve Afet Farkındalık Eğitimi

Malatya, Adıyaman, Kahramanmaraş, Gaziantep ve Hatay illerine ilk atama yoluyla atanan ve hâlihazırda bu illerde görevde bulunan öğretmenlerin bölgeye uyum sağlamaları ve eğitim ve öğretime hazır bulunmaları amacıyla hizmet içi eğitim programları hazırlanmıştır.

Deprem Anıtı

Deprem bölgesinde vefat eden öğretmenler ile eğitim çalışanlarının aziz hatıralarını yaşatmak amacıyla deprem anıtı yapılmıştır.

Atama İşlemleri

2023 Mart Sözleşmeli Öğretmenlik Ataması sürecinde 21 bin 569'u deprem bölgesinde bulunan 10 ile olmak üzere toplam 44 bin 573 öğretmenin ataması yapılmıştır.

6785 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile olağanüstü hâl ilan edilen illerde Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olarak görev yapan sözleşmeli/kadrolu öğretmen ve diğer personelin yer değiştirme duyurusu kapsamında sağlık mazereti ve diğer nedenlere bağlı olarak 4 bin 391 öğretmenin atama işlemleri, istekleri doğrultusunda norma bakılmaksızın il millî eğitim müdürlükleri emrine gerçekleştirilmiştir. Duyuru kapsamında tamamlanan atama işlemlerinin ardından deprem bölgesinde görev yapan öğretmenlerden sağlık mazeretini sağlık kurulu raporu ile belgelendirenlerin yazılı müracaatları doğrultusunda talep ettikleri ilde alanında ihtiyaç bulunan ilçe millî eğitim müdürlüğü emrine atamaları yapılmıştır.

Ataması gerçekleştirilen öğretmenlerden deprem bölgesindeki ayrıldıkları illere geri dönmek isteyenlerin bu talepleri uygun görülerek; göreve başlamayanlar bakımından atamaları iptal edilerek, göreve başlayanlar bakımından ise norm kadro fazlası öğretmen oluşturmamak için hizmetin gereği olarak ayrıldıkları kurumun bağlı olduğu ilçe millî eğitim müdürlüklerine yapılmak suretiyle gerçekleştirilmiştir.

Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya illerinde görev yapan kadrolu öğretmenlerin 2023 yılı yaz döneminde yapılacak il içi isteğe bağlı yer değiştirme işleminden bağımsız olarak il içerisinde isteğe bağlı yer değişikliği işlemi için duyuru yayımlanmış ve 3 bin 301 öğretmenin il içi ataması gerçekleştirilmiştir.

Depremlerden ağır derecede etkilenen Adıyaman, Hatay, Malatya ve Kahramanmaraş illeri ile Gaziantep ilinin İslahiye ve Nurdağı ilçelerinde sözleşmeli/ kadrolu öğretmen olarak görev yapanların 22 il kapsamında iller arası isteğe bağlı yer değişiklikleri gerçekleştirilmiştir. Bu yer değişikliği işlemi için herhangi bir şart aranmadan yer değişikliği talep eden tüm öğretmenlerin başvuruda bulunabilmesine imkân tanınmış ve 1.618 öğretmenin yer değişikliği gerçekleştirilmiştir.

Depremlerden ağır derecede etkilenen yerlerin hizmet bölgelerine ilişkin Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmen Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yapılan değişiklikle Adıyaman, Hatay, Malatya ve Kahramanmaraş illeri ile Gaziantep ilinin İslahiye ve Nurdağı ilçeleri 1/9/2023 tarihinden itibaren üç yıl süreyle üçüncü hizmet bölgesi olarak değerlendirilecektir. Bu yerlerin hizmet bölgelerinin geçici süreyle üçüncü hizmet bölgesine çıkarılmasıyla burada görev yapmakta olan öğretmenler ile yeni göreve başlayacak öğretmenlerin daha yüksek hizmet puanı alması sağlanmıştır. 06.02.2023 tarihinde meydana gelen depremler sebebiyle olağanüstü hâl ilan edilen illerde hizmetine ihtiyaç duyulan öğretmenlik alanlarında görev yapmak üzere, sözleşmeli/kadrolu 901 öğretmenin bölgeye geçici görevlendirilmesi yapılmıştır.

Depremler sebebiyle il içi-iller arası isteğe bağlı ya da mazerete bağlı yer değişikliği gerçekleştirilen öğretmenlerden hizmetin gereği tekrar eski görev yerlerine ataması gerçekleştirilenlerin eski ve yeni görev yerlerindeki hizmet süreleri birlikte değerlendirilmiştir.

Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya illeri ile Gaziantep ilinin İslahiye ve Nurdağı ilçelerinde görev yapan öğretmenlerden eşi veya çocuğu vefat edenler, kendisinin/eşinin anne veya babası vefat edenler ile deprem esnasında ikamet ettikleri binanın orta veya ağır hasarlı olduğunu ya da yıkıldığını belgelendirenler yer değiştirme başvurusunda bulunmuşlardır. Bu kapsamda başvuran 1.544 öğretmenin yer değişikliği gerçekleştirilmiştir.

Deprem nedeniyle olağanüstü hâl ilan edilen Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye, Şanlıurfa ve Elâzığ illerinden eğitim öğretim hizmetleri sınıfı dışında görev yapan personelden atama veya görevlendirme yoluyla diğer illere 277 personel, diğer illerden deprem illerine ise 173 personel için yer değişikliği işlemi yapılmıştır. Ayrıca ilk atama yoluyla 1.360 personelin istihdamı sağlanmıştır.

"Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa İllerinde Görev Yapmakta İken 6 Şubat 2023 Tarihinde Meydana Gelen Depremler Sonrasında İller Arası Yer Değiştiren Öğretmenlere Deprem Öncesinde Görev Yaptıkları İllere İsteğe Bağlı Yer Değiştirme Duyurusu" kapsamında 7 Mayıs 2024 tarihinde 593 öğretmenin deprem öncesinde görev yaptıkları illere yer değiştirmeleri yapılmıştır.

Deprem Bölgesinde Çalışan Öğretmenlerin İyi Oluş Hâllerinin Geliştirilmesi Projesi

UNICEF iş birliğiyle yürütülen "Deprem Bölgesinde Çalışan Öğretmenlerin İyi Oluş Hâllerinin Geliştirilmesi Projesi" ile deprem bölgesinde görev yapan öğretmenlerin iyi oluş hâllerinin geliştirilmesi amaçlanmış, yapılan ihtiyaç analizi sonuçlarına göre deprem bölgesinde görev yapan öğretmenlerin stresle başa çıkma becerilerinin geliştirilmesi, psikolojik sağlamlıklarının artırılması, kendini tanıma ve özgüvenlerinin geliştirilmesi, empati ve iletişim becerilerinin geliştirilmesi ve profesyonel gelişim ve yeniliklere açık olma becerilerinin geliştirilmesi gibi becerilerinin geliştirilmesi hedeflenmiştir.

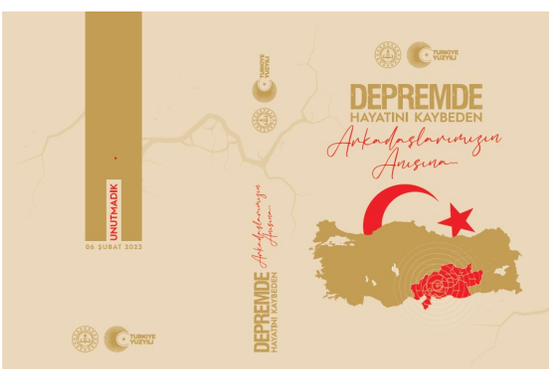
Proje ile yaklaşık 1.000 rehberlik öğretmeninin eğitici eğitimine alınması, eğitimlere yönelik video içeriklerinin hazırlanması, eğitici eğitimi kitabının hazırlanması, deprem bölgesinde mahallî eğitimlerin yapılması ve ÖBA üzerinden video içeriklerin tüm öğretmenlerin kullanımına sunulması ile toplam 30 bin öğretmene erişilmesi hedeflenmektedir.

Proje kapsamında eğitici eğitimi kitabı hazırlanmış, farklı tarihlerde Erzurum ve Aksaray hizmet içi eğitim enstitülerinde toplam 659 rehberlik öğretmeni eğitici eğitimine alınmıştır. Eğitimlere yönelik video içerikler hazırlanmıştır. Proje çalışmaları hâlen devam etmektedir.

Depremde Hayatını Kaybeden Eğitim Çalışanları

6 Şubat 2023 Kahramanmaraş merkezli 11 ili etkileyen ve büyük yıkıma sebep olan depremde, hayatını kaybeden Millî Eğitim Bakanlığı çalışanlarının hatıralarını yaşatmak amacıyla eğitim neferlerimizin biyografilerini içeren "Depremde Hayatını Kaybeden Arkadaşlarımız Anısına" kitabının yanında, hayatını kaybedenlerin yakınlarının bilgilerini içeren "Depremde Hayatını Kaybeden Eğitim Çalışanlarımız ve Hayattaki Yakınları" isimli bir çalışma yapılmıştır.

Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya, Osmaniye, Şanlıurfa illerinde toplam 815'i öğretmen, 89'u öğretmen dışındaki eğitim çalışanı olmak üzere toplam 904 eğitim neferi hayatını kaybetmiştir.

"Depremde Hayatını Kaybeden Arkadaşlarımız Anısına" hazırlanan kitap, baskısı yaptırılarak birim amirlerine, 81 il millî eğitim müdürlüğüne ve deprem bölgesindeki ilçe millî eğitim müdürlüklerine dağıtılmıştır.

İnşaat ve Emlak Hizmetleri

6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan Kahramanmaraş merkezli deprem felaketinden etkilenen 11 ilimizde 6 Şubat öncesinde; öğrencilerimiz eğitim öğretim faaliyetlerine 11 bin 567 okul, 119 bin 200 derslikte devam etmekteydi. 6 Şubat depreminde; 10 bin 272 okul, 109 bin 265 derslik hasarsız/az hasarlı, 1.295 okul, 9 bin 935 derslik ise yıkılmış/kullanılamaz hâle gelmiştir.

11 İl Toplamı Okul/Kurum Sayıları		Veri Tarihleri		
Eğitim Kademesi		03.02.2023	11.06.2023	30.12.2024
Okul Öncesi	Resmî	1.181	1.202	810
	Özel	313	312	320
	Resmî (MEB Dışı)	807	814	982
	Özel (MEB Dışı)	346	340	327
	Okulöncesi Toplam	**2.647**	**2.668**	**2.439**
İlkokul	Resmî	5.362	5.362	5.332
	Özel	227	224	224
	İlkokul Toplamı	**5.589**	**5.586**	**5.556**
Ortaokul	Resmî	3.279	3.277	3.308
	Özel	268	266	250
	Ortaokul Toplamı	**3.547**	**3.543**	**3.558**
Ortaöğretim	Resmî	1.588	1.601	1.621
	Özel	519	517	458
	Ortaöğretim Toplamı	**2.107**	**2.118**	**2.079**
Yaygın Eğitim	Resmî	241	241	231
	Özel	3.348	3.347	3.062
	Yaygın Eğitim Toplamı	**3.589**	**3.588**	**3.293**
Toplam	Resmî	12.458	12.497	12.284
	Özel	5.021	5.006	4.641
	Toplam	**17.479**	**17.503**	**16.925**

Güvenli Bina Tespit Çalışması

06.02.2023 tarihinde yaşanan ilk depremin ardından Millî Eğitim Bakanlığı teknik ekiplerince zaman kaybedilmeksizin Kahramanmaraş, Malatya, Adana, Hatay, Osmaniye ve Adıyaman illerine ulaşılmış ve depremzedelerin acil barınma, ısınma gibi ihtiyaçlarını karşılamak üzere eğitim yapılarından hemen kullanılabilir durumda olanlarının ivedilikle tespiti için çalışma yapılmıştır.

Bu aşamada birçok eğitim binasının hemen kullanılabilir durumda olduğu tespit edilmiş, güvenle kullanılabilecek okul, yurt, pansiyon, öğretmenevi vb. eğitim kurumu binaları sahadaki diğer kurum ve kuruluşlarla irtibat hâlinde olunarak depremzede vatandaşların yerleştirilmesi sağlanmıştır.

Kademeli olarak eğitim-öğretime başlama kararının alınmasıyla eğitim-öğretime açılabilir durumda olan okulların belirlenmesi için tespit çalışmaları yapılmıştır. Deprem bölgesi hasar tespit çalışmaları tamamlandıktan sonra bölgeye yönelik yatırım planlama çalışmalarına başlanmıştır.

Kayseri'de Depremde Hasar Gören Okulun Bir Bloğu Yıkılıyor, 22 Şubat 2023

Deprem Bölgesinde Yer Alan Mevcut Okulları İyileştirme Çalışmaları

Deprem bölgesindeki 11 ilde, deprem sonrası onarım ihtiyacı oluşan eğitim yapılarının tamamının bakım onarım çalışmaları tamamlanmıştır. Bu kapsamda yaklaşık 46 bin dersliğin onarım çalışmaları tamamlanarak hizmete sunulmuştur. Ayrıca tahkiki gerekli görülen eğitim yapılarının tahkiklerine, tahkik sonrası güçlendirilmesi gereken eğitim yapılarında ise güçlendirme çalışmalarına devam edilmektedir. Tahkik sonrası yıkımı gerekli görülen eğitim yapılarının ise ihtiyaç dâhilinde yapım programına alınmasına yönelik planlama çalışmaları yapılmıştır.

Güçlendirme Çalışmaları

Deprem bölgesinde 6 Şubat 2023 tarihinden Aralık 2025'e kadar; 2.965 derslikli 233 eğitim binasının güçlendirme çalışmaları tamamlanmış olup, 1.072 derslikli 70 eğitim binasının güçlendirme inşaatları devam etmektedir. Yapılan bu çalışmalar için 4 milyar 892 milyon 703 bin 828 TL ödenek aktarımı sağlanmıştır.

Onarım Çalışmaları

6 Şubat 2023 tarihinden Aralık 2025'e kadar; yaklaşık 84.500 dersliğin onarım çalışmaları tamamlanarak öğrencilerin hizmetine sunulmuştur. Yapılan bu çalışmalar için 5 milyar 236 milyon 307 bin 483 TL ödenek aktarımı sağlanmıştır.

Deprem Bölgesine Yönelik Yeni Yapım Çalışmaları

Deprem bölgesinde bulunan 11 ilde, yaklaşık 6,1 milyar TL proje bedeline sahip toplam 2 bin 691 derslik tamamlanarak yeni eğitim-öğretim döneminde hizmete açılmıştır.

Yatırım Programı İşlemleri

Depremler nedeniyle eğitime hızlı bir şekilde geçilebilmesi için 2023 Yılı Yatırım Programı'na deprem bölgesinde prefabrik okul yapımı projesi için 2 milyar TL ödenek tahsis edilmiştir. Eğitim Yapılarının Afet Riskinin Azaltılması Projesi'ne 1,3 milyar TL, okulların bakım, onarım ve güçlendirme faaliyetleri ile araç, makine-teçhizat, donanım ve tefrişat alımı için 1 milyar TL, okul inşaatları için ise 6,2 milyar TL ek bütçe tahsis edilmiştir. Bu bağlamda, 2023 yılında Millî Eğitim Bakanlığına 11 ildeki deprem yatırımları için toplam 10,5 milyar TL ek ödenek tahsis edilmiştir. Bu kapsamda, okulların yapımı, güçlendirilmesi ve büyük onarımı için 2023 yılında yaklaşık 14,4 milyar TL harcama yapılmıştır. 2024 Yılı Yatırım Programı'nda deprem bölgesinde yapımı üç yıl içerisinde tamamlanması planlanan yaklaşık 62,6 milyar TL proje bedeline sahip okul yapım projeleri yer almaktadır.

2023 Yılı Devlet Yatırım Programı kapsamında, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli deprem bölgesi illerinde;

- İhale edilip tamamlanan 3 proje, 52 derslik bulunmaktadır. Proje tutarı 155 milyon 227 bin 800 TL'dir.
- İhalesi yapılmış ve devam eden 55 proje, 986 derslik bulunmaktadır. Proje tutarı 3 milyar 443 milyon 306 bin 24 TL'dir.

- İhale izni verilip işlem yapılmamış 18 proje, 212 derslik bulunmaktadır. Proje tutarı 1 milyar 86 milyon 600 bin TL'dir.

- Hazırlık süreci devam eden 27 proje, 292 derslik bulunmaktadır. Proje tutarı 1 milyar 909 milyon 800 bin TL'dir.

2023 Devlet Yatırım Programında deprem illerinde toplam 103 (22 Anadolu lisesi, 5 atölye, 1 fen lisesi, 3 halk eğitim merkezi, 15 imam hatip lisesi, 29 mesleki ve teknik Anadolu lisesi, 8 öğretmenevi, 6 özel eğitim ve rehberlik araştırma merkezi, 5 pansiyon, 9 spor salonu) proje 1.542 derslik yer almıştır.

2023 Yılı Devlet Yatırım Programında;

- Ordu ilinde yer alan 10 projenin Şanlıurfa, Malatya, Gaziantep, Adıyaman ve Kahramanmaraş illerine yer değişikliği yapılmıştır.

- 4 mesleki ve teknik Anadolu lisesi, 1 imam hatip lisesi, 1 öğrenci pansiyonu ve 1 halk eğitimi merkezi olmak üzere toplam 7 proje, ihtiyaç nedeniyle Malatya, Kahramanmaraş, Adıyaman, Şanlıurfa, Hatay illerine yer değişikliği yapılmıştır.

- Ordu ili Aybastı ilçesi 40 yataklı öğretmenevi, 50 yataklı Şanlıurfa Siverek Öğretmenevi olarak revize edilmiştir.

Yeni Yapım Çalışmaları

Deprem bölgesinde 2025 yılı sonu itibarıyla yaklaşık 122 milyar TL proje bedeline sahip toplam 24.067 derslikli 1.570 proje bulunmaktadır:

- Toplam proje bedeli 70,6 milyar TL olan 823 proje kapsamında 15.606 derslik yapımı, İl Yapım Programı (Merkezi Bütçe) kapsamında yer almaktadır.

- Toplam proje bedeli 0,7 milyar TL olan 12 proje kapsamında 93 derslik yapımı, İl Yapım Programı (İl Özel İdaresi) kapsamında yer almaktadır.

- Toplam proje bedeli yaklaşık 25,8 milyar TL olan 167 proje kapsamında 2.066 derslik yapımı, Devlet Yatırım Programı kapsamında yer almaktadır.

- Toplam proje bedeli yaklaşık 5,8 milyar TL olan 178 proje kapsamında 1.386 derslik yapımı, Çelik ve Modüler Eğitim Yapım Programı kapsamında yer almaktadır.

- Toplam proje bedeli 15,6 milyar TL olan 140 proje kapsamında 2.366 derslik yapımı, Kredi+Hibe Yapım Programı kapsamında yer almaktadır.
- Toplam proje bedeli 3,5 milyar TL olan 250 proje kapsamında 2.550 derslik yapımı, Hayırsever Katkıları kapsamında yer almaktadır.

Deprem Bölgesinde Yürütülen Eğitim Yatırımları

Kapsamı	Proje Sayısı	Derslik Sayısı	Proje Bedeli (milyar/TL)
İl Yapım Programı (Merkezi Bütçe)	823	15606	70,6
İl Yapım Programı (İl Özel İdaresi)	12	z93	0,7
Devlet Yatırım Programı	167	2066	25,8
Çelik ve Modüler Eğitim Yapısı	178	1386	5,8
Dış Kredi+Hibe Yapım Programı	140	2366	15,6
Hayırsever Katkıları	250	2550	3,5
Toplam	**1.570**	**24067**	**122**

Deprem bölgesinde 6 Şubat 2023 tarihinden bugüne kadar;

- Toplam proje bedeli 45 milyar 377 milyon 409 bin 590 TL olan 14.202 derslikli 915 proje tamamlanmıştır.
- 2.896 derslikli 182 eğitim binası yık-yap kapsamında yıkılıp yeniden yapılmıştır.
- Toplam proje bedeli 30 milyar 478 milyon 166 bin 634 TL olan 4.466 derslikli 314 projenin inşaatı devam etmektedir.
- Toplam proje bedeli 46 milyar 101 milyon 87 bin 720 TL olan 5.399 derslikli 341 projenin ihale dosyası hazırlanmaktadır.

Deprem Bölgesinde Yürütülen Eğitim Yatırımlarının Bütçeleri

İller	İnşaatı Bitti		İnşaatı Devam Ediyor		İhale Dosyası Hazırlanıyor		Toplam		
	Proje Sayısı	Derslik Sayısı	Proje Sayısı	Derslik Sayısı	Proje Sayısı	Derslik Sayısı	Proje Sayısı	Derslik Sayısı	Proje Tutarı (TL)
Adana	54	726	13	260	45	792	112	1.778	9.522.727.251
Adıyaman	115	1.376	18	212	16	214	149	1.802	8.961.075.399
Diyarbakır	73	1.278	28	380	29	530	130	2.188	9.058.902.176
Elazığ	28	411	8	124	15	234	51	769	3.537.236.886
Gaziantep	114	2.840	61	1.054	27	424	202	4.318	17.077.822.015
Hatay	201	2.463	68	717	56	568	325	3.748	18.048.328.384
K.Maraş	71	1.139	48	771	55	853	174	2.763	17.742.911.445
Kilis	21	364	8	164	14	204	43	732	5.061.176.092
Malatya	73	1.149	33	532	38	578	144	2.259	13.768.031.722
Osmaniye	33	382	9	126	11	216	53	724	4.643.291.156
Şanlıurfa	132	2.074	20	126	35	786	187	2.986	14.535.161.420
Genel Toplam	**915**	**14.202**	**314**	**4.466**	**341**	**5.399**	**1.570**	**24.067**	**121.956.663.946**

6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan Kahramanmaraş merkezli deprem felaketinden etkilenen 11 ilimizde bugüne kadar yürütülen çalışmalar kapsamında 524 okul, 7 bin 497 dersliğin yapımı tamamlanmıştır.

Yürütülen Proje ve Çalışmalar

6 Şubat Kahramanmaraş merkezli depremlerden dolayı, bölgedeki öğrencilerin derslik ihtiyacını hızlı ve güvenli bir şekilde karşılayabilmek için öncelikli olarak afet bölgesinde kullanılmak üzere geçici konteyner okullar, çelik eğitim yapıları, konteyner yemekhane ve konteyner lojman projeleri geliştirilmiştir. Adana, Adıyaman, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya, Osmaniye illerinde olmak üzere toplam 36 adet 8 derslikli eğitim yapısı tamamlanmış olup 43 adet çeşitli derslik sayılarında eğitim yapısının yapım süreci devam etmektedir.

Çelik Eğitim Yapı Görselleri

Kahramanmaraş Narlı 24 Ocak İlkokulu/Ortaokulu

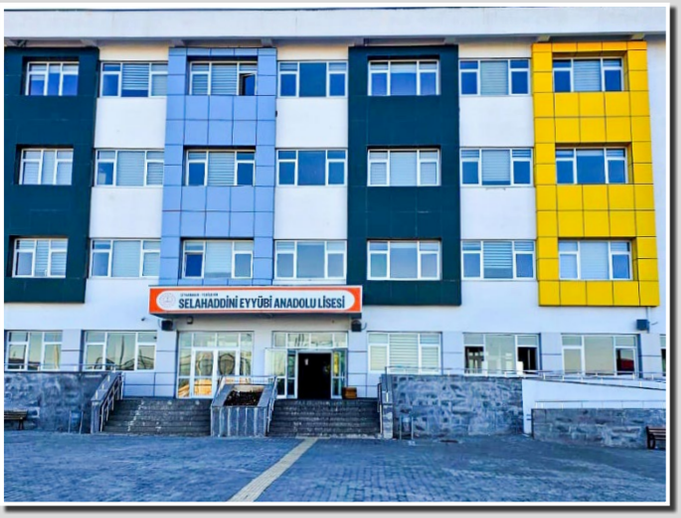

Çağlayancerit'te Eğitim Yatırımları

Betonarme Okul Görselleri

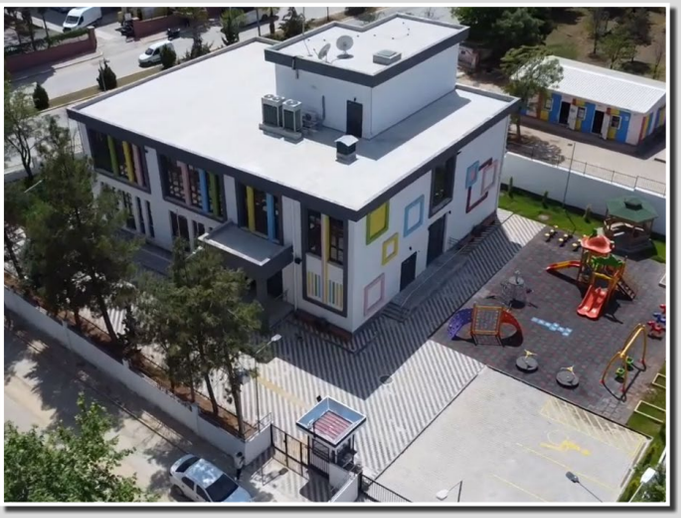
Diyarbakır Üçkuyular Anaokulu

Diyarbakır Yenişehir Selahaddin Eyyubi Anadolu Lisesi

Gaziantep Şehitkâmil Belkıs Anaokulu

Kilis Merkez Yunus Emre İlkokulu

Şanlıurfa Spor Lisesi

Kahramanmaraş Elbistan İlkokulu

Deprem Bölgesine Yönelik Projeler

Millî Eğitim Bakanlığı, il ve ilçe millî eğitim müdürlükleri, üniversiteler ve TÜBİTAK kapsamında çeşitli projeler hazırlanarak depremden etkilenen öğrenci, öğretmen ve velilere yönelik olarak gerçekleştirilmiştir. Bu projelerden bazıları aşağıda yer almaktadır.

Eğitimde Tek Yürek Projesi

Yaşanan asrın felâketinin yaralarını hep birlikte sarmak, okullara, öğretmenlere, çalışanlara, öğrencilere ve velilere ulaşmak amacıyla "Eğitimde Tek Yürek Projesi" 70 ilde yer alan Anadolu imam hatip liseleri ve imam hatip ortaokulları ile 11 ildeki okulların paydaş hâle getirilmesi amacıyla hayata geçirilmiştir. Bu kapsamda okul ve program türü dikkate alınarak gönüllü 952 okul, bölgedeki 876 okul ile eşleştirilmiştir. Böylelikle yaşanan süreçte okullar arası iletişimin ve etkileşimin güçlendirilerek kardeşlik duygusu bağlamında duygudaşlık amaçlanmış olup, bölgedeki okullara destek verilmesi planlanmıştır.

Program çerçevesinde psikososyal desteğin yanı sıra okul başarısını artırmaya ve manevi durumu iyileştirmeye yönelik çalışmalar gerçekleştirilmiş, ayrıca gönüllü öğretmenlerin geçici görevlendirilmesi usulüyle deprem bölgesindeki eğitim öğretim çalışmalarına yerinde destek sağlanmıştır. Proje dâhilinde yapılan çalışmalar aşağıda sıralanmıştır.

- Depremzedeler nakil oldukları yerlerde ziyaret edilmiştir.
- Temel ihtiyaçlar ile ısınma ve barınma ihtiyaçları karşılanmıştır.
- Deprem bölgesindeki okul yöneticileri ve öğretmenlerine yönelik motivasyon çalışmaları yapılmıştır.
- Psikososyal ve manevi destek hizmetleri sağlanmıştır.
- 2023 Ramazan ayı etkinlikleri ile 81 ilde eş zamanlı hatim duası programı gerçekleştirilmiştir.
- Hedef LGS ve Hedef YKS kapsamında sınav gruplarına yönelik faaliyetler gerçekleştirilmiştir.
- Öğrencilere okul başarısını artırıcı çalışmalar yapılmıştır.
- Gönüllü öğretmen faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.
- 1 milyon 480 bin 650 TL fitre ve zekât yardımı ile 6 milyon 985 bin 995 TL nakdî yardım yapılmıştır.
- 15 adet konteyner, 2.650 adet kuru gıda kolisi (kumanya), 3 bin 750 adet okuma kitabı, 3 adet fotokopi makinesi, 935 koli kırtasiye, 1.288 adet LGS deneme seti bölgeye gönderilmiştir.
- 2023-2024 eğitim öğretim yılı itibarıyla yeni kılavuz eşliğinde devam eden programda okullar arası akademik çalışmaların yanı sıra ortak proje, sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetler yürütülmektedir. Ayrıca imkânı olan okullar arasında ara tatillerde okul ziyaretleriyle sınav gruplarına yönelik kamp programları gerçekleştirilmektedir.

Çevreme Duyarlıyım Değerlerime Sahip Çıkıyorum Projesi (ÇEDES)

Öğrencilerimizin "millî, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerimizi benimseyen koruyan ve geliştiren fertler olmalarına" ayrıca çağın ve geleceğin becerileriyle donanmış, bu donanımı insanlık hayrına sarf edebilen, bilime sevdalı, kültüre meraklı ve duyarlı; millî, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerimizi kendi yaşantılarında inşa etmiş; aklıselim, kalbiselim ve zevkiselim sahibi, bedensel ve sosyal bakımdan dengeli bireyler olarak yetiştirilmesine katkı sağlamak amacıyla hayata geçirilen bir projedir. Projenin uygulanmasıyla 11 ilimiz ile 70 ilimiz kardeş il olarak eşleştirilmiştir. Proje kapsamında yapılan çalışmalar aşağıda sıralanmıştır.

- 63 milyon 79 bin 400 TL nakdî yardım depremden etkilenen illere gönderilmiştir.
- 554 konteyner ile 8 bin 236 çadır ve soba kurulmuştur.
- 2 bin 834 öğrenci ve 2 bin 423 öğretmenin katılımıyla 1.147 kardeş okul ziyareti gerçekleştirilmiştir.
- 193 bin 288 kuru gıda kolisi, 199 bin 264 muhtelif gıda ve su kolisi, 14 bin 304 muhtelif ev eşyası kolisi, 76 bin 716, kıyafet ve hijyenik ürün kolisi, 40 bin 656, kırtasiye ve oyuncak kolisi, 9 tır okul donatım desteği ile 1 milyon 910 bin 228 TL bakım onarım desteği bölgeye gönderilmiştir.
- Okullarda değerler kulüpleri kurulmuştur. Bu kulüplerce kendi illerindeki okullarda bulunan depremzede öğrencilere yönelik değerler kulübü faaliyetleri ile maddi ve manevi destek çalışmaları yürütülmüş, il ve ilçelerde geçici ikamet eden depremzede ailelere yönelik destek ziyaretleri yapılmış, kardeş iller ve okullar arası karşılıklı ziyaretler gerçekleştirilmiştir. ÇEDES uygulama mekânlarında depremzede öğrencilere yönelik moral motivasyon ve oyun etkinlikleri gerçekleştirilmiştir.

Kriz Dönemlerinde Eğitsel Senaryo, Kaçış Odaları ve Oyunlaştırma ile Öğretmenlerin Güçlendirilmesi Projesi

Deprem, pandemi gibi kriz dönemlerinde öğrencilerde yoğunlukla görülen kaygı, stres, güvensizlik hissi, başarı ve motivasyonda düşüş gibi duygu durumlarının bilinçli yönetilebilmesi için öğretmenlerin sahip olması gereken psikoeğitsel destek becerilerinin geliştirilmesi amacıyla hayata geçirilen projedir.

Afet Sonrası Uyum İçin Oyun Rehberi

Oyun temelli etkinliklerle deprem sonrasında öğrenci ve öğretmenlerde gözlenen şaşkınlık ve kaygının en aza indirgenmesi amacıyla hazırlanmış projedir. Öğretmenlerin sınıflarında rahatlıkla uygulayabileceği oyun ve etkinlikler derlenmiş ve bir rehber altında toplanmıştır.

Güvenli Okullaşma ve Uzaktan Eğitim Projesi

Millî Eğitim Bakanlığı Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü ve Dünya Bankası iş birliğinde yürütülen “Güvenli Okullaşma ve Uzaktan Eğitim” Projesi kapsamında çeşitli eğitim ve farkındalık faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Proje kapsamında;

İstanbul, Ankara, Erzurum, Mersin, Diyarbakır ve İzmir'de 9. sınıf öğrencilerine "İklim Değişikliği, Afet ve İlk Yardım" eğitimleri verilmiştir. Toplam altı ilde gerçekleştirilen eğitimlerle 1500 öğrenci; iklim değişikliğiyle mücadele, afet öncesinde, sırasında ve sonrasında sergilenmesi gereken doğru davranışlar ile temel ilk yardım bilgileri konusunda hem teorik hem de pratik eğitimlerle bilinçlendirilmiştir. Ayrıca 1500 öğrenciye deprem çantası hediye edilmiştir.

6 İlde 1500 Öğrenciye Verilen İklim Değişikliği, Afet ve İlk Yardım Eğitimleri, Ağustos 2025

İklim Değişikliği, Afet ve İlk Yardım Eğitimi

"Güvenli Okullaşma ve Uzaktan Eğitim" projesi kapsamında olası doğal afetlere karşı hazırlıklı olunması ve uluslararası akreditasyon almaları için 30 MEB AKUB ekibine makine teçhizat sağlanmıştır.

Okul Bahçelerimizde Ses Var Projesi

Temel eğitim kademesindeki okullarımızda depremin olumsuz psikolojik ve sosyolojik etkilerini azalmak amacıyla hayata geçirilen projedir. Bu proje kapsamında faaliyet için gönüllü öğretmenler belirlenmiştir. Okul bahçeleri öğrencilerin oyun, etkinlik gibi çalışmalar yapabilmeleri için hazır hâle getirilmiştir.

21. Yüzyıl Beceri Atölyeleri Projesi

21. Yüzyıl Beceri Atölyeleri Projesi çocukların gelişen teknolojiyi yakalayabilmesi, yeniliğe açık eğitim programlarının tam olarak uygulanabilmesi, öğrenci kulüplerinin aktif faaliyet gösterebilmeleri ve program hedeflerinin gerçekleştirilebilmesi amacıyla hayata geçirilmiştir.

Beşpınar Eğitim ve Kültür Kampında Bir Gün Projesi

Depremin bu bölgelerde yaşayan öğrenciler üzerinde yarattığı psikolojik tahribatı en aza indirmek ve onları sosyo-kültürel etkinliklerle hayata tekrar adapte edebilmek için içerisinde çeşitli sosyal ve sportif faaliyetlerin yer aldığı "Beşpınar Eğitim ve Kültür Kampında Bir Gün" etkinliği düzenlenmiştir. Ortaokul ve liselerden günlük olarak belirlenen bir okulun öğrencileri bu etkinliğe katılım sağlamıştır.

Üretim Çadırlarında Yaraları Sarıyoruz Projesi

Deprem bölgesindeki ihtiyaçların karşılanması amacıyla Üretim Çadırlarında Yaraları Sarıyoruz Projesi hayata geçirilmiştir. 110 metrekarelik giyim üretim çadırında depremzede vatandaşların kıyafetlerinin tadilatı ile kıyafet, iç çamaşırı, nevresim takımları, yastık, çarşaf ve penye, perde vb. dikimi yapılmıştır. Bu işlemleri gerçekleştirmek için üretim çadırlarında biçki dikiş, el sanatları, tığ örücülüğü ve şiş örücülüğü kursları açılmıştır.

Oyunla Alanlara, Umutla Yarınlara Projesi

Depremin yaralarının bilimle sarılması hedeflenmiş, öğrenciler konteyner kentte birbirinden ilginç atölyede farklı etkinlikler gerçekleştirmiştir.

Yarın İçin Gülümse Bilim Şenliği Projesi

Elazığ'daki öğrencilerin bilim ve bilimsel bilgi hakkında temel kavramlara ulaşmaları, bilimsel okuryazarlığa sahip olmaları, yaparak-yaşayarak öğrenmenin öneminin farkına varmaları amacıyla 4007 Afet Bölgesi Bilim Her Yerde Özel Destek Çağrısı kapsamında hayata geçirilen projedir.

Fırat'tan Yeşeren Umutlar Bilim Şenliği Projesi

TÜBİTAK 4007 Afet Bölgesi Bilim Her Yerde Özel Destek Çağrısı kapsamında, hazırlanan "Fırat'tan Yeşeren Umutlar Bilim Şenliği Projesi", Elazığ'daki okul öncesinden liseye kadar bütün eğitim kademelerindeki öğrencilere hitap eden ve onları bilimin birleştirici gücü ile bir araya getiren proje olarak uygulamaya konulmuştur. Proje ile depremden olumsuz etkilenen çocukların bugününü bilimin ışığıyla donatarak yarına umutla bakmalarını sağlamak amaçlanmaktadır.

Yine Yeniden Sporla Yaralarımızı Sarıyoruz Projesi

Afet bölgesindeki çocukları çeşitli aktivitelerle buluşturarak fiziksel ve duygusal becerilerinin artırılmasına, sosyal ilişkilerinin geliştirilmesine, kendilerini psikolojik olarak daha iyi hissetmelerinin sağlanmasına katkı sunmak ve zarar gören okulların fiziki ortamlarının iyileştirilmesi ve geliştirilmesini sağlamak amacıyla hayata geçirilen projedir.

Yer Bilim Gök Bilim Projesi

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) 4007 Afet Bölgesi "Bilim Her Yerde" özel destek çağrısı kapsamında desteklenen "Yer Bilim Gök Bilim Projesi" 6-8 Haziran 2023 tarihlerinde Hatay ilinde gerçekleştirilmiştir. İlk gün İskenderun İbrahim Çeçen Çadır Kenti ve İskenderun Teknik Üniversitesi Çadır Kenti, ikinci gün ise Antakya Ovakent Konteyner Kent ve üçüncü gün Defne Orhanlı ve Harbiye Çadır Kenti'nde öğrencilerle birlikte 24 atölyede çeşitli etkinlikler düzenlenmiştir.

Meraklı Kâşifler Malatya Projesi

İstanbul Sultangazi İlçe Millî Eğitim Müdürlüğünce Malatya'da öğrenim gören öğrencilerin bilime ve eğitime ilgilerini artırmak, psikososyal anlamda iyi hâllerinin geliştirilmesine katkı sağlamak amacıyla "TÜBİTAK 4007 Bilim Her Yerde Destek Özel Çağrısı" kapsamında hazırlanmış projedir. Proje, beş okuldan toplam 850 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Proje kapsamında öğrencilerin farklı ilgi alanlarını geliştirecek atölyeler kurulmuştur.

Bayburt-Malatya Kardeşliği Bilim Şenliğiyle Güçleniyor Projesi

"TÜBİTAK 4007 Bilim Her Yerde Destek Özel Çağrısı" kapsamında Bayburt Üniversitesi tarafından hazırlanan ve Malatya'daki proje okullarının tamamında uygulanan projedir. Proje, Beydağı Konteyner Alanı başta olmak üzere Malatya ilindeki farklı çadır ve konteyner kent alanlarında geçici ikamet eden 2 binden fazla öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Proje kapsamında dijital kodlamadan astronomiye, ebru sanatından geleneksel Türk okçuluğuna, müzikten mobil uygulamalara kadar 20'den fazla alanda; 29 atölye çalışması, altı seminer ve 200'den fazla bilimsel etkinlik yapılmıştır.

Afetten Etkilenen Okul Öncesi Eğitim Kurumlarının Güçlendirilmesi Projesi

Projenin genel amacı okul öncesi eğitimin sürdürülebilirliğini sağlamak ve deprem sebebiyle öğrenci ve öğretmenlerde oluşan psikolojik hasarın giderilerek sağlıklı birer birey olmalarına destek olmaktır. Bu temel amaç doğrultusunda okul öncesi eğitim kurumlarında sağlanan hizmetin verimli devam edebilmesi için tespit edilen okullardaki onarım işlerinin ivedilikle tamamlanması, özellikle psikolojik sürecin sağlıklı atlatılabilmesi için çalışmalar yürütülmüştür.

Şanlıurfa Afetlerden Daha Güçlü: Eğitimciler, Ebeveynler ve Öğrenciler İçin Afet Destek Programı

Eğitimciler, Ebeveynler ve Öğrenciler İçin Afet Destek Programı, deprem ve sel felaketlerine maruz kalan öğrencilerin, öğretmenlerin ve ebeveynlerin travmatik etkileri atlatmaları, afet sonrasında neler yapılması gerektiğine dair bilinçlenmeleri ve olası afetlere karşı hazır olabilmenin yollarının öğretilmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Erken Çocukluk Eğitiminde Kalite ve Erişimin Arttırılması Projesi

Proje kapsamında depremden zarar görüp başka illere nakil olan öğrenciler ve depremden etkilenen illerdeki öğrencilerin kullanımı için toplam 870 adet gezici öğretmen seti; Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis ve Osmaniye illerinde görev yapan okul öncesi eğitim öğretmenlerine oyun yoluyla öğrenme eğitimi ve bu illerdeki okullara toplam 250 lego oyun seti dağıtımının yapılması planlanmıştır.

Türk Eğitim Sisteminde Çocuklar için Kapsayıcı Eğitimin Desteklenmesi Projesi (PIKTES)

Afet bölgesinde bulunan illerde PIKTES faaliyetleri kapsamında yabancı uyruklu öğrencilerin Türkçe dil becerilerini geliştirmek amacıyla Türkçe dil kurslarının yanı sıra çeşitli nedenlerle öğrenimlerine ara vermiş öğrencilere yönelik telafi eğitimleri, öğrencilerin yaşlarına uygun eğitim kademesindeki müfredatı takip edebilmelerini sağlamak amacıyla destekleme eğitimleri verilmektedir. Ayrıca yabancı uyruklu öğrencilerin okula devamlarının artırılması amacıyla mesleki ve teknik eğitim bursu ve taşıma hizmeti sağlanmaktadır. PIKTES kapsamında istihdam edilen rehber danışmanları tarafından rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmeti sağlanmakta olup sosyal uyum faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

PIKTES Halk Oyunları

Dijital Benim İşim Projesi

Halk eğitim merkezlerinde öğrenim gören kadınlara dijital okuryazarlık ve mesleki alanlarda eğitimler verilerek dijital becerilerinin geliştirilmesine katkı sağlanmasının amaçlandığı proje, 2020 yılında Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü ile Vodafone Vakfı arasında yapılan iş birliği protokolü ile yürütülmektedir.

Proje kapsamında deprem sonrasında Adıyaman, Hatay ve Kahramanmaraş'ta belirlenen halk eğitimi merkezlerine iç tefrişat ve ihtiyaç duyulan elektronik cihazlarla birlikte toplam 15 konteyner sınıfın kurulumu yapılmış olup konteynerde açılan el sanatları kurslarında kullanılmak üzere malzeme desteği sağlanmıştır. Deprem bölgesinin ihtiyacı ve koşullarına uygun olarak "Dijital Dünyaya Giriş Seminerleri" geliştirilmiş ve 7 bin 985 kadın kursiyere ulaşılmıştır.

Haziran 2024'ten itibaren ise proje uygulama alanı 11 deprem ili (Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elâzığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa) olarak belirlenmiş olup her ilde, belirlenen halk eğitimi merkezine "Dijital Sınıf" kurulmuştur.

Dijital Dünya'ya Giriş Seminerleri

Acil Durum ve Afet Yönetimi Kapsamında Alınan Kurslar

No	Kurs Alan Adı	Kurs Adı
1	Sosyal Hizmetler ve Danışmanlık	Afet ve Acil Durumlar Sonrası Çocukların Tepkileri ve Aileler İçin Öneriler
2	Sosyal Hizmetler ve Danışmanlık	Afet ve Acil Durumlar Sonrası Yetişkinlerde Kayıp ve Yas Süreci
3	Sosyal Hizmetler ve Danışmanlık	Afet ve Acil Durumlar Sonrası Yetişkinlerin Tepkileri ve Baş Etme Önerileri
4	Sosyal Hizmetler ve Danışmanlık	Afet ve Acil Durumlarda Çalışana Destek
5	Can ve Mal Güvenliği	Afet Bilinci Eğitimi

Özel Çocuklara Özel Materyaller Projesi

"Özel Çocuklara Özel Materyaller" projesi kapsamında hafif ve orta-ağır düzeyde zihinsel yetersizliği ve otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilere yönelik hazırlanan toplam 102 koli materyal, afet bölgesinde yer alan illere gönderilmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Resmî Okulların Güçlendirilmesi Projesi

Depremin hasar verdiği iller ile deprem sonrası göç alan illerde okulların küçük onarım ve donatımlarının yapılarak öğrencilerin eğitim-öğretimlerine devamlarını sağlamak, okulların fiziki imkânlarını güçlendirmek ve öğrencilerin eğitim ortamlarını zenginleştirmek amacıyla Millî Eğitim Bakanlığı ve UNICEF iş birliğinde "Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Resmî Okulların Güçlendirilmesi Projesi" hazırlanmıştır. Proje kapsamında hafif tadilatların yapılması ve okul donatım malzemelerinin temin edilmesi için depremin hasar verdiği illerdeki okullara UNICEF tarafından toplam 56 milyon 655 bin TL nakit desteği sağlanmıştır.

Erken Çocuklukta Kalite ve Erişimin Artırılması Projesi

Erken Çocuklukta Kalite ve Erişimin Artırılması Projesi kapsamında depremden etkilenen bölgelerdeki çadır kent ve konteyner kentlere 2 bin adet "Benim Oyun Sandığım Eğitim Seti" temin edilmiştir. Ayrıca, depremden etkilenip farklı illere geçici olarak göç eden çocuklara 870 adet eğitim seti dağıtımı yapılmıştır.

Benim Oyun Sandığım Materyalleri

Ayrıca çocuklara oyun yoluyla problem çözme, yaratıcı düşünme, hareket, koordinasyon, iş birliği ve iletişim becerilerini kazandırmak ve çocukların dil gelişimlerini desteklemek amacıyla deprem bölgelerindeki okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan 1.850 öğretmene "Oyun Yoluyla Öğrenme Eğitimi" gerçekleştirilmiş ve bu okullara LEGO oyun seti dağıtımı yapılmıştır.

2023-2024 eğitim öğretim ikinci yarısında Erken Çocukluk Eğitiminde Kalite ve Erişimin Arttırılması Projesi kapsamında depremden etkilenen illerde görev yapan 5 bin sınıf öğretmenine "Oyunla İyileşiyorum Eğitimi Kursu" düzenlenerek görev yaptıkları okullara LEGO oyun setleri gönderilmiştir. "Oyunla İyileşiyorum" eğitimlerine katılan öğretmenlerin; bütüncül bir bakış açısıyla çocukların fiziksel, sosyal-duygusal ve bilişsel becerilerini desteklemeye yönelik etkinlikler tanıtılırken oyunun iyileştirici gücünden faydalanarak depremin etkilerinin hafifletilmesi amaçlanmaktadır. Öğrenci/öğretmen etkinlik kitaplarında çeşitli etkinliklerde deprem ve doğal afetlerle ilgili çeşitli örneklere yer verilmiştir.

Enerjimiz Geleceğe; Kodluyorum, Modelliyorum, Üretiyorum Projesi

Öğrencilerin hayal güçlerini kullanarak teknolojiye ve dijital eğitime erken yaşta erişimlerinin artırılması; araştıran, yenilikçi düşünen, problem çözebilen ve üretebilen yeni nesiller yetiştirilmesi amacıyla Hatay ve Kahramanmaraş illerinde ortaokul düzeyinde konteyner teknoloji tasarım atölyeleri kurulmuştur.

Temel Eğitimde Öğrenme Kayıplarının Giderilmesi ve Öğretimin Güçlendirilmesi Projesi

Temel eğitim düzeyinde öğrenme kayıplarının giderilmesi, öğrenme kayıplarının önlenmesi ve öğretimin güçlendirilmesi amacıyla "Temel Eğitimde Öğrenme Kayıplarının Giderilmesi ve Öğretimin Güçlendirilmesi Projesi" başlatılmıştır. Özellikle deprem bölgesinde projeyle kanıta dayalı uygulama ve müdahaleler yoluyla öğrenme kayıplarının giderilmesi proaktif yaklaşımla ele alınmaktadır. Projenin uygulandığı 12 il, deprem bölgesinden ve deprem sonrasında en çok göç alan iller içerisinden seçilerek özellikle deprem sonrasında meydana gelen öğrenme kaybının giderilmesine yönelik çalışmalar yürütülmüştür.

Sürdürülebilir Yaşam İçin Eğitim Projesi (SYEP)

Sürdürülebilir Yaşam İçin Eğitim Projesi kapsamında iklim değişikliğine dayanıklı bir toplum oluşturmak için; okul öncesi, ilkokul ve ortaokul öğretim programlarının sürdürülebilir kalkınma için eğitim bakış açısıyla incelenerek programlara uygun modül ve materyaller geliştirilmesini, bu konuda okul paydaşlarında farkındalığın artırılması amaçlamaktadır. Proje kapsamında özellikle deprem ve diğer afetler sonrasında sürdürülebilir yaşam becerilerinin geliştirilmesi amacıyla afetten etkilenen öğretmen/okul yöneticileri için iklim değişikliği odağında sürdürülebilir yaşam becerilerine yönelik eğitici eğitimleri verilmiştir.

Türkiye'de Suriyeli ve İhtiyaç Sahibi Türk Çocuklara Yönelik Erken Çocukluk Eğitimi Proje Bilgileri

Projenin 2023-2024 eğitim öğretim yılı planlaması kapsamında, 11 deprem ilinde ve Ankara'da 120 anaokulu ve 36 halk eğitimi merkezi pilot olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda;

- Belirlenen pilot kurumlara 240 set eğitim materyali desteği (oyuncak, müzik köşesi, fen köşesi, duyu köşesi, yapı blokları vb.) sağlanmıştır.
- Belirlenen pilot kurumlara 240 set kırtasiye dağıtımı (boya, kâğıt, kalem, makas vb.) yapılmıştır.
- Belirlenen pilot kurumlara 30 adet okul öncesi mobilya seti (masa, sandalye, öğretmen dolabı, materyal dolapları, çocuk askılıkları, kukla köşesi, kitaplık ve halı) dağıtılmıştır.
- Belirlenen pilot kurumlara 700 adet "Benim Oyun Sandığım" seti dağıtımı gerçekleştirilmiştir.

- 120 eğitim yöneticisine iki günlük "hizmet içi eğitim" düzenlenmiştir.
- 50 okul öncesi öğretmenine formatör eğitimi düzenlenmiştir. Formatör öğretmenler tarafından yerelde 750 okul öncesi öğretmenine "Okul Öncesi Eğitimde Yabancı Uyruklu Çocuklarla Çalışma Becerilerini Geliştirme Eğitimi" gerçekleştirilmiştir.

Diğer Faaliyetler

Avrupa Bölgesindeki Ülkelerce Yapılan Yardımlarla Gerçekleştirilen Faaliyetler

- Rotterdam'da kain Uçurtma Vakfı tarafından Hatay'da ikisi Kırıkhan ilçesinde, biri İskenderun ve biri Antakya'da olmak üzere dört konteyner kütüphane kurulmuş olup, proje 5 - 14 Mayıs 2023 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.
- Hollanda Giro555 ulusal yardım hattı kampanyası kapsamında Türkiye ve Suriye için 128 milyon Euro'dan fazla yardım toplanmıştır. Bu meblağın bir kısmı, deprem yardım operasyonları sırasında kullanılmak üzere Hollanda resmi makamlarınca bağışlanmıştır (Hükümet, Belediyeler vb.). Mezkur meblağın tamamı 2.5 yıl içinde kullanılmış olup, acil yardımların ardından toparlanma ve yeniden imara odaklanılmıştır. Bu bağlamda bu tutarın bir bölümünün ev, okul, toplum merkezleri ve su şebekelerinin restorasyonunda kullanıldığı, ülkemizde ve Suriye'de mukim 57.522 kişiye evlerinin yeniden imar ve onarımı konusunda destek verildiği açıklanmıştır.
- Almanya/Heidelberg ve çevresinde bulunan Türk Okul Aile Birliği (TOAB) başkanları ve bölge koordinatör öğretmeni tarafından öğrencilere eğitim bursu verilmesi projesi gerçekleştirilememiş, bunun yerine toplanan paranın ülkemize TIR'larla gönderilen yardım malzemelerinin alımında kullanıldığı belirtilmiştir.
- Ludwigsburg Okul Aile Birliği Başkanı Güner Öztel'in depremzedelere ve deprem bölgesine yardım sağlamak amacıyla düzenledikleri çeşitli kültürel etkinliklerden elde ettikleri 31.967 Avro nakdi proje desteği; Malatya ili Yeşilyurt ilçesinde yapımı devam eden Yeşiltepe Anaokulu projesinde kullanılmak üzere Merkez Bankası nezdinde Millî Eğitim Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü adına açılmış hesaba adı geçen okul bilgileri belirtilerek yatırılmıştır.

- Almanya'da Schanzenbackerei fırın zinciri sahibi ve Gürol Gür Eğitim Vakfı Kurucusu tarafından Hatay'da ihtiyaca binaen okul yapılması, bağış teklifi ve inşaat proje önerileri ilgililerle paylaşılmış, ilgili makamlarımız tarafından bölgede acil okul ihtiyacı bulunmadığı ifade edilmiş ve bağış öğrencilere dağıtılmıştır.

- Almanya'da Sindelfingen şehri ve çevresindeki ilçelerde yaşayan Türk vatandaşları tarafından Hatay'da yıkılan bir okulun yeniden inşa etme talebi doğrultusunda ilgililerle proje önerileri paylaşılmıştır.

- Münih bölgesinde mukim Yazar Hülya Yüksel tarafından organize edilen yardım çalışmaları kapsamında; anılan yazarın "Pes Etme" adlı kitabı ve tiyatro sanatçıları Ufuk Kaplan, Öznur Kula ve Cihan Palabıyık tarafından sergilenen "Yalancı Yarim" adlı tiyatro gösterisinin gelirleriyle Adıyaman ilimizin Besni ilçesinde bulunan Tuğsuz Ali Ağa Ortaokulu'nda depremzede çocuklarımız için bir müzik kütüphanesi inşa edilmiştir. Söz konusu kütüphane 17 Mayıs 2024 tarihinde düzenlenen törenle hizmete açılmıştır.

- Almanya'da Aachen kenti ve çevresindeki Türk dernekleri tarafından futbol maçı düzenlenerek elde edilen gelirlerle Hatay'da okul yaptırma çalışmaları kapsamında, Köln Başkonsolosluğumuz Eğitim Ataşeliği koordinasyonunda 21 Mayıs 2023 tarihinde Aachen bölgesinde düzenlenen "Fußball Macht Schule (Futbol Okul Yapıyor)" etkinliğinde Aachen bölgesi ve çevresindeki Türk derneklerinin yardımıyla 35 bin Avro civarında yardım toplanmış; toplanılan yardımla Hatay Karaağaç Hatun Anaokulu projesinin inşaatına başlanmış ve projenin son safhasına gelinmiştir. Ayrıca, sözkonusu proje kapsamında Essen Başkonsolosluğumuz görev bölgesinde bulunan Mosaik e.V aracılığıyla 16 bin Avro tutarında yardım toplanmıştır.

- Almanya'da Weinheim şehrinde faaliyet gösteren yetkililer tarafından Kahramanmaraş'ta yaklaşık maliyeti 250 bin avro olan prefabrik okul inşa etme talebi doğrultusunda ilgililerle proje önerileri paylaşılmış, Millî Eğitim Bakanlığı yetkilileri tarafından okul inşaatı yerine mevcut okullara katkı yapılması istenmiş, bunun üzerine, Hatay'da bulunan Emel Akçay İlkokulu ile Yunus Emre İmam Hatip Ortaokulu'nun derslik, kütüphane, bilgisayar laboratuvarı, sanat odası, idari mekanlar gibi bölümlerinin tefrişi gerçekleştirilmiştir.

- Yalova ile kardeş şehir olan Rottenburg am Neckar Belediyesi tarafından sağlanan 21.620 Avro, Mayıs 2023 tarihinde Hatay'da eğitime destek amacıyla kullanılmak üzere (Bilgisayar ve yazıcılar alındığı yerel basında yer almıştır.) Yalova Belediyesi'ne gönderilmiştir.

- Krefeld Ekin Derneği'nin desteğiyle Hatay'ın Yayladağ ilçesinde Anaokulu projeleri hayata geçirilmiştir.

- Almanya'da Schleswig-Holstein Eyaleti Pinneberg Türk Veliler Birliği tarafından Hatay ve Kahramanmaraş'taki öğrenciler için yapılan 2 bin avro bağışın öğrencilere ulaştırılması süreci ile ilgili işlemlere devam edilmektedir.

- Almanya Türk Öğretmen Dernekleri Federasyonu (ATÖF) ve Hanau şehriyle kardeşlik ilişkisi bulunan Nilüfer Belediyesi işbirliğiyle Hatay Samandağ'da "Nilüfer A.T.Ö.F. Anaokulu" inşa edilmiştir.

- Ober-Ramstadt'ta yerleşik Malatya Fethiyeliler Derneği tarafından Ober-Ramstadt GCLS Okulu'yla işbirliğiyle, Malatya-Yazıhan Fethiye İlk ve Ortaokulu'nda "Bilişim Teknolojileri Sınıfı" açılmıştır.

Balkanlar Bölgesindeki Ülkelerce Yapılan Yardımlarla Gerçekleştirilen Faaliyetler

- Hırvatistan Cumhuriyeti tarafından Kahramanmaraş ve Adıyaman'da 3 prefabrik okul inşasında kullanılması için 1 milyon Avro ve Hatay'da okul inşasında kullanılması için ise 2,5 milyon Avro bağış yapılmıştır. Hırvatistan Dış ve Avrupa İşleri Bakanı Gordan Grliç-Radman, ülkemize düzenlediği resmi ziyaret kapsamında Hırvatistan Hükümeti'nin finansmanıyla UNICEF tarafından inşa edilen Adıyaman Ticaret ve Meslek Teknik Anadolu Lisesinin ek yerleşkesinin açılışını Adıyaman valisi, UNICEF ve ilgili Bakanlıklardan yetkililerle beraber 17 Ocak 2024 tarihinde gerçekleşmiştir.

Orta Doğu Bölgesindeki Ülkelerce Yapılan Yardımlarla Gerçekleştirilen Faaliyetler

- Filistin-Türk İşadamları Derneği tarafından, 6 Şubat'taki deprem felaketinde zarar gören Kahramanmaraş'taki Çağlayancerit Ortaokulu'nun onarımı yapılmıştır.

- Birleşik Arap Emirlikleri Dubai Türkçe Saatleri, Ana Dil ve Kültür Eğitimi Programı tarafından Hatay'da bir okula 340 adet çanta ve kırtasiye malzemesi bağışı yapılmıştır.

- Suudi Kalkınma Fonu, Deprem Risk Azaltma Projesi kapsamında devlet okulları için kullanılmak üzere, 2024 Şubat ayında imzalanan anlaşmayla, 55 Milyon ABD Doları tutarında kredi sağlamıştır.

Türk Cumhuriyetleri Tarafından Yapılan Yardımlarla Gerçekleştirilen Faaliyetler

- Kazakistan tarafından deprem bölgesi illerine sosyal tesis ve Gaziantep'in Nurdağı ilçesine okul inşa edilmesi için çalışmalar devam etmektedir.

Asya-Pasifik Bölgesindeki Ülkeler Tarafından Yapılan Yardımlarla Gerçekleştirilen Faaliyetler

- Singapur Relief Singapore tarafından Kahramanmaraş'ta bir okulun yeniden inşasının yapılması için süreç devam etmektedir.

- Çin Mavi Gökyüzü Kurtarma Ekibi tarafından 735 kilo ağırlığındaki okul kıyafeti bağışı Adıyaman'da bulanan öğrencilere yönlendirilmiştir.

- Kore Jeonnam İl Müdürlüğü tarafından depremden etkilenen bölgelerde yaşayan Kore gazilerinin soyundan gelen lise öğrencilerine Kore'de mesleki eğitim imkânı ile ilgili süreç devam etmektedir.

- Japonya, Yeni Zelanda ve Hong Kong tarafından öğrencilere gönderilen dilek kartları, mesaj kartları, mektuplar ve kâğıt oyuncaklar ulaştırılmıştır.

Yükseköğretim Kurulu, Üniversiteler ve TÜBİTAK'ın Faaliyetleri

Deprem bölgesinde 2'si vakıf üniversitesi olmak üzere toplam 18 üniversite bulunmaktadır. Bölgedeki toplam kapalı alan stokunun yaklaşık yüzde 70'i, köklü üniversite kategorisindeki eski yapı stokunun ağırlıkta olduğu üniversitelere aittir.

Deprem Bölgesinde Yer Alan Üniversiteler

Üniversite	Kuruluş Yılı	Birim Sayısı	Yerleşke Alanı (m^2)	Yerleşke Sayısı	Kapalı Alan (m^2)	Öğrenci	Akademik Personel	İdari Personel
Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi	2011	62	201819	1	72402	6349	441	387
Adıyaman Üniversitesi	2006	131	176419	6	176418	16983	854	831
Çukurova Üniversite	1973	372	1047925	13	1047925	45976	2110	5065
Dicle Üniversitesi	1973	326	363147	5	330147	44515	1614	4670
Fırat Üniversitesi	1975	525	1139795	4	1139795	40977	1896	3664
Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi	2018	29	424118,37	2	47013	5998	232	199
Gaziantep Üniversitesi	1987	335	2448210	8	1991346	47978	1647	3833
Harran Üniversitesi	1992	269	440020	15	440020	29123	1221	2185
Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi	1992	227	3410890	14	519536	19126	1100	4125
İnönü Üniversitesi	1975	345	1113404	3	118962	33098	1538	391
İskenderun Teknik Üniversitesi	2015	80	23385	6	23385	13560	375	210
Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi	2018	24	2249242	5	1739304	4091	182	2469
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	1992	267	661085	7	108511	32244	1322	382
Kilis 7 Aralık Üniversitesi	2007	92	96639	4	96639	13827	467	522
Malatya Turgut Özal Üniversitesi	2018	117	905046	9	136276	12597	491	617
Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi	2007	140	41306	4	41306	16881	615	242
Hasan Kalyoncu Üniversitesi	2008	99	207075	1	207075	8169	300	2021
Sanko Üniversitesi	2013	15	28328	2	17518	1764	173	99
Toplam		**3455**	**14977853**	**109**	**8253578**	**393256**	**16578**	**31912**

Deprem bölgesinde yer alan üniversitelerin depremler nedeniyle hasar gören yapılarının güçlendirilmesi, bakım-onarımları, yeniden yapımları ile altyapılarının yenilenmesi amacıyla toplam 826,4 milyon TL harcama yapılmıştır. 2024 Yılı Yatırım Programı'nda ise, depremde hasar gören yapıların yeniden inşası, güçlendirilmesi ve bakım-onarımları kapsamında söz konusu üniversitelere 1,1 milyar TL ödenek tahsis edilmiştir.

11 il genelinde Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı 28 bin 279 m2 kapalı alana sahip beş yurt binası ağır hasarlı, 128 bin 684 m² kapalı alana sahip 19 yurt binası orta hasarlı, 320 bin 802 m²kapalı alana sahip 52 yurt binası ise az hasarlı durumdadır. Yurt binalarının yeniden yapım ve güçlendirme işlerinin gerçekleştirilebilmesi için 2023 yılında 460 milyon TL harcama yapılmıştır. 2024 Yılı Yatırım Programı kapsamında ise hasar görmüş yurtların güçlendirilmesi ve ihtiyaç duyulan bakım-onarımların gerçekleştirilebilmesi amacıyla 2,5 milyar TL ödenek tahsis edilmiştir. YÖK'ün deprem sonrası eğitime ara vermesi üzerine yurtlar kayıtlı öğrencilere hizmet verememiş, 81 ilde nöbetçi yurt uygulamasına geçilerek eğitime devam etmesi zorunlu olan (tıp, diş hekimliği fakülteleri vb.) öğrencilere barınma hizmeti sağlanmıştır.

Üniversite Yapılarına İlişkin Hasar Tespit Durumu

Üniversite	Yıkılan Bina Sayısı	Ağır Hasarlı Bina Sayısı	Orta Hasarlı Bina Sayısı	Az Hasarlı Bina Sayısı	Kullanılamaz Binalar (m²)	Güçlendirilmesi Gereken Binalar (m²)
Adıyaman Üniversitesi	1	7	7	24	29.345	200.344
Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Ü.	-	-	-	3	-	51.426
Çukurova Üniversitesi	-	3	1	48	4.049	252.981
Dicle Üniversitesi	-	4	7	39	8.540	188.391
Fırat Üniversitesi	-	11	2	42	8.127	122.076
Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Ü.	-	-	-	6	-	73.390
Gaziantep Üniversitesi	-	-	1	48	-	289.734
Harran Üniversitesi	-	4	1	26	999	35.037
Hatay M. Kemal Ü.	7	24	2	1	35.982	2.211
İnönü Üniversitesi	1	26	21	32	113.451	292.567

Üniversite Yapılarına İlişkin Hasar Tespit Durumu

Üniversite	Yıkılan Bina Sayısı	Ağır Hasarlı Bina Sayısı	Orta Hasarlı Bina Sayısı	Az Hasarlı Bina Sayısı	Kullanılamaz Binalar (m²)	Güçlendirilmesi Gereken Binalar (m²)
İskenderun Teknik Üniversitesi	-	2	2	10	12.287	96.833
Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi	-	11	-	5	17.600	16.184
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	-	2	1	30	9.871	214.205
Kilis Üniversitesi	-	-	-	9	-	60.693
Malatya Turgut Özal Üniversitesi	-	17	-	15	40.756	42.287
Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi	-	-	5	20	-	180.245
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	-	-	1	-	-	4.230

Kaynak: Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2023

Depremlerden Etkilenen Osmaniye'de Korkut Ata Üniversitesi, 29 Ağustos 2023

Üniversitelerde Deprem Yatırımları

İller	Üniversite	Varlık/Yapının Türü	Birim Birim (m^2)	Toplam Yatırım Tutarı (TL)	2023 Harcama Tutarı (TL)
Adana	Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üni.	Derslik/Hizmet Binası	-	20.000.000	20.000.000
	Çukurova Üniversitesi	Deprem Sonrası Genel Onarım İşleri	-	19.927.771	19.927.771
Adıyaman	Adıyaman Üniversitesi	Derslik/Hizmet Binası	-	408.260.716	58.260.716
		Makine Teçhizat	-	55.200.000	5.200.000
Diyarbakır	Dicle Üniversitesi	Büyük Onarım	23.000	144.430.000	18.496.500
		Deprem Sonrası Performans Analizi	117.000	3.118.740	2.183.000
		Deprem Sonrası Genel Onarım İşleri	125.000	101.800.000	11.800.000
		Makine Teçhizat	-	131.500.000	16.500.000
Elazığ	Fırat Üniversitesi	Deprem Sonrası Genel Onarım İşleri	-	24.702.828	24.702.828
		Deprem Sonrası Büyük Onarım İşleri	-	150.000.000	50.212.000
		İlahiyat-İktisat Fakültesi	-	182.000.000	67.000.000
Gaziantep	Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi	Deprem Sonrası Genel Onarım İşleri	-	12.657.992	12.657.992
	Gaziantep Üniversitesi	Derslik/Hizmet Binası	50 Bina	42.102.667	21.523.416
		Makine Teçhizat	-	229.491	229.491
Hatay	Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi	Derslik/Hizmet Binası	10.000	275.000.000	40.943.728
		Deprem Sonrası Büyük Onarım İşleri	-	129.413.109	99.413.109
	Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi	Kampüs Altyapısı	-	88.810.612	3.810.612
	İskenderun Teknik Üniversitesi	Derslik/Hizmet Binası	15.113	40.000.000	37.557.934
K.Maraş	Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi	Derslik/Hizmet Binası	48.755	115.510.555	23.404.663
Kilis	Kilis 7 Aralık Üniversitesi	Derslik/Hizmet Binası/ Onarım	40.000	11.483.716	11.483.716
Malatya	Malatya Turgut Özal Üniversitesi	Derslik/Hizmet Binası/ Onarım	23.800	45.576.706	45.576.706
		Makine Teçhizat	-	50.699.757	50.699.757
		Kampüs Altyapısı	-	11.841.000	11.841.000
	İnönü Üniversitesi	Deprem Sonrası Büyük Onarım İşleri	196.308	-	124.205.921
		Genel Onarım	-	-	15.484.309
		Kampüs Altyapısı	-	-	6.594.412
		Barınma Konteyner-Vagon Ev	-	-	5.462.356
Osmaniye	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi	Derslik/Hizmet Binası	-	111.000.000	32.477.000
Şanlıurfa	Harran Üniversitesi	Makine Teçhizat	-	-	8.750.000
Toplam				**2.175.265.660**	**826.471.166**

Kaynak: Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2024

Deprem sonrasında ilk etapta eğitim-öğretim faaliyetlerine ülke genelinde ara verilmiştir. Deprem bölgesindeki illerde okulların sağlamlık raporlarına göre farklı zamanlarda eğitim öğretime başlanmıştır. Yükseköğretim Kurulu tarafından eğitim-öğretim faaliyetlerinin öncelikle uzaktan yapılmasına karar verilmiş, sonrasında Nisan 2023 itibarıyla hibrit/harmanlanmış öğretim usullerine geçilebileceğine yönelik yeniden bir değerlendirme yapılmıştır. Mezun duruma gelmiş ve stajı eksik kalmış öğrencilerin zorunlu stajlarını Yükseköğretimde Uygulamalı Eğitimler Çerçeve Yönetmeliği gereği iş yerlerinde yüz yüze gerçekleştirebilecekleri kararlaştırılmıştır.

Depremden etkilenen illerdeki üniversitelerin bir kısmı diğer illerdeki üniversitelerle eşleştirilerek üniversitelerin kendi aralarında akademik ve idari görevlendirme ve iş birliği faaliyetleri yürütmeleri sağlanmıştır. Eğitim öğretim hizmetinin yürütülmesine engel bir durumu olmayan üniversitelerle ilgili herhangi bir eşleştirme yapılmamıştır.

Yükseköğretimde Uygulamalı Eğitimler Çerçeve Yönetmeliği kapsamındaki programlarda kayıtlı öğrenci olup depremden etkilenen illerdeki üniversitelerde kayıtlı öğrenciler veya birinci derece yakınları deprem bölgesinde ikamet edip deprem bölgesi dışındaki illerde bulunan üniversitelerdeki kayıtlı öğrencilerin özel öğrencilik statüsünden faydalanmasına karar verilmiştir.

Talep eden üniversite öğrencilerine bahar yarıyılında kayıt dondurabilme ve sınavlara katılamayan öğrencilere yönelik telafi sınavlarına girebilme imkânları getirilmiştir.

Depremden etkilenen illerdeki bir üniversitede kayıtlı olan öğrencilerin, ortaya çıkan zaruretler dolayısıyla yakınlarının bulunduğu deprem bölgesinde bulunan ve uygulamalı eğitimlere devam eden üniversitelerde de özel öğrenci olabilmelerine karar verilmiş ve alınmış ve yükseköğretim kurumlarına bildirilmiştir.

Yükseköğretim Kurulu tarafından depremlerden etkilenen adaylar için deprem bölgesindeki devlet üniversitelerinde merkezi yerleştirme ile öğrenci alan programlarda, genel kontenjanın %25'i kadar ayrıca kontenjan ayrılmıştır.

Depremzede öğrencilere vakıf üniversitelerinde de her bir programda 1 burslu depremzede kontenjan ayrılmasına karar verilmiştir.

Depremin yaşandığı ilk gün itibarıyla çelik konstrüksiyondan imal edilen binalar başta olmak üzere depremde hasar almayan açık ve kapalı yükseköğretim kurumu tesislerinin depremzedelerin hizmetine açılarak, yeme-içme, barınma, ısınma, temiz su vb. ihtiyacının karşılanması sağlanmıştır.

Hem deprem bölgesindeki üniversitelerin ev sahipliğinde hem Türkiye'nin farklı şehirlerindeki üniversitelerde çok sayıda deprem ana temalı konferans, sempozyum ve çalıştaylar düzenlenmiş, kitap, makale, bildiri ve rapor yazılmıştır.

Yaklaşık 404 bin 978 öğrenci ile 46 bin 690 akademik ve idari personel bölgedeki 18 üniversitede eğitim öğretim faaliyetlerine devam etmektedir.

Yükseköğretim ile ilgili olarak hem öğrencilere hem akademisyenlere yönelik TÜBİTAK da 6 Şubat depremleri sonrası çeşitli çalışmalar yapmıştır. TÜBİTAK tarafından depremin yapılara etkilerinin ve hasarların tespiti, sismik gözlem çalışmalarının yapılması gibi saha araştırmalarının desteklenmesi amacıyla 1002-C Doğal Afetler Odaklı Saha Çalışması Acil Destek Programı çağrısı açılmış, gelen başvurular 24 saat içinde değerlendirilmiştir. Bu kapsamda 119 projenin desteklenmesine başlanmıştır. 59 üniversite ve araştırma enstitüsünden 552 araştırmacı bölgede araştırmalar yürütmüştür. Bu projelere 2,8 milyon TL (2024 sabit fiyatlarıyla) destek sağlanmıştır.

TÜBİTAK bilim insanı burs ve destek programları kapsamında aşağıdaki özel çağrılar açılmış ve bu çağrılarda toplam 113 destek kararı verilmiştir:

- Deprem felaketi üzerinde çalışmalarına devam eden TÜBİTAK araştırmacılarının, uluslararası boyutta araştırmacılarla iş birlikleri sağlaması amacıyla 2221 Konuk veya Akademik İzinli (Sabbatical) Bilim İnsanı Destekleme Programı Deprem Çağrısı,

- Depremle ilgili konularda yurt dışında düzenlenecek bilimsel etkinliklere katılmak isteyen araştırmacıları desteklemek amacıyla 2224-A Yurt Dışı Bilimsel Etkinliklere Katılımı Destekleme Programı-Deprem Özel Çağrısı,

- Depremle ilgili konularda yurt içinde düzenlenecek bilimsel etkinliklere katılmak isteyen araştırmacıları desteklemek amacıyla 2224-B Yurt İçi Bilimsel Etkinliklere Katılımı Destekleme Programı-Deprem Özel Çağrısı,

- Depremle ilgili konularda yüz yüze ya da çevrim içi bilimsel eğitim etkinliği düzenlemek isteyen bilim insanlarını desteklemek amacıyla 2237-A Bilimsel Eğitim Etkinlikleri Desteği Programı-Deprem Özel Çağrısı, bu kapsamdaki çağrılardır.

TÜBİTAK destekleri kapsamında ayrıca;

- Afetten doğrudan etkilenen lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencileri ile doktora sonrası araştırmacıların TÜBİTAK Merkez ve enstitülerinde yürütülen veya TÜBİTAK tarafından desteklenen araştırma projelerinde yer almalarını sağlayan TÜBİTAK-BİÇABA burs programı başlatılmıştır.

- Asrın felaketlerinin akabinde, yaklaşık 32 bin TÜBİTAK bursiyeri ile iletişime geçilmiş, taleplerinin yerine getirilmesi amacıyla ivedilikle çalışmalara başlanmıştır. Tüm bursiyerlerin bursları ivedilikle hesaplarına aktarılmıştır. Bunun yanı sıra destek programlarından yararlanan bursiyerlerin yararlandıkları burs ve destek programına göre gelişme ve sonuç raporu yükleme süreleri, azami öğrenim süreleri iki dönem uzatılmıştır.

- Deprem bölgesinde öğrenim gören veya deprem bölgesinde ikamet eden bursiyerlere üç aylık bursları toplu ödenmiştir.

- Araştırma programlarından bazılarında burs başlatma süreleri 6 ay kadar uzatılmıştır. Yurt Dışı Doktora Sırası ve Doktora Sonrası Araştırma Burs Programları ile desteklenen araştırmacıların 20 gün olan Türkiye'de bulunabilme sürelerini, bir ayı burslu olmak üzere üç aya kadar uzatmalarına imkân sağlanmıştır.

- ARDEB ve TEYDEB program ve desteklerin başvuru süreleri ile gelişme ve sonuç raporlarını teslim tarihleri ertelenmiştir.

- Bölgede yer alan üniversite ve firmalardaki TÜBİTAK proje yürütücüleri (170 akademisyen ve 74 firma araştırmacı) ile 500'ü aşkın TÜBİTAK bursiyeri ile irtibat kurulmuştur.

- Depremzede çocuklar TÜBİTAK yayınları ile buluşturulmuştur. Çocukların yaşadıkları olumsuzlukları geride bırakmasına destek olabilmek için gerçekleştirilen etkinliklerde TÜBİTAK Meraklı Minik ve Bilim Çocuk dergileri dağıtılmıştır.

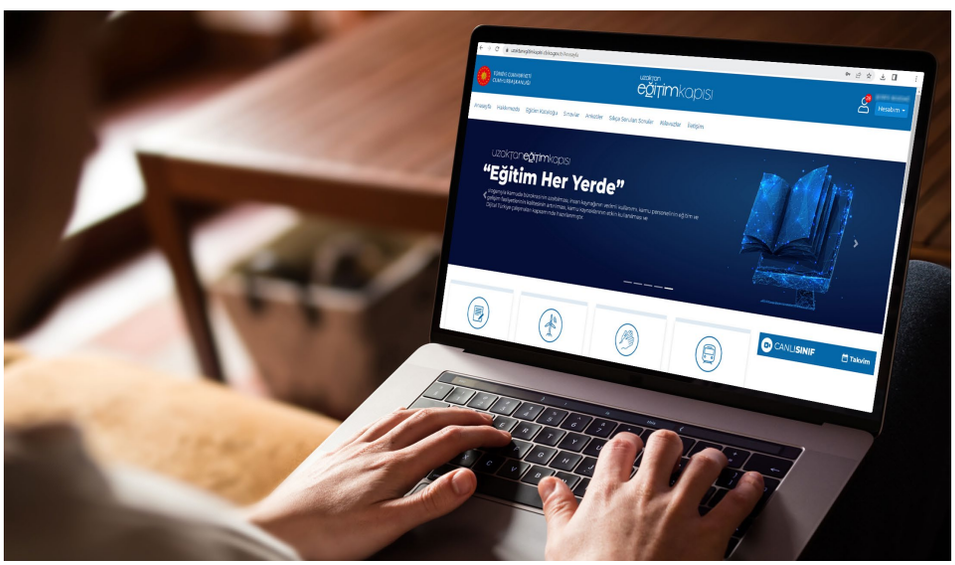
- TÜBİTAK tarafından açılan üniversite ve özel sektöre yönelik özel çağrılar (BİNBİRÇABA ve TEKNOÇABA) kapsamında 483 projeye 594 milyon TL (2024 sabit fiyatlarıyla) destek sağlanmıştır.

- Deprem sonrası oluşturulan BİÇABA burs programıyla depremden etkilenen illerde bulunan üniversitelerde öğrenim gören 1.317 lisans öğrencisi, 648 yüksek lisans öğrencisi, 419 doktora öğrencisi ve 99 doktora sonrası araştırmacı olmak üzere toplam 2 bin 483 bursiyere 514 milyon TL (2024 sabit fiyatlarıyla) burs verilmiştir.

- Afet Bölgesi "Bilim Her Yerde" Özel Destek Çağrısı kapsamında 52 proje desteklenmiş, bu projeler bünyesinde gerçekleştirilen etkinliklere 50 binden fazla kişi katılım sağlamıştır. Bu projelere 4,4 milyon TL (2024 sabit fiyatlarıyla) destek verilmiştir.

Kamu Çalışanlarına Yönelik Eğitim Faaliyetleri

Uzaktan Eğitim Kapısı, kamu çalışanlarının bilgi, beceri ve yetkinliklerinin arttırılmasına yönelik Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi tarafından tüm kamu kurumlarının hizmetine sunulan dijital eğitim platformudur.

Cumhurbaşkanlığı Uzaktan Eğitim Kapısı

6 Şubat'ta yaşanan deprem felaketi sonrasında Uzaktan Eğitim Kapısı üzerinden kamu personeline farklı eğitim programları sunulmuştur. Bunlardan ilki; "Afet ve Acil Durumlar Sonrası Çocukların Tepkileri ve Aileler için Öneriler", "Afet ve Acil Durumlar Sonrası Yetişkinlerin Tepkisi", "Çocuklarda Yas Tepkileri ve Aileler için Öneriler", "Yetişkinlerde Kayıp ve Yas Süreci" ve "Afet ve Acil Durumlarda Çalışana Destek Olmak" olmak üzere beş başlıktan oluşan eğitim programıdır. 15 Mart 2023 tarihinde uygulamaya konulan söz konusu eğitimlere 125 bin 809 kamu personeli katılmıştır.

Ayrıca, İnsan Kaynakları Ofisi koordinasyonunda 17 bakanlık ve ilgili kamu kurumlarının katkılarıyla "Deprem Farkındalık Eğitim Programı" oluşturulmuş ve 28 Eylül 2023 tarihinde tüm kamu personelinin erişimine açılmıştır. Eğitim Programı, birbiri ile ilişkili ve tamamlayıcı olarak "Depremle İlgili Genel Bilgiler ve Türkiye'nin Depremselliği", "Deprem Öncesi", "Deprem Anı ve Sonrası" ve "Gönüllü/Görevli Olarak Deprem Sonrası" başlıkları altında dört eğitimden oluşmaktadır. Program ile tüm kamu çalışanlarının hem birey hem de deprem bölgelerinde görevli/gönüllü olarak dikkat etmeleri gereken konulara ilişkin bilgilerinin geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Yaklaşık dört saat süren eğitim içerikleri yedi kurum (Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, Anadolu Üniversitesi ve Kızılay) tarafından hazırlanan 15 eğitim içeriğinden derlenmiştir.

"Deprem Farkındalık Eğitim Programı'na 1 milyon 328 bin 49 kamu personeli katılmıştır. Eğitim programının sonunda uygulanan anketi 277 bin 195 katılımcı tamamlamış olup eğitim programının geneline yönelik memnuniyet oranı yüzde 96 olarak belirlenmiştir.

Ek olarak, 22 ve 24 Şubat tarihlerinde Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi koordinasyonunda Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından "Deprem Bölgesine Gidecek Psikososyal Destek Personeline Yönelik Eğitim" programı gerçekleştirilmiştir.

Program ile afet bölgesindeki afetzedelere psikososyal destek sağlanması amacıyla sahaya inmesi planlanan çalışanlara Uzaktan Eğitim Kapısı Platformu Webinar uygulaması aracılığıyla eğitimler verilmiştir. "Afet Bölgesine Hazırlık", "Afet Bölgesindeki Hizmetler ve Yönlendirme Mekanizmaları", "Psikolojik İlk Yardım" ve "Sahada Etik ve Davranış Kuralları" başlıklarını içeren eğitime 10 bin 102 personel katılmıştır.

Ayrıca Millî Eğitim Bakanlığı tarafından, başta deprem olmak üzere ülkemizde en fazla yaşanan afetlerin öncesi, sırası ve sonrasındaki doğru davranışlar konusunda vatandaşların bilinçlendirilmesi ve onlara gerekli bilgi ve becerilerin kazandırılması amacıyla HEMBA platformu üzerinden uzaktan eğitim kursları açmıştır.

Hemba Platformu Üzerinden Açılan Uzaktan Eğitim Kursları

Sıra No	Kurs Adı	Kursa Katılan Kişi Sayısı
1	Afet ve Acil Durum Farkındalık Eğitimi	34.989
2	Afet Bilinci Eğitimi	11.268
3	Deprem Okuryazarlığı	13.070
	Toplam	**59.327**

5.6. Adalet Hizmetlerinin Sürekliliği

6 Şubat, Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en karanlık günlerinden biri olarak kayıtlara geçmiş, meydana gelen büyük yıkımlarla toplum hafızasına "Asrın Felaketi" olarak kazınmıştır. Bu bölümde, söz konusu felaketin ardından Adalet Bakanlığının üstlendiği roller ve bu rollerin yargı sürekliliği, delil tespiti, ölüm ve defin işlemleri gibi çeşitli alanlarda nasıl hayati önem taşıdığı incelenmiştir.

Adalet Bakanlığı, felaketin ilk saatlerinden itibaren, hukuki ve insani sorumluluklarını yerine getirme konusunda oldukça etkin bir yaklaşım sergilemiştir. Arama kurtarma faaliyetlerine kapasitesi dâhilinde katkı sunan Bakanlık, deprem sonrası süreçte, özellikle delil tespiti ve ölüm işlemlerinin yönetimi alanlarında önemli görevler üstlenmiştir. Bu faaliyetler, felaketin yarattığı yıkımın boyutunu ve sonuçlarını hukuki bir çerçevede belgelemek ve değerlendirmek açısından kritik önem taşımaktadır. Bakanlık ayrıca yargı sürekliliğini ve adalet mekanizmasının etkin işlemesini sağlamak için nöbetçi mahkemeler kurmuştur. Bu adım, doğal afetler karşısında hukukun üstünlüğünün korunması ve mağdurların haklarının savunulması açısından elzemdir. Adalet Bakanlığının nöbetçi mahkemeleri derhâl kurması, kardeş adliye uygulamasını başlatması, UYAP sistemini tekrar etkin hâle getirmesi, deprem gibi olağanüstü durumlarda dahi adaletin işlemesini sağlamak, insan haklarını korumak ve gözetmek için atılmış önemli bir adımdır.

Yozgat Adalet Bakanlığı Tesislerinde Depremzede Aileler, 14 Şubat 2023

Adalet Bakanlığının deprem sonrası yürüttüğü bu faaliyetlerin, özellikle yıkım sonrası hukuki süreçlerin yönetimi ve mağdur haklarının korunması bağlamında nasıl kritik bir öneme sahip olduğu detaylı ele alınacaktır. Felaket sonrası dönemde Adalet Bakanlığının sergilediği çabalar, yargı sürekliliğinin sürdürülmesi bakımından tüm dünyaya rol model teşkil etmektedir.

Doğal Afetlerde Adalet Sisteminin Sürekliliğinin Sağlanmasının Önemi

Doğal afetlerin hukuk sistemleri üzerindeki etkileri, adalet sisteminin sürekliliği açısından hayati öneme sahiptir. Özellikle büyük çaplı depremler, adalet mekanizmalarını ciddi şekilde sarsarak hukukun üstünlüğünü ve toplumsal düzeni tehdit edebilir. 6 Şubat depremlerinin dünya çapındaki benzersiz doğası ve etki alanı, Türk adalet sistemi için dünyada daha önce örneği görülmemiş bir zorluk oluşturmuştur. Deprem, sadece fiziksel altyapıyı değil, aynı zamanda hukukun işleyişini ve insan haklarının korunma çabasını da derinden etkilemiştir. Bu tür durumlarda Adalet Bakanlığı ve ilgili kurumlarının hızlı müdahalesi, yargı hizmetlerinin sürekliliğini sağlama ve toplumda güven duygusunu yeniden tesis etme açısından kritik işleve sahiptir. Adalet sistemini sürdürülebilir kılmak; doğal afetlerin yarattığı kargaşa ve belirsizlik ortamında bile temel hukuki işlevleri ve vatandaşların temel haklarını korumak anlamına gelir. Bu, sadece yıkılan binaların yerine geçici adliye yapıları kurmakla sınırlı ya da ilgili değildir.

Bu çalışmalar, aynı zamanda delil toplama, yargı süreçlerinin devamlılığı, adli tıp çalışmaları ve kriz yönetimi gibi "çok yönlü bir yaklaşım" gerektirir. Böylesi zorlu anlarda adalet sisteminin dayanıklılığı, hukukun üstünlüğüne ve bireylerin toplumsal adalet anlayışına olan inancı pekiştirir. Dolayısıyla, 6 Şubat depremleri sonrasında Adalet Bakanlığının yürüttüğü çalışmalar, sadece bir kriz yönetimi örneği değil, aynı zamanda toplumun en zor zamanlarında bile adaletin aksamamasının ve sistemin işler durumda tutulmasının somut bir göstergesi olarak da önem taşımaktadır.

Özellikle Adalet Bakanlığı Eğitim Dairesi Başkanlığının, asrın felaketinden etkilenen bölgelerdeki yargı hizmetleri, Adalet Bakanlığı personelinin yaşam koşullarına yönelik yaptığı çalışmalar, "kriz müdahalesi" alanında önemle vurgulanmaya değer çalışmalardır. Bu müdahaleler, yönetimin, doğal afetler karşısında kamu çalışanlarının ve aile bireylerinin refahını koruma ve acil durumlarda olabildiğince hızlı ve en önemlisi "etkili bir destek mekanizması sağlama" yükümlülüğünü yerine getirme çabasının güzel bir örneğidir.

Bu çerçevede, Adalet Bakanlığı, zarar gören 11 vilayetteki görevlileri için, bir dizi kalıcı ve geçici barınma, sağlık, eğitim ve psikososyal destek tedbirleri uygulamıştır. 7 Şubat 2023 tarihli Bakanlık kararı ile depremden etkilenen illerde görev yapmakta olan Bakanlık personeli ve onların ailelerinin, Adalet Bakanlığı Eğitim Dairesi Başkanlığına bağlı, Ankara, Rize ve Yozgat'taki personel eğitim merkezlerine yerleştirilmeleri süreci başlatılmıştır. Ayrıca yine Eğitim Dairesi Başkanlığı organizasyonunda, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne bağlı eğitim merkezleri, açık ceza infaz kurumları ve Adalet Teşkilatı Güçlendirme Vakfı (ATGV)'na ait sosyal tesisler de kullanıma açılmıştır. Bu merkezlerde konaklama imkânı, depremzede Adalet Bakanlığı çalışanları ve ailelerini kapsamış, 2023 yılı şubat ve ağustos ayları arasında toplam 7 bin kişinin barınması sağlanmıştır. Sunulan bu hizmetler, "disiplinler arası" yaklaşımın en güzel örneklerindendir.

Adalet Bakanlığı Eğitim Dairesi Başkanlığı tarafından, Adalet Bakanlığı personelinin periyodik sağlık kontrolleri ve acil sağlık durumlarında ilgili sağlık kuruluşlarına sevk edilme süreçleri de titizlikle yönetilmiştir. Bu, Adalet Bakanlığının personeline gösterdiği hassasiyetin bir yansımasıdır.

Eğitim merkezlerinde barınan Adalet Bakanlığı personeli ve ailelerinin, deprem mağduru oldukları da unutulmamış, psikolojik danışmanlık ve rehberlik ekipleri tarafından düzenli ziyaret edilmeleri sağlanmıştır.

Depremzede Çocuklar Adalet Bakanlığı Tesislerinde, 14 Şubat 2023

Barınma ihtiyaçları karşılanan ve eğitim öğretim hayatı devam eden mağdur öğrencilerin okul gereçleri, giyim ve diğer temel ihtiyaçları, eğitim süreçlerinin aksamaması için öncelikli olarak karşılanmıştır.

Adalet Bakanlığı Yozgat Cemil Çiçek Personel Eğitim Merkezi Depremzede Etüt Odaları, 14 Şubat 2023

Eğitim-öğretim faaliyetleri kapsamında, mağdur öğrencilerin ders çalışmalarına olanak tanımak amacıyla özel etüt odaları ve okul öncesi eğitim altyapısı sunulmuştur.

Adalet Bakanlığı Rize Eğitim Tesislerinde Depremzedelerin Katıldığı Sosyal Etkinlik, 12 Mart 2023

Psikologlar, pedagoglar ve sosyal çalışmacılardan oluşan ekip tarafından, çocukların yaş gruplarına uygun psikososyal bakımdan destekleyici aktiviteler planlanmış ve yürütülmüştür. Bu tür afet sonrası müdahaleler, devletin afetlere hazırlıklı olma ve etkili yanıt verme kapasitesinin önemli göstergelerindendir. Adalet Bakanlığının bu insani yaklaşımı, afet yönetimi literatüründe depremzede kamu çalışanlarına ve onların ailelerine yönelik "sosyal koruma" stratejilerinin önemli bir örneği olarak değerlendirilebilir.

Özel Eğitmen Gözetiminde Depremzede Çocuklar, Yozgat, 12 Mart 2023

Adaletin İşleyişini Sürekli Kılan Kilit Taşı: Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP)

UYAP; günümüzün teknoloji dünyasına uyum sağlamak için vatandaşların, hâkim, savcı ve avukat gibi hukuk sistemi çalışanlarının tüm adli işlemlerini bilişim sistemleri üzerinden kısa sürede yapmasını sağlayan bir e-Adalet platformudur.

Doğal afetlerin yarattığı yıkıcı etkiler karşısında adli hizmetlerin devamlılığı, bilgi yönetişiminin aksamaması, personelin işlemlerini sürdürebilmesi için gerekli teknolojik altyapının sağlanması önem taşımaktadır. Felaketlerin ardından devletin adli mekanizmasının "etkin ve hızlı" yanıt verebilmesi, yönetişimin temel gereklerinden biridir. 6 Şubat depremleri, bu anlayışın hayati önemini bir kez daha gözler önüne sermiştir.

Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP)

Deprem, adalet dağıtım mekanizmasının işleyişini potansiyel olarak aksatabilecek büyük bir sarsıntı yaratmış; ancak Adalet Bakanlığının aldığı önlemler sayesinde, bu olası aksaklıkların önüne geçilmiştir. UYAP, depremden etkilenen bölgelerdeki yargı personelinin iş süreçlerini sürdürebilmesi için kritik bir rol üstlenmiştir.

UYAP, yargı hizmetlerinin elektronik ortamda yürütülmesine imkân tanıyarak adli süreçlerin kesintisiz devam etmesini sağlamıştır. Bu, özellikle afet anlarında, devletin yurttaşlarına karşı sorumluluklarını yerine getirmesi açısından hayati bir öneme sahiptir. Adalet Bakanlığı tarafından sağlanan bu teknolojik altyapı, Adalet Bakanlığı personelinin adli işlemler için fiziki binalara gidememesi durumunda bile sistem üzerinden süreci sağlıklı yönetebilmesine olanak tanımıştır.

Bu teknolojik hamle ile Adalet Bakanlığı, depremin yıkıcı etkilerine karşı âdeta bir "kaya" unsuru olarak işlev görmüş; yargı hizmetlerinin sürekliliğini, hukukun üstünlüğünü ve adaletin erişilebilirliğini güvence altında tutmuştur. Altyapının tekrar hızla devreye sokulması, devletin afet yönetimi kapasitesinin güçlü bir göstergesidir. Aynı zamanda bu sistem, Adalet Bakanlığı nezdinde teknolojik intibakın ve kriz anında dahi yönetişim becerilerinin önemini vurgulayan hamlelerden biridir.

Adalet Hizmetlerinin Devamlılığının Sağlanmasına Yönelik Diğer Tedbirler ve Adalet Bakanlığı Kriz Merkezi

6 Şubat asrın felaketinin yarattığı buhran dalgasına rağmen Adalet Bakanlığı, insan odaklı yaklaşımını sürdürerek adalet hizmetlerinin devamlılığını sağlama ve "mağduriyetleri en aza indirme misyonuyla" hareket etmiştir.

Depremin ardından hızla kurulan kriz merkezi, yıkımlara rağmen 24 saat boyunca, adaletin işleyişinin kesintiye uğramaması için çalışmıştır. Kriz merkezinin kurulması, adalet hizmetlerinin koordinasyonunda büyük bir rol üstlenmiş ve felaketin ilk saatlerinden itibaren adalet mekanizmalarının dengeli, adil ve hızlı işlemesi için "kritik bir önem" kazanmıştır.

Adalet mekanizmasının işleyişindeki aksamaların önüne geçmek için 120 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin yayımlanmasıyla, yargı alanında alınan tedbirler neticesinde, süreçlerin geçici bir müddet durdurulması ve icra takibinin bazı istisnalar haricinde askıya alınması gibi önlemler de alınmıştır. Bu, afetin yarattığı kargaşa ortamında vatandaşların yaşadığı mağduriyetlerin önüne geçilmesi için önemli bir adım olmuştur.

Hâkimler ve Savcılar Kurulu (HSK)'nun, acil ve zorunlu işler dışında kalan duruşma, müzakere ve keşifleri erteleme konusunda verdiği karar, adalet sisteminin deprem sonrası oluşan yeni şartlara uyum sağlayarak karar alma mekanizması geliştirmesinin önünü açmıştır. Deprem suçları soruşturmalarına özel önem verilmiş, Cumhuriyet başsavcılıklarında özel soruşturma büroları oluşturulmuş ve HSK tarafından Cumhuriyet savcıları bu bürolarda görevlendirilmiştir. Bu adımlar, adaletin tecellisi için yıkılan binalarda olay yeri incelemelerinin etkin yürütülmesine ve yargısal süreçlerin hız kazanmasına olanak sağlamıştır.

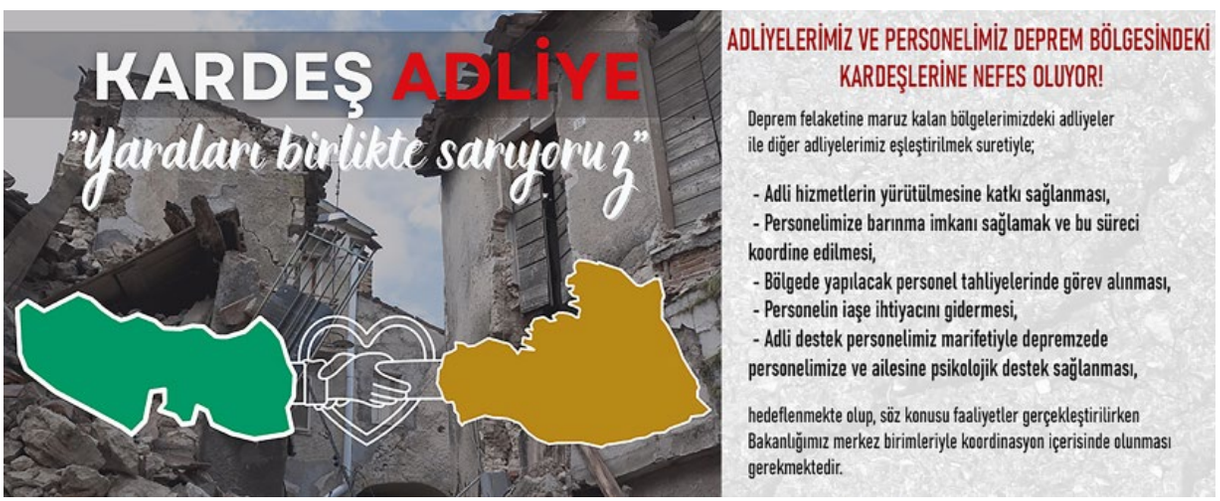
Bu çabaların yanı sıra, hukuki altyapının güçlendirilerek adalet çarklarının sağlıklı işlemesi için Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından deprem bölgesindeki adliyelere birden fazla koordinatör Cumhuriyet Başsavcısı atanmıştır. Bu, yönetimsel ve yargısal işlemlerin, afetin yarattığı olağanüstü duruma hususi bir dikkatle yaklaşılmasını sağlamıştır. Ayrıca HSK'nin yaklaşık 1000 hâkim ve savcıyı, Adalet Bakanlığının ise 8 bin 951 personelini afetten etkilenen bölgelerde görevlendirmesi, adalet hizmetlerinin tüm yönleriyle ele alınarak sağlam, kararlı yürütülmesine olanak tanımıştır.

Avukatlık mesleğinin devam edebilirliği açısından değerlendirildiğinde ise zorunlu müdafilik ve arabuluculuk gibi hizmetlerde avukatların ücretlendirilmesi konusunda ayrı çalışmalar yürütülmüş ve bu süreçler tamamlanmıştır. Bu, avukatların ekonomik mağduriyetlerinin önlenmesi ve hukuki destek hizmetlerinin kesintisiz sürdürülmesi bakımından oldukça kritik bir karar olmuştur.

Depremin yıkıcı etkilerine maruz kalan adliye personelinin barınma sorunlarına yönelik ise çadır ve konteyner gibi geçici konut çözümleri hızla devreye alınmış, işlevsiz hâle gelen adliye binalarının yerine geçici prefabrik yapılar inşa edilmiştir. Bu sayede, adli hizmetlerin sürdürülebilirliği için gerekli olan personelin barınma ihtiyaçları da karşılanmıştır.

Türkiye'de Bir İlk: Kardeş Adliye Uygulaması

Depremin hemen ardından, yargı hizmetlerinin aksamadan devam etmesi hususunda Adalet Bakanlığı tarafından hayata geçirilen en yenilikçi uygulamalardan biri "Kardeş Adliye" sistemidir. Bu sistem, deprem felaketinden zarar görmüş adliyeler ile afet bölgesi dışında kalmış olanları eşleştirerek yargı süreçlerinin mümkün olan en verimli şekilde devam etmesine olanak tanımıştır. Bu eşleştirme ile hasar görmüş adliyelerin iş yükü, geçici olarak deprem bölgesi dışında kalan diğer kardeş adliyeler tarafından üstlenilmiştir. Bu hem mahkemelerin işlevselliğini korumak hem de vatandaşlara sunulan hizmetlerin sürdürülebilirliğini garanti altına almak bakımından kritik bir adımdır.

Deprem Bölgesinde Faaliyet Gösteren Kardeş Adliye Projesi

"Kardeş Adliye" uygulamasının temelinde, adaletin tesisi ve yargı hizmetlerinin hızlı yürütülmesi yatar. Bu sistem, deprem felaketinin neden olduğu yıkımın sonuçlarıyla mücadelede yargı sistemine sağlam bir zemin sunmuş, adalet hizmetlerinin yürütülmesinde bir dayanışma ve iş birliği modeli oluşturmuştur. Depremden etkilenen bölgelerdeki adliyelerin kapatılmasının veya işlevlerinin azalmasının neden olabileceği adalet erişimindeki gecikmelerin önüne geçilmiş, böylece mağdur vatandaşların hak arayışlarındaki sürekliliğin ve hızın korunması sağlanmıştır. Bu uygulama, sadece mevcut davalarda sürekliliği sağlamakla kalmamış, aynı zamanda yeni ortaya çıkan yasal ihtiyaçlara da cevap vermek için oldukça etkili bir çözüm sunmuştur.

Deprem Sonrası Dönemde Vatandaşların Mağdur Olmaması Amacıyla Geçici Süreyle Kullanılan Bir Konteyner Adliye

"Kardeş Adliye" sistemine dâhil olan adliyeler, deprem bölgesindeki vatandaşlara hukuki destek sunmuş ve bu süreçlerde yaşanabilecek herhangi bir aksamayı en aza indirgemek için eş güdüm içinde çalışmışlardır. Bu dayanışma, adli süreçlerin yürütülmesinde bölgesel ve ulusal düzeyde bir birlik oluşturulmasını teşvik etmiş, yargı hizmetlerinin zor zamanlarda bile etkin yürütülmesine imkân tanımıştır.

Sonuç olarak "Kardeş Adliye" uygulaması, deprem gibi olağanüstü durumlarda dahi adalet hizmetlerinin sürdürülmesi açısından önemli bir yenilik olarak kayda geçmiştir. Bu uygulama sayesinde, adalet mekanizmalarının esnekliği artırılmış, yargı süreçlerinin sürdürülebilirliği sağlanmış ve adalete erişimin devamlılığı konusunda somut bir çözüm geliştirilmiştir.

Adli Tıp ve Delil Tespiti Çalışmaları

Deprem, yıkımın yanı sıra toplumsal ve idari düzenin sarsılmasına da yol açar. Bu açıdan Adalet Bakanlığının afet sonrası süreçlerdeki yönetimi, hukukun üstünlüğünün korunması ve mağdurların haklarının savunulması açısından hayati bir öneme sahiptir. 6 Şubat depremleri sonrasında yaşanan kaos ortamında, vefat eden bireylerin kimlik tespit süreçleri özellikle aciliyet kazanmıştır. Bu süreç hem yasal işlemlerin hızlandırılması hem de yas tutan ailelerin acılarının az da olsa hafifletilmesi için kritik bir adımdır.

Adalet Bakanlığı, bu ihtiyacı karşılamak üzere, hızla 538 adli tıp uzmanını deprem bölgesine sevk etmiştir. Bu hamle, adli tıp alanında idari kapasitenin ne kadar esnek ve çevik olabileceğinin bir göstergesi olarak da ön plana çıkmıştır. Hatay Adli Tıp Şube Müdürlüğünün Grup Başkanlığına dönüştürülmesi ve ihtisas daireleri ile Acil DNA Laboratuvarının kurulması, afet yönetiminde "disiplinler arası" yaklaşımın benimsendiğinin bir diğer örneğidir.

Adli tıp birimlerinin Diyarbakır, İskenderun, Kırıkhan ve İslahiye'de güçlendirilmesi, adli süreçlerin sadece hızlanmasını değil, aynı zamanda daha etkin ve şeffaf olmasını da sağlamıştır. Bu adımlar, mağdurların haklarının korunmasında belirleyici bir rol oynamış, yasal temsil ve tazminat süreçlerinin ivme kazanmasına olanak tanımıştır.

Sonuç olarak, Adalet Bakanlığının aldığı bu önlemler, afet sonrası hukuki süreçlerde kararlılık ve hızlı hareket etme kapasitesinin, etkilenen toplulukların toparlanma sürecinde ne denli kritik olduğunu gözler önüne sermiştir. Ayrıca, bu süreçlerin, adli alt yapıyı güçlendirme ve afetlere karşı direnç geliştirme açısından da derinlemesine bir etkiye sahip olduğu açıktır. Geleceğe yönelik bu girişimler, Bakanlığın afet yönetimi ve hukuki süreçlerdeki dinamik tutumunun somut bir örneği olarak değerlendirilebilir.

Nakil Çalışmaları

Adalet Bakanlığı ve ona bağlı her kurum gibi Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü de depremin yarattığı olağanüstü şartlar altında önemli işlere imza atmıştır. Adalet Bakanlığı, deprem sonrası hukuki düzenin sürdürülebilirliği için hızlı adımlar atarken Bakanlığın ilgili kurumlarından biri olan Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü de benzeri ölçekte önemli sorumluluklar üstlenmiştir.

Genel Müdürlük, depremden etkilenen bölgelerde "acil durum ağırlama noktaları" oluşturmuş ve mahkûmların güvenliğinin devamlılığını sağlamıştır. Mahkûmlar, deprem bölgesindeki cezaevlerinden daha güvenli tesislere nakledilmiş, afetin yarattığı yıkımın yol açtığı ve tekrar açabileceği risklerden mahkûmların korunması hedeflenmiştir. Deprem sonrasında yaşanan asayiş olayları ve bina tehlike riski nedeniyle 11 ceza infaz kurumundan toplam 12 bin hükümlü/tutuklunun nakli yapılmıştır.

Bu durum, Adalet Bakanlığı ve Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün, 6 Şubat depremleri gibi büyük çaplı bir doğal afet karşısında, adalet mekanizmasının işlerliğini sürdürme ve insan haklarını koruma konusundaki kararlılığını göstermektedir. Bu çalışmalar, devletin ve Bakanlığın farklı kademeleri arasında olağanüstü koşullar altında dahi etkin bir "eş güdüm" ve "kararlı bir kriz yönetimi mekanizması" olduğunu ortaya koymaktadır.

	Doğal Afet ve Asayiş Nedeniyle Boşaltılan Ceza İnfaz Kurumlari	Kapasite	Boşaltılma Nedenleri
1	Türkoğlu 1 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu	1.322	Deprem
2	Türkoğlu 2 Noly L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu	1.322	Deprem
3	Elbistan E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu	608	Deprem ve Asayiş Olayları
4	Hatay T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu	1.400	Deprem ve Asayiş Olayları
5	Malatya E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu	590	Deprem ve Asayiş Olayları
6	Kahramanmaraş E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu	696	Deprem ve Asayiş Olayları
7	İskenderun M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu	570	Deprem
8	Gölbaşı K1 Kapalı Ceza İnfaz Kurumu	60	Deprem ve Asayiş Olayları
9	Hatay Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz	288	Deprem ve Asayiş Olayları
10	Adıyaman Açık Ceza İnfaz Kurumu	640	Deprem
11	Ceyhan Açık Ceza İnfaz Kurumu	450	Deprem
12	Kırıkhan Açık Ceza İnfaz Kurumu	300	Deprem
13	Doğanşehir Açık Ceza İnfaz Kurumu	150	Deprem
14	Şanlıurfa E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu	600	Bina Fiziki Ömrünü Tamamlamış
15	Diyarbakır D Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu	688	Deprem ve Bina Fiziki Ömrünü Tamamlamış
16	Ceyhan M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu	668	Deprem ve Bina Fiziki Ömrünü Tamamlamış
Toplam		**10.352**	

Adalet Bakanlığının Yüz Akı: CEKUT

1999 yılında meydana gelen deprem sonrasında Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü personelinin afet bölgesinde görev almasının ardından, 2000 yılında kurulan “Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Arama ve Kurtarma Ekibi (CEKUT)” ekipleri, 6 Şubat 2023 tarihinde 11 ilimizi etkileyen deprem felaketinde AFAD koordinesinde, 271 personel ve sonradan ekibe dâhil olan 55 personel ile birlikte 326 personel, 33 araç ile 17 gün boyunca dönüşümlü çalışmıştır. 24 saat bölgede gerekli teçhizatlar ile arama ve kurtarma faaliyetleri yapan CEKUT, AFAD çadır kent kurulum faaliyetleri, insani yardım malzemelerinin dağıtılması gibi faaliyetlerde de görev almıştır.

CEKUT Arama Kurtarma Tatbikatı, Bolu, 7 Nisan 2023

Bölgede yürütülen arama ve kurtarma çalışmaları sonucunda toplam 54 enkazdan 219 vefat eden, 41 sağ vatandaşımıza ulaşılmıştır. CEKUT ekipleri, arama ve kurtarma çalışmalarına aktif katılım göstermiş, çok zor şartlarda dahi "insan hakları odaklı" bir yaklaşım sergilemekten vazgeçmemişlerdir.

CEKUT Tatbikatında Görevli Personel, Bolu, 7 Nisan 2023

Bu anlamda olası afetlere karşı, kurumsal ihtiyacın karşılanması ve toplumsal boyutta yaşanabilecek başka acil durumlara müdahale sürecine destek olunması amacıyla merkez ve taşra teşkilatında görevli gönüllü personelin eğitim, afet sürecine hazırlık ve akreditasyon çalışmaları hızla devam etmektedir.

Ayrıca Japonya Büyükelçiliği ve JICA (Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı) ile irtibat kurularak CEKUT ekiplerinin Japon afet uzmanları ile ortak projelerde yer alabilmesi konusunda ön görüşme gerçekleştirilmiştir. Bu konuda planlama yapılacaktır.

Adalet Bakanlığına Bağlı CEKUT Ekipleri, Kahramanmaraş, 8 Şubat 2023

Hükümlülere Yönelik İyileştirme ve Topluma Kazandırma Çalışmaları

6 Şubat depremlerinin ardından Adalet Bakanlığının ceza infaz kurumlarındaki hükümlülere yönelik aldığı tedbirler, bu afetin doğurduğu zorluklara cevaben geliştirilmiş "çok yönlü, insan odaklı ve son derece stratejik" bir yaklaşımın sonucudur.

Depremden etkilenen bölgelerdeki cezaevlerinde barındırılan hükümlüler için iyi hâlin belirlenmesine dair standartlar gözden geçirilmiş, bu kapsamda dönem puanı ve gelişim puanı için öngörülen alt eşik puanı (45) şartının kaldırılmasıyla hükümlülerin rehabilitasyon şansının artırılarak psikolojik desteğe ulaşabilmeleri amaçlanmıştır. Bu değişiklik, ilgili kurumlara gönderilen genel bir yazı ile tesis edilmiştir.

Eğitim ve psikososyal destek alanında ise Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü ile Koruncuk Vakfı arasındaki iş birliği protokolü çerçevesinde, Çocuk ve Gençlik İnfaz Kurumunda kalan 12-18 yaş arasındaki ihtiyaç sahibi çocuklara yönelik eğitim bursları artırılmıştır. Deprem felaketi sonrası, bu burslardan faydalanan çocuk sayısının 40'tan 60'a çıkarılması, afetin eğitim üzerindeki olası olumsuz etkilerini azaltma çabasını göstermektedir.

Kavak Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumu gibi yeni açılan ve depremden sonra nakil alan kurumlar, diğer kurumlardan gelen tecrübeli psikososyal yardım servisi uzmanları ve grup liderliği eğitimi almış infaz ve koruma memurlarının görevlendirilmesiyle güçlendirilmiştir. Bu atamalar, depremden etkilenen bireylerin travma sonrası iyileşme süreçlerini desteklemeyi amaçlamaktadır.

Uzman personel eksikliğini gidermek amacıyla geliştirilen "Çevrimiçi Psiko-sosyal Destek Projesi", pilot bölgelerdeki kurumlarda görev yapan personelin, Sincan Açık Ceza İnfaz Kurumundaki merkezden çevrim içi bireysel görüşmeler yapmasını sağlayarak bu eksikliğin üstesinden gelmeyi hedeflemiştir. Bu proje, aynı zamanda Gaziantep L ve Alanya L Tipi kapalı ceza infaz kurumlarındaki hükümlü ve tutuklulara yönelik devam eden çevrim içi psikososyal destek çalışmalarını da kapsamaktadır.

Deprem bölgesi dışında görev yapan psikososyal yardım servisi uzmanları, afetten etkilenen kurumlardaki bireylere yönelik olarak, travma sonrası stres bozukluğu ve yas sürecine ilişkin müdahalelerde bulunmuşlardır. Bu kapsamda, 06.02.2023 ile 22.06.2023 tarihleri arasında depremden etkilenen hükümlü ve tutuklulara yönelik toplam **25 bin 521** bireysel görüşme, **1.163** kriz görüşmesi, **2 bin 765** aile görüşmesi ve **90** grup çalışması gerçekleştirilmiştir. Ayrıca personele yönelik **2 bin 28** bireysel görüşme, **480** aile görüşmesi ve **247** grup çalışması yapılmıştır.

Son olarak Diyanet İşleri Başkanlığı ile iş birliği içinde, ceza infaz kurumlarında görevli manevi danışmanların hükümlü ve tutuklulara deprem konusunda manevi destek sağlaması organize edilmiştir. Bu çerçevede, deprem bölgelerindeki ve nakledilen hükümlü ve tutuklulara yönelik toplam **8 bin 744** bireysel görüşme, **3 bin 7** oda/koğuş ziyareti ve **51** intiharı önleyici görüşme gerçekleştirilmiştir. Bu veriler, Adalet Bakanlığının deprem sonrası hükümlü ve tutukluların ihtiyaçlarına yönelik kapsamlı ve işlevsel bir icraat uyguladığını göstermektedir.

Deprem Soruşturmaları ve Kalıcı İnşa

Teknik bilgi ve uzmanlığa ihtiyaç duyulan deprem soruşturmalarında, mimar, inşaat mühendisi ve jeoloji mühendislerinden oluşan 984 bilirkişi, deprem bölgesine atanarak görevlendirilmeleri yapılmıştır. Bu uzman kadronun çalışmaları, hasar görmüş yapıların incelenmesi ve elde edilen karot örneklerinin laboratuvar ortamında analiziyle somut verilerin elde edilmesine imkân tanımıştır.

Adalet hizmetlerinin etkinliğini artırmak amacıyla yapılan analiz çalışmaları sonucunda, deprem bölgesinde toplam 131 yeni mahkeme açılmış ve mevcut mahkemelerin sayısı artırılmıştır. Bunlar arasında adli ve idari yargı istinafları da yer almaktadır. Ayrıca 505 yeni mahkemenin kurulum süreci devam etmekte olup kurulacak yeni mahkemelerin bölgedeki iş yükünün yönetilmesinde önemli bir rol üstlenmesi hedeflenmektedir.

Adliyelerin yapısal durumu ve hizmetlerinin sürdürülebilirliği, gerekli onarım ve yeniden yapılandırma çalışmaları ile sağlanmıştır. Ağır ve orta hasar görmüş yapılar için alınan tedbirler ve az hasarlı binalarda gerçekleştirilen tadilatlar, adli hizmetlerin yeni ve güvenli mekânlarda sürdürülmesini mümkün kılmıştır.

Yatırım planlamaları kapsamında, 2026 ve sonrası yıllar için bölgeye yeni adliye binaları, lojmanlar ve ceza infaz kurumları inşa edilmesi öngörülmüştür. Bu planlamalar, depremden kaynaklanan hasar ve ihtiyaç durumu dikkate alınarak yapılmış, böylece adli hizmetlerin gelecekteki sürdürülebilirliği için temel oluşturulmuştur.

Bu kapsamda 6 Şubat depremlerinin ardından orta ve az hasar tespitleri yapılan 49 adliyenin onarım faaliyetleri hızla tamamlanmış, 11 ilde ağır hasar gören 15 adliye ve hükûmet binasının projelendirme ve yeniden yapım çalışmalarıysa deprem bölgelerinde adalet sürecini aksatmayan benzer bir anlayışla sürdürülmektedir.

Malatya Bölge Adliye Binası Temel Atma Töreni, 27 Haziran 2025

5.7. Ekonomik İstikrar İçin Destekler ve Tedbirler

Asrın felaketi sadece meydana geldiği bölgeyi değil tüm ülkemizi ve toplumumuzu birçok alanda derinden etkilemiştir. Bu doğrultuda tüm hasar, kayıp ve ihtiyaçları tespit etmek üzere Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından hazırlanan 2023 yılına ait Deprem Değerlendirme Raporu'nda asrın felaketinin ülkemize maliyeti yaklaşık 1.995 milyar TL olarak belirtilmiştir. Bu maliyet, 1999 Marmara Depremi'nden katbekat daha fazla maddi hasar ve kaybın olduğunu göstermektedir. Depremin yol açtığı bu ağır tahribatın giderilmesi ve dirençli bir ekonominin inşası için devletimiz ilgili kurumlarıyla ekonomik istikrarı güçlendirici adımları ivedilikle planlayarak uygulamaya koymuştur. Yüksek büyüme performansı ve mali disiplin sayesinde bu büyük felaketin açtığı tüm yaraları en hızlı şekilde saracak iradeye, azim ve kararlılığa sahip olan Türkiye, ekonomik istikrarın yeniden tesisi için ilgili tüm kurumlarıyla inşa ve ihya çalışmalarını sürdürmektedir.

Hazineden Sağlanan Finansman İmkânları

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremlere yönelik olarak hazine destekli kefalet sistemi kapsamında toplam 20 milyar TL kefalet limitini haiz 6 Şubat Depremleri İşletme Giderleri Destek Paketi ile 6 Şubat Depremleri Yatırım Destek Paketi yürürlüğe alınmıştır.

26 Nisan 2024 tarihli düzenleme ile 6 Şubat Depremleri İşletme Giderleri Destek Paketi'nin kefalet limiti 5 milyar TL artırılarak 20 milyar TL'ye; 6 Şubat Depremleri Yatırım Destek Paketi'nin kefalet limiti ise 2 milyar TL artırılarak 7 milyar TL'ye yükseltilmiştir.

Ayrıca 2 destek paketinin yararlanıcı grubu, 26 Nisan 2024 tarihinde yapılan düzenleme ile yalnızca hasarın yoğun olduğu ve mevcut destek paketlerinden faydalanma oranının az olduğu bölgeler olan "Adıyaman ili ve tüm ilçeleri, Gaziantep'in İslahiye ve Nurdağı ilçeleri, Hatay ili ve tüm ilçeleri, Kahramanmaraş ili ve tüm ilçeleri, Malatya ili ve tüm ilçeleri" şeklinde güncellenmiştir.

Deprem sebebiyle meydana gelen ekonomik güvenliğe ve finansal istikrara yönelik hazineden sağlanan destekler çerçevesinde gerçekleştirilen çalışmalardan bir diğeri de kambiyo mevzuatında çeşitli düzenlemelerin uygulamaya alınmasıdır. Bu doğrultuda uygulamaya alınan hususlar aşağıda yer almaktadır:

- 31 Temmuz 2023 tarihine kadar yapılması gereken bildirimler için bildirim sürelerinin 31 Temmuz 2023 tarihinden başlayarak işletilmesi,
- Peşin döviz karşılığı veya muhtemel döviz gelirini belgelemek amacıyla gerçekleştirmekle yükümlü ihracat işlemleriyle ilgili olarak ihracatı gerçekleştirmek için öngörülen azami sürelerden ek süreler de dâhil olmak üzere 31 Temmuz 2023'e kadar dolmuş veya dolacak olanlar için süre bitiş tarihlerinin 31 Temmuz 2023 olarak belirlenmesi,
- 14 Ağustos 2023 tarihine kadar belirtilen illerde faaliyet gösteren aracı bankalara bağlı şubeler tarafından ilgili vergi dairesi başkanlıkları veya müdürlüklerine bedellerin süresinde yurda getirilmemesi nedeniyle ihbar edilmesi gereken açık hesapların ihbar edilmemesi,
- Bankalarca ihbar edilen veya edilecek açık ihracat hesaplarına ilişkin olarak vergi dairesi başkanlıkları veya müdürlükleri tarafından 1 Ağustos 2023 tarihine kadar ilgili ihracatçılara ihtarname gönderilmemesi,
- 6 Şubat 2023 tarihinden önce vergi dairesi başkanlıkları veya müdürlükleri tarafından gönderilen ihtarnamelerin süre bitiş tarihlerinin 31 Temmuz 2023 olarak belirlenmesi,
- İhtarname süreci akabinde ek süre/savcılığa bildirim aşamasında bulunan hesaplara ilişkin olarak vergi dairesi başkanlıkları veya müdürlükleri tarafından herhangi bir şart veya bildirime bağlanmaksızın ihracatçılara resen tek seferde 1 Ağustos 2023 tarihine kadar ek süre verilmesi.

Üreticilere ve Esnafa Sağlanan Destekler

Deprem nedeniyle tarımsal ürünleri zarar gören tarımsal üreticilere finansal açıdan destek olabilmek ve kırsalı daha güçlü ayağa kaldırmak, ekonomik istikrar kapsamında ele alınan önemli konulardan biri olmuştur. Bu doğrultuda Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen çalışmalar arasında depremlerden zarar gören tarımsal üreticilerin hazine faiz destekli kredi ödemeleri bulunmaktadır. 5570 sayılı Kanun ve söz konusu Kanun uyarınca yayımlanan kararlar kapsamında esnaf ve sanatkârlara T. Halk Bankası A.Ş., tarımsal üreticilere T.C. Ziraat Bankası A.Ş., T. Tarım Kredi Kooperatifleri ve Ziraat Katılım Bankası A.Ş. tarafından Hazine faiz/kâr payı destekli kredi/finansman kullandırılmaktadır.

Bahse konu çalışmalar kapsamında Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerince kullandırılan Hazine faiz destekli kredi ödemelerinin 1 yıllığına faizsiz olarak ertelenmesine yönelik 6816 sayılı Karar 22 Şubat 2023 tarihli ve 32112 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Ayrıca 9 Mart 2023 tarihli ve 6920 sayılı Karar'la yukarıda belirtilen erteleme kararının kapsamı afet bölgesi ilan edilen tüm yerleri kapsayacak biçimde genişletilmiştir.

Tarımsal üreticilere sağlanan desteklerin yanı sıra depremlerden zarar gören esnaf ve sanatkârların hazine faiz destekli kredi ödemeleri de ertelenmiştir. Bu doğrultuda deprem nedeniyle işleri ve işletmesi zarar gören esnaf ve sanatkârlara Halk Bankasınca kullandırılan hazine faiz destekli kredi ödemelerinin 6 aylığına faizsiz olarak ertelenmesine yönelik 6789 sayılı Karar 14 Şubat 2023 tarihli ve 32104 sayılı mükerrer Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Ayrıca 2 Mart 2023 tarihli ve 6884 sayılı Karar'la erteleme kararının kapsamı afet bölgesi ilan edilen tüm yerleri kapsayacak biçimde genişletilmiştir. Bahsi geçen 6 aylık erteleme kararı kapsamında başvuru şartı aranmaksızın yaklaşık 150 bin esnaf ve sanatkârın 23,6 milyar TL'lik kredi bakiyesi faizsiz olarak ertelenmiştir.

Bununla birlikte depremlerde ağır yıkıma uğrayan bazı il ve ilçelerde bu süre 3 Ağustos 2023 tarihli ve 7470 sayılı Karar ile 6 ay daha uzatılmıştır. Ağır yıkıma uğrayan il ve ilçelerde faaliyet gösteren ve depremden zarar gören yaklaşık 13 bin esnaf ve sanatkârın 3 milyar TL'lik kredi bakiyesi faizsiz olarak ilave 6 ay daha ertelenmiştir.

Bu dönemde esnaf ve sanatkârın finansmana erişimini kolaylaştırabilmek amacıyla 2 Mart 2023 tarihli ve 6883 sayılı Karar değişikliği ile son 3 yılda diğer kamu kurum ve kuruluşlarından 75 bin TL'ye kadar faiz/hibe desteği almış olan esnaf ve sanatkârlara, hazine faiz destekli kredilerden faydalanma imkânı sağlanmıştır. Ayrıca depremden zarar gören esnaf ve sanatkârların işletme sermayesi ihtiyaçlarına yönelik finansman desteği sağlamak amacıyla 250 bin TL limitli, 12 aya kadar ödemesiz dönemli, azami 60 ay vadeli ve hazine faiz destekli "Hayata Dönüş Kredisi"nin 10 Mart 2023 tarihinde kullandırılmasına başlanmıştır.

Tarımsal üreticilere yönelik olarak; 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle zarar gören tarımsal üreticilerin hazine faiz destekli kredi ödemeleri 21 Şubat 2023 tarihli ve 6816 sayılı Karar ile 1 yıllığına faizsiz olarak ertelenmiş olup 9 Mart 2023 tarihli ve 6920 sayılı Karar ile yukarıda belirtilen erteleme kararının kapsamı afet bölgesi ilan edilen tüm yerleri kapsayacak biçimde genişletilmiştir. Bahsi geçen erteleme kararı kapsamında 91 bin tarımsal üreticinin yaklaşık 34,2 milyar TL'lik kredi bakiyesi ertelenmiştir.

Kahramanmaraş merkezli depremlerin ardından ekonomik faaliyetlerin hızla toparlanması ve ekonomik istikrarı sağlamak amacıyla Ticaret Bakanlığı tarafından esnaf ve sanatkârlara mesleki faaliyetleri için çeşitli destekler sağlanmıştır. Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Birlikleri Merkez Birliğince (TESKOMB) esnaf ve sanatkârların kooperatiflere olan gecikmiş borçları için yapılandırma uygulaması hayata geçirilmiştir. Bu kapsamda, borçların faizleri silinerek, anapara ödemeleri de 6 ay ertelenmiştir. Depremden etkilenen illerdeki esnaf ve sanatkarların acil finansman ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla yüzde 50 faiz indirimli, 1 yıl geri ödemesiz ve 5 yıl vadeli "deprem destek kredisi" uygulaması başlatılmıştır. Bu kredi doğrultusunda 2023'te Adana'da 777,6 milyon lira, Adıyaman'da 937 milyon lira, Diyarbakır'da 142,5 milyon lira, Elazığ'da 141 milyon lira, Gaziantep'te 557,4 milyon lira, Hatay'da 1 milyar 739 milyon lira, Kahramanmaraş'ta 1 milyar 162 milyon lira, Kilis'te 250 bin lira, Malatya'da 477 milyon lira, Osmaniye'de 615 milyon lira, Sivas'ta 43 milyon lira ve Şanlıurfa'da 150 milyon lira olmak üzere, toplamda 6,7 milyar lira finansman aktarılmıştır. Bu illerdeki esnaf ve sanatkarlara kredi ve kefalet kooperatifleri kefaletiyle sağlanan finansman 2024'te toplam 18,8 milyar lira, 2025'te ise toplam 29,6 milyar liraya ulaşmıştır.

Perakende Ticarette Uygulanacak İlke ve Kurallar Hakkında Yönetmeliğin 12/B maddesinin beşinci fıkrası kapsamında depremden etkilenen tüketicilere ekonomik destek sağlamak ve ticaretin devamını kolaylaştırmak amacıyla depremlerden etkilenen bölgelerdeki tüketicilere yönelik taksitli mal ve hizmet satışlarında taksitlendirme sürelerini belirleme yetkisini, belirli bir süreliğine perakende işletmelerine tanımaktadır.

10 Mart 2023 tarihli 132 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile olağanüstü hâl ilan edilen illerde 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamında faaliyet gösteren ve depremden zarar gören esnaf ve sanatkârlardan, olağanüstü hâl süresince, meslek kuruluşlarınca düzenlenecek belgeler için ücret alınmaması sağlanmıştır. Aynı kararnameyle ayrıca esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşları ile kooperatiflerin ve üst birliklerinin, olağanüstü hâl ilan edilen yerlerde ve bu süre içerisinde ayni ve nakdî yardım yapabilmelerine imkân sağlanmıştır.

Mevzuatta yapılan yukarıdaki düzenlemelere ek olarak 7440 sayılı Kanun kapsamında aşağıdaki imkânlar sağlanmıştır:

- 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla ve bu tarih de dâhil olmak üzere ödenmesi gerektiği hâlde bu Kanun'un yayımı tarihine kadar ödenmemiş olan; 7 Haziran 2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu hükümlerine göre esnaf ve sanatkârların üyesi oldukları odalara olan aidat borçları ile odaların birlik ve üyesi oldukları federasyonlara, birlik ve federasyonların Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonuna olan katılma payı, esnaf ve sanatkârların meslek eğitimini geliştirme ve destekleme fonu borç asıllarının ödenmemiş kısmının birinci taksiti bu Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihi takip eden üçüncü ayın sonuna kadar, kalanı aylık dönemler hâlinde ve azami toplam dokuz eşit taksitte ödenmesi hâlinde, bu alacaklara uygulanan faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi ferî alacakların tahsilinden vazgeçilmiştir.

- Depremden zarar gören esnaf ve sanatkârların işlemlerini kolaylaştırmak ve mali açıdan bir süreliğine muafiyet sağlamak amacıyla "6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş ilinde meydana gelen depremler nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanlığınca 213 sayılı Kanun'un 15. maddesi kapsamında mücbir sebep hâli ilan edilen yerlerde 5362 sayılı Kanun hükümlerine göre faaliyet gösteren ve depremden zarar gören esnaf ve sanatkârlara ilişkin olarak; aynı il sınırları içindeki tescil, tadil ve terkin işlemleri ile sicil tasdiknamesinden 31 Temmuz 2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) anılan Kanun'da öngörülen harç, herhangi bir ücret ve gerçekleştirilen tescil, tadil ve terkin işlemlerine ilişkin Esnaf ve Sanatkârlar Sicil Gazetesi'nde yayımlanacak ilanlardan ilan ücreti alınmaz." hükmü yayımlanmıştır.

Mevzuat kapsamında sağlanan kolaylıkların yanı sıra ekonomik hayatın normale dönmesi sürecinde projelere başvuru sürelerinde kolaylıklar sağlanmıştır. Bu doğrultuda deprem bölgesinde Ticaret Bakanlığınca sürdürülen ve kooperatif ve üst kuruluşlarının üretim ve istihdama katkısı olacak yatırım projelerinin desteklenmesini, faaliyetlerinde etkinlik ve verimliliğin sağlanmasını, teknoloji ve yeni üretim tekniklerinden yararlanmalarına katkıda bulunulmasını hedefleyen KOOP-DES Programı'na başvuru süreleri 31 Ekim 2023 tarihine kadar uzatılmıştır. Ayrıca deprem bölgesinde yer alan kooperatiflerin, olağan genel kurullarını 31 Aralık 2023 tarihine kadar ertelemelerine imkân tanınmıştır. Konut yapı kooperatifleri için uzatım süresi 30 Haziran 2024 olarak belirlenmiştir.

Bakanlıkların yapmış olduğu çalışmalara ek olarak Küçük Ölçekli Esnaf Destek Programı kapsamında Türk Kızılay tarafından, depremden fazla etkilenen Adıyaman, Kahramanmaraş, Hatay, Malatya, Gaziantep ve Osmaniye'de iş yeri zarar görmüş küçük esnafa verilecek nakdî yardım desteğiyle iş yerlerinin yeniden faaliyete geçirilebilmesi ve sosyoekonomik açıdan güçlendirilmesi, işletmesinde kullanabileceği ekipman ve malzemeleri tedarik edebilmesi, ekonomik hayata yeniden dâhil olmalarının sağlanması ve yerel ekonomiye katkılarının yeniden tesis edilmesi hedeflenmektedir.

Haksız Fiyat Artışına İlişkin Tedbirler

Asrın felaketini yaşayan ülkemiz büyük bir dayanışma örneği gösterirken depremden etkilenen vatandaşlarımızın mağduriyetini suistimal etmeye yönelik her türlü fırsatçılığın engellenmesi ve vatandaşlarımızın mağdur olmasının önüne geçilmesi amacıyla devletimiz ilgili kurumlarıyla çeşitli çalışmalar gerçekleştirmiştir. Bu kapsamda Ticaret Bakanlığı tarafından deprem bölgesinde ve yol güzergâhlarında haksız fiyat artışı denetimleri ve fiyat etiketi denetimleri yapılmıştır. Ayrıca deprem felaketi sonrasında acil ihtiyaç duyulan konteyner, çadır, duş-tuvalet kabini gibi ürünlerin fiyatlarına ilişkin e-ticaret pazar yerleri ile ilan sitelerinde detaylı incelemeler gerçekleştirilmiş, fahiş fiyat artışı yaptığı değerlendirilen firma ve tesislere idari para cezası uygulanmıştır.

Yine deprem bölgesinde hazır beton ve çimento sektöründe faaliyet gösteren 131 firmanın satışlarda fahiş fiyat artışı yapıp yapmadığı hususunda ticaret müfettişlerince gerçekleştirilen denetimler neticesinde toplam 27 firma, hazır beton ve çimento satışlarında fahiş fiyat artışı yaptığı gerekçesiyle Haksız Fiyat Değerlendirme Kuruluna sevk edilmiştir.

Vergi Uygulamalarına Yönelik Düzenlemeler

Asrın felaketinin ekonomik istikrar üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmak amacıyla bölgedeki mükelleflerin yaşadığı sıkıntıları hafifletmek ve normal yaşamlarına dönmelerine yardımcı olmak üzere vergi uygulamaları ve düzenlemeleri gerçekleştirilmiştir.

Bu kapsamda, depremden yoğun etkilenen Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye, Şanlıurfa ve Elâzığ illeri ile Sivas ili Gürün ilçesinde deprem tarihi itibarıyla mücbir sebep hâli ilân edilmiştir. Bahse konu il ve ilçelerdeki mükelleflerin 6 Şubat 2023 ila 31 Temmuz 2023 tarihleri arasında yerine getirilmesi gereken yükümlülükleri ertelenmiş ve bu süre boyunca verilmesi gereken beyanname ve bildirimlerin verilme süresi ile beyanname ve bildirimler üzerine tahakkuk eden vergilerin ödeme süresinde uzatma gerçekleştirilmiştir. Ayrıca 2023 yılı birinci geçici vergi dönemine ilişkin geçici vergi beyannamelerinin ise alınmayacağı duyurulmuştur.

Bu süreçte verilmesi gereken beyanname ve bildirimler, bu beyannameler ve bildirimler üzerine tahakkuk eden vergiler ile motorlu taşıtlar vergisinin ödeme süreleri ertelenmiştir. Ayrıca deprem tarihinden önce tahakkuk etmiş, ödeme süresi mücbir sebep hâli ilan edilen süreye rastlayan her türlü vergi, ceza ve gecikme faizi ile deprem tarihinden önce ikmalen, resen veya idarece tarh edilen ve vadesi mücbir sebep hâlinin başladığı tarihten sonrasına rastlayan her türlü vergi, ceza ve gecikme faizinin ödeme süreleri ise her bir vade tarihi itibarıyla ayrı ayrı değerlendirilerek, normal vade tarihlerinden itibaren 1 yıllık sürenin sonuna kadar; 1 yıllık sürenin 31 Aralık 2024 tarihinden sonrasına tekabül etmesi durumunda ise 31 Aralık 2024 günü sonuna kadar uzatılmıştır.

11 il ve Sivas'ın Gürün ilçesinde mücbir sebep hâli kapsamında bu illerimizdeki toplam 2 milyon 166 bin 685 motorlu taşıtlar vergisi mükellefinin de erteleme düzenlemesinden yararlandığı gözlemlenmiştir. Yine mücbir sebep hâli kapsamında bulunan yerlerdeki borçluların vergi dairelerine olan borçlarının, gerekli şartları taşımaları kaydıyla faiz alınmaksızın azami 24 ay süreyle taksitlendirilebilmesine imkân tanınmıştır.

Depremin ekonomik ve mali alanda oluşturabileceği etkileri de dikkate alınarak yalnızca deprem bölgesinde değil tüm ülkede, 6183 sayılı Kanun kapsamında zor durumda olmaları nedeniyle yapılan taksitlendirme başvurularında aranan, tecil edilen borçların %10'unun ödenmesi şartına bağlı olarak borcun bulunmadığını gösteren yazının verilmesi uygulaması 31 Temmuz 2023 tarihine kadar, bu tarih de dâhil olmak üzere kaldırılmıştır.

Deprem afeti sonrasında genel hayatı olumsuz etkileyen şartların ortadan kaldırılması ve afetzede vatandaşlarımızın acil ihtiyaçlarının karşılanması için Cumhurbaşkanımızca başlatılan yardım kampanyalarına makbuz karşılığı yapılan bağış ve yardımların vergi mevzuatı kapsamında ilgili yıl vergi matrahının tespitinde indirim olarak dikkate alınabileceği kamuoyuna duyurulmuştur. Konuyla ilgili olarak bağış ve yardımların vergi mevzuatı karşısındaki durumunu açıklayan "Vergi Mevzuatı Yönünden Bağış ve Yardımlar Rehberi" hazırlanmış ve mükelleflerin kullanımına sunulmuştur.

Bilgilendirme faaliyetleri kapsamında depremden etkilenen kişilere il AFAD müdürlükleri koordinesinde bedelsiz barınma hizmeti sağlayan işletmelerden, bu işlemlere ilişkin KDV ve Konaklama Vergisi aranmayacağı ve bedelsiz olarak söz konusu hizmete ilişkin yaptıkları giderlerin gelir ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak dikkate alınacağı hususunda, tüm gelir birimlerine genel yazı gönderilmiştir. Bunun yanında depremden etkilenen illerimizde yapılan DMO satışlarındaki belge düzeninin kolaylaştırılmasına ilişkin tedbirler alınmış ve Gelir İdaresi Başkanlığı internet sitesinden duyurulmuştur.

6790 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı'yla olağanüstü hâl ilan edilen 10 ilde kullanılmak üzere depremzede vatandaşlarımıza veya ilgili kurum ve kuruluşlara teslim edilen, kurulum ve montaj işleri dâhil, prefabrik yapı ile konteynerlerde 2023 yılı sonuna kadar katma değer vergisi oranı %1'e indirilmiştir. Ardından 6830 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı'yla 23 Şubat 2023 tarihinden itibaren, kime teslim edildiğine bakılmaksızın ve herhangi bir il sınırlamasına tabi olmaksızın prefabrik yapı ile konteynerlerin (kurulum ve montaj işleri dâhil) tesliminde KDV oranı 31 Aralık 2023 tarihine kadar %1 olarak belirlenmiştir. Diğer taraftan, konuya ilişkin yapılan tebliğ düzenlemesi ile indirimli orandan satış yapan mükelleflerin iade taleplerinin yılı içerisinde nakit olarak da yerine getirilebilmesine imkân tanınmıştır.

Vergi hizmetlerin sürekliliğini sağlama prensibi çerçevesinde deprem sebebiyle hizmet verdikleri binaların yıkılması veya ağır hasarlı olması sebebiyle hizmet veremeyecek durumda olan vergi dairesi müdürlüklerinin geçici bir süre ile başka bir ilde veya ilçede hizmet vermesi sağlanmıştır. Hizmetlerin erişilebilirliğini artırmak amacıyla İnteraktif Vergi Dairesi kullanılarak tüm vergisel işlemlerin elektronik ortamda yapılabileceği mükelleflere duyurulmuştur.

Deprem nedeniyle mücbir sebep ilan edilen illerde faaliyet gösteren akaryakıt/LPG dağıtıcı ve bayiliği ile madeni yağ lisans sahibi mükelleflerin, ekonomik sürekliliğini desteklemek amacıyla, bir önceki yılın toplam brüt satışları üzerinden nispi vermeleri gereken teminatlar ile deprem tarihinden önce ilk defa lisans almış ve teminat verme süresi bu tarihten sonra sona eren mükelleflerce matbu verilmesi gereken teminatlar, mücbir sebep süresince alınmamıştır.

120 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Yargı Alanında Alınan Tedbirlere İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile olağanüstü hâl ilan edilen illerde, yargı alanında hak kayıplarının önlenmesi amacıyla yargı ve takip hukukuna ilişkin bazı sürelerin işlememesi ve bazı işlemlerin de durmasına yönelik düzenlemeler yapılmıştır. Konu vergi dairesince uygulanan mevzuatı ve işlemleri de yakından ilgilendirdiğinden yayımlanan Uygulama İç Genelgesi ile Kararname kapsamına giren mükellefler ve işlemeyecek süreler, yapılmayacak işlemler hakkında Hazine ve Maliye Bakanlığının ilgili birimlerine gerekli duyurular yapılarak gerekli tedbirlerin alınması sağlanmıştır.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'da yer alan vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belgenin aranılması uygulamasına yönelik 17 Şubat 2023 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Tahsilat Genel Tebliği Seri:A Sıra No:1'de değişiklik yapılmış, belge arama zorunluluğu bulunan kurum ve kuruluşlar tarafından ülke genelinde 31 Temmuz 2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) deprem felaketi kapsamında yapacakları ödemeler sırasında hak sahiplerinden vergi borcu yoktur belgesinin aranılmayacağı düzenlenmiştir.

Bir başka düzenleme olan 2 Mart 2023 tarihli ve KDV-70/ 2023-1 sayılı KDV Sirküleri ile deprem nedeniyle mücbir sebep hâli ilan edilen yerlerde deprem tarihi itibarıyla mükellefiyet kaydı bulunan ve ihraç kayıtlı teslimin yapıldığı tarihi takip eden ayın başından itibaren başlayan üç aylık sürenin sonu 6 Şubat 2023 ila 31 Temmuz 2023 ve bu tarih dâhil olmak üzere mükellefler bakımından, ek süre için vergi dairesine başvuru yapılma şartı aranılmadan söz konusu süre mücbir sebep kapsamında üç ay daha uzatılmıştır.

Ayrıca KDV Genel Uygulama Tebliği'nde yapılan düzenleme ile mücbir sebep ilan edilen yerlerde mükellefiyet kaydı bulunması nedeniyle mücbir sebep kapsamına alınan ancak faaliyetlerine olağan bir şekilde devam edebilecek nitelikte bulunan mükelleflerin, idareye mücbir sebep hâlinin sona erdirilmesi amacıyla başvuru yapabilecekleri, yapılacak değerlendirmeye göre mücbir sebep hâlinin sona erdirilebileceği ve bu mükelleflerin alış ve satışlarında genel usuller çerçevesinde KDV tevkifatı uygulayabileceği açıklanmıştır. Bu sayede, mücbir sebep nedeniyle alışlarında tevkifat uygulama zorunluluğu kalkan mükelleflerin (özellikle demir çelik sektörü) üzerinde oluşan finansal yükün ortadan kaldırılabilmesi için bir yenilik ortaya konulmuştur.

Bunun yanı sıra 3 Mart 2023 tarihinde yayımlanan 127 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş ilinde meydana gelen depremler nedeniyle, vergi daireleri tarafından mücbir sebep ilan edilen yerlerdeki borçluların, deprem tarihinden önce bankalar, Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. ve PTT A.Ş. nezdinde konulmuş olan hacizlerin kaldırılmasına imkân veren bir düzenleme yapılmıştır. Bu düzenlemeyle vatandaşlarımıza zor zamanlarda nakit varlıklarında tasarruf etme imkânı sağlanmıştır.

Mevzuat düzenlemeleri kapsamında belirli koşullara uyan alacaklar için tahsilat hükümlerinde değişiklik yapılmış ve belirli bir sınır dâhilinde olan küçük alacakların tahsilinden vazgeçilmesine karar verilmiştir. Bu doğrultuda 7440 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 12 Mart 2023 tarihli ve 32130 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Anılan Kanun'la, Bakanlıkça mücbir sebep hâli ilan edilen ve bu durumları Kanun'da yer alan başvuru süresince devam eden yerlerdeki dairelere, bu Kanun kapsamında yapılacak başvuruların süresi mücbir sebep hâlinin sona erdiği tarihi takip eden üçüncü ayın sonuna kadar (bu tarih dâhil) uzatılmış, Kanun kapsamında ödenmesi gereken tutarların ilk taksitinin; başvuru süresinin sona erdiği ayı takip eden ayın sonuna kadar (bu tarih dâhil), diğer taksitlerin ise bu taksiti takip eden aylık dönemler hâlinde ödenebilmesine imkân tanınmıştır.

Ayrıca, yapılandırma hükümlerinin yanı sıra, Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince 6183 sayılı Kanun'a göre takip edilen alacaklardan, vadesi 31 Aralık 2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olduğu hâlde 1 Ocak 2023 tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan ve bir amme borçlusu adına tahakkuk etmiş asli ve ferî alacakların toplamı tüm tahsil daireleri itibarıyla 2 bin TL'yi aşmayanların tahsilinden vazgeçilmiştir.

7440 sayılı Kanun'da mücbir sebep hâli ilan edilen illere yönelik depremden etkilenen bireylerin ve işverenlerin ekonomik yükünü hafifletmek amacıyla getirilen özel düzenlemelere de yer verilmiştir.

- Mücbir sebep hâli ilan edilen yerlerde depremden, kendisi, eşi, çocuğu veya anne ve babası etkilenen hizmet erbabına, işverenler tarafından 6 Şubat 2023 ila 31 Temmuz 2023 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) mevcut ücret, prim, ikramiye gibi ödemelerine ilave olarak yapılan ayni yardımlar ile toplam tutarı 50 bin TL'yi geçmeyen nakdî yardımlar üzerinden gelir vergisi ve damga vergisi alınmaması sağlanmıştır. Sahibi olduğu konutlarını depremzedelere (6 Şubat 2023 itibarıyla yerleşim yeri mücbir sebep hâli ilan edilen yerlerde bulunan gerçek kişilere) bedelsiz olarak veren konut sahiplerinin vergi mevzuatı kapsamında vergi ödemesini engellemek için 2023 yılı gelirlerinin tespitinde bu konutlar için emsal kira bedeli uygulanmaması sağlanmıştır.

- Depremlerde veya bu depremlerdeki yaralanmalara bağlı olarak daha sonraki tarihlerde vefat edenlerin mirasçılarına, tüzel kişiliği haiz emekli sandıkları, yardım sandıkları ile sigorta ve emeklilik şirketleri tarafından ve bireysel emeklilik sisteminden 6 Şubat 2023 tarihinden itibaren yapılan ve Gelir Vergisi Kanunu kapsamında menkul sermaye iradı sayılan ödemeler üzerinden gelir vergisi tevkifatı yapılmaması sağlanmıştır.

- Depremlerde veya bu depremlerdeki yaralanmalara bağlı olarak daha sonraki tarihlerde vefat edenlerin mirasçılarına veraset yoluyla intikal eden mallar ile vefat eden hizmet erbabının eş, çocuk, anne ve babasına işverenler tarafından 6 Şubat 2023 ila 31 Temmuz 2023 tarihleri arasında ve bu tarihler dâhil olmak üzere yapılan yardımların veraset ve intikal vergisinden istisna edilmesi sağlanmıştır. Bu intikaller nedeniyle veraset ve intikal vergisi beyannamesi verilmemesi ve ilişik kesme belgesi aranılmadan tapu ve banka gibi kurumlarda işlem yapılabilmesi sağlanmıştır.

- Depremlerde yıkılan veya ağır ya da orta hasarlı binalara ve ağır hasar görerek kullanılamaz duruma gelen taşıtlara ilişkin, 6 Şubat 2023 tarihinden önce tahakkuk eden ve 7440 sayılı Kanun'un yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan emlak vergisi, taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı, çevre temizlik vergisi ve motorlu taşıtlar vergisi ile bu alacaklara ilişkin vergi cezası, gecikme faizi, gecikme zammının terkin edileceği ve taşıtlar üzerinde vergi dairelerince konulmuş hacizlerin kaldırılmasına ilişkin düzenleme yapılmıştır.

- Kapsama giren taşıtlara ilişkin 6 Şubat 2023 tarihinden önce verilen trafik idari para cezaları ile otoyollarından usulsüz geçişler nedeniyle uygulanan idari para cezaları ve bu cezanın verilmesine ilişkin geçiş ücreti ile bu alacaklara uygulanan ferî alacakların da terkin edilmesi sağlanmıştır.

- Mücbir sebep hâli ilan edilen yerlerde bulunan ticaret sicili müdürlüklerine kayıtlı ticari işletme, ticaret şirketleri ve şubelerle ilgili olarak çeşitli düzenlemelere yer verilmiştir. Ayrıca depremden zarar gören esnaf ve sanatkârlara ilişkin olarak; aynı il sınırları içindeki tescil, tadil ve terkin işlemleri ile sicil tasdiknamesinden 31 Temmuz 2023 tarihine kadar ve bu tarih dâhil olmak üzere harç, herhangi bir ücret ve yapılan işlemlerin Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilanı nedeniyle ilan ücreti alınmaması sağlanmıştır.

- Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler nedeniyle mücbir sebep hâli ilan edilen yerlerde faaliyet gösteren kişilerle iktisadi ve ticari ilişkisi bulunan mükelleflerin, bu kişilerden olan alacaklarının tahsilinde ortaya çıkan zorluklar nedeniyle 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 323. maddesi kapsamında şüpheli alacak karşılığı ayrılmasıyla ilgili şartlar kolaylaştırılmıştır. Söz konusu alacakları ödemek zorunda olan borçlunun deprem nedeniyle malvarlığının en az üçte birini kaybettiğine ilişkin açtığı tespit davası sonucunda verilen karar esas alınarak bu alacaklar için şüpheli alacak karşılığı ayrılabilmesine imkân sağlanarak borçlunun dava edilmesi veya icra yolu ile takibi şartı aranılmadan karşılık ayrılması mümkün hâle getirilmiştir.

Bu düzenlemelere ek olarak deprem nedeniyle mücbir sebep ilan edilen yerlerde merkezi, şubesi veya iktisadi işletmesi bulunan vergi muafiyeti tanınan vakıfların ibraz etmeleri gereken finansal tablo ve raporların ibraz süreleri uzatılmış ve bu vakıfların deprem nedeniyle kendi faaliyet konuları dışında yapacakları harcamaların da "amaca yönelik harcama" olarak değerlendirilebilmesine olanak tanınmıştır.

Ayrıca yeminli mali müşavirlerce düzenlenecek tasdik raporlarında mücbir sebep ilan edilen yerlerde bulunan ve defter ve belgeleri zayi olan mükellefler nezdinde yapılacak karşıt inceleme tutanağı aranmaması imkânı sağlanmıştır.

Öte yandan, mücbir sebep hâli ilan edilen yerlerde, deprem tarihi itibarıyla kayıt ve tescilli taşıtlar, deprem nedeniyle yıkılan veya ağır ya da orta hasarlı hâle gelen binaların maliklerine ait taşıtlar, depremlerde ağır hasar görerek kullanılamaz duruma gelen taşıtlar ve deprem nedeniyle eşini veya birinci derece kan hısımlarından birini kaybeden mükelleflere ait taşıtlar 7456 sayılı Kanun ile depremlerin yol açtığı ekonomik kayıpların telafisi için ihdas edilen "Ek Motorlu Taşıtlar Vergisi"nden istisna tutulmuştur.

Mücbir sebep kapsamında bulunan iller Hazine ve Maliye Bakanlığına iletilen talepler ve genel hayatın gidişatı çerçevesinde dönemler itibarıyla değerlendirmeye tabi tutulmuş; Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya ile Gaziantep'in İslahiye ve Nurdağı ilçeleri dışındaki yerler için mücbir sebep hâlinin 31 Temmuz 2023 tarihi itibarıyla sona ermesi uygun görülmüştür. Anılan illerdeki mükellefler için ise mücbir sebep hâli 30 Kasım 2024 Cumartesi günü sonuna kadar devam etmiş, bu tarih itibarıyla da tekrar uzatılmamıştır.

Ancak 25 Aralık 2024 tarihli ve 7537 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na eklenen geçici 36'ncı maddesi ile Hazine ve Maliye Bakanlığına 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş ilinde meydana gelen depremler nedeniyle mücbir sebep hâli ilan edilen Kahramanmaraş, Malatya, Adıyaman, Hatay illeri ile Gaziantep ilinin İslahiye ve Nurdağı ilçelerinde, deprem tarihi itibarıyla mükellefiyet kaydı bulunan ve 30 Kasım 2024 tarihi itibarıyla mücbir sebep hâli sona eren mükelleflerin mücbir sebep hâlini, bu maddeyi ihdas eden Kanun'la değiştirilen 15. madde hükmü çerçevesinde 1 Aralık 2024 tarihinden itibaren her defasında altı ayı geçmeyen süreler hâlinde bir yıla kadar uzatma yetkisi verilmiştir.

Bu kapsamda, 10 Ocak 2025 tarih ve 180/2025-1 sayılı Vergi Usul Kanunu Sirküleri ile Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya illeri ile Gaziantep ilinin İslahiye ve Nurdağı ilçelerinde deprem tarihi itibarıyla mükellefiyet kaydı bulunan ve 30 Kasım 2024 tarihi itibarıyla mücbir sebep hâli sona eren mükelleflerden;

- 2022 yılına ilişkin verilmesi gereken son dönem (özel hesap dönemine tabi mükelleflerin, 2022 yılında sona eren özel hesap döneminin son ayına ait) katma değer vergisi beyannamesinde yer alan teslim ve hizmetlerin karşılığını teşkil eden bedelin (kümülatif) tutarı 2 milyon 500 bin TL'nin altında olan,

- 1 Ocak 2023 ila 6 Şubat 2023 tarihleri arasında işe başlayan ve 30 Kasım 2024 tarihi itibarıyla mücbir sebep hâli sona eren,

- Ticari, zirai veya mesleki faaliyeti olmayıp 2022 takvim yılında sadece gayrimenkul sermaye iradı, ücret, menkul sermaye iradı, diğer kazanç ve iratlar yönünden gelir vergisi mükellefi olan mükelleflerden mücbir sebep hâli 30 Kasım 2024 tarihi itibarıyla sona eren, mükelleflerin mücbir sebep hâli 31 Mayıs 2025 tarihine kadar uzatılmıştır. Buna göre, mücbir sebep hâlinin başladığı tarihten mücbir sebep hâlinin sona ereceği tarihe kadar verilmesi gereken;

  - Gelir vergisi stopaj beyannameleri, muhtasar ve prim hizmet beyannamesi, damga vergisi beyannamesi ile diğer aylık ve üç aylık olarak verilen beyanname ve bildirimlerin 31 Temmuz 2025'e kadar,

  - KDV beyannameleri ile Ba-Bs Bildirimlerinin 30 Haziran 2025'e kadar,

  - Yıllık gelir ve kurumlar vergisi beyannamelerinin 31 Temmuz 2025'e kadar verilmesi ve bu beyannamelere ve bildirimlere istinaden tahakkuk eden vergilerin de anılan Sirküler ile belirlenen tarihlerde ödenmesi gerekmektedir.

Ayrıca yukarıda belirtilen beyannameler ve bildirimler dışında kalan ve mücbir sebep dönemleri içerisinde verilmesi gereken diğer beyanname ve bildirimlerin 30 Haziran 2025 tarihine kadar verilmesi ve bu beyannamelere ve bildirimlere istinaden tahakkuk eden vergilerin de aynı sürede ve 6 Şubat 2023 tarihinden itibaren ilan edilen mücbir sebep nedeniyle ödeme süreleri uzatılan motorlu taşıtlar vergisi (MTV) ile 2025 yılına ilişkin MTV birinci taksitinin de 30 Haziran 2025 tarihine kadar ödenmesi gerekmektedir.

Mücbir sebep hâli uzatılan mükellefler, 2023 ve 2024 yıllarında verilmesi gereken geçici vergi beyannameleri ile 2025 yılı birinci geçici vergi dönemine ilişkin geçici vergi beyannamelerini vermeyeceklerdir.

Buna ek olarak, mükelleflerin deprem tarihi itibarıyla taksit ödemeleri devam eden 7256 ve 7326 sayılı yapılandırma kanunlarının taksit ödeme sürelerine yönelik çeşitli düzenlemeler yapılmış, 6831, 7405, 7918, 8515 ve 9078 sayılı Cumhurbaşkanı kararları ile mücbir sebep hâli ilan edilen yerlerdeki vergi dairelerine borçlu olanların, anılan kanunlar kapsamında ödenmesi gereken ve mücbir sebep hâlinin devam ettiği süreye rastlayan taksitlerinden (ödeme süresinin son günü mücbir sebep halinin sona erdiği tarihe rastlayan taksitler dâhil); birincisinin ödeme süresi; mücbir sebep hâlinin sona erdiği tarihi izleyen ayda, sonraki taksitlerin ödeme süreleri de bu ayı takip eden aylık dönemler hâlinde ödenmek üzere uzatılmıştır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı, 30 Kasım 2025 itibarıyla mücbir sebep hâli sona eren Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya illeri ile Gaziantep'in İslahiye ve Nurdağı ilçelerindeki mükellefler için beyanname verme, vergi ödeme ve e-defter yükleme sürelerini uzatmış, hazırlanan yeni takvimde ödemeler ve bildirimlerin Ocak 2026'dan itibaren başlayacağı kararlaştırılmıştır. GİB tarafından yayımlanan Vergi Usul Kanunu sirkülerine göre, ertelenen yükümlülükler için belirlenen yeni tarihler;

- Damga Vergisi Beyannameleri: Verilmesi ve ödenmesi 20 Ocak 2026,
- KDV Tevkifatı (Vergi Kesintisi): Sorumlu sıfatıyla verilen KDV beyannameleri ve ödemeleri 21 Ocak 2026,
- Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannameleri: Verilme ve ödeme süresi 23 Ocak 2026,
- Katma Değer Vergisi (KDV) Beyannameleri: Verilme ve ödeme süresi 23 Ocak 2026.

Ayrıca, 2022, 2023 ve 2024 yıllarına ait yıllık Gelir ve Kurumlar Vergisi beyannamelerinin verilme ve tahakkuk eden vergilerin ödeme süreleri de bu kapsamda yeniden yapılandırılmıştır. Elektronik defter tutan mükellefler için elektronik defterlerin oluşturulması, imzalanması ve bunlara ait berat dosyalarının GİB Bilgi İşlem Sistemi'ne yüklenme süresi 5 Haziran 2026 tarihine kadar ertelenmiştir. Mücbir sebep nedeniyle süreleri uzatılan alacaklar için faizsiz taksitlendirme imkânı getirilmiş, mükelleflere, borçlarını 24 ay boyunca faizsiz taksitlendirebilme imkânı sunulmuştur.

Bankacılık Alanında Alınan Tedbirler

6 Şubat depremleri sonrasında vatandaşlarımızın borçlarına yönelik esneklik tanımak amacıyla Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurulu tarafından alınan önlemler aşağıda sıralanmıştır:

- Deprem bölgesinde yerleşik kişilere yeni kullandırılacak veya yeniden yapılandırmaya tabi tutulacak taşıt ve tüketici kredilerinin vadelerine ilişkin daha önce belirlenen sürelerin kaldırılması, ödemesiz dönem uygulamasının da bankalara bırakılması,
- Bu illerde yerleşik üye iş yerlerince kredi kartları ile gerçekleştirilecek mal ve hizmet satımlarında da kredi kartları taksitlendirme sürelerinin bir kata kadar artırılması,
- Kredi kartlarında limite bakılmaksızın, asgari ödeme tutarının dönem borcunun yüzde 20'si olarak belirlenmesi,
- Kart limiti tespit edilirken bankalarca dikkate alınan sınırlar yükseltilerek bankalarca toplam kart limitinin ilk yıl için ilgilinin aylık ortalama net gelirinin 4 katını, ikinci ve sonraki yıllar için ise 8 katını aşmayacak şekilde belirlenmesi,
- Asgari tutarı ödenmeyen kredi kartlarının nakit kullanımına, mal ve hizmet alımına kapatılmasına, iptaline ve borcun tamamı ödeninceye kadar yeni kredi kartı düzenlenmemesine ilişkin hususun bankaların ihtiyarına bırakılmasına ve kart borçlarının ötelendiği süre boyunca asgari tutar da dâhil olmak üzere bankaların alacaklarını talep etmeyerek ödemesiz dönemler tanımlayabilmelerine imkân sağlanması,
- Aylık veya yıllık ortalama gelir düzeyinin tespit edilememesi durumunda gerçek kişilerin edinebilecekleri kredi kartlarının toplam limitinin 2 bin TL'den 5 bin TL'ye yükseltilmesi,
- Bankalar, finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerince kullandırılan tüketici ve taşıt kredilerinin anapara ve faiz ödemelerinin müşterilerin talebi üzerine ertelenmesi hâlinde erteleme süresinin, ilgili mevzuatta belirlenen vade sınırlarında dikkate alınmaması,
- Kredi müşterilerinden alınması gereken kredi derecelendirme notları ile alınması zorunlu ilave belgelerin temininin bankaların ihtiyarına bırakılması,
- Deprem felaketinden etkilenen müşterilere kullandırılan kredilerin gayrimenkul niteliğindeki teminatlarının değerlemesiyle ilgili sürelerin ertelenmesi,

- Kredi kullandırımlarına ilişkin olarak bağımsız denetime tabi olan şirketler tarafından bankalara tevdi edilmesi gereken bilgi ve belgelere ilişkin sürelerin deprem bölgesindeki illerdeki şirketler için uzatılması,

- "Cebe havale" işleminde günlük işlem limitinin 5 bin TL'ye, haftalık işlem limitinin 10 bin TL'ye, aylık işlem limitinin ise 15 bin TL'ye çıkarılması,

- Telefon bankacılığı işlemlerinde, kimlik doğrulama sürecinde iki bileşenli doğrulamanın yapılamadığı durumlarda, 30 gün süreyle geçerli olmak üzere, müşterinin sahip olduğu unsurun yerine öncelikle PIN olmak üzere, güvenlik sorusu, müşterinin demografik bilgileri veya bankada yer alan diğer bilgilerinin kullanılarak, müşterinin kendi hesapları ve kayıtlı hesapları arasında yapılan işlemlerde kısıtlama olmaksızın, yeni tanımlanacak hesaplara yapılacak havale/EFT limitlerinde ise günlük işlem limiti 5 bin TL olacak şekilde işlem yapılmasına izin verilerek kimlik doğrulama işleminin hayata geçirilmesi, söz konusu esnekliğin ikinci bir düzenleme ile 30 gün süreyle geçerli olacak şekilde uzatılması,

- Müşterilerin bilgileri dışında kart kullanımlarının engellenmesini teminen kartlı ödemelerde yapacağı ilk temassız işlemlerinde şifre girilmesinin sağlanması, sonraki işlemler için mevcut uygulamanın sürdürülmesi, sadece olağanüstü hâl ilan edilen illeri kapsayan bu düzenlemenin daha sonra ülke geneline genişletilmesi,

- Kredi vade sınırı ve kredi kartı taksit sınırına ilişkin sağlanan esnekliklerin 1 Ocak 2024 tarihine kadar uzatılması sağlanmıştır.

Bu tedbirlere ek olarak deprem felaketinden etkilenen müşterilerin talebi hâlinde, kredi ödemelerinin asgari 6 ay süreyle ötelenmesi ve ötelemenin faiz/kâr payı talep edilmeksizin yapılması durumunda müşteri talebinin aranmaması, mağduriyete mahal verilmemesi ve ilave finansman dâhil her türlü kolaylık sağlanması da bu önlemler arasında yer almıştır.

Ayrıca, 24 Ağustos 2023 tarihli ve 10656 sayılı Kurul Kararı'yla, tüketicilere konut edinmeleri amacıyla kullandırılacak kredilerde ve taşıt kredileri hariç konut teminatlı kredilerde 24 Şubat 2023 tarihli ve 10525 sayılı Kurul Kararı'nda belirlenen azami kredi tutarının teminat olarak alınan konutun değerine oranının; tüketicinin kendisinin, eşinin veya 18 yaş altındaki çocuklarının malik olduğu en az bir konutunun bulunması hâlinde %75 azaltılarak uygulanmasına karar verilmiştir.

Söz konusu karar kapsamında tüketicinin kendisinin, eşinin veya 18 yaş altındaki çocuklarının konut malikliği durumunun değerlendirilmesinde, 6 Şubat 2023 tarihinde ve sonrasında ülkemizde meydana gelen deprem felaketi nedeniyle bölge halkına yardım ve oluşan mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla "Genel Hayata Etkili Afet Bölgesi" ilan edilen yerlerde orta hasar ve üzeri hasarlı olarak tespit edilen yapıların dikkate alınmamasına karar verilmiştir.

Sigortacılık ve Özel Emeklilik Alanında Yapılan Düzenlemeler

Kamu kurum ve kuruluşlarımızca proaktif anlayışla ortaya konulan çalışmalar, asrın felaketinin yol açtığı tahribatı inşa ve ihya çalışmalarında daha hızlı aksiyon alınmasına katkı sağlamıştır. Bu itibarla 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depremleri öncesi sigortacılık ve özel emeklilik alanında çeşitli çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Öncelikle 22 Kasım 2022'de Ankara'da DASK Olağanüstü Yönetim Merkezi açılmış ve DASK'ın teknolojik altyapısı yenilenmiştir. İhbar sistemlerinin, günün koşullarına cevap verebilecek hıza ulaştırılmasıyla sınırsız hasar ihbarı alınabilmesi ve 24 saat içinde 96 bin adet hasar dosyası açılabilmesi sağlanmıştır. Ek olarak Ana Veri Merkezi deprem riskinin daha az olduğu Ankara bölgesine taşınmış, Türkiye'de ilk; dünyada ise türünün üçüncü örneği olma özelliğini taşıyan katastrofik modelleme ürünü CATMOD sayesinde ülkemize özgü bina envanterlerine ve yerel koşullarımıza göre modelleme yapılarak ülkemizde meydana gelebilecek olası büyük depremlere karşı gerekli olan hasar tazminat tutarı ile ihtiyaç duyulan koruma tutarının hesaplanması sağlanmıştır.

Kahramanmaraş depremleri sonrası proaktif anlayışla kurgulanan planlama sonrası hızla aksiyona geçilmiştir. Bu doğrultuda; İstanbul ekiplerinin Ankara Olağanüstü Yönetim Merkezindeki ekiplere katılımıyla tam kadro olarak çalışmalar başlatılmıştır. Kahramanmaraş depreminin hasar başvuru yoğunluğu nedeni ile Alo DASK 125 hattı, IVR, e-Devlet, www.dask.gov.tr online hasar başvuru noktalarından 7/24 esası ile çalışılmıştır. Devreye alınan yeni ihbar yapısı ile yaklaşık 628 bin 491 ihbar alımı için sistemlerde kesintisiz işlem yapılmıştır. 2023 yılında alınan aksiyonların akabinde hasar ödeme süreci büyük oranda tamamlanmış, anılan depremlere ilişkin rakamlar aşağıda yer almaktadır:

İhbar ve Ödeme Özeti

27 Aralık 2024 tarihi itibarıyla

628.491

İHBAR SAYISI

523.137

Ödenen Toplam Dosya Adedi

Ödeme yapılan dosya sayısı

27.313

Avans Talebinde Bulunan Sigortalı

Avans talep eden kişi sayısı

39.641.387.756

Ödenen Toplam Tazminat Tutarı (TL)

Toplam ödeme tutarı

Toplam İhbar Dağılımı

Toplam İhbar Sayısı: 628.491

%66

PERT HASAR

417.734 ihbar

%25

HAFİF HASAR

154.880 ihbar

%9

ORTA HASAR

55.877 ihbar

Oransal Görünüm

Pert %66 Hafif %25 Orta %9

Dönemlere Göre İhbar Adedi

DÖNEM	İHBAR ADEDİ
Şubat–Nisan 2023	505.708
Mayıs–Temmuz 2023	80.126
Ağustos–Ekim 2023	20.115
Kasım–Ocak 2024	12.232
Şubat–Nisan 2024	5.582
Mayıs–Temmuz 2024	2.832
Ağustos–Ekim 2024	1.531
Kasım–Aralık 2024	365

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının tespitleri doğrultusunda sigortalılardan ihbar gelmesini dahi beklemeden hasar süreçleri ile ödemeleri hızla gerçekleştirilmeye başlanmış ve depremin üzerinden henüz 24 saat geçmeden ilk hasar ödemesi gerçekleştirilmiştir.

Ankara Olağanüstü Yönetim Merkezi'nde bulunan DASK tırı ve hasar ekiplerinden bir grup aynı gün bölgeye intikal ettirilmiş, bölgenin tamamına hizmet verebilmek amacıyla Malatya, İskenderun, Osmaniye, Şanlıurfa, Adıyaman, Hatay, Gaziantep, Elazığ, Kahramanmaraş illerinde konteyner DASK irtibat ofisleri kurulmuştur. İrtibat ofisleri 31 Ekim 2023 tarihine kadar bölgede faaliyetini sürdürmüştür.

DASK Tarafından Yapılan Ödeme Dağılımı

İller	Adet	Tutar (TL)
Hatay	86.996	10.789.300.627
Malatya	75.211	7.981.820.247
Kahramanmaraş	79.555	5.900.999.597
Gaziantep	78.411	3.749.419.162
Adıyaman	30.781	3.308.416.012
Osmaniye	26.864	1.799.943.427
Şanlıurfa	41.890	1.683.022.949
Adana	41.711	1.668.799.156
Elazığ	21.557	1.248.768.467
Diyarbakır	18.011	809.120.451
Kayseri	10.783	339.868.522
Kilis	5.211	166.283.517
Mersin	2.441	52.281.295
Niğde	781	44.583.071
Bingöl	391	24.294.516
Sivas	556	21.905.643
Batman	548	18.765.240
Mardin	498	16.172.788
Siirt	333	4.908.389
Aksaray	74	2.441.534
Tunceli	57	2.320.500
Diğer	477	7.952.649
Genel Toplam	**523.137**	**39.641.387.756**

- 27 Şubat 2023 tarihinde, depremden 21 gün sonra, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından istihsal edilen "Zorunlu Deprem Sigortası Kapsamında Doğal Afet Sigortaları Kurumu Tarafından Yapılacak Avans Ödemelerine İlişkin Genelge (2023/10)" ile avans ödemesi uygulaması başlatılarak, vatandaşlarımızın nakit para ihtiyaçlarının giderilmesi amacıyla yıkık, acil yıkılacak ve ağır hasarlı binalar için sigorta bedelinin %20'si, orta hasarlı binalar için ise sigorta bedelinin %10'u sigortalılara avans olarak ödenmiştir.

- Poliçe üzerinde bulunan cep telefonu bilgisi doğru/aktif olmadığında sigortalı ödeme bilgisine erişemediğinden e- Devlet üzerinde bulunan "DASK Hasar / Ödeme Sorgulama" adımına ek, yeni bir hizmet olarak "DASK Ödeme Şifre Hizmeti" adımı eklenmiştir.

- Yoğun başvurular sebebiyle, vatandaşa erişim imkânı kolay olan www.dask.gov.tr üzerinden hizmete açılan "DASK'a Mesajım Var" uygulaması hayata geçirilmiştir. Uygulama sayesinde vatandaşlar talep, şikâyet ve önerilerini kolaylıkla iletebilir olmuştur.

- DASK'ta bulunan iletişim numarasını güncellemek isteyen sigortalılar için e-Devlet üzerinden "İletişim Bilgisi Güncelleme" servisi hizmete açılmıştır.

- Ülkemiz genelindeki doğal afet risklerini yönetmek, sigortalılık oranlarını artırmak ve toplumun sigorta bilincini geliştirmek amacıyla, bölge irtibat ofisleri üzerinden saha operasyonlarının güçlendirilmesi hedeflemektedir. Bölge irtibat ofisleri, DASK'ın yerel düzeyde daha etkin ve hızlı hareket edebilmesi, ilgili paydaşlarla yakın iş birliği kurabilmesi ve olası afetler sonrasında vatandaşlara doğrudan ulaşabilmesi açısından stratejik bir rol üstlenecektir. Bu kapsamda ilk bölge irtibat ofisi, Gaziantep ilinde 9 Aralık 2024 tarihinde açılmış olup belirlenen diğer illerde de fiziki ofislerimizin hayata geçirilmesi için çalışmalarımız devam etmektedir.

- Depremleri müteakip Türkiye Bankalar Birliği ile DASK arasında yürütülen iş birliği sonucunda konut kredisi olan sigortalılara kolaylıklar sağlanmıştır.

- Teknolojik altyapı daha da geliştirilerek DASK ile ilgili e-Devlet üzerinden yeni hizmetler sunulmuştur.

Hasar ödeme sürecinin hızlandırılarak sigortalıların tazminatlarını kısa sürede almaları için kamu kurum ve kuruluşları yoğun gayret göstermiş ve iş birliği içerisinde birtakım çalışmalar gerçekleştirmiştir. Bu minvalde gerçekleştirilen çalışmalar aşağıda sıralanmıştır:

- Mevcut 628 bin 491 hasar dosyasının tamamlanmasını sağlamak üzere parametrik ödeme yöntemine gidilmiş ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından tespiti gerçekleştirilen hafif hasarlarda %15; orta hasarlarda %50; yıkık ve ağır hasarlarda ise %100 tazminat ödeme parametreleri kullanılmış ve 6 ay içinde %97 oranında hasar dosyası tamamlanmıştır.

- 7 Şubat 2023 tarihinde 10 il için Mekânsal Adres Kayıt Sistemi (MAKS) verisi temin edilerek, DASK sistemlerine entegre edilmiştir. Yapılan bu entegrasyon ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı hasar tespitleri ile DASK sigorta poliçeleri yüksek doğrulukta (%90 oranında) eşleştirilmiş ve bu sayede hızla ödemelere başlanmıştır. Kalan %10'luk kısım için normal süreç yürütülmüş ve işlemler tamamlanmıştır.

- Sigortalıların hasar operasyonlarının en hızlı şekilde sonuçlandırılabilmesi amacıyla ödeme yapılacak vatandaşlarımızın sahipliklerinin tespiti süreçlerindeki işlemleri hızlandırmak için Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü ile irtibata geçilerek ilgili illerde bulunan tüm tapu parsel özniteliklerinin ve koordinatlarının toplu olarak DASK ile paylaşılması sağlanmıştır.

- Yıllar içerisinde meydana gelen çeşitli büyüklükteki depremlerde sistemlerde birçok geliştirme yapılmıştır. Kahramanmaraş depremlerinde de gerekli aksiyonlar ihtiyaca yönelik hızlıca kurgulanmış ve hayata geçirilmiştir. Yapılan geliştirmeler ile 4 ay gibi kısa bir sürede 482 bin 325 adet dosyanın ödemesi yapılmıştır.

- OHAL ilan edilen illerde, sigortalıların teminatsız kalmaması amacıyla, Zorunlu Deprem Sigortası poliçelerinin otomatik olarak yenilenmesi sağlanmış, zorunlu sigorta primlerinde en az 6 taksitte ödenmesi hakkında düzenleme, depremden 4 gün sonra yürürlüğe girmiş ve prim tahsilatları 3 ay ertelenmiştir.

- Depremleri müteakip Türkiye Bankalar Birliği ile DASK arasında yürütülen iş birliği sonucunda konut kredisi olan sigortalılara (poliçelerinde dain-i mürtehin şerhi bulunan) bankalarından muvafakatname talep etmeksizin, 50 bin TL'ye kadar olan hasar tazminat ödemeleri, doğrudan sigortalılara SMS ile şifre gönderilerek Vakıfbank şubelerinden alacakları şekilde yapılması, 50 bin TL üzerindeki hasar tazminat ödemeleri, Bankaların DASK'a bildirmiş oldukları banka merkez hesaplarına yapılması sağlanmıştır.

- Deprem sonrasında 16 Mart 2023 tarihli ve 2023/6 sayılı "Deprem Sebebiyle OHAL İlan Edilen Bölgelerde Hayat Sigortaları Uygulamalarına Dair Sektör Duyurusu" Kurum tarafından istihsal edilmiştir. OHAL ilan edilen bölgelerde deprem nedeniyle vefat eden sigortalıların yakınlarının mağdur olmamasını teminen hak sahiplerinden talep edilecek belgelerin asgari düzeyde tutulup süreci uzatacak ilave bilgi ve belgelerin talep edilmemesi gerektiği duyurulmuştur. Deprem bölgesindeki vatandaşların kredi ödemelerine ilişkin yapılan BDDK düzenlemelerine sigortacılık açısından uyum sağlanması amacıyla kredi kullananın lehine yapılabilecek işlemler sayılmıştır.

- Bireysel Emeklilik Sisteminde Kısmen Ödeme Hakkında Yönetmelik yayımlanmış, 1 Temmuz 2024 tarihinde uygulamaya geçmiştir. Yönetmelik ile katılımcıların deprem vb. doğal afet hâllerinde sistemden ayrılmadan hesabındaki birikim tutarının %50'sine kadar kısmen ödeme alabilmesine ve ayrıca kendisine kısmen ödenen tutarının %25'i oranında da devlet katkısı ödenmesine olanak sağlanmıştır.

- Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından, Bireysel Emeklilik Sisteminde Devlet Katkısı portföyündeki fonlara ilişkin kısıtlamalarda hisse senedi lehine esneklik sağlanmıştır.

Sürdürülebilir Kalkınma

Ticaret Bakanlığı tarafından vergisel düzenlemeler, hibe düzenlemeleri gibi konuları kapsayan deprem bölgesinin kalkındırılması kapsamında neler yapılabileceğine ilişkin olarak TOBB, TİM ve TESK vb. özel sektör temsilcisi STK'lerin talepleri alınmıştır. Deprem bölgesi için kullanılmak üzere TİM ve İhracatçı Birliklerine 30,5 milyon TL'lik ayni yardım izni verilmiştir.

Afet bölgesinin sürdürülebilir kalkınmasını sağlamak üzere kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, gerçek ve tüzel kişilere hibe destekleri sağlanmıştır. 6 Şubat depremlerinden etkilenen bölgelerde altyapının ve yaşam kalitesinin hızla iyileştirilmesi, ekonomik toparlanma ve büyümeye yönelik tedbirlerin alınması ve bölgenin afetlere dayanıklılığının artırılması amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda Bölgesel Kalkınma Odaklı Toparlanma Acil Eylem Programı (BOTAP) uygulanmıştır. 12 Mart 2023 tarihli ve 32130 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 134 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bölgesel Kalkınma ile Yatırım Teşviklerine İlişkin Alınan Tedbirlere Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 2. maddesine dayanarak yürürlüğe giren Bölgesel Kalkınma Odaklı Toparlanma Acil Eylem Programı Usul ve Esasları ekinde yer alan Program Kaynak Tablosu'na uygun olarak Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı tarafından proje hesaplarına kaynak aktarımları gerçekleştirilmiştir. Buna ek olarak yine BOTAP kapsamında deprem bölgesi ajanslarına kaynak aktarılmıştır.

Ayrıca Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından geliştirilen ve yerelde koordinasyonu Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından yürütülen Bölgesel Kalkınma Odaklı Acil Eylem Programı (BOTAP) kapsamında ve Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP) kapsamında çeşitli projeler gerçekleştirilmeye devam etmektedir. Yine BOTAP kapsamında Karacadağ Kalkınma Ajansı tarafından Diyarbakır'da çeşitli projelere kaynak desteği verilmiştir.

Depremden etkilenen illerimiz arasında bulunan Malatya'da iş yerleri yıkılan veya ağı hasar gören esnaf için kurulması planlanan geçici çarşıların tüm koordinasyon işleri Malatya Valiliği tarafından Fırat Kalkınma Ajansına verilmiş, Ajans tarafından başarıyla yürütülen çalışmalar neticesinde oluşturulan çarşılardaki iş yerleri, kurulan komisyon tarafından belirlenen hak sahiplerine tahsis edilmiştir.

Fırat Kalkınma Ajansı tarafından Malatya ilinde depremden etkilenen sanayi sektörünün desteklenmesine yönelik BOTAP kapsamında önemli projeler hayata geçirilmiştir. Program kapsamında yürütülen çarşı projeleri ile iş yerleri yıkılan esnaf ve imalatçılar için çok hızlı bir şekilde iş yerleri oluşturulmuş, ilin ticari ve ekonomik hayatı desteklenmiştir.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından 28 Mart 2023 tarihinde Bölgesel Kalkınma Odaklı Toparlanma Acil Eylem Programı (BOTAP) kapsamında günümüz itibarıyla toplam bütçesi yaklaşık 1,501 milyar TL olan 51 projeye sağlanan destek miktarı 1,216 Milyar TL'dir. Depremler sonrasında Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elâzığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye, Şanlıurfa illerinde kalkınma ajansları ve bölge kalkınma idareleri ile toplam bin 595 projeye 2,5 milyar TL destek sağlanmıştır.

Bununla birlikte Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı kapsamında; depremden etkilenen 11 ilde beş kalkınma ajansı (İpekyolu, Doğu Akdeniz, Fırat, Karacadağ ve Çukurova) aracılığı ile 2023 yılında deprem sonrasında, toplam bütçesi yaklaşık 75 milyon TL, destek miktarı 56,7 milyon TL olan 13 proje desteklenmiştir. Türkiye'deki Mülteciler ve Ev Sahibi Topluluklar Arasında Sosyal Girişimcilik, Güçlendirme ve Uyum Projesi (SEECO) kapsamındaki deprem bölgesindeki illere 24 milyon avro destek sağlanmıştır.

DAP İdaresi sorumluluğunda olan Elazığ ve Malatya illerinde 53 projeye 211 milyon TL destek verilmiştir. GAP İdaresi sorumluluğunda olan Adıyaman, Gaziantep, Kilis ve Şanlıurfa illerinde 67 projeye 538 milyon TL destek verilmiştir.

Ticaret Bakanlığı tarafından deprem bölgesinde yer alan illerimizin ekonomik faaliyetlerinin arttırılması ve geliştirilmesine yönelik, elektronik ticaret kapsamında eğitim ve destek modelini içeren geniş bir çalışma yürütülmektedir. Söz konusu çalışma ile fiziksel bir satış mağazasına gerek olmaksızın düşük maliyetler ile ulusal ve uluslararası pazarlara kolaylıkla ulaşılabilmesine imkân sağlayan e-ticaretin avantajlarına yönelik vatandaşlarımızın bilgilendirilmesi amaçlanmıştır.

Deprem bölgesinde ihtiyaç duyulan her türlü malzemenin ivedilikle bölgeye ulaştırılması amacıyla DMO'ya ait tüm araç ve depoların kullanılması yönünde valilikler ve AFAD ile koordine çalışılmıştır.

Lojistik destek faaliyetleri kapsamında bölgeye düzenlenen 106 sefer ile hibe edilen ekmek, su, battaniye, ısıtıcı, giysi, hijyen paketi, hemodiyaliz solüsyonu, bebek/hasta bezi, maske (Cerrahi/N95/FFP2), tulum, temizlik ürünleri bakliyat, kumanya ve gıda kolilerinin bölgeye sevki sağlanmıştır.

Depremden etkilenen bölgeye giden ve bölgede kullanılan taşıt ve iş makinelerinin yanı sıra ısınma ve aydınlatma gibi ihtiyaçlar için gereken akaryakıtın temininde aksama yaşanmaması için ikmal ve yönlendirme çalışmaları anlık ve ilgili tüm birimlerle koordinasyon içinde yürütülmüştür.

Ayrıca DMO aracılığıyla hâlihazırda verilmiş siparişlerde tedarikçilerin hak kaybı yaşamaması için, deprem afetinin mücbir sebep olarak değerlendirilmesine karar verilerek firmaların ek süre ve sözleşmelerinin karşılıklı sonlandırılması gibi taleplerinin ivedilikle değerlendirilip sonuçlandırılmasına yönelik düzenlemeler hayata geçirilmiştir.

6 Şubat 2023 tarihinde arka arkaya meydana gelen depremlerin derinden etkilediği Kahramanmaraş, Malatya, Adıyaman, Gaziantep, Adana, Şanlıurfa, Diyarbakır, Hatay, Osmaniye, Kilis ve Elazığ illerimizde, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığına (AFAD) sunulmak üzere, Petrol Ofisi A.Ş. tarafından 5 milyon litrelik akaryakıt hibesi, Devlet Malzeme Ofisi Kamu Merkezi Akaryakıt Taşıt Otomasyon Sistemi (KamuTOS) üzerinden yapılmıştır.

Gümrük İş ve İşlemlerine Yönelik Faaliyetler

6 Şubat depremlerinin akabinde yurt dışından gelen arama kurtarma faaliyetlerinde kullanılacak araç ve malzemelerin gümrük işlemlerinde gerekli kolaylık gösterilerek söz konusu işlemlerin ivedilikle tamamlanması sağlanmıştır. Kurumlar arası koordinasyon kapsamında, kriz dolayısıyla ülkemize gelen insani yardım ve malzemelere ilişkin istatistiki veriler AFAD'a iletilmiştir.

Ayrıca Sağlık Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığının eş güdümünde kriz eşyası olarak ülkemize intikal eden gıda maddeleri ve sağlık malzemelerinin kontrol işlemlerinin hızlandırılması sağlanmıştır. Kriz eşyasının tesliminin yapılabileceği ilgili muhatapların bulunmaması hâlinde Ticaret Bakanlığına teslim edilmek üzere işlemler hızlandırılmıştır. Bununla birlikte antrepolarda bulunan eşyanın kriz eşyası olarak değerlendirilerek kamu kurum ve kuruluşlarına, kamu yararına çalışan derneklere, Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınan vakıflara devrinde ve serbest bölgelerde bulunan eşyanın anılan kurumlara tesliminde aksaklık yaşanmaması sağlanmıştır.

Yurt dışından gönderilen yardım malzemelerinin gümrük mevzuatına uygun ve gümrük vergilerinden muaf olarak, herhangi bir dış ticaret önlem ve politikası uygulanmaksızın yurt içine hızla sevki sağlanmıştır.

Bu kapsamda, kara yolu, hava yolu, deniz yolu, demir yolu ile toplam 7 bin 909 sevk işlemi gerçekleştirilerek, 120 ülkeden gönderilen muhtelif giyim eşyası, gıda ve sağlık malzemesi, tıbbi cihaz, arama kurtarma ekipmanları ve iş makinelerinin gümrük kapılarından geçişi sağlanmıştır.

Bahse konu çalışmalarla birlikte yapılan diğer çalışmalar aşağıda sıralanmıştır:

- OHAL ilan edilen illerde bulunan yükümlülerin tüm gümrük idarelerindeki işlemleri ve diğer illerde bulunan yükümlülerin bu illerdeki gümrük idarelerinden yapılan işlemlerinde gümrük mevzuatındaki bazı gümrük cezalarının 31 Temmuz 2023 tarihine kadar uygulanması ertelenmiştir.

- Deprem bölgesindeki Antakya, Adıyaman, İslahiye ve Kahramanmaraş gümrük müdürlüklerine ait hizmet binaları kullanılamaz hâle geldiğinden adı geçen gümrük müdürlüklerince gerçekleştirilen işlemler, diğer gümrük müdürlüklerince yürütülmeye başlamıştır. Geçen süre zarfında Kahramanmaraş, Adıyaman ve Antakya gümrük müdürlükleri ivedilikle faaliyete geçirilmiştir.

- 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen deprem sonrasında hasar alan hizmet binalarından; Doğu Akdeniz Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü (Hatay), Antakya Gümrük Müdürlüğü (Hatay), Öncüpınar Gümrük Müdürlüğü (Kilis), Şanlıurfa Gümrük Müdürlüğü, Mersin Tasfiye İşletme Müdürlüğü için yeni hizmet binası yapımlarına yönelik çalışmalar sürdürülmekte olup İncirlik Gümrük Müdürlüğünün (Adana) yeni hizmet binasının yapımı tamamlanmıştır.

Dış Ticaret ve Uluslararası Hizmet Ticareti Alanındaki Çalışmalar

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremlerin, ticaretin olağan akışına olumsuz etkilerinin minimize edilmesi, bölgede ekonomik ve ticari hayatın orta ve uzun vadede iyileştirilmesine katkı sağlayabilecek tedbirler hakkında görüşmelerde bulunmak amacıyla Ticaretin Kolaylaştırılması Koordinasyon Komitesi ile STK temsilcilerinin katılımıyla 15 Mart 2023 tarihinde çevrim içi toplantı düzenlenmiştir. Toplantı, deprem felaketine bağlı olarak alınan tedbirlerin yanı sıra, bu hususta atılabilecek adımların da dile getirilmesine vesile olmuştur.

Ayrıca, TOKİ tarafından yürütülen konut projelerinde kullanılan girdilerin zamanında ulaştırılmasını ve tedarik süreçlerinin kolaylaştırılabilmesini teminen Ticaret Bakanlığında, 2-3 Mart 2023, 7 Mart 2023, 21 Mart 2023 tarihlerinde, sektördeki önemli firmaların, çatı kuruluşlarının, TOBB ve başta TOKİ olmak üzere Ticaret Bakanlığının ilgili birimlerin yetkililerinin katıldığı toplantılar düzenlenmiştir.

Dış ticaret dengesi gözetilerek deprem sonrası sektörel risklerin göz önünde bulundurulması, ekonomik istikrar açısından önemlidir. Buradan hareketle geçici konut ihtiyacının ani ve yüksek seviyede artması karşısında yurt dışına gönderim nedeniyle oluşabilecek arz açıklarının önüne geçmek amacıyla 15 Şubat 2023 ve 14 Mayıs 2023 tarihleri arasında, ihracatına izin verilmeyerek konteynerlerin üretim kapasitesinin tamamı öncelikle depremden etkilenen bölgelerimize yönlendirilmiş ve ortaya çıkan geçici barınma ihtiyacının karşılanması sağlanmıştır. Ayrıca deprem nedeniyle acil barınma ihtiyacı ortaya çıkan vatandaşlarımıza AFAD tarafından konteyner sağlanması çalışmaları kapsamında ilgili üretici, kullanıcı derneklerin ve firmaların katılımı ile tedarik süreçlerinde fiyat hareketlerinin kontrol edilmesi için bir e-posta grubu kurulmuştur. Bununla sürecin sorunsuz sürdürülmesine çalışılmış, gelişmeler takip edilerek sac ve panel ürünlerinin deprem bölgesinde kullanılacak konteynerler için uygun fiyatla temin edilmesi sağlanmıştır.

Ayrıca, bölgedeki barınma ihtiyacını hızla karşılamak üzere, 10 Mart 2023 tarihinde yapılan düzenleme ile prefabrik yapılarda 31 Temmuz 2023 tarihine kadar gümrük vergileri ve ilave gümrük vergileri sıfırlanmıştır. Daha sonra bu tarih, bölgedeki ihtiyacın devam etmesi sebebiyle 31 Aralık 2023 tarihine kadar uzatılmıştır. Depremden etkilenen bölgede ticari faaliyetler dolayısıyla mağduriyetin önüne geçilmesi için çeşitli çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Dahilde işleme izin belgeleri, dahilde işleme izinleri, vergi, resim, harç istisnası belgeleri ve belgesiz ihracat kredilerinin istisnadan yararlanma sürelerinde ek süre uygulaması amacıyla mevzuat değişiklikleri yapılmıştır. Bu kapsamda, söz konusu afetin büyük yıkıma sebep olduğu Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya'da üretim süreçlerinde yaşanması beklenen aksaklıklar gözetilerek, mevzuat değişikliğinde belirtilen durumdaki firmaların dahilde işleme rejimi ve vergi, resim, harç istisnası mevzuatı kapsamındaki taahhütlerinin zamanında yerine getirilememesi riskinin önüne geçilebilmesi için diğer ek süre hakları saklı kalmak kaydıyla, resen veya müracaat üzerine ilave süre verilmek suretiyle 31 Aralık 2023 tarihine ve bu tarih de dâhil olarak süre uzatımı gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca bölgede gerçekleştirilen enkaz kaldırma ve yeniden inşa faaliyetleri kapsamında gereken kullanılmış eşyanın ithali için yapılan tebliğde belirlenen gümrük kıymetine bağlı kalmaksızın izin vermeye Ticaret Bakanlığının yetkili olmasına yönelik süre uzatımı gerçekleştirilmiştir.

Afet bölgesindeki 11 ilden birinde merkezi veya üretimi bulunan firmaların ve kuruluşların Ticaret Bakanlığınca uygulanan fuar desteklerinden faydalanma hususunda herhangi bir mağduriyet yaşamamaları amacıyla süre uzatımı ve başvuru süreçlerinde esneklik sağlanması konusunda çeşitli destekler sağlanmıştır. Ayrıca depremzedelerin ve bölgedeki işletmelerin ekonomik olarak toparlanmalarını ve ihracat faaliyetlerini sürdürebilmelerini hedefleyen süre uzatımları ve destek alanı genişletmeleri çalışmaları yapılmıştır. Genişletme çalışmaları kapsamında afet bölgesi olarak ilan edilen 11. il olan Elazığ da dâhil olmak üzere söz konusu illerde merkezi bulunan yararlanıcılara ilaveten üretim tesisi bulunan yararlanıcıların da aynı haklardan yararlandırılmasına yönelik onay çıkarılmıştır.

24 Şubat 2023 tarihinde 11 ilde merkezi veya üretim tesisi bulunan ve destek süresi başlamış olan şirketlere ve iş birliği kuruluşlarına yönelik çalışmalar yapılmıştır. Bu kapsamda destek süreleri için ek süre, içinde yer aldıkları projeler/heyetleri yürüten iş birliği kuruluşları aracılığıyla yürütülen UR-GE projeleri ile şirketlerin tasarım ve ürün geliştirme projeleri için süre uzatımı gibi düzenlemeler gerçekleştirilmiştir. Ayrıca depremden etkilenen 11 ilde merkezi ve üretim tesisi bulunan yararlanıcılar ile bu illerden birinde merkezi ve üretim tesisi bulunan şirketlerin içinde yer aldıkları projeler ve heyetleri yürüten iş birliği kuruluşlarının destek başvuru ve eksik tamamlama süreleri ve ilgili mevzuata göre ön inceleme çalışmalarına ilişkin sürelerinde de uzatmalar gerçekleştirilmiştir. Buna ek olarak ilgili belgelerde belirtilen ihracat şartının 2023 yılı için aranmamasına yönelik düzenleme yapılmıştır.

Acil ihtiyaç duyulan ürünlerin piyasaya arzında herhangi bir gecikme yaşanmaması için depremden etkilenen illerimizden ithal edilmek istenen telsiz ürünleri, tıbbi cihazlar, kişisel koruyucu ekipmanlar gibi ürün gruplarına yönelik ithalatta ürün güvenliği denetimlerine yönelik politikalar gözden geçirilmiştir.

Bütün bu çalışmalara ek olarak aşağıdaki çalışmalar da gerçekleştirilmiştir:

- Uluslararası gözetim şirketlerince yapılması gereken başvurular için süre uzatımları sağlanmıştır.
- Eximbank tarafından bölgedeki ihracatçılarımızın mevcut kredilerinin yeniden yapılandırılmasına ilişkin gerekli düzenlemeler yapılmıştır.
- Destek mevzuatında başvuru ve projeler için ek süre tanımlanmıştır.
- 210 adet GTİP'ten oluşan çelik ürününün gümrük vergilerinde değişiklik yapılmıştır.

Bununla birlikte, deprem bölgesindeki yassı çelik üretiminde yaşanan kesintiler nedeniyle yassı çelik ürünlerindeki gümrük vergisi artışına dair uygulama ertelenmiş olup 1 Mayıs 2023 itibarıyla güncel vergiler yürürlüğe girmiştir.

Tüketicinin ve Ticaretin Korunmasına Yönelik Tedbirler

Asrın felaketi yaşayan ülkemizde depremden etkilenen tüketicilerin haklarının korunması ve ticaretin sürdürülebilir olması elzemdir. Bu noktada tüketici uyuşmazlıklarının çözümü, hak kayıpları ve depremden kaynaklı mağduriyetin önlenmesi için bir dizi çalışma gerçekleştirilmiştir.

6 Şubat depremlerinin akabinde OHAL ilan edilen illerde tüketici uyuşmazlıkları kapsamında herhangi bir hak kaybı ve mağduriyet oluşmaması amacıyla bu illerde faaliyette bulunan tüketici hakem heyetlerinin tüm iş ve işlemlerine ilişkin tedbirler ve düzenlemeler uygulanmıştır. Deprem nedeniyle tüketicilerin mağdur edilmemesi için Fiyat Etiketi Yönetmeliği kapsamında fiyat etiketi denetimleri gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Ticaret Bakanlığı Komuta Kontrol Merkezi'nde Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü koordinesinde kriz masası oluşturulmuştur.

Serbest Bölgeler Kapsamındaki Destekler

Serbest bölgelerde uygulanan özel hesap ücretlerine 6 Şubat depremlerinin ekonomi üzerindeki etkilerini bertaraf etmek amacıyla birtakım istisnalar getirilmiştir. Bu düzenlemeler depremden etkilenen bölgeyi rahatlatmak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Bu kapsamda Serbest Bölgeler Uygulama Yönetmeliği'nin 41. maddesinde serbest bölge müdürlüklerine binde 9 oranında özel hesap ücretinin, 6 Şubat depremlerinin etkilediği bölgeye yardım amacıyla "Tabiî afetler, (...) gibi kriz hallerinden zarar görenlere gönderilen eşya" kapsamındaki eşyaların Türkiye'ye çıkışında tahsil edilmemesi bildirilmiştir. Ayrıca depremlerin etkilediği bölgeye, 14 serbest bölgedeki 73 firma tarafından ayni ve nakdî yardım yapılmıştır.

İşletmelere Yönelik Destekler

Depremden etkilenen illerimizde ekonomiyi imar ve ihya çalışmaları kapsamında işletmelere KOSGEB vasıtasıyla çeşitli imkânlar sunulmuştur:

- İşletmelerin ölçekleri göz önünde bulundurularak 1,5 milyon liraya kadar sağlanan hızlı finansman imkânı,
- Deprem bölgelerindeki KOBİ ve sanayici esnafa konteyner başına 30 bin lira olmak üzere 10 konteynere kadar sağlanan 300 bin lira destek,
- Deprem bölgesindeki bütün işletmelerin KOSGEB'e olan 2023 borçları ile felakette hayatını kaybeden işletmecilerin borçlarının tamamının silinmesi,
- Depremde etkilenen Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Hatay, Malatya ve Şanlıurfa'da 29 işletmenin 2,5 milyon TL geri ödemeli borcunun 2024 yılına ertelenmesi,
- 11 ilde 347 işletmenin 11 milyon TL tutarındaki borcun silinmesi,
- Deprem bölgesine özel olarak girişimcilik desteği limitlerinin artırılması,
- İşletmelerin iyileşmesini ve iş sürekliliğinin devamını desteklemek amacıyla, 750 bin TL'ye kadar destek sağlayan Türkiye Deprem Sonrası Mikro, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin Canlanması Destek Programı,
- İşini kurmak ve geliştirmek isteyen girişimcilere 2 milyon TL'ye kadar destek sağlayan Girişimci Destek Programı,
- Verimlilik, dayanıklılık, üretim kapasitesi, pazar büyüklüğü ve kurumsal kapasitenin artırılmasına yönelik olarak; işletmelerin ölçek büyütme yatırımlarına ve büyük işletmelerin tedarikçilerinin geliştirilmesine katkı sağlamak amacıyla, 20 milyon TL'ye kadar finansman desteği sunan Kapasite Geliştirme Destek Programı,

- İşletmelerin küresel rekabet ortamında daha dayanıklı hâle gelmelerini ve rekabet avantajı elde etmelerini desteklemek amacıyla, 50 milyon TL'ye kadar finansman desteği sağlayan Küresel Rekabetçilik Destek Programı,
- Küçük ve orta ölçekli işletmelerin yeşil dönüşüm süreçlerini verimli ve etkin gerçekleştirmelerine katkı sağlamak amacıyla, 14 milyon TL'ye kadar destek sunan Yeşil Sanayi Destek Programı,
- İmalat sanayiinin emek yoğun sektörlerinde istihdamın korunmasına katkı sağlamak amacıyla İstihdamı Koruma Destek Programı.

Bu çalışmalara ek olarak Alman Federal Ekonomik İş birliği ve Kalkınma Bakanlığı (BMZ) ile yürütülen "Türkiye'de Resmî İstihdam Tesisi" projesi kapsamında KOBİ'lerin bankalardan kullandığı 2,5 milyon TL'ye kadar işletme kredilerinin faiz yükünü azaltmak amacıyla, kredi faizlerinin %80'ine kadar geri ödemesiz destek sağlanmıştır. Avrupa Birliği (AB) tarafından finanse edilen, "Türkiye'deki Sosyal ve Ekonomik Uyumu Teşvik Etmek için Özel Sektörün Güçlendirilmesi" (FOSTER) projesi kapsamında KOBİ'lerimize 1 milyon TL'ye kadar hibe desteği sağlanmıştır. Depremden etkilenen Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa'da istihdam sürekliliğinin sağlanması amacıyla İstihdam Taahhütlü KOBİ Finansman Destek Programı kapsamında KOBİ'lerimizin bankalardan kullanacakları işletme sermayesi niteliğindeki kredilerin faiz giderlerinin en fazla %60'ına geri ödemesiz destek verilmektedir.

Sonuç olarak, depremden etkilenen 11 ilde faaliyet gösteren 93 bin 317 işletme, sağlanan 55,05 milyar TL kaynak ile desteklenmiştir.

Asrın felaketinin açtığı yaraları sarmak, ekonomik ve sosyal yaşamın devamlılığını sağlamak üzere devletimiz ilgili kurum ve kuruluşlarıyla imar ve ihya çalışmaları kapsamında projeler ve kampanyalar gerçekleştirmiştir. Bu doğrultuda öne çıkan çalışmalara aşağıda yer verilmiştir:

Deprem Yardımlaşma Seferberliği

E-ticarette "Deprem Yardımlaşma Seferberliği" düzenlenmiştir. Gönüllülük esasına göre yürütülen e-Seferberlik'e ülkemizde faaliyet gösteren e-ticaret pazaryerleri ve e-ticaret satıcıları ile kargo ve lojistik işletmeleri katılım sağlamıştır. e-Seferberlik'te, münhasıran depremde öncelikli ihtiyaç ürünlerinin satışı yapılarak elektronik ticaret pazar yerleri üzerinden yapılan satışlarda satıcılardan herhangi bir komisyon bedeli alınmamış ve satıcılar ürünlerini indirimli fiyatla satışa sunmuşlardır.

Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda yürütülen "Deprem Yardımlaşma Seferberliği" kapsamında toplam satılan ürün sayısı 4 milyon 718 bin 201 adede, satılan ürünlerin toplam bedeli ise 397 milyon 337 bin 898 TL'ye ulaşmıştır. Bu kapsamda, Deprem Yardımlaşma Seferberliği kampanyası amacına ulaşmış olup 23 Ağustos 2023 tarihinde tamamlanmıştır.

Depremden Zarar Gören İş Yerlerine Yönelik Çarşı Projesi

Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından yürütülen ve depremden zarar gören esnafın kullanımına sunulacak 40 dükkândan oluşan bir çarşı kurulması planlandığı projenin bütçesi 25 milyon TL olup çarşının kurulacağı iki adres belirlenmiş ve proje ortağı ve yürütücüsü Yüreğir Belediyesi tarafından yapım işi ihalesine çıkılmıştır. İhale tamamlanmış ve istekli sözleşmeye davet edilmiştir.

Cumhuriyet Meydanı Otoparkı Kuyumcu Çarşısı Projesi

Proje, Bölgesel Kalkınma Odaklı Toparlanma Acil Eylem Programı kapsamında Fırat Kalkınma Ajansı tarafından yürütülmektedir. Bu proje ile 6 Şubat 2023 tarihli depremlerden sonra iş yerleri yıkılan veya ağır hasar gören 88 kuyumcu esnafı için Cumhuriyet Meydanı altındaki kapalı otopark prefabrik yapı elemanları ile bölümlendirilerek kuyumcular çarşısı oluşturulması planlanmıştır. 200 kişilik istihdam kapasitesi oluşturulan proje başarıyla tamamlanmış, tahsisi tamamlanan iş yerleri faaliyete başlamıştır.

Fırat Kalkınma Ajansı Tekstilpark Projesi (Millet Parkı Otoparkı Projesi)

Bölgesel Kalkınma Odaklı Toparlanma Acil Eylem Programı kapsamında, 6 Şubat 2023 tarihli depremlerden sonra iş yeri hasar gören hazır giyim üreticileri için Battalgazi Belediyesinin yanında bulunan Millet Parkı'nın kapalı otoparkında 150 metrekarelik 20 iş yeri oluşturulmuştur. Proje ile Akpınar Meydanı'nda tekstil alanında faaliyet gösteren ve depremler sonrası iş yerleri yıkılan ya da ağır hasar gören hazır giyim üreticileri için kent merkezindeki belediyeye ait otoparkta gerekli yapım işleri tamamlanarak geçici iş yerleri tesis edilmiştir. Proje kapsamında 240 kişilik istihdam kapasitesi oluşturulmuştur.

Nurdağı ve İslahiye'de İpekyolu Çarşı Projeleri

İpekyolu Kalkınma Ajansı tarafından yürütülen Bölgesel Kalkınma Odaklı Toparlanma Acil Eylem Planı (BOTAP) kapsamında Gaziantep'in Nurdağı ve İslahiye ilçelerinde 52 bin metrekarelik alanda inşa edilen İpekyolu Çarşıları projesinde sona gelinmiştir. Depreme dayanıklı çelik konstrüksiyondan inşa edilen çarşılardan 329 iş yerinde anahtarlar teslim edilmeye başlamıştır. Deprem nedeniyle çevre illere göç eden esnaf da çarşıların tamamlanmasıyla ilçeye dönüş yaparak iş başı yapmaya başlamıştır.

Nurdağı ve İslahiye'de Atölye ve Girişimcilik Merkezi Projeleri

İpekyolu Kalkınma Ajansı tarafından deprem nedeniyle Gaziantep'in Nurdağı ve İslahiye ilçelerinde yaklaşık 200 milyon TL'lik destek sağlanmıştır. Destek kapsamında çarşılar, iş atölyeleri ve sosyal girişimcilik merkezleri inşa edilmiştir. Anahtar teslimine başlanan çarşılarda bin kişilik istihdam hedeflenmektedir. Çarşıların tamamlanmasıyla bölgenin ticaret ekosistemi güçlenerek yatırım, üretim ve istihdamda önemli artış olacağı tahmin edilmektedir.

Çarşıların yanında genç ve yetişkinlerin sosyoekonomik hayata katılımını arttırmak amacıyla Dünya Bankası koordinasyonunda, Sosyal Girişimcilik Güçlendirme ve Uyum Projesi kapsamında, İpekyolu Sosyal Girişimcilik Merkezleri ile tekstil ve ayakkabı atölyesi inşa edilmiştir. Girişimcilik merkezinde girişimcilik eğitimlerin yanı sıra depremin etkilerini azaltacak, iletişim becerilerini güçlendirecek etkinlikler düzenlenmektedir. Gençlerin ders çalıştığı ve boş vakitlerini değerlendirdiği merkezde zekâ oyunları, robotik kodlama ve bilgisayar eğitimlerine de yer verilmektedir.

Hatay Antakya Gastronomi Çarşısı Projesi

UNESCO'nun gastronomi alanındaki "Yaratıcı Şehirler Ağı"nda bulunan Hatay'da yöresel yiyeceklerin satıldığı restoranların yer aldığı Antakya Gastronomi Çarşısı, depremzede esnafı müşterileriyle yeniden buluşturmuştur. 6 Şubat 2023'teki depremlerde işletmeleri yıkılan esnaf için Valilik ve Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı koordinasyonunda Odabaşı Mahallesi'ne kurulan çarşı, 27 Eylül 2024'te hizmete açılmıştır.

İşletmem Eskisinden Daha Güzel Projesi

"İşletmem Eskisinden Daha Güzel" Projesi, Karacadağ Kalkınma Ajansı tarafından, BOTAP kapsamında yürütülmüştür. Depremde zarar gören hayvancılık işletmelerinin devamlılığının sağlanması ile kentlere göçün önlenmesi ve sürdürülebilir hayvancılığa katkı sağlanması amaçlanmıştır.

Çiftçi ve Esnaf Destek Programı

Ulusal ve uluslararası pazarlar için meyve ve sebzelerin üretiminde büyük paya sahip olan bölge, gıda sanayisi için de önemli bir coğrafyadır. Bu doğrultuda Türk Kızılay küçük ve orta ölçekli işletmelere ve çiftçilere yardım programını başlatmıştır. Bu girişim, en çok etkilenen altı ildeki çiftçilere nakdî yardım sağlamayı amaçlamakta ve onların geçim kaynaklarını geri kazanmalarına ve toparlanmalarına yardımcı olmayı hedeflenmiştir. Bu destek, tarım sektörünü canlandırmak ve depremlerin geniş ekonomik etkilerini hafifletmek için hayati öneme sahiptir. Bu projeyle depremden zarar gören küçük ölçekli işletmelerin, yerel ekonominin canlandırılmasına ve toparlanmasına finansal destek sağlanmıştır.

Depremden etkilenen mikro ve küçük ölçekli işletmelerin faaliyetlerine devam edebilmesi için ekipman, demirbaş ve hammadde tedarikini kapsayan iki aşamalı nakdi destekler sunulmuştur. Bu faaliyet kapsamında toplam 6 ilde 4.089 sayıda yararlanıcıya ulaşmış olup; özellikle kadın işletmeciler, engelli bireyler ve bakmakla yükümlü olduğu kişi sayısı fazla olan hassas gruplar önceliklendirilmiştir. Uygulama sürecinde, şeffaf ve puanlama temelli bir seçim sistemiyle giderilerek liyakat esaslı bir dağıtım gerçekleştirilmiştir.

Türk Kızılay Geçim Kaynakları Güçlendirme Çalışmalarıyla Ulaşılan Kişi Sayısı

İller	Esnaf Destek	Çiftçi Destek
Gaziantep	308	641
Kahramanmaraş	766	722
Malatya	768	640
Adıyaman	690	887
Osmaniye	239	536
Hatay	1.796	663
Toplam Ulaşılan	4.567	4.089
Genel Toplam	**8.656**	

Küçük ölçekli bitkisel üretim, hayvancılık ve arıcılık faaliyeti yürüten üreticilerin tarımsal girdilere (tohum, gübre, hayvan yemi, kovan vb.) erişimini sağlamak amacıyla nakdi yardım desteği sağlanmıştır. Bu kapsamda 6 ilde toplam 4.567 üreticiye ulaşılmış; köylerdeki internet ve erişim kısıtlılıkları İl Tarım ve Orman Müdürlükleri ile yapılan doğrudan iş birlikleri sayesinde aşılmıştır. Üreticilerin üretim kapasitelerine göre (dönüm ve hayvan sayısı) kategorize edildiği bu "can suyu" destekleri ile yerel gıda arzının sürekliliği desteklenmiştir.

Yürütülen nakdi desteklerin amacına uygunluğunu, yararlanıcı memnuniyetini ve süreçlerin şeffaflığını denetlemek amacıyla düzenli saha ziyaretleri ve sonrasında veri toplama çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Yapılan çeşitli dönemlerdeki izleme çalışmaları kapsamında toplam 1.748 tekil yararlanıcıyla (esnaf ve çiftçi) doğrudan görüşülerek raporlanmıştır.

Elektronik Ticaretle Birlikte Çok Daha İyiye (e-birliktelik) Kampanyası

15 Mart 2024 tarihinde Ticaret Bakanlığı ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından, depremden etkilenen 11 ilimize (Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye, Şanlıurfa ve Elazığ) yönelik "Elektronik Ticaretle Birlikte Çok Daha İyiye" (e-birliktelik) kampanyası düzenlenmiş olup 3 ay süren kampanyaya 12 bin civarında işletme katılım sağlamış ve bölgede yerleşik esnaf ve tacirlerimize yaklaşık 21 milyon TL destek sağlanmıştır.

Bina Tamamlama Sigortası Genel Şartları Güncelleme Projesi

Ülkemizin deprem bölgesinde yer alması ve son dönemde meydana gelen depremler sonucunda yaşanan can ve mal kayıpları, sigortanın risk yönetimi anlamında inşaat sektöründe üstleneceği role duyulan ihtiyacı bir kez daha ortaya koymuştur. 6 Şubat depremi sonrası ise kentsel dönüşüm projelerinde yaşanan hızlanma, bu alanda yaşanabilecek olası riskleri beraberinde getirmiş ve bu risklerin yönetilmesi ile yaşanabilecek mağduriyetlerin önlenmesi amacıyla, hâlihazırda yürürlükte olan Bina Tamamlama Sigortası Genel Şartları'nın güncellenmesi ve özellikle kentsel dönüşüm projelerinin kapsama dâhil edilmesi planlanmıştır. Bu doğrultuda, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yürütülen Finansal Mimari Eylem Planı'nın 13 nolu *"Finansal Sigortalar Yaygınlaştırılacaktır."* eylemi altında *"Bina tamamlama sigortasının yaygınlaştırılması"* faaliyetine ve 6 Eylül 2023 tarih ve 32301 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Orta Vadeli Program'ın (2024-26) 7 numaralı Afet Yönetimi başlığı altında *"25. Bina tamamlama sigortasının yaygınlaştırılmasına ilişkin çalışmalar yürütülecektir."* politika ve tedbirine yer verilmiştir.

Bina Tamamlama Sigortası (BTS), lehtar olarak anılan arsa sahibine/tüketiciye Genel Şartlar'da belirlenen olası mağduriyetlere karşı koruma sağlayan bir sigorta ürünüdür.

BTS, zorunlu bir sigorta çeşidi olmamakla birlikte,

- 7 Kasım 2013 tarihli ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun (6502 sayılı Kanun) kapsamındaki konut adedi otuz ve üzerinde olan ön ödemeli konut satışı projeleri için satıcının konut satışına başlamadan önce,
- 16 Mayıs 2012 tarihli ve 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun'da (6306 sayılı Kanun) 29 Kasım 2018 tarihinde yapılan değişiklikle, bu Kanun kapsamında yürütülecek projeler için yapım işini üstlenen yapı müteahhidinin yapı ruhsatı alınmadan önce,

BTS yaptırması veya ilgili Bakanlıkça belirlenen diğer teminat ve şartların sağlanması zorunluluğu mevcuttur.

11 Mart 2015 tarihli mülga BTS Genel Şartları, ön ödemeli konut satışı sözleşmesiyle satıcının tüketicilere teslim etmekle yükümlü olduğu konutu, sözleşmede belirlenen ileri bir tarihte çeşitli nedenlerle (iflası, ölümü veya teslim tarihini müteakip 12 ay içinde teslim edememesi) teslim edememesi riskine karşı teminat sağlayan ve bu alanda yaşanan mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla 6502 sayılı Kanun gereği satıcı tarafından sunulması zorunlu olan çeşitli teminat türlerinden biridir.

Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından onaylanarak 13 Haziran 2024 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren yeni Genel Şartlar ile ön ödemeli konut satış sözleşmelerine ilave olarak 6 Şubat depremi sonrası hız kazanan kentsel dönüşüm projeleri ile diğer tüm inşaat projeleri BTS kapsamına alınmıştır. Böylelikle, tüketicilerin yanı sıra arsa sahiplerinin de müteahhitlerden bu sigortayı talep ederek koruma altına alınabilmeleri sağlanmıştır.

BTS ile sigortalı/sigorta ettiren satıcı/müteahhidin; iflası, ölümü ve teslim tarihini müteakip 12 ay içinde konutu teslim edememesi teminat altına alınmıştır. Teslim tarihini müteakip 12 ay içinde konutun teslim edilememesi hâlinde, mevzuata veya ruhsatlı projeye aykırı işlemler de teminat kapsamına dâhil edilerek arsa sahipleri/tüketicilere sağlanan koruma güçlendirilmiştir. Ayrıca, konutun sigorta şirketince tamamlanacak olması durumda, sigorta şirketince gecikme süresince hak sahiplerine emsale göre hesaplanacak kira ödemesi yapılmasına ilişkin düzenleme ile hak sahiplerinin olası mağduriyetlerinin önüne geçilmiştir.

İlave olarak hem satıcının/müteahhidin hem de hak sahiplerinin ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde bir işleyiş kurgulanmıştır. Bu anlamda, hak sahiplerinin birikimlerinin teminat altına alınmasının yanı sıra satıcı/müteahhitlerin yasal olarak sunmakla sorumlu oldukları teminata, banka kredilerini tüketmeden ve teminat mektubuna başvurmadan ulaşabilme imkânı sağlanarak finansal alternatif yaratılmıştır.

Son olarak, sigorta şirketlerinin, satıcı/müteahhit üzerinde yapacağı risk değerlendirmesi ile projeye idari, teknik ve finansal risk denetimi sağlanması sonucu sigortanın risk yönetim fonksiyonu da devreye sokularak inşaat sektöründe ikincil bir denetim mekanizmasının yaratılması sağlanmıştır. Böylece kentsel dönüşüm ve ön ödemeli konut satış projeleri başta olmak üzere tüm inşaat projelerinde yaşanabilecek mağduriyetlerin önüne geçilmesi konusunda önemli bir adım atılmıştır.

5.8. İş ve Toplum Yaşamına Yönelik Çalışmalar

Cumhuriyet tarihimizin en büyük felaketi olan 6 Şubat 2023 Elbistan ve Pazarcık merkezli depremler, ülkemizin karşı karşıya kaldığı en önemli sınamalardan biri olmuştur. Öyle ki asrın felaketi 11 ilimizde etkisini göstermiş, geniş çapta ve hem kısa hem de uzun dönemde hissedilecek ekonomik, sosyal, fiziksel ve psikolojik olumsuzluklar meydana getirmiştir. Depremden etkilenen iller, ülke ekonomisi açısından stratejik öneme sahiptir. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığının hazırladığı Kahramanmaraş ve Hatay Depremleri Yeniden İmar ve Gelişme Raporu'na göre, 2022 yılı verileri çerçevesinde, bu 11 ilde 4 milyon 75 bin kişinin istihdam edildiği ve bölgenin, toplam ülke istihdamının %13,3'ünü oluşturduğu tespit edilmiştir. Depremin ardından bu illerde istihdam ve iş gücünün desteklenmesi bir zorunluluk hâline gelmiştir.

Devletimiz tüm kurumlarını ve imkânlarını seferber ederek afetten etkilenen illerimizi eski hâline kavuşturmak, kritik öncelik hâline gelmiştir. İlgili tüm kurumlarımızca, bölgede yaraların hızla sarılabilmesi ve çalışma hayatının sürekliliğinin sağlanabilmesi amacıyla gerçekleştirilen çalışmalar bugün de tüm hızıyla devam etmektedir. Devletimizin ve ilgili kurumlarımızın çabaları, yalnızca acil müdahale ile sınırlı kalmamıştır. İyileştirme, yeniden kalkınma, ekonomik sürdürülebilirliğin sağlanması süreçleri de aralıksız sürdürülmektedir.

Toplum Yararına Program

Başta depremden etkilenen 11 ilimiz olmak üzere, depremzedelere yönelik hizmetlerin sağlandığı illerde istihdamın korunması ve iş gücü piyasasının sürekliliğinin sağlanması amacıyla Toplum Yararına Program (TYP) uygulanmaktadır. TYP'lerin daha esnek uygulanabilmesi için sadece OHAL ilan edilen illerle sınırlı olmak üzere, toplam yararlanma süresine ilişkin uygulanan 9 ay kuralına ve 24 ay yasaklılık kuralına istisna getirilmiştir. 16 Ağustos 2023 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan yönetmelik değişikliği ile bu kuralların geçerlilik süresi 31 Aralık 2024 tarihine kadar uzatılmıştır. Ayrıca Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ile proje kapsamında deprem illerinde TYP düzenlenmesine yönelik protokol imzalanmış ve Adıyaman, Hatay ve Kahramanmaraş'ta toplam 258 kontenjan tahsisi yapılarak programlar başlatılmıştır. Buna ek olarak depremden etkilenen illerde valilikler, AFAD ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı iş birliğinde düzenlenmek üzere toplam 77 bin 442 kişilik program ve 17 milyar 370 milyon lira ödenek tahsis edilmiş; bu programların 64 bin 652 kişilik kısmı ise dokuz ay süreyle yeniden sunulmuştur.

Yine bu kapsamda Millî Eğitim Bakanlığına, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına ve valiliklere olmak üzere 11 il dışındaki toplam 37 ilimize 5 bin 616 kişilik program ile 326 milyon lira ödenek tahsis edilmiştir. Deprem nedeniyle toplam 83 bin 58 kişilik program ile 17 milyar 771 milyon lira ödenek tahsis edilmiştir. Bununla beraber deprem bölgesinde iş gücü piyasasının normalleşme sürecine destek vermek amacıyla programları tamamlayanlara danışmanlık, kurslara ve özel sektör açık işlerine yönlendirme hizmetlerini içeren özelleşmiş hizmet sunumu yapılmıştır.

Deprem Nedeniyle Tahsis Edilen TYP Tablosu

İller	Kontenjan	Ödenek (TL)
Adana	3.428	815.758.543
Adıyaman	10.556	2.366.149.540
Ağrı	30	2.263.200,00
Ankara	414	23.113.340,00
Antalya	345	18.134.300,00
Ardahan	30	2.263.200,00
Aydın	200	15.088.000,00
Balıkesir	60	2.843.000,00
Bingöl	60	4.647.093,61
Bitlis	50	3.772.000,00
Burdur	45	3.394.800,00
Bursa	55	4.149.200,00
Çorum	35	2.640.400,00
Diyarbakır	5.034	1.168.007.900,00
Elazığ	2690	659.217.560,00
Eskişehir	25	1.886.000,00
Gaziantep	6.507	1.510.639.510,00
Hatay	16.863	3.587.908.620,00
Iğdır	350	43.246.000,00
Isparta	250	9.430.000,00
İstanbul	55	4.149.200,00
İzmir	225	9.568.351,64
Kahramanmaraş	13.143	2.742.643.820,00
Karaman	25	2.004.089,63

Deprem Nedeniyle Tahsis Edilen TYP Tablosu

İller	Kontenjan	Ödenek (TL)
Kars	30	2.295.479,28
Kastamonu	35	2.640.400,00
Kayseri	402	30.326.880,00
Kırşehir	27	2.036.880,00
Kırıkkale	350	19.000.000,00
Kilis	1.221	299.169.450
Kocaeli	60	4.526.400,00
Konya	422	23.943.180,00
Kütahya	35	2.640.400,00
Malatya	9.454	2.226.432.130,00
Mardin	30	2.263.200,00
Mersin	1.380	54.722.700,00
Muş	25	1.886.000,00
Nevşehir	55	4.389.138,74
Niğde	50	3.803.234,95
Osmaniye	3.597	860.182.090,10
Sivas	45	3.394.800,00
Şanlıurfa	4.949	1.133.860.790,00
Trabzon	66	4.979.040,00
Tunceli	145	11.440.984,22
Uşak	55	4.295.307,91
Van	25	4.295.307,91
Yozgat	25	1.886.000,00
Zonguldak	100	3.772.000,00
Toplam	**83.058**	**17.711.099.460,57**

Kahramanmaraş Merkezli Depremler İçin Olağanüstü Hâl Döneminde Kısa Çalışma Ödeneği ve Nakdî Ücret Desteği

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremler, Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illerinde geniş kapsamlı ekonomik, sosyal ve fiziksel olumsuz etkilere sebep olmuştur. Depremlerin etki alanının geniş bir coğrafi alana yayılması nedeniyle, 8 Şubat 2023 tarihli ve 6785 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile depremden etkilenen 10 ilde olağanüstü hâl ilan edilmiştir.

22 Şubat 2023 tarihinde yayımlanan 125 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile de çalışma ve sosyal güvenlik alanında kapsamlı bir dizi tedbir alınmıştır. Bu kapsamda kısa çalışma ve nakdî ücret desteği uygulamaları yeniden düzenlenmiş ve deprem bölgelerine özel politikalar belirlenmiştir. Olağanüstü hâl ilanı ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerini destekleyici olarak İŞKUR Yönetim Kurulu tarafından 10 Şubat 2023 tarihli ve 14 sayılı Karar ile yukarıda olağanüstü hâl ilan edilen iller için "Bölgesel Kriz" ilan edilmiştir. Bu kapsamda depremden etkilenen 10 il için kısa çalışma ödeneği ve nakdî ücret desteği uygulamaları başlatılmıştır.

Kısa Çalışma Ödeneği

Olağanüstü hal süresince, depremlerin etkilerinden kaynaklı bölgesel kriz gerekçesiyle işverenlerin Türkiye İş Kurumuna yaptıkları kısa çalışma başvuruları için, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca belirlenen il/ilçelerde bulunan iş yerleri ile deprem sebebiyle yıkık, acil yıkılacak, ağır veya orta hasarlı olduğunu belgeleyen iş yerleri için, uygunluk tespitinin tamamlanması beklenmeksizin, 25 Ağustos 1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun ek 2. maddesi kapsamında işverenlerin başvurusu doğrultusunda kısa çalışma ödeneği verilmiştir.

Düzenleme kapsamında, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından belirlenen; Adıyaman, Kahramanmaraş, Hatay ve bu illere bağlı tüm ilçelerin yanı sıra Gaziantep'te Araban, İslahiye, Nurdağı; Kilis'te Polateli; Malatya'da Akçadağ, Doğanşehir, Yeşilyurt ve Battalgazi ilçelerinden yapılan başvurularda uygunluk tespit süreci beklenmeden ödemeler yapılmıştır.

28 Temmuz 2023 tarihli ve 7410 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı'yla 8 Mayıs 2023 tarihine kadar kısa çalışma başvurusunda bulunan iş yerleri için, aynı işçilere uygulanmak ve aynı şartları aşmamak kaydıyla, kısa çalışmanın süresi 7 Ağustos 2023 tarihine kadar uygunluk tespitine gerek duyulmaksızın uzatılarak destek sağlanmıştır. Ayrıca aynı kararla bölgesel kriz gerekçesiyle ödenen kısa çalışma ödeneği süresinin, işsizlik ödeneği süresinden düşülmeyeceğine karar verilmiştir. Bu kapsamda,111 bin kişiye toplam 993,7 milyon TL ödeme yapılmıştır.

Kahramanmaraş Depreminde Ödenen Kısa Çalışma Ödeneği Verileri
(3.12.2024 tarihi itibarıyla)

İller	İş Yeri Sayısı	İşçi Sayısı	Bölgesel Kriz KÇÖ		
			Ödeme Miktarı	Uzatma İşçi Sayısı	Uzatma Ödeme Miktarı
Adana	807	4.143	20.771.887	-	-
Adıyaman	2.299	7.793	68.116.280	503	2.286.286
Diyarbakır	114	425	3.236.515	5	15.614
Elazığ	-	-	-	-	-
Gaziantep	1.140	6.145	33.574.860	42	252.991
Hatay	12.158	33.840	328.431.196	3.301	24.521.973
Malatya	4.944	20.276	163.850.844	871	5.865.075
Kahramanmaraş	6.960	35.398	314.626.683	1.402	10.105.932
Şanlıurfa	106	1.157	4.109.843	-	-
Kilis	11	29	167.955	-	-
Osmaniye	393	1.868	11.915.140	17	84.479
Genel Toplam	**28.932**	**111.074**	**948.801.202**	**6.141**	**43.132.350**

Nakdî Ücret Desteği

125 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile deprem bölgesinde, istihdamın korunmasına ilişkin tedbirler alınmıştır. Bu tedbirlerden biri, olağanüstü hâl ilan edilen illerde belirli şartlar haricinde işverenler tarafından fesih yapılmaması yönündeki düzenlemedir. Buna ek olarak pandemi döneminde başarı ile uygulanmış nakdî ücret desteğinin tekrar hayata geçirilmesine ilişkin de düzenleme getirilmiştir. Kısa çalışma ödeneğinden ve/veya işsizlik ödeneğinden gerekli prim şartlarını sağlamadığı için yararlanamayanların mağdur olmaması için deprem bölgesinde nakdî ücret desteği devreye alınmıştır.

Bu kapsamda, OHAL ilan edilen illerde, 6 Şubat 2023 tarihi itibarıyla iş sözleşmesi bulunan işçilerden, işvereninin yapmış olduğu kısa çalışma başvurusuna istinaden yeni bir hak sahipliği oluşmayanlar ile 6 Şubat 2023 tarihi ve sonrasında depremlerin etkilerinden kaynaklı işyerinin kapanması veya kapatılması sebebiyle iş sözleşmesi feshedilen ve yeni bir işsizlik ödeneği hak sahipliği oluşmayanlara kısa çalışma uygulanan dönemde veya işsiz kaldıkları süre kadar olağanüstü hal süresini geçmemek üzere İşsizlik Sigortası Fonu'ndan günlük 133,44 TL nakdî ücret desteği verilmiştir.

Nakdî ücret desteğine ilişkin işlemler gerek kısa çalışma ödeneği gerekse işsizlik ödeneği almak için prim şartlarını taşımayanlardan ilave bir başvuru alınmaksızın, İŞKUR tarafından resen gerçekleştirilmiştir. Kahramanmaraş merkezli depremler kapsamında nakdî ücret desteği uygulamasıyla yaklaşık 82 bin kişiye 700 milyon TL ödeme yapılmıştır.

Kahramanmaraş Depreminde Ödenen Nakdî Ücret Desteği (OHAL) Verileri (3.12.2024 tarihi itibarıyla)

İller	NÜD - İÖ		NÜD - KÇÖ		TOPLAM	
	İşsizlik Ödeneğine Hak Kazanamayanlar		Kısa Çalışma Ödeneğine Hak Kazanamayanlar			
	İşçi Sayısı	Ödeme Miktarı	İşçi Sayısı	Ödeme Miktarı	İşçi Sayısı	Ödeme Miktarı
Adana	48	393.971	3.551	17.939.655	3.599	18.333.627
Adıyaman	198	1.908.542	7.974	71.030.672	8.172	72.939.214
Diyarbakır	24	120.774	344	2.470.298	368	2.591.072
Gaziantep	33	238.502	6.988	35.680.391	7.021	35.918.892
Hatay	180	1.602.503	24.092	234.915.882	24.272	236.518.385
Malatya	90	781.056	14.121	126.052.870	14.211	126.833.927
Kahramanmaraş	94	701.070	21.046	192.525.924	21.140	193.226.995
Şanlıurfa	20	150.702	1.639	4.024.859	1.659	4.175.562
Kilis	1	5.032	70	324.844	71	329.876
Osmaniye	12	66.081	1.328	8.906.128	1.340	8.972.209
Genel Toplam	**700**	**5.968.235**	**81.153**	**693.871.524**	**81.853**	**699.839.758**

Aktif İş Gücü Piyasası Uygulamaları Kapsamında Yapılan Faaliyetler

Afet bölgesinde kalkınmanın hızlandırılması, istihdamın artırılması ve felaketin yaralarının en kısa sürede sarılması amacıyla aktif iş gücü piyasasında da çeşitli çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda İŞKUR'un işbaşı eğitim programlarına yönelik olarak ocak, şubat, mart ve nisan ayları için katılımcıların devam durumlarına ve statülerine bakılmaksızın tam ay üzerinden ve en az asgari ücret seviyesinde zaruri gider ödemesi yapılmasına ilişkin düzenleme yapılmıştır. Ayrıca OHAL süresince talep eden işverenlere programlara ara verme imkânı tanınmış ve bu süre boyunca katılımcılara ödeme yapılmasına ilişkin düzenleme yapılmıştır. Bu dönemde program katılımcılarından talep edenler yaptırım uygulanmaksızın programdan çıkarılmış ve bu programdaki katılım, yararlanma sayısına dâhil edilmemiştir.

Aktif iş gücü piyasası uygulamaları kapsamında OHAL illerine yönelik gerçekleştirilen diğer çalışmalara aşağıda yer verilmiştir:

- OHAL illerinde kısa çalışma ve ücret garanti fonu uygulamasından yararlanan iş yerlerinin, diğer illerdeki iş yerlerindeki programlarının devam etmesi ve yeni program başvurusu alınmasına ilişkin değişiklik yapılmıştır.

- OHAL süresini geçmemek üzere işverenlerin istihdam yükümlülüğü ertelenmiştir.

- Bölgedeki işverenlere kolaylık sağlanması amacıyla istihdam yükümlülüğünün hesaplanma usulünde değişiklik yapılmıştır. İstihdam yükümlülüğünün bildirilmesine ilişkin süre ile program kapsamında yapılan aylık kontroller, OHAL süresinin bitiş tarihine kadar ertelenmiştir.

- İş gücü piyasasının arz yönünün görece daha olumsuz etkilendiği Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya illeri ile Gaziantep ilinin İslahiye ve Nurdağı ilçelerinde nitelikli iş gücünün yetiştirilmesi amacıyla daha esnek koşulların uygulandığı yeni işbaşı eğitim programı uygulaması hayata geçirilmiştir.

Aynı zamanda aktif iş gücü hizmetleri mevzuatında 20 Ocak 2024 tarihinde yapılan değişik ile birlikte;

- Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya ve Gaziantep (İslahiye ve Nurdağı ilçelerinde) illerinde 31 Aralık 2024 tarihine kadar uygulanan kurs/programlarda istihdam taahhüt oranı %30 olarak; istihdam süresi ise en az kurs/program süresi kadar uygulanmıştır.
- Adana, Diyarbakır, Gaziantep (İslâhiye ve Nurdağı ilçeleri hariç), Kilis, Osmaniye, Şanlıurfa, illerinde 31 Aralık 2024 tarihine kadar uygulanan kurs/programlarda istihdam taahhüt oranı %40 olarak; istihdam süresi ise fiili kurs/program süresinin bir buçuk katı kadar uygulanmıştır.

Ayrıca Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya illeri ile Gaziantep ilinin İslahiye ve Nurdağı ilçelerinde düzenlenen kurs veya programlara katılanların günlük zaruri gider ödemesi 2024 yılında %30 artırımlı olarak yapılmıştır.

Bununla birlikte depremden etkilenen bölgenin ekonomik ve sosyal olarak daha hızlı toparlanması hedefi doğrultusunda aktif iş gücü hizmetleri mevzuatında değişiklik yapılmasına dair çalışmalar devam etmektedir.

Aktif İş Gücü Piyasası Uygulama Verileri (6 Şubat 2023- 2 Aralık 2024)

İl Müdürlükleri	Mesleki Eğitim Kursları Yararlanıcı Sayısı	Mesleki Eğitim Kursları Harcama (₺)	İşbaşı Eğitim Programları Yararlanıcı Sayısı	İşbaşı Eğitim Programları Harcama
Adana	25	49.438	5.717	162.457.785 ₺
Adıyaman	12	-	4.759	297.333.113 ₺
Diyarbakır	-	-	4.175	174.803.059 ₺
Gaziantep	5	-	3.873	105.935.205 ₺
Hatay	44	1.304.079	1.702	68.914.499 ₺
Kahramanmaraş	-	-	2.080	83.487.913 ₺
Kilis	-	-	292	7.961.177 ₺
Malatya	63	3.173.247	1.738	94.615.484 ₺
Osmaniye	64	969.775	1.034	42.687.362 ₺
Şanlıurfa	-	-	4.102	97.335.987 ₺
Toplam	**213**	**5.496.540**	**29.472**	**1.135.531.584 ₺**

Uluslararası İş Birlikleri ve İş Gücü

Dünya Bankası, Uluslararası Göç Örgütü (IOM), Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP), Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ve Uluslararası Göç Örgütü (IOM) ile iş birliği kapsamında İŞKUR tarafından deprem bölgesindeki Adana, Gaziantep, Şanlıurfa, Hatay, Adıyaman, Kahramanmaraş ve Malatya'ya toplam 60 konteyner teslim edilmiştir. Ayrıca ILO Türkiye Ofisi yetkilileri ile Şubat 2023'ten itibaren gerçekleştirilen görüşmeler neticesinde deprem bölgesinde yer alan Hatay, Kahramanmaraş ve Adıyaman'da 400 bin ABD doları bütçe ile yaklaşık 270 kişinin yararlanmasının öngörüldüğü Toplum Yararına Program uygulanması konusunda mutabık kalınarak kurumlar arası anlaşma imzalanmıştır.

Yine uluslararası iş birlikleri kapsamında Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR) yetkilileri ile bölge illerine dönük destek faaliyetleri üzerine görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler neticesinde Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Birleşmiş Milletler Mülteci Örgütü (UNHCR) iş birliği ile Sosyal Dayanıklılık Programı (SODAP) kapsamında Geçici Koruma Sağlanan Suriyeliler (GKSS) ile Uluslararası Koruma Statü sahibi yabancılar (UK) ve Türk vatandaşlarımıza yönelik aktif iş gücü faaliyetleri (Uygulamalı Eğitim Programı) düzenlenmesi planlanmıştır.

Bu iş birlikleri doğrultusunda programlar düzenlenmeye başlamış, 31 Aralık 2023 tarihine kadar Hatay, Kahramanmaraş, Adıyaman, Malatya, Osmaniye, Diyarbakır, Gaziantep, Şanlıurfa ve Adana'da üç aylık sürelerle yaklaşık 820 kişiye Uygulamalı Eğitim Programı düzenlenerek yaklaşık 30 milyon TL'lik kaynağın deprem bölgesine aktarılması planlanmıştır.

6 Şubat 2023 tarihinde gerçekleşen depremden etkilenen Kahramanmaraş, Kilis, Diyarbakır, Adana, Osmaniye, Gaziantep, Şanlıurfa, Adıyaman, Malatya ve Hatay illerinde çalışma yaşamının iyileştirilmesi için Uluslararası İşgücü Genel Müdürlüğü; Uluslararası Göç Örgütü (IOM) ve Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) kuruluşları ile iş birliği içerisinde tarım ve hayvancılık sektörlerini desteklemeyi ve diğer ilgili paydaşlarla yakın koordinasyon hâlinde, bölgenin sosyoekonomik canlanmasına katkıda bulunmayı amaçlamıştır. Bu kapsamda 17-20 Temmuz 2023 tarihleri arasında, Gaziantep, Şanlıurfa ve Kahramanmaraş illerinde bahse konu Genel Müdürlük tarafından, Tarım ve Orman Bakanlığı, IOM ve FAO temsilcileri ile birlikte saha ziyaretleri gerçekleştirilmiştir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Uluslararası İşgücü Genel Müdürlüğü tarafından, depremden etkilenen Kahramanmaraş, Kilis, Diyarbakır, Adana, Osmaniye, Gaziantep, Şanlıurfa, Adıyaman, Malatya ve Hatay için yapılan çalışma izni başvurularında 17 Şubat 2023 tarihi itibarıyla tüm başvuru türleri için harç yatırma bekleme süresi, eksik evrak ve güncelleme bekleme süresi, OHAL bitiş tarihine kadar uzatılmıştır. Ayrıca 128 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin "Belgelerin Yenilenmesi" başlıklı 3'üncü maddesinin birinci fıkrasında yer aldığı üzere; yerleşim yeri olağanüstü hâl ilan edilen iller olan kişiler ile 6 Şubat 2023 tarihi itibarıyla olağanüstü hal ilan edilen illerde bulunduğunu belgeleyen kişilerin kayıp veya kullanılamaz durumda olan çalışma izni ve çalışma izni muafiyeti belgelerinin yenilenmesiyle ilgili hükmü gereğince; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Uluslararası İşgücü Genel Müdürlüğünce bu belgelerin yenilenmesinde olağanüstü hal süresince harç ve değerli kâğıt bedeli alınmamıştır.

İlaveten deprem bölgesinde Adana, Adıyaman, Osmaniye, Gaziantep, Hatay ve Malatya'da Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından yapılan ihaleler uyarınca TOKİ projelerine istinaden faaliyet gösteren firmaların çalışma izni başvurularının kolaylaştırılmasına imkân tanınmıştır.

Depremlerde zarar gören afetzedelere destek olmak üzere, NATO tarafından 8 bin kişilik kapasiteye sahip çadır kentlerin ülkemize gönderilmesi ve bu kapsamda NATO adına faaliyet gösteren yüklenici firmaların bünyesinde çalışan yabancı uyruklu personele çadır kentlerin kurulması faaliyeti süresince ülkemizde kalışlarını teminen çalışma izni muafiyeti verilmesi konusunda yardım talep edilmiştir. Uluslararası İşgücü Kanunu Uygulama Yönetmeliği gereği çadır kentlerin kurulması kapsamında ülkemizde faaliyette bulunacak bu yabancıların çalışma izni muafiyeti kapsamında başvuruları 21 Ağustos 2023 tarihinden itibaren Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Uluslararası İşgücü Genel Müdürlüğü tarafından alınmaya başlamıştır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca deprem bölgesinde yer alan Kahramanmaraş, Kilis, Diyarbakır, Adana, Osmaniye, Gaziantep, Şanlıurfa, Adıyaman, Malatya, Hatay ve Elazığ illerine 6 Şubat 2023-31 Aralık 2023 tarihleri arasında verilen çalışma izni sayısı ve çalışma izni muafiyeti sayısı 36 bin 426 olarak tespit edilmiştir.

1 Ocak 2024-31 Aralık 2024 tarihleri arasında ise 61 bin 432 çalışma izni ve çalışma izni muafiyeti düzenlenmiştir. Görülen artış, bölgedeki ekonomik toparlanma konusunda fikir vermektedir.

Ayrıca 6 Şubat 2023-23 Aralık 2024 tarihleri arasında verilen çalışma izinlerinin sırasıyla imalat, toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı, inşaat ile diğer hizmet faaliyetleri sektörlerinde olduğu görülmüştür.

Çalışma Hayatının İyileştirilmesine Yönelik Alınan Tedbirler

Deprem bölgesinde ihtiyaç duyulacak mesleklerde İŞKUR'a kayıtlı kişilerin bilgileri hazırlanıp Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı ile paylaşılmıştır. Buna ek olarak aktif iş gücü programlarından faydalanan ve depremden zarar gören iş yerleriyle program faydalanıcılarına dönük olarak bildirimlere ilişkin süre sınırlamalarını esneten ve ödemelerin yapılmasını kolaylaştıran düzenlemeler hayata geçirilmiştir.

Deprem bölgesi dışında kalan il müdürlükleri bünyesindeki İŞKUR personeli, depremden etkilenerek diğer illere nakledilen depremzedeleri, yerleştirildikleri çadır kent, yurt ve otel gibi geçici ikametgâhlarında ziyaret ederek bulundukları ilde çalışmak isteyenlere danışmanlık hizmetleri vermiştir. Daha sonraki süreçte depremzedelerin kurumların idari kayıtlarından tespit edilmesi için gerekli yazılım alt yapısı oluşturulmuştur. Bu kapsamda, kurumlar arası web servisler kullanılarak, bir vatandaşımız 6 Şubat 2023 tarihi itibarıyla, idari kayıtlarda deprem bölgesindeki bir ilde ikamet ediyorsa veya deprem bölgesindeki bir ilde çalışıyorsa veya deprem bölgesindeki bir ilde kayıtlıysa afetten etkilenen olarak İŞKUR'a kaydedilmiştir. Bu veri sorgusunda yer almamasına rağmen depremden etkilenen vatandaşlar da afetten etkilendiklerine dair AFAD'dan alacakları tutanakla İŞKUR'a afetten etkilenen kişi statüsünde kaydolabilme imkânına sahip olmuştur.

Ayrıca işverenler, işveren temsilcileri, sanayi ve ticaret odaları, organize sanayi bölgeleri, teknokent yönetimleri gibi kurum ve kuruluşlarla iletişime geçilerek hedef kitleye yönelik açık iş talepleri alınmıştır.

Bunların yanı sıra deprem felaketinin çalışma hayatı üzerindeki etkilerinin giderilmesine ilişkin diğer tedbirler aşağıda yer almaktadır:

- Deprem bölgesi dışında kalan bölgelerde, depremden etkilenerek başka ile nakledilen vatandaşlarımızın Toplum Yararına Programlardan öncelikli olarak faydalanmasına yönelik çalışma gerçekleştirilmiştir.
- Depremden etkilenen illerde İşsizlik Ödeneği ve Yarım Çalışma ödemelerinin öne çekilmesine ilişkin çalışmalar gerçekleştirilmiş, şubat ayı ödemeleri 15 Şubat 2023'te, mart ayı ödemeleri 21 Mart 2023'te ve nisan ayı ödemeleri 19 Nisan 2023'te yapılmıştır.

- İşsizlik Sigortası Kanunu'na göre temelde istihdamı koruyucu ve artırıcı tedbirler almak için bir önceki yıl prim gelirlerinin %30'u kullanılabilmekte olup bu oran Cumhurbaşkanı kararı ile %50'ye çıkarılmıştır.

- Toplum Yararına Programların revize edilmesi sürecinde sıkıntı yaşayan bazı kamu kurumlarının geçiş sürecindeki ihtiyaçlarının karşılanması ve depremin öngörülemez etkileri sebebiyle katılım şartlarına esneklik getirilmesi ihtiyacı doğrultusunda Yönetmelik değişikliği yapılarak Millî Eğitim Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığının acil ihtiyaçları ivedilikle karşılanmış ve deprem bölgesinde uygulanan Toplum Yararına Programların uzatılması sağlanmıştır.

- Depremlerin iş gücü piyasası üzerindeki etkilerini ortaya koymak, bölgesel istihdamın sürdürülebilirliğini güçlendirmek ve bu yolda atılacak adımlara rehberlik etmek amaçlarıyla İŞKUR tarafından kapsamlı bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda afetin etkilediği Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elâzığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa'da işveren ve iş arayanların ihtiyaçları derinlemesine araştırılmış ve ortaya çıkan bulgular da ayrıca depremden en çok etkilenen beş ilde nitel görüşmeler gerçekleştirilerek desteklenmeye çalışılmıştır. Söz konusu araştırmadan elde edilen veriler ışığında, "6 Şubat 2023 Kahramanmaraş Depremleri Sonrası İşgücü Piyasasının Genel Görünüm Raporu" hazırlanmış ve kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Yaşanan felaketin istihdam üzerindeki etkisini azaltmak ve sosyal yaşamın devamlılığını sağlamak amacıyla çeşitli projeler gerçekleştirilmiştir. Bu projelerden biri olan Eski İlçe Otogarının Depremzede Kadın Çalışanları İçin Dönüştürülmesi (Üretimin Devamlılığının Sağlanması) Projesi'ne Karacadağ Kalkınma Ajansı tarafından, deprem sebebiyle kaybedilen üretim ve istihdam kapasitesinin geri kazanılması amacıyla BOTAP Projesi kapsamında kaynak desteği verilmiştir.

Nitelikli ve Belgeli İş Gücü Kapsamında Sağlanan Kolaylıklar

Depremin istihdamda yol açtığı olumsuzlukların giderilmesi amacıyla Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından mesleki yeterlilik çalışmaları çerçevesinde, yetkilendirilmiş belgelendirme kuruluşları ile iletişime geçilerek kuruluşların ihtiyaçları tespit edilmeye çalışılmıştır.

Alınan talepler doğrultusunda Mesleki Yeterlilik Kurumu Yönetim Kurulu tarafından yetkilendirilmiş belgelendirme kuruluşlarına yönelik aidat ödeme sürelerinin ve denetimlerinin ertelenmesine, ertelenmesine karar verilmiştir.

- Ayrıca, mesleki yeterlilik belgelerinin yetkilendirilmiş belgelendirme kuruluşlarına teslim edilememesi veya yaşanan kayıplar nedeniyle basılmış belgelerdeki imzalayacak kişi bilgilerinde değişiklik yaşanması gibi nedenlerle belgelerin yeniden basılmasının gerekmesi hâlinde yeniden basım masraflarının ilgili kurumun bütçesinden karşılanmasına, kuruluş ofisleri yıkılan, hasar gören veya personeli vefat eden, yaralanan yetkilendirilmiş belgelendirme kuruluşlarına fiziki ve insani kaynak eksikliklerini tamamlayabilmeleri için süre verilmesine karar verilmiştir. Bunun yanında deprem bölgesinde sınava giren veya belge almaya hak kazanan kişilerin belge geçerlilik ve sınav geçerlilik sürelerinin uzatılması da karar altına alınmıştır.

Bu çalışmalara ek olarak afet bölgesindeki üniversitelerin sağladığı yeterliliklerin Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'ne yerleştirilmesine ilişkin destekler doğrultusunda bölgedeki yedi üniversite 37 programı ile Türkiye Yeterlilik Çerçevesi'ne yerleştirilmiştir. Ayrıca bölgede faaliyet gösteren yetkilendirilmiş belgelendirme kuruluşlarına yönelik iyileştirme faaliyetleri devam etmekte olup bölge halkının sınav ve belgelendirme faaliyetlerine kesintisiz ulaşabilmesi için gerekli önlemler alınmıştır.

İş Sağlığı ve Güvenliğine Yönelik Çalışmalar

Asrın felaketi neticesinde afet bölgesinde ortaya çıkan hasarlı yapıların yıkımı, enkaz yığınlarının kaldırılması ve depremzede vatandaşlarımızın barınma ihtiyaçlarının geçici olarak karşılanması amacıyla çadır ve konteyner kentlerin kurulumu gibi faaliyetlerin güvenli gerçekleştirilmesine yönelik, iş sağlığı ve güvenliği açısından öncelikli olarak alınması gereken tedbirler belirlenmiş ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı (Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü, Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü, Yapı İşleri Genel Müdürlüğü), Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, Türkiye Belediyeler Birliği Başkanlığı ve ilgili valilikler bilgilendirilmiştir.

Ayrıca yıkım ve inşaat faaliyetlerinde çalışacakların güvenliğin sağlanması amacıyla; biyolojik etkenler, epoksi ve izosiyanat maruziyeti, karbonmonoksit zehirlenmeleri, taşınabilir jeneratör kullanımı, atıkların güvenli bertarafında moloz kaydırakları, el aletleri ile güvenli çalışma, elektrik işleri, beton döküm işleri ve soğuk havada çalışma konu başlıklarında teknik dokümantasyon çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Hazırlanan teknik dokümanlar guvenliinsaat.csgb.gov.tr internet adresi üzerinden kamuoyunun istifadesine sunulmuştur. Deprem bölgelerindeki inşaat faaliyetlerine katkı sunacak konu başlıklarında teknik araştırma ve dokümantasyon çalışmalarına devam edilmektedir.

Deprem sonrası afet bölgesinde çok ciddi miktarlarda ortaya çıkan enkazın güvenli kaldırılması ve sağlık risklerinin ortadan kaldırılması amacıyla asbest maruzuna yönelik gerekli tedbirler Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü tarafından yerel yönetimler, Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Türkiye Belediyeler Birliği (TBB), AFAD başta olmak üzere ilgili tüm paydaşlarla koordinasyon hâlinde yürütülmeye başlamıştır.

İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü ve Türkiye Belediyeler Birliği arasında düzenlenen iş birliği protokolü kapsamında, "Yerel Yönetimlerde Asbest Farkındalık Eğitimi" başlığı altında, "Asbest Tanımı ve Türleri", "Asbestin Özellikleri ve Kullanımı Amacı", "Asbest İçeren Malzemeler ve Çeşitleri", "Asbeste Maruz Kalınabilecek İşler ve Kullanım Alanları", "Asbestin İnsan Sağlığı Üzerine Etkileri", "Asbest Söküm Çalışanlarının Hazırlanması", "Kendini Koruma ve Kişisel Koruyucular" ve "Yıkım Ruhsatı Kapsamında Yapılması Gerekenler" konularına ilişkin eğitim faaliyetleri planlanmış, bu kapsamda, özellikle 6 Şubat Kahramanmaraş depremlerinin etkilediği illerde asbest farkındalık eğitimleri verilmeye başlanmış olup hâlen eğitimlere devam edilmektedir.

6 Şubat depremlerinde, yıkılan ya da ağır hasar alıp yıkılması planlanan binalardan kaynaklı, özellikle eski yapılarda kullanılmış olması muhtemel asbestli malzemelerin bertarafına ilişkin olarak düzenlenen farkındalık eğitimleri ile belediye çalışanlarının asbeste yönelik farkındalıklarının arttırılması hedeflenmiştir.

Ayrıca enkaz kaldırma çalışmaları ve atık bertarafını gerçekleştiren çalışanlara uygun FFP3 maske, Tip 5-6 koruyucu tulum, koruyucu eldiven, iş ayakkabısı gibi kişisel koruyucu donanımlar temin edilerek ilgili personelin kullanıma sunulmuştur.

Diğer Yardımlar ve Destekler

İçişleri Bakanlığı koordinasyonunda konteyner kentlerde kalan vatandaşlarımızın gıda–market alışverişleri için AFAD- Türk Kızılay iş birliği ile 15 Ağustos 2023 tarihinde ESEN KART Sistemi'ne geçilmiştir. Depremden etkilenen 11 ilde toplam 72 bin 749 kart dağıtılmıştır. Bu sistemde kartlara 2023 yılında üçer bin TL yüklenmiş, 2024 Ocak ayından itibaren yüklemeler 4 bin 500 TL'ye yükseltilmiştir. 11 ilde bugüne kadar kartlara toplam 4 milyar 920 milyon 961 bin 842 TL yükleme yapılmıştır.

Nisan 2025'te AFAD tarafından kartlara son yüklemeleri yapılmış ve Mayıs ayından itibaren kart yüklemeleri il-ilçe sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarına devredilmiştir.

Nisan 2023'te başlanan kira destek ödemelerinde 2024 Ocak ayında, kiracıya ödenen 3 bin TL 5 bin TL'ye, ev sahibine ödenen 5 bin TL ise 7 bin 500 TL'ye yükseltilmiştir. 2024 Haziran ayında kiracı ailelere son kira ödemeleri yapılmıştır. 2025 Kasım ayında 33. kiralar ödenmiş olup bugüne kadar 166 bin 596 ev sahibine toplam 32 milyar 577 milyon 374 bin 167 TL, 184 bin 920 kiracıya toplam 10 milyar 540 milyon 430 bin TL olmak üzere toplam 351 bin 516 haneye 43 milyar 117 milyon 804 bin 167 TL kira yardımı yapılmıştır.

Ayrıca destek ödemesi olarak 1 milyon 995 bin 978 haneye, hane başına 10 bin TL'den 19 milyar 959 milyon 780 bin TL, taşınma yardımı olarak 568 bin 624 haneye hane başına 15 bin TL'den 8 milyar 529 milyon 360 bin TL, vefat eden 41 bin 377 vatandaşımızın yakınlarına toplam 4 milyar 137 milyon 651 bin 716 TL, tahliye destek ödemesi olarak 57 milyon 201 bin TL, Valiliğe aktarılan ödenekler 48 milyar 71 milyon 373 bin 492 TL, yıkım/enkaz ödemeleri 12 milyar 686 milyon 366 bin 871 TL, kurumlara aktarılan ödenekler 2 milyar 81 milyon 473 bin 466 TL ve merkezî satın alma giderleri 31 milyar 3 milyon 236 bin 484 TL olmak üzere, toplam; 169 milyar 985 milyon 329 bin 92 TL kaynak aktarılmıştır.

Kampanyalar

İşyerlerinde Acil Durumlar ve Afet Yönetimi Programı

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca ülkemizde 1986 yılından itibaren her yıl iş sağlığı ve güvenliği kültürünü yaygınlaştırmak için İş Sağlığı ve Güvenliği Haftası kutlama etkinlikleri gerçekleştirilmektedir.

Bu kapsamda 9 Mayıs 2023 tarihindeki kutlama, "İşyerlerinde Acil Durumlar ve Afet Yönetimi" ana temasıyla Ankara Eti Maden İşletmeleri konferans salonunda düzenlenmiştir. Hafta etkinliğinde gün boyu 4 oturum yapılmıştır. Konularında uzman akademisyenler, sivil toplum kuruluşları temsilcileri, kamu-özel sektör çalışanlarının konuşmacı olduğu oturumlarda;

- Acil durum ve afet yönetiminde savunma sanayi teknolojileri olan Duvar Arkası Radar ve Entegre Afet Yönetim Sistemi Yazılımı kullanımlarına yönelik bilgilere,
- İş yerlerinde acil durumlarda iletişim ve koordinasyonun önemine,
- Yapıların ve makine ekipmanlarının depremden korunmasında sismik yalıtım uygulaması sunumuna,
- Acil durumlar ve afetlerde sağlık kurumları ve sağlık çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği sunumlarına yer verilmiştir.

İşyerlerinde Acil Durumlar ve Afet Yönetimi Programı

Ben İyiysem, Herkes İyi: Depremzede Kadınların Güçlendirilmesi Projesi

"Ben İyiysem, Herkes İyi: Depremzede Kadınların Güçlendirilmesi Projesi" Çalışma ve Sosyal Güvenlik eğitim ve Araştırma Merkezi (ÇASGEM) tarafından yürütülmüş ve proje uygulama ekibi ÇSG eğitim uzmanları arasından seçilerek görevlendirilmiştir.

Projenin temel amacı, büyük bir deprem felaketi yaşayan kadın katılımcıların duygusal ve psikolojik olarak güçlenmelerinin sağlanması ve farkındalıklarının arttırılmasıdır. Bu hedefin gerçekleştirilmesi için eğitim konu başlıkları belirlenerek, tekstil ve dokuma iş kolunda örgütlü sendikalarla irtibata geçilerek proje ve ana faaliyetleri (eğitim ve araştırma) paylaşılmıştır. Sendikalarla yapılan görüşmeden sonra eğitim programları ve eğitimlerin gerçekleştirileceği iller belirlenmiştir.

Proje katılımcılarına dağıtılmak üzere deprem kiti hazırlatılarak alımları yapılmıştır. Kitin içinde yer alacak ürünlere deprem bölgesinde bulunan kişilerle temas kurularak karar verilmiştir.

İlk eğitim 100 depremzede işçinin katılımı ile Malatya ilinde 24 Nisan 2024 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Bu eğitimde Çözüm Odaklı İletişim, Duygusal Dayanıklılık, Farkındalık Temelli Stres Yönetimi ve Empati Temelli Aile İçi İletişim eğitimleri verilmiştir.

İkinci ve üçüncü eğitimler Antalya ilinde 8-9 Mayıs 2024 tarihlerinde, 20 kadın depremzedenin katılımıyla, 14-15 Mayıs 2024 tarihlerinde de 19 kadın depremzedenin katılıyla tamamlanmıştır. Bu eğitimlerde Empati Temelli Aile İçi İletişim, Güçlü Yanlara Farkındalık, Farkındalık Temelli Stres Azaltma, İş, Aile ve Yaşam Dengesi, Duygusal Zekâ, Öz Şefkatli İç Sesle Duygusal Dayanıklılığı Arttırma konu başlıklarında eğitimler gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi (ÇASGEM) Sosyal Tesis İşletmesince 1 Ocak 2024 – 1 Ağustos 2024 tarihleri arasında 28 depremzede vatandaşımıza geçici barınma ve iaşe hizmeti sunulmuştur.

Ben İyiysem, Herkes İyi Projesi

5.9. Sanayiyi Destekleyici Adımlar

6 Şubat'ta meydana depremler dolayısıyla afet bölgesi olarak kabul edilen şehirlerin ekonomisini eski günlerine döndürmek, üretim ve rekabet gücünü yeniden kazandırmak temel gayesi ile çok boyutlu çalışmalar yürütülmüştür. Yatırım teşvikleri, organize sanayi bölgeleri, KOBİ'ler ve bölgesel katkı projeleri, çalışmaların 4 ana unsuru olmuştur.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hazırlanan "Afet Bölgelerinde Sanayi Alanları ile Sanayi İşyerlerine İlişkin Yönetmelik", 30 Aralık 2023 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmelikle, 6 Şubat'ta meydana gelen depremler dolayısıyla afet bölgesi olarak kabul edilen illerde sanayi alanı olabilecek yerlerin belirlenmesi, planlanması ile yerinde inşa edilecek veya güçlendirilecek iş yerlerine ilişkin usul ve esasların yanı sıra bu yerlere yapılacak başvurularda aranan şartlar ve muafiyetler belirlenmiştir.

Buna göre, söz konusu yerlerde, orman sayılan alanlar hariç, afet bölgesi ilan tarihinden itibaren sanayi alanı olabilecek yerler, fay hattına mesafesi, zeminin elverişliliği, taşkın durumu ve yerleşim merkezine yakınlığı gibi kriterler gözetilerek Bakanlıkça tespit edilecektir. İlgili valilik, belediye, organize sanayi bölgesi (OSB), endüstri bölgeleri (EB) veya sanayi sitesi (SS) yapı kooperatifi tarafından da alanlar önerilebilecektir.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından OSB'lerden ve bölgeden gelen sanayicimizin talep ve ihtiyaçları doğrultusunda 9 bin 177 hektar büyüklüğünde 34 sanayi alanı ilan edilmiştir.

Kahramanmaraş merkezli 6 Şubat depremleri sonrasında bölgede ekonomik hayatın normale dönmesi için 11 ilde toplam 4 bin 38 iş yeri için 20 sanayi sitesi projesinde faaliyet yürütülmüştür. 429 iş yeri için 4 sanayi sitesi tamamlanmıştır. 11 ilde bulunan 25 OSB projesi için de 2,85 milyar TL destek sağlanmıştır. Afetten etkilenen illerde 2025 yılında devam eden projeler için 7,4 milyar TL ödenek ayrılmıştır.

Gaziantep İslahiye 80 İşyeri Projesi

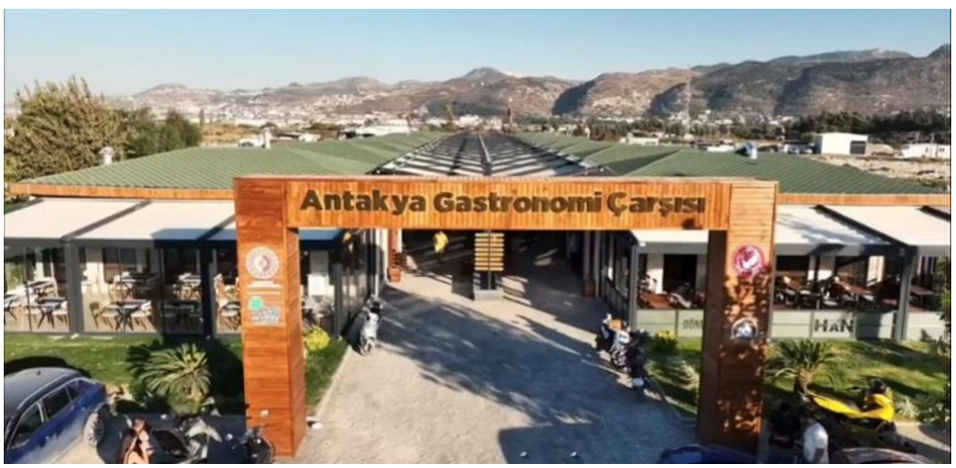

Kahramanmaraş Pazarcık 142 İşyeri Projesi

Kalkınma Ajansları Deprem Projeleri

Depremler sonrasında Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elâzığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye, Şanlıurfa illerinde Kalkınma Ajansları ve Bölge Kalkınma İdareleri ile toplamda 1.595 projeye 2,5 milyar TL destek sağlanmıştır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından 28 Mart 2023 tarihinde Bölgesel Kalkınma Odaklı Toparlanma Acil Eylem Programı (BOTAP) kapsamında günümüz itibarıyla toplam bütçesi yaklaşık 1,501 milyar TL olan 51 projeye sağlanan destek miktarı 1,216 milyar TL'dir.

Hatay Antakya Gastronomi Çarşısı Projesi

Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı kapsamında; depremden etkilenen 11 ilde beş kalkınma ajansı (İpekyolu, Doğu Akdeniz, Fırat, Karacadağ ve Çukurova) aracılığı ile 2023 yılında deprem sonrasında, toplam bütçesi yaklaşık 75 milyon TL ve destek miktarı 56,7 milyon TL olan 13 proje desteklenmiştir.

Türkiye'deki Mülteciler ve Ev Sahibi Topluluklar Arasında Sosyal Girişimcilik, Güçlendirme ve Uyum Projesi (SEECO) kapsamındaki deprem bölgesindeki illere 24 milyon avro destek sağlanmıştır.

DAP İdaresi sorumluluğunda olan Elâzığ ve Malatya illerinde 53 projeye 211 milyon TL destek verilmiştir. GAP İdaresi sorumluluğunda olan Adıyaman, Gaziantep, Kilis ve Şanlıurfa illerinde 67 projeye 538 milyon TL destek verilmiştir.

Nurdağı ve İslahiye I. ve II. Etap İpekyolu Çarşısı Projeleri

KOSGEB Deprem Bölgesi Destekleri

Cazibe Merkezleri Programı Kapsamında Yatırım Desteği

6 Şubat 2023 depremlerinden etkilenen il ve ilçelerdeki yatırımlar da Cazibe Merkezi Programı kapsamında değerlendirmeye alınmıştır. Destek programının amacı, görece az gelişmiş bölgelerdeki yatırım ortamını canlandırarak istihdam, üretim ve ihracatın artırılması ve bölgeler arası gelişmişlik farklılıklarının azaltılmasına yönelik yatırımların desteklenmesi olup yapılacak değerlendirme sonucunda uygun görülen yatırımlara aşağıda belirtilen teşvikler sağlanmıştır.

Yatırım Teşvik Belgesi Kapsamında 6. Bölge Teşvikleri:

- KDV İstisnası
- Gümrük Vergisi Muafiyeti
- Vergi İndirimi
- Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği
- Sigorta Primi Desteği
- Faiz/Kâr Payı Desteği
- Yatırım Yeri Tahsisi
- Gelir Vergisi Stopaj Desteği
- Teşvik Belgeli Yatırımlara Sağlanan Diğer Teşvikler

KOSGEB Desteğiyle İmalathane Kuran 60 Yaşındaki Depremzede Aynur Küçükönder

İşletme Geliştirme Destek Programı

Afet Dönemi Yaşam Alanı Desteği: OSB veya KSS'den izinler alınarak deprem bölgesinde yer alan işletmelere barınma amaçlı konteyner desteği verilmektedir. Asgari 3X7 m ebatlarında, en fazla 10 adet sıfır konteyner için destek sağlanmaktadır. Konteyner başına 30 bin TL olmak üzere toplam destek tutarının üst limiti 300 bin TL'dir.

Afet Dönemi İşletme Desteği

Afet dönemi işletme desteği kapsamında alınacak bakım, tadilat, onarıma ilişkin hizmet alım giderleri, personel giderleri ve işletmelerin faaliyet konuları ile ilgili alınacak ham madde, malzeme, teçhizat, donanım vb. giderleri yüzde 100 oranında ve teminat karşılığı geri ödemeli olarak desteklenir. Desteğin üst limiti 75 bin TL'dir.

Afet Dönemi Proje ve Yapım Maliyeti Desteği

Afet dönemi proje ve yapım maliyeti desteği kapsamında yerinde inşa edilecek iş yerlerine ait proje ve yapım maliyetleri, inşaatı devam eden iş yerlerine ait yapım maliyeti giderleri yüzde 100 oranında ve teminat karşılığı geri ödemeli olarak desteklenir. Desteğin üst limiti 1 milyon TL'dir.

Türkiye Deprem Sonrası Mikro, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin Canlanması Destek Programı

KOSGEB, uluslararası fonları kullanarak 6 Şubat 2023'te meydana gelen depremlerden etkilenen işletmeleri ekonomik yönden canlandıracak "Türkiye Deprem Sonrası Mikro, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin Canlanması Projesi" başlatmıştır. Projeyle, depremden etkilenen bölgelerde KOBİ'lerin iyileşmesi ve iş sürekliliğinin sağlanması amaçlanmıştır. Finansmanı Dünya Bankası tarafından sağlanan proje, KOSGEB eliyle uygulanmaktadır. 2023-2025 yıllarını kapsayan projeden, depremin yıkıcı etkisinin en fazla görüldüğü Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya, Nurdağı ve İslahiye'de hasar gören veya en az yüzde 30 gelir kaybına uğrayan işletmeler; Adana, Diyarbakır, Elazığ, Kilis, Osmaniye, Şanlıurfa ve Gaziantep'te ise (Nurdağı ve İslahiye ilçeleri hariç) hasar gören işletmeler faydalanmaktadır.

İşletmelerden, destek süresi boyunca deprem öncesinde faaliyet gösterdiği ilde faaliyetini sürdürmesi istenmektedir. 1 Ocak 2023'ten önce kurulmuş işletmeler desteğe başvurabilmektedir. Destekten faydalanmak isteyen işletmelerden yalnızca borç taahhütnamesi ve hasar durum belgesi talep edilmektedir. 6 ay süreli destekte ilk 24 ay geri ödeme olmayacaktır. İşletmeler sonraki 12 ayda 3 taksit hâlinde geri ödemelerini yapacaklardır. Geri ödemeler faizsiz olacaktır.

KOSGEB-JICA Kredi Anlaşması İmza Törenleri

Depremden etkilenen bölgelerde KOBİ'lerin iyileşmesine ve iş sürekliliğinin sağlanmasına katkı sağlamak üzere Dünya Bankası ile yapılan iş birliği neticesinde 450 milyon dolar ve JICA ile yapılan iş birliği neticesinde 20 milyar Japon yeni olmak üzere finansal kaynak işletmelerin istifadesine sunulmuştur. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından 31.10.2023 tarihinde destek programına ilişkin açıklama yapılmış, proje kamuoyu ile paylaşılmış ve aynı gün başvurular alınmaya başlamıştır.

Şartları uyan işletmeler, hasar durumuna, bulunduğu il ve işletme büyüklük ölçeklerine bakılarak 200 bin lira ile 750 bin lira arasında değişen tutarlarda destekten yararlanmaktadır. Programı kapsamında 2023 yılında 39 bin 680 işletmeye bugünkü fiyatlarla 27,58 milyar TL, 2024 yılında 20 bin 993 işletmeye 9,7 milyar TL ve 2025 yılında 9 bin 278 işletmeye 2,4 milyar TL olmak üzere toplam 69 bin 951 işletmeye 39,72 milyar TL destek ödemesi yapılmıştır.

Depremzede KOBİ'lere Acil Destek Kredisi

Deprem bölgesindeki 11 ilde bulunan ve depremden etkilenen işletmelerin ölçeklerine bakılarak 1,5 milyon liraya kadar hızlı finansman imkânı sağlanmıştır. KOBİ'lerin yeniden işlerine başlamaları hedefiyle başlatılan KOSGEB Acil Destek Kredisi Programı'ndan imalat yapan, imalata dayalı parçaları tedarik eden, yine imalata ilişkin onarım faaliyetleri yürüten KOBİ'ler, mimarlık faaliyetinde bulunan işletmeler ve konteyner çarşılara yerleşen esnaf ve işletmeler yararlanmıştır. Acil Destek Programı'ndan iş yeri; küçük sanayi siteleri (KSS), organize sanayi bölgeleri (OSB) veya bunların dışındaki iş yeri kümelenmelerinde bulunan ve hasar görmüş KOBİ'ler faydalanmıştır. Bu durumda olan mikro işletmeler 250 bin, küçük işletmeler 500 bin, orta ölçekli işletmeler de 1 milyon liraya kadar kredi kullanmıştır. Hasar durumu ağır ve üstü olan işletmelerde bu limitler yüzde 50 artırılmıştır. Orta ölçekli bir işletme ağır hasarlıysa toplam kredi limiti 1 buçuk milyon liraya çıkmıştır.

Bölgede ekonomik ve sosyal hayatın süratle normale dönmesi amacıyla başlatılan Acil Destek Kredisi'nden faydalanan işletmeler ilk 12 ay geri ödeme yapmamış, takip eden 24 ayda ise ödemelerini üçer aylık taksitler hâlinde gerçekleştirmiştir. Sıfır faizli olarak uygulanan programda, faiz tutarının tamamı KOSGEB tarafından karşılanmıştır. Program kapsamında depremden etkilenen 11 ilde faaliyet gösteren 7 bin 437 işletmeye bugünkü fiyatlarla 1,3 milyar TL KOSGEB katkısı ile 5,43 milyar TL tutarında kredi hacmi oluşturulmuştur.

KOSGEB'den Aldığı Krediyle Yeni İş Yeri Açan Depremzede Mustafa Serkan Gülecoğlu

Afet Dönemi İşletme ve Yaşam Alanı Destekleri

Afetzedelerin geçici barınma ihtiyaçlarını karşılamak üzere Afet Dönemi Yaşam Alanı Desteği ile deprem bölgelerindeki KOBİ ve sanayici esnafa konteyner başına 30 bin lira olmak üzere 10 konteynere kadar 300 bin lira destek sağlanmıştır. Yaşam Alanı Desteği kapsamında 2023 yılında 68 işletmeye verilen destek tutarı 9,5 milyon TL olmuştur. Deprem bölgesinde imalat sektöründe faaliyet gösteren KOBİ'lerin bakım, tadilat, onarım, personel, ham madde, malzeme, teçhizat, donanım gibi giderlerinin karşılanmasına katkı sağlamak amacıyla da 75 bin liraya kadar geri ödemeli destek verilmiştir.

Destekten, iş yeri hasar durumuna ilişkin resmî makamlardan belge alan işletmelerden; deprem sonrası kurulan geçici nitelikteki çarşı alanlarında, sanayi sitelerinde faaliyet gösteren veya NACE Rev. 2'ye göre Kısım C – imalat sektöründe faaliyet gösterenler faydalanmıştır.

Destek programı kapsamında yapılacak geri ödemeler; programın tamamlanma tarihinden itibaren 12 ayı ödemesiz olmak üzere, dörder aylık dönemler hâlinde 6 eşit taksitte yapılacaktır. İlk taksitin geri ödeme tarihi, programın tamamlanma tarihinden sonraki 12 aylık süreyi takip eden ilk iş günü olacaktır.

Deprem Bölgesindeki KOBİ'lerin Borçlarının Silinmesi ve Ertelenmesi

Deprem bölgesindeki bütün işletmelerin KOSGEB'e olan 2023 borçları ile felakette hayatını kaybeden işletmecilerin borçlarının tamamı silinmiştir. Depremden etkilenen altı ilde 29 işletmenin 2,5 milyon TL geri ödemeli borcu ertelenmiş olup (Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Hatay, Malatya ve Şanlıurfa) 11 ilde de 347 işletmenin 11 milyon TL tutarındaki borcu silinmiştir.

Girişimcilik Destekleri

Ülkemizin stratejik öncelikleri doğrultusunda belirlenen sektörlerde yeni kurulan işletmelerin sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla uygulanan girişimcilik destekleri kapsamında depremden etkilenen 11 ilde faaliyet gösteren 10 bin 939 işletmeye bugünkü fiyatlarla toplam 768,2 milyon TL destek sağlanmıştır.

Artırımlı Girişimcilik Desteği

Deprem bölgesindeki işletmelerin faaliyetlerine hızla dönmesi için deprem bölgesine özel olarak girişimcilik desteği limitleri artırılmıştır. Desteklerden, resmî kurumlarca iş yerleri ağır hasarlı, acil yıkılacak veya tamamen yıkılmış olarak belirlenen işletmeler yararlanmaktadır. Bu işletmeler, daha önce KOSGEB desteklerinden faydalanıp faydalanmadığına bakılmaksızın Geleneksel Girişimci Destek Programı ve İleri Girişimci Destek Programı kapsamında desteklenmektedir.

Geleneksel Girişimci Destek Programı kapsamında işletmesini kuran girişimcilere 130 bin liraya kadar geri ödemesiz destek verilmektedir. İşletmeler, istihdam için 100 bin, kuruluş giderleri için 20 bin, girişimcinin veya çalışan personelin alacağı sertifika için 10 bin liraya kadar söz konusu desteği kullanabilmektedir.

İleri Girişimci Destek Programı kapsamında işletmesini kuran girişimciler de toplam 750 bin liraya kadar geri ödemesiz destekten yararlanabilmektedir. Makine-teçhizat ve yazılım giderleri için 600 bin, sağlayacağı istihdam için 100 bin, mentörlük, danışmanlık ve işletme koçluğu için 20 bin, kuruluş giderleri için 20 bin, girişimcinin veya personelin alacağı sertifika için 10 bin liraya kadar destek verilmektedir. Program kapsamında, depremden etkilenen 11 ilde faaliyet gösteren 755 işletmeye bugünkü fiyatlarla toplam 107,7 milyon TL destek sağlanmıştır.

Kapasite Geliştirme Desteği

KOBİ'lerin verimliliklerini, dayanıklılıklarını, üretim kapasitelerini, pazar büyüklüklerini ve kurumsal yapılarını güçlendirmeye yönelik ölçek büyütme yatırımlarını desteklemek amacıyla uygulanan Kapasite Geliştirme Destek Programı kapsamında, depremden etkilenen 11 ilde faaliyet gösteren 311 işletmenin toplam 4,85 milyar TL tutarındaki yatırım projesi onaylanmış; program kapsamında 157 işletmenin 1,52 milyar TL kredi finansmanı için destek sağlanmıştır.

İstihdam Koruma ve Yeşil Dönüşüm Destekleri

İmalat sanayiinin emek yoğun sektörlerinde istihdamın korunmasına katkı sağlamak amacıyla yürütülen İstihdamı Koruma Destek Programı kapsamında, depremden etkilenen 11 ilde faaliyet gösteren 2 bin 149 işletmeye 1,2 milyar TL destek sağlanmış ve 63 bin 587 istihdam korunarak 4 bin 54 ilave istihdam sağlanmıştır.

İstihdamın korunması ve yeni istihdamın oluşturulması amacıyla, Alman Federal Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Bakanlığı (BMZ) tarafından finanse edilen, KfW Kalkınma Bankası tarafından yönetilen ve KOSGEB tarafından yürütülen "Türkiye Kayıtlı İstihdam Projesi" kapsamında KOBİ'lerin bankalardan kullandığı 2,5 milyon TL'ye kadar işletme kredilerinin faiz yükünü azaltmak amacıyla, kredi faizlerinin %80'ine kadar geri ödemesiz ve Avrupa Birliği tarafından finanse edilen "Türkiye'de Sosyal ve Ekonomik Uyumu Teşvik Etmek için Özel Sektörün Güçlendirilmesi (FOSTER) Projesi" kapsamında KOBİ'lerimize 1 milyon TL'ye kadar hibe desteği sağlanmıştır. Bu projeler kapsamında depremden etkilenen Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa'da 2 bin 228 işletmeye toplam 1,8 milyar TL geri ödemesiz destek sağlanmış ve 2 bin 171 istihdam korunarak 3 bin 723 ilave istihdam sağlanmıştır.

İstihdamı koruma programları kapsamında depremden etkilenen 11 ilde faaliyet gösteren toplam 4 bin 377 işletmeye 3 milyar TL destek sağlanmış ve 65 bin 758 istihdam korunarak 7 bin 777 ilave istihdam sağlanmıştır.

Yeşil Sanayi Destek Programı kapsamında ise küçük ve orta ölçekli işletmelerin yeşil dönüşüm süreçlerini verimli gerçekleştirmelerine katkı sağlamak amacıyla depremden etkilenen 11 ilde faaliyet gösteren 302 işletmeye, bugünkü fiyatlarla 1,29 milyar TL destek sağlanmıştır.

İşletme Ziyaretleri

KOSGEB, KOBİ'lere önderlik etmek, onların ihtiyaç ve beklentilerine çözüm önerileri geliştirmek amacıyla 2024 yılından itibaren her hafta perşembe günü işletme ziyaretleri gerçekleştirmektedir. Bu kapsamda deprem bölgesindeki KOBİ'lerin de ihtiyaçlarını belirlemek, onlara yönderlik etmek, beklentilerine çözüm önerileri geliştirmek için deprem bölgesinde 18 bin 442 KOBİ ziyaret edilmiştir.

Türkiye'de Sosyal ve Ekonomik Uyumu Teşvik Etmek İçin Özel Sektörün Güçlendirilmesi Projesi ve İstihdam Taahhütlü KOBİ Finansman Destek Programı

Adana, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis ve Şanlıurfa illerinden yapılan başvurular için;

- İşletmelerin yeni personel istihdam etme şartı kaldırılmıştır.
- İşletmenin teklif çağrısı ilan tarihinden önceki son 12 (on iki) ayın SGK prim günleri toplamının üçte birinden fazlasını muhafaza etmesi şartı kaldırılmıştır.
- İstihdam taahhüdüne konu personel için SGK kayıtlarındaki prim gün sayısının en az 80 (seksen) gün olması şartı 40 (kırk) gün olarak revize edilmiştir.
- İstihdam taahhüdüne konu personel değişmiş ise ilgili izleme döneminde değişen personel ile yerine alınan personelin prim gün sayıları toplamının en az 80 (seksen) gün olması şartı, 40 (kırk) gün olarak revize edilmiştir.
- Ayrıca program kapsamında, ilk izleme döneminde çalışma izin süreçlerini tamamlayamadığı için istihdam taahhütlerini yerine getirmekte zorlanan KOBİ'ler için yeni esneklik getirilmiştir. Yapılan değişikliğe göre, programın ilk izleme döneminde çalışma izni başvuru tarihi ile çalışma izni onay tarihi arasında 30 günden fazla olan KOBİ'lerin bu durumu belgelendirerek istihdam taahhüdüne konu kişinin çalışma izninin alınmasının ardından sigorta girişi yapılmış olması şartıyla söz konusu KOBİ'ler, ilk izleme döneminde istihdam taahhüdünü yerine getirmiş sayılacaktır. Destek miktarı ödenen prim gün sayısı bazında hesaplanacaktır.

Adana, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis ve Şanlıurfa illerinde:

- FRIT II İstihdam Taahhütlü KOBİ Destek Programı kapsamında desteklenmesine karar verilen işletme sayısı 947.
- Toplam bütçe 45,52 milyon avro olup bu bütçenin 28,61 milyon avrosu deprem bölgesine ayrılmıştır.
- Değerlendirme süreçleri 1 Ağustos 2023 itibarıyla tamamlanmış olup destek süreci başlatılmıştır.

Ayrıca Alman Federal Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Bakanlığı (BMZ) ile yürütülen "Türkiye'de Resmi İstihdam Tesisi" projesi ve Alman Kalkınma Bankası (KfW)'nın program yöneticisi olduğu, Avrupa Birliği (AB) tarafından finanse edilen, "Türkiye`deki Sosyal ve Ekonomik Uyumu Teşvik Etmek için Özel Sektörün Güçlendirilmesi" projesi dâhilinde depremden etkilenen 10 ilde (Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa) istihdam sürekliliğinin sağlanması amacıyla İstihdam Taahhütlü KOBİ Finansman Destek Programı kapsamında KOBİ'lerimizin bankalardan kullanacakları işletme sermayesi niteliğindeki kredilerin faiz giderlerinin en fazla %60'ına geri ödemesiz destek verilmektedir.

Mikro ve Küçük İşletmelere Hızlı Destek Programı

Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya illeri ile Gaziantep'in Nurdağı ve İslahiye ilçelerinde Mikro ve Küçük İşletmelere Hızlı Destek Programı kapsamında destek alan işletmelerin hakları saklı kalmak üzere destek süreçleri durdurulmuş olup depremden en çok etkilenen dört il ve iki ilçede iyileşme sürecinin zaman alacağı, işletmelerin yeni istihdam oluşturma ve istihdamı koruma şartlarını sağlayamayacağı değerlendirildiğinden yaptırımların uygulanmaması kararı alınmıştır.

Millî Teknoloji Genel Müdürlüğü Çalışmaları

Deprem bölgesindeki 6 üniversitede, "Sektör Kampüste" programı çerçevesinde 22 farklı dersle yaklaşık 1.700 öğrencinin akademik ve sektörel gelişimlerine katkı sağlanmıştır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile HAVELSAN iş birliğiyle, depremden etkilenen 11 ilimizde "Geleceğin İçin Havelsan Kampüste" programı aracılığıyla üniversite öğrencilerimizin kariyer ve teknoloji odaklı gelişimleri desteklenmiştir.

Depremden etkilenen 11 ilimizde 3 bin 302 öğrencimiz, Deneyap Teknoloji Atölyeleri'nde ücretsiz teknoloji eğitimleriyle buluşturulmuştur.

5.10. Tarım Dostu Düzenlemeler

Hasar Tespiti

Asrın felaketi olarak nitelendirilen Kahramanmaraş merkezli depremlerde 11 ilimizde 110 bin metrekarelik alanda yaşayan yaklaşık 14 milyon insanımız zarar görmüştür. Bu yıkıcı depremin ardından yapılan ilk tespitlerde tarım sektöründe zararın 24,2 milyar TL'ye ulaştığı belirlenmiştir.

Tarımsal üretiminin yaklaşık yüzde 15'inin, tarımsal ihracatın da yaklaşık yüzde 20'sinin karşılandığı deprem bölgesi, gıda arz güvenliği açısından da stratejik öneme sahiptir.

Yapılan tespitlerde 8 bin 95 büyükbaş, 69 bin 982 küçükbaş, 42 bin 9 kanatlı hayvan ve 827 bin 248 civcivin telef olduğu, yıkılan/ağır hasarlı ağıl ve ahır sayısının 17 bin 102, hasarlı arı kovanı sayısının ise 19 bin 187 olduğu belirlenmiştir. Özel sektöre ait bazı iç su yetiştiriciliği tesislerinde meydana gelen hasar nedeniyle yaklaşık 181 ton balık ve 37,4 milyon yavru balık ölümü gerçekleşmiştir.

Samandağ ilçesindeki Çevlik Balıkçı Barınağı, Arsuz ilçesindeki Arsuz Balıkçı Barınağı ile Hatay'ın Dörtyol ilçesinde yer alan Dörtyol Balıkçı Barınağı ciddi ölçüde zarar görmüştür. Söz konusu limanlarda şamandıra sistemleri, depolama alanları, operasyonel birimler ve soğuk zincir altyapısında önemli tahribat meydana gelmiştir. Bu durumdan özellikle faaliyetlerini sürdüremeyen ve gelir kaybı yaşayan küçük ölçekli balıkçılar ile su ürünleri yetiştiricileri olumsuz etkilenmiştir. İlgili alt sektörde ortaya çıkan toplam hasar ve kayıpların yaklaşık 4,5 milyon ABD doları düzeyinde olduğu tahmin edilmektedir.

Hasar gören 24 baraj ve göletin sulama sahası 80 bin 19 hektar, hasar sebebiyle sulanamayan saha 28 bin 404 hektardır.

Ambar, paketleme ve depolama tesisleri dâhil olmak üzere mahsul üretimi altyapısının yanı sıra tarım alet ve ekipmanları ağır hasar görmüştür. Bu durum toprak işleme, ekme, gübreleme ve haşere ile mücadele süreçlerine engel oluşturmuştur. Sektördeki mevcut ve potansiyel tahminî hasar ve kayıplar 4,89 milyar USD değerindedir.

Depremler; asbest içeren enkazlar, zarar gören tesislerde maruz kalınan kalıcı organik kirleticiler ve su ve toprak kaynaklarının kirlenmesi gibi çevresel sorunlara yol açmıştır.

Depremde fay hattı boyunca meydana gelen kırılmalar, zeminde kaymalara, arazi deformasyonlarına, yürütülen arazi toplulaştırma çalışmalarının durmasına ve kadastro altlıklarında sorunlar yaşanmasına neden olmuştur. Arazideki bozulmaların giderilmesi için yapılacak kazı-dolgu, parselizasyon ve tarla içi geliştirme faaliyetlerinin tamamlanabilmesi için Yatırım Programı kapsamında çalışmalara başlanmıştır.

Tarım Reformu Genel Müdürlüğünce deprem felaketi sonucu ihtiyaç duyulan yeni yerleşim alanları için uygun alan belirlemeye yönelik çalışmada 1/25 000 Ölçekli Arazi Kullanım Planı (AKUP) verileri altlık olarak kullanılarak alternatif alan haritaları ile depremler sonrası oluşan moloz döküm alanları için mekânsal veriler hazırlanmış, bu veriler ilgili kurumlar ile paylaşılmıştır.

Tarım ve Orman Bakanlığı afet koordinasyonunu sağlamak üzere 3 bakan yardımcısı AFAD Merkezde, 8 genel müdür, 8 genel müdür yardımcısı, 1 kurum başkanı ve 46 il müdürü bölgede görevlendirilmiştir.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Orman Genel Müdürlüğü ve diğer genel müdürlüklerden 5.092 iş makinesi/ekipman; Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP) kapsamında afet öncesi görevlendirmeleri yapılan 2.361'i veteriner hekim, gıda mühendisi ve ziraat mühendisi bölgeye sevk edilmiştir. Tarım ve Orman Bakanlığına ait 7 otobüs (toplamda 392 kişilik) tahliye grubuna destek vermek üzere bölgeye sevk edilmiştir.

Deprem Bölgelerine Gönderilen İş Makineleri/ Hizmet Aracı (DSİ, OGM, TAMP)

İller	DSİ	OGM	ESK TMO, TİGEM, DKMP	Toplam
Adana	41	-	9	50
Adıyaman	342	287	35	664
Diyarbakır	101	-	3	104
Gaziantep	274	107	10	391
Hatay	1.133	934	42	2.109
Kahramanmaraş	733	357	57	1.147
Kilis	20	12	2	34
Malatya	201	58	38	297
Osmaniye	58	61	4	123
Şanliurfa	114	24	10	148
Elazığ	25	-	-	25
Toplam	**3.042**	**1.840**	**210**	**5.092**

Deprem Bölgelerine Gönderilen Personel Sayısı (DSİ, OGM, TAMP)

İller	Hizmet Veren Personel *(DSİ)*	Hizmet Veren Personel *(OGM)*	Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP) Ekipleri *(Veteriner Hekim-Gıda ve Ziraat Mühendisi)*	Toplam Personel
Adana	899	-	307	1.206
Adıyaman	407	736	223	1.366
Diyarbakır	1.043	0	171	1.214
Gaziantep	557	260	97	914
Hatay	1.318	1990	435	3.743
Kahramanmaraş	2.067	772	467	3.306
Kilis	25	19	194	238
Malatya	513	87	31	631
Osmaniye	137	83	201	421
Şanlıurfa	1.043	47	84	1.174
Elazığ	16	0	151	167
Toplam	**8.025**	**3.994**	**2.361**	**14.380**

Hayvancılığa Yönelik Acil Müdahale Çalışmaları

- Afet bölgesinde enkaz altında kalan hayvanların kurtarılması için çalışma başlatılmış, ayrıca salgın hastalıkların ortaya çıkmasının önüne geçmek amacıyla ölen hayvanların gömülmesi çalışmaları yürütülmüştür. Depremde ahır ve ağılları zarar gören hayvanlar için 20 bin 351 adet hayvan çadırı/branda bölgeye gönderilmiş ve dağıtımı yapılmıştır.

- Afet bölgesindeki yetiştiricilerin yem ihtiyacı için 1.520 tonu kesif yem olmak üzere 16 bin ton hayvan yemi bölgeye ulaştırılarak dağıtımı yapılmıştır.

- Diğer illerden deprem bölgelerine gönderilen veteriner hekim, veteriner sağlık teknisyeni ve teknikerleri ile ilk aşamada özellikle köylerde etkilenen ahır/ağılların hasar tespiti, canlı hayvan kurtarma çalışmaları, depremden etkilen hayvanlarda sağlık taramaları ile tedavi işlemleri gerçekleştirilmiştir.

- Hayvan ölüm bildirimlerinden yola çıkılarak gerek salgın hayvan hastalıklarının gerekse zoonoz hastalıkların önlenmesi ve sağlık problemlerinin yaşanmaması için imha işlemleri yapılmıştır.

- 9 veteriner kontrol enstitü müdürlüğü deprem hakkında bilgilendirilmiş, muhtemel salgın hastalıklara karşı kullanılacak laboratuvarların hazır hâle getirilmesi sağlanmıştır.

- Deprem sonrası gerek yetiştiricilerin mağduriyetlerinin azaltılması gerekse hayvan hastalıkları ile etkin mücadele edilerek hastalıkların yayılmasının engellenmesi amacıyla, deprem afeti yaşanan illerde Hayvan Hastalık ve Zararlıları ile Mücadele Programı'nda yer alan ve aşı bedeli alınarak uygulanan aşıların (şap, koyun keçi çiçeği, mavidil) 2023 yılında aşı bedeli alınmadan yetiştiricilerin hayvanlarına 5 milyon 17 bin 241 doz aşı uygulanması sağlanmıştır.

- Hayvan Hastalık ve Zararlıları ile Mücadele kapsamında hastalıkların önlenmesi, kontrolünün sağlanması, zoonoz hastalıkların bulaşmasının önlenmesi, yetiştiricilerimizin mağduriyetlerinin giderilmesi hususlarında gerekli çalışmalar titizlikle yapılmış ve yapılmaya devam edilmektedir.

- Veteriner ilaç sektöründe yer alan 18 firma tarafından deprem bölgesine ulaştırılmak üzere hibe edilen 144 bin 25 kutu ilaç bölgeye sevk edilmiş ve bunların amaca uygun kullanımı sağlanmıştır.

- Depremden etkilenen illerde, programlı aşılamaların devam edebilmesi için zayi olan aşıların yerine yenisinin temini ile bölgede hayvan hastalığı salgınlarının önlenmesi amacıyla yapılacak aşılama çalışmalarında görev almak üzere diğer illerden personel görevlendirilerek aşılama çalışmaları hızlandırılmıştır.

- Depremden etkilenen sokak hayvanları ve sahipsiz kalan evcil hayvanlar için barınaklar ve barınaklara 65 ton mama dağıtımı sağlanmıştır.

- Depremden etkilenen illerden diğer illerimize gelen, 31.12.2022 tarihinden önce bulundukları illere beyanname vermiş, kimliklendirme ve kayıt işlemleri hâlâ tanımlanmamış ev hayvanlarının sahiplerinin ikametgâh adreslerine bakılarak geldikleri ilde kimliklendirilerek kayıt altına alınabilecek şekilde düzenleme yapılmış ve hayvan sahiplerinin mağdur olması engellenmiştir.

- Depremden etkilenen illerden diğer illerimize hayvanseverler vasıtasıyla getirilmiş, hayvan sahibinin vefat ettiği iddia edilen ev hayvanlarının sahiplerinin MERNİS bilgilerine bakılarak vefat ettiğinin doğrulanması, daha sonra acil durumda ulaşılabilecek ikinci kişi bilgilerindeki şahıslara ulaşmaya çalışılması, ulaşılamaması hâlinde sahip değişikliği yapılması konusunda düzenleme yapılmıştır.

- Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü afet bölgesinde bulunan yetiştiricilerimizin hayvan varlığının yem ihtiyacı, Türkiye Yem Sanayicileri Birliği (TÜRKİYEM-BİR)'nden tedarik edilerek TİGEM koordinasyonunda 1.520 ton kesif yem bölgeye ulaştırılmıştır. Afet bölgesinde bulunan yetiştiricilerden gelen talepler doğrultusunda bakım besleme ve barınma sorunu yaşayan yetiştiricilerin büyükbaş hayvanlarının bakımları Konya iline bağlı Konuklar İşletmesinde devam etmiş ve ilerleyen süreçte bakımları yapılan bu hayvanlar yetiştiricileri tarafından teslim alınmıştır.

- Depremden etkilenen üreticilerimizin sahipsiz kalmış veya bakım imkânı olmayan hayvanları, Et ve Süt Kurumu aracılığıyla mahallerinden teslim alınmış; 905 büyükbaş, 3 bin 378 küçükbaş hayvan kurum araçlarıyla kesime gönderilmiş, besicilerimizin/köylümüzün parası peşin ödenmiştir.

- Kesim zamanı gelmiş genç danalar ve düveler ile doğum zamanı yaklaşmış inek, koyun ve keçilerin öncelikle başka besici veya yetiştiricilere satışının gerçekleştirilmesi için birlikler ve besiciler ile koordinasyon sağlanmıştır.

- Deprem bölgelerindeki yetiştiricilerin çiğ sütleri Hayvancılık Genel Müdürlüğü koordinasyonuyla üretici örgütleri ve özel sektöre yönlendirilmiş, böylece bugüne kadar bölgedeki süt işletmelerinin ve yetiştiricilerin ürettiği 550 bin ton sütün toplanarak üretime dönüştürülmesi koordine edilmiştir.

- Yaban hayvanları ve yaşam alanlarının zarar görmesi nedeniyle 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu kapsamında ülke genelinde kara avcılığı 14.02.2023 tarihi itibarıyla durdurulmuştur.

- Hayvancılık desteklemelerinde; deprem yılı destekleme takviminde deprem illerine yapılacak destekleme ödemeler öne çekilmiştir.

Sürü Büyütme ve Yenileme Desteklemeleri (24 Şubat 2023)		
İller	**Yetiştirici Sayısı**	**Destekleme Tutarı (TL)**
Adana	1.264	5.607.800
Adıyaman	554	2.475.400
Diyarbakır	1.599	17.334.200
Elazığ	520	4.472.200
Gaziantep	1.019	4.983.400
Hatay	487	2.394.400
Kahramanmaraş	1.015	5.790.000
Kilis	329	1.113.400
Malatya	427	3.276.600
Osmaniye	355	1.696.200
Şanlıurfa	1.328	8.807.200
Toplam	**8.897**	**57.950.800**

Anaç Koyun Keçi Desteklemeleri (24 Şubat 2023)		
İller	**Yetiştirici Sayısı**	**Destekleme Tutarı (TL)**
Adana	3.861	16.864.050
Adıyaman	1.327	5.256.300
Diyarbakır	4.999	53.069.100
Elazığ	1.491	16.699.450
Gaziantep	2.568	13.938.000
Hatay	1.329	8.656.100
Kahramanmaraş	2.869	17.326.500
Kilis	870	3.461.600
Malatya	1.199	10.290.350
Osmaniye	822	3.635.050
Şanlıurfa	4.990	42.792.750
Toplam	**26.325**	**191.989.250**

Buzağı Desteklemeleri (31 Mart-7 Nisan 2023)		
İller	**Yetiştirici Sayısı**	**Destekleme Tutarı (TL)**
Adana	8.804	22.264.818,75
Adıyaman	5.878	9.157.031,25
Diyarbakır	13.309	46.770.325
Elazığ	7.853	19.855.487,50
Gaziantep	5.553	11.625.831,25
Hatay	6.952	13.245.900
Kahramanmaraş	10.765	19.150.756,25
Kilis	419	878.437,5
Malatya	8.893	16.512.368,75
Osmaniye	4.481	7.419.800
Şanlıurfa	6.785	17.894.850
Toplam	**79.692**	**184.775.606,25**

Depremden etkilenen illerde meydana gelen hayvansal ve yapısal zararlar ile müdahale ve destek faaliyetlerine ilişkin veriler aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Deprem Bölgesi Zarar/Ziyan Tablosu (Hayvansal ve Yapısal Zarar)

İller	Yıkılan-Ağır Hasarlı Ağıl-Ahır Sayısı	Ölen Büyükbaş Hayvan Sayısı	Kurtarılan Büyükbaş Hayvan Sayısı	Ölen Küçükbaş Hayvan Sayısı	Kurtarılan Küçükbaş Hayvan Sayısı	Ölen Tek Tırnaklı Hayvan Sayısı	Telef olan Kanatlı Sayısı	Telef olan Civciv Sayısı	Hasarlı Arılı Kovan Sayısı	Toplanan Süt Miktarı (Ton)	Gönderilen Yem Miktarı (Ton)	Gönderilen Hayvan Çadırı/ Branda (Adet)	Korumaya Alınan Büyükbaş Hayvan Sayısı	Korumaya Alınan Küçükbaş Hayvan Sayısı	Kesime Giden Büyükbaş Hayvan Sayısı	Kesime Giden Küçükbaş Hayvan Sayısı	Yavru Balık (Adet)	Balık (Ton)
Adana	35	-	-	40	-	-	314	-	-	34.709	-	-	-	-	65	-	300.000	-
Adıyaman	4.505	1.691	3.566	19.982	23.659	177	1.514	533.000	5.147	16.663	2.905	4.664	752	2.262	197	1.014	-	-
Bingöl	71	-	-	39	2	10	-	-	-	-	-	15	566	1.717	-	-	-	-
Diyarbakır	96	6	-	76	3	20	20	-	71	18.448	53	100	-	-	-	-	-	-
Elazığ	277	1	-	-	-	-	-	-	5.247	14.127	-	220	-	-	-	334	-	-
Gaziantep	1.264	559	0	9.982	0	17	502	-	0	32.636	1.462	2.097	-	-	6	394	-	-
Hatay	3.522	2.834	743	11.695	321	4	10.312	-	3.074	31.550	4.141	500	53	-	170	307	-	-
Kilis	92	9	-	409	-	-	-	-	-	2.429	-	-	-	-	-	-	-	-
K.Maraş	2.985	2.228	365	21.450	1.308	55	1.072	-	3.223	47.307	3.736	6.453	150	0	29	584	18.927.000	80
Malatya	3.670	725	34	5.362	350	-	28.066	294.248	1.488	14.571	3.466	2.807	0	0	438	745	18.200.000	101
Osmaniye	157	20	53	151	142	1	50	-	-	33.355	235	150	-	-	-	-	-	-
Şanlıurfa	499	22	-	835	-	2	249	-	937	50.622	-	50	-	-	-	-	-	-
Sivas	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-
Genel Toplam	**17.173**	**8.095**	**4.761**	**70.021**	**25.785**	**286**	**42.099**	**827.248**	**19.187**	**296.417**	**15.998**	**17.061**	**1.521**	**3.979**	**905**	**3.378**	**37.427.000**	**181**

Gıda Tedarikinin Koordinasyonu ve Denetimi

- Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından halk ekmek fabrikaları başta olmak üzere afet bölgesindeki illerin ve bu bölgelere ekmek gönderen yakın illerin ekmek üreticilerine, un tedariki koordinasyonu sağlanmış; un, makarna, bulgur, bakliyat firma, federasyon ve bağlı derneklerinin deprem bölgesine yapacakları yardımlar, ihtiyaç noktalarına yönlendirilmiştir. Bu kapsamda 12 bin 582 ton un, 520 bin adet ekmek ile 1.228 ton bulgur, makarna vb. gıda maddeleri bölgeye intikal ettirilmiştir.

Deprem Gıda Yardım Koordinasyonu ve Hibe Programı

Ürünler	TMO Tarafından Yapılan Hibeler (Ton)	TMO Aracılığıyla Federasyon-Dernekler Tarafından Yapılan Hibeler (Ton)	İl Müdürlükleri (Ton)	Et ve Süt Kurumu (Ton)	AOÇ (Ton)	TMO Personel Toplam (Ton)	Toplam (Ton)
Bal	-	-	6,07	-	-	-	6,07
Bebek Maması	-	-	466,10	-	-	0,30	466,4
Et ve Et Ürünleri	-	-	33,26	93,00	-	-	126,26
Bulgur/ Makarna/ Bakliyat vb.	2.888,00	745,00	195,75	-	-	35,38	3.864,13
Muhtelif Gıda	-	483,00	7.789,85	-	3,00	68,30	8.344,15
Un	3.861,00	11.975,00	234,50	-	-	101,10	16.171,6
Yağ	1.510,00	0,00	4,90	-	-	1,50	1.516,4
Süt ve Süt Ürünleri	-	-	0,12	7,00	-	1,20	8,32
Fındık ve Mamulleri	876,00	-	0,00	-	-	-	876
Kuru Üzüm ve Mamulleri	1.432,00	-	-	-	-	-	1.432
Toplam	**10.567,00**	**13.203,00**	**8.730,55**	**100,00**	**3,00**	**207,78**	**32.811,33**

- 126 ton et ve et ürünü, 8 ton süt ve süt ürünü ile 8 bin 344 ton gıda depremden etkilenen illere ulaştırılmıştır.
- Lojistik amaçlı kullanılmak üzere sekiz adet soğutuculu kamyon ve dağıtım aracı bölgeye sevk edilmiştir.
- Toplam 50 bin litre kapasiteye sahip su tankları, bölgenin su ihtiyacını karşılaması amacıyla AFAD'a teslim edilmiştir.
- Deprem bölgesine gönderilmek üzere vatandaşlar tarafından Et ve Süt Kurumuna verilen küçükbaş ve büyükbaş hayvanlardan elde edilen et ve et ürünleri bölgeye ulaştırılmıştır.
- Afet bölgesinde, gıda denetimleri kapsamında 853 görevli uzman personel ile 32 bin 789 gıda denetimi gerçekleştirilmiştir. Münferit 2 zehirlenme vakasına rastlanmış, gerekli tüm tedbirler alınmış, can kaybı yaşanmamıştır.
- Depremden etkilenen illerde OGM bünyesindeki 334 Orman Arama Kurtarma Timi (ORKUT) görevlisi ile 3 bin 994 teknik ve idari personel erzak, malzeme ve odun dağıtımında görevlendirilmiş, deprem mağdurlarına yaklaşık 117 bin 447 ster odun dağıtımı yapılmıştır.

Deprem Bölgesine Gönderilen Odun Miktarı

Orman Bölge Müdürlüğü		Yakacak Emval Miktarı (m^3)	Yakacak Emval Miktarı (Ster)
1	Antalya	-	2.500
2	Bursa	-	380
3	Kayser	-	1.145
4	Sakarya	-	5.066
5	Muğla	-	4.979
6	İstanbul	-	2.344
7	Sinop	-	959
8	Balıkesir	-	2.500
9	Zonguldak	203	4.765
10	Amasya	170	6.848
11	Kütahya	448	221
12	Erzurum	567	1.167
13	Bolu	61	1.993

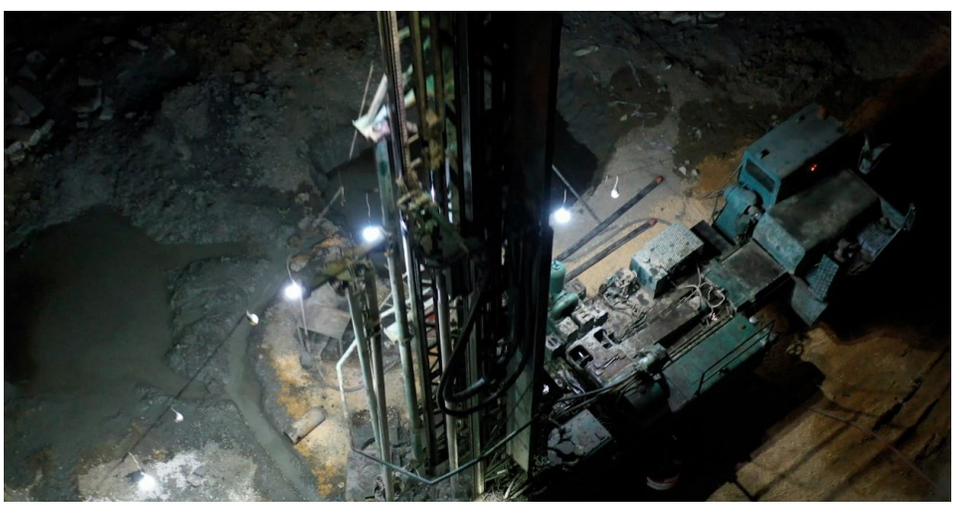
Deprem Bölgesine Gönderilen Odun Miktarı

Orman Bölge Müdürlüğü		Yakacak Emval Miktarı (m^3)	Yakacak Emval Miktarı (Ster)
14	Giresun	85	1.195
15	Eskişehir	-	1.692
16	Adana	473	28.257
17	Mersin	-	19.616
18	Kahramanmaraş	265	18.907
19	Hatay	558	6.340
20	Şanlıurfa	75	573
Genel Toplam		**2.905**	**111.447**

Barajlar ve İçme Suyu

- Afet bölgesinde illerde toplam 147 kuyu açarak yıllık 92 milyon 293 bin 257 m^3 su temin edilmiştir. Ayrıca mevcut kuyuların kontrol çalışmaları tamamlanmıştır.

- Depremin hemen akabinde içme suyu ve sulama ihtiyacını karşılamak için DSİ sondaj makineleri ile Kahramanmaraş'ta 51 (45,62 m^3/yıl), Hatay'da 58 (33,18 m^3/yıl), Malatya'da 43 (19,4 m^3/yıl), Adıyaman'da 5 (5,89 m^3/yıl)), Osmaniye'de 5 (6,65 m^3/yıl) ve Kilis'te 16 (1,08 milyon m^3/yıl) olmak üzere toplamda 178 su sondaj kuyusunun inşa işlemi tamamlanmış, pompa tecrübesi yapılan 140 kuyu ile 92.293.257,6 m^3/yıl içme suyu sağlanarak 1.081.549 kişiye yetecek kadar içme suyu ve 4.666 hektar alanı sulayacak sulama suyu sağlanmıştır. Gaziantep, Kahramanmaraş, Hatay, Elazığ ve Diyarbakır'da 515 kooperatif kuyusunun deprem sonrası durumları kontrol edilmiş olup kalan kuyuların da kontrol çalışmaları devam etmektedir.

- Çadır kent ve konteyner alanlarının saha düzenlemeleri, içme suyu ve kanalizasyon hatlarının kazıları yapılmıştır.
- Depremden etkilenen 10 ilimiz ve bunlara bağlı ilçelerde içme suyu kaynakları, iletim hatları, arıtma tesisleri, depo bağlantı hatları ve depolarda oluşan tüm hasarlar giderilerek il ve ilçelerin içme suyu depolarına kadar arıtılmış içme suyu iletilerek vatandaşımızın hizmetine sunulmuştur.
- İskenderun İçme Suyu Arıtma Tesisi'ndeki eksikliklerin tamamlanması için ihale yapılmış, 30.03.2023 tarihinde sözleşmesi imzalanarak işe başlanılmış ve 15 Ağustos 2023'te su verilmeye başlamıştır.

Diğer Kurumlara Verilen İçme Suyu Destekleri

S.N.	İşin Adı	Açıklama
1	Harbiye Kaynağından Defne Hastanesine İçme Suyu Temini	İmalat tamamlanmıştır. 06 Ağustos 2023 tarihinde su verilmiştir.
2	06.Bölge Yer Altı Suyu Sulama Kooperatiflerine Yenileme İşletme Su Sondaj Kuyusu İnşa Edilmesi	Sulama kooperatiflerine açılacak kuyular DSİ imkânları ile açılmaya başlanması için YAS Dairesi Başkanlığınca Konya Sondaj Şube Müdürlüğü görevlendirilmiştir. 9 sulama amaçlı su sondaj kuyu ihalesi için kuyu projeleri ve teknik şartname hazırlanmış, 23 Kasım 2023 tarihinde Genel Müdürlükçe ihalesi yapılmıştır. Ancak uygun teklif bulunmadığı için ihale iptal edilmiştir. İhale süreci beklenmeden ve yine teklif gelmeme ihtimali düşünülerek idari imkânlarla kuyuların açılmasına karar verilmiştir. Erzin'de 3 (Erzin Başlamış'ta 1, Erzin Yeşilkent'te 2) ve Hatay Kırıkhan Kangallar'da 1 kuyu açılmıştır. Hatay Kırıkhan 408 evlerde 5 kuyu planlanmıştır. Ancak 2'si iptal edilmiştir. Kalan 3 kuyudan 2'si tamamlanmıştır. 1 kuyunun yerine ulaşım sağlanamamış bu nedenle ulaşım müsaitlik durumu beklenmektedir.
	06. Bölge Yer Altı Suyu Enerji Tesisi (Deprem Sonrası Hatay İline Açılacak İçme Suyu Amaçlı Kuyuların ENH, Trafo Temini ve Montajı	DSİ tarafından Hatay ve ilçelerinde 17 içme suyu kuyusunun açılması ve bunların teçhizatının yapılması işidir. Ancak 16 kuyunun yeri uygun bulunmuş ve bu kuyular tamamlanmıştır. 4 kuyunun pompa, pano ve kulübe montajı tamamlanmıştır. 3 kuyunun ENH ve pompa montajı için ihalesi bitmiş olup, geçici kabul aşamasındadır. 6 kuyunun ise ihalesi bitmiş olup montaj işlemi yapılacaktır. 3 kuyu verimsiz çıkmıştır. Elektrik Dağıtım Şirketince enerji nakil hatlarının kuyu başına çekilmesi, HATSU tarafından ise kuyulardan iletim hatları yapılması, Hatay Koordinasyonunda kararlaştırılmıştır.

Diğer Kurumlara Verilen İçme Suyu Destekleri

S.N.	İşin Adı	Açıklama
3	İskenderun İçme Suyu Arıtma Tesisinde Oluşan Deprem Hasarının Onarılması	İş tamamlanmış olup, HATSU'ya devri yapılmıştır.
4	Hatay İçme Suyu İsale Hattı İkmali Tamamlama 2. Kısım İskenderun Bekbele Bölgesinde 7 noktada içme suyu bağlantısının yapılması ve Samandağı ilçesi revize bağlantı çalışmaları	Deprem nedeniyle İskenderun ve Samandağı nüfus yoğunlukları değişmesi ve buna bağlı içme suyu temini sorununu gidermek, arızalı hatları deplase etmek amacıyla HATSU tarafından talep edilen işlerin, Hatay Koordinasyonlarında İdaremizce yapılması kararlaştırılmıştır. İş kapsamında; Hatay ili Samandağ ve İskenderun içme suyu ihtiyaçlarının karşılanması için gerekli içme suyu tesislerinin inşa edilmesi hedeflenmektedir. Hatay il merkezi ve Samandağ ilçesindeki depolama tesislerin izolasyonu, İskenderun Azganlık, Karayılan, Nardüzü, Karaağaç, Sarıseki, Bekbele ve Denizciler mahallesinde içme suyu temini sağlanacaktır. Fiziki %97 gerçekleşme sağlanmıştır.
5	Kırıkhan İçme suyu İsale Hattı Yenilemesi	6 Şubat depreminde Kırıkhan ilçe merkezinin içme suyu ihtiyacını karşılayan ana isale hattında büyük hasarlar meydana gelmiştir. İş kapsamında; Mazmanlı kuyularından yaklaşık 37 km mesafeden içme suyu temini sağlanmıştır. • 37,2 km uzunluğunda isale hattı, • 12 kuyu • 5 depo (2x500 + 3x3000m³), • 2 terfi merkezi (2+1, 3+1) • Küçük sanat yapıları vb. tesisler İnşaat ihalesi 25.04.2024 tarihinde yapılmış, 23.08.2024 tarihinde sözleşme imzalanmış, 02.09.2024 tarihinde işe başlanmıştır. Fiziki gerçekleşme %87
6	Hatay Antakya Gülderen TOKİ Deprem Konutları İçme Suyu İsale Hattı	• 3,6 km uzunluğunda isale hattı, • 13 kuyu • 1 terfi merkezi • 2 depo (500 m³ ve 2.000 m³) • 1 toplama deposu 500 m³ • 2 prefabrik geçici depo (150 m³) • Küçük sanat yapıları vb. tesisler DSİ tarafından "Hatay Antakya Gülderen TOKİ Deprem Konutları İçme Suyu İsale Hattı" işinin 16.10.2023 tarihinde ihalesi yapılmış, 09.11.2023 tarihinde sözleşme imzalanmıştır. Fiziki gerçekleşme; %100, geçici kabulü yapılmış olup HATSU'ya devri yapılmıştır.

Diğer Kurumlara Verilen İçme Suyu Destekleri

S.N.	İşin Adı	Açıklama
7	Hatay Hassa ve Defne-Orhanlı TOKİ Deprem Konutları İçme Suyu İsale Hattı	**HASSA** • 6 km uzunluğunda isale hattı, • 13 kuyu • 1 depo (2000 m³), • 1 t prefabrik geçici depo (150 m³) • Küçük sanat yapıları vb. tesisler Fiziksel Gerçekleşme: %100 **DEFNE** • 2 km uzunluğunda isale hattı, • 2 depo (500 m³, 2.000 m³) depo • 1 prefabrik geçici depo (150 m³) • 2 terfi merkezi, • Küçük sanat yapıları vb. tesisler Fiziksel Gerçekleşme: %100 DSİ tarafından "Hatay Hassa ve Defne-Orhanlı TOKİ Deprem Konutları İçme Suyu İsale Hattı" işinin 10.10.2023 tarihinde ihalesi yapılmış, 06.11.2023 tarihinde sözleşme imzalanmıştır. Geçici kabulü yapılmış olup HATSU'ya devri yapılmıştır.
8	Hatay Payas ve Dörtyol TOKİ Deprem Konutları İçme Suyu İsale Hattı	**PAYAS** • 2,23 km uzunluğunda isale hattı, • 3 kuyu • 1 depo (1.000 m³), • 1 prefabrik geçici depo (150 m³) • Küçük sanat yapıları vb. tesisler Fiziksel Gerçekleşme: %100 **DÖRTYOL** • 3 km uzunluğunda isale hattı, • 4 kuyu • 1 depo (2.000 m³), • 1 prefabrik geçici depo (150 m³) • Küçük sanat yapıları vb. tesisler Fiziksel Gerçekleşme: %100 DSİ tarafından "Hatay Payas ve Dörtyol TOKİ Deprem Konutları İçme Suyu İsale Hattı" işinin 09.10.2023 tarihinde ihalesi yapılmış olup 30.10.2023 tarihinde sözleşme imzalanmıştır. Geçici kabulü yapılmış olup HATSU'ya devri yapılmıştır.

Diğer Kurumlara Verilen İçme Suyu Destekleri

S.N.	İşin Adı	Açıklama
9	Hatay Antakya Dikmece, 5, 6, 7 Bölgeler Konut Projesi (4 Bölge)	**5. ve 6. BÖLGE** • 7, 44 km uzunluğunda isale hattı, • 10 kuyu • 3 depo (100 m³, 2x3000 m³) • 1 terfi merkezi • Küçük sanat yapıları vb. tesisler **7. BÖLGE** • 2, 12 km uzunluğunda isale hattı, • 3 kuyu • 3 depo (100 m³, 2x3000 m³) • 1 terfi merkezi • Küçük sanat yapıları vb. tesisler, 1 terfi **5. 6. ve 7. BÖLGELER** Kuyulardan istenilen verim alınamadığı için işin muhtevası şu şekilde değişmiştir. • 4 depo (2 adet 3.000 m³, 1 adet 2000 m³, 1 adet 500 m³) • 10 km isale hattı • Su temini kuyulardan değil isale hattından, Karlısu tarafından Büyük Karaçay Barajı İsale hattından sağlanacaktır. Fiziksel Gerçekleşme: %100. Kısmi geçici kabul yapılmış olup devir işlemleri devam etmektedir. **BELEN – ATİK MAHALLESİ** • 1,65 km uzunluğunda isale hattı, • 2 depo (100 m³, 500 m³) • 1 terfi merkezi • Küçük sanat yapıları vb. tesisler, • 2 geçici modüler depo (1 adet 100 tonluk, 1 adet 50 tonluk) Fiziksel Gerçekleşme: %100 **KIRIKHAN – KARATAŞ MAHALLESİ** • 4200 m uzunluğunda isale hattı, 1200 m geçici isale hattı, • 2 kuyu • 1 depo (100 m³) • 1 terfi merkezi • Küçük sanat yapıları vb. tesisler, Fiziksel Gerçekleşme: %100 İSKENDERUN – CEBİKE MAHALLESİ • 5.1 km isale hattı, • 2 modüler depo (2 adet 150 tonluk) • 550 m geçici isale hattı, • 3 terfi merkezi • 3 depo (2 adet 100 m³, 1 adet 2000 m³) • Mevcut isale hattından su temini sağlanacaktır. Fiziksel Gerçekleşme: %100 DSİ tarafından "Hatay Antakya Dikmece ve 5, 6, 7. Toki Deprem Konutları İçme Suyu Temini" işinin ihalesi 17.01.2024 tarihinde yapılmış olup 31.01.2024 tarihinde sözleşmesi imzalanmıştır.

Diğer Kurumlara Verilen İçme Suyu Destekleri

S.N.	İşin Adı	Açıklama
10	Osmaniye Akyar TOKİ Deprem Konutları İçme Suyu İsale Hattı	• 3,23 km uzunluğunda isale hattı, • 3 kuyu • 1 depo (1.000 m³) • 1 prefabrik geçici depo (150 m³) • Küçük sanat yapıları vb. tesisler Fiziksel Gerçekleşme: %100 DSİ tarafından "Osmaniye Akyar TOKİ Deprem Konutları İçme Suyu İsale Hattı" işinin 06.10.2023 tarihinde ihalesi yapılmış olup 23.10.2023 tarihinde sözleşme imzalanmıştır. Geçici kabulü yapılmıştır. Osmaniye Belediyesine devir teslimi yapılmıştır.
11	"Hatay Belen Atik, Kırıkhan Karataş ve İskenderun Cebike Mahalleleri TOKİ Deprem Konutları İçme-Kullanma Suyu Temini"	İhale edilmeyecektir. Aciliyeti sebebiyle Dikmece, 5. 6. ve 7. Bölgeler İçme Suyu Temini işi muhtevasına alınmıştır.
12	Antakya 1. Bölge, Belen Halilbey ve Arsuz Pirinçlik Toki Deprem Konutları İçme-Kullanma Suyu Temini	**ANTAKYA 1.BÖLGE** • 3,72 km uzunluğunda isale hattı, • 2 depo 1000 m³, 1 adet 3000 m³ ve 1 adet 100 m³ modüler depo • 1 Terfi Merkezi (1+1)) (Terfi merkezi Dikmece, 5. 6. ve 7. Bölgeler İçme suyu Temini işi muhtevasına alınmıştır.) Fiziki gerçekleşme: %75 **BELEN – HALİLBEY MAHALLESİ** • 3,33 km uzunluğunda isale hattı, • 4 kuyu • 1 adet 100 m³, 1 adet 1000 m³ modüler depo • Fiziki gerçekleşme: %75 **ARSUZ PİRİNÇLİK MAHALLESİ** • 5 km uzunluğunda isale hattı, • 1 adet 100 m³ modüler depo • Fiziki Gerçekleşme: %80
13	Malatya Yeşilyurt İkizce TOKİ Deprem Konutları İçme Suyu İsale Hattı	• 15,69 km uzunluğunda isale hattı, • 1 depo (5.000 m³) • Küçük sanat yapıları vb. tesisler Fiziksel Gerçekleşme: %100 DSİ tarafından "Malatya Yeşilyurt İkizce TOKİ Deprem Konutları İçme Suyu İsale Hattı" işinin 09.10.2023 tarihinde ihalesi yapılmış olup 08.11.2023 tarihinde sözleşme imzalanmıştır. DSİ 9. Bölge Müdürlüğü Makamının 04.04.2024 tarih ve 4511661 sayılı Makam Olur'u ile %17,70 oranında iş artışı verilmiştir. İş tamamlanmış olup geçici kabulü yapılmıştır. MASKİ Genel Müdürlüğüne devredilmiştir.

Diğer Kurumlara Verilen İçme Suyu Destekleri

S.N.	İşin Adı	Açıklama
14	Malatya İl Merkezi İçme Suyu Hatlarının ve Depolarının Deprem Sonrası Rehabilitasyonu	• 80 km uzunluğunda isale hattı (Ø150-Ø1500), • 16 yeni depo ve mevcut 20 deponun rehabilite edilmesi • İş 17.04.2025 tarihinde ihale edilmiş, 26.05.2025 tarihinde yer teslimi yapılmıştır.
15	Diyarbakır Bağlar TOKİ Deprem Konutları İçme Suyu İsale Hattı	• 34,48 km uzunluğunda isale hattı, • 3 kuyu • 1 terfi merkezi • 3 depo (100 m³, 3.000 m³ ve 10.000 m³) • Küçük sanat yapıları vb. tesisler Fiziksel Gerçekleşme: %100 DSİ tarafından "Diyarbakır Bağlar TOKİ Deprem Konutları İçme Suyu İsale Hattı" işinin 12.10.2023 tarihinde ihalesi yapılmış olup 31.10.2023 tarihinde sözleşme imzalanmıştır.
16	Şanlıurfa Eyyübiye TOKİ Deprem Konutları İçme Suyu İsale Hattı	• 18 km uzunluğunda isale hattı, • 2 terfi merkezi • 1 depo (5.000 m³) • Küçük sanat yapıları vb. tesisler Fiziksel Gerçekleşme: %100 DSİ tarafından "Şanlıurfa Eyyübiye TOKİ Deprem Konutları İçme Suyu İsale Hattı" işinin 12.10.2023 tarihinde ihalesi yapılmış olup 06.11.2023 tarihinde sözleşme imzalanmıştır.
17	Şanlıurfa Karaköprü Aşık TOKİ Deprem Konutları İçme Suyu İsale Hattı	• 17 km uzunluğunda isale hattı • 5 su deposu • 1 cam elyaf takviyeli (GRP) Modüler Su Deposu • 5 terfi merkezi • 1 İşletme Binası • 1 çelik platform ile kanal geçişi (70 m) • 2 yatay sondaj (toplam 100 m) Fiziksel Gerçekleşme %98 DSİ tarafından "Şanlıurfa Karaköprü Aşık TOKİ Deprem Konutları İçme Suyu İsale Hattı" işinin 09.02.2024 tarihinde ihalesi yapılmış olup 29.02.2024 tarihinde sözleşmesi imzalanmıştır. 01.03.2024 tarihinde yer teslimi yapılarak işe başlanmıştır.
18	Adıyaman Merkez Örenli TOKİ Deprem Konutları İçme Suyu İsale Hattı	• 12,51 km uzunluğunda isale hattı, 3,20 km uzunluğunda kuyu ile depo arasında bağlantı hattı • 2 kuyu • 2 depo (100 m³ ve 3.000 m³) • Küçük sanat yapıları vb. tesisler Fiziksel Gerçekleşme: %100 DSİ tarafından "Adıyaman Merkez Örenli TOKİ Deprem Konutları İçme Suyu İsale Hattı" işinin 10.10.2023 tarihinde ihalesi yapılmış olup 30.10.2023 tarihinde sözleşme imzalanmıştır.

Diğer Kurumlara Verilen İçme Suyu Destekleri

S.N.	İşin Adı	Açıklama
19	Adıyaman Tut-Medetsiz İçme Suyu İsale Hattı Yenilemesi Projesi	6 Şubat depreminde Adıyaman il merkezinin içme suyu ihtiyacının bir kısmını karşılayan Tut-Medetsiz isale hattında büyük hasarlar meydana gelmiştir. Genel Müdürlük tarafından sahada gerçekleştirilen çalışmalar sonucunda, "Adıyaman Tut-Medetsiz İçme Suyu" tesisinde 32 ana arıza giderilerek işletmeye alınmış olmakla birlikte hattın devamında arızalar yaşanmaya devam etmektedir. 48 km'lik mevcut içme suyu isale hattının yenilenmesi işidir. Adıyaman Belediyesi meclis kararı alınarak çalışmalara başlanmıştır. 2025 yılı yatırım programına teklif edilmiş ancak programa girememiştir.
20	Kahramanmaraş İli İçme Suyu Kuyuları Bağlantı Hatlarının Yapılması	Prefabrik-konteyner kentlerin içme suyu ihtiyaçlarının karşılanması için Onikişubat, Dulkadiroğlu ve Türkoğlu ilçe merkezlerinin içme ve kullanma suyu ihtiyacının teminine yönelik olarak DSİ tarafından açılan 12 sondaj kuyusu ve devam eden sondaj kuyularının "terfi hatlarının, elektrik ve mekanik tesisatlarının ve bağlantı hatlarının" yapılması işidir. 11.10.2023 tarihinde sözleşmesi imzalanmıştır. İş tamamlanmıştır.
21	Kahramanmaraş Erkenez İsale hattı yapılması	İçme suyu temin edilecek olan kaynaklarda deprem nedeni ile azalmalar meydana gelmesi neticesinde KASKİ ile yapılan görüşmeler neticesinde söz konusu yatırım iptal edilmiş olup yatırım programından çıkarılmıştır.
22	Kilis Yukarı Afrin, İçme Suyu İsale Hattı, Depo Bakım Onarım ve Zemin İyileştirmesi	DSİ tarafından "Kilis Yukarı Afrin İçme Suyu İsale Hattı Koruma Tedbirlerinin Alınması" işinin 25.07.2023 tarihinde ihalesi yapılmış, 23.08.2023 tarihinde sözleşme imzalanmıştır. Proje yapımı tamamlanmış olup fore kazık imalatlarına başlanılmıştır. Uygulama projeleri tamamlanmış olup 70 adet fore kazık imalatı tamamlanmıştır. İş tamamlanmıştır.

Diğer Kurumlara Verilen İçme Suyu Destekleri

S.N.	İşin Adı	Açıklama
23	Kahramanmaraş Dulkadiroğlu, Elbistan, Onikişubat, Pazarcık, Türkoğlu İlçeleri TOKİ Deprem Konutları İçme-Kullanma Suyu Temini	• 83,9 km uzunluğunda isale hattı • 13 depo • 5 modüler depo • 7 terfi merkezi • 19 kuyu • 7 yatay sondaj (toplam 450 m) • Küçük sanat yapıları vb. tesisler DSİ tarafından "Kahramanmaraş Dulkadiroğlu, Elbistan, Onikişubat, Pazarcık, Türkoğlu İlçeleri TOKİ Deprem Konutları İçme-Kullanma Suyu Temini" işinin 27.02.2024 tarihinde ihalesi yapılmış olup 08.03.2024 tarihinde sözleşme imzalanmıştır. Onikişubat ilçesi: Fiziki gerçekleşme %100 Pazarcık ilçesi: Fiziki gerçekleşme %100 Türkoğlu ilçesi: Fiziki gerçekleşme %100 Elbistan ilçesi: Fiziki gerçekleşme %100 Dulkadiroğlu ilçesi: Fiziki gerçekleşme %0 TOKİ'nin 07.06.2024 tarihli ve E-11010569-755.01-628265 sayılı yazısında Dulkadiroğlu konut projesinin bu aşamada durdurulduğu, herhangi bir çalışma yürütülmediği ve yapımının planlanmadığı, bildirildiğinden kapsamdan çıkarılmıştır.
24	Osmaniye İli Muhtelif İlçelerinde Yapılacak İçme Suyu Temini İçin Sondaj Kuyularının Açılması ve Yarpuz Grup İçme Suyu Kaynağı İsale Hattı Yenilenmesi	02.12.2024 tarihinde DSİ 6. Bölge Müdürlüğü tarafından ihalesi yapılmış, 31.01.2025 tarihinde sözleşmesi imzalanmıştır. • 30 yeni kuyu açılarak kuyu binası, mekanik ve elektrik ekipman imalatlarının yapılması • 9 depo (2 adet 1000 m^3, 1 adet 200 m^3 ve 6 adet 100 m^3) • 4 adet 1+1 Terfi Merkezi • Küçük sanat yapıları vb. tesisler • 5.11 km uzunluğunda isale hattı Fiziki gerçekleşme %57
25	Şanlıurfa Birecik TOKİ Deprem Konutları Atık Su Deşarj Hattı	• Yaklaşık 5 km uzunluğunda PE Boru atık su deşarj hattı • Hat üzerinde bulunan sanat yapıları Fiziki gerçekleşme %98
26	Diyarbakır İçme Suyu İsale Hattı 2.Kısım İkmali	07.02.2023 tarihinde ihalesi yapılmış olup, 2025 yılında AFAD protokolü kapsamına alınmıştır. • 32 km uzunluğunda isale hattı • 1 terfi merkezi Fiziki gerçekleşme %93
27	Hatay İli Reyhanlı İlçesi Muhtelif Yerleşim Alanlarında İçme ve Kullanma Suyu Temini	• 17.12 km uzunluğunda isale hattı • 12 kuyu • 2 terfi merkezi • 4 depo Fiziki gerçekleşme: %60

- Kalıcı afet konutlarının bulunduğu yerlerde içme ve kullanma suyu teminine ilişkin AFAD ve DSİ arasında 19.09.2023 tarihinde imzalanan protokol kapsamında farklı illerde, 27 bölgede yapımı devam eden TOKİ konutlarının içme ve kullanma suyu teminine yönelik çalışmalar yapılmıştır.

- Deprem ve sel felaketinden hasar gören boru hatları ve pompa istasyonlarının onarım ve güçlendirme çalışmaları yapılmış, illerimizdeki birçok bölgeye su verme potansiyeli yüzde 100'e ulaştırılmıştır.

- Afet bölgesindeki barajların durumu ilk günden itibaren detaylı izlemeye alınmış, baraj, gölet, yağış havzaları ve isale hatları, DSİ'de görevli mühendislerce geliştirilen yöntemlerle takip edilmiştir. Deprem bölgesi içerisinde kalan 140 depolama tesisi incelenmiş, acil müdahaleyi gerektirecek duruma rastlanmamış, gerekli tedbirler alınmıştır. Atatürk Barajı 4 defa detaylı kontrol edilmiş ve herhangi bir sorun gözlemlenmemiştir. Atatürk Barajı için kamera ile izleme ve veri aktarım sistemlerinin altyapılarının oluşturulması, sistemlerin kurulması ve entegrasyonu için gerekli ürün, hizmet, yazılım ve tüm ekipmanların temini ve tesisi yapılmış, tüm sistem devreye alınmıştır.

- Deprem sonrası Suriye tarafında bulunan Al-Rastan Barajı'nın tedbir amaçlı boşaltılması sebebiyle Asi Nehri'nde aşırı su yükselmesi sonucu Amik Ovası, kırsal yerleşimler ve havalimanının su altına kalma tehlikesine karşı, DSİ tarafından makineli çalışmalar yapılarak gerekli tedbirler alınmış, Amik Ovası, yerleşim yerleri su baskınlarına karşı korunmuştur. Yine Asi Nehri'ndeki su yükselmesi ile Hatay Havalimanı'na ve terminal binasına su basmasını engellemek için havalimanına ait hasar gören drenaj pompaları onarılmış ve ilave olarak DSİ'ye ait 6 pompa takviyesi ile havalimanının su altında kalması önlenerek havalimanı trafiğinin aksamadan devam etmesi sağlanmıştır.

- İnsansız hava araçlarıyla depremden etkilenen su depolama tesislerin durumu incelenmiştir. İncelenen 140 depolama tesisinden 24'ünde oluşan hasarlar için onarım ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Deprem bölgesi ve yakın çevresinde bulunan 140 depolamalı tesisimizden 24 tanesinde onarım ihtiyacı bulunmaktadır. Söz konusu tesislerle ilgili yapılan çalışmalar aşağıda sunulmuştur.

Deprem Bölgesinde Hasar Gören 24 Adet Baraj-Gölet Sulama Sahası

No	Baraj-Gölet Adı	Açıklama
1	Hatay Yarseli Barajı	Yarseli ve Büyük Karaçay barajları ile Karamanlı ve Tanışma göletlerinde çalışmalar tamamlanmıştır.
2	Hatay Büyük Karaçay Barajı	
3	Hatay Merkez Tanışma Göleti	
4	Hatay Samandağ Karamanlı Göleti	
5	Hatay Hassa Demrek Göleti	Kurtlusoğuksu ve Demrek göletlerinde çalışmalar tamamlanmıştır.
6	Hatay Kurtlusoğuksu Göleti	
7	Hatay Samandağ Çökek Göleti	18.04.2024 tarihinde ihalesi yapılmış, 07.06.2024 tarihinde sözleşmesi imzalanmıştır. Gövde sıyırma kazıları devam etmektedir. Fiziki gerçekleşme %40 seviyesindedir.
8	Hatay Reyhanlı Barajı	09.05.2024 tarihinde sözleşmesi imzalanmıştır. 16.05.2024 tarihinde iş yeri teslimi yapılmıştır. Gövde kazı imalatları ve topuk kaya dolgu imalatları devam etmektedir. Fiziki gerçekleşme %80'dir.
9	Osmaniye Bahçe Arıklıkaş Göleti	21.02.2025 tarihinde sözleşme imzalanarak 01.04.2025 tarihi itibarıyla çalışmalara başlanmıştır. Fiziki gerçekleşme %2 seviyesindedir. Gövde dolgu imalatları ve taş kolon imalatları devam etmektedir. Fiziki gerçekleşme %20 seviyesindedir.
10	Osmaniye Kalecik Barajı	Osmaniye Kalecik Barajı Deprem Hasarı Rehabilitasyonu adı altında 11.09.2023 tarihinde ihale edilerek 11.10.2023 tarihinde sözleşmesi imzalanmış, 08.11.2023 tarihinde iş yeri teslimi yapılarak işe başlanmıştır. Bakım onarım çalışmaları tamamlanmış olup geçici kabul aşamasındadır.
11	Malatya-Sultansuyu Barajı	02.10.2024 tarihinde sözleşmesi imzalanarak çalışmalara başlanmıştır. Kret aydınlatma ve baraj ölçüm cihazları çalışmaları devam etmekte olup sonrasında iş tamamlanacaktır. Fiziki gerçekleşme %95 seviyesindedir.
12	Malatya Sürgü Barajı	Malatya Sürgü ve Çat Barajlarının Deprem Hasarlarının Rehabilitasyonu adı altında birleştirilmiş, ihalesi 17 Ekim 2023 tarihinde yapılmıştır. 30 Kasım 2023 tarihinde sözleşmesi imzalanmış ve 07.12.2023 tarihinde işe başlanmıştır. Sürgü Barajı'nda; pompa istasyonu çatısı yenilendi, 5 ton gezer köprülü vinç montajı tamamlandı. Pompa istasyonu mekanik ve elektrik aksamlarının montajı yapılarak kullanıma başlanmıştır. Sürgü ve Çat barajları kret aydınlatma direk ve armatürleri montajı yapılmıştır. Bakım onarım çalışmaları tamamlanmış olup geçici kabul aşamasındadır.
13	Malatya Çat Barajı	

Deprem Bölgesinde Hasar Gören 24 Adet Baraj-Gölet Sulama Sahası

No	Baraj-Gölet Adı	Açıklama
14	Malatya Yeşil Vadi (Beyler Deresi) Göleti	Malatya Beylerderesi Göleti Deprem Hasarlarının Rehabilitasyonu Proje Yapımı İşi'nin ihalesi 09.04.2025 tarihinde yapılarak 22.05.2025 tarihinde sözleşmesi imzalanmıştır. Proje çalışmalarına başlanmıştır. %5 gerçekleşme sağlanmıştır.
15	Malatya Erkenek Göleti	Yapılan değerlendirilmede mevcut aks altında fay hattı bulunması ve barajın hasarlarından dolayı rehabilitasyonunun yapılamayacağına karar verilmiştir. Rezervuarın üst kısımlarında yeni bir göletin yapılabilirliğini araştırmak için 2024 Yılı Yatırım Programı'na planlama ve proje yapım işi teklif edilmiştir. Erkenek-2 Göleti ve Sulaması Planlama Mühendislik Hizmetleri adıyla yatırım programına alınmıştır. Depremde hasar gören gölet gövde dolgusu kaldırılacak olup bütçe imkânları çerçevesinde ihalesi yapılacaktır.
16	Adıyaman-Merkez Hasancık Göleti	Adıyaman Depolamalı Tesisleri Deprem Hasarları Rehabilitasyonu adı altında ihale edilecek olup ihale çalışmaları devam etmektedir.
17	Adıyaman-Merkez İncesu Göleti	
18	Adıyaman-Kahta Menzil Göleti	
19	Adıyaman Çamgazi Barajı	
20	Adıyaman Çetintepe Barajı	Bakım onarım çalışmaları tamamlanmıştır. 2025 yılı içerisinde su tutulacaktır.
21	Gaziantep-Nurdağı Kuzoluk Göleti	Gaziantep Depolamalı Tesisleri Deprem Hasarları Rehabilitasyonu adı altında 12.01.2024 tarihinde ihale edilerek 15.03.2024 tarihinde sözleşmesi imzalanmıştır. 02.04.2024 tarihinde iş yeri teslimi yapılarak işe başlanmıştır. Kuzoluk, Hamidiye ve Bayraktepe göletlerinde çalışmalar tamamlanmıştır.
22	Gaziantep-Nurdağı Hamidiye Göleti	
23	Gaziantep İslahiye Bayraktepe Göleti	
24	Kahramanmaraş Kartalkaya Barajı	Bakım onarım çalışmaları tamamlanmıştır.

- Üreticilerin kullanma suyu ve tarımsal sulama bedellerinin yüzde 50'si devlet tarafından karşılanmıştır. Bu kapsamda yaklaşık 190 bin dekar alan, 326 milyon liralık hibe desteğiyle basınçlı sulama sistemine kavuşturulmuştur.

- Su döngüselliği ve verimliliğin artırılmasına yönelik olarak; Kahramanmaraş Göksun 2. Merhale, Hatay Kırıkhan Sulaması Yenileme ve Elazığ Hatunköy Barajı sulama projelerinin her biri için 12 milyon TL bütçe ayrılmıştır.

Tarımsal Destekleme Çalışmaları

- Tarımsal üreticilere yönelik olarak; 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle zarar gören tarımsal üreticilerin Hazine faiz destekli kredi ödemeleri 21 Şubat 2023 tarihli ve 6816 sayılı Karar ile 1 yıllığına faizsiz olarak ertelenmiş olup 9 Mart 2023 tarihli ve 6920 sayılı Karar ile yukarıda belirtilen erteleme kararının kapsamı afet bölgesi ilan edilen tüm yerleri kapsayacak biçimde genişletilmiştir. Bahsi geçen erteleme kararı kapsamında 91 bin tarımsal üreticinin yaklaşık 34,2 milyar TL'lik kredi bakiyesi ertelenmiştir.

- Depremden etkilenen illerimize hayvancılık destekleri kapsamında toplam 2 milyar 380 milyon 642 bin TL ödeme yapılmıştır.

- 11 ilimizdeki 198 bin 78 işletmeye büyükbaş hayvan başına 500 TL, küçükbaş hayvan başına 50 TL olmak üzere 1 milyar 382 milyon TL yem desteği verilmiştir.

- Hayvanları telef olan çiftçilerimize; 5 bin 804 büyükbaş hayvan dağıtımı için 529 milyon TL, 43 bin 317 küçükbaş dağıtımı için 340 milyon 697 bin TL, 548 bin 810 kanatlı hayvan dağıtımı için 6 milyon 681 bin TL ve 26 bin 318 arılı kovan dağıtımı için 32 milyon TL ödeme yapılmıştır.

- Depremden zarar gören 11 ildeki 113 bin 746 yetiştiriciye 473 milyon 812 bin TL ödenek, öne çekilerek ödenmiştir.

- 10 bin 328 arıcımızın 1 milyon 339 bin 613 kovanı için 90 milyon 575 bin 767 TL tutarındaki 5 bin 358 ton 452 kg besleme amaçlı şeker ihtiyacı ayni olarak karşılanmıştır.

- Deprem nedeniyle afet bölgesi ilan edilen illerde, üretim tesisi zarar gören su ürünleri yetiştiriciliği yapan işletmelerin devamlılığını sağlamak üzere 26 yetiştiriciye 44,7 milyon TL destek ödenmiştir.

- Deniz ve iç sularda avcılık yapan balıkçı gemi sahiplerinin gerçekleştiremedikleri avcılık faaliyetinden oluşan gelir kayıplarını karşılamak ve avcılık faaliyetlerinin sürdürülebilirliğini temin etmek üzere 961 balıkçıya 11,3 milyon TL destek ödenmiştir.

- Devlet Destekli Tarım Sigortaları (TARSİM) kapsamında, zarar gören yetiştiricilerimizin hasar tespit işlemlerinde, enkazda hayatını kaybeden hayvanları için, kulak küpe numaralarına bakılmaksızın tazminat ödemesi gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede enkazda hayatını kaybeden 7 bin 590 adet büyükbaş ve küçükbaş hayvan; 503 bin 3 adet kanatlı hayvan ve 2 bin 817 adet kovan için, yetiştirici veya yetiştirici vekilinin beyanı esas alınarak toplam 37 milyon TL hasar tazminat ödemesi, TARSİM tarafından gerçekleştirilmiştir.

- Hayvancılık işletmelerinin altyapısının geliştirilmesi, kapasite ve verimliliklerinin artırılması, daha hijyenik şartlarda üretim yapılarak kaliteli ürün elde edilmesi, daha iyi gen kaynağına sahip sürü oluşturulması amacıyla aile işletmelerinin projeleri desteklenmektedir. Bu kapsamda; 2023-2025 yıllarında bölgede büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık, arıcılık, ipek böcekçiliği ve süt hijyeni konularında 35 proje desteklenmiştir.

Hayvancılığın Geliştirilmesi (Hayvansal Üretimin Artırılması) Projeleri (2023)

Sıra No	İller	Projenin Adı	Projenin Ana Sektörü	Gönderilen Ödenek	Yılı
1	Adıyaman	Adıyaman İlinde Deprem Sonrası Süt Tedarikini Soğuk Zincir İle İyileştirme Projesi	Afet Yardımı	1.000.000,00₺	2023
2	Diyarbakır	Arı Varsa Hayat Var Projesi	Arıcılık	315.000,00₺	2023
Toplam				**1.315.000,00₺**	

Hayvancılığın Geliştirilmesi (Hayvansal Üretimin Artırılması) Projeleri (2024)

Sıra No	İller	Projenin Adı	Projenin Ana Sektörü	Gönderilen Ödenek	Yılı
1	Adıyaman	Küçükbaş Hayvan Otomatik Yemlik Projesi	Küçükbaş Hayvancılık	1.875.000,00₺	2024
2	Hatay	'Hatay Arısı Islah Projesi"	Arıcılık	273.750,00₺	2024
3	Hatay	Süt Sağım Makinesi Projesi	Büyükbaş Hayvancılık	500.000,00₺	2024
4	Hatay	Hatay Arısı Islah Projesi'	Arıcılık	273.750,00₺	2024
5	Hatay	Süt Sağım Makinesi Projesi	Büyükbaş Hayvancılık	1.500.000,00₺	2024
6	Kahramanmaraş	Temiz Süt Kolay Sağım Projesi	Büyükbaş Hayvancılık	405.000,00₺	2024
7	Kahramanmaraş	Verimli Yetiştiricilik Projesi	Küçükbaş Hayvancılık	412.500,00₺	2024
8	Kilis	Makineli Sağım, Sağlıklı Süt Projesi	Büyükbaş Hayvancılık	500.000,00₺	2024
9	Malatya	Sağım Makinesi Alımı Projesi	Büyükbaş Hayvancılık	700.000,00₺	2024
10	Osmaniye	Kaliteli Süt Üretiyo-rum Projesi	Büyükbaş Hayvancılık	450.000,00₺	2024
11	Şanlıurfa	Koyun ve Keçi Yetiş-tiricileri İçin Yemlik Destekleme ve Eğitim Projesi	Küçükbaş Hayvancılık	750.000,00₺	2024
Toplam				**7.640.000,00₺**	

Hayvancılığın Geliştirilmesi (Hayvansal Üretimin Artırılması) Projeleri (2025)

Sıra No	İller	Projenin Adı	Projenin Ana Sektörü	Gönderilen Ödenek	Yılı
1	Diyarbakır	Sütümü Koruyorum Projesi	Büyükbaş Hayvancılık	674.625,00₺	2025
2	Diyarbakır	Yaylalara Can Suyu Projesi	Küçükbaş Hayvancılık	1.500.000,00₺	2025
3	Diyarbakır	İpekböcekçiliğini Geliştirme Projesi	İpekböcek-çiliği	900.000,00₺	2025
4	Elazığ	Yaylalarda Daha İyi ve Daha Aydınlık Bir Yaşam Projesi	Küçükbaş Hayvancılık	1.575.000,00₺	2025
5	Elazığ	Yaylalarda Daha İyi ve Daha Aydınlık Bir Yaşam Projesi	Küçükbaş Hayvancılık	350.000,00₺	2025
6	Elazığ	Kırkılan Hayvan Verimli Üretim Projesi	Küçükbaş Hayvancılık	352.500,00₺	2025

Hayvancılığın Geliştirilmesi (Hayvansal Üretimin Artırılması) Projeleri (2025)

Sıra No	İller	Projenin Adı	Projenin Ana Sektörü	Gönderilen Ödenek	Yılı
7	Elazığ	Süt Soğutma Tankları için Süt Transfer Pompası Projesi	Büyükbaş Hayvancılık	944.430,00₺	2025
8	Gaziantep	Merada Hayvanlar Refah içinde Suyla Buluşuyor Projesi	Küçükbaş Hayvancılık	1.500.000,00₺	2025
9	Hatay	Hatay Süt Sağım Makinesi Projesi	Büyükbaş Hayvancılık	500.000,00₺	2025
10	Hatay	Süt Sağım Makinesi Projesi	Büyükbaş Hayvancılık	1.000.000,00₺	2025
11	Kahramanmaraş	Çiftçilere Süt Sağım Makine Desteği Projesi	Büyükbaş Hayvancılık	780.000,00₺	2025
12	Kilis	Sağlıklı Deri, Sağlıklı Kırkım Projesi (Koyun Kırkım Makinesi Projesi)	Küçükbaş Hayvancılık	602.000,00₺	2025
13	Kilis	Yem Kırma Makinesi Projesi	Büyükbaş Hayvancılık	500.000,00₺	2025
14	Malatya	Modern Kovanlar İle Kırsalda Arıcılık Kolaylaşıyor Gençler Yuvasına Dönüyor Projesi	Arıcılık	498.960,00₺	2025
15	Malatya	Merada Hayvanlar Suyla Buluşuyor Projesi	Küçükbaş Hayvancılık	1.500.000,00₺	2025
16	Malatya	Buzağı Ölümlerini Önleme Projesi (Yaşasın Buzağılar)	Büyükbaş Hayvancılık	1.000.000,00₺	2025
17	Malatya	Sağlıklı Kaliteli Süt ve Et Üretimi Projesi	Büyükbaş Hayvancılık	1.000.000,00₺	2025
18	Osmaniye	Göçer Yetiştiricilere Can Suyu Projesi	Küçükbaş Hayvancılık	400.000,00₺	2025
19	Osmaniye	Çiğ Sütte Kalitenin İlk Adımı Projesi	Büyükbaş Hayvancılık	487.500,00₺	2025
20	Osmaniye	Küçükbaş Göçer Yetiştiricilerine Güneş Enerjisi Desteği Projesi	Küçükbaş Hayvancılık	700.000,00₺	2025
21	Osmaniye	Küçükbaş Hayvan Yetiştiricilerine Otomatik Otluk ve Suluk Desteği Projesi	Küçükbaş Hayvancılık	700.000,00₺	2025
22	Şanlıurfa	Merada Hayvanlar Suyla Buluşuyor Projesi	Küçükbaş Hayvancılık	1.500.000,00₺	2025
Toplam				**18.965.015,00₺**	

- Bitkisel üretim destekleri kapsamında 2024 bütçe yılında deprem bölgesi illerimizdeki çiftçilerimize toplam 13,7 milyar TL destek ödemesi yapılmıştır.

DEPREM BÖLGESİ BİTKİSEL ÜRETİM DESTEKLEME TUTARLARI

Destek Adı	Destek Tutarı (TL.)
Mazot ve Gübre Desteği	4.027.603.753
Fark Ödemesi Desteği	9.103.789.163
Sertifikalı Tohum Kullanım Desteği	397.563.400
Sertifikalı Fidan/Fide Ve Standart Fidan Kullanım Desteği	10.114.367
Sertifikalı Tohum Üretim Desteği	43.967.252
Organik Tarım Desteği	7.115.345
İyi Tarım Uygulamaları Desteği	35.996.921
Yem Bitkileri Desteği	23.303.490
Katı Organik-Organomineral Gübre Desteği	49.229.126
Toprak Analizi Desteği	1.050.400
Küçük Aile İşletmesi Desteği	1.212.564
Fındık Alan Bazlı Gelir Desteği	16.377
Bombus Arısı Kullanım Desteği	132.400
TOPLAM	**13.701.094.559**

- Çiftçi Kayıt Sistemi Yönetmeliği'nde değişiklik yapılarak 2023 üretim yılı için başvuru süresi uzatılmış, deprem bölgesinde bulunan 11 ildeki yaklaşık 300 bin çiftçi bu düzenlemeden yararlanmıştır. Ayrıca Organik Tarım Desteği, İyi Tarım Uygulamaları Desteği, Toprak Analizi Desteği ve Yağlı Tohumlu Bitkiler Fark Ödemesi Desteği müracaat süreleri uzatılmıştır.

- Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında, tarıma dayalı ekonomik yatırımlar hibe desteği ile bireysel sulama sistemlerinin desteklenmesi başvuru süreleri üç ay uzatılmıştır. KKYDP kapsamında 2 bin 509 proje programa alınmış ve 304,5 milyon TL hibe ödemesi yapılmıştır.

- Depremden zarar gören çiftçilerin Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifine olan sübvansiyonlu kredi borçları bir yıl süreyle ertelenmiştir.

- IPARD kapsamındaki yatırımlarda, proje sahiplerinin uymak zorunda olduğu tüm sürelerde esneklik sağlanmıştır. Ayrıca deprem nedeniyle hasar gören IPARD projelerinin bulunduğu Kahramanmaraş, Hatay ve Malatya illerinde depremin olumsuz etkilerini telafi etmek amacıyla yatırım süreci devam eden projelere fiyat farkı ödenmesine karar verilmiş ve uygulamaya başlanmıştır. Bu kapsamda 207 projenin toplam hibe tutarı 490 milyon TL'den 710 milyon TL'ye yükseltilmiştir.

- Bireysel Sulama Sistemleri desteklemeleri kapsamında, 221,2 milyon TL, Tarımsal Sulama Amaçlı Su Kullanım Hizmet Bedeli desteklenmesi kapsamında ise 988,4 milyon TL (939,3 milyon TL'si sulama kooperatiflerime, 49,1 milyon TL'si sulama birliklerine) olmak üzere toplam 1 milyar 209,6 milyon TL hibe ödenmiştir.

- Kırsalda Uzman Eller Projesi kapsamında 317 sözleşme imzalanmış, yükümlülüğünü yerine getiren 233 projeye 57,35 milyon TL hibe desteği ödemesi yapılmıştır.

- Lisanslı Depoculuk desteklemeleri kapsamında 20.880 üreticiye 71,9 milyon TL kira, nakliye ve analiz desteği ödemesi yapılmıştır.

- Tarım Arazilerinin Kullanımının Etkinleştirilmesi Projesi kapsamında 2024 yılında deprem bölgesinde yer alan illerimize tohum, fide ve fidan temini amacıyla 2023 yılında kullanılmak üzere 118 milyon 426 bin TL, 2024 yılında 51 proje için 200 milyon TL kaynak tahsis edilmiştir.

- Orman Genel Müdürlüğüne bağlı 6 Orman Bölge Müdürlüğü sınırları içindeki Kahramanmaraş, Gaziantep, Şanlıurfa, Diyarbakır, Adana, Adıyaman, Osmaniye, Hatay, Kilis, Malatya ve Elazığ illeri ile birlikte Kayseri Orman Bölge Müdürlüğü sınırları içinde bulunan Sivas ilinin Gürün ve Zara ilçeleri sınırları içerisinde bulunan ve depremden etkilenen orman köyleri, 2025 yılında da ORKÖY desteklerinden faydalandırılmıştır. Orman Genel Müdürlüğü ORKÖY destekleri kapsamında ilgili orman bölge müdürlüklerine 2025 yılında tahsis edilen ödenekler ve gerçekleşme durumu (30 Kasım 2025) aşağıdaki cetvelde gösterilmiştir.

Depremden Etkilenen Orman Bölge Müdürlüğü, İl ve Proje Bazlı 2025 Yılı Program ve Gerçekleşme Durumu Cetveli

Bölge	İller	Proje Tipi	Çalışma Programı	Gerçekleşme
			Aile Sayısı	Aile Sayısı
Adana OBM	Adana	Ekonomik	168	155
	Adana	Sosyal	249	114
	Osmaniye	Ekonomik	40	30
	Osmaniye	Sosyal	80	52
	Adana OBM Toplamı		**936**	**537**
Elazığ OBM	Elazığ	Ekonomik	110	110
	Malatya	Ekonomik	106	106
	Elazığ OBM Toplamı		**796**	**216**
Hatay OBM	Hatay	Ekonomik	136	128
	Hatay	Sosyal	104	-
	Kilis	Ekonomik	3	3
	Kilis	Sosyal	25	-
	Hatay OBM Toplamı		**573**	**268**
Kahramanmaraş OBM	Gaziantep	Ekonomik	11	11
	Gaziantep	Sosyal	28	-
	Kahramanmaraş	Ekonomik	125	124
	Kahramanmaraş	Sosyal	380	236
	Kahramanmaraş OBM Toplamı		**1.008**	**544**

Depremden Etkilenen Orman Bölge Müdürlüğü, İl ve Proje Bazlı 2025 Yılı Program ve Gerçekleşme Durumu Cetveli

Bölge	İller	Proje Tipi	Çalışma Programı	Gerçekleşme
			Aile Sayısı	Aile Sayısı
Kayseri OBM	Sivas	Ekonomik	81	65
	Kayseri OBM Toplamı		**81**	**65**
Şanlıurfa OBM	Adıyaman	Ekonomik	10	5
	Diyarbakır	Ekonomik	18	18
	Şanlıurfa	Ekonomik	8	8
	Şanlıurfa OBM Toplamı		**177**	**36**
Genel Toplam			**1.682**	**1.165**

- ORKÖY destekleri kapsamında; 3 bin 641 orman köylüsü aileye, proje türüne göre 3-7 yıl vadeli, yılda bir taksit ödemeli %20'si hibe %80'i faizsiz kredi olmak üzere 382 milyon 880 bin 204 TL ORKÖY desteği verilmiştir.

- Mazot ve gübre desteği olarak 365 bin 12 çiftçiye, 2023 üretim yılında 4 milyar 262 milyon 998 bin 290 TL, 2024 yılında 4 milyar 27 milyon 603 bin 753 TL ödeme gerçekleştirilmiştir. Ayrıca sonbahar ekilişleri hazırlık dönemi başında, en fazla ihtiyaç duyulan mazot ve gübre alımında kullanmak üzere ÇKS ye kayıtlı 675 bin 436 hububat (arpa, buğday, yulaf, çavdar, tritikale, çeltik) üreticisine 3 milyar 995 milyon 421 bin 508 TL mazot ve gübre desteklemesi ayni olarak yapılmıştır.

Deprem Bölgelerinde Mazot ve Gübre Desteği

İller	Nakdî Ödemeler	Ayni Ödemeler
	Çiftçi Sayısı	Çiftçi Sayısı
Adana	34.983	69.770
Adıyaman	30.745	60.568
Diyarbakır	33.544	77.432
Elazığ	17.192	34.336
Gaziantep	39.169	78.316
Hatay	24.312	48.264
Kahramanmaraş	27.587	55.102
Kilis	8.846	17.598
Malatya	37.053	74.070
Osmaniye	9.264	18.526
Sivas	30.464	0
Şanlıurfa	71.853	141.094
Toplam	**365.012**	**675.436**

- Yurt içinde üretilip sertifikalandırılan tohum kullanılarak, 2023 üretim yılında Çiftçi Kayıt Sistemi'nde kayıtlı arazilerinde ekim dikim yapan çiftçilere sertifikalı tohum kullanım desteği %100 fazla ödenmiştir. Böylece deprem illerinde yaklaşık 66 bin 383 çiftçiye 732 milyon TL destekleme ödemesi yapılmıştır. Bu rakam 2024 yılında 43 milyon 967 bin 252 TL olarak gerçekleşmiştir.

- Fark ödemesi destekleri kapsamında; Organik Tarım, İyi Tarım Uygulamaları, Toprak Analizi ve Yağlı Tohumlu Bitkiler desteği olarak 2023 yılında 57 bin 763 çiftçiye 3 milyar 212 milyon 488 bin 562 TL ödenmiş, 2024 yılında bu destek 9 milyar 103 milyon 789 bin 163 TL olarak gerçekleşmiştir.

- Çayır Mera Islah ve Amenajman Projeleri kapsamında, merada hayvancılık yapan çiftçilerin çoban çadırı, hayvan çadırı, yemlik, sıvat ve çoban çantası ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla 367 projeye 30 milyon 226 bin 867 TL ödenek tahsis edilmiştir.

- Afet bölgesinde geçerli olmak üzere ilgili tohumluk sertifikasyon yönetmeliklerinde yer alan tohumluk beyannamelerinin son başvuru süreleri ile tüm gerçek ve tüzel kişilerin yetki süreleri 6 ay uzatılmıştır.

- Gübre sevkiyatlarında önceliğin deprem bölgesine verilmesi ve bölgeden gelebilecek ilave gübre taleplerinin ivedilikle karşılanması sağlanmıştır.

Deprem İlleri Gübre Sevkiyatları (Ton)

İller	6 Şubat - 5 Ekim 2022	6 Şubat - 5 Ekim 2023	Değişim (%)
Adana	382.441	451.498	18
Adıyaman	54.662	48.992	-10
Diyarbakır	276.908	386.619	40
Elazığ	27.929	36.240	30
Gaziantep	83.039	102.683	24
Hatay	165.144	173.618	5
Kahramanmaraş	116.220	109.825	-6
Kilis	5.884	5.156	-12
Malatya	38.717	41.585	7
Osmaniye	51.835	64.498	24
Şanlıurfa	555.904	642.190	16
Toplam (11 İl)	1.758.683	2.062.905	17
Diğer İller	4.418.742	5.139.289	16
Genel Toplam	**6.177.425**	**7.202.194**	**17**

- Depremden etkilenen illerdeki özel sektöre ait yakıt istasyonlarının hasar görmesinden dolayı yakıt sıkıntısı yaşanmıştır. Ancak DSİ'ye ait yakıt istasyonları hasar görmediği için depremin ilk günleri Kahramanmaraş ve Hatay illerinin motorin ihtiyacının tamamı olmak üzere deprem bölgesindeki 10 ilde kamu kurumları ve ihtiyaç sahipleri tarafından DSİ'den talep edilen tüm motorin talepleri karşılanmıştır. Bu da olası bir kaosu önlemiştir. Bugün itibarıyla 2.300.000 litre DSİ'ye ait motorin dağıtımı yapılmıştır. Ayrıca diğer kamu kurum ve kuruluşlarından DSİ'ye gönderilen 5.200.000 litre motorin de DSİ tarafından dağıtılmıştır. Böylelikle toplamda 7,5 milyon litre motorin dağıtımı DSİ tarafından yapılmıştır.

- Deprem bölgesinde çevre dostu üretim tekniklerinden olan iyi tarım uygulamaları ve organik tarım faaliyetleri kapsamında toplam 12 milyar 176 milyon 986 bin 579 TL ödenek tahsis edilmiştir.

İyi Tarım Uygulamaları ve Organik Tarım Desteklemeleri

İller	Destek Türü	İşletme Sayısı	Toplam Destekleme Tutarı (TL)
Adana	5 Dekar Alt Küçük İşletme	80	55.910
	Bombus Arısı	7	38.800
	Dane Zeytin	55	6.962,24
	Gübre	34.983	159.106.012
	Hububat-Baklagil-Dane Mısır	13.573	562.234.278
	İyi Tarım	1.446	31.982.223
	Mazot	34.983	434.120.848
	Organik -Organamineral Gübre	621	3.675.152
	Organik Tarım	4	15.219
	Tohum Kullanım	5.212	54.041.809
	Fidan Kullanımı	76	1.438.356
	Yağlı Tohumlu Bitkiler	11.671	409.521.893
	Yem Bitkileri	988	7.876.530
	Zeytinyağı	5	11.819,04
Adana Toplam		**103.584**	**1.664.125.811,28**
Adıyaman	5 Dekar Alt Küçük İşletme	83	62.171
	Fındık Alan Bazlı	1	850
	Fidan Kullanım	14	271.451
	Gübre	29.503	89.894.566
	Hububat-Baklagil-Dane Mısır	4.408	96.588.040
	İyi Tarım	72	704.707
	Mazot	29.503	215.562.841
	Organik -Organamineral Gübre	238	1.104.073
	Organik Tarım	72	513.463
	Tohum Kullanım	6.795	61.795.405
	Tohum Üretim	6	5.431.080
	Yağlı Tohumlu Bitkiler	660	27.410.641
	Yem Bitkileri	200	1.336.018
Adıyaman Toplam		**71.755**	**500.675.306**
Diyarbakır	5 Dekar Alt Küçük İşletme	22	15.305
	Fidan Kullanım	8	87.377
	Geçici 4 Madde	-	-
	Gübre	36.240	258.648.014
	Hububat-Baklagil-Dane Mısır	39.065	3.237.561.138
	Mazot	36.240	750.023.090
	Organik -Organamineral Gübre	714	7.400.762
	Organik Tarım	35	80.973
	Tohum Kullanım	16.837	241.087.874
	Tohum Üretim	12	9.805.246
	Yağlı Tohumlu Bitkiler	4.729	544.669.224
	Yem Bitkileri	274	1.964.259
Diyarbakır Toplam		**93.387**	**5.051.343.262**

İyi Tarım Uygulamaları ve Organik Tarım Desteklemeleri

İller	Destek Türü	İşletme Sayısı	Toplam Destekleme Tutarı (TL)
Elazığ	5 Dekar Alt Küçük İşletme	23	15.345
	Fidan Kullanım	35	530.61
	Gübre	18.542	55.620.999
	Hububat-Baklagil-Dane Mısır	3.317	122.461.768
	İyi Tarım	10	124.106
	Mazot	18.542	120.470.310
	Organik -Organamineral Gübre	387	1.475.731
	Organik Tarım	73	1.238.171
	Tohum Kullanım	629	5.707.642
	Yem Bitkileri	467	3.018.702
Elazığ Toplam		**42.025**	**310.663.385**
Gaziantep	5 Dekar Alt Küçük İşletme	85	61.917
	Dane Zeytin	-	-
	Fındık Alan Bazlı	2	1.721
	Fidan Kullanım	6	98.353
	Gübre	43.720	111.462.221
	Hububat-Baklagil-Dane Mısır	6.587	431.567.469
	İyi Tarım	726	10.409.270
	Mazot	43.720	288.943.758
	Organik -Organamineral Gübre	1.280	5.275.158
	Organik Tarım	23	328.809
	Tohum Kullanım	1.987	19.650.063
	Yağlı Tohumlu Bitkiler	406	18.163.516
	Yem Bitkileri	413	3.959.892
	Zeytinyağı	16	44.845,79
Gaziantep Toplam		**98.971**	**889.966.992,79**
Hatay	5 Dekar Alt Küçük İşletme	330	239.405
	Bombus Arısı	20	10.600
	Dane Zeytin	73	454.473
	Fındık Alan Bazlı	15	13.710
	Fidan Kullanım	3	344.403
	Gübre	21.451	61.314.529
	Hububat-Baklagil-Dane Mısır	976	42.190.347
	İyi Tarım	154	2.947.710
	Mazot	21.451	223.956.814
	Organik -Organamineral Gübre	784	3.173.224
	Organik Tarım	8	182.538
	Tohum Kullanım	3.526	39.418.512
	Tohum Üretim	1	3.249.180
	Yağlı Tohumlu Bitkiler	4.067	209.195.797
	Yem Bitkileri	363	3.707.544
	Zeytinyağı	1.849	4.450.336,90
Hatay Toplam		**55.071**	**594.849.122,90**

İyi Tarım Uygulamaları ve Organik Tarım Desteklemeleri

İller	Destek Türü	İşletme Sayısı	Toplam Destekleme Tutarı (TL)
Kahramanmaraş	5 Dekar Alt Küçük İşletme	190	141.122
	Bombus Arısı	32	57.700
	Fidan Kullanım	42	748.664
	Geçici 4 Madde	1	22.076,78
	Gübre	29.007	96.665.577
	Hububat-Baklagil-Dane Mısır	1.460	43.142.763
	İyi Tarım	186	2.029.049
	Mazot	29.007	229.068.965
	Organik -Organamineral Gübre	1.016	5.370.597
	Organik Tarım	65	674.409
	Tohum Kullanım	2.782	28.096.339
	Yağlı Tohumlu Bitkiler	744	36.496.489
	Yem Bitkileri	765	5.053.293
Kahramanmaraş Toplam		**65.297**	**447.567.043,78**
Kilis	5 Dekar Alt Küçük İşletme	288	206.895
	Fidan Kullanım	2	76.245,80
	Gübre	9.571	22.583.138
	Hububat-Baklagil-Dane Mısır	1.027	70.604.514
	İyi Tarım	14	174.801
	Mazot	9.571	56.670.682
	Organik -Organamineral Gübre	199	964.972
	Organik Tarım	202	900.589
	Tohum Kullanım	143	1.601.167
	Yağlı Tohumlu Bitkiler	37	1.196.630
	Yem Bitkileri	40	324.566
	Zeytinyağı	209	508.218,35
Kilis Toplam		**21.303**	**155.812.418,15**
Malatya	5 Dekar Alt Küçük İşletme	324	245.068
	Bombus Arısı	1	1.500
	Fidan Kullanım	194	3.549.645
	Gübre	40.111	76.592.398
	Hububat-Baklagil-Dane Mısır	1.407	55.158.453
	İyi Tarım	23	291.446
	Mazot	40.111	188.355.574
	Organik -Organamineral Gübre	753	1.551.616
	Organik Tarım	458	3.504.527
	Tohum Kullanım	366	3.779.050
	Tohum Üretim	1	20.481
	Yağlı Tohumlu Bitkiler	1	10.845
	Yem Bitkileri	656	3.835.020
Malatya Toplam		**84.406**	**336.895.623,00**

İyi Tarım Uygulamaları ve Organik Tarım Desteklemeleri

İller	Destek Türü	İşletme Sayısı	Toplam Destekleme Tutarı (TL)
Osmaniye	5 Dekar Alt Küçük İşletme	72	49.868
	Fidan Kullanım	20	291.803
	Gübre	9.539	26.934.499
	Hububat-Baklagil-Dane Mısır	2.745	105.529.944
	İyi Tarım	44	1.091.207
	Mazot	9.539	68.947.277
	Organik -Organamineral Gübre	234	1.317.051
	Organik Tarım	-	-
	Tohum Kullanım	1.173	7.182.744
	Yağlı Tohumlu Bitkiler	1.725	40.713.800
	Yem Bitkileri	335	1.785.119
Osmaniye Toplam		**25.426**	**253.843.312,00**
Sivas	5 Dekar Alt Küçük İşletme	1	948
	Fındık Alan Bazlı	1	2.447
	Fidan Kullanım	35	1.193.152
	Gübre	32.942	259.262.125
	Hububat-Baklagil-Dane Mısır	19.923	1.050.114.071
	İyi Tarım	3	216.129
	Mazot	32.942	551.196.480
	Organik -Organamineral Gübre	985	5.974.805
	Organik Tarım	149	1.745.755
	Tohum Kullanım	6.960	84.358.606
	Yağlı Tohumlu Bitkiler	38	1.248.642
	Yem Bitkileri	2.815	15.931.143
Sivas Toplam		**96.794**	**1.971.244.303**
Şanlıurfa	Bombus Arısı	3	39.900
	Fidan Kullanım	5	252.724
	Gübre	61.409	367.093.353
	Hububat-Baklagil-Dane Mısır	17.791	951.126.952
	İyi Tarım	566	10.969.197
	Mazot	61.409	1.308.633.904
	Organik-Organamineral Gübre	2.176	17.102.940
	Organik Tarım	168	3.009.283
	Tohum Kullanım	19.348	267.765.395
	Tohum Üretim	9	4.650.530
	Toprak Analizi	-	-
	Yağlı Tohumlu Bitkiler	22.184	1.325.243.923
	Yem Bitkileri	165	3.736.962
	Zeytinyağı	17	73.450,65
Şanlıurfa Toplam		**185.250**	**4.259.698.513,65**
Genel Toplam		**758.019**	**12.176.986.579,90**

Deprem İlleri Kümülatif Destekleme Ödemeleri (2023-2024-2025)

Destek Türü	2023	2024	2025*	Genel Toplam
5 Dekar Alt Küçük İşletme	1.422.977	5.911.201	4.599.281	11.933.459
Bombus Arısı	152.500	18.158.800	15.852.100	34.163.400
Çay	-	363.608.530	2.614.813.350	2.978.421.880
Çay Budama Masrafları	-	239.979.340	320.581.954	560.561.294
Çay Budama Tazminatı	-	1.370.782.236	1.871.525.909	3.242.308.145
Dane Zeytin	330.675	14.910.828	29.603.164	44.844.666
Fındık Alan Bazlı	16.864	843.472.879	841.871.799	1.685.361.541
Fidan Kullanım	5.436.711	49.689.064	25.287.411	80.413.186
Fidan Üretim	156.259	999.290	3.957.819	5.113.368
Geçici 4 Madde	9.948.585	369.199	619.976	10.937.761
Gübre	909.714.719	4.684.211.275	7.812.135.968	13.406.061.962
Hububat-Baklagil-Dane Mısır	1.031.668.138	20.801.596.188	28.718.328.801	50.551.593.127
İyi Tarım	22.945.702	75.065.293	121.752.688	219.763.683
Mazot	2.776.280.335	15.111.429.118	18.853.816.090	36.741.525.543
Organik-Organamineral Gübre	33.952.183	290.388.038	287.084.146	611.424.368
Organik Tarım	6.684.542	74.019.432	97.837.526	178.541.499
Tohum Kullanım	596.578.571	1.304.628.626	2.500.427.826	4.401.635.023
Tohum Üretim	53.682.284	128.268.866	79.625.641	261.576.791
Toprak Analizi	1.033.480	2.997.050	1.128.204	5.158.734
Yağlı Tohumlu Bitkiler	3.213.939.981	4.671.071.521	5.767.292.431	13.652.303.933
Yem Bitkileri	56.375.015	608.761.943	1.120.717.417	1.785.854.375
Zeytin Bah Reh	-	850.962	659.162	1.510.124
Zeytinyağı	7.757.953	20.399.541	10.005	28.167.499
Organik Arıcılık	-	-	3.113.400	3.113.400
Ek Girdi Desteği	30.846	-	-	30.846
TMO Alım Primi	6.101.030	-	-	6.101.030

Projeler

- Depremin ikinci yılının ardından Tarım ve Orman Bakanlığınca tarım, orman, gıda, su ve hayvancılık sektörü zararlarının giderilmesine yönelik "Türkiye'de Depremden Etkilenen İllerde Tarım Sektörünün İyileştirilmesi Projesi" (Agri_FOOD) hazırlanmıştır. 2024 yatırım yılı yatırım programına alınan ve 18 Aralık 2024 tarihi itibarıyla ikraz anlaşması imzalanan proje kapsamında deprem illerindeki sulama kooperatiflerin modernizasyonu ve deprem illerinde tarımsal mekanizasyonun inşası yapılacaktır.

- Deprem illerindeki sulama kooperatiflerin modernizasyonu kapsamında 80 milyon dolar bütçe ile sulama kooperatiflerinin mevcut durumunun analizi, kanalların rehabilitasyon ve modernizasyonunu tasarlamak için fizibilite çalışması ve kanalların rehabilitasyonu, modernizasyonu ve gerekli genişletmelere ilişkin proje inşaatı yapılması hedeflenmektedir.

- Tarımsal mekanizasyonun inşası kapsamında ise 11 ilde yaklaşık 25 tarımsal amaçlı örgüt için "AgriUber" randevu ve ödeme güvenliği esaslı bir yazılıma dayandırılacak "Ortak Makine Parkı" kurulması; en az 50 makine operatörüne ve sürdürülebilir mekanizasyon yaklaşımları konusunda yaklaşık 2 bin 500 çiftçiye eğitim verilmesi öngörülmektedir.

- Kırsal Dezavantajlı Alanlar Kalkınma Projesi kapsamında, bütçesinin tamamı IFAD tarafından karşılanmak üzere ahırı/ağılı yıkılan hayvan yetiştiricilerimizin ihtiyaçlarının karşılanması için 105 m^2 taşınabilir ağıl/ahır projeleri uygulanmıştır. Bu kapsamda proje sahasında yer alan Kahramanmaraş iline 400, Osmaniye iline 71 ve Adana iline 29 olmak üzere toplam 500 çadır ağıl/ahır yapılmıştır.

- Afet bölgesi ilan edilen illerde tarımsal üretimin canlanması, sürdürülebilir hâle getirilmesi, güvenilir ürün temini ve pazarlamasına katkı sağlanması amacıyla Küresel Çevre Fonu'na sunulan "Türkiye'de Depremden Etkilenen Bölgede Tarımsal Ekosistemleri İyileştirmek İçin İyi Tarım Uygulamalarının Entegre Edilmesi" projesi kabul edilmiş, 2026 yılında 1 milyon 800 bin dolar bütçe ile çalışmalara başlanacaktır.

- AB Katılım Öncesi Yardım Aracı III. Dönemi (IPA III) "Yeşil Mutabakat Kapsamında Organik Tarım Sistemi Güçlendirilerek Bütünlüğün Sağlanması ve Rekabetçi Değer Zincirlerinin Kurulması" projesi kabul edilmiş olup 2026 yılında uygulanmaya başlayacak olan projede deprem illerine yönelik olarak da tarımsal üretimde sürdürülebilirlik ve organik tarım ile ilgili uygulamalar gerçekleştirilecektir.

- Dünya Bankası Projesi uygulanarak tarımsal üretimin canlanmasına, sürdürülebilir hâle getirilmesine ve güvenilir ürün temini ve pazarlanmasına katkı sağlanması amacıyla; "Tarım Arazilerinin Kullanımının Etkinleştirilmesi", "Çayır Mera Alanlarının Islahı ve Meraya Dayalı Hayvancılık Faaliyetlerine Sosyal Desteklerin Sağlanması" ve "Kurumsal Alt Yapının Geliştirilmesi Kapsamında Taşıt Temini" konularında yaklaşık 75,6 milyon $ bütçeli proje hazırlıkları devam etmektedir.

- T.C. İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı ile Tarım ve Orman Bakanlığı Arasında Genel Hayata Etkili Afet Bölgesi Kabul Edilen Yerleşim Yerlerinde 7269 Sayılı Kanun Kapsamında Hak Sahibi Kabul Edilen Afetzedelere Yapılacak Olan Ahırlara İlişkin Protokol çalışmaları kapsamında AFAD tarafından ahır/ağıl /samanlık yaptırmak isteyen hak sahiplerine, 2025 – 2030 yılları arasında uygulanmak üzere 2 yıl ödemesiz 18 yıl eşit taksitli faizsiz olarak 600 bin TL kredi tahsis edilmesi planlanmaktadır.

- Depremden etkilenen 11 ilde tarımsal amaçlı örgütlere hibe destekli "Türkiye'nin Depremden Etkilenen İllerinde Tarım Sektörünün İyileştirilmesi Projesi (TARDİP)" kapsamında Dünya Bankası ile 11/12/2024 tarihinde İkraz Anlaşması imzalanmıştır. Depremin yıkıcı etkisi ile tarım makineleri hasar gören ve çalışamaz duruma gelen üreticilerin üretime devam edebilmesi için makine ihtiyaçlarının karşılanması, bilinçli kullanım ile üretimde verimliliğin artması için "Ortak Makine Parkı ve Kullanımı" modelinin teşvik edilmesi amaçlanmaktadır. Projenin alt bileşen 1.2. Mekanizasyona Erişimin İyileştirilmesi İçin Ortak Makine Parkı ve Kullanımı kapsamında, 11 ilde yaklaşık 25 tarımsal amaçlı örgüte "Ortak Makine ve Teknoloji Parkı" kurulması öngörülmektedir. Bileşene ait proje bütçesi 33,3 milyon $'dır. Hibe oranı %90, yararlanıcı katkısı %10'dur. Hibe kapsamında "Ortak Makine ve Teknoloji Parkı"na tarım makineleri ve ekipmanları alınacaktır. Hibeden yararlanan tarımsal amaçlı örgütlere, tarım makineleri ve ekipmanlarının muhafazası için bina ve hangar yapımı, 2.500 çiftçiye sürdürülebilir mekanizasyon yaklaşımları konusunda eğitim, yaklaşık 100 personel ve operatör istihdamı, ortak makine ve teknoloji parkını randevu ve ödeme güvenliği esaslı bir yazılım yapılması karşılıksız olarak planlanmıştır. Proje kapsamındaki çalışmalar devam etmektedir.

5.11. Kültür ve Sanatla İlgili Çalışmalar

Depremden etkilenen kültür varlıklarının korunması amacıyla Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde kurulan "Bilim Kurulu" ve Kafkas Üniversitesinden Doç. Dr. Muhammet Arslan'ın bilimsel sorumluluğunda, Hatay ili ve ilçelerinde ağır hasar gören tarihî yapılar üzerinde çalışmalar yürütülmüştür. Bu çalışmalar, nitelikli malzemelerin ayıklanarak envanterlerinin çıkarılması ve restorasyon için temel oluşturulması amacı taşımaktadır. Gerçekleştirilen işlemler sonucunda, tespit edilen eserlerin tasnifi, temizliği ve belgelemesi yapılmış, envanter kayıtları oluşturulmuştur. Eserler, geçici kazı evi depolarına ve müze müdürlüklerine sevk edilmiş, tescilli yapıların enkazları da belirlenen alanlarda güvenli bir şekilde muhafaza altına alınmıştır.

Depremlerde Hasar Gören Gaziantep Kalesi Restore Ediliyor, 7 Eylül 2023

Hatay'da afet riski altındaki bölgeler de dâhil olmak üzere, III. Derece Arkeolojik Sit Alanları ve Kentsel Sit Alanları'nda korunması gereken taşınır ve taşınmaz kültür varlıklarının bilimsel yöntemlerle araştırılması ve tespit edilmesine yönelik kapsamlı bir çalışma yürütülmüştür. Bu çalışma, jeofizik, jeoradar ve arkeofizik yöntemler kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Cumhurbaşkanı kararıyla ilan edilen veya ilan edilecek riskli alanlar, Hatay Müzesi Müdürlüğünün koordinasyonunda ve Ankara Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Yavuz Yeğin'in bilimsel sorumluluğunda kazı çalışmalarıyla desteklenmiştir.

Hatay merkezde yürütülen çalışmaların yanı sıra, depremden etkilenen diğer 10 ilde de kültür varlıklarına yönelik arkeolojik tespit, tasnif ve belgeleme çalışmaları yapılmıştır. Bu çalışmalar, 10 ilde 5 ayrı ekip ve yaklaşık 90 kişilik uzman kadro ile, ağır hasar gören tarihî yapılardaki nitelikli malzemelerin ayıklanarak envanterlerinin çıkarılması ve restorasyon için temel oluşturulması amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Bölgedeki Deprem Öncesi Durum

2022 yılı itibarıyla deprem bölgesinde kültür mirası kategorisinde, yaklaşık 8 bin 500 eser bulunmaktadır. Bu eserlerden 844'ü Vakıflar Genel Müdürlüğü sorumluluğunda bulunan vakıf eserleri olup eserlerin çoğunluğunu dinî yapılar oluşturmaktadır. Bölgede Vakıflar Genel Müdürlüğünün altı hizmet binası, Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür

Bakanlığa bağlı 11 il halk kütüphanesi, 127 ilçe-semt halk kütüphanesi, dört ihtisas kütüphanesi ve 11 çocuk kütüphanesi olmak üzere toplam 153 kütüphane, 693 personelle bölgede hizmet vermektedir. Kültür merkezi olarak hizmet veren 14 yapının yer aldığı bölgede 11 il kültür ve turizm müdürlüğü bulunmaktadır. Bunlar YİKOB binası, kültür merkezi, valilik binası ve kiralık binalar gibi farklı yerlerde faaliyet göstermektedir. Depremin etkilediği iller olan Gaziantep'te 38, Hatay'da 36, Diyarbakır'da 35, Adana'da 31, Şanlıurfa'da 23, Malatya'da 20, Kahramanmaraş'ta 12, Adıyaman'da sekiz, Osmaniye'de yedi, Elazığ'da beş ve Kilis'te dört olmak üzere toplam 219 sinema salonu hizmet vermektedir.

Depremin Yol Açtığı Hasar

Kültür Mirası ve Vakıf Eserleri

Son on yıl içerisinde hizmete açılan Şanlıurfa Arkeoloji ve Haleplibahçe Mozaik Müzesi, Gaziantep Zeugma Müzesi gibi önemli ve büyük ölçekli eserlerin bulunduğu müzelerde herhangi bir büyük hasar tespit edilmemiştir. Ancak, Hatay, Elbistan, Adıyaman ve Malatya illerindeki müzelerde kısmi hasar meydana gelmiştir. Bölgedeki müzelerde gerçekleştirilen hasar tespit çalışmalarında toplam 335 eserin zarar gördüğü belirlenmiştir. Bu eserler arasında "ünik" eser kategorisinde herhangi bir hasar bulunmamaktadır. Hatay Müzesi Müdürlüğü koleksiyonunda sergilenen ve muhafaza edilen eserlere yönelik hasar tespit çalışmaları ise hâlen devam etmektedir.

Kilis'in Depremzede Eserlerinde Yapılan Restorasyon Çalışmaları, 2 Eylül 2023

Vakıflar Genel Müdürlüğü ile Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü tarafından 11 ilimizde toplam 678 kültür ve tabiat varlığı incelenmiştir. Bu varlıklardan:

- 31'i tamamen yıkılmış (göçme),
- 144'ü ağır hasar almış,
- 104'ü orta derecede hasar görmüş,
- 98'i hafif hasar almış,
- 301'i ise hasarsız olarak tespit edilmiştir.

Vakıflar Genel Müdürlüğü, Sanat Eserleri ve Yapı İşleri Dairesi Başkanlığı tarafından deprem sonrası başlatılan ihale süreci kapsamında, hasar gören 377 vakıf kültür varlığının restorasyon çalışmalarına başlanmıştır. Hasar gören tüm eserlerin yenilenmesi için öngörülen maliyet ise 16 milyar TL olarak belirlenmiştir. 2025 yılı sonu itibarıyla 109 eserin onarım ve restorasyonu tamamlanarak hizmete açılmıştır. 2026 yılı haziran ayına kadar ise hasar gören diğer tüm eserlerin onarım ve restorasyon işlemleri tamamlanacaktır.

Kütüphanecilik Hizmetleri ve Kültür Merkezleri

Bölgede hizmet veren 153 kütüphane binasından 52'si hasarsız durumda olup diğerlerinde farklı düzeylerde hasar bulunmaktadır. Bununla birlikte yakın dönemde inşa edilen veya güçlendirmesi yapılan binalarda hasarın az olduğu görülmektedir.

Deprem öncesinde kütüphaneler yetersiz kaldığından yıkılmış ve ağır hasarlı binaların yeniden yapım sürecinde kapasitelerinin artırılması gerekmektedir. Zira kütüphane kullanıcılarının çoğunluğunu çocuk ve gençler oluşturmaktadır. Ülkemizdeki 0-17 yaş grubundaki çocukların yüzde 21'inden fazlası ve 18-24 yaş grubundaki gençlerin yüzde 17'si bölgede yaşamaktadır. Mevcut kapasite göz önünde bulundurularak yapılan yeniden yapım ve onarım maliyetleri ile yeni ihtiyaç duyulan kapasiteye ilişkin hesaplamalar neticesinde, hasar gören binaların onarılmasının yanı sıra, yeni kapasitenin oluşturulabilmesi için toplam 705 milyon TL'ye ihtiyaç duyulacağı tespit edilmiştir.

Mevcut duruma göre, deprem neticesinde dayanıksız olduğu belirlenerek 2020 yılında boşaltılan Hatay Kültür Merkezinin yıkıldığı, yedi kültür merkezinin az hasarlı, altı kültür merkezinin ise hasarsız olduğu tespit edilmiştir. Bölgedeki il kültür ve turizm müdürlüklerinin hizmet binalarından biri yıkık, ikisi ağır hasarlı, altısı az hasarlı ve ikisi hasarsız durumdadır. Mevcut dört müzik topluluğu müdürlüğü binasından ikisi hasarsız, diğer ikisi az hasarlı durumdadır. Deprem nedeniyle 11 ilde birçok ibadethane ve ilgili hizmet binasında zarar görüldüğü belirlenmiştir. Bölgede Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı 120 müftülük binası, 80 gençlik merkezi, 2.687 Kur'an kursu ve 11 bin 776 cami bulunmaktadır. Yapılan ilk tespitler ışığında bölgedeki müftülük binalarının yüzde 28,3'ü, camilerin yüzde 19,1'i ve Kur'an kurslarının yüzde 16,5'i yıkılan ve ağır orta hasarlı durumdadır. Alevi-Bektaşi Kültür Derneği ve cemevi binalarından üçünün yıkıldığı ve üçünün ağır hasar aldığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte bölgedeki diğer dinî cemaatlere ait tarihsel niteliği de haiz ibadethanelerde hasar tespit çalışmaları devam etmektedir. Yıkılan, ağır ve orta hasarlı olduğu tespit edilen tüm bu yapıların yeniden yapım maliyetinin toplam 24,1 milyar TL olduğu tahmin edilmektedir.

Deprem Sonrası Atılan Adımlar

Ülkemizin taşıdığı deprem riski, gelişen yapım teknikleri ve güncel belgeleme yöntemleri göz önüne alınarak; tarihî, kültürel ve sosyal dokunun korunabilmesi; deprem durumunda taşınmaz kültür varlıklarında oluşan zararın en aza indirilmesi; tarihî kent dokusunun ve kültür varlıklarının mimari özelliklerinin kaybının engellenmesi ve özgün nitelikleriyle birlikte yaşatılarak ve dayanımları arttırılarak gelecek nesillere aktarılmasının sağlanması amacıyla, Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu tarafından 27.12.2023 tarih ve 2878 sayılı 'Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının Güçlendirilmesi' başlıklı ilke kararı alınmış, bu ilke kararı doğrultusunda çalışmalar yürütülmektedir.

Deprem sonrasında insani yardım faaliyetleri, katılım öncelikli olarak ele alınmıştır. Çadır kent ve konteyner kentlerin kurulmaya başlanmasıyla birlikte bölgeye diğer illerden 36 gezici kütüphane aracı ve yaklaşık 150 personel sevk edilmiştir. Bu araçların bir kısmı hem çadır kentler arasında hem de köy ve kasabalarda dolaşarak çocuklara yönelik sinema gösterimi, boyama ve oyunları içeren çeşitli etkinlikler düzenlemiş ve eğlendirici, eğitici-öğretici materyallerle moral motivasyon desteği sağlamıştır.

Ayrıca MEB, ASHB gibi kurumların psikososyal destek ve eğitim çadırları da gezici kütüphanelerin etrafına kurulmuş ve çadır kentler içinde kültürel-sosyal hizmetlerin verildiği merkezler oluşmuştur. Sağlanan iş birliği ve ortak organizasyonlarla çocuk ve gençler başta olmak üzere bölge insanındaki psikolojik yükün azaltılması için çaba sarf edilmiştir.

Müze koleksiyonlarının çalınma, kaybolma ve yağmalanmasını engellemek, mevcut güvenlik önlemlerinin devamlılığını sağlamak amacıyla kapalı devre kamera ve alarm sistemlerinin kesintisiz çalışması sağlanmıştır. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı (ÇŞİDB) tarafından gerçekleştirilen enkaz kaldırma çalışmalarında, tescilli yapılar ile yeni yapılar arasındaki karışıklığı önlemek amacıyla, kültür varlıklarına sehven müdahalelerin yapılmaması için gerekli işaretlemeler ve levhalar yerleştirilmiştir. Ayrıca tescil edilen tüm alanlarda, Emniyet ve Jandarma birimlerinin sorumluluk bölgelerinde düzenli devriye faaliyetleriyle kaçak kazı ve yasa dışı kültür varlığı ticaretinin engellenmesine yönelik aktif çalışmalar sürdürülmektedir.

Deprem sonrası kültür mirası iyileştirme çalışmaları çerçevesinde, hasar gören eserlerin onarılması için Hatay Restorasyon ve Konservasyon Bölge Laboratuvarı Müdürlüğü kurulmuş ve gerekli idari ve uzman personel göreve başlamıştır. Antik kent ve ören yerlerinde önemli bir hasar bulunmamakla birlikte, UNESCO Dünya Miras Listesi'nde yer alan Malatya Arslantepe Höyüğü'nde meydana gelen küçük çaplı hasarlar, alanın üstün evrensel değerini etkilemeyecek şekilde hızla giderilmiş ve kısmen yıkılan geçici çatı onarılarak alanın özgünlüğü ve bütünlüğü üzerindeki olumsuz etkiler minimize edilmiştir.

Deprem bölgesinde yer alan illerde (Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Şanlıurfa) Kültür ve Turizm Bakanlığına tahsisli yapıların restorasyon proje ve uygulama çalışmalarına yönelik olarak 2 milyar 76 milyon 145 bin 438 TL'lik deprem kaleminden olmak üzere toplam 2 milyar 849 milyon 124 bin 119 TL ödenek kullanılmıştır.

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından "Taşınmaz Kültür Varlıklarına Yardım Sağlanmasına Dair Yönetmelik" çerçevesinde, özel mülkiyette bulunan tescilli taşınmazların projelerinin hazırlanması ve uygulamalarının yapılması amacıyla nakdi yardım sağlanmaktadır. Yönetmelik değişikliği ile afet bölgesinde depremden zarar gören taşınmaz kültür varlıklarına yönelik yardım kapsamı genişletilmiş; proje yardımı üst limiti 5 katına, uygulama yardımı üst limiti ise 10 katına çıkarılmıştır.

2023 yılı ağustos ayında, Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy tarafından deprem bölgesindeki ibadethaneler (cami ve kiliseler) için proje desteği üst limiti 3 milyon TL, yardım desteği üst limiti 25 milyon TL; Turizm İşletme Belgeli Yapılar için proje desteği üst limiti 1 milyon 500 bin TL, uygulama yardım desteği üst limiti 12 milyon 500 bin TL; konut ve diğer yapılar için proje desteği üst limiti 750 bin TL, uygulama yardım desteği üst limiti ise 5 milyon TL olarak açıklanmıştır. Bu desteklerle, toplam 1.483 yapı için yaklaşık 1,83 milyar TL yardım yapılması kararlaştırılmıştır.

Başta turizm bölgeleri olmak üzere, ülkemizdeki belgeli konaklama tesislerinin çoğu depremzede vatandaşlarımızın kullanımına tahsis edilmiş ve 18 bini aşkın tesiste 170 bin vatandaşımız barındırılarak kısa vadeli barınma ihtiyacı karşılanmıştır. Ayrıca, Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı kurumlar, çalışanlar ve turizm sektörü temsilcileri, deprem bölgesinde 2 bin tam donanımlı konteyneri depremzedelerin hizmetine sunmuştur.

Anavarza Zafer Kapısı

Depremden etkilenen illerde, 2023–2025 yılları arasında Kültür ve Turizm Bakanlığına tahsisli yapıların restorasyon proje ve uygulama çalışmaları titizlikle yürütülmüştür. Bu kapsamda Adana ilinde; Anavarza Zafer Kapısı, Kuruköprü Anıt Müzesi ile Geleneksel Adana Evi'nin onarımı ve engellilere yönelik düzenlemeleri ile Atatürk Evi'nin engellilerin erişimine uygun hâle getirilmesine ilişkin çalışmalar tamamlanmıştır. Ayrıca Adana Atatürk Evi'ne yönelik Deprem Performans Analizi çalışmalarının 2026 yılı içerisinde tamamlanması planlanmaktadır.

Adana Kuruköprü Anıt Müzesi ve Geleneksel Adana Evi

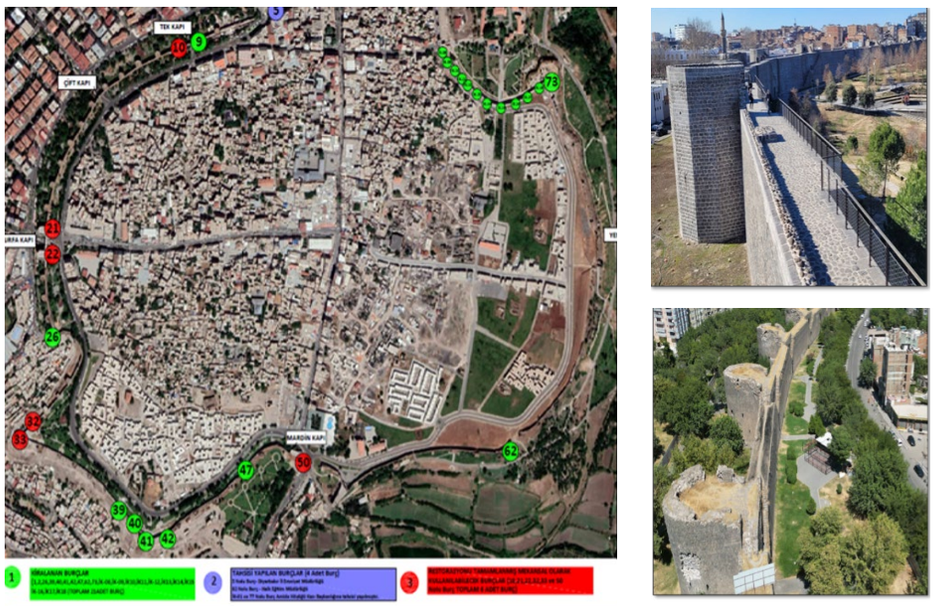
Adıyaman ilinde; Kahta Kalesi'nde deprem kaynaklı hasarların onarımına ilişkin çalışmalar ile Kahta Karakuş Tümülüsü aydınlatma çalışmaları tamamlanmıştır. Bununla birlikte, Adıyaman Cumhuriyet İlkokulu ile Adıyaman Müzesi'nin birlikte müze kompleksi olarak düzenlenmesine yönelik proje çalışmaları devam etmektir.

Adıyaman Kahta Kalesi

Diyarbakır ilinde; Cahit Sıtkı Tarancı Müzesi'nde, Silvan Atatürk Evi, Diyarbakır Surları, Paşa Hamamı, Saint George Kilisesi ve Çardaklı Hamamı'nda deprem sonrası oluşan hasarların giderilmesine yönelik restorasyon çalışmaları tamamlanmıştır. Bununla birlikte, Diyarbakır Cezaevi'nin müzeye dönüştürülmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Diyarbakır Surları Restorasyonu

Diyarbakır Cahit Sıtkı Tarancı Müzesi

Diyarbakır Silvan Atatürk Evi

Elazığ ilinde, Harput Kalesi Restorasyonu yapılmış, Elazığ Müzesi'nin onarımı ve teşhir tanzim çalışmaları devam etmektedir.

Elazığ Müzesi

Gaziantep ilinde; Zeugma Mozaik ve Arkeoloji Müzesi'nin deprem ve selden zarar gören bölümlerine, Gaziantep Kalesi ve Gaziantep Arkeoloji Müzesi'nde deprem sonrası oluşan hasarların giderilmesine yönelik restorasyon çalışmaları ile Zeugma Müzesi çevre düzenlemesi tamamlanmıştır. Ayrıca Gaziantep Arkeoloji Müzesi teşhir ve tanzim çalışmalarının 2026 yılı içerisinde tamamlanması planlanmaktadır.

Hatay ilinde; Hatay Müzesi'nin deprem sonrası acil müdahale uygulamaları, St. Pierre Anıt Müzesi'nde depremde meydana gelen hasarların onarımı, Müze Kent Kütüphanesi'nin yapımı, Antakya ilçesinde bulunan tescilli yapılara ait deprem sonrası kültür enkazının ayrıştırılması ve desteklenmesine yönelik çalışmalar, çelik hangar ve hizmet binalarının yapımı, Necmi Asfuroğlu Müzesi'nde mozaik aydınlatma bakım ve onarımı tamamlanmıştır.

Hatay Eski Belediye Binası (Öncesi-Sonrası)

Bununla birlikte, Eski Belediye Binası ve Kurtuluş Caddesi'nin tarihî dokusunu ayağa kaldırmak amacıyla başlatılan kentsel tasarım uygulamaları, afet sonrası kentsel iyileşme sürecinde tarihî mirasın korunmasına ve yaşatılmasına önemli katkılar sunmuştur. Hatay Müzesi deprem hasarlarının onarımı ve teşhir tanzimi ile gastronomi binasına yönelik çalışmalar ise devam etmektedir.

Hatay Kurtuluş Caddesi'nde Yürütülen Çalışmalar

Kahramanmaraş ilinde; il sınırları içerisinde bulunan tescilli kültür varlıklarına ait deprem sonrası kültür enkazının ayrıştırılması ve desteklenmesine yönelik çalışmalar, Elbistan Müzesi'nde deprem kaynaklı oluşan hasarların onarımı, Kahramanmaraş Müzesi'nin bakım, onarım ve teşhir tanzimi ile Kahramanmaraş Kalesi'ne yönelik acil müdahale çalışmaları tamamlanmıştır. Ayrıca Kahramanmaraş Kalesi Ziyaretçi Karşılama Merkezi ve çevre düzenlemesi çalışmaları devam etmektedir.

Kahramanmaraş Veysel Çelik Evi ve Saçaklızade Evi

Kahramanmaraş Kalesi

Kilis ilinde, Kilis Ravanda Kalesi Deprem Kaynaklı Oluşan Hasarların Onarımı ve Kilis Alaeddin Yavaşça Müzesi Onarımı işleri tamamlanmıştır.

Kilis Alaeddin Yavaşça Müzesi

Malatya ilinde, Hükûmet Konağı'nın yıkımı ve rekonstrüksiyonu, Atatürk Evi Müzesi, Arkeoloji Müzesi ve Beşkonaklar Müzesi'nde deprem sonrası oluşan hasarların giderilmesine yönelik restorasyon, güçlendirme ile teşhir ve tanzim çalışmaları tamamlanmıştır. Bununla birlikte, Atatürk Evi, Beşkonaklar ve Arkeoloji Müzeleri'nde teşhir tanzimi ve onarımları ile Yeşilyurt ilçesi Adıyaman (Lezzet) Caddesi'nde bulunan taşınmazın restorasyonuna yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Şanlıurfa ilinde, Siverek Kalesi ve Harran Kalesi restorasyonları ile Harran Ulu Cami restorasyonu ve çevre düzenlemesi, Arkeoloji ve Mozaik Müzesi'nde deprem ve sel kaynaklı oluşan hasarların onarım çalışmaları tamamlanmıştır. Şanlıurfa Kalesi'ne yönelik çalışmalar ise devam etmektedir.

Şanlıurfa Kalesi

Şanlıurfa Harran Ulu Cami

Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Dair Yönetmelik kapsamında; Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elâzığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa başta olmak üzere depremden etkilenen 11 ilde, kültürel mirasın korunması ve geleneksel kent dokusunun yaşatılması amacıyla kapsamlı çalışmalar yürütülmüştür.

Bu doğrultuda, afet sonrası süreçte özel mülkiyete konu taşınmaz kültür varlıklarının ihyasını desteklemek üzere toplam 6 başvuru dönemi düzenlenmiş; rölöve, restitüsyon, restorasyon ve uygulama aşamalarını kapsayan yardım programları hayata geçirilmiştir. Söz konusu destekler sayesinde, geleneksel mimari özellikleriyle öne çıkan ve kent kimliğinin önemli unsurları arasında yer alan toplam 1.554 yapının korunmasına ve yeniden ayağa kaldırılmasına katkı sağlanmıştır.

Malatya Arslantepe Höyüğü İlave Koruma Çatısı

UNESCO Dünya Miras Listesi'nde yer alan Malatya Arslantepe Höyüğü'nde meydana gelen küçük çaplı, alanın evrensel değerini etkilemeyecek boyuttaki hasarlar hızla giderilmiş, kısmi zarar gören geçici çatının bakım onarımı yapılmıştır. Koruma çatısına ilave olarak Kral Mezarı çatısının çalışmaları büyük ölçüde tamamlanmış olup höyük çevresinde doğal taş kaplamalı yürüyüş yollarının yapımı devam etmektedir.

Malatya Arslantepe Höyüğü İlave Koruma Çatısı

Malatya Arslantepe Örenyeri Teşhir-Tanzim ve Çevre Düzenlemesi

Malatya Arslantepe Örenyeri'nde sahne ve sahne arkası imalatları, dijital içerik sistemleri, teşhir-tanzim imalatları tamamlanmıştır.

Malatya Arslantepe Örenyeri Karşılama Merkezi Teşhir-Tanzim Çalışmaları

Şanlıurfa Karahantepe Örenyeri Çevre Düzenlemesi Üst Örtü Yapımı

Kazı ve Araştırma Evi, Buluntu Deposu, Su Deposu yapımı ile kazı alanına üst örtü yapılması planlanmaktadır. Kazı ve Araştırma Evi'nin imalatları devam etmektedir.

Karahantepe Kazı ve Araştırma Evi

Şanlıurfa Göbeklitepe Ziyaretçi Karşılama Merkezi ve Otopark Yapımı

Göbeklitepe'de yeni karşılama merkezi ve otopark ile kazı alanına giden yürüme yollarının yenileme çalışmaları yapılmaktadır.

Göbeklitepe Ziyaretçi Karşılama Merkezi

Başta turizm bölgelerimiz olmak üzere ülkemizdeki belgeli konaklama tesislerinin birçoğu depremzede vatandaşlarımızın kullanımına tahsis edilmiş ve 18 bini aşkın tesiste 170 bin vatandaşımız ağırlanarak kısa vadede barınma ihtiyacı karşılanmıştır. Ayrıca Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı kurumlar, çalışanlar ve turizm sektörü temsilcileri el ele vererek deprem bölgesinde tam donanımlı 2.000 konteyner, depremzedelerimizin hizmetine sunulmuştur.

Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü

Kahramanmaraş merkezli depremlerden sonra afet bölgesindeki çadır kent ve konteyner kentlerde kütüphane hizmeti verilebilmesi için Kültür ve Turizm Bakanlığı çadır ve konteyner kütüphaneler kurmuştur. Bu kapsamda; Kahramanmaraş (300 m²), Adıyaman (300 m²) ve Hatay'da (384 m²) çadır kütüphaneler; Malatya (6 adet / kırk ikişer m²), Osmaniye (1 adet / 42 m²), Kahramanmaraş (7 adet / kırk ikişer m²), Hatay (5 adet / kırk ikişer m²) ve Adıyaman'da (5 adet / kırk ikişer m²) konteyner kütüphaneler; Kahramanmaraş-Elbistan'da (4 adet / 375 m²) ise prefabrik kütüphane kurulmuştur.

Kurulan Prefabrik Kütüphaneler

Depremden etkilenen bölgelerde hizmet veren 48 gezici kütüphane aracı, çadır ve konteyner kentlerde kütüphane hizmeti sunmuştur. Aile ve sosyal hizmetler il müdürlükleri, il sağlık müdürlükleri, il millî eğitim müdürlükleri ve diğer kamu kurumları, yerel yönetimler, üniversiteler ve STK'lerle iş birliği yapılarak 50 binin üzerinde rehabilitasyon etkinliği düzenlenmiş ve depremzedelere psikolojik destek sağlanmıştır. Bölgedeki gezici kütüphanelerde 250'nin üzerinde kütüphane personeli görev almıştır.

Adıyaman İl Halk Kütüphanesi

Adıyaman İl Halk Kütüphanesinin bina yapımına yönelik proje çalışmaları tamamlanmış olup yapım ihalesi 01.10.2025 tarihinde gerçekleştirilerek 11.11.2025 tarihinde sözleşmesi imzalanmıştır. Söz konusu proje kapsamında yaklaşık 5.393 m^2 kapalı alanda 79.350 kitap kapasitesiyle 641 kişiye aynı anda hizmet verilmesi planlanmaktadır.

Adıyaman İl Halk Kütüphanesi

Hatay Cemil Meriç İl Halk Kütüphanesi

Hatay Cemil Meriç İl Halk Kütüphanesine yönelik proje alımı tamamlanmış olup 25.11.2025 tarihinde yapım ihalesi gerçekleştirilmiştir. Söz konusu proje kapsamında yaklaşık 7.118 m² kapalı alanda 90.300 kitap kapasitesiyle 641 kişiye aynı anda hizmet verilmesi planlanmaktadır.

Hatay Cemil Meriç İl Halk Kütüphanesi

Hatay Kırıkhan İlçe Halk Kütüphanesi

Hatay Kırıkhan İlçe Halk Kütüphanesi İkmal İnşaatı Yapımı İşi'nin ihalesi 30.12.2025 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Söz konusu proje kapsamında yaklaşık 4.609 m² kapalı alanda 660 kişiye aynı anda hizmet verilmesi planlanmaktadır.

Hatay Kırıkhan İlçe Halk Kütüphanesi

Hatay Kırıkhan Bebek ve Çocuk Kütüphanesi

Hatay Kırıkhan Bebek ve Çocuk Kütüphanesi proje çalışmaları 2024 yılında tamamlanmış ve yapım ihalesi 2024 yılının aralık ayında gerçekleştirilmiş, yer teslimi yapılmıştır. Kütüphanenin 27.12.2025 tarihinde resmî açılışı gerçekleştirilmiştir.

Hatay Kırıkhan Bebek ve Çocuk Kütüphanesi

Kahramanmaraş Afşin İlçe Halk Kütüphanesi

Kahramanmaraş Afşin İlçe Halk Kütüphanesi bina yapımına yönelik proje çalışmaları tamamlanmış olup yapım ihalesi 05.09.2025 tarihinde gerçekleştirilerek 15.10.2025 tarihinde yer teslimi yapılmıştır. Yapım çalışmaları devam etmektedir. Söz konusu proje kapsamında yaklaşık 3.000 m² kapalı alanda 430 kişiye aynı anda hizmet verilmesi planlanmaktadır.

Kahramanmaraş Afşin İlçe Halk Kütüphanesi

Osmaniye İl Halk Kütüphanesi

Osmaniye İl Halk Kütüphanesinin bina yapımına yönelik proje alımı tamamlanmıştır. Uygulama ihalesi 16.12.2025 tarihinde gerçekleştirilmiş olup sözleşme imzalanma aşamasındadır. Söz konusu proje kapsamında yaklaşık 1.860 m² kapalı alanda hizmet verilmesi planlanmaktadır.

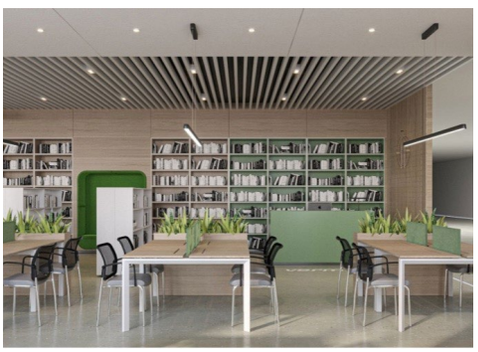

Osmaniye İl Halk Kütüphanesi

Şanlıurfa Akçakale İlçe Halk Kütüphanesi

Şanlıurfa Akçakale İlçe Halk Kütüphanesi Yapım İşi tamamlanmış olup tefriş ihalesine yönelik çalışmalar devam etmektedir. Söz konusu proje kapsamında yaklaşık 2.800 m² kapalı alanda 50.000 kitap kapasitesiyle 340 kişiye aynı anda hizmet verilmesi planlanmaktadır.

Şanlıurfa Akçakale İlçe Halk Kütüphanesi

Hatay Kent Kütüphanesi

Hatay Kent Kütüphanesi restorasyonu uygulama işi 2024 yılında tamamlanmış ve kütüphane hizmete açılmıştır.

Hatay Kent Kütüphanesi

Kahramanmaraş Türkoğlu İlçe Halk Kütüphanesi

Türkoğlu İlçe Halk Kütüphanesi bina yapımına yönelik proje çalışmaları tamamlanmış olup yapım ihalesi 15.09.2025 tarihinde gerçekleştirilerek 18.10.2025 tarihinde yer teslimi yapılmıştır. Yapım çalışmaları devam etmektedir. Söz konusu proje kapsamında yaklaşık 2.958 m² kapalı alanda 30.000 kitap kapasitesiyle 511 kişiye aynı anda hizmet verilmesi planlanmaktadır.

Kahramanmaraş Türkoğlu İlçe Halk Kütüphanesi

Malatya Darende İlçe Halk Kütüphanesi

Darende İlçe Halk Kütüphanesinin bina yapımına yönelik proje alımı tamamlanmıştır. 11.12.2025 tarihinde yapım ihalesi gerçekleştirilmiş olup sözleşme imzalanma aşamasındadır. Söz konusu proje kapsamında yaklaşık 2.400 m² kapalı alanda 360 kişiye aynı anda hizmet verilmesi planlanmaktadır.

Malatya Darende İlçe Halk Kütüphanesi

Kahramanmaraş Karacaoğlan İlçe Halk Kütüphanesi

Kahramanmaraş Karacaoğlan İlçe Halk Kütüphanesi

Karacaoğlan İlçe Halk Kütüphanesi proje çalışmaları tamamlanmış olup uygulamasına yönelik ihalesi 19.01.2026 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Söz konusu proje kapsamında yaklaşık 11.000 m² kapalı alanda 1.430 kişiye aynı anda hizmet verilmesi planlanmaktadır.

Kahramanmaraş Elbistan İlçe Halk Kütüphanesi

Elbistan İlçe Halk Kütüphanesi Yapım İşi 18.12.2024 ihale edilmiştir. Yapım çalışmaları devam etmekte olup fiziksel ilerlemesi %85 seviyesindedir. Söz konusu proje kapsamında yaklaşık 3.117 m² kapalı alanda 55.000 kitap kapasitesiyle 500 kişiye aynı anda hizmet verilmesi planlanmaktadır.

Kahramanmaraş Elbistan İlçe Halk Kütüphanesi

Hatay Reyhanlı İlçe Halk Kütüphanesi

Reyhanlı İlçe Halk Kütüphanesi yapımı İşi ve tefriş çalışmaları tamamlanmış olup 27.12.2025 tarihinde resmi açılışı gerçekleştirilmiştir. Kütüphanede yaklaşık 4.000 m² kapalı alanda, 23.100 kitap kapasitesiyle 607 kişiye aynı anda hizmet verilmeye başlamıştır.

Hatay Reyhanlı İlçe Halk Kütüphanesi

Gaziantep Oğuzeli İlçe Halk Kütüphanesi

22.11.2024 tarihinde bahse konu İlçe Halk Kütüphanesi proje alım işine ilişkin ihale tamamlanmış ve 12.12.2024 tarihinde sözleşmeye bağlanmıştır. Projelerin tamamlanmasını müteakip 29.12.2025 tarihinde uygulama ihalesi yapılmıştır.

Gaziantep Oğuzeli İlçe Halk Kütüphanesi

Gaziantep Araban İlçe Halk Kütüphanesi

20.11.2024 tarihinde bahse konu İlçe Halk Kütüphanesi proje alım işine ilişkin ihale tamamlanmış ve 06.12.2024 tarihinde sözleşmeye bağlanmıştır. Bina yapımı için proje alım çalışmaları tamamlanmış olup uygulama ihalesine yönelik yaklaşık maliyet çalışmaları devam etmektedir.

Gaziantep Araban İlçe Halk Kütüphanesi

Adana İl Halk Kütüphanesi

Sabancı Vakfı tarafından Adana İl Halk Kütüphanesine yönelik proje alım çalışmaları devam etmektedir.

Karaisalı İlçe Halk Kütüphanesi

Karaisalı İlçe Halk Kütüphanesinin hizmet vermesi planlanan ve mülkiyeti Karaisalı Belediyesine ait olan, Kültür ve Turizm Bakanlığına tahsisli taşınmaza yönelik proje alım çalışmaları devam etmektedir.

Adana İl Halk Kütüphanesi, Kozan İlçe Halk Kütüphanesi ve Feke İlçe Halk Kütüphanesi, Kültür ve Turizm Bakanlığı 2026 yılı yatırım programına teklif edilmiştir.

Karaisalı İlçe Halk Kütüphanesi

Besni İlçe Halk Kütüphanesi

Adıyaman Besni İlçe Halk Kütüphanesi Bakım Onarımı ve Mal Alım İşi tamamlanarak 18.09.2025 tarihinde hizmete açılmıştır.

Besni İlçe Halk Kütüphanesi

Samsat İlçe Halk Kütüphanesi

Samsat İlçe Halk Kütüphanesinin bakım, onarım ve tefrişatına yönelik çalışmalar tamamlanmış olup kütüphane 14.04.2025 tarihinde hizmete açılmıştır.

Samsat İlçe Halk Kütüphanesi

Yeşilyurt İlçe Halk Kütüphanesi

Kamu Eliyle Desteklenen Kültür Yatırımları Projesi kapsamında Kültür ve Turizm Bakanlığı desteğiyle Adıyaman Valiliği tarafından yapımı tamamlanan Yeşilyurt İlçe Halk Kütüphanesi hizmete açılmıştır.

Yeşilyurt İlçe Halk Kütüphanesi

Gölbaşı İlçe Halk Kütüphanesi, Kültür ve Turizm Bakanlığı 2025 yılı yatırım programında yer almakta olup arsasına yönelik tahsis çalışmaları tamamlanmıştır. 2026 yılında proje alımına yönelik çalışmaların başlatılması planlanmaktadır.

Kahta İlçe Halk Kütüphanesi, Kültür ve Turizm Bakanlığı 2026 yılı yatırım programına teklif edilmiştir.

Lice İlçe Halk Kütüphanesi

Lice Belediyesi tarafından yapımı tamamlanan kütüphane binasına Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım Programı'nda yer alan "Kamu Eliyle Desteklenen Kültür Yatırımları" projesi kapsamında yapım desteği verilmiştir. Taşınmazın tefrişinin ihalesine yönelik çalışmalar Diyarbakır Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı tarafından yürütülmekte olup 2026 yılının 1. çeyreğinde tamamlanması planlanmaktadır.

Lice İlçe Halk Kütüphanesi

Kayapınar İlçe Halk Kütüphanesi

Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım Programı'nda yer alan "Kamu Eliyle Desteklenen Kültür Yatırımları" projesi kapsamında, Kültür ve Turizm Bakanlığı desteğiyle Kayapınar Belediyesi tarafından yapımı tamamlanan Kayapınar İlçe Halk Kütüphanesi hizmete açılmıştır.

Kayapınar İlçe Halk Kütüphanesi

Diyarbakır Cezaevi Kütüphanesi

Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğünce restorasyon çalışmaları devam etmekte olup tamamlanması akabinde tefrişi yapılacaktır.

Silvan İlçe Halk Kütüphanesi, Yenişehir İlçe Halk Kütüphanesi ve Çınar İlçe Halk Kütüphanesi Kültür ve Turizm Bakanlığı 2026 yılı yatırım programına teklif edilmiştir.

Gaziantep Münif Paşa 100. Yıl İl Halk Kütüphanesi

Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım Programı kapsamında Gaziantep İl Halk Kütüphanesi Yapım İşi tamamlanmış olup kütüphane hizmete açılmıştır.

Gaziantep Münif Paşa 100. Yıl İl Halk Kütüphanesi

Nizip İlçe Halk Kütüphanesi

Nizip Kültür Merkezi binası içerisindeki Kültür ve Turizm Bakanlığı kullanımına planlanan alanlar Gaziantep Büyükşehir Belediyesi tarafından tahsis edilmiş olup tefriş çalışmaları tamamlanan kütüphane hizmete açılmıştır.

Nizip İlçe Halk Kütüphanesi

Nurdağı İlçe Halk Kütüphanesi

Nurdağı İlçe Halk Kütüphanesinin bina yapımına yönelik proje alımına yönelik ihale işlemleri 17.12.2025 tarihinde ihalesi gerçekleştirilmiştir.

İslahiye Sabiha-Aziz Bali İlçe Halk Kütüphanesi

İslahiye Sabiha-Aziz Bali İlçe Halk Kütüphanesi, Kültür ve Turizm Bakanlığı 2025 Yılı Yatırım Programı'nda yer almakta olup proje alımına yönelik yaklaşık maliyet çalışmaları devam etmektedir.

İslahiye Sabiha-Aziz Bali İlçe Halk Kütüphanesi

Hatay Edebiyat Müzesi Rekonstrüksiyon Yapım İşi

Hatay Edebiyat Müzesi binası deprem sonrasında yıkılmış olup taşınmazın rekonstrüksiyonuna yönelik uygulama işi tamamlanmıştır.

Restorasyon Öncesi Hatay Edebiyat Müzesi

Restorasyon Sonrası Hatay Edebiyat Müzesi

İskenderun İlçe Halk Kütüphanesi

Hatay İskenderun İlçe Halk Kütüphanesinin 27.12.2025 tarihinde resmî açılışı gerçekleştirilmiştir.

İskenderun İlçe Halk Kütüphanesi

Hatay Medeniyetler Kütüphanesi

Hatay Medeniyetler Kütüphanesinin 27.12.2025 tarihinde resmî açılışı yapılmıştır.

Hatay Medeniyetler Kütüphanesi

Yayladağı İlçe Halk Kütüphanesi

Yayladağı Belediyesi tarafından yapımı devam eden kütüphane binasına, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım Programı'nda yer alan "Kamu Eliyle Desteklenen Kültür Yatırımları" projesi kapsamında yapım desteği verilmiştir. Binanın tamamlanması akabinde tefrişine yönelik çalışmalar başlatılacaktır. Yayladağı İlçe Halk Kütüphanesinin 2026 yılı haziran ayında hizmete açılması planlanmaktadır.

Yayladağı İlçe Halk Kütüphanesi

Bu çalışmaların yanı sıra, Altınözü İlçe Halk Kütüphanesi, Dörtyol İlçe Halk Kütüphanesi ve Hassa İlçe Halk Kütüphanesinin Kültür ve Turizm Bakanlığı 2026 yılı yatırım programına alınması çalışmalarına devam edilmektedir.

Andırın Şehit Astsubay Ömer Halisdemir İlçe Halk Kütüphanesi

Kahramanmaraş Andırın İlçe Halk Kütüphanesi Binası Onarım İşi tamamlanmış olup tefrişine yönelik çalışmalar devam etmektedir. Kütüphanenin 2026 yılı nisan ayında hizmete açılması planlanmaktadır.

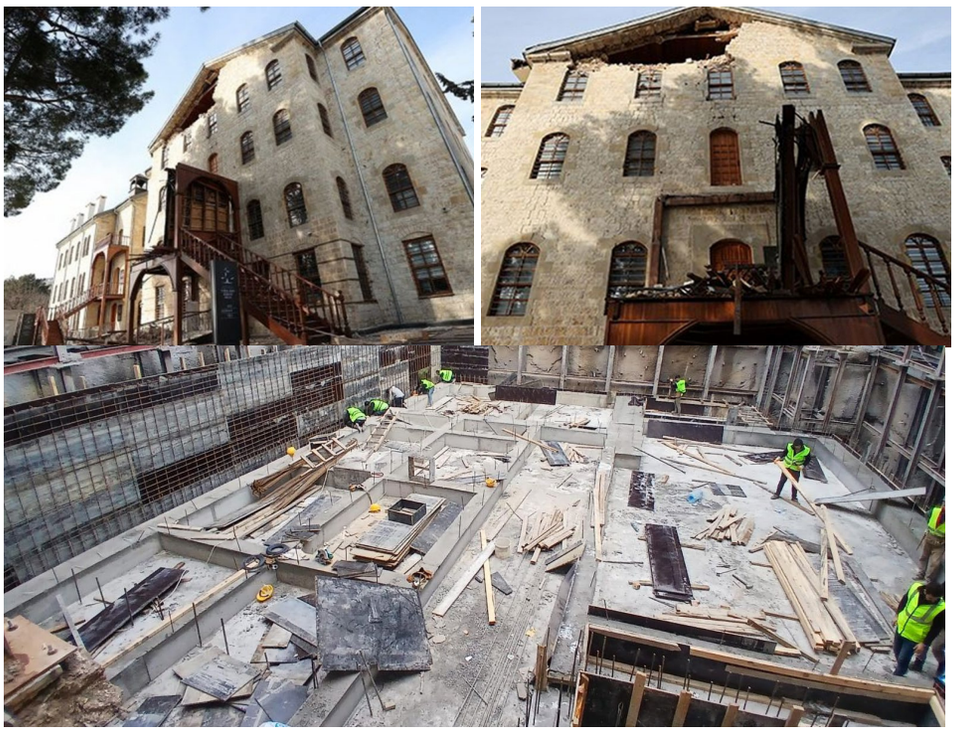

Andırın Şehit Astsubay Ömer Halisdemir İlçe Halk Kütüphanesi

Yedigüzel Adam Kütüphanesi

Yedigüzel Adam Kütüphanesi Restorasyonu devam etmektedir. Kütüphanenin 2026 yılı sonunda hizmete açılması planlanmaktadır.

Yedigüzel Adam Kütüphanesi

Malatya İl Halk Kütüphanesi

"Kamu Eliyle Desteklenen Kültür Yatırımları" projesi kapsamında yapımı tamamlanan Malatya 100. Yıl İl Halk Kütüphanesi hizmete açılmıştır.

Malatya 100. Yıl İl Halk Kütüphanesi

Malatya Bebek ve Çocuk Kütüphanesi

Malatya Bebek ve Çocuk Kütüphanesi Rölöve Restitüsyon, Restorasyon, Elektrik, Makine, İnşaat Mühendisliği ve Çevre Düzenleme Projeleri Yapım İşi devam etmektedir. Kütüphanenin 2026 yılı sonunda hizmete açılması planlanmaktadır.

Malatya Bebek ve Çocuk Kütüphanesi

Fakıuşağı Halk Kütüphanesi

Osmaniye ili, 1745 Ada 22-19 Parsel (Fıstık Müzesi) İç Mimari Proje İşi tamamlanmıştır. Söz konusu işin uygulama ihalesi 15.12.2025 tarihinde gerçekleştirilmiş olup sözleşme imzalanmıştır. Yapım işi devam etmektedir.

Fakıuşağı Halk Kütüphanesi

Ellek Halk Kütüphanesi

Ellek Belediye Başkanlığına ait taşınmazda Bakanlığa tahsis edilen 200 m² alanın tefriş çalışmaları tamamlanmış olup kütüphane 2025 yılında hizmete açılmıştır.

Ellek Halk Kütüphanesi

Osmaniye Devlet Kütüphanesi

Osmaniye Devlet Hastanesi içerisinde Sağlık Bakanlığı tarafından Kültür ve Turizm Bakanlığına tahsis edilen 298 m² alanın tefriş çalışmaları tamamlanmış olup kütüphane 2025 yılında hizmete açılmıştır.

Osmaniye Devlet Kütüphanesi

Ceylanpınar İlçe Halk Kütüphanesi

Şanlıurfa İli, Ceylanpınar İlçesi, Fatih Sultan Mehmet Mahallesi, 725 Ada, 2 No.lu parselde kayıtlı 2.993 m² alana sahip metruk binanın onarım ve tefrişine yönelik proje çalışmaları devam etmektedir.

Siverek İlçe Halk Kütüphanesi ve Siverek Bebek ve Çocuk Kütüphanesi

Şanlıurfa İli, Siverek İlçe Halk Kütüphanesi ile Siverek Bebek ve Çocuk Kütüphanesine yönelik onarım ve tefriş işleri tamamlanmıştır. Kütüphane 2026 yılı ilk çeyreğinde hizmete açılacaktır.

Siverek Bebek ve Çocuk Kütüphanesi ve Siverek İlçe Halk Kütüphanesi

Viranşehir İlçe Halk Kütüphanesi

Proje alımına yönelik yaklaşık maliyet çalışması devam etmektedir. Bu projelerin yanı sıra, Bozova İlçe Halk Kütüphanesi, Eyyübiye İlçe Halk Kütüphanesi, Harran İlçe Halk Kütüphanesi ve Hilvan İlçe Halk Kütüphanesinin Kültür ve Turizm Bakanlığı 2026 yılı yatırım programına alınmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

"Kamyon Tiyatrosu" Projesi

Bölgeye gönderilen Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü bünyesindeki iki kamyon tiyatrosu, çeşitli şehirlerde tiyatro oyunları sahnelemektedir. "Kamyon Tiyatrosu" projesiyle, sahnesi bulunmayan şehirlerdeki çocuklara ulaşılarak onların acılarını hafifletmek amaçlanmıştır. "Yürüyen Sahne Her Yerde" sloganı ile hayata geçirilen projeyle deprem bölgesinde 77 temsil sunulmuş, 27 bin 343 çocuğa ulaşılmıştır.

Çocuklara Yönelik Düzenlenen Diğer Etkinlikler

Bölge müdürlüklerinin bulunduğu şehirlerde depremzede çocuklar misafir edilerek sanat heyecanıyla buluşturulmaktadır. Aralarında Ankara Devlet Tiyatrosu, İstanbul Devlet Tiyatrosu, İzmir Devlet Tiyatrosu, Bursa Devlet Tiyatrosu, Erzurum Devlet Tiyatrosu, Konya Devlet Tiyatrosu ve Van Devlet Tiyatrosunun da bulunduğu bölge müdürlükleri, küçük sanatseverlere yönelik çeşitli etkinlikler düzenlemektedir.

Çocukların sanatla daha fazla buluşmalarını sağlamak amaçlı projelerden biri olan "Vagon Sahne" kapsamında, Devlet Demiryollarına ait vagonlar tiyatro sahnesine dönüştürülerek deprem bölgelerine ziyaret gerçekleştirilecektir.

1-2 Mart 2023 tarihlerinde, 12 bölgeden gelen 45 sanatçı ve teknik ekibin katılımıyla özel bir workshop düzenlenmiştir. Macunköy Sosyal Tesisleri'ndeki Orhan Asena Deneme Sahnesi'nde, Başdekoratör Hakan Dündar liderliğinde gerçekleşen etkinlikte, atık malzemeler işlenerek rengârenk kuklalara dönüştürülmüştür. Bu kuklalar, yalnızca birer oyuncak olmaktan öte, çocukların yaşadıkları travmaları aşmalarında önemli bir terapi aracı olmuştur.

Kültür ve Turizm Bakanlığı Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünce moral ve motivasyon sağlanması amacıyla Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illerinde depremden etkilenen çocuklara yönelik, başta müzikli çocuk oyunları olmak üzere, çok sayıda etkinlik gerçekleştirilmiştir. 2023 ve 2024 yıllarında toplam 56 temsil sahnelenmiş, 20 binden fazla depremzede çocuk ve aileye ulaşılmıştır.

Ayrıca Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2024 yılı aralık ayında ilk kez düzenlenen Anadolu Opera ve Bale Festivali kapsamında Hatay ilinde yetenek taraması yaparak Güzel Sanatlar Lisesi öğrencilerine sunumlarını gerçekleştirme fırsatı verilmiştir.

1. Anadolu Festivali Yetenek Taraması, Hatay

Ulusal ve Uluslararası Proje ve Proje Koordinatörlüğü Çalışmaları

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP)

Depremin ardından, hasar gören müzelerin koleksiyonlarının güvenli bir şekilde korunması için tüm imkânlar seferber edilmiştir. Ulusal ve uluslararası düzeydeki kaynaklarla, özellikle UNDP ile iş birliği yapılarak bu süreç hızlandırılmıştır. UNDP, ayni katkılar ve kitlesel fonlama çalışmalarına öncülük etmiştir.

Ayni Katkılar

UNDP, müzelerdeki eserlerin güvenli muhafaza edilmesi ve hasar tespit işlemlerinin doğru yapılması için Hatay, Kahramanmaraş ve Elbistan'daki müzelere 30 iklimlendirmeli konteyner, telsiz, dron ve tablet temin etmiştir.

Kitlesel Fonlama Çalışmaları

Hatay, Kahramanmaraş, Gaziantep ve Adıyaman'daki kültürel mirasın yeniden inşası için UNDP ile iş birliğiyle uluslararası kitlesel fonlama kampanyası başlatılmıştır. Kampanya, yerel ve uluslararası topluluklar, Türk diasporası ve özel sektörün desteğiyle sürdürülebilir bir kültürel miras restorasyonu hedeflemektedir. Kampanya kapsamında; Tarihî Maraş Çarşısı, Gaziantep Kalesi, Mar Yuhanna Rum Ortodoks Kilisesi, Arsameia Arkeolojik Alanı, Hatay Arkeoloji Müzesi, Hatay Sarımiye Camii ve somut olmayan kültürel miras gibi öncelikli alanlar yer almaktadır. Bu alanlara diğer kültürel miras unsurlarının da dâhil edilmesi planlanmaktadır.

İsviçre Federal Kültür Dairesi

Hatay Arkeoloji Müzesi'nde deprem nedeniyle hasar gören mozaiklerin restorasyonu için proje geliştirilmiştir. "Hatay Müzesi Depremde Hasar Gören Mozaikleri Konservasyon ve Restorasyonu" projesi, İsviçre Federal Kültür Dairesi tarafından 222 bin 543 CHF bütçeyle desteklenmiş ve 90 bin 543 CHF'lik kısmı finanse edilmiştir. 2024 ocak ayında başlatılan proje kapsamındaki çalışmalar devam etmektedir.

Deprem Bölgesindeki Cemevlerine Yönelik Faaliyetler

Deprem bölgesinde bulunan Adana, Adıyaman, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illerinden gelen talepler doğrultusunda toplam 8 ilde 111 cemevinin bakım-onarım işleri ve tefrişat alımları tamamlanmıştır.

Depremde cemevi yıkılan ve cemevi ihtiyacı ortaya çıkan Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya ve Şanlıurfa illerinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı iş birliğinde çeşitli tiplerde 13 cemevi ve kültür merkezi yapılması planlanmaktadır.

Uzun Vadeli İyileştirme Çalışmaları

Depremin meydana getirdiği tahribatın giderilmesi çalışmalarında; otantik kültürü yaşatan nüfusun ikametlerine dönmesinin sağlanması, tarihî-kültürel dokunun bütüncül olarak ihya edilmesi ve tarihî dokunun bulunduğu eski kent bölgeleriyle yeni kent yerleşimleri arasındaki ilişkinin devam ettirilmesi, temel amaçlardır.

Bunun yanı sıra yeni kent yerleşimlerinde kültürel etkileşimi mümkün kılacak, toplumun refahını destekleyen, başta kütüphane olmak üzere; müze, kültür merkezi, kent parkı gibi kültürel alt yapı unsurlarına yer verilecektir. Yeni yerleşimler şehrin hatırasını anımsatacak şekilde, mevcut konumunu koruyacak şehirler ise kent meydanlarında simgesel ve estetik değeri yüksek kamu binaları, kültür yapıları, kent parkı ve deprem felaketinin hatırlanacağı anıtlarla birlikte yeniden tasarlanacaktır.

Tarihî dokunun, muhtemel yeni felaketlerde tekrar zarar görmemesi için güncel malzeme ve inşa tekniklerinden yararlanılarak restorasyon imkânları incelenecektir. Bu amaçla mevzuatta ve yetkili kurullarda düzenleme yapılması ihtiyacı değerlendirilecektir.

Deprem Bölgesine Yapılan Diğer Hizmetler

Kültür ve Turizm Bakanlığı destekleri ile hayata geçirilen "Çocuklar İçin Gezen Sinema" projesi kapsamında, uygun teknik ekipman ve iklimlendirme olanağına sahip sinema tırı ile film gösterimleri sürdürülmektedir. Bu kapsamda; 2024 yılında depremden etkilenen Adana, Hatay, Gaziantep, Şanlıurfa, Kilis ve Adıyaman illeri de dâhil olmak üzere toplam 22 il ve 150 ilçede 400 binin üzerinde çocuk sinemayla buluşturulmuştur.

Deprem bölgesine yönelik gerçekleştirilen bir diğer hizmet ise Hatay, Antakya tarihî kent merkezini; aslına uygun olarak yeniden canlandırmak, kültürel mirasını ihya etmek, kent kimliğini koruyarak gelecek nesillere aktarmak ve yaşanan deprem felaketinin izlerini bir an önce silmek amacıyla Hatay şehir merkezine yönelik koruma amaçlı imar planı çalışmalarının başlatılmasıdır.

05 Nisan 2023 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 7033 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile Hatay ili, Antakya ilçesinde tarihî kent merkezini ve Kurtuluş Caddesi'ni de içeren 307 hektarlık alan, 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamında riskli alan olarak ilan edilmiştir.

6306 sayılı Kanun kapsamında Cumhurbaşkanı Kararı ile ilan edilen "Riskli Alan" ve "Riskli Yapılar"da gerçekleştirilecek çalışmalara ilişkin 15 Mayıs 2023 tarihinde Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı arasında "Hatay İlinde Gerçekleştirilecek Çalışmalara İlişkin Protokol" imzalanmıştır. Anılan protokol kapsamında Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından hazırlanan "Antakya Tarihî Kent Merkezi Koruma Amaçlı İmar Planı" tamamlanmış ve planlar 10.06.2024 tarihinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca onaylanmıştır.

Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü Kültür Merkezleriyle İlgili Hususlar

Depremden etkilenen illerimizde bulunan kültür merkezlerinden az hasarlı olan Kilis Alaeddin Yavaşca Kültür Merkezinin, Hatay Erzin Ömer Halisdemir ve Hatay Samandağ Kültür Merkezinin basit onarımları için gerekli ödenek tahsisi sağlanmış ve çalışmalar tamamlanmıştır. Depremi yapısal hasar almadan atlatan Osmaniye Kadirli Prof. Dr. Turan Güven Kültür Sanat Merkezinin bakım onarım çalışmaları ile Adana Kozan Kültür Merkezinin genel bakım onarım ve tadilat işleri tamamlanmıştır. Yine az hasarlı olan Osmaniye Cebelibereket Kültür Merkezi için Macaristan devleti ile Osmaniye İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü arasında imzalanan hibe antlaşmasına istinaden basit onarım çalışmaları tamamlanmıştır. Binanın güçlendirilmesi için proje ve yaklaşık maliyet çalışmaları da tamamlanmak üzeredir. Az hasarlı Malatya Kongre ve Kültür Merkezinin bakım ve onarım çalışmaları tamamlanmıştır. Adana Hacı Ömer Sabancı Kültür Merkezi binası için ise Sabancı Vakfınca yapılan deprem performans analizi sonucu binanın depreme dayanıklı olmadığı tespit edilmiştir. Binanın kullanımı durdurulmuş olup Kültür ve Turizm Bakanlığı koordinasyonunda yeni kültür merkezinin yapımı için Sabancı Vakfı tarafından başlatılan proje süreci devam etmektedir. Adıyaman'a yeni bir kültür merkezi yapımı için projelendirme çalışmaları tamamlanmış ve yapım ihale süreci başlatılmıştır. 2026 yılı başında inşaata başlanarak binanın 2027 yılında hizmete alınması planlanmaktadır. Depremden sonra orta hasarlı olduğu rapor edilen Malatya Sabancı Kültür Merkezinin güçlendirilmesinin ekonomik olmadığı tespit edilmiş olup binanın yıkılarak yerine yeni Malatya Kültür Merkezi yapımı için 07.02.2025 tarihinde yer teslimi yapılarak işe başlanılmıştır. Fiziki gerçekleşmesi %80 seviyesinde olan işin 2026 yılının ilk çeyreğinde tamamlanması hedeflenmektedir. 2020 yılında depreme dayanıksız olduğu tespit edildiği için boşaltılması uygun görülen Hatay Kültür Merkezi depremde ağır hasar almış olup kontrollü olarak yıkılmıştır. Hatay'da yeni bir kültür merkezi yapılmasına ilişkin çalışmalar devam etmektedir.

Turizm Tesisleriyle İlgili Hususlar

Depremin hemen ardından turizm tesislerinin hasar durumu il kültür ve turizm müdürlükleri ile eş güdümlü olarak belirlenmiştir. Ayrıca 15.02.2023 tarihli Genelge ile depremden etkilenen 10 ilde (Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya, Şanlıurfa, Osmaniye, Kilis) Kültür ve Turizm Bakanlığından belge talep eden yatırım ve işletmelere yönelik bir dizi kolaylık getirilmiştir. Bu illerde, belgelerin yenilenmesi ve süre ertelemeleri yapılarak belgelerin iptali ve denetimleri ertelenmiştir. Yatırım belgeleri bir yıl süreyle uzatılmıştır.

Gerçekleştirilen Diğer Projeler

"Tutar Mısın Elimi (Miras)" Projesi

Kahramanmaraş merkezli deprem felaketinin olumsuz etkilerini en aza indirebilmek üzere hayata geçirilen "Tutar Mısın Elimi (Miras)" projesi depremzede çocuklarla buluşmuştur. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından başlatılan proje ile depremin özellikle çocuklar üzerinde yarattığı olumsuz etkileri hafifletmesi, çocukların moral ve motivasyonlarının artırılması ve normalleşme sürecine sanat yoluyla katkı sağlanması hedeflenmiştir.

Bakanlık Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü Devlet Halk Dansları Topluluğu tarafından çocuklara özel hazırlanan halk dansları ile yöresel müziklerin, Türkiye'nin somut olmayan kültürel miras unsurlarından Karagöz ve Hacivat'ın anlatımlı oyununda yorumlandığı projenin ilk izleyicileri, Malatyalı minikler olmuştur.

Malatyalı çocuklar, kendisine bırakılan mirası bulmak için kadim dostu Hacivat ile çıktığı Anadolu yolculuğunda Nasreddin Hoca, Çelebi, Tuzsuz Deli Bekir, Acem ve Laz karakterleriyle karşılaşan Karagöz'ü izleyerek Trakya, zeybek, Kırşehir, Ankara, Burdur, Karadeniz halk danslarını ve bu bölgelerin özelliklerini yakından öğrenme fırsatı bulmuştur.

Depremzede Çocuklar İçin Sahnelenen Miras Projesi, Malatya, 12 Nisan 2023

5.12. Gençlik ve Spor Alanındaki Destekleyici Çalışmalar

6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli gerçekleşen deprem felaketi sonrasında ilk etapta yurtlar, gençlik merkezleri ve spor tesisleri başta olmak üzere Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı tüm tesislerde, depremzedelere yönelik barınma hizmeti verilmeye başlamıştır. Eş güdümlü olarak Osmaniye, Hatay, Adıyaman ve Kahramanmaraş'taki yurt mutfakları "gönüllü şeflere" açılarak üç öğün çıkartılan yemekler depremzede vatandaşlarımızın istifadesine sunulmuştur.

6 Şubat deprem felaketi sonrası, sporun rehabilitasyon gücünü kullanmak amacıyla, deprem bölgesindeki çadır kent, konteyner kent ve yurtlarda konaklayan çocuk ve gençlerimize yönelik birçok spor faaliyeti yapılmıştır. Bu faaliyetler, vatandaşlarımızın üzüntülerini bir an olsun hafifletmek ve normal hayata dönebilmelerine destek olmak bakımından yararlı olmuştur.

Yaşanan felaketin büyüklüğü nedeniyle ihtiyacı karşılamada yeterli olmayan bölgedeki toplanma alanlarına ilave olarak Gençlik ve Spor Bakanlığına ait tesis ve sahalar da hem güvenli oluşları hem de yatay mimari özellikleri nedeniyle depremzedelere açılmıştır. Bunlar, enkazların risk oluşturduğu süreçte güvenli sığınma alanları; arama kurtarma ve sonrasında gerekli hayati yardımlar için hem lojistik destek merkezi hem de ilk yardım ve destek dağıtım merkezleri olarak kullanılmıştır.

Depremin hemen ardından Adıyaman, Diyarbakır, Elâzığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya, Osmaniye, Şanlıurfa illerine Gençlik ve Spor Bakanlığı personeli ve Gençlik Merkezi gönüllülerinden oluşan toplam 3 bin 76 kişi görevlendirilmiştir. Deprem sonrasında, haftalık periyotlarla personel ve gönüllü görevlendirmeleri yapılmıştır. Görevlendirilen personel ve gönüllüler etkinlik çadırlarında ve diğer gönüllülük çalışmalarında görev almıştır.

Gençlik merkezleri, genç ofisler ve gençlik kampları deprem anından itibaren vatandaşların hizmetine açılmış ve 24 saat boyunca yiyecek, içecek ve barınma hizmeti sunulmuştur. 81 ilde valilikler ve AFAD koordinasyonunda gençlik merkezlerinde temel ihtiyaç malzemeleri toplanarak afet bölgelerine ulaştırılmıştır. Afet bölgesindeki gençlik merkezleri ve genç ofislerde deprem anından itibaren kişisel gelişimden spora, sanattan bilime kadar geniş yelpazede eğitimler ve faaliyetler yürütülmüştür.

81 ilde Gençlik ve Spor Bakanlığına ait yurtlarda ve afet bölgelerinde kurulan çadırlarda misafir edilen afetzede vatandaşlara yönelik psikososyal, kültürel, sportif, kişisel gelişim vb. faaliyetler için ekipler oluşturulmuştur.

Ulusal kamp dönemleri içerisinde deprem bölgesinden başvuru yapan 3 bin 215 gence öncelik tanınmış, onların ulusal kamplardan faydalanmaları sağlanmıştır. Medeniyet, tarih ve kültür kampları kapsamında depremden etkilenen illere 1.820 kişilik kontenjan verilerek gençlerimizin Çanakkale, Nevşehir, Bitlis ve Tekirdağ illerindeki gezi programından yararlanmaları sağlanmıştır. Ayrıca, 17 gençlik kampımızda depremden etkilenen 9 bin 763 vatandaşımız misafir edilmiştir.

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen deprem nedeniyle Gençlik ve Spor Bakanlığından kredi alan öğrencilerin kredileri şubat ayından geçerli olmak üzere bursa dönüştürülmüştür. Ayrıca 2023-2024 öğretim yılında burs/kredi almak için başvuran öğrencilere depremzede önceliği tanınarak burs tahsis edilmiştir.

6 Şubat'ta yaşanan deprem felaketinden etkilenen öğrencilerimiz için Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi tarafından, 2023 yılı başvuruları ocak ayı sonunda kapanan Ulusal Staj Programı, yeniden başvuruya açılmıştır. Programa başvuran 407 bin öğrencinin yaklaşık 75 bininin depremden etkilenen illerde ikamet ettiği veya eğitim gördüğü tespit edilmiştir. İşverenlerin söz konusu öğrencilere yönelik farkındalıklarını sağlamak ve ilgili öğrencilerin staj imkânlarından öncelikli faydalanabilmeleri için profillerine özel bir ikon eklenmiştir. Program üzerinden staj imkânı sunan kamu ve özel sektör kuruluşları, depremden etkilenen öğrencilere özel kontenjan ayırmaları ve süreçte kolaylık sağlamaları yönünde teşvik edilmiştir. Bahsi geçen çalışmalar doğrultusunda, depremden etkilenen üniversiteli gençlere 33 bin 186 staj teklifi iletilmiş; teklifleri kabul eden 28 bin 887 öğrencimiz stajlarını başarıyla tamamlamıştır. Staj yapan tüm gençlerimizin sigorta primleri ve kamu stajyerinin ücretleri devlet tarafından karşılanmıştır. Ayrıca, Ulusal Staj Programı kapsamında staj yapacak öğrencilere yönelik olarak Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisinin dijital eğitim platformuna "Deprem ve Korunma Bilinci Eğitimi", "Psikososyal Destek Semineri", "Afet ve Acil Durumlarda Çalışana Destek" ve "Afet Farkındalığı" eğitimleri de eklenmiştir.

Depremden etkilenen 11 ilimizde, EYS üzerinden açılan spor, kültür ve sanat faaliyetleri eğitimlerinde görev alan toplam 1.163 eğitmen ile depremden etkilenen gençlerimize yönelik masa tenisi, futbol, seramik, sınavlara hazırlık, iletişim, duygularımı yönetebiliyorum, satranç gibi faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

Deprem Bölgesine Yönelik Projeler

6 Şubat'tan bu yana gençlik ve spor alanında yapılan destekleyici çalışmalar kapsamında birçok proje uygulamaya konulmuştur.

Gönül Mutfağı

Osmaniye, Kahramanmaraş, Adıyaman ve Hatay'da Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı yurt mutfakları aşevine çevrilerek; sivil toplum örgütleri, gönüllü kuruluşlar, kamu ve özel sektörün destekleriyle kurulan 'Gönül Mutfağı' organizasyonu yoluyla 16 hafta / 115 günde 33 milyon kap yemek üretilerek depremzede vatandaşlara dağıtılmıştır. Ayrıca kurulan lojistik merkezlerinde 22 bin koli erzak, 5 bin uyku tulumu, 5 binin üzerinde battaniye, 490 bin kahvaltı dağıtımı gerçekleştirilmiştir.

Genç Yürekler-Sıcak Eller

İskenderun ilçesinde depremzedelere yönelik faaliyetlere katılmak üzere "Gönüllüyüz Biz Platformu" üzerinden 22 Mart 2023-26 Nisan 2023 tarihleri arasında her biri birer haftalık beş dönem belirlenmiştir. Bu dönemlerde gönüllü olarak giden toplam 75 genç, depremzedeler için pişirilen yemeklerin hazırlanmasında ve dağıtılmasında görev almıştır.

Anadolu Yıldızlar Ligi

Bölgede bulunan illerimizde 2023 yılında Anadolu Yıldızlar Ligi projesi kapsamında çeşitli spor dallarında 10-18 yaş aralığındaki çocuk ve gençlerimize yönelik faaliyetler düzenlenmiştir. Bu kapsamda atletizm, masa tenisi, karate, oryantiring, tenis ve yüzme spor dallarında faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

Koşabiliyorken Koş

Bu kapsamda çeşitli spor dallarında, Gençlik ve Spor il müdürlüklerimizin antrenörleri eşliğinde aktiviteler yapılmıştır.

Sokaklar Bizim Gençlik Kupası

"Sokaklar Bizim 3x3 Basketbol Projesi", gençler arasındaki iletişimi güçlendirmek, gençlere spor yapma alışkanlığı kazandırmak ve onların spor yolu ile eğlenceli vakit geçirmelerini sağlamak amacıyla ülke genelinde yapılan turnuva; mahallî, bölge birinciliği ve Türkiye birinciliği olarak organize edilmiştir. Bu proje kapsamındaki müsabakalara deprem bölgesi illerimizden Şanlıurfa, Kilis, Gaziantep, Diyarbakır, Mersin ve Elazığ'dan da katılım gerçekleşmiştir.

Deprem Bölgesine Özel Mahalle Ligi Spor Projeleri

Deprem Bölgesine Özel Mahalle Ligi Spor Projeleri ile deprem felaketinden etkilenen 10 ilimizde yaşayan 14-17 yaş arası çocukların deprem sonrası iyileştirme süreçlerine katkıda bulunmak amaçlanmıştır. Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye, Şanlıurfa illerimizde bulunan çadır kentler, konteyner kentler ve yurtlarda barınan çocuklarımıza basketbol, badminton ve voleybol dallarında 26 Nisan-03 Mayıs 2023 tarihleri arasında "Omuz Omuza Yeniden Sahalara" sloganı ile spor turnuvası düzenlenmiştir. Projeye katılan tüm çocuklara malzeme yardımında bulunulmuştur. Projeye 4 bin 652 deprem mağduru çocuğumuz katılım göstermiştir.

Eğitim Deneyim Uygulama (EDU)

Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesinde düzenlenen eğitsel, sosyal, kültürel ve sportif etkinliklerde eğiticilerin görevlendirilmeleri, katılımcı gençlerin verilen bu eğitimlerden yararlanarak mevcut potansiyellerini öğrenerek geliştirmeleri ve ihtiyaç duydukları eğitimlere uzaktan/yüz yüze ulaşabilecekleri bir sistem tasarlanmıştır. Bu kapsamda 476 başlıkta çeşitli kurslar Bakanlık yurtları, gençlik merkezleri ve spor tesislerinde ücretsiz verilmektedir.

Bu eğitimlerden "Mentörüm Hayat Becerileri" programıyla, gençliğin çağımızın gerektirdiği niteliklere sahip olmaları, yaşamın her alanında mutlu, başarılı, etkili ve verimli olabilmeleri amaçlanmaktadır. Yine çevrim içi olarak erişilebilecek duygu yönetiminden, problem çözme becerilerine kadar çeşitli alanlarda hazırlanmış 300 mikro eğitim içeriği de portalda yer almaktadır. Eğitimler kapsamında, diğer kurum ve kuruluşlar ile iş birlikleri yapılmıştır.

Diğer yandan, özellikle sınavlara hazırlanan gruplara yönelik olarak öğrenci yurtlarında, gençlik merkezlerinde, konteyner ve çadır kentlerde fiziksel imkânlar dâhilinde ders çalışma ortamları oluşturulmuş, gençlere kitap desteğinde bulunulmuş, eksik konu ve soru çözümü konusunda da gönüllü gençler ve EYS eğitmenleri tarafından destek sağlanmıştır.

AnadoluyuzBİZ Projesi

Gençlerimizde gönüllülük bilincine dair farkındalığı artırmanın ön planda olduğu AnadoluyuzBİZ Projesi ile gençlerimizin ziyaret ettiği şehirlerde, uygulamalar aracılığıyla özgüven kazanmaları, kendilerini ifade edebilmeleri, kültürel benliklerinin farkına varmaları, toplumsal bütünleşme, birliktelik ve vatan sevgisi bilinci kazanmaları amaçlanmaktadır.

AnadoluyuzBİZ Projesi kapsamında deprem bölgesinde yapılan programlarda; depremzede vatandaşlarımızın konakladığı çadır kent, konteyner kent, pansiyon, yurt, misafirhane vb. yerler ziyaret edilerek, depremden etkilenen çocuklarla etkinlikler yapılmaktadır. 2023, 2024 ve 2025 yıllarında depremden etkilenmiş illerimizde gerçekleştirilen programlarda, depremzede çocuklarımız gönüllü gençlerimizle buluşturularak iyileşme süreçlerine katkı sağlanmıştır.

2024 yılında, büyük deprem felâketinin yıl dönümünde AnadoluyuzBİZ Projesi ile gönüllü gençlerimiz, depremden en büyük hasar alan kentlerden biri olan Hatay ilimizdeki narenciye çiftçilerine destek olmuşlardır. Hatay'da hem depremin menfi etkileri hem de düşük narenciye fiyatları sebebiyle hasat döneminde büyük zorluklar yaşayan narenciye üreticisinin bu durumuna kayıtsız kalmayan gençlerimiz, Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından gonulluyuzbiz.gov.tr platformu üzerinden yayımlanan "AnadoluyuzBİZ Projesi- Hatay Narenciye Hasadı Özel Programı" ilanlarına rekor düzeyde başvuruda bulunulmuştur. AnadoluyuzBİZ Projesi kapsamında 4 dönemde düzenlenen programlar ile toplam 320 genç Hatay'ın çeşitli ilçelerinde narenciye çiftçileri ile birlikte hasat gerçekleştirmişlerdir.

Damla Gönüllülük Hareketi Projesi

Proje yoluyla; gençlerin karşılık beklemeden, ailesi ya da yakın çevresi dışındaki bireylerin yaşam kalitesini artırmak veya genel olarak toplumun yararına olduğu düşünülen bir hedefe ulaşmak için bir toplumsal girişime destek olmalarını sağlamak amaçlanmaktadır.

Projeyle, 2023 yılında yaşanan deprem felâketi nedeniyle memleketlerinden geçici olarak göç etmek durumunda kalan depremzedelerin yoğun olduğu Sivas (40 gönüllü genç), Mersin (38 gönüllü genç) ve Konya (38 gönüllü genç) illerinde depremzede ailelerle gönüllü gençler bir araya getirilmiştir. Yurtlarda, çadır kentlerde ve konteyner kentlerde 10 gün boyunca çeşitli sosyal aktivitelerle depremden etkilenenlerin rehabilite süreçlerine katkı sağlanmıştır.

2023, 2024 ve 2025 yıllarında gerçekleştirilen proje çalışmaları için deprem bölgesinden başvuran gönüllü gençlerin katılımlarına öncelik verilmiş, proje kapsamında gidilen illerde depremden etkilenen ailelere yönelik aktiviteler gerçekleştirilmiştir.

Sosyal Uyum ve Gençlik Katılımı Projesi

Depremin akabinde gençlik merkezi statüsünde konteynerlerin birleşiminden oluşan "Genç Alan"larda ve sahada, gönüllü proje çalışanları, psikologlar, tercümanlar ve mahalle destek ekiplerinden oluşan gönüllüler çeşitli faaliyetler gerçekleştirmiş ve hâlihazırda devam eden faaliyetlere destek olmuşlardır. Depremin ilk dönemlerinde gerek enkaz kaldırma gerek malzeme dağıtımı gibi çeşitli alanlarda görev yapan bu ekipler, sonraki dönemlerde gençlerin ve çocukların ihtiyaçlarını karşılama, yeni duruma adaptasyon ve motivasyon amacı ile çeşitli çalışmalar gerçekleştirmişlerdir.

İlk altı ay boyunca dönüşümlü olarak sahaya giden tercümanlar; özellikle enkaz bölgelerinde sesli arama ve sonraki süreçlerde geçici koruma altındaki depremzedelere iletişim konularında yardımcı olmuş, psikologlar gençlerin yaşadıkları buhranlı dönemi rahat atlatmaları, yeni duruma adaptasyonları ve çocukların travma sonrası yaşadıkları problemlere çözüm amacı ile çeşitli çalışmalar gerçekleştirmişlerdir.

Mahallelerindeki her türlü ihtiyacı tespit ederek bunların giderilmesini sağlayan ve uygulamaya geçiren gençlerden oluşan "Mahalle Destek Ekipleri" sahada en aktif rol üstlenen gruplardandır. Deprem illerine gönüllü olarak gidip sahada destek sağlamalarının yanı sıra deprem bölgesine gidecek malzemelerin paketlenip dağıtılması hususunda yardımcı olmuş ve deprem bölgesinden gelen ailelerin ihtiyaçlarını gidererek hem fiziksel hem de manevi anlamda destek sağlamışlardır.

LGS ve YKS'ye girecek depremzede gençlere destek amacı ile alanında uzman gönüllüler ve eğitmenler ile başta deprem bölgelerinde daha sonra da depremzede ailelerin göç ettikleri tüm illerde sınavlara destek etüt eğitimleri, sınav öncesi kaygı ve stresle başa çıkma seminerleri gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda düzenlenen seminerlere yaklaşık 3 bin kişi katılmıştır.

Bu proje kapsamında vaka tespit ve yönlendirme süreci içerisinde; bireysel görüşmeler alınarak, hizmet sağlanan kişilerin risk durumu tespit edilmiştir. Tespit edilen risk durumuna göre, gençlik merkezi bünyesinde danışmanlık süreci başlatılmış veya risk durumunun şiddetine göre hizmet sağlayıcı uzmanlaşmış diğer hizmetlere yönlendirilmiştir. Afet bölgelerinde de yapılan taramalarla bu değerlendirmeler yapılmaya devam etmektedir. Uzmanlaşmış hizmetler kapsamında Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Türk Kızılay ile diğer kurum ve kuruluşlara (AFAD, Göçmen Sağlığı Merkezi, Yeşilay Danışmanlık Merkezi, Sosyal Yardımlaşma Vakfı, Rehberlik ve Araştırma Merkezi vb.) yönlendirmeler yapılmaktadır.

Koruyucu ve önleyici çalışmalar kapsamında gençlik merkezlerinde veya konteyner kentlerde gençlerin beceri ve farkındalık kazanmalarını sağlamak amacıyla Toplum Temelli Ruh Sağlığı Hizmetleri (Seminerler) yapılmıştır. Bu kapsamda Kaygı Yönetimi, Çocuk Hakları Farkındalık Eğitimi, Çocukların Sosyal ve Duygusal Becerilerini Geliştirici Etkinlikler, Aile İçi İletişim Eğitimi, Gençlere Yönelik Motivasyon Görüşmeleri, Çocuk Hakları, Cinsel Sömürü ve İstismarın Önlenmesi, Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddetin Önlenmesi çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Motivasyon Seminerleri

Afetlerin ardından yaşanan travma sonrası stres bozukluğu, depresyon, anksiyete ve sınav stresi, gençlerin ana problemlerinin merkezinde yer almaktadır. Koruyucu ve önleyici çalışmalar kapsamında gençlerin beklentilerini ve sorunlarını odağa alan programlarla Bakanlığın faaliyet alanı genişletilerek özellikle afet bölgelerinde YKS ve KPSS hazırlık öğrencilerine yönelik sınav stresini yönetme üzerine Motivasyon Seminerleri gerçekleştirilmiştir.

Genç Alanlar

6 Şubat 2023 tarihindeki depremlerin öncesinde, deprem bölgesi illeri olan Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illerinde 55 gençlik merkezi, 45 genç ofis ile hizmet verilmekteydi. Bu tesislere, deprem felâketinden sonra gençlerin serbest zamanlarını verimli geçirmeleri amacıyla konteyner kentlerde kurulan 4 genç ofis ve 9 gençlik merkezi / genç alan eklenmiştir. Bir gençlik merkezinin tefrişatı tamamlanmış, bir genç alan yapımına devam edilmektedir.

Adıyaman, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya ve Osmaniye illerinde toplam 13 genç alan tamamlanmış, bir genç alanın tamamlanma süreci devam etmektedir.

Açık Hava Büyük Perde Film Gösterimi

Gençlik ve Spor Bakanlığı ve UNICEF iş birliği ile yürütülen Sosyal Uyum ve Gençlik Katılımı Projesi kapsamında, özellikle 6 Şubat depremlerinden etkilenen illerdeki konteyner kentlerde, gençlerin keyifli zaman geçirmeleri ve gençlik merkezlerimize / genç alanlarımıza katılımlarının artması amacıyla "Açık Hava Büyük Perde" Film Gösterimi Etkinliği gerçekleştirilmiştir. Etkinlik ilk olarak Adıyaman, Malatya, Kahramanmaraş, Hatay, Gaziantep, Osmaniye illerindeki konteyner kentlerde gerçekleştirilmiştir. Filmler, gençlerimizde millî - manevi duyguları harekete geçirecek, gençlerimize değerlere dair faydalı mesajlar verecek, 12-29 yaş grubu için uygun olan filmler arasından seçilmiştir.

Medya Okuryazarlığı ve Dijital Güvenlik Eğitimi

Sosyal Uyum ve Gençlik Katılımı Projesi kapsamında; 26 Eylül 2025 tarihinde Gaziantep'te yer alan Nurdağı Genç Alanda 30 gençlik liderine yönelik Medya Okuryazarlığı ve Dijital Güvenlik Eğitimi gerçekleştirilmiştir. Eğitim kapsamında gençlik liderlerine; dijital medyada karşılaşılabilecek riskler, dijital medyanın sunduğu fırsatlar ve bunların gençlerle nasıl değerlendirilebileceği, ekran süresi ile dikkat dağınıklığı ve zihinsel sağlık arasındaki ilişki ile dijital fırsatların gençlik merkezlerine taşınması gibi konular aktarılmıştır.

Dayanışma İçin Spor Projesi

"Dayanışma İçin Spor" projesi, Uluslararası Olimpiyat Komitesine bağlı olarak kurulan Olympic Refuge Foundation (ORF) tarafından fonlanmaktadır. Gençlik ve Spor Bakanlığının ana yürütücüsü olduğu projenin uygulama birimi, Uluslararası Organizasyonlar ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğüdür.

Olympic Refuge Foundation (ORF) tarafından fonlanan proje, ülke genelinde başta Adana ve Şanlıurfa olmak üzere toplam 7 ilde yürütülmektedir. Adana ve Şanlıurfa illerinde 2025 yılı içinde 1.200 depremden etkilenen 7-12 ve 13-18 yaş arasındaki geçici koruma altındaki ve Türk gençlerinin eşit sayıda kurslardan faydalanmaları sağlanmıştır.

Proje kapsamında, Spor Kursları, Spor Festivalleri, Genç Liderler Kampı, Kolaylaştırıcı Kılavuz Oluşturma ve Eğitmen & Personel Eğitimi gibi ana faaliyet alanları ile şu ana kadar toplam 14.600 gence ulaşılmış, 44 ülkeden katılım olmuş ve 22 spor branşında kurslar açılmıştır.

Ayrıca hem gençlerin hem de ailelerinin katıldığı birçok farkındalık artırma etkinliği düzenlemiş, bu seminerlerde sağlıklı beslenme, akran zorbalığı, ergenlikte kimlik gelişimi, çocuk hakları ve pozitif ebeveynlik, toplumsal cinsiyet eşitliği, hijyen, ağız ve diş sağlığı ve doğayı koruma, stres ve öfke yönetimi, beden güvenliği, çevrim içi güvenlik, spor yoluyla kendini ifade etme, aile ilişkileri, çocuk yaşta evliliklerin önlenmesi ve madde ve teknoloji bağımlılığıyla mücadele gibi çeşitli konularda eğitimler verilmiştir.

Geçici koruma altındaki gençler ile ev sahibi topluluklar arasındaki sosyal uyumu güçlendirmek amacıyla sporun önemi temel alınmış, gençlerin spor yapmaya teşvik edilmesi ve birbirleriyle kaynaşmaları sağlanmıştır.

Spor Yoluyla Barış ve Koruma Projesi

Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR), BARÇA Vakfı ile Gençlik ve Spor Bakanlığı iş birliğinde yürütülen "Türkiye'de Geçici ve Uluslararası Koruma Altındaki Gençler ile Ev Sahibi Topluluklardan Gençler İçin Spor Yoluyla Barışı ve Korumayı Destekleme Projesi"nin ("Spor Yoluyla Barış ve Koruma Projesi") ikinci aşaması kapsamında, sporda çocuk koruma ve SPORTNET eğitimlerine yönelik kapsamlı bir eğitim gerçekleştirilmiştir.

10–12 Kasım 2025 tarihlerinde Antalya'da düzenlenen eğitimde, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Kahramanmaraş, Kayseri, Malatya illerindeki 30 antrenörün ve proje il koordinatörlerinin sporda çocuk koruma, çocuklar için güvenli spor ortamı oluşturma ve SPORTNET eğitim modüllerine ilişkin bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır.

2024 Afetten Etkilenen Gençlerin Güçlendirilmesi Destek Programı

Gençlik Projeleri Destek Programı kapsamında 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depremlerinden etkilenen gençlerin afetin olumsuz etkileri ile baş etmelerine ve oluşan yeni koşullara uyum sağlamalarına destek vermek ve bu gençleri her alanda güçlendirmek amacıyla "Afetten Etkilenen Gençlerin Güçlendirilmesi Destek Programı" hazırlanmış ve 29 Ağustos 2024 tarihinde çağrıya çıkılmıştır.

Program ile bölgede gençler açısından öncelikli ihtiyaçlar olarak belirlenen temalar çerçevesinde hazırlanan proje teklifleri desteklenmektedir. Bölgede gerçekleştirilen çalışmalar neticesinde yapılan tespitlere göre; afete hazırlanış çalışmaları, psikososyal destek hizmetleri, bağımlılıkla mücadele, sosyal uyumun desteklenmesi, genç girişimciliğin teşvik edilmesi, inovasyon çalışmalarının desteklenmesi gibi konu başlıkları "aranan ve destek görecek temalar" arasında yer almaktadır. Programın bütçesi 70 milyon TL'dir.

Program kapsamında; 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerden etkilenen Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illerinde uygulanacak projeler kabul edilmiş, başvurular Türkiye genelindeki tüm sivil toplum kuruluşlarına ve spor kulüplerine açılmıştır.

Ayrıca 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depremlerinden etkilenen 11 ilde Gençlik ve Spor Bakanlığınca spor kulüpleri ve sivil toplum kuruluşlarına yönelik, kulüp ve kuruluşların kapasitelerinin geliştirilmesi amacı ve sürdürülebilirlik çalışmaları kapsamında "Proje Döngüsü Yönetimi ve Gelir Modeli Geliştirme" eğitimleri gerçekleştirilecektir.

Projeler 1 Mart 2025 tarihi itibariyle uygulamaya başlanmış olup, "Afetten Etkilenen Gençlerin Güçlendirilmesi Destek Programı" 69 proje ile devam etmektedir.

Üniversite Öğrenci Toplulukları İş Birliği ve Destek Programı (ÜNİDES)

Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından 2024-2025 öğretim yılında hayata geçirilen Üniversite Öğrenci Toplulukları İş Birliği ve Destek Programı (ÜNİDES) ile üniversitelerdeki gençlik oluşumları desteklenmekte ve aynı zamanda genç ofisler aracılığıyla kurumsal iş birlikleri geliştirerek sürdürülebilir ve stratejik ortaklık modelleri oluşturmak hedeflenmektedir.

Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen ÜNİDES Programı, üniversite topluluklarıyla genç ofisler arasında etkileşimi güçlendirmeyi, gençlerin üretkenliğini ve sosyal katılımını artırmayı amaçlayan, stratejik bir destek mekanizmasıdır.

Program kapsamında, 2024-2025 proje başvuru dönemlerinde 81 ilden 5.278 başvuru alınmış, 3.400 proje desteklenmiş ve toplam 226,6 milyon TL bütçe gençlerin fikirlerine aktarılmıştır.

2025-2026 yılı 1. başvuru döneminde de 1.044 proje destek almaya hak kazanmış ve onaylanan projelere 111.660.000 TL kaynak ayırılmıştır.

6 Şubat depremi sonrasında özellikle afetten etkilenen iller ve tüm Türkiye'de Afet Farkındalığı, Afet Yönetimi, Afetlere Hazırlık ve Müdahale Yeteneklerinin Artırılması ana başlıklarında 102 projeye destek verilmiştir.

ÜNİDES, yalnızca proje destekleyen bir program değil; aynı zamanda gençliğin özne olduğu, girişimci ve çözüm üretici kapasitesini destekleyen bir kalkınma modeli olarak konumlandırılmaktadır. Üniversitelerde aktif olan öğrenci topluluklarının etkisinin yaygınlaştırılması, genç ofisler aracılığıyla bu etkilerin daha sürdürülebilir ve sistematik hâle getirilmesi hedeflenmektedir.

Gençlik Politika Belgesi - Afet Yönetimi ve Dayanıklılık

Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından gençlere imkânlar sunmak, gençlerin topluma dâhil olabilmeleri için deneyim kazanmalarını ve uluslararası gelişmelere uyumlarını sağlamak hem aktif hem de sorumlu vatandaşlar olabilmelerini kolaylaştırmak için yayımlanacak olan yeni Gençlik Politika Belgesi'nde, özellikle afetlerden etkilenen gençlere yönelik sürdürülebilir politikaların oluşturulması amacıyla "Afet Yönetimi ve Dayanıklılık" konulu ayrı bir politika alanı yer almaktadır.

Gençlik Politika Belgesi kapsamında, bölgesel farklılıkları gözeten bir politika mimarisine veri sağlayarak kanıta dayalı bilgi sunmak amacıyla, Türkiye'nin NUTS-1 düzeyindeki 12 bölgesinde gerçekleştirilen Gençlik Politika Alanları Bölgesel Analizi'ne bakıldığında; Afet Yönetimi ve Dayanıklılık politika alanı, 12 tema içerisinde ülke genelinde Aile ve Değerler temasından sonra ikinci öncelikli tematik alan olarak belirlenmiş, bu sonuç özellikle afet riskine açık bölgelerde (TR1, TRA, TRB) belirgin şekilde öne çıkmıştır.

Gençlik Kamplarında Afet Farkındalık Eğitimleri

Türkiye genelinde faaliyet gösteren gençlik kamplarında; afet risklerini en aza indirmek, kurumsal ve toplumsal olarak afet riskine hazır olmak, afet sürecinin etkin, hızlı ve koordine yürütülmesini sağlamak ve gençleri bilinçlendirmek amacıyla Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı ile yapılan protokol kapsamında kamp alanlarımızda AFAD çadırlarının kurulması ve Afet Farkındalık Eğitimlerinin AFAD uzman ekiplerince verilmesi gerçekleştirilmektedir.

Hâlihazırda, 18 Nisan - 19 Temmuz 2025 tarihleri arasında 35 gençlik kampında toplam 61.776 kampçıya Afet Farkındalık Eğitimi verilmiştir.

Deprem Bölgesindeki Gençlik Merkezleri ve Genç Ofislerde Yürütülen Hizmetler

Gençlik ve Spor Bakanlığı depremden etkilenen gençlerin gelişimi, potansiyellerini gerçekleştirmeleri ve sosyal hayata yeniden dâhil olmalarını desteklemek amacıyla, depremden etkilenen illerimizde çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda, gençlerimizin sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlere katılabilmeleri için;

- Gençlik merkezleri faaliyetlerinin yanı sıra deprem bölgesi illeri Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa'da deprem tarihinden itibaren 115 yerel projeye destek verilmiştir.

- 2024 yılında, deprem bölgesi illeri Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa'da sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif alanlarda 2024 yılında 120.966 faaliyete 1.507.586 çocuk ve genç; 2025 yılında ise 186.847 faaliyete 8.200.168 çocuk ve genç olmak üzere toplam 307.813 faaliyete 9.707.754 çocuk ve genç dâhil edilmiştir.

Deprem Bölgesi Gençlik Tesisleri

Deprem bölgesi illeri Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa'da deprem öncesi 55 gençlik merkezi ve 45 genç ofis ile hizmet verilmiştir. Fakat deprem felaketinden sonra 4 gençlik merkezi ve 5 genç ofis kullanılamayacak hâle gelmiştir. Deprem felaketinden sonra deprem bölgesinde 19 gençlik merkezi ve 18 genç ofis ile 4 genç alan hizmete açılmıştır.

Deprem Felaketinden Sonra Yapımı Tamamlanan Tesislere İlişkin Bilgiler

İller	Konteyner Kent	Tipi	Açılış Tarihi
Adana	Atakent Gençlik Merkezi	Gençlik Merkezi	11.06.2025
	Şehit Mehmet Atıcı Anadolu Lisesi	Genç Ofis	24.11.2023
	Fatıma Zehra Proje Kız İmam Hatip Lisesi	Genç Ofis	24.11.2023
Adıyaman	Çelikhan Gençlik Merkezi	Gençlik Merkezi	11.11.2024
	Gölbaşı Gençlik Merkezi	Gençlik Merkezi	11.06.2025
	Samsat Gençlik Merkezi	Gençlik Merkezi	11.06.2025
	Tut Gençlik Merkezi	Gençlik Merkezi	11.06.2025
	Gerger Gençlik Merkezi	Gençlik Merkezi	11.11.2024
	Sincik Gençlik Merkezi	Gençlik Merkezi	11.11.2024
	Vartana Geçici Barınma Merkezi Genç Ofis-UNİCEF	Genç Ofis	29.02.2024
	Yenimahalle K15-19 Konteyner Kent Genç Ofis-UNİCEF	Genç Ofis	29.02.2024
	K25 Geçici Yaşam Alanı Genç Ofis- UNİCEF	Genç Ofis	29.02.2024
	Kahta Mahalle Genç Ofis	Genç Ofis	16.04.2025
Diyarbakır	Lice Gençlik Merkezi	Gençlik Merkezi	04.04.2024
	Çınar Gençlik Merkezi	Gençlik Merkezi	26.09.2024
	Eğil Gençlik Merkezi	Gençlik Merkezi	26.09.2024
	Şehit Kaymakam Muhammed Fatih Safi-türk Anadolu İmam Hatip Lisesi	Genç Ofis	07.11.2024
Elazığ	Akçakiraz Gençlik Merkezi	Gençlik Merkezi	01.02.2024
	Palu Gençlik Merkezi	Gençlik Merkezi	01.02.2024
	Yazıkonak Gençlik Merkezi	Gençlik Merkezi	01.02.2024
	Fırat Öğrenci Yurdu	Genç Ofis	14.12.2023
	Harput Kız Öğrenci Yurdu	Genç Ofis	14.12.2023
	İpek Yolu	Genç Ofis	14.12.2023
	İzzetpaşa Kız Öğrenci Yurdu	Genç Ofis	14.12.2023
	Sare Ana Kız Öğrenci Yurdu	Genç Ofis	14.12.2023
	Stadyum Spor Salonu	Genç Ofis	23.07.2024
	Şehit Fethi Sekin Kız Öğrenci Yurdu	Genç Ofis	14.12.2023
Gaziantep	İslahiye Geçici Yaşam Alanı	Genç Ofis	21.07.2023
Hatay	Yayladağı Gençlik Merkezi	Gençlik Merkezi	11.06.2025
	Güzelburç Kızılay Yaşam Merkezi Konteyner Kent	Genç Ofis	08.07.2024
Kahramanmaraş	Batıpark (Ökkeş Solmaz) Gençlik Merkezi	Gençlik Merkezi	04.04.2024
	Ekinözü Gençlik Merkezi	Gençlik Merkezi	11.06.2025
	Nurhak Gençlik Merkezi	Gençlik Merkezi	11.06.2025
Malatya	Doğanşehir Gençlik Merkezi	Gençlik Merkezi	11.03.2025
	Genç Dostu Tekno Konteyner Kent	Genç Ofis	14.01.2025
Osmaniye	Toprakkale Gençlik Merkezi	Gençlik Merkezi	01.02.2024
	Fakı Uşağı Konteyner Kent-UNİCEF	Genç Ofis	18.08.2023

Ayrıca, Diyarbakır Kulp, Elazığ Arıcak, Elazığ Karakoçan, Gaziantep Araban, Hatay Defne, Kahramanmaraş Ekinözü, Kahramanmaraş Nurhak, Kilis Elbeyli, Malatya Yeşilyurt gençlik merkezlerinin açılış çalışmaları devam etmektedir.

Konteynerlerin yanı sıra tefrişat ve gönüllü desteği ile tam bir gençlik merkezi kapsamında yapılan "genç alanlar" da Adıyaman, Gaziantep (Nurdağı) ve Malatya illerinde aktifleştirilmiştir.

Çocuk ve Gençlerin Tesislere Erişimi için Gerçekleştirilen Çalışmalar

Afet bölgelerinde ilçe ve köylerdeki çocuk ve gençlere yönelik mobil gençlik merkezi planlaması yapılmış ve içerisinde çeşitli hediyelerin ve faaliyet malzemelerinin bulunduğu 10 araç afet bölgesinde hizmet vermiştir. Ayrıca bu araçlar çocuklar ve ailelerin tesislere ulaşımı amacıyla da kullanılmıştır. Gençlik merkezi ve genç ofis faaliyetlerinden yararlanamayan çocuk ve gençlere yönelik ise söz konusu araç ve malzemelerle "Merkezim Her Yerde" çalışmaları yürütülmüştür. Bu çalışmalar kapsamında 5 bin 209 faaliyetten 451 bin 886 çocuk ve gencimize mini gençlik merkezi imkânları sunulmuştur.

Deprem Bölgesi İllerinde JICA ile Yapılan Çalışmalar

Gençlik ve Spor Bakanlığı ve JICA (Japan International Cooperation Agency) iş birliğiyle gerçekleştirilen "Türkiye'de Depremden Etkilenen Bölgelerde Psikososyal Destek Pilot Projesi", 6 Şubat depremlerinin en çok etkilediği Adıyaman, Malatya, Kahramanmaraş ve Hatay illerinde Temmuz 2023'te başlamış ve projenin Ekim 2024'te pilot aşaması tamamlanmıştır.

Gençlik ve Spor Bakanlığı ile JICA yetkililerinin katılımıyla yapılan görüşmeler sonucunda, depremden etkilenen gençlere yönelik olarak gençlik merkezleri aracılığıyla psikososyal destek ve afetlere hazırlık amacıyla 3 yıl sürmesi planlanan yeni bir projenin hayata geçirilmesi kararlaştırılmıştır.

Bu 3 yıllık uzun vadeli projeye, pilot projede yer alan Hatay, Adıyaman, Malatya ve Kahramanmaraş illerinin yanı sıra, afet riskinin yoğun olduğu İstanbul ve İzmir şehirleri de dâhil edilmiştir. Japonya'nın afetle mücadele tecrübesinden yararlanmak, afet önlemleri ve dayanıklılığın artırılması, psikososyal destek çalışmaları gibi konularda Gençlik ve Spor Bakanlığının kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi amaçlanan pilot projenin çıktılarından birkaçı aşağıda ifade edilmiştir:

- Söz konusu pilot proje ile "psikososyal destek" kavramının gençlik etkinliklerine dâhil edilebileceği yöntemi belirlemek amacıyla pilot illerdeki gençlik liderleri ve psikologlara yönelik olarak PFA/PFA-C (Psikolojik İlk Yardım/ Çocuklar İçin Psikolojik İlk Yardım) eğitici eğitimi gerçekleştirilmiştir.

- Proje kapsamında, öncelikle depremden etkilenen illerimizden başlayarak ülkemizin tamamında gençlik çalışanları ve gençlere verilmek üzere "Afet Hazırlık Eğitimi Modülü" geliştirilmesi amacıyla 01-02 Şubat 2024 tarihlerinde Ankara'da Gençlik ve Spor Bakanlığı, JICA, MEB, AFAD temsilcileri, alan çalışanları ve afet alanında çalışmaları bulunan akademisyenlerin katılımı ile "Afet Eğitimi Çalıştayı" gerçekleştirilmiştir.

- Hazırlanan Afet Hazırlık Eğitimi Modülü, pilot illerde yer alan gençlik merkezlerinde 8 hafta süresince gençlerle uygulanmıştır. Bu süre sonunda, eğitim alan gençler afetlere hazırlık konusunda projeler geliştirmiştir. Ardından, depremden etkilenen gençler ile Konya ilinden gençlerin katılımıyla, Konya Bilim Merkezinde hazırlanan projelerinin sunulması kapsamında bir program gerçekleştirilmiştir.
- JICA tarafından, Adıyaman, Hatay, Malatya ve Kahramanmaraş pilot illerinde projeye dâhil olan gençlik merkezlerinde kullanılmak üzere, özellikle kırsal ve/veya gençlik merkezlerine ulaşımı zor bölgelere erişim faaliyetlerinin desteklenmesi için, 19+1 midibüs özelliğinde 4 araç hibe edilecektir.

Pilot proje kapsamında, 26 Ağustos – 7 Eylül 2024 tarihleri arasında Japonya'da Afet ve Psikososyal Destek konulu eğitim programı gerçekleştirilmiştir. JICA ve GSB iş birliği ile yapılan projede görev alan 10 kişi, Japonya'nın gençlik çalışmalarını, afet sonrası psikososyal destek ve afet yönetimi konusundaki deneyimlerini incelemek ve gençlik projelerine katkı sağlayabilmek amacıyla Japonya'ya ziyarette bulunmuştur. Bu sayede Türkiye'de uygulanabilecek gençlik projeleri için iyi uygulama örnekleri ve farklı yaklaşımları yerinde inceleme fırsatı bulmuşlardır. Program sonunda, elde edilen bilgiler doğrultusunda Türkiye'de uygulanabilecek bir eylem planı hazırlanarak, 3 yıllık uzun vadeli projenin altyapısının güçlendirilmesi hedeflenmiştir.

Japonya Eğitim Programı'nın son gününde Gençlik ve Spor Bakanlığı ve JICA iş birliğinde 3 yıl süre ile yürütülmesi planlanan ve pilot projenin devamı niteliğini taşıyan "Gençlere Yönelik Afet Dayanıklılığı ve Psikososyal Destek Projesi" konusunda mutabık kalınmıştır.

Pilot kısmı tamamlanmış ve üç yıllık uzun vadeli aşamasının başlaması planlanan proje kapsamında, Hatay, Adıyaman, Malatya, Kahramanmaraş, İstanbul ve İzmir illerinde gençlere yönelik çeşitli çalışmalar yapılacaktır. Bu kapsamda, 6 ilde belirlenecek gençlik merkezlerinde bilim temelli afet hazırlık atölyelerinin kurularak, gençlere çağın gerekliliklerine uygun şekilde tasarlanmış alanlarda, afetlere karşı hazırlık eğitimleri verilmesi planlanmaktadır. Kurulacak alanın tefrişatı, alanda yer alacak envanter ve atölyede verilecek eğitimlere ilişkin modül JICA tarafından hazırlanacak olup eğitimler gençlik çalışanları ve uzman personel tarafından gençlere verilecektir. Ayrıca uzun vadeli proje kapsamında, Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren gençlik liderleri, gönüllü gençler ve psikologlara yönelik kapasite geliştirme eğitimleri düzenlenecek ve gençlik merkezlerinin niteliğini artırma çalışmaları yapılacaktır.

Spor Hizmetleri

Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından, 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan deprem felaketinin hemen ardından tüm ulusal spor organizasyonları ikinci bir duyuruya kadar durdurulmuştur. 1 Mart 2023 tarihi itibarıyla takvime bağlı olan ulusal spor faaliyetleri yeniden icra edilmeye başlamıştır.

Diğer yandan, 64 federasyon başkanlığı ile acil koordinasyon oluşturularak, 22 bin 103 adet ayni yardım malzemesi (tüplü soba, petek- radyatör ısıtıcı, yorgan, battaniye, polar, her türlü gündelik ve kışlık giyecek, ipli çanta, sırt çantası, uyku tulumu, şapka, maske, havlu takımı, çocuk bezi vd.), AFAD koordinasyonunda bölgeye sevk edilmiştir. Buna ek olarak, yine AFAD koordinasyonunda bölge illerine ulaştırılmak üzere 58 federasyon başkanlığınca toplam 11 milyon 269 bin 100 TL nakdî yardım yapılmıştır.

Bu süreçte, tüm spor kulüpleri ve federasyonlar hem insan gücü hem de mevcut kaynaklarıyla deprem sonrası iyi oluş hâline katkı sunmuşlardır. İl müdürlükleri ve yaz spor okullarındaki malzemeler ile spor projelerinin imkânları, depremden etkilenen tüm vatandaşlarımızın kullanımına sunularak, el birliği ile yaralar sarılmaya çalışılmıştır.

6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan büyük deprem felâketi sonrası sporun rehabilitasyon gücünü kullanmak için, deprem bölgesindeki tüm illerimizde kurulan çadır kent, konteyner kent ve yurtlarda konaklayan çocuk ve gençlerimize yönelik birçok spor dalında faaliyetler yapılmıştır. Yapılan faaliyetler vatandaşlarımızın üzüntülerini hafifletmek ve normal hayata dönebilmelerine katkı sağlamak bakımından yararlı olmuştur.

Deprem bölgesinde devam eden projelere ait katılım verileri ve görsellere aşağıda yer verilmiştir.

GSB Spor Okulları Projesi

İller	Erkek	Kadın	Toplam
Adana	18.501	23.983	42.484
Adıyaman	6.044	8.254	14.298
Diyarbakır	57.607	61.080	118.687
Elazığ	9.168	11.684	20.852
Gaziantep	14.512	20.395	34.907
Hatay	20.805	25.988	46.793
Kahramanmaraş	14.550	16.679	31.229
Kilis	1.382	1.742	3.124
Malatya	7.083	10.545	17.628
Osmaniye	10.374	12.039	22.413
Şanlıurfa	50.188	43.505	93.693
Toplam	**210.214**	**235.894**	**446.108**

Yüzme Bilmeyen Kalmasın Projesi

Deprem felaketinden etkilenen 10 ilimizde hayatı yeniden normalleştirmek, depremin insanlar üzerindeki fiziksel ve psikolojik olumsuz etkilerini azaltmak ve spor eğitimlerinin devamlılığını sağlamak amacıyla "Yüzme Bilmeyen Kalmasın" projesi kapsamında mevcut havuzlara ek olarak Hatay'a dört, Kahramanmaraş'a iki, Malatya'ya iki olmak üzere toplam sekiz portatif havuz, bu illerdeki konteyner kentlere gönderilmiştir.

Yüzme Bilmeyen Kalmasın Projesi İl Bazlı Katılımcı Sayıları

İller	Katılımcı Sayısı		Toplam Katılımcı Sayısı
	Erkek	Kadın	
Adana	66115	65194	131309
Adıyaman	4224	3202	7426
Diyarbakır	44281	35730	80011
Elazığ	26465	23889	50354
Gaziantep	32477	32405	64882
Hatay	9743	7869	17612
Kahramanmaraş	3903	3700	7603
Kilis	5250	5549	10799
Malatya	9891	9147	19038
Osmaniye	3542	3703	7245
Şanlıurfa	53789	40055	93844
Genel Toplam	**259.680**	**230.443**	**490.123**

Yüzme Bilmeyen Kalmasın Projesi

Savunmasız Gençlerin Daha İyi ve Kapsayıcı Spor Altyapısıyla Güçlendirilmesi Projesi-Post FRIT

2024 yılında başlayan proje, Avrupa Birliği tarafından desteklenmekte ve proje kapsamında depremden ağır hasar alan ve geçici koruma altında bulunan bireylerin yoğun olarak yaşadığı illerde 10 gençlik ve spor tesisinin yapımının tamamlanması planlanmaktadır. Gaziantep Nizip Spor Salonu, Mardin Artuklu Gençlik Merkezi, Şanlıurfa Eyyübiye Gençlik Merkezi, Şanlıurfa Halfeti Spor Salonu, Şanlıurfa Bozova Spor Salonu-Basketbol Sahası ve Tenis Kortu, Batman Merkez Spor Salonu da bu kapsamda değerlendirilecektir.

Deprem Bölgesinde Yapılan Spor Eğitimi Faaliyetleri

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen asrın felaketinden sonra deprem bölgesindeki çocuk ve gençlerin rehabilitasyonlarına katkı sağlamak, travmanın izlerini azaltmak, spor ile çocuk ve gençlerin hem bedensel hem iyilik hallerinin güçlendirilmesi ve spora yönlendirilmeleri amacıyla 2023-2025 yılları arasında çeşitli spor branşları ve kademelerde aşağıdaki tabloda belirtilen Antrenör Uygulama Eğitimleri açılmıştır.

Deprem Bölgesinde Yapılan Spor Eğitimi Faaliyetleri

İller	Spor Dalı	2023-2025 Yılları Açılan Eğitim Sayısı
Adana	Welllness, Tekvando, Yoga, Oryantiring, Pilates, Kaykay, Fitness, Satranç, Jimnastik, Dans, Korfbol, Kick Boks, Ragbi, Bocce, Dart, Floor Curling, Halkoyunları	39 Uygulama Eğitimi
Adıyaman	Ragbi	1 Uygulama Eğitimi
Diyarbakır	Voleybol, Satranç,Tekerlekli Paten, Fitness, Floor Curling, Badminton, Kick Boks, Triatlon, Ragbi, Atletizm, Hokey	21 Uygulama Eğitimi
Elazığ	Fitness, Vücut Geliştirme, Yoga	5 Uygulama Eğitimi
Gaziantep	Vücut Geliştirme, Atlı Okçuluk, Aba Güreşi, Hokey, Geleneksel Türk Okçuluk, Satranç, Hemsball, Wellness, Oryantiring, Atletizm, Floor Curling, Dart	26 Uygulama Eğitimi
Hatay	Ju Jitsu, Wellness	2 Uygulama Eğitimi
Kahramanmaraş	Pilates, Jimnastik, Vücut Geliştirme, Floor Curling, Karakucak Güreş,	6 Uygulama Eğitimi
Malatya	Şalvar Güreşi, Wellness, Voleybol, Pilates, Vücut Geliştirme ve Fitness, Masa Tenisi, Yüzme, Bocce, Oryantiring, Badminton, Atletizm, Boks,	15 Uygulama Eğitimi
Osmaniye	Hokey, Wellness, Floor Curling, Bocce, Spor Masörü, Atletizm	11 Uygulama Eğitimi
Şanlıurfa	Yoga, Tekerlekli Sandalye Basketbol, Kick Boks, Vücut Geliştirme ve Fitness, Pilates, Kaykay, Wellness, Voleybol, Su Topu, Spor Masörü	19 Uygulama Eğitimi

Yurt Faaliyetleri

6 Şubat deprem felaketinin sonrasında ülke genelindeki Gençlik ve Spor Bakanlığına ait yurtlar depremden etkilenen vatandaşlarımızın hizmetine açılmıştır. 11 deprem ilinin yanı sıra sekiz il, (Antalya, Karaman, Kayseri, Konya, Mardin, Mersin, Niğde ve Sivas) deprem destek ili olarak belirlenmiş ve bu illerde tüm yurtlar, diğer illerde ise öğrencilerin barındıkları yurtlar dışındaki yurtlar depremzede vatandaşlarımızın hizmetine açılmıştır.

6 Şubat 2023 tarihinden 2023-2024 eğitim-öğretim dönemi başına kadar ülke genelinde KYK yurtlarımızda toplam 477 bin 952 vatandaşımız misafir edilmiştir. 6 Şubat 2023 tarihinden 2023-2024 eğitim öğretim dönemi başına kadar ülke genelinde KYK yurtlarımızda lokanta-kantin işletmelerinde depremzede vatandaşımıza günde üç öğün beslenme hizmeti verilmiştir. Barınma hizmeti sağlanan yurtlarda "sosyal marketler" açılarak vatandaşlarımızın acil ihtiyaçları karşılanmış, kişisel bakım ve hijyen kitleri, giyim ve beslenme desteği sağlanmıştır.

6 Şubat depremi nedeniyle depremzedelere yuva olan yurtlarda kalamayan öğrencilerimize yurt hizmetinden faydalanılamadığı dönemlerde "yemek desteği" ödemesi yapılmıştır.

Özellikle yurtlarda yürütülen çalışmalarda gönüllü olarak yer alan Damla Gönüllüleri 11 şehrimizde aktif çalışmalara katılmışlardır. Hatay, Adıyaman ve Kahramanmaraş'ta Bakanlık tarafından görevlendirilen Psikososyal Destek Ekibiyle birlikte hareket eden gönüllüler, sahada çocuklarla oyun, yüz boyama, palyaço gösterisi, el sanatları, aile etkinlikleri, origami, sportif faaliyetler gibi çeşitli etkinlikler gerçekleştirmiştir.

Bununla birlikte, depremin gerçekleştiği iller dışında bulunan şehirlerdeki yurtlarda yer alan depremzede misafirler için de yerel gönüllülük çalışmaları yürütülmüştür.

Ankara Gölbaşı Erkek Yurdu'nda, depremde ampute olan ve hastanede ayakta tedavisi süren depremzede vatandaşlarımıza hizmet verilmiştir. Yurtta dezavantajlı bireylere yönelik etkinlikler de planlanmış ve çocuklara yönelik oyun alanı oluşturulmuştur.

24.12.2024 tarihi itibarıyla yurtlarda depremzede olduğu tespit edilen 29 bin 117 öğrenci öncelikli ve ücretsiz olarak barınmakta olup depremde zarar gören illerde uzaktan eğitime geçen üniversitelerde okuyan öğrencilerden yurt ücreti alınmamaktadır.

YADE Projesi (Yurt Afet Destek Ekibi)

YADE Projesi Bakanlık yurtlarında barınan öğrencilerin gönüllülük esasına dayalı olarak afet ve acil durumlara hazırlıklı bireyler hâline gelmesini ve afet anında etkin, organize ve hızlı destek sunabilmesini amaçlamaktadır. Proje kapsamında, öğrencilerin eğitim aldıkları bölümler ve bireysel yetkinlikleri dikkate alınarak sağlık, psikososyal destek, beslenme ve mutfak, arama kurtarma, lojistik, manevi destek, yangın destek ve mütercim destek ekipleri oluşturulmaktadır.

Projenin temel amacı; afet öncesi, afet anı ve afet sonrasında ihtiyaç duyulan insani yardımların eş güdümlü yürütülmesine katkı sağlamak, gençlerin toplumsal sorumluluk bilincini artırmaktır. YADE Projesi aynı zamanda öğrencilerin kriz yönetimi, ekip çalışması ve gönüllülük kültürü konularında bilinçlenmesini hedeflemektedir. Proje 2024 yılında başlamıştır.

Deprem Bölgesi İlleri 6 Şubat 2025 Sonrası Satın Alınan ve Sevki Gerçekleştirilen Yurt Donatım Malzemeleri

İller	Alez	Yastık	Yorgan	Yatak Takımı	Sünger Yatak	Baza	Elbise Dolabı	Komodin	Çalışma Masası	Yemek Masası	Sandalye	Ranza
Adana	400	1.100	300	1.100	50	50	50	-	-	50	200	-
Adıyaman	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diyarbakır	1.550	1.000	1.000	5.362	564	-	-	-	-	-	653	84
Elazığ	1.778	900	100	2.500	-	-	-	-	-	-	-	-
Gaziantep	5.800	6.318	4.918	9.836	3.728	10	5	3.033	1.400	355	5.850	1.740
Hatay	1.285	1.778	2.072	4.144	1.778	-	-	2.262	180	389	3.112	889
Kahramanmaraş	4.276	3.200	3.150	5.234	3.540	2.188	-	3.341	0	361	4.687	-
Kilis	2.100	3.129	2.554	6.404	3.406	1.004	1.541	1.380	1.649	593	3.011	731
Malatya	550	1.150	250	1.550	-	50	50	50	50	100	250	-
Osmaniye	1.428	500	-	2.014	-	-	-	-	-	-	-	-
Şanlıurfa	1.662	2.050	2.318	2.908	710	100	310	210	100	250	300	80
Toplam	**20.829**	**21.125**	**16.662**	**41.052**	**13.776**	**3.402**	**1.956**	**10.276**	**3.379**	**2.098**	**18.063**	**3.524**

Deprem Sonrası Psikososyal Destek Çalışmaları

PSİKOSOSYAL DESTEK PLATFORMU

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremlerde, 11 ilde yaklaşık 15 milyona yakın vatandaşımız etkilenmiştir. Depremin ilk anından itibaren Gençlik ve Spor Bakanlığı tüm personeli ve imkânlarıyla bölgede hizmet vermiştir.

Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı tesislerde depremden etkilenmiş tüm gençlerimize psd.gsb.gov.tr adresi üzerinden randevu verilerek çevrim içi veya yüz yüze psikososyal destek hizmetleri sunulmaktadır. Bu kapsamda bu tesisler uhdesinde kalan gençlerimize koruyucu ve önleyici ruh sağlığı çalışmaları kapsamından psikososyal destek hizmetleri verilmektedir.

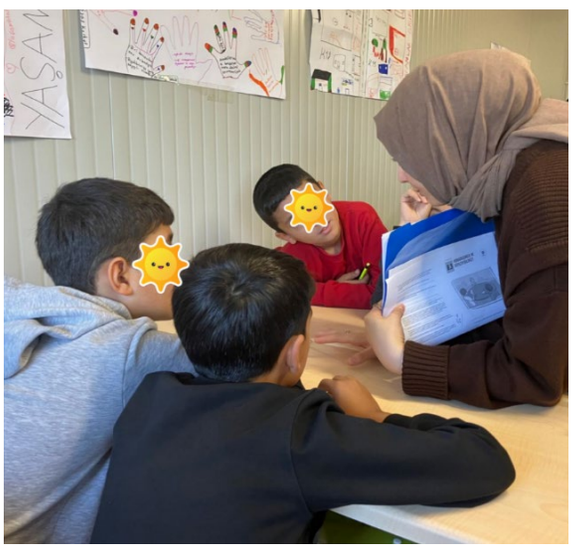
Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı iş birliğiyle, GSB yurtları ve gençlik merkezlerinde görev yapan personele "Gençlerle İletişim" çatısı altında "Farkındalık Eğitimleri" verilmiştir. Söz konusu eğitimler kapsamında GSB tesislerinden yararlanan gençlere "Psikolojik İyi Oluş" konulu seminerler verilmiştir.

Gençlik ve Spor Bakanlığı ve AFAD iş birliği ile GSB yurtlarında, gençlik merkezlerinde ve spor tesislerinde görev yapan gönüllü personele "Afet Farkındalık Eğitmen Eğitimi" verilerek ilgili personelin eğitmen olması sağlanmıştır. 2025 yılı içerisinde Türkiye genelinde GSB tesislerinden yararlanan 80.245 öğrenci ve genç ile GSB tesislerinde görev yapan 28.335 personele Afet Farkındalığı Eğitimleri verilmiş olup, toplamda 108.580 kişi bu eğitimlerden yararlanmıştır. Depremin etkili olduğu illerde ise Afet Farkındalığı Eğitimleri kapsamında 5.208 genç ve 2.080 personel olmak üzere toplam 7.288 kişiye söz konusu eğitimler verilmiştir. Bu eğitimler ile afet öncesi, sırası ve sonrası acil müdahale yöntemlerini öğretmek ve afet farkındalığını artırmak hedeflenmektedir.

Ayrıca depremden etkilenen 11 ilimizdeki TOHM ve SEM tesislerinde kayıtlı 479 sporcunun psikososyal iyilik hâllerini artırmak ve sportif performanslarını güçlendirmek amacıyla 11 spor psikoloğu görev yapmaktadır. 2026 yılı içerisinde söz konusu illere 7 yeni psikoloğun daha istihdam edilmesi planlanarak çalışmaların yaygınlaştırılması ve uzman kapasitesinin artırılması hedeflenmiştir.

Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı (JICA) ile Gençlik ve Spor Bakanlığı (GSB) iş birliği ile yapılan 3 yıllık "Türkiye'de Depremden Etkilenen Bölgelerde Psikososyal Destek Pilot Projesi" kapsamında Hatay, Malatya, Adıyaman, Kahramanmaraş, İstanbul ve İzmir illerinde bulunan gençlik merkezlerinde psikososyal desteğin yaygınlaştırılması ve gençlerin afetlere karşı hazır bulunuşlarının artırılması amacıyla çalışmalar yapılmaktadır. Proje kapsamda, 2024 yılı içerisinde Hatay, Adıyaman, Malatya, Gaziantep ve Kahramanmaraş illerindeki GSB tesislerinde görev yapan personele ve gençlere yönelik "Psikolojik İlk Yardım Eğitimleri" ve "Arkadaşımı Destekliyorum Eğitimleri" verilmiştir.

Depremden etkilenmiş gençlere GSB yurtlarında ve gençlik merkezlerinde manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetleri desteği 81 ilde devam etmektedir. Bu hizmet; dayanışma ve paylaşma temelli bir yaklaşımla sunulmaktadır. Manevi danışmanlar, öğrencilerin yaşadığı kayıpları anlamlandırıp bu durumla baş edebilmelerine ve manevi huzurlarını yeniden inşa etmelerine destek olurken bu süreçte öğrencilerin birbirleriyle güçlü bir dayanışma ağı kurmalarını teşvik etmektedir.

Özellikle grup danışmanlıkları ve değerler eğitimi oturumlarında; yardımlaşmanın ve ortak acıyı paylaşmanın iyileştirici gücü ön plana çıkarılarak, manevi dayanışmanın yalnızca bireysel düzeyde değil, topluluk içinde de güçlendirilmesine yönelik programlar yürütülmektedir.

Manevi danışmanlık ve rehberlik hizmeti; öğrencilerin yaşadığı travmanın etkilerini azaltmak, kimlik ve aidiyet duygularını yeniden güçlendirmek ve hayata tutunmalarını sağlamak hedefiyle bütüncül bir anlayışla yürütülmektedir. Hizmetler sadece danışmanlık düzeyinde kalmamış, manevi danışmanlar ihtiyaç sahibi gençlere maddi ve ayni (kıyafet, kitap vb.) yardımlar kapsamında kaynaklara erişim konusunda da arabuluculuk yapmışlardır.

Yatırımlar

Deprem Bölgesinde Yapımı Tamamlanan ve Planlanan Yurt / Spor Tesisleri

- Hatay Kırıkhan 200 Yatak Kapasiteli Öğrenci Yurt Projesi: 08.07.2025 tarihinde yapımı tamamlanmıştır.
- Hatay Antakya 1000 Yatak Kapasiteli Öğrenci Yurdu Projesi: 31.08.2025 tarihinde yapımı tamamlanmıştır.
- Osmaniye Merkez 1250 Yatak Kapasiteli Öğrenci Yurdu Projesi: 24.09.2025 tarihinde yapımı tamamlanmıştır.
- Kahramanmaraş Onikişubat 1000 Kişilik Öğrenci Yurdu Projesi: 31.12.2025 tarihinde yapımı tamamlanmıştır.
- Gaziantep İslahiye Spor Salonu Yapım İşi: 06.01.2025 tarihinde yapımı tamamlanmıştır.
- Kahramanmaraş Göksun İlçesi Güreş Antrenman Salonu Yapım İşi: 23.06.2025 tarihinde yapımı tamamlanmıştır.

İhale Aşamasındaki Deprem Bölgesi Ağır Çelik Yurt Projeleri

S.N.	İller	İlçe	Kapasite	Proje Adı	Arazi Büyüklüğü (m²)	Konumu
1	Kahramanmaraş	Dulkadiroğlu	2.000	Ağır Çelik Yurt Projesi	60.901	Ağır Hasarlı Yurt Arazisinde
2	Adıyaman	Merkez	1.000	Ağır Çelik Yurt Projesi	16.500	Yurtlar Bölgesinde – Yıkılan Yurtların Arazisi
TOPLAM KAPASİTE			**3.000**			

Yapımı Tamamlanan Tesisler

Öğrenci Yurtları	
Hatay - İskenderun	762 Kişilik Kız Öğrenci Yurdu
Yüzme Havuzları	
Hatay - Reyhanlı	1 Yarı Olimpik Yüzme Havuzu
Şanlıurfa - Siverek	1 Tip Yarı Olimpik Yüzme Havuzu
Spor Salonları	
Adana - Feke	1 Tip Spor Salonu
Malatya - Pütürge	1 500 Seyirci Kapasiteli Spor Salonu
Elazığ - Ağın	1 Spor Salonu
Elazığ - Baskil	250 Seyirci Kapasiteli Spor Salonu
Elazığ - Merkez	250 Seyirci Kapasiteli Spor Salonu
Elazığ - Maden	1 Spor Salonu
Elazığ - Sivrice	1 Spor Salonu
Şanlıurfa - Birecik	1 Spor Salonu
Şanlıurfa - Siverek	1 Spor Salonu
Şanlıurfa - Haliliye	2 Antrenman Spor Salonu
Şanlıurfa - Viranşehir	Çok Amaçlı Spor Salonu
Gençlik Merkezleri	
Malatya - Kuluncak	1 Gençlik Merkezi
Diyarbakır - Hani	1 Gençlik Merkezi
Kahramanmaraş - Ekinözü	1 Mahalle Tipi Gençlik Merkezi
Kahramanmaraş - Andırın	1 Tip Gençlik Merkezi
Kahramanmaraş - Nurhak	1 Mahalle Tipi Gençlik Merkezi
Elazığ - Arıcak	Mahalle Tipi Gençlik Merkezi
Şanlıurfa - Birecik	1 Mahalle Tipi Gençlik Merkezi
Şanlıurfa - Eyyübiye	4 Gençlik Kitap Otağı
Şanlıurfa - Suruç	1 Gençlik Merkezi
Adana - Sarıçam	1 Salonlu Gençlik Merkezi
Adana - Karataş	1 Kütüphaneli Gençlik Merkezi ve Genç Ofis
Adana - Yumurtalık	1 Gençlik Merkezi ve Çevre Düzenlemesi

Yapım Aşamasındaki Tesisler

Öğrenci Yurtları	
Gaziantep - Şehitkâmil	2000 Kişilik Öğrenci Yurdu
Hatay - Kırıkhan	Kırıkhan İlçesi Öğrenci Yurdu
Adana - Sarıçam	1000 Kişilik Öğrenci Yurdu
Hatay - İskenderun	İskenderun İlçesi Muhiddin İbn-İ Arabi Öğrenci Yurdunun Bakım Onarımı
Hatay - İskenderun	750 Kişilik Öğrenci Yurdu
Şanlıurfa - Siverek	500 Kişilik Öğrenci Yurdu
Hatay - Merkez	1000 Kişilik Öğrenci Yurdu
Kahramanmaraş - Onikişubat	Sütçü İmam Üniversitesi Kampüsüne 2000 Kişilik Öğrenci Yurdu
Yüzme Havuzları	
Malatya - Doğanşehir	1 Tip Yarı Olimpik Yüzme Havuzu
Hatay - Payas	1 Tip Yarı Olimpik Yüzme Havuzu
Kahramanmaraş - Afşin	1 200 Seyirci Kapasiteli Yarı Olimpik Yüzme Havuzu
Adana - Pozantı	1 Çelik Konstrüksiyon Yarı Olimpik Yüzme Havuzu
Hatay - Kırıkhan	200 Seyirci Kapasiteli Yarı Olimpik Yüzme Havuzu
Hatay - Erzin	200 Seyirci Kapasiteli Yarı Olimpik Yüzme Havuzu
Hatay - Hassa	200 Seyirci Kapasiteli Yarı Olimpik Yüzme Havuzu
Hatay - İskenderun	500 Seyirci Kapasiteli Yarı Olimpik Yüzme Havuzu
Hatay - Antakya	1000 Seyirci Kapasiteli Tam Olimpik Yüzme Havuzu
Malatya - Yeşilyurt	Yarı Olimpik Yüzme Havuzu,
Adıyaman - Kahta	1 Yarı Olimpik Yüzme Havuzu
Malatya - Yeşilyurt	Yarı Olimpik Yüzme Havuzu
Kahramanmaraş - Andırın	1 Yarı Olimpik Yüzme Havuzu
Elazığ - Merkez	500 Seyirci Kapasiteli Yarı Olimpik Yüzme Havuzu
Spor Salonları	
Gaziantep - Şehitkâmil	Mücahitler Mahallesine 3200 Kişilik Spor Salonu
Kahramanmaraş - Ekinözü	1 Tip Spor Salonu
Elazığ - Palu	250 Seyirci Kapasiteli Spor Salonu
Şanlıurfa - Karaköprü	2 Antrenman Spor Salonu
Şanlıurfa - Eyyübiye	2 Antrenman Spor Salonu
Malatya - Doğanyol	1 Spor Salonu
Hatay - Antakya	1.500 Kişilik Spor Salonu
Kahramanmaraş - Göksun	Güreş Eğitim Merkezine Antrenman Salonu
Hatay - Kumlu	500 Seyirci Kapasiteli Spor Salonu
Hatay - Dörtyol	2.000 Seyirci Kapasiteli Spor Salonu
Hatay - Antakya	Çok Amaçlı Spor Salonu
Hatay - Arsuz	500 Seyirci Kapasiteli Spor Salonu
Hatay - İskenderun	Çok Amaçlı Spor Salonu
Hatay - Yayladağı	500 Seyirci Kapasiteli Spor Salonu

Yapım Aşamasındaki Tesisler

Spor Salonları	
Malatya - Yeşilyurt	Sentetik Çim Yüzeyli Futbol Sahası, Hokey Salonu, Kapalı Tenis Kortu, Spor Salonu, Kapalı Sentetik Çim Yüzeyli Futbol Sahası, Basketbol – Voleybol Sahası Ve Nizami Sentetik Çim Yüzeyli Futbol Sahasından Oluşan Kaynarca Spor Kompleksi
Malatya - Yeşilyurt	Mini Spor Salonları, Basketbol – Voleybol Sahası ve Koşu Parkurundan Oluşan Çarmuzu Kiltepe Spor Kompleksi
Gençlik Merkezleri	
Malatya - Yeşilyurt	Kapalı Basketbol – Voleybol – Hentbol Spor Salonu, Basketbol – Voleybol Sahası, Tenis Kortu, Koşu Parkuru, Açık Spor Tesislerinden Oluşan Tecde Spor Kompleksi, Belediye İçine 7/24 Genç Mekân Kitap Cafe, Yaşam Ve Spor Merkezinin Bakım Onarımı İle Muhtelif Mahallelere 18 Basketbol – Voleybol Sahası, 5 Tenis Kortu ve 1 Gençlik Merkezi
Malatya - Doğanşehir	1 Gençlik Merkezi
Kahramanmaraş - Onikişubat	Şehit Abdullah Çavuş Mahallesine 1 Gençlik Merkezi

İhale Aşamasındaki Tesisler

Öğrenci Yurtları	
Adana - Sarıçam	1000 Kişilik Öğrenci Yurdu
Yüzme Havuzları	
Hatay - Belen	200 Seyirci Kapasiteli Yarı Olimpik Yüzme Havuzu
Malatya - Battalgazi	Yarı Olimpik Yüzme Havuzu, Spor Salonu, Jimnastik Salonu Mini Spor Salonları, Basketbol – Voleybol Sahası, Tenis Kortu Ve Koşu Parkurundan Oluşan TOKİ Karagöz Spor Kompleksi
Kahramanmaraş - Elbistan	200 Seyirci Kapasiteli Yarı Olimpik Yüzme Havuzu
Adana - Sarıçam	1 Yarı Olimpik Yüzme Havuzu
Adıyaman - Merkez	200 Seyirci Kapasiteli Yarı Olimpik Yüzme Havuzu
Şanlıurfa - Akcakale	2 Çelik Konstrüksiyon Portatif Yüzme Havuzu
Şanlıurfa - Haliliye	1 Yarı Olimpik Yüzme Havuzu
Diyarbakır - Lice	1 Yarı Olimpik Yüzme Havuzu
Diyarbakır - Hazro	1 Yarı Olimpik Yüzme Havuzu
Şanlıurfa - Harran	200 Seyirci Kapasiteli Yarı Olimpik Yüzme Havuzu
Hatay - İskenderun	5 Açık Yüzme Havuzu
Adıyaman - Gölbaşı	200 Seyirci Kapasiteli Yarı Olimpik Yüzme Havuzu
Spor Salonları	
Adana - Sarıçam	1.000 Seyirci Kapasiteli Spor Salonu
Adana – Yüreğir/Seyhan	Yüreğir ve Seyhan İlçelerine Birer Adet 765 Seyirci Kapasiteli Spor Salonu
Adıyaman - Merkez	765 Seyirci Kapasiteli Spor Salonu
Diyarbakır – Hani	765 Seyirci Kapasiteli Spor Salonu

İhale Aşamasındaki Tesisler

Spor Salonları	
Gaziantep - Nurdağı	400 Seyirci Kapasiteli Spor Salonu
Kahramanmaraş - Afşin	765 Seyirci Kapasiteli Spor Salonu
Kahramanmaraş - Göksun	765 Seyirci Kapasiteli Spor Salonu
Kahramanmaraş - Pazarcık	765 Seyirci Kapasiteli Spor Salonu
Malatya - Battalgazi	Yarı Olimpik Yüzme Havuzu, Spor Salonu, Jimnastik Salonu Mini Spor Salonları, Basketbol – Voleybol Sahası, Tenis Kortu ve Koşu Parkurundan Oluşan TOKİ Karagöz Spor Kompleksi
Şanlıurfa - Akçakale	765 Seyirci Kapasiteli Spor Salonu
Şanlıurfa - Birecik	1500 Kişilik Spor Salonu
Şanlıurfa - Bozova	765 Seyirci Kapasiteli Spor Salonu
Şanlıurfa - Eyyübiye	1 Çok Amaçlı Spor Salonu
Şanlıurfa - Haliliye	1 Spor Salonu İle Açık Okçuluk Tesisi
Şanlıurfa - Haliliye	250 Seyirci Kapasiteli Spor Salonu
Gençlik Merkezleri	
Adana – Feke	1 Tip Gençlik Merkezi
Adana – Yüreğir/Seyhan	Yüreğir Ve Seyhan İlçelerine Birer Adet Salonlu Gençlik Merkezi
Adana – Karaisalı	1 Tip Gençlik Merkezi
Adana – Pozantı	1 Tip Gençlik Merkezi
Adana – Saimbeyli	1 Tip Gençlik Merkezi
Adıyaman - Merkez	İndere Afet Konutları Alanına Gençlik Merkezi
Adıyaman - Merkez	Örenli Afet Konutları Alanına 1 Adet 250 Seyirci Kapasiteli Spor Salonlu Gençlik Merkezi
Adıyaman - Kahta	1 Gençlik Merkezi
Diyarbakır - Hazro	1 Mahalle Tipi Gençlik Merkezi
Gaziantep - Oğuzeli	Oğuzeli İlçesine Tip Gençlik Merkezi
Hatay - Altınözü	Altınözü İlçesine Gençlik Merkezi
Malatya - Yeşilyurt	Çilesiz Gençlik Merkezi
Malatya – Yeşilyurt/ Battalgazi	6 Salonlu Gençlik Merkezi
Şanlıurfa - Harran	1 Salonlu Gençlik Merkezi

Ağır Çelik Yurt Projeleri

Yurt inşaatlarının kısa sürede tamamlanabilmesi için projeler ağır çelik olarak 'zemin + 4-5 kat' olarak hazırlanmaktadır.

Yapım Aşamasındaki Deprem Bölgesi Ağır Çelik Yurt Projeleri

S.N.	İller	İlçe	Kapasite	Proje Adı	Arazi Büyüklüğü (m²)	Konumu
1	Kahramanmaraş	Onikişubat	2.000	Ağır Çelik Yurt Projesi	49.847	Üniversite Kampüsünde
2	Hatay	Merkez	1.000	Ağır Çelik Yurt Projesi	9.000	Eski Sabancı Yurdu Arazisi – Üniversite Kampüsünde
3	Hatay	İskenderun	750	Ağır Çelik Yurt Projesi	12.000	Eski Prefabrik Yurt Arazisinde

İhale Aşamasındaki Deprem Bölgesi Ağır Çelik Yurt Projeleri

S.N.	İller	İlçe	Kapasite	Proje Adı	Arazi Büyüklüğü (m²)	Konumu
1	Kahramanmaraş	Dulkadiroğlu	2.000	Ağır Çelik Yurt Projesi	60.901	Ağır Hasarlı Yurt Arazisinde
2	Adıyaman	Merkez	1.000	Ağır Çelik Yurt Projesi	16.500	Yurtlar Bölgesinde – Yıkılan Yurtların Arazisi
3	Gaziantep	Şehitkamil	2.000	Ağır Çelik Yurt Projesi	24.000	Üniversite Kampüsünde
4	Adana	Sarıçam	1.000	Ağır Çelik Yurt Projesi	209.861	Mevcut Yurtlar Bölgesindeki Boş Alanlar
5	Şanlıurfa	Siverek	500	Ağır Çelik Yurt Projesi	11.325	Meslek Yüksek Okulu Arazisinde
6	Elazığ	Merkez	1.000	Ağır Çelik Yurt Projesi	20.000	Üniversite Kampüsünde
7	Malatya	Yeşilyurt	2.000	Ağır Çelik Yurt Projesi	44.981	Üniversite Kampüsüne Yakın Konumda
8	Kilis	Merkez	1.000	Ağır Çelik Yurt Projesi	17.427	Şehir Merkezine 3 km, Üniversiteye 2 km Uzaklıkta
Toplam Kapasite			**14.250**			

***FRİT II Projesi (AB'nin Mülteciler ve Ev Sahibi Topluluklara Desteği) Kapsamındaki yatırımlar*:**

- 6 Şubat depremlerinden etkilenen yedi ilde "FRİT II Projesi" kapsamında 9 gençlik ve spor tesisi yapım işi 2023 yılında tamamlanmıştır. (1 tenis kortu, 8 futbol sahası)
- Yedi ilde "FRİT II Projesi" kapsamında 10 gençlik ve spor tesisi yapım işi 2024 yılında tamamlanmıştır. (5 gençlik merkezi, 3 spor salonu, 1 havuz ve 1 futbol sahası)
- Altı ilde "FRİT II Projesi" kapsamında 6 gençlik ve spor tesisinin yapım işi için proje çalışmaları devam etmektedir. (2 gençlik merkezi, 4 spor salonu)

"FRİT II Projesi" Kapsamında 6 Adet Gençlik ve Spor Tesisinin Yapım İşi Proje Çalışmaları

S.N.	İller	İlçe	Proje Adı	Tesis Türü
1	Adana	Sarıçam	Adana Sarıçam Spor Salonu	Spor Salonu
2	Adıyaman	Gölbaşı	Adıyaman Gölbaşı Spor Salonu	Spor Salonu
3	Gaziantep	Nizip	Gaziantep Nizip Spor Salonu	Spor Salonu
4	Hatay	Samandağ	Hatay Samandağ Gençlik Merkezi	Gençlik Merkezi
5	Kahramanmaraş	Pazarcık	Kahramanmaraş Pazarcık Gençlik Merkezi	Gençlik Merkezi
6	Şanlıurfa	Bozova	Şanliurfa Bozova Spor Salonu	Spor Salonu

5.13. Dinî Hizmetler

06 Şubat 2023 tarihinde gerçekleşen ve millet olarak hepimizi hüzne boğan depremler sonrası vatandaşlarımıza din hizmeti sunmak üzere çok sayıda personelini deprem bölgesinde görevlendiren Diyanet İşleri Başkanlığı, ülke genelinde birlik, beraberlik duygularını pekiştirmek, ortak acılarımızın hafifletilmesine yardımcı olmak ve geleceğe umutla bakabilmek amacıyla hazırlanan hutbelerin ülkemiz genelindeki camilerimizde okunmasını sağlamıştır. Deprem nedeniyle vefat eden kardeşlerimizin ruhlarına ithafen ülke genelinde tüm camilerimizde Kur'an-ı Kerim ve dua programları icra edilmiştir.

Diyanet İşleri Başkanlığı, kanunla kendisine verilen görevleri yerine getirme konusunda Kuruluş Kanunu'nun 17. maddesi gereği Türkiye Diyanet Vakfı (TDV) ile iş birliği yaparak arama kurtarma hizmetlerinden barınma hizmetlerine, defin ve kimliklendirme hizmetlerinden tahliye hizmetlerine, gıda dağıtımı ve beslenme hizmetlerinden sosyal ve insani yardımlara kadar pek çok alanda görev ifa etmiştir. Ayrıca sahadaki diğer kurumlarla iş birliğini en üst seviyede tutarak hem kendi personeli hem de TDV personeli ve gönüllüleriyle vatandaşlarımızın yardımına koşmuştur.

Olağanüstü durumlarda hızlı organize olma becerisine sahip insan kaynağı, Diyanet İşleri Başkanlığının deprem konusunda başarılı hizmetler sunmasında en büyük paya sahiptir. Merkez teşkilatında oluşturulan Afet ve Acil Durum Merkezinin TDV ile eş güdümlü personeli aracılığıyla hızlı hareket edilerek sahada yaşanabilecek muhtemel aksaklıklara anında müdahale edilmesi sağlanmıştır. Ayrıca ülkemizin en uzak noktalarına kadar genişleyen personel ağı aracılığıyla, deprem bölgelerine gerekli lojistik desteklerin zamanında ulaşması sağlanmıştır.

Kur'an-ı Kerim tilaveti, cenaze teçhiz ve tekfin görevleri başta olmak üzere vaaz-irşat faaliyetlerinde bulunmak, vatandaşlarımızın acısını hafifletmek, hüzünlerini paylaşmak, onlara manevi destek sağlamak, milletimizin şefkat yüklü yardımlarını ihtiyaç sahipleriyle buluşturmak amacıyla depremden etkilenen illerde görev yapmak üzere 5 ayrı dönemde 535 kadın ve 1.323 erkek olmak üzere toplamda 1.858 personel görevlendirilmiştir.

Deprem bölgesi dışındaki illerde bulunan Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Diyanet Akademi Merkezleri ve Kur'an kurslarında, Kredi Yurtlar Kurumuna bağlı öğrenci yurtlarında, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı yurt ve pansiyonlarda, kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum kuruluşlarına bağlı misafirhanelerde, otellerde, pansiyonlarda vb. yerlerde misafir edilenler ile sağlık tesislerinde tedavi gören depremzede vatandaşlarımıza, Diyanet İşleri Başkanlığı personeli tarafından manevi danışmanlık ve din hizmeti sunulmuştur.

Depremler sonrası ülke genelinde birlik, beraberlik duygularını pekiştirme, ortak acılarımızın hafifletilmesine yardımcı olma ve geleceğe umutla bakabilme konularında hazırlanan hutbeler ülke genelindeki camilerimizde okunmuştur.

"Asrın Felaketinden Asrın Birlikteliğine: Devlet Millet El Ele" şiarıyla depremde vefat eden vatandaşlarımızı anmak, devletimizin ve milletimizin depremin yaralarını sarmak için ortaya koyduğu birlik ve beraberliğe katkı sunmak amacıyla deprem bölgesine yönelik "Özel İrşat Programı" düzenlenmiştir. Söz konusu program 14-16 Şubat 2024 tarihleri arasında 4 personel tarafından 7 ilde; 21-29 Mart 2024 tarihleri arasında da eski Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali Erbaş, 10 personel ve 18 okuyucu tarafından 10 ilde gerçekleştirilmiştir.

Cami Merkezli Etkinlik ve Projeler

Deprem nedeniyle vefat eden vatandaşlarımızın ruhları için ülke genelindeki tüm camilerimizde 06 Şubat 2023 tarihinde yatsı namazından önce "Kur'an-ı Kerim ve Dua Programı" icra edilmiştir. Ayrıca depremlerde vefat eden vatandaşlarımız başta olmak üzere bütün geçmişlerimizin ruhlarına ithafen 17 Şubat 2023 tarihine kadar DİB personeli tarafından hatm-i şeriflerin okunması sağlanmış, okunan hatm-i şeriflerin duası, Miraç Kandili'nde Başkanlık tarafından düzenlenen ve TRT 1 ile Diyanet TV tarafından canlı yayımlanan Ankara/Çankaya Ahmet Hamdi Akseki Camii'ndeki Kandil Özel Programı'nda yapılmıştır.

Depremlerde vefat eden vatandaşlarımız için 17 Şubat 2023 tarihinde cuma namazından sonra ülke genelindeki camilerin tamamında gıyabi cenaze namazı kılınmıştır.

Depremler sebebiyle "Berat Kandili Özel Programı" 06 Mart 2023 Pazartesi günü TRT 1 ve Diyanet TV'den canlı yayımlanmak üzere Kahramanmaraş/Dulkadiroğlu Afet Çadır Mescidi'nde düzenlenmiştir.

06 Şubat 2023 tarihinden itibaren yaşanan deprem felaketinden dolayı bölgede ramazan ayı vesilesiyle 14 personelden oluşturulan ekipler tarafından 06-08 Nisan 2023 tarihleri arasında Osmaniye, Gaziantep, Hatay, Adıyaman ve Kahramanmaraş illerinde "Kur'an-ı Kerim Ziyafeti" programları icra edilmiştir. Kadir Gecesi münasebetiyle 17 Nisan 2023 Pazartesi günü Diyanet TV, TRT 1 ve Kanal D'den canlı yayımlanmak üzere Hatay/Antakya Afet Çadır Mescidi'nde ve Ankara Beştepe Millet Camii'nde "Kadir Gecesi" özel programları düzenlenmiştir.

18 Mart Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Deniz Zaferi'nin 108. yıl dönümü vesilesiyle imam-hatip, müezzin-kayyım ve Kur'an kursu öğreticisi personelimizin ve vatandaşlarımızın katılımlarıyla şehitlerimiz ve depremde vefat eden vatandaşlarımızın ruhlarına ithafen ülke genelinde 212 bin 669 hatm-i şerifin okunması sağlanmış ve okunan hatm-i şeriflerin duası, 18 Mart 2023 Cumartesi günü Çanakkale Şehitler Camii'nde akşam namazından sonra Diyanet TV'de canlı yayımlanmak üzere gerçekleştirilen "Kur'an-ı Kerim ve Mevlit Programı"nda yapılmıştır.

Manevi Destek Hizmetleri

Afet ve kriz durumlarında manevi danışmanlık ve rehberlik ile psikolojik danışmanlık ve rehberlik kıstaslarını içeren yaklaşık 1.483 sayfadan oluşan 35 materyal ve eğitimcilerin sunumuyla alana yönelik 15 eğitim videosu, Başkanlık personelinin istifadesine sunulmuştur.

Depremler sonrasında vatandaşlarımıza manevi destek ve din hizmeti sunmak üzere deprem bölgesinde yaklaşık 16 bin 300 personel görevlendirilmiştir. Deprem bölgesindeki engelli depremzede vatandaşlarımıza yönelik, koordinatörler aracılığıyla Kur'an eğitimleri, Braille alfabesi ile eğitim ve işitsel eğitimler gerçekleştirilmiştir.

TDV Gönüllüleri Hatay'da Depremzede Çocuklarla

Deprem bölgesi dışındaki illerde misafir edilen depremzede vatandaşlarımıza manevi danışmanlık, rehberlik ve din hizmeti sunmak üzere 2 bin 185 kadın, 3 bin 513 erkek olmak üzere toplam 5 bin 698 personel görevlendirilmiş ve 50 bin 739 faaliyetle 394 bin 319 vatandaşımıza ulaşılmıştır.

Depremden etkilenen burslu öğrencilerimiz ve ailelerine yönelik ziyaretler gerçekleştirilmiştir. 128 aile ve öğrencimiz bu kapsamda ziyaret edilmiştir.

Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Öğretmeni Görevlendirilmesi

06 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremden psikolojik olarak etkilenen ve deprem bölgesinde Kur'an kurslarında eğitime devam eden öğrencilere rehberlik etmek üzere Adıyaman, Hatay ve Kahramanmaraş illerinde toplam 12 psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmeni görevlendirilmiştir.

Deprem Bölgesine Yönelik Ramazan Ayında Gerçekleştirilen Eğitim Faaliyetleri

2023 yılı ramazan ayında deprem bölgesinde gerçekleştirilen faaliyetler kapsamında çadır ve konteyner kentlerde kurulan mescitlerde mukabele okunmuş, Diyanet Çocuk çadırlarında çocuklar, Kredi Yurtlar Kurumu (KYK) yurtlarında konaklayan depremzede vatandaşlar için yaygın din eğitimi faaliyetleri düzenlenmiştir.

Ramazan İyilik Çadırı

Deprem Bölgesindeki Çocuklara Yönelik Düzenlenen Yatılı Yaz Kur'an Kursları

Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya illerinde bulunan yaklaşık 750 öğrenciye yönelik Ankara ve İstanbul'da 3-28 Temmuz 2023 tarihleri arasında 4 hafta olarak yatılı yaz Kur'an kursu programı düzenlenmiştir.

Hatay ve Kahramanmaraş'ta bulunan öğrenciler için Ankara'da, Adıyaman ve Malatya'da bulunan öğrenciler için ise İstanbul'da, kız ve erkekler için ayrı ayrı yurtlar hazırlanmıştır. Deprem bölgesinde bulunan illerden koordinatör olarak seçilen personel de çocuklara yolculuklarında ve eğitim süreçlerinde eşlik etmişlerdir.

Deprem bölgesinde yaşayan ve 2023 yılında kurada hac hakkı elde eden ancak deprem sebebiyle hacca gidemeyen vatandaşlarımıza bu haklarını 2024 yılına erteleme imkânı tanınmıştır.

2024 yılı hac organizasyonu kapsamında deprem bölgesindeki illere normal kontenjana ilaveten yüzde 35 ek kontenjan hakkı verilmiştir. Deprem bölgesinden 2024 yılı haccı için kesin kayıt yaptırıp hacca gideceklerin hac bedelini ödeme süreleri uzatılmıştır.

Çocuklar için 4-6 yaş grubuna yönelik kurslarda görev yapan personel tarafından 4-6 yaş grubu ve diğer yaş aralığındaki çocuklara eğitim, kültür ve moral faaliyetleri düzenlenmiştir.

Yaşanan deprem nedeniyle çadır ve konteyner kentlerde hizmet veren "Diyanet Çocuk" çadırlarında görev yapmak üzere farklı illerden Kahramanmaraş'ta 197 ve Hatay'da 160 Kur'an kursu öğreticisi görevlendirilmiştir.

Depremden psikolojik olarak etkilenen ve deprem bölgesinde Kur'an kurslarında eğitime devam eden öğrencilere rehberlik etmek üzere Adıyaman, Hatay ve Kahramanmaraş illerine toplamda 12 PDR öğretmeni görevlendirilmiştir.

Sosyal Hizmetler

Deprem bölgesine komşu illerde bulunan Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an kurslarına ait yurt ve pansiyonlardaki boş yatak kapasiteleri tespit edilmiştir. Yatılı Kur'an kurslarında toplam 58 bin 764 depremzede vatandaşımız misafir edilmiştir. Günlük konaklama bilgileri illerden alınarak Diyanet İşleri Başkanlığı Afet ve Acil Durum Yönetim Başkanlığına bildirilmiştir.

Sosyal Sorumluluk Projesi kapsamında 11 ili kapsayan deprem bölgesinde üniversitede okuyan veya diğer illerde üniversite öğrencisi olup deprem anında deprem illerinde bulunan üniversite öğrencilerinin üzerindeki deprem izlerinin azaltılması ve maneviyatlarının artırılması amacıyla; 2022-2023 umre döneminde 188, 2023-2024 umre döneminde ise 528 olmak üzere toplam 716 üniversite öğrencisi umreye gönderilmiştir.

Deprem dolayısıyla evlerini kaybeden afetzedeler için Diyanet Akademisi Dinî İhtisas ve Dinî Yüksek İhtisas merkezlerinde konaklama hizmeti sunulmaktadır. 25 akademi merkezinde toplam 4 bin 197 kişi konaklamıştır.

Türkiye İzcilik Federasyonu iş birliği ile Diyanet İzci Liderliği ve arama kurtarma eğitimi alan 651 personel 4 dönem hâlinde depremin ilk gününden itibaren TİFAKE ve AFAD ekiplerine dâhil olarak, arama kurtarma ve insani yardım faaliyetlerinde aktif görev yapmıştır.

Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfı (TDV) iş birliğiyle deprem bölgesinde eğitim gören 12-14 yaş aralığındaki 500 öğrencinin katılımıyla "2023 Yazımda Kardeşlik Var Yaz Kampı" İstanbul'da gerçekleştirilmiştir.

Türkiye Diyanet Vakfı

Türkiye Diyanet Vakfı ve Diyanet İşleri Başkanlığı iş birliğiyle AFAD koordinasyonunda depremin olumsuz etkilediği 11 ilde, depremin yaşandığı ilk günden itibaren insani yardım, beslenme, barınma ve arama-kurtarma çalışmaları yürütülmüştür.

İnsani yardım çalışmaları kapsamında, içerisinde temel ihtiyaç malzemelerinin yer aldığı 1.684 tır ve 439 kamyonet, deprem bölgelerine gönderilmiştir.

Beslenme ve insani yardım çalışmaları kapsamında görevli ve gönüllü personel deprem bölgelerine sevk edilmiştir. Söz konusu çalışmalar için mobil ikram araçları, mobil mutfak araçları, koordinasyon araçları başta olmak üzere 515 adet araç deprem bölgelerinde hizmet vermiştir.

Ramazan ayında ise TDV tarafından bölgede 2023 yılında 58 noktada kurulan iyilik sofraları 2024 yılında da genel merkez koordinesinde 23 noktada kurularak hizmet vermiştir.

Vatandaşlara 7 mobil ikram aracı ile iftar sonrası ikramlarda bulunulmuş, iftarı bekleyen misafirler için Karagöz-Hacivat oyunları, kukla gösterileri ve çocuklara yönelik aktiviteler gerçekleştirilmiştir.

Depremden sonraki 2 yıllık sürede toplam 169 bin 850 alışveriş yardım kartı, 58 bin 110 bayramlık yardım kartı, 106 bin gıda kolisi, 100 bin temizlik ve hijyen kolisi dağıtılmıştır. Yapılan çalışmalarda 3 milyon 917 bin 437 kişiye yardım ulaştırılmıştır.

Deprem bölgelerinde, 307 kişilik arama-kurtarma ekibi başta olmak üzere insani yardım, cenaze, defin ve muhtelif din hizmetleri için Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfı görevlisi 17 bini aşkın personel ve gönüllü tarafından faaliyet yürütülmüştür. Ayrıca Türkiye Diyanet Vakfı Kadın ve Gençlik Kolları marifetiyle ülke genelinde 55 bin 500, deprem bölgesinde 3 bin 253 gönüllü ile depremzedelere maddi ve manevi destek sağlanmıştır. Kadın ve Gençlik Kolları toplam 58 bin 753 gönüllüsüyle lojistik destek çalışmalarında görev almıştır.

Türkiye Diyanet Vakfı (TDV) Yemek Dağıtımı

Aşevleri, mobil mutfak ve mobil ikram araçları ile depremzedelere sıcak yemek, çorba, kumanya, konserve gıda, su ve çay ikramı hizmetleri sunulmuş, 7 milyon 981 bin 914 depremzede ve saha görevlisi vakfın gıda ve beslenme imkânından faydalanmıştır. Yorgan, battaniye ve yastıktan oluşan 80 bin 803 barınma malzemesinin yanı sıra 3 bin 558 çadır ve 3 bin 678 konteyner bölgeye ulaştırılmıştır.

Türkiye'nin dört bir yanından gönderilen yardımların düzenli sevk ve idaresi için Kahramanmaraş, Adana, Hatay Antakya/Reyhanlı, Malatya, Kilis, Adıyaman ve Gaziantep'te sekiz depo ve lojistik merkezi kurulmuştur. Burada toplanan yardımlar tasnif edildikten sonra ihtiyaç duyulan bölgelere kısa sürede ulaştırılmıştır. Depremden etkilenmeyen illerdeki Türkiye Diyanet Vakfı şubeleri yardım toplama alanına dönüştürülmüş ve 71 ildeki şubeler ayni ve nakdî yardımları kabul etmiştir. Burada toplanan yardımlar, hızla deprem bölgelerine gönderilmiştir. Ayrıca afet bölgesine 47 bin 845 adet Kur'an-ı Kerim gönderilmiştir.

Türkiye Diyanet Vakfı, olası felaketler ve afetler düşünülerek altı ilde AFAD'ın çatısı altında arama-kurtarma ekipleri kurmuştur. Kamu kurumlarıyla eş güdümlü hareket edecek söz konusu arama-kurtarma ekiplerinin bütün illerde kurulması hedeflenmektedir.

TDV Arama Kurtarma Ekibi

Ramazan Ayı Deprem Bölgesi Yardımları

2023 yılı ramazan programı kapsamında deprem bölgesinde 100 bin adet gıda paketi, 100 bin adet hijyen paketi, 50 bin adet alışveriş yardım kartı, 20 bin adet iyilik çantası, 20 bin adet ibadet seti, 50 bin adet Kur'an-ı Kerim, 17 bin adet bayramlık ve 3 milyon adet iftar ve sahurluk olmak 5 milyondan fazla depremzedeye yardım ulaştırılmıştır.

"Bir Tohum Ek, Umut Yeşersin" Projesi

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremlerden etkilenen illerde yürütülen yaygın din eğitimi faaliyetlerinin etkinlik ve verimliliğini artırmaya yönelik projelerin geliştirilmesine ihtiyaç duyulmuştur. Bu proje; depremden birinci derece etkilenen Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya illeri ile Gaziantep ili İslâhiye ve Nurdağı ilçelerinde görev yapmakta olan Kur'an kursu öğreticilerinin deprem sonrası yaşadıkları korku, kaygı ve üzüntü gibi yoğun duyguların düzenlenmesi, sosyal ve duygusal gelişimlerinin desteklenmesi, moral ve motivasyonlarının artırılması, hayata ve işe uyum süreçlerinin kolaylaştırması amacıyla uygulamaya konulmuştur. Projenin uygulama süreci devam etmektedir.

Proje ile deprem bölgesine gerçekleştirilen ziyaretlerle personelin motivasyonunu artırmak, ihtiyaçlarını tespit etmek, kurum aidiyetlerini güçlendirmek, hazırlanacak eğitim videoları ile personelin sosyal duygusal gelişimine destek olmak, farkındalık düzeylerini ve duygu düzenleme becerilerini artırmak, gerçekleştirilecek workshop/atölyeler ile yüz yüze temas sağlanarak personelin zorlu yaşam deneyimleri sonucunda baş etme becerilerini güçlendirmek, işe ve hayata uyumlarını kolaylaştırmak hedeflenmiştir.

Afet Zamanlarında Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri Hizmet İçi Eğitim Semineri

Afet ve acil durumlarda din hizmetleri sunacak personele rehberlik etmek üzere 22-23 Şubat 2023 tarihlerinde çevrim içi uygulamalar üzerinden Akademi Merkezi Müdürü, eğitim görevlileri ve eğitime devam eden kursiyerlerin katılımıyla seminerler düzenlenmiştir.

Afet Bölgesinde Görev Alan Personele Yönelik Eğitim Seminerleri

Deprem sonrasında cenaze, manevi destek, insani yardım, arama-kurtarma hizmetleri yürüten personelin rehabilitasyonuna katkı sağlamak amacıyla gruplar hâlinde hizmet içi eğitim seminerleri düzenlenmiştir. Seminerlere, Akademi merkezleri ile il/ilçe müftülükleri koordinesinde yaklaşık 10 bin personel katılmıştır.

Diyanet İşleri Başkanlığı, taşra birimlerinde görev yapan personeline yönelik, 2024 ile 2028 yılları arasında her yıl için personelin %20'si baz alınarak sertifikalı ilk yardım eğitimi planlanmış, bu kapsamda 2024 yılında 2 bin 818 personel ilk yardım eğitimi almıştır.

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığınca yürütülen AFAD Gönüllülük Sistemi çalışmaları kapsamında; çevrim içi eğitimler ile afetlerle ilgili temel kavramları bilen, afet öncesi, anı ve sonrasında yapılması gereken doğru davranış şekilleri hakkında bilgi sahibi olmaları amacıyla Başkanlık merkez ve taşra birimlerinde görev yapan personel teşvik edilmiş ve 2024 yılı itibarıyla 1.304 personel Temel AFAD ve Destek AFAD gönüllüsü olmuştur.

Depremden etkilenen 11 ilde, 4-6 yaş grubu Kur'an Kursları Öğretim Programı'nda görev yapan 351 öğreticiye yönelik Denizli Dinî Yüksek İhtisas Merkezinde 4-7 Mart 2024 ve 7-10 Mayıs 2024 tarihleri arasında hizmet içi eğitim seminerleri düzenlenmiştir.

Depremden etkilenen 11 ilde İhtiyaç Odaklı Kur'an Kursları Öğretim Programlarında görev yapan 142 öğreticiye yönelik Denizli Dinî Yüksek İhtisas Merkezinde 14-17 Mayıs 2024 tarihleri arasında hizmet içi eğitim semineri düzenlenmiştir. Gerek deprem bölgesi gerekse deprem bölgesi dışındaki illerde bulunan depremzedelere manevi danışmanlık, rehberlik ve din hizmeti sunan veya sunacak 15 bin 279 personel çevrim içi eğitime alınmıştır.

Afet Bölgesi Personel Buluşmaları

Deprem sonrasında afet bölgesinde görevli personelin rehabilitasyonuna katkı sağlamak amacıyla gruplar hâlinde çevrim içi uygulamalar üzerinden Afet Bölgesi Personel Buluşması programları düzenlenmiştir.

Kesintisiz ve Uzaktan Hafızlık Eğitimi

Kahramanmaraş, Hatay ve Adıyaman illerinde yüz yüze (yatılı veya gündüzlü), fiziki şartların sağlanamaması hâlinde ise çevrim içi eğitime devam edilmiştir.

Depremin yaşandığı illerde hafızlık eğitimine devam eden öğrencilerin nakil taleplerinin karşılanması amacıyla Kur'an kurslarının kapasite bilgileri tespit edilmiş ve söz konusu kontenjan listesi deprem bölgesinde yer alan illerle paylaşılmış, 1.612 öğrencinin nakli diğer illere gerçekleştirilmiştir. Ayrıca hafızlığını tamamlayamayan öğrenciler için telafi dönemi verilmiştir.

Kur'an kurslarında hafızlık eğitimi alan öğrencilerin duyuşsal, bilişsel ve psikomotor açıdan gelişim çağında olmaları sebebiyle, yoğun ve rutinleşen hafızlık eğitim sürecinde moral ve motivasyonlarının yüksek tutulması amacıyla Diyanet İşleri Başkanlığı ile Gençlik ve Spor Bakanlığı iş birliğinde "Gençlik Kampı" düzenlenmiştir. Kamplar, Niğde, Hatay, Karaman ve Mersin'de hafızlık eğitimi alan 12 yaş ve üzeri 500 öğrenci ve öğretici için Mersin- Silifke 23 Nisan Gençlik Kampı yerleşkesinde 22-23 Kasım ile 24-28 Kasım 2023 tarihleri arasında iki grupta; Hatay'da hafızlık eğitimi alan 12 yaş ve üzeri 224 öğrenci ve öğretici için Hatay Arsuz Gençlik Kampı yerleşkesinde 24-27 Ocak 2024 tarihleri arasında; Malatya'daki Kur'an kurslarında hafızlık yapan 140 kız öğrenciye yönelik 10 hafız öğretici rehberliğinde, Bitlis Ahlat Gençlik Kampı'nda 1-4 Mart 2024 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

Kültür ve Sanatla İlgili Çalışmalar

Başkanlık, depremlerin etkilediği illerdeki vatandaş ve görevli personele bir umut olmak üzere sanat proje ve çalışmalarına da yoğunlaşmıştır. Bu kapsamda; Kahramanmaraş, Hatay, Malatya, Şanlıurfa, Gaziantep ve Adana illerinde başta hüsnühat, tezhip, ebru, minyatür, çini, katı' vb. sanat dallarında olmak üzere toplam 47 sanat atölyesi açılmıştır. Bu atölyelere 663 kursiyer katılmıştır.

Strateji Geliştirme Başkanlığının rehberliği ve organizasyonunda 2023 yılı proje takvimi sürecinde destek alan, Türk İslam Sanatları Daire Başkanlığı tarafından hazırlanan "Sanat ile Yeşeren Umutlar" projesi kapsamında, 6 Şubat 2023'te yaşanan Kahramanmaraş merkezli depremlerin etkilediği illerde görevli sanatkâr personelin tespiti yapılmıştır. Sanatkâr personelin sanatsal envanterleri temin edilmiş ve sanat icra etme imkânlarına destek sağlanmıştır. 2023 Yılı Camiler ve Din Görevlileri Haftası etkinlikleri kapsamında da ilgili illerde görevli sekizi erkek, dördü kadın 12 sanatkâr personele ait yedi sanat dalından eserler, yüreği yaralı gönüllerin bir sesi, yeniden hayata tutunmanın bir nişanesi ve eseri olarak 4-5 Ekim 2023'te Ankara, 29-30 Kasım 2023'te Gaziantep, 6-7 Aralık 2023'te İzmir, 14 Aralık 2023'te Konya ve 20 Aralık 2023'te Bursa illerinde sergilenmiştir.

Asrın felaketini yaşayan vatandaşlarımıza ilk günlerden itibaren bütün hizmet birimleriyle maddi ve manevi her türlü desteği sunan Diyanet İşleri Başkanlığı, yayın alanında da özverili faaliyetlerde bulunmuştur. 6 Şubat 2023 ile 31 Aralık 2023 tarihleri arasında; deprem bölgesinde ikamet eden ve deprem bölgesinden gelerek eğitim merkezleri, Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü (KYK Genel Müdürlüğü) misafirhanelerinde konaklayan vatandaşlar ile deprem bölgesinden diğer illerimize yerleştirilen vatandaşların istifadesine sunulmak üzere toplam 388 bin 617 adet basılı yayın ücretsiz gönderilmiştir.

Ayrıca son iki yılda; 9 bin 50 adet Diyanet Çocuk dergisi, 10 bin 500 adet Cim dergisi, 5 bin adet Nüceym dergisi ve 5 bin adet Kalem dergisinin deprem bölgesine ücretsiz dağıtımı sağlanmıştır. Bununla birlikte 5 personel 3 kamyon ve kargo aracı ile 276 bin adet kitap, 400 adet Aylık dergi, 500 adet Aile dergisi, 9 bin 750 adet Çocuk dergisi ve 11 bin adet Cim dergisinin ilgili bölgeye ücretsiz dağıtılmıştır.

1 Ocak 2024 ile 31 Aralık 2024 tarihleri arasında; depremin yaşandığı 11 ilimizde bulunan il/ilçe müftülükleri, konteyner kent Kur'an kursları, cami vb. mekânlar ile talepte bulunan vatandaşlarımıza Kur'an-ı Kerim, İlmihal, Siyer, Elif-Ba, aile, çocuk ve gençlik vb. kitaplardan toplam 173 bin 541 adet ücretsiz gönderilmiştir. TDV tarafından "Hediyem Kur'an Olsun" projesi kapsamında afet bölgesine 47 bin 845 adet Kur'an-ı Kerim dağıtılmıştır.

5 bölümden oluşan "Manevi İlk Yardım Kılavuzu" dijital ortamda personelin istifadesine sunulmuştur.

Gençlik ve Spor Alanında Destekleyici Çalışmalar

Deprem bölgesinde yer alan Hatay ilinde hafızlık eğitimi alan 12 yaş ve üzeri 90 öğrenci ile Mersin Silifke 23 Nisan Gençlik Kampı yerleşkesinde 22-24 Kasım 2023 tarihleri arasında gençlik kampı gerçekleştirilmiştir.

Radyo-TV Yayınları

Depremin ilk anından itibaren sorumlu kamu yayıncılığı anlayışıyla bölgeden haberleri aktaran Diyanet TV tarafından, programlarında deprem bölgesindeki vatandaşlara manevi açıdan destek olmak amacıyla özel yayınlar gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda; Farklı Bakış, Burhan İşliyen ile Hacı Bayram Kürsüsü'nden, Yeni Güne Merhaba, İyilik Vakti, Dinî Gündem, Sorun Değil, Ulu Cami Vaazları, Ailemizin Hekimi, İftarı Beklerken, Din ve Psikoloji, Asrın Afeti, Diyanet'e Soralım programlarında depreme özel yayınlar yapılmıştır.

Cuma Sevinci

Diyanet TV'de her cuma vaaz ve hutbe yayınları canlı verilmiştir. Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfı, "Yeryüzünde İyilik Hâkim Oluncaya Dek" şiarı ve #TürkiyeİçinİyilikVakti etiketiyle tüm imkânlarını kullanarak 6 Şubat depremindeki yaraların bir an evvel sarılması için çalışmalarını aralıksız sürdürmüştür.

Doğru bilginin zamanında kamuoyu ile paylaşılmasının öneminin bilincinde olarak bölgeyle sağlıklı iletişim kanalları oluşturmak için yerelde bulunan ve çevre illerden bölgeye geçen Diyanet Haber koordinatörleri ile iletişim kanalları oluşturulmuştur.

Bu kapsamda Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfının dijital yayıncılık kapsamında deprem bölgesindeki faaliyetleriyle ilgili; Diyanet Haber Web sayfasında 1.012 haber, Diyanet Haber sosyal medya hesaplarında 72 video, 254 kart, Diyanet Dijital sosyal medya hesaplarında ise 27 video, 24 kart paylaşılmıştır.

Yardım Kampanyaları

TDV burslusu öğrenciler deprem felaketi sonrası ilk andan itibaren duyarlı davranarak kendi aralarında düzenlemiş oldukları yardım kampanyasında toplanan 218 bin 328 TL ve 100 avroyu TDV'nin deprem hesabına yatırmışlardır. TDV tarafından eğitim yardımları kapsamında, depremden etkilenen ve TDV yurtlarında kalan veya burslu olan 218 öğrenciye toplam 436 bin TL eğitim yardımı yapılmıştır. Deprem bölgesindeki illerde müftülüklerce tespiti yapılan ihtiyaç sahibi ilköğretim, ortaöğretim ve lisansüstü 7 bin 90 öğrenciye ise 10 milyon 169 bin TL yardım yapılmıştır.

Deprem Bölgesine Yönelik Yardım Çalışmaları

10 Şubat 2023 tarihinde cuma namazı sonrasında, depremden etkilenen 10 il (Kahramanmaraş, Kilis, Diyarbakır, Adana, Osmaniye, Gaziantep, Şanlıurfa, Adıyaman, Malatya ve Hatay) dışında kalan illerimizde bulunan tüm camilerimizde "2860 sayılı Yardım Toplama Kanunu" hükümleri uyarınca yardım kampanyası düzenlenmiş, söz konusu kampanya neticesinde toplanan 310 milyon 862 bin 462,49 TL, cami görevlilerimiz tarafından Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) hesaplarına yatırılmıştır.

Başkanlık merkez ve yurt dışı teşkilatında görev yapan personel tarafından depremzede vatandaşlarımızın ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla TDV hesaplarına 2 milyon 306 bin 810,37 TL bağış yapılmıştır. Yukarıda belirtilen bağışların dışında 2023-2024 yıllarında deprem bölgesine yardım kampanyaları faslından gönderilen yardım miktarı 87 milyon 322 bin TL'dir.

Zekât, Fitre ve Kurban Hizmetleri

Diyanet İşleri Başkanlığı ve TDV iş birliğiyle 2 yıllık süre zarfında "Vekâlet Yoluyla Kurban Kesim Programı" kapsamında deprem bölgesinde toplam 20 bin 165 adet kurban kesilmiş, 39 bin 762 paket kavurma ve 15 bin 350 adet alışveriş yardım kartı, 10 bin adet bayramlık yardım kartı dağıtılmıştır. Faaliyetler kapsamında 789 bin 685 kişiye ulaşılmıştır.

İaşe ve İbate

TDV tarafından deprem sonrasında 6 ilde mobil, sabit ve sahra mutfakları vasıtası ile sıcak yemek ve ikram çalışmaları gerçekleştirilmiş, afetzede vatandaşlar başta olmak üzere görevli personel dâhil 10 milyon 191 bin 318 kişiye sıcak yemek yardımı ulaştırılmıştır.

Depremin ilk anından itibaren yorgan, battaniye ve yastıktan oluşan 80 bin 803 adet barınma malzemesinin yanı sıra afet bölgesinde 3 bin 558 adet barınma ve mescit çadırı sevk edilmiştir. AFAD koordinasyonunda sürdürülen çalışmalar ile Adıyaman'a 444, Gaziantep'e 4, Hatay'a 2 bin 23, Kahramanmaraş'a 565, Malatya'ya 459, Osmaniye'ye 107 ve Diyarbakır'a 76 olmak üzere toplam 3 bin 678 konteyner bölgeye sevk edilmiştir. Depremden hasar gören Kur'an kurslarının ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla 47 milyon 382 bin 129 TL, deprem bölgesindeki il ve ilçe müftülüklerine gönderilmiştir.

Deprem bölgesine komşu illerde bulunan Başkanlığa bağlı Kur'an kurslarına ait yurt ve pansiyonlardaki boş yatak kapasiteleri tespit edilmiştir. Yatılı Kur'an kurslarında toplam 58 bin 764 depremzede vatandaşımız misafir edilmiştir. Günlük konaklama bilgileri illerden alınarak Afet ve Acil Durum Yönetim Başkanlığına bildirilmiştir.

Cenaze Hizmetleri

TDV tarafından cenaze ve defin hizmetlerinde kullanılmak üzere 40 tır kefen, ceset torbası, koruyucu kıyafet ve diğer gerekli malzemeler ivedilikle bölgeye sevk edilmiştir.

İnşa Hizmetleri (Cami, Kur'an Kursu, Gençlik Merkezi, Aile ve Dinî Rehberlik Merkezi vb.)

6 Şubat Kahramanmaraş depremleri sonrası bölgede hasar gören cami, Kur'an kursu, müftülük binası ve sitelerinde oluşan hasarların giderilmesi, yeniden inşa edilen yapıların inşaatlarının desteklenmesi amacıyla toplam 155 milyon 768 bin 125 TL yardım gönderilmiştir.

6 Şubat Kahramanmaraş merkezli depremlerden 8 Ocak 2025 tarihine kadar 89 yeni cami açılışı ve 172 camide grup değişikliği işlemi gerçekleştirilmiştir. 6 Şubat Kahramanmaraş depremleri sonucunda 8 müftülük hizmet binası yıkılmış, 10 müftülük binası ağır hasar ve 10 müftülük binası ise orta hasar görmüştür. 907 cami yıkılmış, 396 cami ağır ve 360 cami ise orta hasar görmüştür. Ayrıca 131 Kur'an kursu yıkılmış, 89 Kur'an kursu ağır ve 74 Kur'an kursu ise orta hasar görmüştür. Başkanlık faaliyetlerinin yürütüldüğü gençlik merkezlerinden 9'u yıkılmış, 13 gençlik merkezi ağır ve 6 gençlik merkezi ise orta hasar görmüştür. Ayrıca 2 bin 250 cami, 943 Kur'an kursu ve 48 gençlik merkezi hafif hasar görmüştür. Ayrıca deprem bölgesinde 12 müftülük hizmet binasının proje çalışmaları devam etmektedir. 162 caminin inşası tamamlanmış, 338 cami inşaatına başlanmış, 104 caminin ise proje çalışmaları devam etmektedir.

6 Şubat 2023 tarihinden günümüze kadar deprem bölgesinde; 18 Kur'an kursunun inşası tamamlanmış, 24 Kur'an kursu inşaatı başlatılmış, 11 Kur'an kursunun ise proje çalışmaları devam etmektedir. Bölgede 2 gençlik merkezinin inşası tamamlanmış, 1 gençlik merkezinin inşaatına başlanmış, 1'inin ise proje çalışması devam etmektedir. Hafif hasarlı cami, Kur'an kursu ve gençlik merkezlerinin büyük çoğunluğu onarılarak faaliyete geçmiştir.

Gaziantep Kurtuluş Camii (Önce)

Gaziantep Kurtuluş Camii (Sonra)

Anadolu'nun ilk camisi Habib-i Neccar Camii'nde Konya Büyükşehir Belediyesi ve Bakanlık iş birliği ile yürütülen restorasyon çalışmaları tamamlanmış, 27 Aralık'taki tören sonrası Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından yeniden ibadete açılmıştır.

Deprem bölgesinde bulunan Adana, Adıyaman, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illerinden gelen talepler doğrultusunda toplam 8 ilde 111 cemevinin bakım-onarım işleri ve tefrişat alımları tamamlanmıştır.

Depremde cemevi yıkılan ve cemevi ihtiyacı ortaya çıkan Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya ve Şanlıurfa illerinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı iş birliğinde çeşitli tiplerde 13 adet cemevi ve kültür merkezi yapılması planlanmaktadır.

Arama-Kurtarma Hizmetleri

Diyanet İşleri Başkanlığı personelinden oluşan 307 kişilik arama-kurtarma ekibi deprem bölgesinde faaliyet yürütmüştür. Din görevlileri ve gönüllülerden oluşan Ordu, Bartın ve Bursa arama-kurtarma ekipleri ile diğer personel aracılığı ile AFAD koordinesinde Hatay, Adıyaman, Nurdağı ve Kahramanmaraş'ta arama ve kurtarma çalışmaları yürütülmüş, 51 vatandaşımız sağ kurtarılmıştır.

Arama kurtarma çalışmalarına katkı sağlamak amacıyla Başkanlık ile TDV Bartın, Ordu, Bursa, Afyon ve İstanbul şubeleri uhdesindeki toplam 45 kişilik arama kurtarma ekipleri Hatay ve Kahramanmaraş illerinde görev almıştır.

Diyanet İşleri Başkanlığı merkez teşkilatı personeli ile Türkiye Diyanet Vakfı Genel Müdürlüğü personelinden oluşturulan 29 kişilik arama-kurtarma ekibinin eğitim ve sınav süreçleri 31 Temmuz 2024 itibarıyla tamamlanmış ve akredite işlemleri yapılmıştır.

Lojistik Destek

TDV tarafından bölgedeki din hizmetlerinin desteklenmesi ve faaliyetlerin etkinliğinin artırılması amacıyla 3 kamyonet, 1 mobil ikram aracı, 10 binek araç ve 5 minibüs olmak üzere toplam 19 araç, genel merkez imkânları ile temin edilerek müftülüklere tahsis edilmiştir.

Kadro ve Personel Planlaması

Depremden etkilenen vatandaşlarımızın ihtiyaçlarının hassasiyetle karşılanması amacıyla yapılan personel görevlendirmeleri bölgenin yeniden inşasına destek olmayı hedeflemiştir. Bu süreçte görevlendirilen; il müftüleri, il müftü yardımcıları, ilçe müftüleri, şube müdürleri, vaizler, din hizmetleri uzmanları, din görevlileri, murakıplar, şefler ve diğer personel, din hizmetlerinin organizasyonunu sağlamak ve koordinasyonu güçlendirmek, depremzedelere manevi rehberlik ve danışmanlık hizmeti sunmak ve hizmetleri düzenli bir şekilde yürütmek üzere bölgede görevlendirilmiştir.

8 Ocak 2025 tarihi itibarıyla 6 Şubat Kahramanmaraş merkezli deprem bölgesinde görev yapan; 231 Kur'an kursu öğreticisi, imam-hatip ve müezzin-kayyım ünvanlı personelin nakil işlemi ile 90 Kur'an kursu öğreticisi, imam-hatip ve müezzin-kayyımın görevlendirme işlemi, doğal afet gerekçesiyle gerçekleştirilmiştir.

5.14. Sosyal Hizmetler

Depremden Etkilenen 10 İlde Psikososyal Destek Çalışmaları

Afet ve Acil Durum Müdahale Hizmetleri Yönetmeliği'ne ve Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP)'na göre, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı; Afet Psikososyal Destek Grubu ana çözüm ortağı olarak afet ve acil durum sonrası afetten etkilenen bireylere psikososyal destek hizmetlerinin sunulması ve koordinasyonundan sorumlu kurumdur. Psikososyal destek (PSD) hizmetleri, Bakanlık koordinasyonunda destek çözüm ortakları (Sağlık Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Türk Kızılay, Diyanet İşleri Başkanlığı, üniversiteler, ulusal ve uluslararası kuruluşlar/STK'ler) ile iş birliği hâlinde yürütülmektedir. Bu kapsamda destek çözüm ortaklarını, ilgili kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve ilgili sivil toplum kuruluşları oluşturmaktadır.

Kahramanmaraş ili Pazarcık ilçesi merkezli yaşanan afetin sıfırıncı dakikasından itibaren psikososyal destek ekipleri koordine olup alana inmiştir. Psikososyal destek çalışmaları kapsamında afet ve acil durumlarda ilk 72 saatte ekipler sahanın genel ihtiyacını (barınma, beslenme, arama kurtarma, güvenlik vb.) tespit etmiş ve bu ihtiyacı ilgili afet gruplarına iletmiştir. Ayrıca enkaz etrafındaki kişilere psikolojik ilk yardım hizmeti sunmuştur.

Yaşanan afetin büyüklüğü nedeniyle sahaya ulaşan ilk psikososyal destek ekipleri diğer çalışma grupları ile hafif arama kurtarma, yardımların dağıtılması vb. işlerde de aktif destek olmuştur. Ekipler özellikle Aile ve Sosyal Hizmetler bünyesinde bakım altında olan çocuk, engelli, yaşlı ve koruma altındaki kadınların güvenli illerdeki kuruluşlara tahliye edilmesi çalışmalarında yer almıştır.

Enkazdan çıkarılan, hastanede tedavi gören ve sahada yalnız olduğu tespit edilen çocukların refakatsiz olup olmadığının tespit edilmesi için çalışmalar yapılmıştır. Sahada refakatsiz olduğu tespit edilen çocuklar için Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından koruma kararı çıkarılmış ve kurum bakımına alınmıştır. Sahada genel ihtiyaçların tespit edilmesi, sosyal hizmet kuruluşlarının tahliyesi, kimsesiz bireylerin tespit edilmesi dışında özellikle ilk 72 saatten sonra psikososyal destek hizmetleri kapsamında gerçekleştirilen psikolojik ilk yardım, ihtiyaç tespiti, kaynak ile buluşturma, toplum katılımı, çocuk dostu alanlarda gerçekleştirilen sosyal iyileştirme etkinlikleri, yetişkinlere yönelik grup çalışmaları, kayıp yaşayan ailelerin yas sürecinde takip edilmesi gibi psikososyal iyilik hâllerini artıracak çalışmalar planlanmış ve toplumun hazır bulunuşluğuna göre uygulamaya başlanmıştır.

Çadır kentlerin ihtiyaçları, konteyner kentlere geçiş süreçleri ile değişen ve dönüşen ihtiyaçlara göre her sahanın müdahale planı ayrı ayrı çalışılmıştır. Geçen 3 yılın ardından normalleşme sürecinin desteklendiği sosyal iyileştirme etkinliklerine (atölyeler, kurslar, kültür-sanat etkinlikleri, spor faaliyetleri vb.) yönelik çalışmalar artarken afetten etkilenen kişiler arasında, uzmanlaşmış müdahale hizmetine ihtiyaç duyan bireyler için takipli bireysel görüşmeler ve grup çalışmaları yapılarak kişilerin baş etme süreçleri desteklenmektedir.

Depremin ardından 3 yıllık süreçte iyileştirme döneminden olağan döneme geçiş için hizmetler yeniden değerlendirilmekte ve özellikle bireysel görüşmelerle desteklenen kişilerin takipleri yapılmaktadır. Bölgede yaşanan sosyal sorunlar karşısında sosyal hizmet modellerine erişimin hızlandırılmasında psikososyal destek ekiplerinin saha gözlem ve vaka ihbarları ile ilgili birimler harekete geçirilmektedir.

Ayrıca 10 afet ilinden diğer illere tahliye edilen vatandaşlara yönelik PSD çalışmaları yürütülmüş, Alo 183 hattı üzerinden, afetten etkilenen bireylere uzaktan danışmanlık ve yönlendirme hizmeti sunulmuştur. Bununla birlikte Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne nakledilen vatandaşlara PSD hizmeti sunmak için buraya da personel görevlendirmesi yapılmıştır.

Merkezî Düzeyde Yürütülen Çalışmalar

Rehberlik ve Koordinasyon

- Depremin yaşandığı 10 il ve tahliye edilen vatandaşların bulunduğu 71 ilde sahada yürütülen koordinasyon ve müdahale çalışmaları Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca takip edilmiş ve illere bire bir rehberlik edilmiştir.
- Saha ile koordinasyonun etkin yürütülmesi, rehberlik çalışmasının alanda yüz yüze gerçekleştirilmesi ve sahanın ihtiyaçlarının tespiti amacıyla 10 afet ilindeki PSD koordinasyonundan sorumlu il müdür yardımcıları ile koordinasyon ekipleri ile düzenli toplantılar gerçekleştirilmiştir.
- Afetin yaşandığı ilk andan itibaren 71 ildeki aile ve sosyal hizmetler il müdürlüklerinden PSD ekiplerinde çalışmak üzere personel görevlendirmeleri yapılmış (destek illerden personel görevlendirmeleri aşamalı olarak Eylül 2024 tarihinde sonlandırılmıştır. Hâlihazırda yerel kapasite ile PSD çalışmaları devam ettirilmektedir), ayrıca koordinasyonda görev almak üzere merkezden personel görevlendirmeleri gerçekleştirilmiştir.

- PSD çalışmalarını yerinde incelemek ve PSD ekipleri ile değerlendirme yapmak üzere 10 afet iline saha ziyaretleri düzenlenmiştir.

- Sahada yürütülen PSD çalışmalarında görev alan personel sayısını artırmak amacıyla ek ders karşılığı çalışmak üzere meslek elemanı alımı gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından söz konusu meslek elemanlarına PSD hizmetine yönelik eğitim verilmesi süreci koordine edilmiştir.

- Afet illerindeki PSD kapsamında yürütülen çalışmaların değerlendirilmesi ve yeni planlamaların yapılması amacıyla 2023 yılında 10 ilde PSD koordinasyonunda görev alan personelin katılımıyla "Afet ve Acil Durumlarda Müdahale Çalışmalarının Değerlendirilmesi Çalıştayı" gerçekleştirilmiştir.

- 10 afet ilinde devam eden psikososyal destek çalışmalarının yeniden değerlendirilmesi, yaşanılan sorunla çözüm önerilerinin ele alınması ve devam eden süreçte psikososyal destek çalışmalarının ne şekilde ilerleyeceğine dair planlama yapılması amacıyla 2024 yılında il müdür ve il müdür yardımcılarının katılımı ile "Afet ve Acil Durumlarda Müdahale Çalışmalarının Değerlendirilmesi Çalıştayı" gerçekleştirilmiştir.

10 Afet İlinde Yürütülen PSD Çalışmaları

- Kahramanmaraş ili Pazarcık ilçesi merkezli yaşanan afetin sıfırıncı dakikasından itibaren psikososyal destek ekipleri koordine olup alana inmiştir.

- Psikososyal destek çalışmaları kapsamında afet ve acil durumlarda ilk 72 saatte ekipler sahanın genel ihtiyacını (barınma, beslenme, arama kurtarma, güvenlik vb.) tespit etmektedir ve bu ihtiyacı ilgili çalışma gruplarına iletmektedir. Ayrıca enkaz etrafındaki kişilere psikolojik ilk yardım hizmeti sunmaktadır.

- Yaşanan afetin büyüklüğü nedeniyle sahaya ulaşan ilk psikososyal destek ekipleri, diğer çalışma grupları ile hafif arama kurtarma, yardımların dağıtılması vb. işlerde de aktif destek olmuştur.

- Ekipler özellikle kendi kuruluşlarında bakım altında olan çocuk, engelli, yaşlı ve koruma altındaki kadınların güvenli illerdeki kuruluşlara tahliye edilmesi çalışmalarında yer almıştır.

- Enkazdan çıkarılan, hastanede tedavi gören ve sahada yalnız olduğu tespit edilen çocukların refakatsiz olup olmadığının tespit edilmesi için çalışmalar yapılmıştır. Sahada refakatsiz olduğu tespit edilen çocuklar için Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından koruma kararı çıkarılmış ve kurum bakımına alınmıştır.

- Sahada genel ihtiyaçların tespit edilmesi, sosyal hizmet kuruluşlarının tahliyesi, kimsesiz bireylerin tespit edilmesi dışında özellikle ilk 72 saatten sonra psikososyal destek hizmetleri kapsamında gerçekleştirilen psikolojik ilk yardım, ihtiyaç tespiti, kaynak ile buluşturma, toplum katılımı, çocuk dostu alanlarda gerçekleştirilen sosyal iyileştirme etkinlikleri, yetişkinlere yönelik grup çalışmaları, kayıp yaşayan ailelerin yas sürecinde takip edilmesi gibi psikososyal iyilik hâllerini artıracak çalışmalar planlanmış ve toplumun hazır bulunuşluğuna göre uygulanmaya başlanmıştır. Çadır kentlerin ihtiyaçları, konteyner kentlere geçiş süreçleri ile değişen ve dönüşen ihtiyaçlara göre her sahanın müdahale planı ayrı ayrı çalışılmıştır. Geçen ilk 1 yılın ardından günlük işlevselliğin artacağı, normalleşme sürecinin desteklendiği sosyal iyileştirme etkinliklerine (atölyeler, kurslar, kültür-sanat etkinlikleri, spor faaliyetleri vb.) yönelik çalışmalar artarken afetten etkilenen kişiler arasında uzmanlaşmış müdahale hizmetine ihtiyaç duyan bireyler için takipli bireysel görüşmeler ve grup çalışmaları yapılarak kişilerin baş etme süreçleri desteklenmektedir.

- Depremin ikinci yılında iyileştirme döneminden olağan döneme geçiş için hizmetler yeniden değerlendirilmiş ve özellikle bireysel görüşmelerle desteklenen kişilerin takipleri yapılmıştır. Bölgede yaşanan sosyal sorunlar karşısında sosyal hizmet modellerine erişimin hızlandırılmasında psikososyal destek ekiplerinin saha gözlem ve vaka ihbarları ile ilgili birimler harekete geçirilmiştir.

- Ayrıca 10 afet ilinden diğer illere tahliye olan vatandaşlara yönelik de PSD çalışmaları yürütülmüş, Alo 183 hattı üzerinden afetten etkilenen bireylere uzaktan danışmanlık ve yönlendirme hizmeti sunulmuştur. Bununla birlikte Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne nakledilen vatandaşlara PSD hizmeti sunmak için personel görevlendirmesi yapılmıştır.

- Depremin üçüncü yılında; akut dönem, akut dönem sonrası ve iyileştirme dönemlerinde ihtiyaca göre farklılaşan psikososyal destek hizmetlerinde olağan döneme (zarar azaltma ve hazırlık dönemine) geçiş yapılması ve böylece il müdürlüklerinin sahada koruyucu, önleyici hizmetlere, uzun süreli danışmanlık hizmetine ve talep doğrultusunda diğer sosyal hizmet modellerine geçişi sağlanmıştır. Hâlihazırda buna yönelik hizmetler devam etmektedir.

6 Şubat 2023 tarihinden bu yana verilen psikososyal destek hizmetlerine ait veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır. Bu kapsamda depremden etkilenenlere yönelik 5 miyon 138 bin 880 psikososyal destek hizmeti sağlanmıştır.

Afetlerden Etkilenenlere Sunulan Psikososyal Destek Hizmet Verileri

İller	Toplam PSD Personel Sayısı *Mükerrer görevlendirmeler mevcuttur.	Toplam PSD Hizmeti Sunulan Kişi Sayısı
Adana	768	77.268
Adıyaman	2.601	1.008.272
Diyarbakır	968	170.169
Gaziantep	577	411.084
Hatay	3.104	799.084
Kahramanmaraş	2.532	1.048.121
Kilis	332	29.667
Malatya	1.521	343.738
Osmaniye	734	195.200
Şanlıurfa	368	131.103
Afet Bölgesi Toplam	**13.505**	**4.213.706**
Tahliye İlleri Verileri (71 İl)	5.642	911.576
ALO 183 Verileri	15	1.576
KKTC Verileri	100	12.022
Tüm Bölgeler Toplam	**19.262**	**5.138.880**

10 afet ilinde yürütülen psikososyal destek hizmetleri incelendiğinde müdahalelerin ağırlıklı olarak koruyucu ve önleyici nitelikte, geniş kitlelere erişimi hedefleyen çalışmalar şeklinde planlandığı görülmektedir. Hizmet hacminin en yoğun olduğu alanlar Psikolojik İlk Yardım ile Sosyal İyileştirme Etkinlikleri olmuştur. Psikososyal Destek (PSD) hizmetlerinin türlerine göre dağılımına ilişkin veriler aşağıda sunulmaktadır.

10 İl Psikososyal Destek Hizmeti Rakamsal Veriler

Psikososyal Müdahale Çalışmaları	Kadın Sayısı	Erkek Sayısı	Çocuk Sayısı	Personel Sayısı	Yatay Toplam
Psikolojik İlk Yardım	582.743	389.929	567.398	-	1.540.070
Psikoeğitim ve Eğitim	189.503	94.968	243.597	-	528.068
Grupla Psikolojik Danışmanlık	60.755	32.310	137.241	-	230.306
Çalışana Destek	-	-	-	41.573	41.573
Bireysel Görüşme	143.536	72.729	88.571	-	304.836
Psikiyatri Kliniğine Yönlendirme	4.489	2.668	3.348	-	10.505
Sosyal İyileştirme Etkinlikleri	230.867	113.461	1.029.033	-	1.373.361
Okul Temelli Psikososyal Destek	-	-	175.804	-	175.804
PSD Saha Oryantasyon Eğitimi Alan	-	-	-	9.183	9.183
Dikey Toplam	**1.211.893**	**706.065**	**2.244.992**	**50.756**	**4.213.706**

Psikososyal Destek (PSD) Çalışma Grubunun Görevleri

PSD hizmetleri kapsamında sıfırıncı dakika itibarıyla afet bölgesine intikal eden ekipler, enkaz başında, hastanelerde, çadır kentlerde, geçici barınma merkezlerinde, konteyner kentlerde;

- Psikolojik ilk yardım,
- İhtiyaç ve kaynak tespiti,
- Bireysel görüşme,
- Grupla psikolojik danışmanlık,
- Psikoeğitim, farkındalık eğitimi,
- Sosyal iyileştirme etkinlikleri,
- Çalışana destek gibi mesleki müdahaleler yürütmektedir.

Ayrıca afet nedeniyle korunmaya ihtiyaç duyan kimsesiz çocukların, engellilerin, yaşlıların ve kadınların sosyal hizmet modellerinden faydalanması sağlanmaktadır.

Psikososyal Destek Çalışmaları

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının merkez ve taşra teşkilatı bu görev ve sorumlulukları yerine getirirken "ne, niçin, nerede, ne zaman, nasıl, kim ve kiminle" sorularının cevaplandığı bir plan çerçevesinde hareket etmektedir. Bu noktada TAMP (Türkiye Afet Müdahale Planı)'a ek olarak psikososyal destek çalışmalarının nasıl yürütüleceğine yönelik "Ulusal Düzey Psikososyal Destek Çalışma Grubu Planı"ndan yararlanılmaktır. Bütün müdahale çalışmaları bu planın rehberliğinde gerçekleştirilmektedir. Psikososyal müdahale ekiplerine mesleki bilgi ve beceri açısından nitelik kazandırılması, ekiplerin görev tanımlarının yapılması, iş akışlarının belirlenmesi açısından da Ulusal Düzey Planı yol göstermektedir.

Afet sahasında psikososyal müdahale ekipleri; psikolojik ilk yardım, ihtiyaç ve kaynak tespiti, psikoeğitim, toplum katılımı, çalışana destek, sosyal iyileştirme etkinlikleri gibi birtakım müdahale araçları kullanmaktadır. Bu araçların afet sahasında somut uygulamalara ve çalışmalara dönüştürülmesi, profesyonel bilgi ve beceri gerektirmektedir. Bu nedenle ekiplerin sosyal çalışmacı, psikolog, psikolojik danışman, çocuk gelişimcisi ve sosyolog gibi meslek gruplarından oluşturulmasına özen gösterilmektedir.

Özellikle afetin şok, yıkıcı, zorlayıcı ve kaotik etkisinden vatandaşları koruyabilmek için psikososyal destek ekipleri sıfırıncı dakika itibarıyla afet bölgesine intikal etmektedir. Enkaz başında, hastanelerde, çadır kentlerde, geçici barınma merkezlerinde, konteyner kentlerde psikososyal müdahale ekipleri konuşlanmaktadır. Afetten kaynaklı hizmete erişimde problem yaşanan bölgelere ise mobil ekipler gönderilmektedir. Ayrıca, hizmet alan koruyucu aileler, şehit yakını ve gazilerle iletişime geçilerek psikososyal destek ihtiyaçları değerlendirilmektedir.

Bu çerçevede, 6 Şubat'ta yaşanan Kahramanmaraş Pazarcık merkezli deprem sonrası AFAD'ın çağrısı ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının Psikososyal Destek Çalışma Grubu diğer çalışma grupları ile AFAD Kriz Merkezi'nde, olayın yaşandığı illerde ise valilik makamlarında toplanmıştır. Bütün çalışma grupları kendi içinde organize olmuş ve en hızlı şekilde sahadaki çalışmalar başlatılmıştır.

Psikososyal destek çalışma grubunun koordinasyonundan sorumlu olan Bakanlık, afetin yaşandığı yerlerdeki il müdürlükleri ile hemen irtibata geçmiştir. Taşra teşkilatındaki psikososyal destek ekipleri, ilk olarak durum tespitinde bulunmak ve enkaz başında bekleyen vatandaşlara psikolojik ilk yardım desteğini sağlamak amacıyla bölgede görevlendirilmiştir. Depremin yaşandığı 10 ilde ve tahliye edilen vatandaşların bulunduğu 71 ilde, sahada yürütülen koordinasyon ve müdahale çalışmaları takip edilmiş ve illere bire bir rehberlik edilmiştir.

Müdahale ekipleri çadır kentler kurulana kadar enkaz başlarında ve hastanelerde aktif görev yapmıştır. Yakınlarının kurtarılmasını ve tedavilerinin yapılmasını bekleyen vatandaşlar psikososyal müdahale ekipleri tarafından psikolojik açıdan desteklenmiş ve onların ihtiyaçlarının karşılanması için diğer kurumlar harekete geçirilmiştir. Köy gibi uzak bölgelerde psikososyal destek çalışmaları için mobil ekipler oluşturulmuştur.

Afetin yaşandığı ilk andan itibaren 71 ildeki aile ve sosyal hizmetler il müdürlüklerinden PSD ekiplerinde çalışmak üzere personel görevlendirmeleri yapılmış, ayrıca koordinasyonda görev almak üzere merkezden personel görevlendirmeleri gerçekleştirilmiştir. Sosyal hizmet kuruluşlarında yatılı hizmet alan çocuk, kadın, engelli ve yaşlı bireylerin başka illere tahliye edilmeleri sağlanmıştır.

Çadır kentlerin ardından konteyner kentlerin hızla kurulmasıyla birlikte psikososyal destek ekipleri tarafından aileler hanelerinde ziyaret edilmiş, acil ve özel ihtiyaçların belirlenmesine yönelik çalışmalar yapılmıştır.

Ailede bulunan özel ihtiyaç sahibi olabilecek; yaşlı, engelli, bebek ve çocuklara yönelik destek programları düzenlenmiştir. Afetten yaralı kurtulan ya da vefat eden vatandaşların aile yakınları da ziyaret edilerek ailelerin psikolojik etkilenme düzeyleri gözlemlenmiş ve faydalanabilecekleri psikososyal destek çalışmaları planlanmıştır. Korunmaya ihtiyacı olan çocuk, kadın, engelli ve yaşlı bireylerin sosyal hizmetlere erişimi sağlanmış ve gerekli görülmesi hâlinde bireyler koruma altına alınmıştır.

Her konteyner kentte psikososyal destek yetişkin birimleri ve çocuk birimleri oluşturulmuştur. Ekipler bu alanlarda psikososyal destek çalışmalarına devam etmektedir. Yetişkinlerin bu süreci anlamlandırabilmeleri için psikoeğitim ve grup çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Travma sonrası stres bozukluğu yaşayan bireylere yönelik psikolojik destek verilmekte ve bunların takibi yapılmaktadır. Toplu yaşam alanlarının getirebileceği riskler de dikkate alınarak mahremiyet, hijyen, aile içi iletişim vb. konularda eğitimler verilmektedir.

Psikososyal destek çocuk alanlarında yaş grupları dikkate alınarak çocuklara yönelik psikoeğitimler verilmekte, grup çalışmaları yapılmakta ve sosyal iyileştirme kapsamında etkinlikler düzenlenmektedir.

Konteyner kentlerin kurulması ile daha yerleşik bir düzene giren afet sahasında; hobi kurslarının açılması, spor faaliyetleri düzenlenmesi, kültürel ve sosyal iyileştirme etkinliklerinin düzenlenmesi ile hayatın normale dönmesi amaçlanmaktadır.

Özellikle iyileştirme sürecinde psikososyal müdahale ekipleri sosyal aktiviteleri amaç olarak değil araç olarak kullanmaktadır. Asıl amaç insanların kendi kendine baş etme becerilerinin açığa çıkarılmasıdır.

Afetin yaşandığı illerdeki il müdürlüklerini desteklemek için ülke genelinden görevlendirmeler devam etmektedir. Psikososyal destek hizmetlerinin sürdürülebilir olması için özellikle yerel kapasitenin güçlendirilmesi için sahada aktif eğitimler verilmektedir.

Afetten etkilenen vatandaşlarımıza psikososyal destek hizmeti sunan tüm afet çalışanlarına yönelik "Çalışana Destek Uygulamaları"nın yürütülmesi ve koordine edilmesi Aile ve Sosyal Hizmetleri Bakanlığının sorumluluğundadır. Bu sorumluluk kapsamında, çalışanların yaşayabilecekleri muhtemel ikincil travmatizasyon, tükenmişlik ve eş duyum yorgunluğu etkilerinin azaltılması için Çalışana Destek Uygulamaları (eğitimler, paylaşım grupları/grup çalışmaları, psikoeğitim, bireysel görüşme); merkezî ve/veya yerel koordinasyonla afetin yaşandığı 10 il öncelenerek destek çözüm ortaklarının da katkısıyla hem yüz yüze hem de çevrim içi platformlar kullanılarak yürütülmektedir.

PSD çalışmalarını yerinde incelemek ve PSD ekipleri ile değerlendirme yapmak üzere 10 afet iline saha ziyaretleri düzenlenmiştir.

Sahada yürütülen PSD çalışmalarında görev alan personel sayısını artırmak amacıyla ek ders karşılığı çalışmak üzere meslek elemanı alımı gerçekleştirilmiştir. Ayrıca söz konusu meslek elemanlarına PSD hizmetine yönelik eğitim verilmesi süreci koordine edilmiştir.

Afet illerindeki PSD kapsamında yürütülen çalışmaların değerlendirilmesi ve yeni planlamaların yapılması amacıyla 10 ilde PSD koordinasyonunda görev alan personelin katılımıyla 1.grubu 25-27 Eylül 2023 tarihleri arasında, 2.grubu 28-30 Eylül 2023 tarihleri arasında "Afet ve Acil Durumlarda Müdahale Çalışmalarının Değerlendirilmesi Çalıştayı" gerçekleştirilmiştir. 2024 yılında da il müdür ve il müdür yardımcılarının katılımı ile "Afet ve Acil Durumlarda Müdahale Çalışmalarının Değerlendirilmesi Çalıştayı" gerçekleştirilmiştir.

Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP) çerçevesinde üstlendiği ana rollerin yanı sıra Türk Kızılay; klinik psikologlar, psikologlar ve psikolojik danışmanlardan oluşan uzman ekipleriyle afet bölgesinde kapsamlı bir psikososyal ağ örmüştür.

Türk Kızılay'ın Toplumsal Hizmet Merkezleri; Altınşehir THM, K19 THM, Nurdağı Nur 1/A THM, İslâhiye Yaşam 1 THM, Güzelburç THM, Umutkent Koç THM, Havaalanı THM, Pazarcık Kızılay Kore Dostluk Köyü THM, Malet-2 THM ve Karaçay THM olmak üzere 6 ilde 10 farklı lokasyonda Hatay, Kahramanmaraş, Adıyaman, Gaziantep, Malatya ve Osmaniye konumlarında hizmet vermiştir. Kırsal alanlarda mobil ekiplerle verilen hizmetlerin yanı sıra konteyner kentlerde yaşayan afetzedeler için kurulan Psiko-Hub alanları, Türk Kızılay'ın sahada sunduğu erişilebilir destek modelinin temelini oluşturmuştur.

Uzman ekipler; kadınlar, engelli bireyler, yaşlılar ve çocuklar gibi kırılgan gruplara öncelik vererek psikolojik desteğe ihtiyaç duyan herkese ulaşmayı hedeflemiştir. Faydalanıcılara; saha değerlendirmeleri, hane ziyaretleri, bireysel başvurular, Türk Kızılay 168 Çağrı Merkezi ve diğer kurumlardan gelen yönlendirmeler aracılığıyla temas edilmiştir. Sunulan bu hizmetlerle bireylerin dayanıklılığı artırılırken, aynı zamanda afet müdahalesinde görev alan personelin ikincil travmalardan korunması da temel amaçlar arasında yer almıştır.

Saha operasyonları kapsamında yürütülen temel faaliyetler şunlardır:

- MHPSS Değerlendirme: Bireysel başvurular ve saha tespitleri neticesinde toplam 973 kişinin psikososyal ihtiyaçları belirlenmiştir.
- Psikolojik İlk Yardım (PİY): Afetin hemen ardından duygusal sıkıntıyı azaltmak amacıyla uzmanlar tarafından 34.875 kişiye kısa süreli destek sunulmuştur.
- Psiko-Eğitim: Travmanın etkileri konusunda farkındalık yaratmak amacıyla düzenlenen eğitimlerden 47.025 afetzede yararlanmıştır.
- Bireysel Görüşme ve Danışmanlık: İleri düzey destek gerektiren durumlar için toplam 18.267 seanslık bireysel danışmanlık hizmeti gerçekleştirilmiştir.
- Grup Çalışmaları: Sanat terapisinden grup terapisine kadar uzanan geniş bir yelpazede, 85.762 kişiye sosyal destek odaklı müdahale yapılmıştır.
- Çalışana Destek: Türk Kızılay, sahada görev yapan diğer STK ve kamu kurumu çalışanı olan 6.125 kişiye de stres yönetimi desteği sağlamıştır.

Sürecin uzun vadeli etkilerini yönetmek adına belirli hedef kitlelere yönelik özgün programlar hayata geçirilmiştir:

- Anne-Bebek Grup Çalışmaları: 0-3 yaş arası çocukları olan 575 anne ile oturumlar yapılarak annelerin psikolojik dayanıklılığı desteklenmiştir.
- Kendi Kendine Yardım ve Fazlası: Bireylerin psikolojik sorunlar karşısında temel düzeyde öz yeterlilik kazanmalarını amaçlayan grup çalışmalarından 1.202 kişi yararlanmıştır.
- Bağımlılık Farkındalık Çalışmaları: Afet sonrası artan risklere karşı okul çalışmaları ve seminerlerle toplam 2.566 kişiye farkındalık hizmeti götürülmüştür.
- Genç ve Yetişkin Erkek Çalışmaları: Hizmete erişimde güçlük yaşayan erkek nüfusa yönelik özel yaklaşımlarla 1.495 kişiye ulaşılmıştır.
- Okul Temelli Destek: Eğitim ortamını psikososyal açıdan destekleyici hale getirmek amacıyla okullarda 3.491 öğrenci ve öğretmene psiko-eğitim verilmiştir.

Hizmetlerin etkisini kalıcı kılmak amacıyla Türk Kızılay tarafından farklı yaş grupları ve çalışanlar için hazırlanan toplam 23.000 adet özel içerikli "Kendini İyi Hisset" kiti dağıtılmıştır. Ayrıca, bölgedeki farkındalığı artırmak adına hazırlanan 70.816 adet bilgilendirici broşür ve afişin dağıtımı gerçekleştirilmiştir.

Personel Eğitimleri

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından afet illerinde çalışan personelin 6 Şubat ve sonrasında yaşadıkları zorlu yaşam olaylarını anlama ve anlamlandırma, duygu ve düşüncelerini fark etme, var olan baş etme mekanizmalarını ortaya çıkarma, güçlendirme ve yeni baş etme mekanizmalarını kazandırma ile risklerin azaltılması amacıyla "Çalışana Destek Programı" hazırlanmış ve afet illerinde çalışan personele eğitimleri verilmiştir. Eğitim alan personel sağlık çalışanlarının iyilik hâlini artırmak için grup çalışmaları yapmaktadır.

- Ruh sağlığı hizmetlerinin yanında psikososyal destek hizmetinin sunulduğu sağlık noktalarının aktifleştirilmesi sağlanmıştır. Sahada çalışan psikolog, sosyal çalışmacı ve çocuk gelişimcilere içeriği; psikolojik ilk yardım, yetişkinlerde ve çocuklarda kayıp sonrası yas sürecinin yönetimi, afet yönetiminde psikososyal destek müdahalelerinden oluşan online eğitimler gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca belirli aralıklarda sahada ihtiyaç duyulan konularda danışmanlık sağlamak amacıyla alanında uzman hocalar koordinatörlüğünde 538 personele "Uzmana Sor" online oturumları yapılmıştır.

- Depremin yoğun yaşandığı 3 ilde (Kahramanmaraş, Adıyaman, Hatay) ruh sağlığı ve psikososyal destek hizmetlerinin düzenli devam edebilmesi için DSÖ teknik desteği ile 27 bireysel görüşme ve 9 grup görüşmesi için toplam 33 konteyner temini yapılmış, koruyucu ruh sağlığı hizmetleri Ocak 2024 itibarıyla merkezlerde başlatılmıştır. Hizmet kapsamında çalışan personel hizmet içi eğitimlere devam edilmektedir. Söz konusu eğitimler şunlardır:
  - Psikolojik İlk Yardım Eğitimi
  - Toplumsal Travmalar ve Afetlerde Psikososyal Destek Eğitimi
  - Sorun Yönetimi ve Fazlası (PM+) Uygulayıcı Eğitimi
  - Kendi Kendine Yardım ve Fazlası Uygulayıcı Eğitimi (Self Help+)
  - Yetişkinlerde ve Çocuklarda Kayıp Sonrası Yas Sürecinin Yönetimi Eğitimi
  - Kendi Kendine Yardım ve Fazlası Eğitimi
- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı ile iş birliği içinde tüm personelin erişebileceği şekilde Bakanlığın uzaktan eğitim sayfasına (https://eys.aile.gov.tr) aşağıdaki başlıklarda eğitim videoları yüklenmiştir:
  - Afet ve Acil Durumlarda Davranış Kuralları ve Etik
  - Afetlerde Psikososyal Destek Hizmeti
  - Afet ve Acil Durumlarda Çalışana Destek
  - Afet ve Acil Durumlarda Yetişkinlerin Tepkileri
  - Afet ve Acil Durumlarda Çocukların Tepkileri
  - Yetişkinlerde Kayıp ve Yas Süreci
  - Çocuklarda Yas Tepkileri ve Aileler İçin Öneriler
  - Psikolojik İlk Yardım

- Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan "Psikolojik İlk Yardım" modülü, Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı iş birliğinde eğitim videosu olarak hazırlanmıştır. Hazırlanan eğitim videosu tüm kamu çalışanlarının izleyebileceği Cumhurbaşkanlığı Uzaktan Eğitim Kapısı'na yüklenmiştir. Bu kapsamda 10.000 personele eğitim verilmiştir.

- Sahada görev yapan 1.200 personele online "Çocukla Psikolojik İlk Yardım" Eğitimi verilmiştir.

- Sahada görev yapan personel için 23 "Uzmana Danış Oturumu" düzenlenmiştir. Bu oturumlara toplam 1.138 personel katılmış ve uzman eşliğinde sahada karşılaşılan sorunlar ve müdahale yöntemlerine ilişkin bilgi almıştır. PSD çocuk birimlerinde görev yapan 182 personele, çocuklar ile yapacakları etkinliklere ilişkin eğitim verilmiştir

- Deprem bölgesinde psikososyal destek ekiplerinde görev yapan 200 personele "Kendi Kendine Yardım ve Fazlası" eğitimi verilmiştir.

- Yakın kaybı yaşayan yetişkin ve çocuklara yas danışmanlığı hizmeti sunmak üzere 50 personele "Yas Danışmanlığı Eğitimi" verilmiştir.

- Sahada görev alan personelin kapasitesinin güçlendirilmesi amacıyla "Psikolojik İlk Yardım Eğitimi" gerçekleştirilmiştir.

- Afet ve acil durumlarda yetişkin ve çocuklara yönelik yürütülen çalışmalara rehber olması amacıyla personele yönelik "Afet ve Acil Durumlar Sonrası Çocuklara Yönelik Psikososyal Destek Kılavuzu" ve "Afet ve Acil Durumlar Sonrası Yetişkinlere Yönelik Psikososyal Destek Kılavuzu" dokümantasyon hazırlığı, sahada görev alan 197 personele yönelik uygulayıcı eğitimi ve süpervizyon çalışması yürütülmüştür.

Destek Çözüm Ortakları ile Koordinasyon Çalışmaları

- Afetin yaşanmasının ardından Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü koordinasyonunda destek çözüm ortağı olan Sağlık Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türk Kızılay ile koordinasyon toplantıları gerçekleştirilmiştir.

- Depremin ilk gününden bugüne kadar yaklaşık 130 sivil toplum kuruluşu ile koordine olarak PSD çalışmaları yürütülmüştür.

Sivil toplum kuruluşları ile iş birliği alanları şunlardır:

- Lojistik destek
- Uzman personel desteği
- Ortak etkinlik (eğitim, grup çalışması, sosyal iyileştirme faaliyetleri)
- Çalışana destek
- Vaka yönlendirme

Gençlere Yönelik Psikososyal Destek Çalışmaları

Felaketin psikolojik etkilerini gidermek ve yaralarını sarmak amacıyla Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesindeki Psikososyal Destek Ekibi ve Eğitim Yönetim Sistemi kapsamında istihdam edilen psikososyal destek personeli bölgede görevlendirilmiştir. Bu kapsamda, antrenör ve eğiticilerin desteği yoluyla depremden etkilenen bölge halkına yönelik sportif ve sanatsal faaliyetler organize edilmeye başlamıştır.

Bu kapsamda, 6 Şubat 2023 tarihinden itibaren, 240 kişilik ruh sağlığı çalışanı ve Eğitim Yönetim Sistemi kapsamında istihdam edilen ruh sağlığı görevlileriyle birlikte, toplam 648 kişilik "Psikososyal Destek Ekibi" deprem bölgesinde aktif çalışmalarda bulunmuştur. Sportif ve sanatsal faaliyetlerde görevli 609 eğitici ve antrenör de bölgede görev almıştır.

Çalışmalar kapsamında, "Yurdumuz Yuvanızdır" Psikososyal Destek Çalışma Planı; her yaş grubuna uygun olarak hazırlanmış olup yurtlarda iş birliği içinde olunan kurum ve kuruluşlarla birlikte uygulanmaktadır. Ayrıca Gençlik ve Spor Bakanlığı yayınlarından oluşan 25 bin adet kitap, psikososyal destek çalışmalarının desteklenmesi amacıyla deprem bölgesine gönderilmiştir.

Hem deprem illerinde sahada hem de 81 ilde yurtlarda; bireysel görüşmeler ve grup faaliyetleri odaklı psikososyal destek çalışmalarında; depremden etkilenen aileler ve çocuklarla bire bir temas içinde olunmuş, temel gıda, giyim ve hijyen malzemesi ihtiyaçlarının tespiti ve tedariki ile psikolojik ilk yardım, psikososyal destek müdahaleleri, duygu aktarım çalışmaları ve süreçle ilgili bilgilendirme eğitimleri gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca çocuk oyun/etkinlik odaları ve oyun terapisi alanları oluşturulmuş, sportif ve sosyal faaliyetlerle her yaş grubunun aktif olabileceği etkinlikler düzenlenmiştir. Çalışmalar kapsamında; tiyatro gösterimleri, satranç turnuvaları, doğa ve kültür gezileri gibi çeşitli aktiviteler de gerçekleştirilmiştir. Yurtlarımızda barınan her yaş grubundan vatandaşımıza yönelik çeşitli etkinliklerde de bulunulmuştur.

Bu süreçte, sahada çalışan destek ekiplerine malzeme tedariki sağlanması çalışmalarına hız verilmiş; *Sporla Tanışıyorum, Hayvanları Seviyorum, Etkinlik Yapıyorum, İlk Boyama Kitabım ve Doğayı Seviyorum* adlı beşli boyama kitabı, pedagojik içerik değerlendirmesi yapılarak ülke genelinde depremden etkilenen çocuklara ulaştırılmıştır.

Bir yıllık sürede, deprem bölgeleri özelinde çadır kentlerden konteyner kentlere geçiş sürecinde de her bir barınma alanında etkinliklerin sürmesine özen gösterilmiştir. Özellikle çocuk oyun alanlarında çocuklara yönelik aktiviteler, ergenler ve gençlere yönelik grup çalışmaları, ebeveynlere yönelik psikoeğitim oturumları düzenlenmiştir.

Yapılan grup çalışmalarında, gençlerle farklı temalarla (tanışma, kayıpla başa çıkma, psikoeğitim, sosyal destek, gelecek kaygısı, buz kırıcı oyunlar, duygu durum anlamlandırma vb.) bir araya gelinerek depremin gençler üzerindeki etkilerinin azaltılmasına ve normale dönüş süreçlerinde onlara yardımcı olmaya çalışılmıştır.

Çocuklara Yönelik Hizmetler

Ülkemizde yaşanan deprem felaketi sebebiyle Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına ihbarı yapılan çocukların aranması veya henüz yakınlarına ulaşılamayan, kimliksiz ve/veya kendini ifade edemediği için kamu kurum ve kuruluşlarına teslim edilen çocukların kimlik tespiti ile aile/yakınlarının bulunmasına ve teslimine ilişkin iş ve işlemlerin sağlıklı yürütülebilmesi için ilgili tüm kurum ve kuruluşlar ile koordinasyon ve iş birliği içerisinde çalışmalar yürütülmüştür.

Depremden etkilenen çocuklara yönelik çalışmalarda öncelik, çocukların bulunması, tedavilerinin yaptırılması, çocuklara güvenli bakım ortamları sağlanması, onların temel ihtiyaçlarının karşılanması ve en kısa sürede kimlik tespitlerinin yapılarak aile ve yakınları ile buluşmalarının sağlanması olmuştur.

Kendini ifade edebilen çocukların bulundukları birimlerde çocukların beyanları ve aile/yakınlarının sunduğu yakınlık derecesini kanıtlayıcı bilgi ve belgelerle (yakının çocuğa ilişkin beyanı, e-Devlet'ten alınacak vukuatsız nüfus kayıt örneği, ailece çekilmiş fotoğraf MERNİS kayıtları, DNA eşleştirme vb.) çocuğun teslimi gerçekleştirilmiştir. Yine tespiti yapılan kimliksiz, ailesi/yakını olmayan çocuklarla ilgili kayıtlar da ivedilikle güvenlik birimlerine bildirilmiş, farklı veri tabanlarından görsellerinin karşılaştırılması ile kimlik tespitini kolaylaştırıcı çalışmalar da yürütülmüştür.

Kimlik tespiti ve aile tespiti yapılan çocukların bulundukları ildeki sorumlu birimler aracılığıyla aile birleştirilmeleri yapılmıştır.

Afetten etkilenen çocukların takibine yönelik var olan programlarla birlikte yeni programlar oluşturulmuştur. Bu kapsamda oluşturulan Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Aile Bilgi Sistemi Afet Yönetim Modülü, Sağlık Bakanlığı Afet Destek Programı, İçişleri Bakanlığı Kayıp Arama Programı ve TÜBİTAK tarafından geliştirilen "Derin Görü Programı" etkin kullanılmıştır.

Tedavisi tamamlanan ve yakınlarına ulaşılamayan kimliksiz ve/veya kendini ifade edemeyen çocuklar, devletin bakım ve gözetimine alınmıştır.

Yaş ve gelişimlerine uygun olarak yerleştirildikleri Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı kuruluşlarda çocukların her türlü ihtiyaçları karşılanmış ve gerekli psikososyal destek çalışmaları yürütülmüştür. Kuruluşlar-koruyucu aile ve evlat edindirilen çocuklar dâhil olmak üzere herhangi bir çocuk kuruluşunda önemli bir hasar tespit edilememiştir.

Korunma altındaki çocukların tahliye planı ve uygulaması yapılmıştır. 10 ilden ilk 48 saat içerisinde 877 çocuk olmak üzere toplam 966 çocuk güvenli illerdeki çocuk kuruluşlarına nakledilmiştir.

Bölgede yer alan ve boşaltılan çocuk evleri siteleri acil durumlarda depremden etkilenen ve korunma ihtiyacı içerisindeki bireylerin ihtiyaçları için kullanılmıştır.

Çadır ve konteyner kentlerde çocukla temas hâlinde olan personele yönelik "Çocuklarda Mahremiyet: Afet Döneminde Özellikle Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar" konulu eğitim modülü hazırlanmış ve Cumhurbaşkanlığı Uzaktan Eğitim Kapısı *(uzaktanegitimkapisi.cbiko.gov.tr)* aracığı ile tüm ilgili taraflar ve kamuoyu ile paylaşılmıştır.

18 Nisan 2023 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 2023-2028 Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı'nda "Afet, Kriz ve Acil Durumlardan Etkilenen Çocuklara Yönelik Hizmetler" temel öncelik alanı olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda üç stratejik hedef doğrultusunda 21 önemli faaliyetin hayata geçirilmesi hedeflenmiştir.

26-28 Nisan 2023 tarihleri arasında düzenlenen "Birinci Çocuk Şûrası"nda "Afet, Kriz ve Acil Durumlarda Çocuk Komisyonu" oluşturulmuştur. Bu öncelik alanı kapsamında, afet, kriz ve acil durumlarında çocuklara yönelik alınacak tedbirler ve yapılacak faaliyetler ile ilgili akademisyenler, sivil toplum kuruluşları, kamu kurum ve kuruluş temsilcileri ve alan uzmanlarının katılımı ile istişarelerin yapılması hedeflenmiştir.

Deprem bölgesi dışındaki çocuk bakım kuruluşlarında 2 bin 220 yedek kapasite oluşturulmuştur.

"Acil Afet Durumlarında Çocuk Koruma Sisteminde Dikkat Edilecek Hususlar" konulu rehber hazırlanmıştır.

Çocuklarla ilgili ihbar, talep ve bildirimlerin alınabilmesi için "Çağrı Merkezi" oluşturulmuş ve kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Yaşanan depremin travmatik etkilerinin azaltılmasına yönelik çocuk bakım kuruluşlarında çalışan personelin ihtiyaç odaklı eğitimlerle desteklenmesi ve deprem sonrası kuruluş bakımındaki çocuklara psikososyal destek ve ruhsal sağlık hizmetleri sunulması amacıyla Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)'nün iş birliğinde "Koruma ve Bakım Altındaki Çocuklara Yönelik Deprem Sonrası Psikososyal Destek Programı" geliştirilmiştir.

Bu program çerçevesinde, DSÖ tarafından geliştirilen ve 10-15 yaş aralığındaki ergenlerin duygu düzenleme becerisi edinme, davranış aktivasyonu sağlama ve kendine yardım edebilme becerisini geliştirmeyi sağlama amacıyla psikolojik müdahaleyi içeren Early Adolescent Skills for Emotions (EASE) / Ön Ergenlik Yıllarında Duyguları Yönetme Becerileri Programı "Kolaylaştırıcı Eğitimi" 17-25 Temmuz 2023 tarihinde düzenlenmiştir.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Mutlu Hayatlar İyilik ve Yardımlaşma Derneği arasında "Çocuk Evleri Sitesi (ÇES) ve Çocuk Koruma İlk Müdahale ve Değerlendirme Birimi (ÇOKİM) Hizmet Binası Yapımına İlişkin İş Birliği Protokolü"ne istinaden Kahramanmaraş ilinde 80 kapasiteli Çocuk Evleri Sitesi yapılmasına ilişkin ek protokol imzalanmıştır.

Çocuklar Güvende Ekipleri Tarafından Yapılan Çalışmalar

Depremden etkilenen çocukların risk ve ihtiyaçlarının belirlenmesi ve Çocuklar Güvende Ekipleri aracılığıyla izleme ve takiplerinin yapılması talimatının yer aldığı "Depremden etkilenen, henüz yakınlarına ulaşılamayan, kimliksiz ve/veya kendini ifade edemeyen çocuklar" ile ilgili yapılacak çalışmalar hakkında ilgili kurumlara 11 Şubat 2023 tarihinde resmî yazı gönderilmiştir. Bu doğrultuda hem depremden etkilenen 10 ilde hem de tahliye illerinde depremden etkilenen çocuklar için hane ziyaretleri yapılması ve çocukların ihtiyaçları doğrultusunda uygun sosyal hizmet modellerinden faydalandırılması talimatı verilmiştir.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile UNICEF'in iş birliğinde hazırlanan "Depremzede Çocuklar İçin Acil Durum Programı"ndan hareketle, toplam 20 ilde çocukların risk ve ihtiyaçlarını tespit etmek üzere Çocuklar Güvende Ekipleri desteklenmiştir.

Depremden etkilenen çocukların bireysel risk ve ihtiyaçlarının tespit edilmesi, temel ihtiyaçlar başta olmak üzere fiziksel ve psikolojik iyilik hâlinin sağlanması ve akut stres belirtilerinin sağaltılmasına yönelik psikososyal destek çalışmalarının yürütülmesi amacıyla Çocuklar Güvende Ekiplerinin güçlendirilmesi için 53 ek personel istihdam edilmiştir. Söz konusu uygulamayla, 2023 yılı kasım ayı itibarıyla depremden etkilenen 5 bin 29 çocuğun izlemesi gerçekleştirilmiştir.

Öksüz ve Yetim Hizmet Birimleri Tarafından Yapılan Çalışmalar

Ebeveyn kaybı yaşamış çocuklar ile çocukların bakım ve sorumluluğunu üstlenen kişilere ilişkin bilgilerin, geçici barınma merkezlerinde (çadır kent, konteyner kent, KYK yurtları, misafirhane vb.) yapılacak alan taramalarla ve yeni ikamet adreslerinde düzenlenen hane ziyaretleri ile tespit edilmesine yönelik çalışmalar yürütülmüştür.

Ebeveyn kaybı yaşamış çocuklar hakkında, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamında koruyucu ve destekleyici tedbirlerin (bakım, barınma, eğitim, danışmanlık ve sağlık) değerlendirilmesi; hakkında bakım tedbiri alınan çocukların ise öncelikle akraba veya yakın çevre koruyucu aile hizmet modelinden yararlandırılmasına yönelik çalışmalar yürütülmüştür.

Haklarında 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamında koruyucu ve destekleyici tedbire ihtiyaç olmadığı değerlendirilen çocukların ise diğer sosyal hizmet modellerine (sosyal ve ekonomik destek, rehberlik, danışmanlık, psikososyal destek, sosyal yardım vb.) yönlendirilmesi yapılmıştır.

Denetimi Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından yürütülen özel kreş ve gündüz bakımevleri ile çocuk kulüplerinin ücretsiz bakım desteğinden afetten etkilenen ve ebeveyn kaybı yaşamış çocukların öncelikli olarak faydalandırılması sağlanmıştır.

Öksüz ve Yetim Hizmet Birimlerince 2023 yılı kasım ayı itibarıyla deprem nedeniyle ebeveyn kaybı yaşamış 2 bin 605 çocuğun ve ailesi/bakım veren bireylerin ziyareti gerçekleştirilerek mesleki çalışma yapılmıştır.

Türkiye Kızılay Derneğinin adı geçen Bakanlık ile imzalanan iş birliği protokolü çerçevesinde; Adıyaman, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Adana, Osmaniye, Elazığ, Malatya, Diyarbakır ve Şanlıurfa illerinde ebeveyn kaybı yaşamış çocuklara yönelik çalışmalarda Kızılay ile iş birliği yapılmıştır. Bu kapsamda yaklaşık 900 çocuğa destek verilmiştir.

Deprem Bölgesi Çocuk Yaşam Merkezleri

6 Şubat depremi ardından deprem bölgesinde bulunan geçici barınma alanlarındaki çocukların desteklenmesi, 12-18 yaş aralığındaki çocukların iyi olma hâllerini gözeten ve akranları ile zaman geçirmelerini destekleyen güvenli alanlar oluşturulması amacıyla Suna ve İnanç Kıraç Vakfı ile imzalanan iş birliği protokolüne istinaden "Çocuk Yaşam Merkezleri" faaliyete geçmiştir.

Kahramanmaraş-Pazarcık Çocuk Yaşam Merkezi

Kahramanmaraş-Pazarcık'ta açılan Çocuk Yaşam Merkezi 2 Mayıs 2023 tarihi itibarıyla faaliyete başlamıştır. "Suna'nın Kızları Esenlik Atölyesi", "Yürüyüş ve Harita Atölyesi" ve "Kız Çocuklarla STEM Atölyesi" etkinlikleri düzenlenmiştir.

Hatay-Antakya Çocuk Yaşam Merkezi

Hatay-Antakya Çocuk Yaşam Merkezi 30 Mayıs 2023 tarihi itibarıyla faaliyetine başlamıştır. "Suna'nın Kızları Esenlik Atölyesi", "Yürüyüş ve Harita Atölyesi" ve "Kız Çocuklarla STEM Atölyesi" etkinlikleri gerçekleştirilmiştir.

Deprem Bölgesinde Oluşturulan Çocuk Etkinlik Alanlarının Güçlendirilmesine Yönelik Yürütülen Çalışmalar

Hatay, Kahramanmaraş, Malatya, Adıyaman ve Gaziantep illerinde oluşturulan geçici barınma (çadır ve konteyner kent) merkezlerinde yaşayan çocukların yaş ve gelişimlerine uygun alanların oluşturulması ve yaşadıkları travmanın sağaltımına yönelik yürütülen çalışmaların güçlendirilmesi için 20 Temmuz 2023 tarihinde sivil toplum ve uluslararası kuruluşların temsilcilerinin katılımı ile bir toplantı düzenlenmiştir.

Deprem bölgesinde oluşturulan çocuk etkinlik alanlarının yerinde görülmesi ve ihtiyaç tespitinin yapılabilmesi için Hatay, Kahramanmaraş, Malatya, Adıyaman ve Gaziantep illerine saha ziyaretleri gerçekleştirilmiştir.

Ergenlere yönelik resim, müzik, tiyatro çalışmalar için atölyeler oluşturulmuş, spor etkinlikleri için takım çalışmaları yürütülmüştür.

Sivil toplum kuruluşlarından Suna ve İnan Kıraç Vakfı ile imzalanan protokole dayanarak 11-16 Eylül 2023 tarihleri arasında deprem bölgesinde görevli personelin ergenlerle çalışma becerilerinin geliştirilmesine yönelik "Esenlik Eğitimi" düzenlenmiştir. Adı geçen eğitim ergenlerin katılımı ile devam etmektedir.

Suna ve İnan Kıraç Vakfı ile imzalanan iş birliği protokolü kapsamında, "Suna'nın Kızları" ile planlanan "Ergenler İçin Travmaya Duyarlı Psikososyal Destek Programı (PERGEL-T)"na ilişkin eğitim Hatay, Adıyaman, Malatya ve Kahramanmaraş'ta konteyner kentlerde görev yapan personelin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

"Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Sinemasal Kültür Sanat Derneği arasında imzalanan İş Birliği Protokolü" kapsamında, koruma ve bakım altındaki, dezavantajlı konumdaki ve afetlerden etkilenen çocuk ve gençlerin psikososyal, fiziksel ve zihinsel gelişimlerine katkıda bulunulması amacıyla çocukların yüksek yararını gözeterek iş birliği içerisinde kültürel ve sanatsal çalışmalar başta olmak üzere her türlü proje ve sosyal etkinlikler gerçekleştirilmektedir. Deprem bölgesi olan Samandağ, Defne ve Antakya'da kültür sanat ve eğitim merkezleri kurulmuştur.

"Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Türk Anneler Derneği Arasında İş Birliği Protokolü" kapsamında ise deprem sonrasında bölgede kurulan çadır kentlerde kalan çocuk ve gençlere yönelik çocuk etkinlik alanı oluşturulmuş ve bu alanlara kitap ve oyuncak tedarik ve dağıtımı yapılmıştır.

Engelli ve Yaşlı Destek Hizmetleri

Maddi ve manevi kayıplara sebep olan ve 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen iki büyük deprem afetinin ardından, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bünyesinde öncelikle toplumun diğer üyelerine göre depremden daha fazla etkilenen kesimler arasında yer alan engelli ve yaşlı vatandaşların ihtiyaç ve sorunlarının çözümüne yönelik kriz masası oluşturulmuştur.

Kriz masası tarafından depremin ilk olduğu andan itibaren öncelikli olarak deprem bölgesindeki engelli ve yaşlı vatandaşlara yatılı bakım hizmeti sunan kuruluşlarla iletişime geçilmiş olup deprem nedeniyle bu kuruluşlarda vefat eden veya yaralanan engelli ve yaşlının olmadığı bilgisi alınmıştır.

Deprem bölgesinde anılan Bakanlığa bağlı yatılı bakım kuruluşlarından hizmet alan engelli ve yaşlı vatandaşlar ile Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya, Gaziantep'teki yatılı bakım kuruluşlarından hizmet alan engelli ve yaşlı vatandaşlar ivedilikle farklı illerdeki kuruluşlara tedbiren yerleştirilmiştir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından sağlam raporu verilmesini müteakip nakledilen engelli ve yaşlı vatandaşlarımızın kuruluşlara yeniden yerleştirilme süreci devam etmiştir.

Deprem nedeniyle hastanelerde tedavi gören vatandaşlar hastanelerde ziyaret edilerek sosyal inceleme yapılmıştır. Sosyal inceleme raporu neticesinde; yaşlı bireylerden adı geçen Bakanlığa bağlı huzurevlerine, engelli bireylerden de bakım kuruluşlarına yerleştirilenler olmuştur. Ayrıca, bahse konu sosyal inceleme neticesinde evde bakım yardımından faydalandırılan engelli bireyler ve Sosyal Ekonomik Destek yardımı ile desteklenen çocuklar bulunmaktadır. Bunun yanı sıra; Adana, Osmaniye, Kahramanmaraş ve Mersin illerindeki gündüz hizmet merkezinde depremden etkilenen engelli ve yaşlı bireylere yönelik barınma hizmeti sağlanmıştır.

İşitme Engelli Bireylere Yönelik Hizmetler

- Aile ve Sosyal Hizmet Bakanlığında görevli işaret dili tercümanları ile farklı sivil toplum kuruluşları ve bireysel gönüllü işaret dili tercümanlarından oluşan 120 kişilik ekip, depremden etkilenen işitme engelli bireylerle daha hızlı iletişim kurulması ve onların ihtiyaçlarının karşılanması için sahada çalışmalara katılmıştır. Bu kapsamda; işitme engelli bireyler tahliye edilerek farklı şehirlerdeki otel ve KYK'ye bağlı yurtlara yerleştirilmiştir.
- İşitme engelli vatandaşlara pil ve implant kablo, çadır sağlanmış olup implant başvuruları kayda alınmıştır.
- Afetin yaşandığı ilk günden itibaren depremden etkilenen işitme engelli bireyin taleplerinin karşılanması, farklı kurum ve kuruluşlarla iletişiminin sağlanması için tercümanlık hizmeti verilmiştir.

Engelli ve Yaşlı Bireyler İçin Deprem Destek Hattı

- Depremden etkilenen engelli ve yaşlı vatandaşlarımızın ihtiyaçları, sivil toplum kuruluşları ya da kendileri tarafından "Engelli ve Yaşlı Vatandaşlar için Deprem Destek Hattı"na iletilmiş ve bu sayede hızla çözüme kavuşturulmuştur. WhatsApp hattı üzerinden gıda, tahliye, kurum bakımına alınma, tekerlekli sandalye, işitme cihazı vb. talepler alınmış ve bu talepler ilgili kurum ve kuruluşların iş birliğinde karşılanmıştır.

Evde Bakım Yardımı

- Evde bakım yardımından faydalanan: bakım veren aile üyesi ya da yakınını kaybeden ağır engelli bireyler için sosyal inceleme süreci tamamlanmış olup yatılı bakıma ihtiyacı olduğu tespit edilen engelli vatandaşlarımız yatılı kuruluşlarımızda korunma ve bakım altına alınmıştır. Yakını vefat eden engelli bireylerden bir yakını tarafından bakım verilmek istenenler evde bakım yardımı ile desteklenmeye devam edilmiştir.

Depremden Etkilenen Engelli ve Yaşlı Bireylere Yönelik Bakım ve Rehabilitasyon Desteği

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) iş birliğinde "Depremden Etkilenen Engelli ve Yaşlı Bireylere Yönelik Bakım ve Rehabilitasyon Destek Projesi" yürütülmüştür. Proje ile deprem bölgesinde konteyner kentlerde ailesiyle birlikte yaşamını sürdüren, bakım ihtiyacı olan engelli ve yaşlı vatandaşlarımızın bakım ve rehabilitasyonlarının sağlanması, kendilerine ve ailelerine psikososyal destek verilmesi amaçlanmıştır. Söz konusu proje kapsamında:

- 4 ilde (Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya) belirlenen konteyner kentlere erişilebilir ıslak zeminleri (WC, banyo) olan, geniş, tam donanımlı, 6 yatak kapasiteli bakım ve rehabilitasyon üniteleri kurulmuş olup engelli ve yaşlı bireylere gündüzlü bakım ve rehabilitasyon hizmeti sunulmuştur.

- Konteyner kentlere saha ziyareti düzenlemek suretiyle engelli ve yaşlı bireylere bakım ve psikososyal destek hizmetleri sağlanmıştır. Proje kapsamında, UNDP tarafından personel, tefriş, araç ve eğitim desteği verilmiştir.

- Her bir bakım ve rehabilitasyon ünitesinde istihdam edilen altı bakım personeli, bir psikolog, bir hemşire ve bir fizyoterapist tarafından bakıma ihtiyaç duyan engelli ve yaşlı vatandaşlara gerek gündüzlü hizmet veren ünitelerde gerekse yaşamını sürdürdükleri konteynerlerde ziyaret edilmek suretiyle ihtiyaç duydukları bakım ve rehabilitasyon, kendilerine ve ailelerine rehberlik, danışmanlık ve psikososyal destek hizmetleri sunulmuştur.

- Ayrıca engelli ve yaşlı bireylerin ihtiyaç duyduğu kişisel bakım malzemeleri ile bağımsız yaşamları için destek teknolojileri (yürüteç, koltuk değneği, beyaz baston, tekerlekli sandalye, işitme cihazı vb.) sağlanmıştır.

- 2023 yılı mayıs ayında imzalanan iş birliği anlaşması ile 6 ay süre ile başlatılan Proje, süreçte alınan uzatma kararları ile 2025 yılında da devam etmiş olup Haziran 2025 sonu itibarıyla tamamlanmıştır.

Konteyner Kentlerde Erişilebilir Mekânların Oluşturulmasına Yönelik Faaliyetler

65 Üstü Yaş Yaşlı Hakları Derneği ile yürütülen iş birliği faaliyetleri kapsamında; Kahramanmaraş, Adıyaman ve Hatay illerimizdeki konteyner kentlere, her ilimize altışar adet olmak üzere toplam 60 adet engelli ve yaşlı bireylerin kullanımına uygun tuvalet ve banyo kurulumu gerçekleştirilmiştir.

Şehit Yakınları ve Gazilere Yönelik Hizmetler

6 Şubat depremleri sonrası depremden etkilenen şehit yakını, gazi ve gazi yakınlarının durumları ve yaşam şartları ayrıntılı olarak 81 il müdürlüğü aracılığı ile tespit edilmiştir. Yapılan saha araştırması sonucunda 903 şehit yakını ve 1.141 gazi ve gazi yakını olmak üzere toplam 2 bin 43 şehit yakını, gazi ve gazi yakınının depremden etkilendiği tespit edilmiştir.

Sağlık ve barınma ihtiyaçları için 137'si şehit yakını, 146'sı gazi ve gazi yakını olmak üzere toplam 283 kişinin il değişikliği yapmak zorunda kaldığı belirlenmiş ve gittikleri illerde takip edilerek gerekli destek sağlanmıştır.

Depremden etkilenen şehit yakını, gazi ve gazi yakınları, konteyner ve çadır kentlerde tedavi altına alındıkları hastaneler ile barınma için nakledildikleri illerde ekipler tarafından ziyaret edilmiş, ziyaret edilenlere psikososyal destek verilmiş, ihtiyacı olanların ihtiyaçları temin edilmiştir.

Melek Yüzler Mola Evleri

Down Sendromu Federasyonunun iş birliğiyle, özel gereksinimi (Down sendromu, otizm spektrum bozukluğu, serebral palsi, zihinsel engelli vb.) olan çocuk ve gençlerin ailelerinin rahatlatılması, bu bireylere gün içerisinde nitelikli eğitim ve becerilerine uygun çeşitlendirilmiş olanaklar sunulması gibi etkinliklerle depremden etkilenen ailelerin desteklenmesi amaçlanan "Melek Yüzler Mola Evleri" projesi doğrultusunda Malatya, Adıyaman, Elazığ, Gaziantep, Şanlıurfa illerinde altı mola evi açılmıştır.

Deprem Bölgesinde Kadınların Ekonomik Yönden Güçlenmesine Yönelik Çalışmalar

Depremzede Kadınlar İçin İş Atölyeleri

- Deprem bölgesindeki kadınların hayatlarını yeniden inşa etmeleri, yıkımın olumsuz etkilerinden kurtulmaları ve sosyoekonomik yönden güçlenmelerine katkı sağlanması açısından yeni hizmet birimleri oluşturulmuş ve girişimci kadınlara destek olunmuştur.

- Ülkemizin dört bir yanından gelen kadın kooperatiflerinin desteği ile Gaziantep'te iki, Malatya'da beş, Adıyaman ve Kahramanmaraş'ta birer tane olmak üzere çadır ve konteyner kentlerde toplam dokuz iş atölyesi açılmıştır.

- Hâlihazırda yedisi hizmet veren iş atölyeleri ile bugüne kadar yaklaşık 700 depremzede kadına ulaşılmıştır.
- İş atölyelerine çarşaf, yastık kılıfı, tişört gibi acil ihtiyaçların üretilmesi için dikiş makinesi, halı, kilim tezgâhları yerleştirilmiş; örgü, takı tasarımı, ahşap boyama alanları oluşturulmuştur.
- Atölyelerde usta öğreticiler eşliğinde dikiş nakış öğrenen kadınlar, diğer depremzedelerin ihtiyaçlarını da karşılayarak onlara destek olmuştur.
- İş atölyeleri ile depremden etkilenen illere yakın aktif kadın kooperatifleri eşleştirilmiştir. Bu sayede orta ve uzun vadede hem üretim kapasitelerinin attırılması hem de kadınların ekonomik anlamda teşvik edilmesi planlanmıştır.
- Deprem illerinde bulunan ve olumsuz etkilenen kadın kooperatiflerinin desteklenmesine yönelik özel sektör ve uluslararası kuruluşlarla iş birliğinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar da yürütülmüştür.

Kadınların Kooperatifler Yoluyla Güçlendirilmesi Projesi

Tarım ve Orman Bakanlığının iş birliğinde, kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesi, sürdürülebilirliklerinin sağlanması, kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesi, görünürlüklerinin arttırılması ve yaygınlaştırılmaları hedefi ile "Kadınların Kooperatifler Yoluyla Güçlendirilmesi Projesi" 15 Eylül 2021 tarihi itibarıyla toplam 30 ilde (İstanbul, Kırklareli, Çanakkale, İzmir, Muğla, Afyonkarahisar, Bursa, Kocaeli, Ankara, Konya, Antalya, Adana, Hatay, Aksaray, Sivas, Karabük, Sinop, Çorum, Artvin, Erzurum, Kars, Malatya, Van, Gaziantep, Diyarbakır, Mardin, Bitlis, Batman, Isparta ve Eskişehir) yürütülmektedir.

Söz konusu proje;

- Hedef Gruba Yönelik Hizmetler ve Eğitimler,
- Kurumsal Kapasite Geliştirme,
- Farkındalık Arttırma, Bilimsel ve Teknik Çalışmalar,
- Koordinasyon ve İş Birliği olmak üzere beş bileşen ve 20 ana faaliyetten oluşmaktadır.

Deprem illerimizden Gaziantep ve Hatay'da faaliyet gösteren kadın kooperatiflerinin koordinasyon ve iş birliğinin arttırılması amacıyla Yerel Paydaş Toplantısı düzenlenmiştir.

Diyarbakır'da kadın kooperatiflerine ürün geliştirme, gıda güvenirliği gibi konularda danışmanlık hizmeti verilmiştir. Çevre illeri de kapsayacak şekilde ilgili kamu kurumları, üniversiteler ve STK'lere yönelik Kadın ve Kooperatifleşme Eğitim Programı düzenlenmiştir.

Adana ve Diyarbakır'da kooperatif ortağı olmak isteyen kadınlara yönelik eğitim programı düzenlenmiştir.

Adana, Diyarbakır, Hatay, Malatya ve Gaziantep illerimizdeki kadın kooperatiflerine ürün geliştirme, gıda güvenirliği gibi konularda danışmanlık hizmeti verilmiştir.

Adana, Gaziantep ve Diyarbakır illerinde kadın kooperatiflerinin iş birliği ağı kurması amacıyla yerel yönetimler, özel sektör, e-ticaret temsilcileri ve kadın kooperatifleri temsilcilerinin bir araya geldiği Pazarlama Ağı Geliştirme Toplantıları gerçekleştirilmiştir.

Deprem Bölgesinde Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Kapsamında Gerçekleştirilen Çalışmalar

- Deprem bölgesinde bulunan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi (ŞÖNİM) tarafından çevrim içi gruplar oluşturularak günlük olarak ihtiyaçları, mevcut durumları hakkında anlık bilgi edinilmiştir.
- Elektronik kelepçe uygulaması ve gizlilik kararı uygulama sürecine ilişkin kuruluşlardan hizmet alan kadınların can güvenliğinin devamlılığının sağlanması için Emniyet Genel Müdürlüğünün iş birliğinde takibi yapılmıştır.
- ŞÖNİM gizlilik ve elektronik kelepçe kararı alınan vatandaşlara ulaşarak söz konusu kişilerin durumlarını bire bir takip etmiştir.
- Gizlilik ile teknik yöntemlerle takip kararı bulunan ve ŞÖNİM hizmetlerinin devamlılığının sağlanması konusunda hizmet alanlara yönelik çözüm önerileri kapsamında AFAD, Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü, Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü, Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü, İç Denetim Başkanlığı, 81 il valiliği, 81 il müdürlüğü, İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı resmî yazıyla bilgilendirilmiştir.
- Adıyaman ve Hatay illerinde ŞÖNİM binalarının zarar görmesi sebebiyle hizmetlerin aksamadan devam etmesini sağlamak amacıyla her bir il için UNFPA'nın da iş birliğinde iki konteyner ve tefrişat desteği sunulmuştur.
- UNHCR ve UN Women kuruluşları ile iş birliği içinde 11 ildeki ŞÖNİM kuruluşlarına tefrişat desteği sunulmuştur.
- Haklarında önleyici tedbir kararı alınmış olan şiddet uygulayanlara "Aile İçi Şiddetle Mücadele Seminer Programı"nın düzenli verilmesi ve bu programın uygulama sayısının artırılması amacıyla ASBÜ Psikoloji Bölümünün iş birliğinde personele "Aile İçi Şiddetle Mücadele Semineri Uygulayıcı Eğitimi" verilmiştir.
- Malatya, Hatay ve Adıyaman iline kadın konukevi inşaatının yapılması için 2024-2026 yılı Cumhurbaşkanlığı Yatırım Programı'na teklifte bulunulmuştur.
- Deprem bölgesindeki kadın konukevleri de dâhil olmak üzere 112 kadın konukevi için UNICEF tarafından oyuncak kitleri temin edilmiş ve kitlerin kadın konukevlerine teslimi sağlanmıştır.

- 22-24 Mart 2023 tarihlerinde öncelikle 11 deprem ilinden başlamak üzere 81 ilin ŞÖNİM ve kadın konukevi personeline yönelik yaklaşık 500 kişinin katıldığı Psikolojik İlk Yardım eğitimi gerçekleştirilmiştir.
- 10-12 Nisan 2023 tarihlerinde ŞÖNİM ve Kadın Konukevi meslek elemanlarına yönelik yaklaşık yüz kişinin katılım sağladığı Çözüm Odaklı Terapi eğitimi gerçekleştirilmiştir.
- UNFPA ile iş birliğinde kadına yönelik şiddetin önlenmesi konularında bir eğitim programı hazırlanmıştır.
- Öz Değerlendirme Çalışmaları (Saha Ziyaretleri) kapsamında Gaziantep, Şanlıurfa, Malatya ve Kahramanmaraş illerine ziyaretler gerçekleştirilmiştir.

Ayni Bağışlar

Afetin meydana geldiği tarihten bu yana afetzedelere ayni yardımın bir an önce ulaştırılabilmesi ve bu bağış işlemlerinin etkin ve verimli yürütülebilmesi için toplam 4 bin 912 personel ve 941 araçla çalışmalar yürütülmüştür.

Afetin 8. saatinde deprem bölgesine ulaşarak 12 ayni bağış deposu ile ayni bağışların kabulüne başlanmıştır. İlk 48 saatte ise 2 bin 515 tır malzemenin kabulü sağlanarak 7 milyon 9 bin ürünün dağıtımı gerçekleştirilmiştir. Kabulü sağlanan tır sayısı toplam 44 bin 270 olup 466 milyon adedin üzerinde ayni yardım malzemesi dağıtılmıştır.

Afetin etkilerinin yoğun olarak yaşandığı dönemde vatandaşlarımızın acil ihtiyaçlarını ivedilikle karşılayabilmek amacıyla sahada kurumsal ve bireysel bağışların kabul edildiği ve dağıtımların koordine edildiği 72 ulusal ayni bağış deposu kurulmuş olup hâlihazırda Hatay'da 7 ve Malatya'da 1 olmak üzere 8 depoda ihtiyaç duyulması hâlinde sevkiyat takibi yapılarak dağıtımları titizlikle devam etmektedir.

Afet döneminde yurt dışından ülkemize yapılmak istenen ayni bağışlar için Ankara'da 5, İstanbul'da 4, Edirne'de 2, Artvin'de 1, Şırnak'ta 1, Mersin'de 2, Tekirdağ'da 1 olmak üzere 16 depo kurulmuş olup Kayseri, Adana ve Gaziantep ana tampon depolarına yönlendirilmeler gerçekleştirilmiştir.

Depremin etkisiyle karayollarında yaşanan aksamalar ve oluşan uzun araç kuyrukları sonrası saha ekipleri, Adana ilinde bulunan 3 ayni bağış deposundan, Adana İncirlik Hava Üssü'nde bulunan askerî uçaklar ve helikopterler ile Şakirpaşa'da hazır bulunan Sahil Güvenlik Komutanlığı helikopterleri aracılığıyla afet bölgesine yardım ulaşımını sağlamıştır. Şu ana kadar transferi yapılan helikopter sayısı 445, uçak sayısı 42 olup toplam hava aracı sayısı 487'dir.

Adana İncirlik Hava Üssü ile Antalya, İstanbul, Ankara ve Akhisar havalimanlarından hava taşıtlarıyla da ayni bağışları afet bölgelerine ulaştırılmıştır.

Deprem bölgesinde toplam 27 kadın giyim ve bebek bakım çadırı ile faaliyetler yürütülerek depremzede vatandaşlarımızın ihtiyaçları karşılanmıştır.

Diyarbakır, Kilis, Şanlıurfa ve Adana illerinde hayat normale dönmeye başlamış olup çadır kentler kaldırıldığı için "Kadın Giyim ve Bebek Bakım Çadırı" kullanımına ihtiyaç kalmamıştır.

Deprem bölgelerinde 206 sosyal market, deprem bölgesi dışındaki illerde ise 94 sosyal market faaliyete geçirilmiştir. Malatya'da beş, Hatay'da iki, Kahramanmaraş'ta beş ve Adıyaman ilinde iki olmak üzere toplam 14 mobil sosyal market tırı faaliyete geçirilmiş olup 30 Haziran 2023 tarihi itibarıyla bunların faaliyetleri sonlandırılmıştır.

Afet bölgesi dışındaki 70 il ve ilçeye giden 3,3 milyon depremzede vatandaşın bulunduğu tespit edilmiş ve afet bölgesi dışındaki yaklaşık 290 bin haneye sosyal yardım yapılmıştır.

Afet ve acil durumlar sonrasında, toplumun iyileşme sürecinde kritik öneme sahip sivil toplum kuruluşları ile iş birliği hem afetin akut etkilerinin atlatılmasında hem de afet sonrası psikososyal çalışmalarda ve sosyal iyileştirme süreçlerinde çok önemli bir yer tutmaktadır.

Buradan hareketle, depremden etkilenen vatandaşların ihtiyaçlarının karşılanması, psikososyal destek hizmetlerinin verilmesi, çadır kentlerde kalan çocuk ve gençlere yönelik faaliyetlerin yürütülmesi, deprem bölgelerinde çocuk ve aile dostu merkezlerin kurulması amacıyla Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile sivil toplum kuruluşları arasında iş birliği protokolleri imzalanmıştır.

Bahse konu protokollere dayanarak 30 Kasım-2 Aralık 2023 tarihleri arasında Kahramanmaraş'ta uluslararası kuruluşlarla birlikte toplam 200 kişinin katılımıyla "Deprem Bölgesi STK Eğitim ve Vaka Çalıştayı" düzenlenmiştir. Anılan Çalıştay'da "Vaka" başlığı altında aile, çocuk, engelli, kadın, yaşlı ve sosyal yardım olmak üzere altı alanda odak grup çalışması yer almıştır.

Yukarıda bahsedilen sosyal hizmetlerin yanı sıra Türkiye Diyanet Vakfı tarafından ramazan ayı boyunca beş ilde 11 noktada iftar çadırları kurularak çocuklara yönelik ramazan şenlikleri gerçekleştirilmiş, Ramazan Bayramı'nda ise 20 bin çocuğa bayramlık kıyafet, hediye paket ve bayram harçlıkları dağıtılmıştır. Depremin gerçekleştiği tarihten günümüze kadar Dinî Bilgilendirme Platformu üzerinden yazılı olarak "Koruyucu Aile" ile ilgili 15; "Depremzede Bebeklere Süt Anne" ile ilgili 85; "Depremzedelere Zekât Verilmesi" ile ilgili 293 soruya cevap verilmiştir. Ayrıca telefon aracılığıyla ve yüz yüze dinî bilgilendirmeler yapılmıştır.

Danimarka Türk Diyanet Vakfı, Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve il müftülüğü gençlik koordinatörlükleri iş birliğinde, 12 ilimize (Bursa, Adıyaman, Osmaniye, Kilis, Gaziantep, Hatay, Diyarbakır, Şanlıurfa, Elâzığ, Malatya, Kahramanmaraş, Adana) yerleşen depremzede vatandaşlarımıza yönelik "Yuvalar Kuruyoruz Projesi" uygulanmıştır.

Berlin Aile ve Sosyal Hizmetler Müşavirliği tarafından, Almanya'nın tanıdığı özel vizeden yararlanarak deprem bölgesinden Berlin'e gelen vatandaşlarımız için uygulanan "Birlikte İyileşelim" projesi kapsamında, yetişkinlere psikososyal destek semineri, küçüklere ise çocuk atölyesi ve sinema etkinliği düzenlenmiştir. Afetin etkileri, travma, yas süreci, travma sonrası iyileşme, aile ve çocuk konularının işlendiği söz konusu etkinliğe 45 depremzede katılmıştır.

Uluslararası Kuruluşlar ve Yurt Dışı Sosyal Destekler

Kahramanmaraş merkezli 10 ili etkileyen 7,7 ve 7,6 büyüklüğündeki depremler sonrasında yurt dışından gelen yardımların organize edilebilmesi için bir ekip kurulmuştur. Bu kapsamda, diğer ülkelerden, ülkemizde faaliyet göstermeyen uluslararası sivil toplum kuruluşlarından ve yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızdan irtibat hattına ve e-posta adresine gelen ve AFAD'dan yönlendirilen yardım tekliflerine gerekli yönlendirmeler yapılmış ve nöbet usulü 7/24 çalışılarak koordinasyon sağlanmıştır.

Ayrıca Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile hâlihazırda ortak çalışmaları bulunan Birleşmiş Milletler Kadın Birimi (UN Women), Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR), Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA) Uluslararası Göç Örgütü (IOM), Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF), Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP), Dünya Sağlık Örgütü (WHO), Dünya Gıda Programı (WFP) adlı uluslararası kuruluşlarla derhâl iletişime geçilmiş, acil ihtiyaç listeleri kendilerine ivedilikle iletilmiştir.

Uluslararası yardım çağrısına çıkılmasından ve uluslararası ayni yardımların ülkemiz tarafından kabul edileceğinin ilan edilmesinden hemen sonra, anılan Bakanlık ile ülkemizde faaliyet gösteren uluslararası kuruluşlar ile sağlayabilecekleri destekleri organize edebilmek amacıyla bir koordinasyon toplantısı düzenlenmiştir. Tespit edilen acil ihtiyaç listelerinin yanı sıra kısa, orta ve uzun vadeli planlar için de ayrı bir liste oluşturulmuş ve kendileri ile paylaşılmıştır. Sözü edilen Bakanlık tarafından depremden etkilenen bölgelerin acil ihtiyaçlarına ilişkin uluslararası kuruluşlara bilgi verilmiş ve destek çağrısı yinelenmiştir.

Sürecin devamında, uluslararası kuruluşlar ile periyodik toplantılar gerçekleştirilerek karşılanan ve yeni ortaya çıkan ihtiyaçlar göz önünde bulundurulmak suretiyle ihtiyaç listeleri mütemadiyen güncellenmiş ve uluslararası paydaşlar ile paylaşılmıştır. Konuya ilişkin uluslararası kuruluşlarla koordinasyon süreci takip edilmiştir.

Flash Appeal (Acil Yardım Çağrısı) Kapsamında Çalışmalar

Türkiye'den deprem konusunda yapılan acil çağrının akabinde 16 Şubat 2023 tarihinde Birleşmiş Milletler 1 milyar dolarlık bir kaynak oluşturmuştur. Bu kaynağın Birleşmiş Milletler (BM) kuruluşlarına aktarılması ve STK'ler ile kamu aracılığıyla depremzedeler için harcanması planlanmıştır.

Sözü edilen kaynağın Birleşmiş Milletler tarafından sektörel dağılımı yapılmıştır. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının görev alanlarında faaliyet gösteren Birleşmiş Milletler ajanslarıyla oluşturulacak projeler ile acil ihtiyaçlara yönelik fonun kullanımı öngörülmüştür. Anılan Bakanlık aşağıdaki beş alanda kamu ortağı olarak yer almaktadır:

- Acil Barınma ve Gıda Harici Ürünler
- Koruma
- Çok Amaçlı Nakdî Yardım ve Sosyal Koruma
- Koordinasyon
- Sağlık ve Beslenme

Bu bağlamda, öncelikle koruma sektörü ile bir araya gelinmiştir. Koruma sektörü, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliğinin çalışma alanında yer almaktadır. Acil Yardım Çağrısı'nın yayımlanmasının ve sektör dağılımının yapılmasının ardından koruma sektörü temsilcileriyle iletişime geçilmiş olup bu alanda sağlanacak yardımlar kapsamında iş birliği yapılmasına karar verilmiştir. Koruma sektörü altında, sahada yer alan psikososyal destek çalışmaları, tamamlayıcı hizmet modelleri, bireysel destek kapsamında vaka yönetimi, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının görev alanı kapsamında yer alan kırılgan grupların (çocuk, engelli, yaşlı vb.) koruma adı altında ihtiyacı olan her türlü yardım, ülkemizde yaşayan mültecilere yönelik bireysel yardım programlarının genişletilmesi, deprem bölgesindeki çocukların güvenli bölgelere tahliyesi, güvenli ve çocuk dostu alanların inşası, ulaşımın güç olduğu kırsal bölgelerdeki depremzedelerin ihtiyaçlarının karşılanması çalışmaları yer almaktadır.

Bahsi geçen sektör temsilcileriyle düzenli aralıklarla toplantılar gerçekleştirilmesi konusunda mutabık kalınmıştır. Sahaya ilişkin detaylı bilgi verebilmek ve ihtiyaçların karşılanması sürecine tüm koruma sektörü paydaşlarını dâhil edebilmek için söz konusu toplantılara katılım sağlanmıştır.

Sahada BM şemsiyesi altında çalışan tüm STK'ler ve uluslararası kuruluşların katıldığı bu toplantılarda bulunarak kuruluşların faaliyetlerinden haberdar olunmuş ve faaliyetlerinin gerekli alanlara yönelmesi gerçekleştirilmiştir.

Söz konusu toplantıların yanında, deprem bölgelerindeki güncel ihtiyaçların belirlenmesi ve koordine edilerek karşılanması amacıyla uluslararası kuruluşların koruma sektörü temsilcilerinin de katılımıyla 10-11 Mayıs 2023 tarihlerinde Gaziantep'te yüz yüze bir çalıştay düzenlenmiştir. Çalıştay Bireysel Koruma Müdahaleleri, Topluluklarla İletişim ve Topluluk Katılımı, Özel İhtiyaç Sahipleri/Hassas Gruplar ve Tematik Alanlara Dair Teknik Tartışma Oturumları başlıkları altında planlanmıştır. Anılan çalıştayın ardından her iki haftada bir koruma sektörü temsilcileri ve ilgili STK'lerin yer aldığı çevrim içi toplantılar düzenlenmiştir.

Birleşmiş Milletler Ajansları ile Deprem Gündemi Bağlamında Yürütülen Sosyal Hizmet Çalışmaları

Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF)

UNICEF, BM sistemi içerisinde acil durumlarda sektör olarak su, sanitasyon, hijyen, beslenme ve eğitimden sorumlu BM kuruluşudur. Bugüne kadar UNICEF tarafından aşağıdaki hususlarda destek sağlanmıştır:

- **Aile Hijyen Kitleri:** Sahaya 29 bin 480 aile hijyen kiti ulaştırılmıştır.
- **Çocuk Hijyen Kiti:** 3 bin aile hijyen kiti ulaştırılmıştır.
- **Bebek Hijyen Kiti:** 3 bin aile hijyen kiti ulaştırılmıştır.
- **Bebek Kışlık Kıyafet (0-12 ay):** 1.500 adet teslim edilmiştir.
- **Kışlık Kıyafet (9 yaş):** 420 adet teslim edilmiştir.
- **Uyku Tulumu:** Bin adet teslim edilmiştir.
- **PowerBank:** Bin adet teslim edilmiştir.
- **Kanpet Yatak:** Bin adet teslim edilmiştir.
- **Geçici Sosyal Hizmet Merkezi Çadırı:** Bir adet teslim edilmiştir.
- **Faaliyet Çadırı:** Psikososyal destek alanları için 25 adet çadır kurulumu tamamlanmıştır.

- **Faaliyet Çadırı Mobilya:** 26 adet tamamlanmıştır.
- **Faaliyet Çadırı Faaliyet Malzemesi:** 52 adet tamamlanmıştır.
- **PSD Çadırı:** Bir adet teslim edilmiştir.
- **Araç Desteği:** Psikososyal destek hizmeti için 30 adet araç sahada hizmete sunulmuştur.
- **PSD Broşürleri:** 810 bin adet teslim edilmiştir.
- **Mont ve Yelek:** 1200 yelek ve ceket için 1 milyon 837 bin 190 TL para aktarımı, 22 Şubat 2023'te tamamlanmıştır.
- **Battaniye:** 20 bin adet battaniyenin teslimatı tamamlanmıştır.
- **Klinik Psikolog İstihdamı:** 183 hattında görev yapmak üzere 10 personel istihdamı için süreç tamamlanmış ve personelin sahada çalışmaya başladığı bilgisi iletilmiştir.
- **Psikososyal Personel İstihdamı:** Depremden etkilenen illerde görev yapmak üzere beş psikososyal personelinin istihdam süreci tamamlanarak sahada çalışmaya başlatılmıştır.
- **Çocuk Dostu Alanlarda Çalışan Personele yönelik Oryantasyon Programı:** UNICEF ile gerçekleştirilen görüşmeler sonucu düzenlenmiş olan oryantasyon programı 50 personelin katılımıyla tamamlanmıştır.

Dünya Gıda Programı (WFP)

WFP BM sistemi içerisinde sektör olarak gıda ve lojistikten sorumlu BM kuruluşudur. Kendileri ile çeşitli düzeylerde yapılan görüşmeler sonucunda sağlanan destekler aşağıda yer almaktadır:

- **Gıda Kolileri:** Depremden etkilenen bölgelere kuru gıda paketi gönderebilecekleri ifade edilen WEP'ten haftalık olmak üzere 221 bin 968 gıda paketi talep edilmiştir. WFP temsilcileri en çok hasar gören illerin önceliklendirilerek 110 bin koli gıda paketinin sağlanabileceğini ifade etmiştir. Adıyaman'a 30 bin 720, Gaziantep'e 2 bin 560, Hatay'a 46 bin 80 ve Kahramanmaraş'a 30 bin 640 olmak üzere toplam 110 bin adet kolinin teslimatı tamamlanmıştır. 17 Nisan 2023 tarihi itibarıyla 110 bin paketin tamamının teslimi yapılmıştır. Ayrıca Osmaniye iline 2 bin 560 adet gıda kolisi sevk edilmiştir.

- **Mobil Sosyal Market İçin Çadır, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Ofisi (SYDV) Olarak Kullanılmak Üzere Prefabrik Yapı, Lojistik Destek:** Dünya Gıda Programı tarafından ayrıca mobil depolar ve sevkiyat konusunda destek sağlanabileceği ifade edilmiştir. Bu kapsamda, kendilerinden mobil sosyal market olarak kullanmak üzere 50 adet çadır, SYDV depo ve ofis alanları olarak kullanılması amacıyla 50 prefabrik yapı ve yurt içi yardımların depolar arası sevkiyatı için en az 18 tır desteği talep edilmiştir.

- **Çadırlar:** Sosyal market için kullanılması öngörülen çadırlardan bugüne kadar sekiz çadır teslim edilmiş ve söz konusu çadırların üçü Hatay iline, beşi ise Kahramanmaraş iline gönderilerek kurulumları tamamlanmıştır.

- **Prefabrik Yapılar:** 24 prefabrik yapının 14'ünün Hatay'a, 10'unun Adıyaman'a kurulması talep edilmiştir. 10 Nisan 2023 tarihi itibarı ile Hatay için planlanan 14 adet afet prefabrik üç ayrı noktada kurulup teslim edilmiştir. 17 Nisan 2023 tarihi itibarıyla ise kalan 10 prefabriğin kurulumu Adıyaman'da tamamlanmıştır.

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP)

UNDP ile İş Birliğinde "Depremden Etkilenen Engelli ve Yaşlı Bireylere Yönelik Bakım ve Rehabilitasyon Destek Projesi" ile deprem bölgesinde çadır kent veya konteyner kentlerde ailesiyle birlikte kalan bakım ihtiyacı olan engelli ve yaşlı vatandaşlarımızın bakım ve rehabilitasyon hizmetleri sağlanmış ve kendilerine ve ailelerine psikososyal destek hizmeti verilmiştir.

Bakım ve rehabilitasyon ünitelerinin her birinde bakım personeli, psikolog, hemşire ve fizyoterapist istihdam edilmiş olup engelli ve yaşlı bireylerin ulaşımı için iki liftli araç kiralanmıştır. Sürücüsü ile birlikte kiralanan araçlardan ilki Adıyaman iline, ikincisi ise Kahramanmaraş iline teslim edilmiştir.

Ayrıca proje kapsamında engelli ve yaşlı bireylere kişisel bakım malzemeleri ile bağımsız yaşamları için gerekli destek teknolojileri (yürüteç, koltuk değneği, beyaz baston, tekerlekli sandalye, işitme cihazı vb.) sağlanmıştır.

Dünya Sağlık Örgütü (WHO)

- **Çocuklara Yönelik Psikolojik İlk Yardım Tazeleme Eğitimi:** 6 ve 16 Mart 2023 tarihinde düzenlenen eğitime 913 personelin katılımı sağlanmıştır.

- **Uzmana Danış Oturumları:** 14 Mart-7 Nisan 2023 tarihleri arasında gerçekleştirilen oturumlara 883 psikososyal destek personeli katılmıştır. Bunun yanı sıra, 2 ve 9 Nisan 2023 tarihlerinde Kahramanmaraş ve Hatay ilinde düzenlenen "Yüz Yüze Çalışana Destek oturumları"na, Kahramanmaraş ilinden 172, Hatay ilinden ise 166 personelin katılımı sağlanmıştır.

2 ve 15 Mayıs 2023 tarihlerinde "Tematik Uzmana Danışma Oturumları" 203 personelin katılımı ile düzenlenmiştir.

12 ile 17 Haziran 2023 tarihlerinde Adıyaman, Malatya ve Gaziantep illerinde yapılan "Yüz Yüze Çalışana Destek Oturumları"na 317 personel katılmıştır.

Kendi Kendine Yardım ve Fazlası Eğitimleri 8 Mayıs 2023 tarihinde Ankara'da başlamıştır. 19 Haziran haftasında da devam eden grupla birlikte toplam 200 personel eğitim almıştır.

Uluslararası Göç Örgütü (IOM)

Deprem acil ihtiyaç listesinde yer alan ayni yardım kalemlerinin imkânları ölçüsünde karşılanabileceğini belirtilen Uluslararası Göç Örgütü (IOM) tarafından, 21 ve 22 Şubat 2023 tarihlerinde 35 bin adet battaniye, 23 Şubat 2023 tarihinde de 96 bin adet nevresim takımı ve 10 bin adet yatak (döşek) teslim edilmiştir.

Psikososyal destek konusunda Uluslararası Göç Örgütü ile bir toplantı organize edilmiş ve destek alanlarına ilişkin değerlendirmeler yapılmıştır. Deprem bölgesinde psikososyal destek ve koruma faaliyetlerinde bulunmak üzere IOM, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile eş güdümlü çalışacak ekipler oluşturmuştur. Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Adıyaman, Malatya ve Şanlıurfa'da faaliyet gösteren IOM psikososyal destek ve koruma ekipleri kurulmuştur.

Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR) UNHCR Tarafından Karşılananlar

Powerbank: 1500 tane powerbank,

Büyük çadır: Hatay, Kahramanmaraş ve Adıyaman'da kullanılmak üzere birer tane büyük (rub hall) çadır,

Aile çadırı: Depremden etkilenen 10 ilde kullanılmak üzere 115 adet aile çadırı,

Hijyen kiti: 5 bin adet hijyen kiti,

Termos: UNHCR 2 bin adet termos,

Mesane pedi: Engelli ve yaşlılar için 1.127.928 adet kadın ve erkek mesane pedi,

Çocuk bezi: 483 bin 242 adet çocuk bezi,

Hijyenik ped: 100 bin adet hijyenik pedi.

Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA)

Powerbank: UNFPA tarafından 510 powerbank Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına teslim edilmiştir.

Kadın hijyen kiti: Bin adet kadın hijyen kiti 10 Mart 2023 tarihinde Adıyaman'a ulaşmıştır. Ayrıca sahada oluşan acil ihtiyaç nedeniyle 350 adet kadın hijyen kiti daha 27 Nisan 2023 tarihinde Hatay'a iletilmiştir.

Anne-Çocuk Kiti: 500 adet kit Adıyaman'a ulaşmıştır.

Konteyner ve tefrişat: UNFPA ile yapılan görüşmelerde Adıyaman ve Hatay'da hizmet vermek üzere konteyner ya da prefabrik yapı olarak ŞÖNİM sağlanması ve bu yapıların tefrişi talep edilmiştir. Adıyaman ve Hatay'daki iki ŞÖNİM merkezinin yeniden kurulması için dört konteyner satın alımı ve tefrişatı, UNFPA tarafından 29 Mayıs 2023 tarihinde tamamlanmıştır. Bu konteynerler için 16 çalışma masası, 16 çalışma sandalyesi ve 16 misafir koltuğu, sekiz evrak dolabı, 16 laptop, dört yazıcı ve dört klima satın alınmıştır.

Personel desteği: UNFPA tarafından, Adıyaman ve Hatay'da iki ŞÖNİM merkezinin hizmet sunum kapasitesinin desteklenmesi için dokuz personel 15 Mayıs 2023 tarihi itibarıyla işe alınmıştır.

Eğitim desteği: UNFPA tarafından, 11 deprem ilinde görev yapan personele yönelik "Acil Durumlarda Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele" eğitimleri yapılmasına karar verilmiştir. İl eğitimleri başlamadan önce merkez düzeyde üç günlük pilot eğitimler yapılmıştır. Merkez eğitimine toplam 47 kişi katılım sağlamıştır.

Birleşmiş Milletler Kadın Birimi (UN WOMEN)

2 bin 500 adet temizlik havlusu (vücut temizliği için) teslim edilmiştir.

İhtiyaçların bir kısmı evvelce bahsi geçen bir milyar dolarlık bütçeden karşılanmış olup bir kısmı ise bahse konu BM ajanslarının mevcut bütçelerinden sağlanmıştır.

Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Dernekleri Federasyonu (IFRC)

Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Dernekleri Federasyonu (IFRC), depremin ardından uluslararası bir acil durum çağrısında bulunarak Türkiye'de yürütülen insani yardım çalışmalarına destek sağlamıştır. Bu kapsamda IFRC tarafından yayınlanan acil durum çağrısı ile edinilen kaynaklardan Türk Kızılay'ın insani yardım çalışmalarına 150,2 milyon İsviçre Frangı tutarında fon tahsis edilmiştir. Bunun dışında Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Hareketi unsurları tarafından sağlanan 207,4 milyon İsviçre Frangı tutarında fon marifetiyle Türk Kızılay, deprem bölgesinde kısa, orta ve uzun vadeli insani yardım ve iyileştirme faaliyetlerini hayata geçirmiştir.

5.15. Medya, İletişim ve Yayınlar

İletişim Başkanlığı Koordinasyonunda Yapılan Etkinliklerle İlgili Kurumlarla Koordinasyon Çalışmaları

İletişim Başkanlığının deprem bölgesinde medya mensuplarına ve depremzedelere yönelik çalışmalarının ve hizmetlerinin bazıları, kamu kurumlarıyla koordinasyon içinde yürütülmüştür. Bu çalışmaların başlıcaları şunlardır:

- İstanbul'dan bölgeye gidecek ulusal medya mensuplarının akreditasyonu yapılmış, ulaşımları organize edilmiştir. Yurt dışından gelen ve mihmandarlık hizmeti verilen uluslararası medya mensuplarına, çekim izni alınması gereken durumlarda yardımcı olmak amacıyla ilgili kurumlarla koordinasyon sağlanmıştır.

- İletişim Başkanlığının ilişkili/bağlantılı kurumları TRT ve Anadolu Ajansıyla yapmış olduğu depremle ilgili "Kahramanmaraş Pazarcık ve Elbistan Depremleri Kapsamında Yürütülen Çalışmalar" adlı günlük faaliyet raporu hazırlanmıştır.

- Afetin ilk anından itibaren 7/24 çalışma esasına geçilmiş, İletişim Başkanlığında ve AFAD Afet Koordinasyon Merkezinde sürekli personel görevlendirilmiştir.

- TAMP Afet İletişim Çalışma Grubu faaliyete geçirilmiş ve kurumlar arası üst düzey koordinasyonla sürekli veri akışı sağlanmıştır. Bu bağlamda, TAMP kapsamında ilgili tüm kamu kurumları, Türk Kızılay, TRT ve Anadolu Ajansı ile sürekli ve ivedi iletişim sağlanmıştır. AFAD, GAMER, SAKOM, AYDES, MSB, Türk Kızılay, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Millî İstihbarat Teşkilatı, EGM Siber Suçlarla Mücadele Dairesi Başkanlığı ve belediyeler üzerinden bilgi akışı güncel tutulmuştur. Bu veri akışıyla, güncel bilgi notları ve basın duyurularının hazırlanması sağlanmıştır.

- Afetle ilgili olarak kurumlar arası üst düzey koordinasyonla kriz iletişimi çalışmaları yürütülmüştür. Afet bölgesinde kurtarma çalışmalarına yönelik ihbarlar ile barınma ve yardım konularında TAMP çalışma grupları arasında bilgi akışı ve kamuoyunun bilgilendirilmesi sağlanmıştır.

- Söylem birliği çalışmaları kapsamında "Asrın Felaketi" konseptinin yaygınlaştırılması sağlanmıştır.

- AFAD, GAMER, SAKOM ve Türk Kızılay bilgi notları ve açıklamaları arasında söylem birliğinin sağlanmasına yönelik gerekli koordinasyon sağlanmıştır.

26 Başlıkta Veri/Söylem/Aksiyon/Önlem Koordinasyonu

MİT, İçişleri Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı, EGM, AFAD, Göç İdaresi Başkanlığı ve Türk Kızılay ile 26 başlık altında yapılan raporlamalarla veri, söylem, aksiyon, önlem koordinasyonu sağlanmıştır.

Bunun yanı sıra;

- Afet bölgesinde tahliye talepleri koordinasyonuna destek verilmiştir.
- İletişim Başkanlığına iletilen yemek dağıtım noktaları, sağlık merkezleri, yakıt dolum noktaları, barınma merkezleri resmî kanallardan kontrol edilmiştir. Doğru bilginin ulusal ve yerel kanallarla yaygınlaştırılması sağlanmıştır.
- Kurumların resmî açıklamaları, bilgi notları ve basın duyuruları arasında söylem birliği güçlendirilmiştir.
- Sosyal medya üzerinden ihtiyaçlar ve talepler derlenerek AFAD ayni yardım deposuna iletilmiştir.
- AFAD'dan alınan afet ve deprem uzmanlarının isimleri medyaya bildirilmiş ve bu uzmanların kamuoyunun doğru bilgilendirilmesine yönelik faaliyetlere katkı sunmaları sağlanmıştır.
- Medya organlarında kamu kurumlarının faaliyetlerini zedeleyebilecek içeriklerin tespiti ve kaldırılması gerçekleştirilmiştir.

Ünlü Sanatçıların ve Sporcuların Afet Bölgesini Ziyaretlerinin Koordinasyonu

"Seninleyiz Türkiye" kampanyası kapsamında, İletişim Başkanlığı tarafından Şubat-Mart 2023 aylarında organize edilen, sanat ve spor camiasından birçok ünlü ismin katıldığı ziyaret programının koordinasyonu sağlanmıştır.

İletişim Başkanlığı bölge müdürlükleri tarafından ziyaretçilere mihmandarlık başta olmak üzere birçok konuda destek sunulmuştur. Program kapsamında bölgeyi 23 grup sanatçı ve çok sayıda sporcu ziyaret etmiş, konteyner ve çadır kentlerde kalan depremzedelerle sohbet etmiş, hediyeler dağıtmış ve çocuklarla oyunlar oynamıştır.

TRT Haber ve Anadolu Ajansı muhabirleri tarafından ziyaretlerin haberleştirilmesi ve ziyaretlerini tamamlayan ekiplerin bölgeden dönüşleri koordine edilmiştir.

İletişim Başkanlığı Koordinasyonunda Ünlü İsimlerden Oluşan 16 Kişilik Ekip Depremzedelerle, 2 Mart 2023

Stratcom Hackathon 2023 (Sch23): Ulusal Afet İletişimi Tatbikatı

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığının görev ve sorumlulukları arasında "Stratejik iletişim ve kriz yönetimine ilişkin politikaları belirlemek, bu kapsamda ulusal ve uluslararası alanda yürütülecek faaliyetlerde tüm kamu kurum ve kuruluşları arasında koordinasyonu sağlamak" da bulunmaktadır. Bu görevlerin etkin şekilde yerine getirilmesi amacıyla, deprem bağlamında iletişim odaklı kriz yönetimi faaliyetlerini konu alan kurumlar arası boyutlu bir çalışma ve istişare etkinliği olarak 29 Nisan 2023 tarihinde Ankara'da "Stratcom Hackathon 2023 (Sch23): Ulusal Afet İletişimi Tatbikatı" gerçekleştirilmiştir.

Stratcom Hackathon-CMX (Crisis Management Exercise/Kriz Yönetimi Tatbikatı) platformu bünyesinde planlama faaliyetlerine Ocak 2023'te başlanan SCH23, Nisan ayının sonunda Stratcom Akademi Afet İletişimi Eğitimi programından sonra sekiz kamu kurum ve kuruluşu ile bir dernekten toplam 45 temsilcinin katılımıyla icra edilmiştir.

SCH23, jenerik senaryosunda Türkiye'de meydana gelebilecek yüksek şiddetli bir depremi konu alarak afet öncesi hazırlık, afet müdahalesi ve afet sonrası iyileştirme çalışmaları dönemlerinde yürütülmesi gereken iletişim faaliyetleri önerilerinin tartışıldığı bir mecra olmuştur.

Stratejik İletişim Yönetim Platformu (SİYP)/"Stratcom Afet İletişim Eğitimi ve Hackathon Ulusal Afet İletişim Tatbikatı Değerlendirme ve Öneri Anketi" ve "Deprem Sonrası Kriz İletişimi Anketi"

Stratejik İletişim Yönetim Platformu (SİYP), İletişim Başkanlığının görev alanı ve sorumlulukları kapsamında tüm kamu kurum ve kuruluşları arasında koordinasyonu en verimli ve en hızlı şekilde sağlamak maksadıyla oluşturulmuş ve sürekli güncellenebilir bir yapı olarak meydana getirilmiştir. Türkiye İletişim Modeli'nin önemli bir parçası olan SİYP aracılığıyla kamu kurumları ile İletişim Başkanlığı arasında sürekli güncel, dinamik ve kolay erişilebilir bir köprü oluşturulmakta, kamunun stratejik iletişim ihtiyaçlarının karşılandığı bir ekosistem ortaya konmaktadır. SİYP kapsamında, 100'den fazla kamu kurum ve kuruluşundan kullanıcı bilgisi istenmiş ve geri dönüşlere göre kullanıcı kaydı sisteme tanımlanmıştır.

İletişim Başkanlığı tarafından 27-28 Nisan 2023 tarihlerinde gerçekleştirilen "Stratcom Afet İletişim Eğitimi" ve 29 Nisan 2023 tarihinde düzenlenen "Stratcom Hackathon: Ulusal Afet İletişim Tatbikatı" kapsamında değerlendirme ve öneri anketi hazırlanmıştır. Ayrıca 6 Şubat depremleri sonrası kriz iletişiminde paydaşların görüş ve önerilerinin alınmasına yönelik "Deprem Sonrası Kriz İletişimi" anketi de hazırlanmıştır.

TAMP Ulusal Afet İletişim Planı

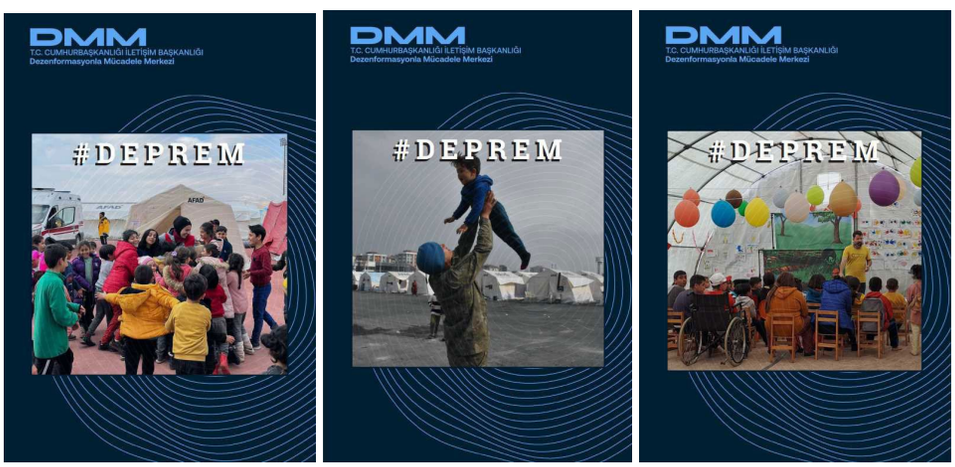
İletişim Başkanlığı ve AFAD Türkiye Afet Müdahale Planı İletişim Grubu ana çözüm ortağıdır. Bu çerçevede, Afet İletişim Grubunun afet öncesi, sırası ve sonrasında görev ve sorumluluklarını düzenlemek amacıyla paydaşlara yönelik Ulusal Afet İletişim Planı hazırlanmıştır. Yayın kapsamında hibrit tehdit ve stratejik iletişim kavramları açıklanmış, Türkiye'ye yönelik hibrit tehditler analiz edilmiş ve mücadeleye ilişkin stratejik iletişim çerçevesi sunulmuştur.

Dezenformasyon Bülteni (DMM)

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığınca çıkarılan Dezenformasyon Bülteni'nin 2023 Şubat ve Mart sayılarında Kahramanmaraş merkezli depremlerle ilgili dezenformasyon haberlere yer verilmiştir. Şubat ayı içinde yayımlanan toplam 21 bültende, mart ayında ise 16 bültende cevap verilen iddialardan bazıları şunlardır:

- "Afet bölgesine giden iş makineleri engelleniyor",
- "Milano Başkonsolosluğu, İtalyanlardan Diyanet Vakfına bağış göndermesini istedi",
- "İsrail'den gelen yardım ekibi bekletiliyor",
- "Hatay Havalimanı Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından onarıldı",

- “Tam enkazdan çıkarma aşamasına gelindiğinde başka bir ekip gelerek kameralarla depremzedeyi enkazdan çıkardı”,
- “Depremzedelere destek ve tanınacak diğer kolaylıklardan faydalanmak için AFAD kaydı şart koşulacak”,
- “Ahbap Platformu’nun çalışmaları engelleniyor”,
- “Arap ülkelerinden deprem yardımı gelmedi”,
- “AFAD’a ‘kişinin yaşadığına’ dair ihbar gelmedikçe arama kurtarma çalışması yapılmıyor”,
- “Binlerce yurttaşın öldüğü Antakya’da cenazeler isim yerine numara verilerek gömülüyor”,
- “Hatay’da Yapı Denetim Müdürlüğündeki evraklar yok edilmeye çalışılıyor”,
- “6 Şubat Depreminin Ardından Hatay İskenderun’da Tır Kasasında Cesetler Torbalarla Taşındı”,
- “6 Şubat 2023’te Yaşanan Depremlerden 24 Saat Önce 10 Ülke Türkiye’den Büyükelçilerini Geri Çekti” İddiası “Hamas, Teslim Olduğunu Duyurdu ve Ateşkes Talep Etti”,
- “6 Şubat Depremlerinde Milli Yas İlan Edilmedi”,
- “Depremzededen ‘Feragat’ İstediler”,
- “Hatay’da TOKİ Tarafından İnşa Edilen Deprem Konutlarında Kaydedildiği” İddiasıyla Paylaşılan Bağlantısız Priz Görüntüleri”.

Dezenformasyonla İlgili Rapor Çalışmaları

İletişim Başkanlığınca, 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan depremler sonrası özellikle sosyal medya platformlarında afet yönetimi çalışmalarını olumsuz etkileyebilecek dezenformasyon faaliyetlerinin tespiti ve teyidi konusunda çalışmalar yürütülmüştür. Bu kapsamda, medyada depremle ilgili iddiaların tespitine ve analizine yönelik çalışmalar yapılmış, iddiaların doğruluğunun değerlendirilmesi amacıyla ilgili kamu kurumlarıyla koordinasyon sağlanmıştır.

Dezenformasyonla mücadele kapsamında depremle ilgili hazırlanmış ve güncel tutulmuş belgelerin başlıcaları şunlardır:

- Doğrulama Kartları Raporu
- İddia Raporu
- Göçmenlere Yönelik İddialar Raporu
- Doğrulama Platformları Raporu
- İddia Kronolojisi
- Dezenformatif İçerik Analiz Raporu
- Depremle İlgili Doğru Bilinen Yanlışlar Raporu

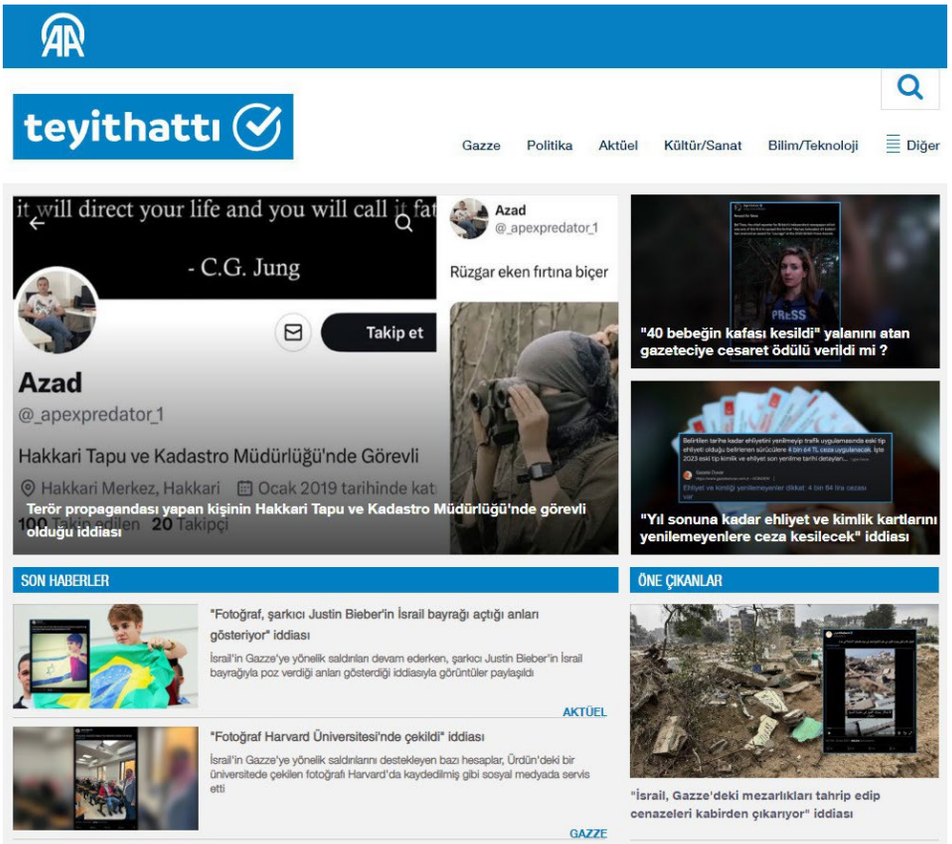
Dezenformasyon Bildirim Servisi

Depremlerle ilgili yaşanılan büyük felaketin hemen ardından depremzedelerin hayatını tehlikeye atan ciddi derecede bilgi kirliliği ortaya çıkmaya başlamıştır. İletişim Başkanlığınca, dezenformasyona karşı vatandaşlarla birlikte mücadele etmek için Dezenformasyon Bildirim Servisi devreye alınmıştır. Vatandaşlar, deprem felaketine ilişkin üretilen ve yayılan şüpheli/yalan olduğunu düşündükleri haberleri, uygulamayı telefonlarına indirip bildirebilmiştir.

AA Teyit Hattı

AA Teyit Hattı Editörlüğü 6 Şubat 2023 tarihinden itibaren yüz yılın felaketiyle alakalı olarak yanlış bilgi içeren 184 içeriği analiz etmiştir. Bu içeriklerden 150 iddia yanlışlanmış, 34'ü ise blog yazısı olarak paylaşılmıştır.

6 Şubat depremleriyle alakalı olarak “Kriz Anında Teyit Kiti”, “Teyit Sözlüğü”, “Dün Konuşulan 4 Dezenformasyon ve Geçtiğimiz Hafta En Çok Okunanlar” başlığıyla 23 içerik yayımlanmıştır.

Yapay Zekâ Temelli Sahte Hesap Analizi (SMAnaliz)

TÜBİTAK Bilişim ve Bilgi Güvenliği İleri Teknolojiler Araştırma Merkezi (BİLGEM) tarafından sosyal medya üzerinden dezenformasyon ve sahte hesaplarla dolandırıcılık vakalarının önüne geçmek için Twitter analizi uygulaması hizmete sunulmuştur. Bu uygulama ile bölgede yardım faaliyetleri yürüten AFAD, AKUT, Türk Kızılay gibi kuruluşların adını kullanarak bağış toplayan şüpheli hesap ve tweetler yapay zekâ ile tespit edilip BTK’ye raporlanarak sosyal medyada dezenformasyonla mücadelede etkin bir güç olarak bu süreçte önemli bir başka ihtiyaca cevap verilmektedir. Şimdiye kadar Twitter’da 2 milyondan fazla tweet analiz edilerek, “retweet” etkileşimleri kaldırılarak 400’e yakın şüpheli tweet tespit edilmiştir. Ayrıca sisteme valilik onaylı olmayan banka hesaplarını tespit etmenin yanı sıra; valilik onaylı olmayan kripto cüzdan adreslerini tespit etme özelliği de eklenmiştir.

Kamuoyunu Bilgilendirme Amaçlı Faaliyetler

Deprem Bölgesindeki Vatandaşlara Yönelik Uyarı ve Bilgilendirme Nitelikli İçeriklerin Hazırlanması ve Sosyal Medyada Paylaşımı

İletişim Başkanlığınca, deprem bölgesindeki vatandaşlara yönelik bilgilendirici ve uyarı nitelikli içerik çalışmaları yapılmış ve kurumsal sosyal medya hesaplarında paylaşılmıştır. AFAD Acil Durum Uygulaması Tanıtımı ve diğer verileri, TSK, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığının yemek dağıtma yerleri, konaklama noktaları ve buna benzer bilgi ve uyarı içerikli verileri görselleştirilerek içerikler hazırlanmış ve İletişim Başkanlığı sosyal medya hesaplarından kamuoyuna duyurulmuştur.

Bunlardan birkaçı şunlardır: "Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Psikososyal Destek Çalışma Ekibi", "Devlet Milleti İçin Seferber", "Tahliye Noktaları", "Sağlık Ekipleri Deprem Seferberliğinde", "Millî Eğitim Bakanlığı Yemek Dağıtım Noktaları", "Mehmetçiğimiz Vatandaşımızın Yanında".

Deprem Sonrasındaki Süreçte Haber Üretimi ve Bilgi Akışı

6 Şubat 2023'teki depremlerin etkilediği Kahramanmaraş, Hatay, Malatya, Adıyaman, Gaziantep, Adana, Kilis, Şanlıurfa, Osmaniye, Diyarbakır ve Elazığ'da Anadolu Ajansı (AA) ekipleri, gelişmeleri ilk günden bu yana gece gündüz demeden aktarmaya devam etmektedir.

Saha Çalışmaları

AA ekipleri, deprem anından hemen sonra seferberliğe katılarak bölgeye doğru organize edilmiştir. Şubat 2023 – Nisan 2023 tarihleri arasındaki üç aylık periyotta bölge illerde toplam 328 görevlendirme yapılmıştır. Nisan ayı itibarıyla 70 habercinin yanı sıra 21 idari görevli ile birlikte toplam 91 çalışan, afet bölgelerine ilişkin doğru ve teyit edilmiş bilgilerle kamuoyunu aydınlatmıştır.

Felaketin ardından 19 4G canlı yayın cihazı, 19 dron ve 1 canlı yayın aracı ile deprem bölgelerinden uluslararası ve yerel basına 7/24 canlı yayınlar gerçekleştirilmiştir.

Mart 2023 tarihinden bugüne AA Adana, Gaziantep ve Diyarbakır bölge müdürlüklerine bağlı bu 11 ilde 2'si hizmet alımı, 43'ü kadrolu 45 haberciyle gelişmeler takip edilmektedir. Aynı bölge müdürlüklerine bağlı diğer illerdeki kadrolu ve serbest haberciler de haber takip sürecine katkı sağlamaktadır.

AA tarafından, deprem bölgesindeki 11 ilden 6 Şubat 2023- 15 Ocak 2025 tarihleri arasında deprem içerikli 2.670 özel, 4.465 rutin olmak üzere toplam 7.135 haber servis edilmiştir. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın ve bakanların deprem bölgesindeki incelemeleri, deprem konutlarının temel atma, anahtar teslim törenleri ve depremle ilgili açıklamalarına dair 1.214 haber yayımlanmıştır.

Fotoğraf ve Video

AA tarafından felaketin ilk üç ayında depreme ilişkin 74 bin 559 fotoğraf, 9 bin 424 video ve 461 infografik üretilmiştir.

- Arama kurtarma çalışmalarına dair 13 bin 946 fotoğraf, 3 bin 734 video,
- Yardım tırlarına dair 20 bin 171 fotoğraf, 4 bin 516 video,
- TSK ve TSK çalışmalarına dair 4 bin 974 fotoğraf, 934 video yayımlanmıştır.

Mart 2023 tarihinden bugüne ise Kahramanmaraş, Hatay, Osmaniye, Adıyaman, Diyarbakır, Şanlıurfa, Gaziantep, Kilis, Adana, Malatya ve Elazığ'ın arasında olduğu 11 ili kapsayan deprem bölgesinden deprem içeriğine sahip toplam 24 bin 550 fotoğraf yayımlanmıştır.

- Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın bu süreçte Hatay, Gaziantep, Kahramanmaraş, Şanlıurfa ve Adıyaman'da gerçekleştirdiği ziyaretlerden 264 fotoğraf,
- Yeniden inşa sürecine dair ve depremzedelerin konut sahibi olabilmelerine yönelik konularda 4 bin 145 fotoğraf,
- Yardım faaliyetleriyle ilgili 1.257 fotoğraf,
- Bakanların bölge ziyaretleri ve bakanlıkların faaliyetleriyle ilgili 2 bin 557 fotoğraf,
- Dronla kentlerdeki son durumu da yansıtan 1.927 fotoğraf,
- Müze, vakıf eserleri, ibadethane ve tarihi yapılardaki restorasyon faaliyetleriyle ilgili 717 fotoğraf,
- Mahkeme süreçleriyle ilgili 123 fotoğraf yayına verilmiştir.

Dijital Medya

AA, X ve Instagram gibi sosyal medya platformlarında yaptığı paylaşımlarla bölgedeki gelişmeleri kamuoyuna sosyal medya aracılığıyla yansıtırken, fotoğraflar İngilizce olarak Getty, AFP, Reuters, DPA gibi partner ajansları aracılığıyla dünya kamuoyuyla paylaşılmıştır.

Felaketin ilk üç ayında 122'si POOL, toplam 945 canlı yayın, 242 VTR yayını yapılmıştır.

Mart 2023 tarihinden bugüne ise Kahramanmaraş, Hatay, Osmaniye, Adıyaman, Diyarbakır, Şanlıurfa, Gaziantep, Kilis, Adana, Malatya ve Elazığ'ın arasında olduğu 11 ili kapsayan deprem bölgesinden deprem içerikli toplam 5 bin 729 video yayımlanmıştır.

- Videolar ağırlıkla deprem bölgesinin yeniden inşa ve ihya çalışmaları içerikli olurken, tamamlanan konutlara yerleşen hak sahiplerinin yaşamına dair izlenimler de aktarılmıştır.
- Bölgedeki inşa süreçleri dron çekimleriyle de havadan görüntülenmiştir.
- Videolarda Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve bakanların bölge ziyaretleri de yer almıştır. Bu ziyaretler canlı yayınlarla da abonelere aktarılmıştır.
- Yayımlanan videolarda depremden etkilenen kişilerin yaşam hikâyeleri de yer almıştır.

İlk 3 ayda üretilen 461 infografiğin yanında yapımı süren konutlara ilişkin 17 infografik, bölgedeki destek/yatırım faaliyetlerine ilişkin 12 infografik, 6 Şubat sonrası bölgedeki deprem hareketliliğine ilişkin 6 infografikle toplamda 35 infografik yayımlanmıştır.

X sosyal medya platformu üzerinden felaketin ilk üç ayında;

- 462 canlı olarak depremzede kurtarılma paylaşımı,
- 667 yardım konvoyu ve
- 243 TSK/Mehmetçik paylaşımı yapılırken, mart ayı itibarıyla 36 inşaatı süren konutlar, 19 teslim edilen konutlar, 43 insan hikâyesi ve 84 diğer konulara ilişkin paylaşım yapılmıştır. Afet kriz merkezi, temel atma töreni ve kentsel dönüşümlere ilişkin AA sosyal medya hesabından 57 canlı yayın açılmıştır.

Depremde Etkin Kamu Yayıncılığı

Zorlu hava şartlarına rağmen deprem bölgesine ilk ulaşan ekip TRT Haber olmuştur. İlgili haber birimleri hem personelini hem de teknik imkân ve donanımlarını bölgeden haber ulaştırmak için etkin olarak kullanmış ve seferber etmiştir. Bu kapsamda;

- Afetin vurduğu bölgeye ilk gün muhabir, kameraman ve spiker olmak üzere toplam 101 personel gönderilmiştir.
- Çok sayıda canlı yayın aracı ve 4.5 G cihazı, ekipler ile depremin vurduğu illere sevk edilmiştir.
- TRT Spor, TRT Avaz, TRT Kürdi muhabir ve kameramanları da saha ekiplerine dâhil edilmiştir.
- TRT kanalları TRT Haber'in ortak yayına geçmiştir.
- Depremin vurduğu 11 il üç hatta bölünüp her bir hatta bir saha koordinatörü tahsis edilmiştir. Koordinatörler sahadan hem haber akışını sağlamış hem de sahadaki personelin ihtiyaçlarının giderilmesi konusunda görev yapmışlardır.
- TRT Haber, dezenformasyon ve manipülatif içeriklerin dolaşıma sokulduğu depremin ilk anlarında devletin sahadaki mücadelesini anbean ekrana taşımıştır.
- İlk aşamada yürütülen arama-kurtarma çalışmalarında enkaz altında bulunanların mucize kurtuluşlarını, bölgeden haber almak için ekran başındaki milyonlara hassas bir dil ve görsel kullanımı ile aktarmıştır. Bölgeye acil ihtiyaçların ulaştırılması, beslenme ve geçici barınma şartlarının sağlanması, bu kapsamda depremzedelerin yalnız bırakılmaması için görevli ekiplerin gayretleri haber ve yayınlar ile anlatılmıştır.
- Asrın felaketinin yıkıcı boyutları sahadan en çarpıcı yönleri ile aktarılmıştır. Depremin doğadaki yıkıcı izleri, yayıncılığın teknolojik imkânları ile ekrana getirilmiştir. Yalnızca felaketin etkileri ve ortaya çıkardığı manzara değil, bu durum karşısında sağlık, ulaştırma, eğitim, çevre gibi pek çok alanda atılan adımlar ve sürecin nasıl yönetildiğine ilişkin gerçekler TRT Haber ekranında paylaşılmıştır.

- Depremzedelere yönelik atılan ekonomik adımlar, verilen mali destekler, Türkiye Tek Yürek ve Evim Yuvam Olsun kampanyalarına dair haber ve bağlantılar, TRT Haber ekranında geniş yer bulmuştur.

- Deprem bölgesinde yaraların sarılmasına dair yapılanlar, yapılacaklar ilgili bakanların gerek bölgeden gerek stüdyodan konuk edildiği yayınlarla izleyiciye aktarılmıştır.

- Enkaz altındakilerin kurtarılması ve acil insani ihtiyaçların karşılanmasının ardından bölgenin yeniden ayağa kaldırılması için yürütülen çalışmalar bütün aşamaları ile TRT Haber ekranında yer bulmuştur. Haber ekipleri, kalıcı konutların inşa sürecinden kitleleri haberdar etmek için gelişmeleri anbean aktarmıştır. Deprem bölgesindeki gelişmeler, haber merkezinin gündeminde sabit bir başlık olarak hâlen yer almaktadır. Bu başlık altındaki haber ve yayın planlamalarında, sosyal ve ekonomik hayatı canlandıracak tedbirler ile ilgili pek çok maddeye yer verilmiştir. Kalıcı konutların inşa süreci adım adım takip edilmiştir. Konutların yer tespiti, temellerinin atılması ve yükselmesi gibi aşamalar TRT Haber ekranında sahadan aktarılmıştır. Depremzedelerin yeni yuvalarına kavuşmaları, özel yayınlar ile gündeme taşınmıştır.

- Deprem bölgesinde seçime yönelik hazırlıklar, vatandaşların o bölgede nasıl oy kullanacakları, seçim sonuçları muhabir bağlantıları ve grafikli haber paketleri ile ele alınmıştır.

- Asrın felaketinin 6. ayında depremlerin yol açtığı yıkım, deprem bölgesinde yaraların nasıl sarıldığı, hangi illerde neler yapıldığı ve devam eden projeler haber paketleri, illerden bağlantılar ve uzman konuklar ile özel yayında işlenmiştir.

TRT Haber özel ve dosya haberler, sıcak noktalardan kritik anlardaki canlı bağlantılar ile depremin ilk anından bugüne kadar geçen süre zarfında güçlü bir habercilik refleksi göstermiş ve kamu yayıncılığı çizgisinde aynı hassasiyeti ortaya koymaya devam etmektedir.

Deprem Bölgesinde Tarım Alanında Yapılan Çalışmalarla İlgili TV Canlı Programı

Tarım Bakanlığının merkez stüdyosunda yapılan "Tarım Orman Gündemi" isimli canlı yayın programında deprem bölgesinde yapılan ve yapılmakta olan çalışmalarla ilgili bilgi vermesi için yetkili ve alanında uzman konuklar ağırlanmıştır. Program, "Tarım Orman Ekranında" yayın gününde iki defa yayımlanmıştır. Yayınlar, www.tarimtv.gov.tr adresinden erişilen WebTarımTV'nin programlar menüsünde (www.tarimtv.gov.tr/tr/videolar/tarim-orman-gundemi-124) izlenebilmektedir. Tarım Bakanlığınca deprem bölgesi ile ilgili yapılan 61 haber "www.youtube.com/tarimtv", "https://twitter.com/tarimtv" ve "www.facebook.com/tarimtv.gov.tr" sosyal medya hesaplarında yayımlanmıştır.

CİMER "Deprem Acil" Butonu

Deprem süreci boyunca devletimiz çalışmalarını tüm kurumlarıyla eş güdümlü sürdürmüştür. Bu çerçevede, İletişim Başkanlığı bünyesinde hizmet veren Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi CİMER'de (web ve mobil uygulamasında) "Deprem Acil" butonu kullanıma hazır hâle getirilmiştir. **"**Deprem Acil" butonu üzerinden gelen başvurular, depremden etkilenen 11 il için ayrı ayrı oluşturulan 50 bini aşkın Excel raporu hâlinde ilgili kurum ve kuruluşlara ivedilikle iletilmiştir. Deprem dolayısıyla bölge halkının mağdur olmaması için tüm GSM operatörleri kapasite arttırarak kapanan telefon hatlarının açılması ve internet hizmeti sağlanması için çalışmalar yürütülmüştür.

CİMER Çağrı Merkezi

İletişim Başkanlığı santral hizmeti ve CİMER Çağrı Merkezi, deprem bölgesinden arayan vatandaşlar için 7/24 çalışır hâle getirilmiştir. Mayıs ayı sonuna kadar yaklaşık 300 bin çağrı alınmıştır. 2023 yılı genelinde ise asrın felaketinin ardından CİMER üzerinden toplamda 7,5 milyondan fazla başvuru gerçekleştirilmiştir. Depremi takip eden 3-4 aylık yoğun dönemde, bazı günlerde 250-300 bin bandına ulaşan taleplerle birlikte günlük ortalama 75 bin başvuruya ulaşılarak devlet-millet etkileşimi en üst seviyede tutulmuştur. Deprem bölgesindeki sorunların sistematik bir şekilde tespit edilmesi ve gerekli noktalarda müdahalede bulunulması amacıyla, başvuru analiz çalışmaları kapsamında toplam 56 rapor ve Çağrı Merkezine gelen çağrılarla ilgili de 37 Çağrı Merkezi Raporu hazırlanarak yetkili makamlar ile paylaşılmıştır.

İletişim Çadırı (Karavan Tipi) Kurulması

6 Şubat 2023 depremlerinin büyük bir yıkıma yol açtığı Malatya'daki afetzede gazeteciler ve vatandaşlar ile haber takibi yapmak üzere deprem bölgesinde bulunan yerli/yabancı medya mensuplarının yeme, içme, barınma, donanım, internet erişimi ve sair gereksinimlerini tespit etmek, afetzede vatandaşların CİMER (Deprem Acil) yoluyla iletilen ihtiyaç ve taleplerini tüm ilgili kurum ve kuruluşlara (AFAD, Türk Kızılay, İtfaiye, 112 Acil Çağrı Merkezi) ivedilikle iletmek ve/veya doğrudan doğruya kendilerine ulaştırmak amacıyla Malatya Büyükşehir Belediyesi İtfaiye Dairesi alanında Karavan Tipi İletişim Çadırı kurulmuş ve İletişim Başkanlığı merkez birimlerinden ve Diyarbakır Bölge Müdürlüğünden personel görevlendirilmiştir.

Basın Merkezleri/Karavanlar Kurulması ve İhtiyaç Malzemelerinin Temini

Depremlerden etkilenen illerde görev yapan yerli ve uluslararası medya mensuplarının ihtiyaçlarının karşılanması için merkezde ve depremin olduğu illerdeki İletişim Başkanlığı bölge müdürlüklerinde ilk andan itibaren 24 saat çalışma düzenine geçilmiştir. Medya mensuplarına powerbank, termos, çanta, temizlik malzemeleri, koruma kıyafeti, maske gibi sahada ihtiyaç duydukları malzemeler de sağlanmıştır.

Basın kartı olmayan gazetecilerin de sahada rahatlıkla çalışabilmeleri için gereken adımlar atılmıştır. Bununla beraber uluslararası medyanın çalışmalarını kolaylaştırmak amacıyla geçici akreditasyon kartları basılmış, ulusal ve uluslararası medya mensuplarıyla görüşmeler yapılarak İstanbul ve Sabiha Gökçen havaalanlarında İletişim Başkanlığı Masası kurulmuş ve bilgi akışının sağlanması için personel görevlendirilmiştir. Çalışmalar kapsamda ayrıca Adana, Diyarbakır, Gaziantep ve Şanlıurfa'da bölge müdürlüklerinde, Kahramanmaraş'ta kurulan çadır basın merkezinde, Hatay'ın İskenderun ilçesindeki AFAD Kriz Merkezi'nde medya mensuplarına hizmet sunulmuştur.

Bunun yanı sıra; Kahramanmaraş, Gaziantep, Adıyaman ve Hatay'da üçer, Malatya'da bir olmak üzere toplam 13 karavan tipi araç da basın mensuplarına çalışmaları için tahsis edilmiştir.

Medya Düzenlemeleri

Kahramanmaraş depremleri sonrasında yerli ve uluslararası medya mensuplarının ilgisi bu bölgeye yoğunlaşmıştır. Bu kapsamda ulusal ve uluslararası kamuoyunu doğru bilgilendirmek amacıyla İletişim Başkanlığı tarafından hızlı ve yoğun bir faaliyet süreci başlatılmıştır. Depremden zarar gören illerden sorumlu ilgili bölge müdürlüklerindeki personele ek olarak görevlendirilen birim personeli tarafından şu çalışmalar yapılmıştır:

- Medya mensuplarının talepleri yetkililerle paylaşılarak çözüm için çalışmalar yürütülmüştür.
- Bölgede çalışmalar yürüten bakanların ve yetkililerin basın açıklamaları hakkında medya mensupları bilgilendirilmiştir.
- Sahada görev yapan medya mensuplarıyla sürekli iletişim hâlinde olunmuş ve talep edilen durumlarda çalışmalarını kolaylaştırmak için kendilerine destek verilmiştir.
- Depremden zarar gören binalarda, kurulan çadırlarda ve yetkililerin temaslarıyla ilgili haber yapım süreçlerinde medya mensuplarının çekimlerine refakat edilmiştir. Bu kapsamda ulusal ve uluslararası medya mensuplarıyla birçok görüşme yapılmıştır.

- Sahadaki medya mensuplarıyla TV'lerle, gazetelerle, internet siteleri ve internet siteleriyle yakın iletişim ve temasta olarak yönlendirmeler yapılmıştır.
- Sahadaki medya mensuplarının arama kurtarma çalışması yapılan enkaz bölgelerinde yayın yapmaları sağlanmış ve devletin tüm imkânlarıyla sahada olduğu gösterilmiştir.
- Medya mensupları ile STK'lerin yapmış olduğu yardım ve faaliyetlerin haberleştirilmesi için gerekli yönlendirmeler yapılmıştır.
- Deprem bölgesinde yer alan ve gönüllü çalışmalar yürüten sivil toplum kuruluşlarının faaliyetlerine ve günlük olarak belirlenen konu başlıklarına yönelik bilgilendirmeler yapılmıştır.
- Deprem bölgesindeki akredite uluslararası medya mensuplarına iletilmek üzere günlük İngilizce basın bülteni hazırlanmıştır.
- 6 Şubat 2023 tarihinde Türkiye ve Suriye'de meydana gelen depremin etkilerini haberleştirmek isteyen basın mensuplarının basın turları ve çekim talepleri ile ilgili sorular, geçtiğimiz iki yıl boyunca ilgili birimler tarafından cevaplanmıştır.
- Şubat 2024'te 26 ülkeden 107 yabancı gazetecinin katıldığı deprem bölgesi ziyaret programı gerçekleştirilmiştir.

Hatay Depreminde Enkaz Altında Kalan Abdulalim Muaini'nin Tedavi Sürecinin Uluslararası Medyada Yayımlanması

6 Şubat 2023'teki Hatay depreminde enkaz altından kurtarılan Abdulalim Muaini'nin başarılı geçen tedavisine ilişkin haberin Reuters'ta yayımlanma süreci yönetilmiştir. İlgili haberde, depremde eşi, 2 çocuğu ve 21 yakınını kaybeden, kendisi de yaralı kurtulan Abdulalim Muaini'nin tedavi sürecinin başarısına değinilmiştir.

Mevzuat Düzenlemeleri ve Deprem Bölgesindeki Medya Mensuplarına Yönelik Kolaylaştırıcı ve Destekleyici İdari Kararlar

Depremin ilk anında Basın İlan Kurumu (BİK) tarafından medya mensuplarına yönelik kolaylaştırıcı mevzuat düzenlemeleri ve sosyal yardımlar hayata geçirilmiştir. Deprem raporu doğrultusunda bölgedeki yerel basın için çoğunluğu ekonomik olmak üzere kısa, orta ve uzun vadeli iyileştirme planları hayata geçirilmiştir. Bu ölçekte bir afetin yaralarının doğru ve profesyonel bir şekilde sarılması için devletin ilgili kurumlarıyla omuz omuza verilmiş, bölgeye süreklilik arz eden desteklerin sağlanması hedeflenmiştir.

BİK, deprem bölgesindeki 7 müdürlüğü ve 36 personeliyle afette ağır hasar alan 10 il ve ilçelerinde yayımlanan 130 gazete ile yaklaşık 700 basın mensubuna hizmet vermekteydi. Hatay ve Kahramanmaraş müdürlük binaları ağır hasar alan kurum, depremin ilk gününde Yönetim Kurulunu olağanüstü toplantıya çağırarak bölgedeki basına destek olmak üzere aşağıdaki kararları uygulamaya koymuştur.

Basın İlan Kurumu Yönetim Kurulunun 6 Şubat 2023 Tarihli Kararları:

- Kahramanmaraş merkezli depremlerden olumsuz etkilenen Kahramanmaraş, Adıyaman, Kilis, Şanlıurfa, Diyarbakır, Adana, Osmaniye, Gaziantep, Malatya ve Hatay'daki basın mensuplarının BİK'ten aldığı borç paranın geri ödemeleri 3 ay süreyle ertelenmiştir. Daha sonra bu süre birer aylık ertelemelerle birlikte 5 aya kadar uzatılmıştır.

- Bölgedeki süreli yayınların ilan ve reklam yayımından doğan alacaklarının erken ödeme planına dâhil edilmesi kararlaştırılırken kesinleşen mahsup ve müeyyide kararlarının uygulanmasına 3 ay süreyle ara verilmiştir. Yönetim Kurulu, bu konuya ilişkin daha sonra aldığı kararla, basın kuruluşlarının mağduriyetini göz önünde bulundurularak herhangi bir müeyyide uygulanmamasına karar vermiştir.

- BİK hizmet ofislerinin ve personelinin, yerel basın ile basın mensuplarının depremden kaynaklanan zarar, ziyan ve sorunlarını yerinde gözlemlemek, yerel basının ve basın mensuplarının sorunlarının çözümü için AFAD koordinasyonunda yürütülecek çalışmalara temel oluşturacak gerçek saha verilerini toplamak üzere BİK Genel Müdür Yardımcısı başkanlığındaki heyet bölgede görevlendirilmiştir.

- Depremin bölgedeki etkisinin sonuçları veya yaşanabilecek muhtemel gelişmeler karşısında hızlı karar alınabilmesi için Basın İlan Kurumu Genel Müdürü'ne doğrudan inisiyatif ve tedbir alabilmesi yönünde yetki verilmiştir.

Basın İlan Kurumu Genel Kurulunda Deprem Gündemiyle Alınan 23 Şubat 2023 Tarihli Kararlar:

Basın İlan Kurumu Genel Kurulu, 23 Şubat 2023 tarihli toplantısında, deprem bölgesindeki gazetelere maddi destek sağlanmasına, gazetelerin mevzuatın bazı hükümlerinden muaf tutulmasına ve gazetecilere verilecek borç para miktarının artırılarak geri ödemelerin ertelenmesine dair aşağıdaki kararları almıştır:

- İlk etapta Diğer Görevler Fonu'na aktarılan 800.000 Türk Lirası'nın depremlerden etkilenen illerde yayımlanan gazetelere, zarar ve ziyan durumları gözetilerek Yönetim Kurulu tarafından belirlenecek şekilde dağıtılmasına karar verilmiştir.

- Deprem bölgesindeki 10 ilde yayımlanan gazetelerin Resmî İlan ve Reklam Yönetmeliği'nin asgari fiili satış şartlarına ilişkin hükümlerinden 1 Ocak 2024 tarihine kadar muaf tutulması ve bu gazetelere ait internet haber sitelerinin resmî ilan yayımlama talebine ilişkin 31 Mart 2023 olan başvuru süresinin 30 Haziran 2023 tarihine, asgari trafik şartlarını yerine getirmeleri için daha önce 30 Eylül 2023 olarak belirlenen tarihin ise 1 Ocak 2024 tarihine kadar uzatılması kararlaştırılmıştır.

Ayrıca uygulama süresinin, depremin etkisinin devam etmesi hâlinde 3 ay veya daha fazla süreyle uzatılmasında Yönetim Kurulu yetkili kılınmıştır. Yönetim Kurulu, 26 Aralık 2023 tarihinde gerçekleştirdiği yılın son toplantısında Kahramanmaraş, Hatay, Malatya, Adıyaman ve Osmaniye illerinde ve Gaziantep'in İslahiye ve Nurdağı ilçelerinde sürenin 4 ay daha uzatılmasını karara bağlanmıştır. 1 Mayıs 2024 tarihine kadar olan muafiyetler, depremin olumsuz etkilerinin devam ettiği Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya illerinde 1 Ağustos 2024 tarihine, ardından 31 Aralık 2024 tarihine, sonrasında da 30 Haziran 2025 tarihine kadar uzatılmıştır.

- Basında fikren veya bedenen çalışanlara verilecek borç para ve yapılacak yardımlar hakkında 68 sayılı Genel Kurul Kararı'nın "Yönetim Kurulu, yangın, deprem, sel ve bunun gibi afet durumlarında, gerçekleştiği yerlere özgü olmak üzere, borç para miktarını iki katına kadar artırıp taksit geri ödemelerini 6 aya kadar erteleyebilir." şeklinde tadiline karar verilmiştir.

Deprem Bölgesinde Görev Yapan Medya Mensuplarının Mali Yükümlülüklerinin Ertelenmesi

6 Şubat 2023 depremlerinden etkilenen 11 ilde yayın yapan medya hizmet sağlayıcı kuruluşların mali yükümlülüklerinin bir yıl süreyle ertelenmesine karar verilmiştir. Bu bağlamda RTÜK tarafından;

- 2023 dönemine ait ticari iletişim gelirleri beyannamesi gönderme yükümlülüğünün 31 Ocak 2024 tarihine ertelenerek 2023 dönemine ait 12 aylık ticari iletişim gelirlerini Üst Kurulca hazırlanacak tek bir beyanname üzerinden beyan etmelerine,

- 2023 dönemine ait Üst Kurul payları için son ödeme tarihinin 30 Nisan 2024 olarak belirlenmesine, 2022 ve 2023 dönemlerine ait yeminli mali müşavir raporu ve bilanço-gelir tablosu gönderme yükümlülüklerinin deprem bölgesindeki yayıncılar için sadece bilanço-gelir tablosu gönderme yükümlülüğü olarak güncellenmesine,
- 2022 dönemine ait bilanço-gelir tablosu gönderme yükümlülükleri için son gönderme tarihinin 30 Haziran 2024 olarak belirlenmesine,
- 2022 yılı Ekim, Kasım ve Aralık dönemlerine ait Üst Kurul payı ödemeleri için son tarihin 20 Ocak 2024 olarak belirlenmesine,
- 2023 yılında tahakkuku bulunan lisans ücreti taksit ödemesinin son tarihinin 29 Şubat 2024 olarak belirlenmesine,
- 2023 yılı radyo frekans/televizyon kanal kullanım ücreti ödemelerinden; 2023 Ocak ödemesinin 31 Ocak 2024 tarihine, 2023 Nisan ödemesinin 30 Nisan 2024 tarihine, 2023 Temmuz ödemesinin 31 Temmuz 2024 tarihine, 2023 Ekim ödemesinin 31 Ekim 2024 tarihine ertelenmesine,
- Vadesi geçmiş ve icra takibine konu edilmemiş borçlar için; 1 Ocak 2023-31 Aralık 2023 tarih aralığında gecikme zammı hesaplamasının dondurulmasına, bahsi geçen borçlar için 1 Ocak 2024 tarihinden itibaren gecikme zammının hesaplanmaya başlanmasına karar verilmiştir.

Deprem Bölgesindeki Medya Mensuplarını Ziyaretler

Depremlerin hemen ardından başlamak üzere, Basın İlan Kurumu (BİK) yöneticilerinden ve ilgili personelinden oluşan heyetler, 15-21 Şubat 2023, 16-20 Mart 2023 ve 30 Ekim-3 Kasım 2023 olmak üzere üç kez bölgeyi ziyaret etmişlerdir. Bu ziyaretler kapsamında fiziki incelemeler yapılmış, basın işletmelerinin sahipleri, gazeteciler, basın meslek örgütlerinin temsilcileri, idari yöneticiler ve ilgili kamu kurumlarıyla bir araya gelinerek karşılıklı değerlendirmelerde bulunulmuştur.

Ziyaretlerin ardından deprem bölgesindeki gazetelerin 6 ay süreyle resmî ilan ve reklam yayımlama haklarının korunması, tüm denetim ve kontrollerden muaf tutulması kararlaştırılmıştır.

Alınan bu kararların bir kısmı depremin etkisinin sürdüğü illerde hâlen uygulanmakta olup resmî ilan yayımlama hakkı ile alakalı süreli yayınların en az iki yılda bir yapılan denetimleri Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya illerinde palyatif yöntemli yapılarak, gerek gazetelerin yayım hayatının devamına fayda sağlamak gerek resmî ilan yayımlama hakkına yeni kavuşan internet haber sitelerinin uyumuna yardımcı olmak amaçlanmıştır. Bu doğrultuda söz konusu illere birçok defa gidilerek süreli yayınların sorunlarının giderilmesi yönünde yerinde bilgilendirmeler yapılmıştır.

Şartlı Bağış Yöntemiyle Toplanan Yardımlar

Basın İlan Kurumu Genel Müdürü Cavit Erkılınç'ın Artvin'deki 9 gazetenin öncülüğünde ülke genelinde başlattığı yardım kampanyasına 400'ün üzerinde gazete ile Basın İlan Kurumu (BİK) çalışanları katılmıştır. Şartlı bağış yöntemiyle toplanan yardımlar şu şekilde değerlendirilmiştir:

- Kurum Genel Kurul üyeleri ve personeli tarafından 1milyon 672 bin 514,79 Türk Lirası, medya kuruluşları tarafından 3 milyon 370 bin 38,54 Türk Lirası olmak üzere toplam 4 milyon 958 bin 476,96 Türk Lirası toplanarak 23 Şubat 2023 tarihinde AFAD hesaplarına aktarılmıştır.
- Basın İlan Kurumu koordinasyonuyla düzenlenen yardım kampanyasında toplanan bağışlarla gazetecilerin kullanımına sunulmak üzere teknik ekipman alımı gerçekleştirilmiştir. Kurumun, basın kuruluşlarına ulaştırılmak üzere AFAD'a yaptığı şartlı bağışla alınan 43 bilgisayar, 34 fotoğraf makinesi, 27 yazıcı, 8 konteyner ve 19 büro malzemesi, AFAD yetkilileri aracılığıyla Malatya, Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Gaziantep illerindeki depremzede gazetecilere teslim edilmiştir.
- Kurum personeli ayrıca depremden etkilenen mesai arkadaşlarına 564 bin 828,26 Türk Lirası yardımda bulunmuştur.

Panel/Forum/Sempozyum Ulusal Etkinlikler

Sesinizi Duyuyoruz: Afet ve Kriz Dönemlerinde Habercilik Paneli

İletişim Başkanlığının koordinasyonunda, başta iletişim fakültesi öğrencileri ve mesleğe yeni başlayan medya mensupları olmak üzere, gazetecilik deneyim bilgilerine ihtiyaç duyan tüm kesimlerin yararlanması amacıyla afet-kriz, savaş, sağlık, adliye-polis, diplomasi ve ekonomi haberciliği konularında tecrübeli meslek mensuplarının mesleki deneyimlerini anlattıkları videolar hazırlanmıştır. Söz konusu videoların kamuoyuyla paylaşılması için 21 Mart 2023 tarihinde Sesinizi Duyuyoruz: Afet ve Kriz Dönemlerinde Habercilik paneli gerçekleştirilmiştir.

Panelde "Afet-Kriz Dönemlerinde Gazetecilik Pratiği", "Silahların Gölgesinde, Hakikatin Peşinde: Savaş Haberciliği" ve "Pandeminin Öğrettikleri Çerçevesinde Sağlık Haberciliği" başlıkları altında afet-kriz, savaş ve sağlık haberciliğinin tartışıldığı oturumlara yer verilmiştir.

Medya Etiği Bağlamında Olağanüstü Dönemlerde Doğru Habercilik Paneli

Türkiye İletişim Modeli'nin inşasında dezenformasyonla mücadeleyi ve hakikat savunuculuğunu önceleyen İletişim Başkanlığınca, doğru haberciliği amaç edinmiş medya mensuplarının çalışmalarını kolaylaştırmak amacıyla, dünya örnekleri çerçevesinde derlenen ve sistematik hâle getirilen ilkelerle bir rehber yayın hazırlanmış ve hazırlanan doğru habercilik rehber ilkelerinin değerlendirildiği "Medya Etiği Bağlamında Olağanüstü Dönemlerde Doğru Habercilik" başlıklı panel 28 Mart 2023 tarihinde düzenlenmiştir.

Alanında uzman kişilerin değerlendirmelerde bulunduğu panelde "Medya ve Etik: Dezenformasyon, Mahremiyet ve Kurgusal Gerçeklik" ve "Yeni Nesil Medyada Haber Etiği" başlıklarında medyada etik konusunun farklı boyutlarıyla tartışıldığı oturumlara yer verilmiştir.

Kriz İletişimi Çalıştayı

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığınca 10 Aralık 2024 tarihinde Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı Konferans Salonu'nda "Kriz İletişimi Çalıştayı" düzenlenmiştir.

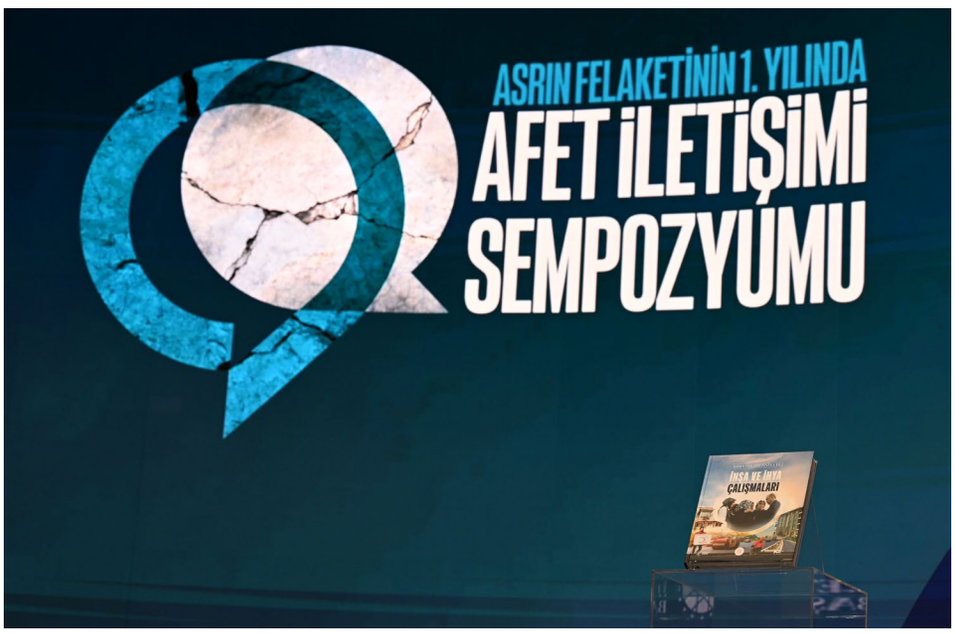
Çalıştayda kriz dönemlerinde etkili iletişim stratejilerinin geliştirilmesi ve uygulanmasına yönelik önemli konular ve 6 Şubat depremleri çeşitli açılardan ele alınmıştır.

"Bir Buçuk Derece" İklim Okuryazarlığı ve Afet İletişimi Forumu

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Konya Büyükşehir Belediyesi, Selçuk Üniversitesi ve Necmettin Erbakan Üniversitesi iş birliğinde "Bir Buçuk Derece" İklim Okuryazarlığı ve Afet İletişimi Forumu 22 Ekim 2023 tarihinde Sosyal İnovasyon Ajansı yürütücülüğünde Konya'da yapılmıştır.

Asrın Felaketinin 1. Yılında Afet iletişim Sempozyumu

İletişim Başkanlığınca, 5-6 Şubat 2024 tarihlerinde Ankara'da asrın felaketinin 1. yılında Afet İletişimi Sempozyumu düzenlenmiştir. Sempozyuma, afet, kriz yönetimi ve iletişim alanında çok sayıda uzman, akademisyen, yazar ve medya mensubu katılmıştır.

Uluslararası Etkinlikler

Doğal Afetlerde Uluslararası İş Birliği ve Dayanışma Paneli

İletişim Başkanlığının ev sahipliğinde 4 Nisan 2023 tarihinde "Doğal Afetlerde Uluslararası İş Birliği ve Dayanışma" başlıklı panel düzenlenmiştir.

ABD'de Depremlere İlişkin Panel Serisi ve Basın Toplantıları

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı, 16-21 Nisan 2023 tarihleri arasında ABD'nin New York ve Vaşington şehirlerinde "asrın felaketi" olarak nitelendirilen Kahramanmaraş merkezli depremlere ilişkin panel serisi gerçekleştirmiştir. Bu kapsamda, 17 Nisan'da Vaşington'da yapılan "Afet Diplomasisi: Dirençli Bir Dünya İçin Uluslararası Dayanışmayı Yeniden Kurgulamak" başlıklı panelde, deprem felaketinin uluslararası iş birliğinin önemini ortaya koyduğu ve doğal afetlerin uluslararası güvenlik noktasında dayanışmayı gerekli kıldığı vurgulanmıştır.

Yine, 19 Nisan 2023 tarihinde New York'taki Birleşmiş Milletler Genel Merkezi'nde düzenlenen "Doğal Afetlerde İnsani Diplomasinin Vazgeçilmezliği" konulu panelde doğal afetlerde insani diplomasinin önemi anlatılmış, "asrın felaketi"ni ve bunun ardından yapılan insani yardımı anlatan video gösterimi yapılmıştır.

Vaşington ve New York'ta "afet diplomasisi" kapsamında bir dizi görüşme gerçekleştiren Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı heyeti, 19 Nisan'da New York'ta Türk medya mensuplarıyla, 20 Nisan 2023 tarihinde ise uluslararası medya mensuplarıyla görüşmüştür. Heyet, ABD ziyareti çerçevesinde ABD Ticaret Odası, Federal Acil Durum Yönetim Kurumu (FEMA), ABD Uluslararası Kalkınma Ajansı, ABD Dışişleri Bakanlığı Türkiye Masası, Dünya Bankası ve Atlantic Council gibi önemli kuruluşlarla da görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca, Türkevi'nde iki oturum hâlinde "Doğal Afetlerin Uluslararası İlişkilere Etkileri: Bir Siyasi Çatışma Çözümü Enstrümanı Olarak Doğal Afetlerin Yeniden Değerlendirilmesi" başlıklı panel düzenlenmiştir.

Kriz Enformasyonu Yönetimi ve Doğal Afetlerde Halkla İlişkiler Paneli

İletişim Başkanlığınca 28 Nisan 2023'te Tokyo'da Kriz Enformasyonu Yönetimi ve Doğal Afetlerde Halkla İlişkiler paneli düzenlenmiştir. Panelde, kriz enformasyonu yönetimi, kriz iletişimi, doğal afetlerde halka ilişkiler, doğal afetlerde dezenformasyon ve kriz iletişiminde medyanın rolü gibi konular ele alınmıştır.

Stratcom Afet İletişim Forumu

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığında 25-26 Nisan 2023 tarihlerinde "Hazırlık, Müdahale ve İyileştirme" temasıyla "Stratcom Afet İletişim Forumu" düzenlenmiştir. 17 ülkeden stratejik iletişim alanında uzmanlar, liderler, akademisyenler, kamu ve özel sektör temsilcileri ile medya profesyonellerinden 55 konuşmacının katıldığı forum, dokuz panel ile yedi konuşmadan oluşmuştur.

"Seninleyiz Türkiye: Afetlerde Uluslararası Dayanışma" konulu Büyükelçi Hakkı Emre Yunt'un moderatörlüğündeki panelde, Japonya, Macaristan, Yunanistan ve BAE'nin Ankara büyükelçileri, doğal afetlerde uluslararası dayanışma ve iletişimi ele alırken "Sınır Tanımayan Kahramanlar" konulu panelde depremlerin ardından arama kurtarma çalışmaları için Türkiye'ye gelen yabancı uzmanlar, deprem bölgesinde yaşadıklarını katılımcılarla paylaşmıştır.

Forumda, panellerin yanı sıra Afet İletişim Eğitimi ve Hackathon: Ulusal Afet İletişim Tatbikatı programları da yer almıştır. Programda Anadolu Ajansı sergisine de yer verilmiştir.

Supporting Natural Disasters Victims: Mental Health Awaraness Training For Helpers

"Doğal Afet Mağdurlarını Desteklemek: Yardım Görevlileri İçin Ruh Sağlığı Farkındalık Eğitimi" (Supporting Natural Disasters Victims: Mental Health Awaraness Training For Helpers) başlıklı proje; afetzedelere etkili destek sağlamak için vatandaşları gereken bilgi ve becerilerle donatmaya odaklanmakta; empati, öz bakım ve toplumsal dayanıklılığı teşvik etmeyi, doğal afet mağdurlarının olası travmaları hakkında farkındalık yaratmayı hedeflemektedir.

Projeyle, afetzedelere kapsamlı rehberlik ve modüler eğitim kaynakları geliştirilecek ve empati, kültürel duyarlılık ve psikolojik bakımlardan destek sağlanacaktır.

Söz konusu projeye ilişkin 4-5 Nisan 2024'te Viyana'da, SOKO (Association for Promotion of Social and Cultural Competences) kuruluşunun ev sahipliğinde gerçekleştirilen toplantıya; Türkiye'den Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı, Slovenya'dan GEA (Institute for Psychosocial Counselling and Social Innovation) ve Yunanistan'dan CONNEXIONS (Information Communication Technologies for Education and Social Impact) örgütlerinin yetkilileri katılmıştır. Toplantıda projeyle ilgili birçok konu ele alınmış, partnerlerin bundan sonra atması gereken adımlar hakkında görüş alışverişinde bulunulmuştur. Her partner toplantıda;

- Kendi organizasyonundan,
- Ülkelerinde yaşamış oldukları felaketlerden ve bu felaketlere karşı aldıkları önlemlerden,
- Afetzedelerin ne gibi travmalara maruz kaldıklarından,
- Proje süresi boyunca kendilerine düşen görev ve sorumluluklardan,
- Proje takviminden,
- Projenin daha fazla insana yayılabilmesi için yapılması gerekenlerden,
- Gaziantep'te gerçekleştirilmesi planlanan toplantının içeriğinden,
- Proje bütçesi paylaşımından,
- Proje boyunca gerçekleştirilecek etkinliklerden söz etmiş, toplantı sonucunda projenin amacına yönelik olumlu çıktılar elde edilmiştir.

Yardım Kampanyalarının 360 Derece İletişimi

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı tarafından, Kahramanmaraş merkezli depremlerle ilgili "Evim Yuvan Olsun", "Türkiye Tek Yürek", "SeninleyizTürkiye"/"WestandWithTürkiye" ulusal ve uluslararası dayanışma ve destek/yardım kampanyalarının daha geniş bir hedef kitleye tanıtılması için dijital ve konvansiyonel mecralarda paylaşımlar içeren 360 derece stratejik iletişim yaklaşımı benimsenerek çalışmalar yürütülmüştür.

6 Şubat Depremlerinin 1. Yılında Deprem Bölgesi Medya Programı

Deprem bölgesinde sürdürülen ihya ve inşa çalışmalarını ulusal ve uluslararası kamuoyuna aktarmak, basın mensuplarının birinci ağızdan doğru bilgilendirilmelerini sağlamak ve depremlerin birinci yıl dönümünde bölgenin durumuna ilişkin yapacakları haber çalışmalarına katkı sunmak amacıyla İletişim Başkanlığı Uluslararası Medya Koordinatörlüğü tarafından 1-11 Şubat 2024 tarihleri arasında Deprem Bölgesi Medya Programı düzenlenmiştir.

Bu bağlamda Kahramanmaraş, Adıyaman, Malatya, Hatay, Gaziantep illerini kapsayan ve 4 ayrı tur olarak organize edilen program; 26 ülkeden 107 uluslararası, 36 ulusal ve bölgeden katılım gösteren 50'nin üzerinde haber ajansı mensubu olmak üzere yaklaşık 200 medya mensubunun iştirakiyle gerçekleştirilmiştir. 1-2 Şubat tarihlerinde Deprem Bölgesi Medya Programı'nın ilk durağı olan Gaziantep-Hatay turu, ardından 3-4 Şubat tarihlerinde Malatya-Adıyaman, 4-5 Şubat tarihlerinde Kahramanmaraş ve 9-11 Şubat tarihleri arasında Kahramanmaraş-Adıyaman-Malatya illerine düzenlenen 4 ayrı basın turu ile uluslararası basın mensuplarının deprem bölgesinde yetkililerle ve depremzede vatandaşlarla teması sağlanmıştır. Ziyaret edilen illerde Uluslararası Medya Koordinatörlüğünce kamu kurum ve kuruluşları ile koordinasyon sağlanmış ve deprem bölgesinde bir yılda gelinen aşamanın ulusal ve uluslararası kamuoyuna doğru aktarılması adına gerekli tedbirler alınmıştır.

Bu kapsamda depremin birinci yılında yapılan faaliyetlere ilişkin Türkçe ve İngilizce hazırlanan bilgi notu ile programın detaylarını içeren belge tüm basın mensuplarına iletilmiştir. Beş ilde valiliklerde gerçekleştirilen bilgilendirme toplantıları ile bölgedeki çalışmalara ilişkin istatistiksel veriler kamu kurum ve kuruluş temsilcileri tarafından medya mensuplarıyla paylaşılmış, basın mensuplarının mülakat talepleri karşılanmış, basın mensuplarının deprem bölgesinde yapımı tamamlanan ve sürdürülen kalıcı konut sahalarını ziyaretleri organize edilmiş, konteyner kent ziyaretleri yapılarak medya mensuplarının depremzede vatandaşlar ile bir araya gelmesi sağlanmış, medya mensuplarının depremzede esnafa destek olmak amacıyla açılan ticaret alanlarını ve depremzedelerin ihtiyaçlarını karşılamak üzere sağlanan sosyal destek noktalarını yerinde görmelerine ve haber materyali toplamalarına imkân verilmiştir.

Gaziantep

İletişim Başkanlığınca, 2024 Şubat ayında 200 ulusal ve uluslararası medya mensubu için deprem bölgesine ziyaret programı düzenlenmiştir. İlk olarak 1 Şubat tarihinde, Gaziantep Valiliğinde Vali Kemal Çeber'den bölgede yürütülen çalışmalara ilişkin bilgi alan medya mensupları, daha sonra depremden etkilenen Nurdağı ve İslahiye'ye giderek burada yürütülen çalışmaları yerinde görmüştür. Yetkililerden ilçelerde yapılan faaliyetlere ilişkin bilgi alan medya mensupları çeşitli konularda haber yapmıştır.

Programa Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı Dezenformasyonla Mücadele Merkezi Koordinatörü İdris Kardaş, İletişim Başkanlığı Gaziantep Bölge Müdürü Mücahit Taşkın ve diğer yetkililer katılmıştır. Medya mensupları, program kapsamında sırasıyla Hatay, Malatya, Adıyaman ve Kahramanmaraş'ı ziyaret etmiştir.

Hatay

2 Şubat 2024 tarihinde İskenderun ilçesindeki Üsküdar Belediyesi konteyner kentindeki depremzedeleri ziyaret eden medya mensupları, daha sonra okul olarak kullanılan Karadeniz Lifeship Rauf Bey Gemisi ile yaklaşık 1.000 kişinin konakladığı Karadeniz Lifeship Süheyla Sultan Gemisi'ni gezmiş, ardından Arsuz ilçesindeki Arpaderesi Kalıcı Köy Evleri'ndeki çalışmaları yerinde incelemiştir.

Hatay İl AFAD Müdürlüğü Afet Koordinasyon Merkezi'nde Hatay Valisi Mustafa Masatlı'dan bölgede yürütülen çalışmalara ilişkin bilgi alan medya mensupları, sonrasında yeniden inşa edilen Hatay Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ni gezmiştir. Programa, İletişim Başkanlığı yetkilileri de katılmıştır.

Malatya

Deprem bölgesini ziyaret eden medya mensuplarından 33'ü yabancı, 12'si Türk toplam 45 kişi, 3 Şubat tarihinde Malatya'da deprem konutlarını gezmiştir. Malatya Valisi Ersin Yazıcı, Halk Kütüphanesi'nde medya mensuplarına depreme ilişkin detaylı bilgi vermiştir. Medya mensupları daha sonra İkizce'deki TOKİ konutlarını ve örnek daireyi gezmiştir.

11 Şubat'ta da Özbekistan, Kırgızistan, Türkmenistan ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nden gelen medya mensuplarına yine Malatya Valisi Ersin Yazıcı, depremin ardından kentte yapılan çalışmalara ilişkin bilgi vermiştir.

Adıyaman

45 kişilik medya mensubu heyeti, 4 Şubat tarihinde Adıyaman'ı da ziyaret etmiştir. Vali Osman Varol, medya mensuplarına kentte devam eden çalışmalar hakkında bilgi vermiştir. Medya mensupları daha sonra Örenli Mahallesi'ndeki TOKİ konutlarını ve örnek daireyi gezmiştir. İncelemelerde bulunan medya mensupları izlenimlerini AA muhabirlerine aktarmıştır.

10 Şubat 2024 tarihinde de Kazakistan, Özbekistan, Türkmenistan, Kırgızistan ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nden gazetecilerin aralarında bulunduğu 34 medya mensubu Adıyaman'ı ziyaret etmiştir.

Kahramanmaraş

4 Şubat'ta Kahramanmaraş'ı ziyaret eden 9'u Azerbaycanlı, İsviçreli, Yunan, Hollandalı, ABD'li ve Rus, 7'si Türk toplam 16 ulusal ve uluslararası medya mensubuna Vali Mükerrem Ünlüer, Afet Koordinasyon Merkezi'nde depreme ilişkin bilgilendirme yapmıştır.

AFAD İl Müdürü Tayfun Temur'un sunum eşliğinde çalışmaları anlattığı program, Vali Ünlüer'in medya mensuplarının sorularını cevaplamasıyla sona ermiştir.

Medya mensupları daha sonra Dulkadiroğlu ilçesi Ferhuş Mahallesi'nde yapımı tamamlanan TOKİ evlerini gezmiş, Koç Umutkent konteyner kentini ziyaret edip burada depremzedelere sunulan hizmetleri görmüş ve vatandaşlarla röportaj yapmıştır.

5 Şubat'ta Kahramanmaraş'ı ziyaret eden, aralarında ABD, İsviçre, Azerbaycan, Hollanda, Kore ve Rusya'dan medya mensubunun bulunduğu 26 kişilik heyet, Elbistan ilçesine bağlı Karaelbistan Mahallesi'nde TOKİ tarafından yapımı tamamlanan 738 konutun alanını ve örnek daireyi gezmiştir. Burada yetkililerden bilgi alan medya mensupları, daha sonra Elbistan Geçici Konaklama Merkezi'ni gezmiş, incelemelerde bulunmuş ve izlenimlerini AA'ya aktarmıştır.

9 Şubat'ta, deprem bölgesini gezen Kazakistan, Özbekistan, Türkmenistan, Kırgızistan ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nden de gazetecilerin aralarında bulunduğu 34 medya mensubuna, Onikişubat Belediyesi toplantı salonunda depremin ardından kentte yapılan çalışmalara ilişkin bilgi verilmiştir. Program, Vali Ünlüer'in medya mensuplarının sorularını cevaplamasıyla sona ermiştir.

Medya mensupları, daha sonra Dulkadiroğlu ilçesi Ferhuş Mahallesi'nde yapımı tamamlanan TOKİ evlerini gezmiş, Koç Umutkent Konteyner Kenti'ni ziyaret etmiş ve depremzedelere sunulan hizmetleri inceleyerek vatandaşlarla röportaj yapmıştır.

Ünlülerin Konteyner Kentleri Ziyaretleri

İletişim Başkanlığı koordinasyonunda deprem bölgesini ziyaret eden ünlü isimler, konteyner kentte yaşayan depremzedelere moral vermiştir. Yeni Mahalle'deki K11 konteyner kente gelen ünlüler, getirdikleri gıda kolilerini afetzedelere teslim ettikten sonra çocuklara küçük bir konser vermiştir.

Sanatçı ziyarerleri kapsamında; 3 Şubat tarihinde Gaziantep'e 28. grup sanatçı ekibi Gaziantep Büyükşehir Belediyesi tarafından tahsisi yapılan araçla Gaziantep ili Nurdağı ilçesinde bulunan Nur-2, Kahramanmaraş ili Türkoğlu ilçesinde bulunan Şekeroba, Kahramanmaraş ili Beyoğlu ilçesinde bulunan Beyoğlu konteyner kentlerinde yaşayan depremzede vatandaşları ziyaretlerine Gaziantep Bölge Müdürlüğünce mihmandarlık edilmiş; sanatçıların depremzedelerle sohbeti sonrası ihtiyaç duydukları malzemeler teslim edilmiş; ziyaretin haberleştirilmesi için TRT Haber ve Anadolu Haber Ajansı muhabirlerine koordinasyon sağlanmış ve ziyaretlerini tamamlayan ekibin Gaziantep-İstanbul uçuşu koordine edilmiştir.

5 Şubat tarihinde bölgeye 11 kişilik sanatçı grubunun Malatya'daki konteyner kentlerde kalan depremzede çocuklara yönelik düzenlenen programa, Diyarbakır Bölge Müdürlüğünce personel ve ulaşım desteği verilmiştir.

Sergiler

Asrın Afeti Fotoğraf Sergisi

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığının, Kahramanmaraş merkezli depremlere ilişkin 16-21 Nisan 2023 tarihleri arasında ABD'de düzenlediği bir dizi panel ve görüşmeler kapsamında ABD Rayburn kongre binasında Başkanlığın öncülüğünde, söz konusu depremlerin neden olduğu yıkımı gösteren Asrın Afeti Fotoğraf Sergisi düzenlenmiştir.

Sergi açılışına Türkiye heyetinin yanı sıra ABD Kongresinden Türk-Amerikan Dostluk Grubu Eşbaşkanı ve Güney Carolina Temsilcisi Joe Wilson ve Texas Temsilcisi Pete Sessions da katılmıştır.

Yurt İçi ve Yurt Dışı Sergilerine Fotoğraf Desteği

Anadolu Ajansı (AA), yaşanan felaketin boyutlarının daha iyi anlaşılması için yurt içinde ve yurt dışında gerçekleştirilen sergilere fotoğraf sağlayıcı olarak destek vermiştir. Depremzede çocukların yaptıkları resimlerden oluşan ve Avrupa Konseyinde düzenlenen sergi, bunların başına gelmektedir.

Projeler

RE-DIS JOURNALISM-Recovery Disaster Journalism Project

Proje, afet sonrası kurtarma çabalarında gazeteciliğin rolüne özel olarak odaklanarak iletişim stratejileri geliştirmeyi hedeflemektedir. Türkiye'de son zamanlarda meydana gelen depremler, afetlerin neden olduğu hasarı en aza indirmek ve koordineli bir iyileştirme süreci sağlamak için etkili stratejilere sahip olmanın önemini hatırlatmıştır. İletişim Başkanlığı Gaziantep Bölge Müdürlüğü ile ortak olan Re-Dis projesinin, son depremlerden büyük ölçüde etkilenen bölgede afet sonrası toparlanma çalışmaları için yol gösterici olması beklenmektedir.

Deprem Bölgesi Etkinlik Tırları Projesi

İletişim Başkanlığınca, Deprem Bölgesi Etkinlik Tırları projesi kapsamında depremzede çocukları sosyal yaşama adapte etmek ve felaketin izlerini bir nebze de olsa silmek için barınma merkezlerinde ve diğer barınma alanlarında çeşitli etkinlikler düzenlenmiştir. "Bir tır dolusu mutluluk şehrine geliyor" temasıyla Kahramanmaraş, Şanlıurfa, Elbistan, Diyarbakır, İskenderun, Malatya, Hatay, Adıyaman, Osmaniye ve Gaziantep'te düzenlenen etkinliklerde çocuklar, palyaçolar eşliğinde doyasıya eğlenmiştir.

Kukla Yapım Atölyeleri

Atık malzemelerin dönüştürülmesiyle rengârenk kuklaların tasarlandığı workshoplar düzenlenerek çocuklara yönelik terapi amaçlı oyunlar sergilenmiştir.

Anadolu Opera ve Bale Festivali

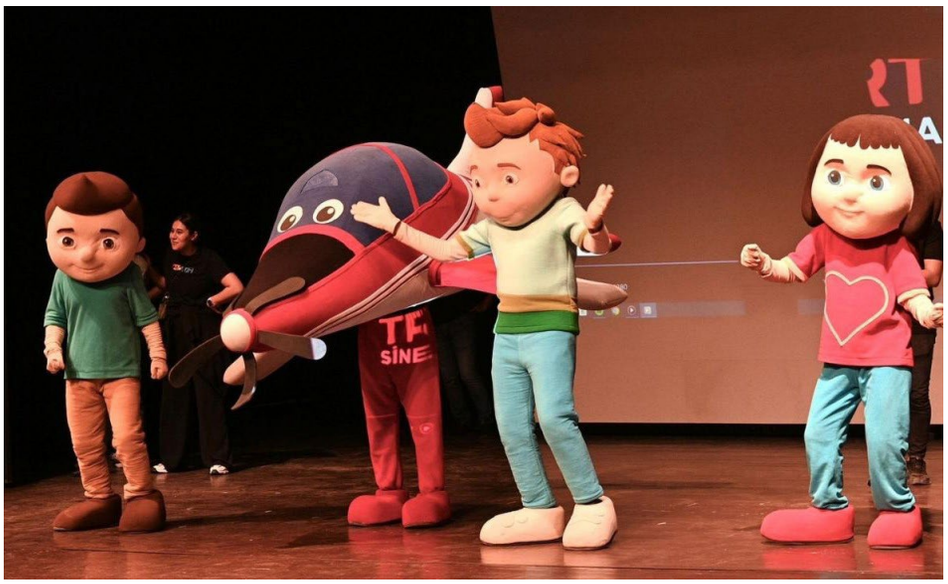
2024 Aralık ayında ilk kez düzenlenen festival kapsamında Hatay'da yetenek taraması ve öğrenci sunumları gerçekleştirilmiştir.

TRT Gezen Sinema Tırı

Türkiye'nin kamu yayıncısı TRT, yaraları sarmak için bölgede TRT Gezen Sinema Tırı projesini hayata geçirmiştir. Proje kapsamında, depremlerden etkilenen tüm illerde gösterimler yapılmıştır. TRT yöneticileri ilk gösterimin yapıldığı Kahramanmaraş'ta çocuklarla buluşmuştur.

"Aslan Hürkuş 3: Anka Adası" Sinema Filminin Galaları

TRT Çocuk Kanal Koordinatörlüğü tarafından, "Aslan Hürkuş 3: Anka Adası" sinema filminin depremzedelere özel Kahramanmaraş ve İskenderun galaları gerçekleştirilmiştir.

"Kare Takımı" Çizgi Film Projesi

TRT tarafından, depremin 1. yıl dönümüne yönelik "Kare Takımı" çizgi film kahramanlarının içinde olduğu özel bir içerik üzerinde çalışılmaktadır.

Belgeseller/TV Programları

TRT deprem sürecinde ve sonrasında kanallarında yer verdiği haberler, dosya haberler ve özel yayınların yanı sıra ayrıca 6 Şubat depremlerine yönelik özel belgesellerin üretimi üzerinde yoğun efor sarf etmektedir.

Bu belgesellerin bir kısmı yayınlamış bir kısmının ise devam eden süreçte yayınlanması planlanmaktadır. Ayrıca fikir ve tasarım süreci devam eden belgeseller de mevcuttur.

Yüzyılın Felaketi

24 Mayıs 2023 tarihinde yayımlanan belgeselde yüzyılın felaketi 6 Şubat depremi anlatılmaktadır.

Doğal Tehdit: Afetler

"Doğal Tehdit Afetler" belgeseli, afetlere maruz kalan insanların hayat hikâyelerine odaklanmaktadır. Elbistan merkezli ikinci depremi ve sonrasında yaşananlar depremin canlı şahitleri tarafından aktarılmıştır. Belgesel üç bölüm hâlinde, depremin yıl dönümünde, 6-8 Şubat 2024'te yayımlanmıştır.

"Dayanışmanın Üssü: Gaziantep Havalimanı" Belgeseli

Ülkemizde yaşanan 6 Şubat depremlerinin ardından, lojistik açıdan güvenli bir alana ihtiyaç duyulmuş ve Gaziantep Havalimanı merkez üs olarak ilan edilmiştir. Olağanüstü bir çabayla, depremden sadece birkaç saat sonra yolcuların tahliyesine başlanmış ve gelecek yardım uçaklarının koordinasyonu tamamlanmıştır. TRT tarafından çekilen "Dayanışmanın Üssü: Gaziantep Havalimanı" adlı belgeselde, evrensel bir kenetlenmeye ev sahipliği yapan havalimanında yaşananlara ve riskin gölgesinde operasyona devam edenlerin çabalarına tanıklık edilmektedir.

Çekimlerinin 11 Şubat; 25 Şubat-2 Mart 2023 (6 gün), montaj çalışmalarının ise 27 Mart-13 Nisan 2023 (13 gün) tarihleri arasında gerçekleştirildiği belgeselde, artan hava trafiğine ve kaosa rağmen, kule, apron ve istasyon personelinin tek yürek olmalarıyla operasyonun sorunsuzca tamamlanması ve Gaziantep Havalimanı'nın *dayanışmanın üssü* olarak hafızalara kazınması aktarılmaktadır.

"Tek Yürek" Belgeseli

TV ve sosyal medyada gündeme gelen depremde yaşanan kahramanlık hikâyeleri 13 bölüm olarak 26 kahraman üzerinden anlatılmıştır. Belgesel, 1 Nisan 2023-8 Temmuz 2023 tarihleri arasında hazırlanmış ve yayımlanmıştır.

Hayata Tutunmak

Belgeselde depremzede 3 kişinin deprem sonrası "Hayata Tutunma" gayretleri anlatılmaktadır.

Yarını Beklerken

İki depremzedeyi odağına alan 45 dakikalık belgesel Kemal Can Ataş ve Beyza Ataş çifti ile 261. saatte hastane göçüğünden çıkarılan Mehmet Ali Şakiroğlu'nun yaşadıkları üzerinden ülkemizdeki deprem gerçeğini ele almaktadır.

"Kırılma" TV Programı

6 Şubat depremlerini konu alan "Kırılma" TV programı, 2 Mart 2023-15 Ekim 2023 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

The Disaster of the Century

Depremin 1. yılı olan 6 Şubat 2024 gününe hazırlanan, uzman konuklar eşliğinde depremin jeolojik etkilerinin ve bölgedeki yaraları sarma ve ihya çalışmalarının konuşulduğu belgesel, TRT World ekranlarında yayımlanmıştır.

105 Saniye

TRT Arabi tarafından yayınlanan belgeselde depremin ilk 105 saniyesinde yaşananlar ve devletin tüm organlarıyla arama-kurtarma çalışmalarını nasıl yürüttüğü ele alınmıştır.

Hayata Tutunanlar

Kahramanmaraş merkezli depremlerin üzerinden bir yıl geçmiş olması münasebetiyle hazırlanan belgeselde, depremzedelerin hikâyeleri anlatılmıştır.

Hayata Tutunanlar-TRT Haber

"İki Seher Arasında" ve "Kırık Köyler" Belgeselleri

Tarım ve Orman Bakanlığınca, Kahramanmaraş depremlerinden etkilenen Tarım ve Orman Bakanlığı personeli ve vatandaşlarla haber ve belgesel çekimleri gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda hazırlanan "İki Seher Arasında" belgeseli, hayatını kaybeden Tarım ve Orman Bakanlığı çalışanlarına ithaf edilmiştir. Tarım ve Orman Bakanlığı Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığınca hazırlanan "Kırık Köyler" belgeseli ise asrın felaketinde, fay hattının geçtiği ve derinden etkilediği köylerdeki insan hikâyelerini konu almaktadır.

NOS Televizyonu Tarafından Hazırlanan Deprem Belgeseli

Hollanda merkezli NOS televizyonunun çekimlerini deprem bölgesinde tamamladığı belgeselinde; bölgede yaşanan acılar, facianın büyüklüğü, yapılan yardımlar, deprem sonrası yaraların nasıl sarıldığı, bölgede yürütülen çalışmalar duygusal ve yapıcı bir anlatımla yansıtılmaktadır. Söz konusu belgeselin hazırlanma sürecinde yapılan çalışmaların kolaylaştırılması ve belgeselin yayımlanma süreci Uluslararası Medya Koordinatörlüğünce yürütülmüştür.

Kamu Kurumlarının Depreme İlişkin Yayınları İletişim Başkanlığı

06 Şubat 2023 Kahramanmaraş Depremleri Asrın Felaketi Kitabı (3 Dilde)

06 Şubat 2023 Kahramanmaraş Depremleri Asrın Dayanışması Kitabı (3 Dilde)

Ayın Tarihi Dergisi

İletişim Başkanlığınca her ay yayımlanan Ayın Tarihi dergisinin 2024 Şubat sayısı "Asrın Birlikteliği" ve "Afet İletişimi" temalarıyla kamuoyunun istifadesine sunulmuştur.

Derginin bu sayısında, asrın felaketinin birinci yılında devletin deprem bölgesinde bugüne kadar yaptığı inşa ve ihya çalışmalarının yanı sıra afet iletişimi kapsamında yürütülen faaliyetler ele alınmıştır.

Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli Görüşler ve Öneriler Kitabı

Uluslararası İletişim Kampanyası

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı koordinasyonunda, asrın felaketi sonrası devlet-millet dayanışması ve inşa seferberliğinin uluslararası kamuoyuna anlatılması amacıyla uluslararası bir iletişim kampanyası da başlatılmıştır.

Kampanya kapsamında deprem ve deprem sonrası görüntüleri içeren ve inşa ve ihya faaliyetlerini anlatan görseller, aralarında ABD'nin CNN, New York Times, Washington Post, İngiltere'nin The Guardian, Almanya'nın DPA ve ZEIT, Fransa'nın France 24, Avusturya'nın Krone'un da bulunduğu 24 ülkenin 72 önde gelen haber portalında ve sosyal medya mecralarında 2025 yılında 6 Şubat'ın yer aldığı hafta boyunca yayınlanmıştır.

Afet İletişim Forumu Hazırlık, Müdahale, İyileştirme Kitabı

Asrın İhyası: Güçlü Yarınlara-6 Şubat Depremleri Sempozyumu

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı tarafından, 4 Şubat 2025 tarihinde Ankara'da düzenlenen "Asrın İhyası: Güçlü Yarınlara-6 Şubat Depremleri Sempozyumu"nda afet, kriz yönetimi ve iletişim alanında uzmanlar, akademisyenler, arama kurtarma ekipleri, sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri ve gazeteciler bir araya gelmiştir. Sempozyumda, "Asrın İhyasında Kamu Yönetimi", "Deprem Sürecinde Medya ve Yerel Aktörlerin Rolü", "İnsan Hikayeleriyle Asrın Dayanışması" başlıklı oturumlar gerçekleştirilmiştir.

Asrın Felaketinin 1. Yılında Afet İletişimi Sempozyumu Kitabı

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığınca, 5-6 Şubat 2024 tarihlerinde Ankara'da düzenlenen "Asrın Felaketinin 1. Yılında Afet İletişimi Sempozyumu" kitabı yayımlanmıştır. Kitapta, sempozyuma sunulan bildirilere ve yapılan konuşmalara yer verilmiştir.

Asrın Felaketinin 2. Yılı: İnşa ve İhya Çalışmaları

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı tarafından, Asrın Felaketinin 2. yılı münasebetiyle afet bölgesinde yürütülen kapsamlı çalışmaların detaylarıyla ele alındığı "Asrın Felaketinin 2. Yılı: İnşa ve İhya Çalışmaları" kitabı yayımlanmıştır.

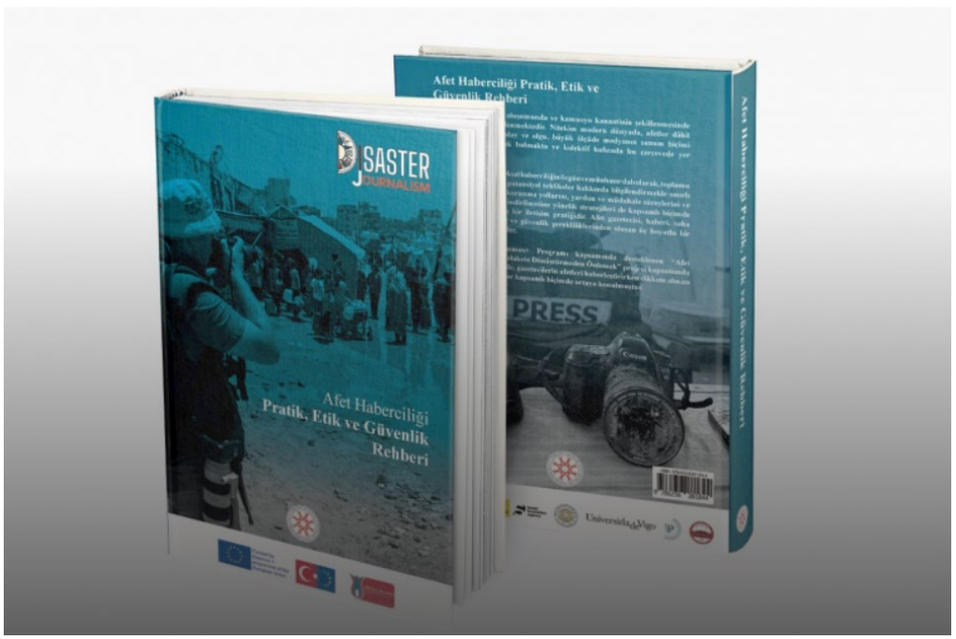
Disaster Journalism: Preventing the News from Turning into a Disaster Uluslararası Projesi

Avrupa Birliği Erasmus+ Programı kapsamında desteklenen "Disaster Journalism: Preventing the News from Turning into a Disaster" başlıklı uluslararası projenin 3. Uluslararası Proje Toplantısı, 11–12 Haziran 2025 tarihlerinde İspanya Vigo Üniversitesi'nde gerçekleştirilmiştir. Toplantıda afet haberciliği alanında müfredat geliştirme, dijital içerik üretimi ve yaygınlaştırma faaliyetleri ele alınmıştır.

Afet Haberciliği Pratik, Etik ve Güvenlik Rehberi

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı tarafından, afet dönemlerinde kamuoyu kanaatinin şekillenmesinde belirleyici rol üstlenen afet haberciliği alanında stratejik bir çalışma olarak "Afet Haberciliği Pratik, Etik ve Güvenlik Rehberi" yayımlanmıştır.

Hakikat Mücadelesi

Ekim-Kasım'dan itibaren kalıcı konutlar teslim edilecek

Defne Devlet Hastanesi 57 gün sonra hasta kabulüne başladı

"650 bin konutla şehirlerimizi ayağa kaldıracağız"

Asrın felaketinin yaraları devlet-millet dayanışmasıyla sarılıyor

Tüm imkânlar depremden etkilenen bölgeler için seferber edildi

Cumhurbaşkanı Erdoğan: "Deprem bölgesinde köylerimizi 1 yıl içinde ayağa kaldırmayı hedefliyoruz"

Kahramanmaraş'ın Elbistan ilçesinde köy evlerinin temelleri yükseliyor

Depremzedelere yuva olacak: Adıyaman'da kalıcı konutlar yükseliyor

Cumhurbaşkanı Erdoğan'dan depremzede öğrencilere ek kontenjan müjdesi

Hakikat Mücadelesi Gazetesi

TRT

TRT akademi Dergisi

TRT akademi 18 Dergisi

Cilt 8 | Sayı 18 | Mayıs 2023 | ISSN 2149-9446

Afet Yönetimi ve Medya

MAKALE

Muammer ÖZTÜRK • Bilgilendirme ve Kaos Arasında: Afet Yönetiminde Medyaya Yönelik Bibliyometrik Bir Analiz

Yavuz DEMİR • İnfodemi ve Dijital Kamusal Alan: Afet Dönemi Üzerinde Bir Araştırma

Dilge KODAK- Ezgi EYGÖROĞLU • Afetlerde Dijital İletişim ve Acil Çağrı Uygulamalarının Kullanılabilirliği Üzerine Bir İnceleme: AFAD Acil Çağrı Araştırma Mukalesi

Aynur KARABACAK ÇELİK • Deprem Sonrası Travma Belirtileri, Umut ve İyi Oluş Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Ragıp Ümit YALÇIN • Examining the Relationships between Positive Youth Development and Post-Traumatic Growth in Young People Who Have Experienced Earthquakes

Fırat AFA • Afet Haberciliği: Kahramanmaraş Merkezli Depremler Sürecinde Sosyal Medyaya Yönelik Bir Değerlendirme

Hasan Cem ÇELİK • Afet Dönemlerinde Toplumsal Dayanışmanın Bir Aracısı: Telefon Yayıncılığı

Serkan CENGİZ - Adem PEKER • Deprem Sonrası Yetişkin Bireylerin Depresyon Düzeylerinin İncelenmesi

RÖPORTAJ

Hasan ÖYMEZ • "Haberciliğin Etik ve Evrensel İlkeleri Olağanüstü Dönemlerde de Geçerlidir"

Yusuf ÖZHAN – Nilgün BALKAÇ – Mehmet Akif ERSOY – Marwa TOKAZ – Ümmü Gülsüm DURMUŞ • Olağanüstü Dönemlerde Habercilik

Nevzat TARHAN • "İnsani Değerleri Yücelttmeliyiz"

ANALİZ/DEĞERLENDİRME

Sertaç Timur DEMİR – Barış ERDOĞAN • Afet Medyası ve Medya Afeti: 6 Şubat Kahramanmaraş Depreminin Anımsattıkları

• Depremin Sosyolojisi: 6 Şubat Felaketinin Toplumsal ve Kültürel Boyutları

KİTAP DEĞERLENDİRMESİ

Betül PAZARBAŞI • Afet Odaklı İletişim

trtakademi.net @trtakademidergi

TRT

TRT Akademi Dergisi'nin "Afet Yönetimi ve Medya" Sayısı

Sağlık Bakanlığı

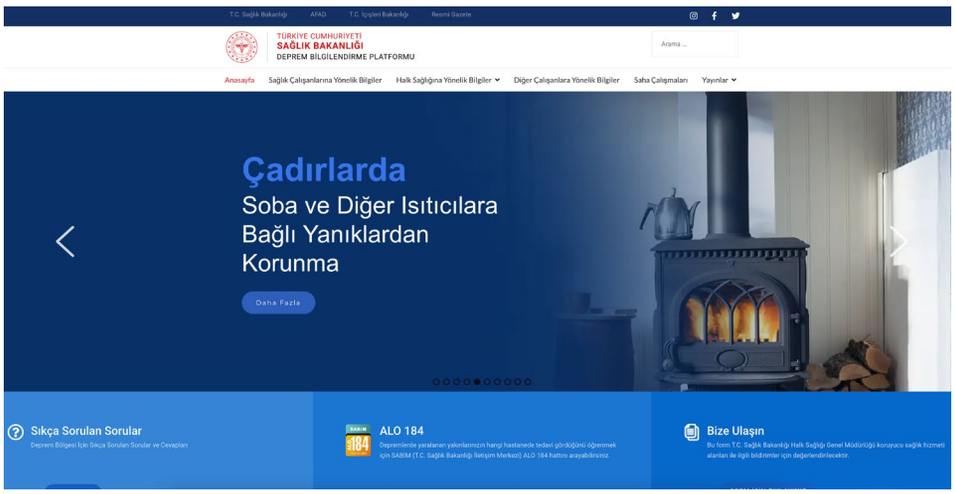

Asrın Felaketinde Sağlık Günlüğü Kitabı

Asrın Felaketinde Sağlık Hizmetleri Kitabı

Sağlık Bakanlığı deprem bilgilendirme platformu olan deprem.saglik.gov.tr adlı web sitesi, içerik ve tasarım olarak geliştirilerek zenginleştirilmiştir. Ayrıca Bakanlık tarafından 300.000 broşür ve 12.000 afiş basılarak deprem bölgesine ulaştırılmıştır.

Millî Eğitim Bakanlığı

UNICEF ile iş birliğinde yürütülen 'Afet Öncesinden Sonrasına Eğitim' projesi kapsamında afet temalı 5 farklı hikâye kitabı ve ilk yardım temalı dijital içerikler (videolar, afişler), öğrenci ve öğretmenlerin kullanımına sunulmuştur. Ayrıca mebakub.meb.gov.tr ve ilkyardim.meb.gov.tr adresleri üzerinden hazırlanan eğitim materyalleri, ülke çapında açık hâle getirilmiştir.

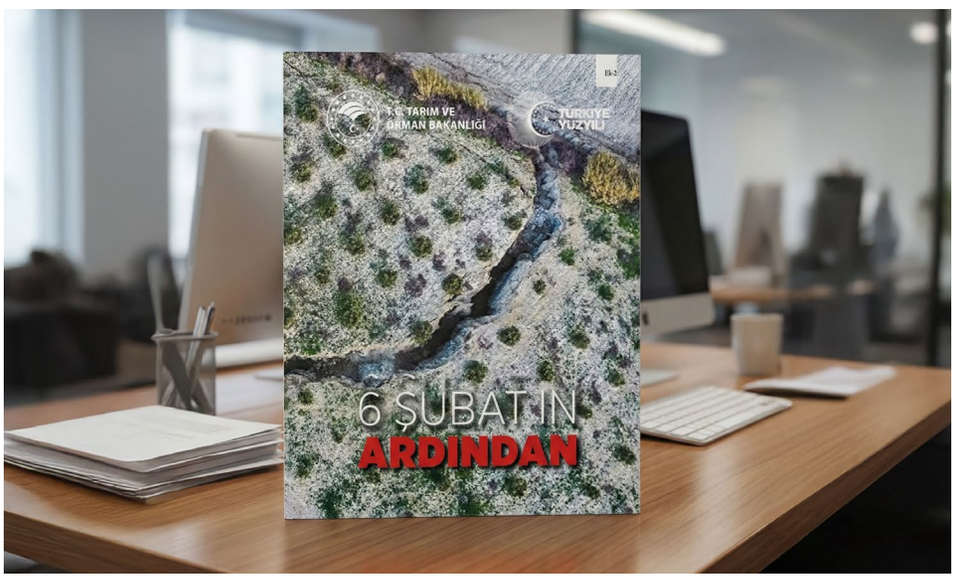

Tarım ve Orman Bakanlığı

Türk Tarım Orman Dergisinin "6 Şubat Depremi" Özel Sayısı

6 Şubat'ın Ardından Kitabı

Millî Savunma Bakanlığı

Sosyal Medya, Haber Çalışmaları, Basın Açıklamaları Kitapçığı

ASRIN FELAKETİNİN 3. YILI:

İNŞA VE İHYA ÇALIŞMALARI

“Asrın Felaketinin 3. Yılı: İnşa ve İhya Çalışmaları”, Türkiye’nin deprem gerçeğiyle yüzleşme sürecini tarihsel, kurumsal ve toplumsal boyutlarıyla ele almaktadır. Eserde, afet olgusunun toplumsal etkileri geçmişten günümüze yaşanan yıkıcı depremler ışığında değerlendirilmekte, 6 Şubat 2023’te meydana gelen ve “Asrın Felaketi” olarak hafızalara kazınan Kahramanmaraş merkezli depremler incelenmektedir. Konutlar üzerinden kalkınmanın önemi, deprem sonrası süreçte ortaya çıkan güçlü dayanışma ruhu, devlet ve millet iş birliği ekseninde değerlendirilmektedir. Bu yönüyle eser, büyük felaketin ardından geçen üç yıllık süreçte devletimizin depremden etkilenen illerimizde sürdürdüğü tüm çalışmaları kapsamlı bir şekilde ortaya koyması ve kamuoyunu bilgilendirmesi açısından kıymetli bir kaynak niteliği taşımaktadır.

CUMHURBAŞKANLIĞI
İLETİŞİM BAŞKANLIĞI YAYINLARI

ISBN: 978-625-6281-87-5